

T.C.

NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRK DİLİ ve EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

KADINHANI AĞZI

Yüksek Lisans Tezi

Fatma ŞAHİN

Danışman

Prof. Dr. Mehmet Dursun ERDEM

Nevşehir

Mayıs 2017

T.C.

NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRK DİLİ ve EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

KADINHANI AĞZI

Yüksek Lisans Tezi

Fatma ŞAHİN

Danışman

Prof. Dr. Mehmet Dursun ERDEM

Nevşehir

Mayıs 2017

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin, akademik ve etik kurallara uygun bir şekilde elde edildiğini beyan ederim. Aynı zamanda bu kural ve davranışların gerektirdiği gibi, bu çalışmanın özünde olmayan tüm materyal ve sonuçları tam olarak aktardığımı ve referans gösterdiğimi belirtirim.

Tezi Hazırlayan

Fatma ŞAHİN

“Kadınhanı Ağızı” adlı Yüksek Lisans tezi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Tez Yazım Kılavuzu’na uygun olarak hazırlanmıştır.

Tezi Hazırlayan

Fatma ŞAHİN

Danışman

Prof. Dr. Mehmet Dursun ERDEM

Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Başkanı
Prof. Dr. Filiz KILIÇ

Prof. Dr. Mehmet Dursun ERDEM danışmanlığında Fatma ŞAHİN tarafından hazırlanan "Kadınların Ağzı" adlı bu çalışma, jürimiz tarafından Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı'nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

12/05/2017

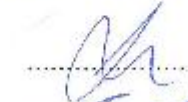
JÜRİ

İMZA

Danışman : Prof. Dr. Mehmet Dursun ERDEM (Danışman)

Üye : Doç. Dr. Serdar YAVUZ

Üye : Yrd. Doç. Dr. Erkan HIRİK

ONAY:

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulunun 39.../.../2017... tarih ve 2017.2.53.66... sayılı Kararı ile onaylanmıştır.

Yrd. Doç. Dr. Serdar YAVUZ
Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Çalışmamda derleme için gezdiğim köy ve beldelerde büyük bir fedakarlık örneği gösterip bana eşlik eden ve yükümü hafifleten canım babam Mustafa ŞAHİN'e umutsuzluğa düşüp bu sorumluluğun altından kalkamayacağımı düşündüğüm anlarda beni dinleyen, öğüt veren ve daima manevi desteklerini üstümde hissettiğim sevgili annem Vesile ŞAHİN ve kız kardeşim Merve ŞAHİN'e çalışmamın her aşamasında bana destek veren ve başarıya olan inancımı artıran değerli arkadaşım Kadriye YEŞİLÖRDEK'e çalışmamın başından beri beni çeşitli konularda bilgilendiren ve beni sabırla dinleyen Arş. Gör. Ramazan BÖLÜK'e ve son olarak lisans yıllarında tanışma şerefine nail olduğum ve yüksek lisans serüvenimde bana ilham kaynağı olan rehberim, saygı değer danışmanım Prof. Dr. Mehmet Dursun ERDEM'e teşekkürü bir borç bilirim.

KADINHANI AĞZI

Fatma ŞAHİN

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Şubat 2017

Danışman: Prof. Dr. Mehmet Dursun ERDEM

ÖZET

Ağız çalışmaları dilin zenginliğinin ve gelişiminin gösterilmesi açısından büyük önem arz eder. Bu durumun farkına varan araştırmacılar tarafından son yıllarda Anadolu ağızları üzerine yapılan çalışmalar hız kazanmıştır. Buna rağmen araştırılması gereken pek çok bölge ve yöre bulunmaktadır. Bu bölgelerden biri olan Konya'nın birkaç ilçesi dışında çoğu ilçesinde henüz yeterli bir çalışma yapılmadığı tespit edilmiştir. Bu durumdan yola çıkarak çalışmanın Konya'nın Kadınhanı ilçesi üzerine yoğunlaştırılmasına karar verilmiştir. Bu ilçe üzerine daha önce yapılmış bir ağız çalışması mevcut değildir.

Yapılan çalışmada 33 köy ve 7 merkez olmak üzere 51 kişiden derleme yapılmıştır. Derlemede özellikle bölge ağzını en iyi şekilde koruyan kişiler tercih edilmiştir. Türk Dil Kurumu'nun teklif ettiği transkripsiyon sistemi ile Prof. Dr. Mehmet Dursun ERDEM'in geliştirmiş olduğu Turkish Studies transkripsiyon sistemi dikkate alınarak deşifre yapılmıştır.

Çalışma Giriş, Ses Bilgisi, Sonuç, Metinler, Sözlük ve Bibliyografya olmak üzere altı bölümden oluşmaktadır. Giriş kısmında bölgenin coğrafi konumu, iklimi, nüfusu, iktisadi yapısı, gelenek ve görenekleri gibi bilgiler verilmiştir. Ses bilgisi de oldukça detaylı bir şekilde incelenmiştir. Sonuç kısmında yapılan inceleme sonucu saptanan durumlar belirtilmiştir. Metinler bölümünde köy, belde ve merkezden yapılan deşifreler alfabetik sırayla verilmiş, Sözlük bölümü ve bibliyografya da alfabetik sırayla oluşturulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Ağız, Türkiye Türkçesi Ağızları, Ses Bilgisi, Kadınhanı Ağızı.

KADINHANI DİALECT

Fatma ŞAHİN

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Institute of Social Sciences

Department of Turkish Language and Literature Master Thesis, M.A, February,

2017

Supervisor: Prof. Dr. Mehmet Durdun ERDEM

ABSTRACT

Dialect studies are of great importance in terms of showing the richness and development of the language. In recent years, studies on Anatolian dialects have gained momentum by researchers who have become aware of this situation. However, there are many regions and regions that need to be investigated. It has been determined that in most of the provinces of Konya, one of these regions, there are not enough studies yet. In this case, it was decided to work on the road to concentrate on Konya's Women's Village. There is no previous dialect study on this district.

In this study, 51 people, 33 villages and 7 centers, were compiled. In the review, especially those who best protect the region's dialect were preferred. With the transcription system proposed by Turkish Language Institution, Dr. Mehmet Dursun ERDEM 's developed Turkish Studies transcription system has been decrypted considering.

The study consists of six chapters including Introduction, Voice Information, Conclusion, Texts, Dictionary and Bibliography. At the entrance, geographical location, climate, population, economic structure, traditions and customs of the region are given. The audio information has also been studied in a very detailed way. The conclusion of the review made in the conclusion section is stated. Transcripts from the village, town and center are given in alphabetical order in the texts section, and the Dictionary section and the bibliography are also created in alphabetical order.

Key Words: Dialect, Turkey Turkish dialects, Phonetic, Kadınhanı dialect.

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
TEŞEKKÜR	iv
ÖZET	v
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	i
KISALTMA İŞARETLERİ	vii
ÇEVİRİ YAZI İŞARETLERİ	viii
1. GİRİŞ	1
1.1. BÖLGENİN COĞRAFYASI	1
1.1.1. İlçenin Yeri	1
1.1.2. İklim	1
1.1.3. Bitki Örtüsü	2
1.1.4. Nüfus ve Yerleşme	2
1.1.5. Eğitim	3
1.1.6. İktisadi Yapı	4
1.2. TARİH	6
1.2.1. Kadınhanı Adının Kaynağı	6
1.2.2. Eski Çağdan Bugüne Kadınhanı	6
1.2.2.1. İlk Çağlarda Kadınhanı	6
1.2.2.2. Selçuklular Döneminde Kadınhanı	7
1.2.2.3. Karamanoğulları Döneminde Kadınhanı	7
1.2.3.4. Osmanlılar Döneminde Kadınhanı	8
1.3. GELENEK ve GÖRENEKLER	8
1.4. ETNİK YAPIYLA AĞIZ ÖZELLİKLERİ İLİŞKİSİ	12
1.5. DAHA ÖNCE YAPILMIŞ AĞIZ ARAŞTIRMALARINDA	13
BÖLGENİN YERİ	13
2. SES BİLGİSİ	15
2.1. ÜNLÜLER	15
2.1.1. Ünlü Çeşitleri	15
2.1.1.1. /a/ Ünlüsü ve Çeşitleri	15

2.1.1.2. /e/ Ünlüsü ve Çeşitleri.....	16
2.1.1.3. /ı/ Ünlüsü ve Çeşitleri	17
2.1.1.4. /i/ Ünlüsü ve Çeşitleri	18
2.1.1.5. /o/ Ünlüsü ve Çeşitleri.....	19
2.1.1.6. /ö/ Ünlüsü ve Çeşitleri.....	20
2.1.1.7. /u/ Ünlüsü ve Çeşitleri.....	20
2.1.2. Ünlülerde Uzunluk Kısalık	21
2.1.2.1. Uzun /a/ ünlüsü	22
2.1.2.2. Uzun /e/ ünlüsü	22
2.1.2.3. Uzun /o/ ünlüsü	23
2.1.2.4. Uzun /ö/ ünlüsü	23
2.1.2.5. Uzun /ı/ ünlüsü	23
2.1.2.6. Uzun /i/ ünlüsü	23
2.1.2.7. Uzun /u/ ünlüsü	23
2.1.2.8. Uzun /ü/ ünlüsü	23
2.1.2.9. Aslında Uzun Olan Ünlülerin Normalleşmesi	23
2.1.2.10. Aslında Normal Uzunlukta Olan Ünlülerin Kısalması	24
2.1.2.11. Hece Kaynaşmasıyla Oluşan Uzun Ünlüler.....	25
2.1.2.12. Ünsüz Düşmesiyle Oluşan Uzun Ünlüler	25
2.1.3. İkiz Ünlüler	26
2.1.3.1. Eşit İkiz Ünlüler	27
2.1.3.2. Yükselen İkiz Ünlüler	27
2.1.3.3. Alçalan İkiz Ünlüler.....	27
2.1.4. Ünlü Uyumları ve Ünlü Benzeşmeleri.....	28
2.1.4.1. Önlük-Artlık Uyumu.....	28
2.1.4.1.1. Alıntı Kelimelerde Önlük-Artlık Ünlü Uyumu	28
2.1.4.1.2. Yazı Dilinde Uyuma Girmeyen Unsurların Kadınhanı Ağzındaki Durumu.....	29
2.1.4.1.3. Önlük-Artlık Uyumunun Bozulması	30
2.1.4.1.4. Kökte Ünlü Değişimine Dayanan Önlük-Artlık Uyumu.....	31
2.1.4.2. Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu	31
2.1.4.2.1. Düzlük-Yuvarlaklık Uyumunun Bozulması.....	33
2.1.4.3. Genişlik-Darlık Uyumu.....	34

2.1.5. Ünlü Değişimleri.....	34
2.1.5.1. Art Ünlülerin Önlüleşmesi	34
2.1.5.2. Ön Ünlülerin Artlaşması	36
2.1.5.3. Düz Ünlülerin Yuvarlaklaşması	37
2.1.5.4. Yuvarlak Ünlülerin Düzleşmesi.....	39
2.1.5.5. Geniş Ünlülerin Daralması.....	41
2.1.5.6. Dar Ünlülerin Genişlemesi.....	44
2.1.6. Ünlülerde Düşme ve Türeme	45
2.1.6.1 Ünlü Düşmesi.....	45
2.1.6.2. Ünlü Türemesi.....	46
2.2. ÜNSÜZLER	48
2.2.1. Ünsüz Çeşitleri.....	48
2.2.2. Ünlü-Ünsüz Uyumunun Bozulması.....	52
2.2.3. Ünsüz Değişimleri	53
2.2.3.1. Ünsüzlerde Ötümlüleşme	53
2.2.3.1.1. Kelime Başında Ötümlüleşme	53
2.2.3.1.2. Kelime Ortasında Ötümlüleşme	54
2.2.3.1.3. Kelime Sonunda Ötümlüleşme.....	55
2.2.3.2. Ötümsüzleşme	56
2.2.3.2.1. Kelime Başındaki Ötümsüzleşme	56
2.2.3.2.2. Kelime Ortasında Ötümsüzleşme	57
2.2.3.2.3. Kelime Sonunda Ötümsüzleşme	58
2.2.3.3. Sızıcılaşma	58
2.2.3.3.1. Kelime Başında Sızıcılaşma	58
2.2.3.3.2. Kelime Ortasında Sızıcılaşma	58
2.2.3.3.3. Kelime Sonunda Sızıcılaşma.....	60
2.2.3.4. Sürekli Ünsüzler Arasındaki Değişimler	60
2.2.3.4.1. Kelime Başında Sürekli Ünsüzler Arasındaki Değişimler	60
2.2.3.4.2. Kelime Ortasında Sürekli Ünsüzler Arasındaki Değişimler	61
2.2.3.4.3. Kelime Sonunda Sürekli Ünsüzler Arasındaki Değişimler.....	63
2.2.3.5. Süreklileşme	63
2.2.3.6. Süreksizleşme.....	64
2.2.3.7. Süreksiz Ünsüzler Arasındaki Değişimler	65

2.2.4. Kelime İçinde Ünsüz Benzeşmesi	65
2.2.4.1. İlerleyici Benzeşme	66
2.2.4.2. Gerileyici Benzeşme	67
2.2.5. Benzeşmezlik	68
2.2.6. Ünsüz İkizleşmesi	69
2.2.7. İkiz Ünsüzlerin Tekleşmesi	69
2.2.8. Ünsüz Düşmesi	69
2.2.8.1. Kelime Başında Ünsüz Düşmesi	70
2.2.8.2. Kelime Ortasında Ünsüz Düşmesi	70
2.2.8.3. Kelime Sonunda Ünsüz Düşmesi	72
2.2.9. Ünsüz Türemesi	72
2.2.9.1. Kelime Başında Ünsüz Türemesi	73
2.2.9.2. Kelime Ortasında Ünsüz Türemesi	73
2.2.9.3. Kelime Sonunda Ünsüz Türemesi	75
2.2.10. Göçüşme	76
2.2.11. Hece Kaynaşması	77
2.2.12. Hece Düşmesi	77
2.2.13. Kelime ve Cümle Vurgusu	78
KADINHANI İLÇESİ İDARİ HARİTASI	81
SONUÇ	82
METİNLER	85
SÖZLÜK	275
BİBLİYOGRAFYA	319

KISALTMA İŞARETLERİ

Ar.	Arapça
Bk.	Bakınız
Bulg.	Bulgarca
ET	Eski Türkçe
Far.	Farsça
Fr.	Fransızca
İng.	İngilizce
İsp.	İspanyolca
İt.	İtalyanca
Mac.	Macarca
MÖ	Milattan önce
MS	Milattan sonra
NYA	Nevşehir ve Yöresi Ağızları
Rum.	Rumca
TDAY-Belleten	Türk Dili Araştırmaları Yıllığı
TDE	Türk Dili ve Edebiyatı
TFA	Türk Folklor Araştırmaları
TDK	Türk Dil Kurumu
vb.	Ve benzeri, ve bunun gibi
Yay.	Yayın

ÇEVİRİ YAZI İŞARETLERİ

[á]: a ile e arası düz, geniş, yarı art orta damak ünlüsü

[κ]: a ile ı arası düz, art, yarı geniş ünlü

[â]: a ile o arası art, geniş, yarı düz ünlü

[ã]: Damak n'si L'nin yanında görülen genizsileşmiş ünlü

/è/: e ile i arası düz, ön, yarı geniş ünlü

[é]: e ile i arası düz, ön, yarı açık ünlü

[ä]: e ile a arası düz, yarı art ünlü

[Ŋ]: e ile ö arası geniş, ön, yarı yuvarlak ünlü

[í]: ı ile i arası düz, dar, yarı art ünlü

[△]: ı ile u arası dar, art, yarı yuvarlak ünlü

[♠]: i le ü arası dar, ön, yarı yuvarlak ünlü

[ó]: o ile ö arası yuvarlak, geniş, yarı art ünlü

[ñ]: o ile u arası yuvarlak, art, yarı geniş ünlü

[●]: ö ile ü arası ön, yuvarlak, yarı geniş ünlü

[ú]: u ile ü arası yuvarlak, dar, yarı art ünlü

[□]: b ile v arası ötümlü, çift dudak ünsüzü

[Ç]: c ile ç arası katı, patlayıcı, yarı ötümlü bir diş eti ünsüzü

[F]: f ile v arası katı, sızıcı, yarı ötümlü bir diş-dudak ünsüzü

/ğ/: Art ünlülerle hece kuran katı, patlayıcı, ötümlü art damak ünsüzü

/□/: Yarı art ünlülerle hece kuran katı, patlayıcı, ötümlü orta damak ünsüzü

/—/: Katı, sızıcı, ötümlü, hırıltılı, art damak ünsüzü

[J]: c ile j arası yarı ötümlü, sızıcı bir diş ünsüzü

/≡/: Art veya yarı art ünlülerle hece kuran, katı, patlayıcı, ötümsüz, art damak ünsüzü

[K]: Ön ve art ünlülerle hece kuran, k ile g arası katı, patlayıcı, yarı ötümlü ünsüz

[≡]: ≡ ile — arasında katı, yarı sızıcı, yarı ötümlü bir art damak ünsüzü

[I]: Art veya yarı art ünlülerle hece kuran akıcı, sızıcı, ötümlü art damak ünsüzü

[L]: Art ve ön ünlülerle hece kuran akıcı, patlayıcı, ötümlü, genizsi n ünsüzü

[P]: b ile p arası katı, patlayıcı, yarı ötümlü bir dudak ünsüzü

[S]: /s/ ile /z/ arası katı, sızıcı, yarı ötümlü bir diş ünsüzü

[Ş]: /ç/ ile /ş/ arası katı, sızıcı, yarı ötümlü bir diş eti ünsüzü

[T]: /t/ ile /d/ arası katı, patlayıcı, yarı ötümlü diş ünsüzü

[V]: Katı, yarı sızıcı, ötümlü çift dudak /v/ ünsüzü

▶ : Ünlüler üzerinde uzunluk işareti

˘ : Ünlüler üzerinde kısalık işareti

ˊ : Hecelerden önce kelime vurgusu işareti

ƒ : İki ünlü altında ikili ünlü işareti

æ : İki biçim birimi altında ulama işareti

// : Fonem işareti

[ ] : Alt fonem işareti

1. GİRİŞ

1.1. BÖLGENİN COĞRAFYASI

1.1.1. İlçenin Yeri

Kadınhanı, Konya'nın 60 km batısında, 32-33 derece doğu boylamı, 38-38,5 derece kuzey enlemleri arasında yer alan bir ilçesidir. Güneyinde merkez Selçuklu ilçesi, doğusunda Sarayönü ilçesi, batısında Ilgın ilçesi, kuzeyinde ise Yunak ilçesi bulunmaktadır. Rakımı 1128 metredir. Yüzölçümü 2166 kilometrekaredir.

Ulaşım bakımından hayli işlek olan ilçe, Konya-Afyon-İstanbul Karayolu üzerinde bulunmaktadır. İlçenin 9 km kuzeyinden demir yolu geçmektedir. İlçe, Konya'ya 45 dakika uzaklıktadır.

Eski çağlara kadar uzanan yerleşim asıl olarak 1223 yılında Selçuklu Sultan hanımlarından Raziye Sultan tarafından yaptırılan kışlık kervansarayın çevresinde başlamıştır. Karamanoğlu zamanında "Saideli" adıyla il merkezi olmuştur. Osmanlı imparatorluğu zamanında 1914 yılında ilçe yapılmıştır. Cihanbeyli ve Sarayönü'nün önceleri Kadınhanı'na bağlıyken ayrılmasıyla azalan nüfus, Saçıkara, Örnekköy, Pusat gibi yeni köylerin iskan edilmesi ve Başkuyu'nun Cihanbeyli'den, Sarıkaya ve Örnekköy'ün Yunak'tan ayrılarak Kadınhanı'na bağlanmasıyla 1960'tan sonra artış gösterir.¹

1.1.2. İklim

Karasal iklimin hüküm sürdüğü Kadınhanı, yazları sıcak ve kurak, kışları soğuk ve kar yağışlıdır. İlk ve sonbahar yağışın en fazla görüldüğü mevsimdir. Rüzgar güney, kuzey ve batıdan etkili bir şekilde eser. Kuzeyden esen rüzgara (karayel) poyraz, güneyden esene (kabayel) lodos, ve batıdan esene ise günbatı adı verilir. İlçenin yıllık yağış ortalaması 380 mm, en sıcak ay ortalaması +32 derece, en soğuk ay ortalaması -18 derecedir. Yağışlı gün ortalaması 55 gün, karlı gün ortalaması 18 gündür. En az yağış Temmuz ve Ağustos aylarında görülür. En yüksek kar Aralık ve Ocak aylarında görülür. Don olaylarının görüldüğü günler Ekim ayından Mart

---

¹ Lütfi Özkul, **Sultanlar Şehri Kadınhanı (Saideli-Pira)**, 1. Basım, Konya: Unimat Ofset, 11.

sonuna kadar devam eder. Son yıllarda kar ve yağmur azalmasından dolayı ilçede kuraklık baş göstermektedir.²

1.1.3. Bitki Örtüsü

Kadınhanı ilçesine genel olarak bakıldığında orman yönünden fakir olduğu görülmektedir. Ancak ilçenin dağlık olan güneyinde 1100 hektar kadar çam, ardıç ve yavşan çalılarında oluşan orman ve koruluklar da mevcuttur.

İlçenin Kestel, Çapıtlı, Soğukpınar ve Yağlıca yörelerinde piknik ve mesire yerleri bulunmaktadır. Son yıllarda ilçe genelinde ağaçlandırma faaliyetleri yürütülmektedir. Bu faaliyetler neticesinde Atatürk Ormanı ve İstanbul Kadınhanlılar Derneği Hatıra Ormanı oluşturulmuştur.

Hayvancılığın önemli yer tuttuğu ilçede hayvan otlatmak için geniş mera ve çayırılık alanlar bulunmaktadır.³

1.1.4. Nüfus ve Yerleşme

Klasik Roma döneminde “Pira” adıyla anılan Kadınhanı birçok uygarlığı topraklarında ağırlar. En parlak dönemi olan Anadolu Selçuklu Devleti zamanında ilçeye 1097 yılından itibaren Müslüman-Türk boyları yerleştirilmeye başlanmıştır. Kayıtlara göre Kadınhanı ilçesinde Rum ve Ermenilerin yaşadıkları İpek ve Kral Yolu üzerinde güvenliği sağlamak için binaların bulunduğu kesindir. Raziye Hatun Hanı'nın 1223 yılında yapılışından sonra hanın ve yolcuların güvenliğini sağlamak ve handa kalanların bazı hizmetlerinin yapılması amacıyla devlet tarafından Müslüman-Türk boylarından Oğuzların Kınık, Bayat, Savur, Avşar ve Çavundur boyu iskan edilmiştir.⁴ Kadınhanı merkezine Bayat boyu Doğanlar oymağı (Doğanlar mahallesi) ve Çavundur boyu (Çavundur mahallesi) yerleşmiştir. Afşar boyu ise Afşarlı köyüne yerleşmiştir. Kolukısa, Meydanlı ve Karahisarlı köylerine ise Azeri Türkmenlerinden Şamlar Aşireti yerleşmiştir. Bu Oğuz Türklerinin bazıları ise konar-göçerlik hayatını devam ettirmiştir.⁵

---

² Osman Keser, **Tarihi, Sosyal ve Kültürel Yönleriyle Kadınhanı**, 2. Basım, Konya: Ocak Grafik Matbaacılık, 2015, 7.

³ Özkul, 13.

⁴ Keser, 10.

⁵ www.kadinhani.bel.tr Tarihçe 13.11. 2016

İlçeye esas büyük iskan Karamanoğulları zamanında Turgutoğlu Ömer Bey (Saideli Emiri) tarafından 1427 yılında Konya'dan Şeyh Turgutoğulları Turhan ve Durmuş adında iki kardeş ve aileleri Tekke (Zaviye) hizmetlerini görmek için yerleştirilmiştir.

Osmanlı Padişahı 4. Muratın, Bağdat seferi dönüşü 1635 tarihli fermanıyla Maraş Mektubiye Medresesi vakfı ahalisi Bekdik nam cemaatinden 300 hane, Saideli nahiyesi Kadınhanı Derbendi ile 300 hane de Bekdik Türkmeni Ereğli Hortu Derbendine iskan edilmiştir. Bekdik Oğuz-Avşar kökenli Türk boylarında Danişmendlilerden olup Adıyaman-Maraş yöresinde Dulkadiroğulları Beyliğini kurmuştur.

1722 yılında Bozulus Türkmenleri Oğulbeyli kolunun Hacılı, Karamanlı, Abdurrahmanlı, Dirinli ve Karasallı cemaati Kadınhanı'na yerleştirilmiştir. Yine aynı yıl Atlantı'ya Bozulus oymaklarından Küşne, Karahalilli, Danişmentli, Çıyan cemaatinden 200 hane kendi istekleri ile iskan edilmiştir. 1927 senesinde Meydanlı, Kolukısa, Çeltik (Karahisarlı) ya Azeri Türkmenlerinden Şamlar aşireti yerleştirilmiştir. 1891 yılında 110 hane Kafkas çerkezi Mahmudiye'ye, Eşme (Mecidiye)'ye devlet tarafından iskan edilmiştir. Osmanlı Devleti zamanında 1700-1800 yıllarında Suriye tarafından üç Arap kardeş Osmancık'a yerleştirilmiştir. Cumhuriyetten sonra ise Sarıkaya'ya Kürtler ile Saçıkara, Örnekköy ve Pusat'a Saçıkara yörekler iskan edilmiştir.

2013 yılı nüfus kayıtlarına göre Kadınhanlı ilçesinin nüfusu ilçe merkezi 13.603 ve köyleri 19.800 olmak üzere toplamda 33.443 tür.⁶

1.1.5. Eğitim

Kadınhanı, Osmanlı devletinin son zamanlarında bir ilim ve kültür merkezi olmuş yüzlerce din ve ilim adamı yetiştirmiştir. 1800-1900 yılları arasında Kadınhanı'nda 7 tane medresenin faaliyette bulunduğu ve bu medreselerde 28 müderrisin ders verdiği Osmanlı Vilayeti Salnamelerinde (yıllık) kayıtlıdır. Bu medreselerde fıkıh, tefsir, hadis, akaid, feraiz, kelim, felsefe, tarih, coğrafya, mantık, hendese gibi tüm ileri ilimleri kapsayan dersler verilmiştir.⁷

---

⁶ Keser, 10.

⁷ Keser, 56.

Son yıllara bakıldığında ise ilçe genelinde okuma-yazma oranı % 98'e ulaşmıştır. Kadınhanı'nda faal durumda olan 31 ilköğretim okulu, 6 lise ve 1 yüksekokul vardır. 2011 verilerine göre 450 öğretmenin görev yaptığı ilçede, yaklaşık 7.500 öğrenci eğitim görmüştür. 1993-1994 eğitim-öğretim yılından bu yana faal olan Kadınhanı Meslek Yüksek Okulu ise ilçeyi eğitim, sosyal, kültürel ve ekonomik yönden olumlu etkilemiştir.⁸

1.1.6. İktisadi Yapı

İlçe nüfusunun %85'lik bölümü geçimini tarım ve hayvancılık yaparak sağlamaktadır. Yetiştirilen ürünler buğday, arpa, şeker pancarı, nohut ve mercimektir. Son yıllarda sözleşmeli üreticilik sistemiyle ayçiçeği, mısır ve tohumluk patates ekimi yaygınlaşmış olup üreticilerin gelir düzeyleri yükselmiştir.

ARAZİNİN DAĞILIMI	ALAN (DEKAR)
Top. İşl. Arazi	1.531.880
Sulu Tarım	267.070
Kuru Tarım	1.265.330
Çayır-Mera	347.480
Orman Arazisi	25.320
Tarım Dışı Arazi	76.690
TOPLAM	1.981.370

Tablo: Kaymakamlık Verilerine Göre Arazi Dağılımı

İlçede 1942 yılında Altınova Devlet Üretim Çiftliği (TİGEM) hizmete girmiştir. 1945 yılında Başkuyu Ziraî Kombinasyonu olarak ilk mahsulünü hasat etmiştir. 1950 yılında D.Ü.Ç Genel Müdürlüğü'ne bağlanmıştır. 1983 yılında ise TİGEM (Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü) bünyesinde Altınova TİM adını almıştır. Tarım teknolojisindeki yeni gelişmeleri yakından izlemek, değişen çiftçi ihtiyaçlarını zamanında ve tam olarak karşılamak için çalışmakta ve kendini ona göre yenilemektedir.

⁸ <http://konyaaraştırmaları.blogspot.com.tr> 15.11.2016

Yılda ortalama 130.000 dekar alana hububat ekimi yapılmakta yaklaşık olarak 30.000 ton ürün elde edilmektedir. Daha çok arpa ile ekmeçlik buğday üretilmektedir. Elde edilen ürün çevredeki çiftçilerin ihtiyacı kadar tohum olarak hazırlandıktan sonra fazlası satılarak değerlendirilmektedir. İşletmede 900 baş İsviçre (Montofon) cinsi süt sığırı mevcuttur. Yıllık ortalama 2.300 ton süt elde edilmektedir. 7.500 toplam mevcutlu Anadolu merinos koyunculuğu yapılmaktadır. Üretilen koyunların bir kısmı damızlık olarak çiftçilere satılmaktadır.⁹

Yer üstü sularının yetersiz olmasından, çiftçiler daha çok yer altı suyu kullanımına önem vermektedir. Yağışların azalmasından dolayı son yıllarda yer altı sularında da bir azalma görülmektedir. İlçede gübresiz ekim söz konusu değildir.¹⁰

Cinsi	1986	2012
Buğday	111.720	207.652
Arpa	86.100	118.043
Yulaf	1.260	525
Fasulye	90	6.750
Nohut	360	240
Mercimek	180	400
Patates	800	12.500
Şeker Pancarı	90.000	205.008
Kimyon	332	100
Ayçiçeği	360	8.040
Kavun-Karpuz	840	1000
Fiğ	700	4.500

Tablo: Kaymakamlık Verilerine Göre Ekilen Ürün Dağılımı

Cinsi	1986	2013
Koyun	110.943	65.284
Keçi	7.733	6.928
Sığır	8.840	28.556

Tablo: Kaymakamlık Verilerine Göre Yetiştirilen Hayvan Sayıları

⁹ Özkul, 276-277.

¹⁰ Keser, 11.

1.2. TARİH

1.2.1. Kadınhanı Adının Kaynağı

Kadınhanı Roma döneminde Pira adıyla anılmıştır. Bazı eski kaynaklara göre Kadınhanı ismi Kandenkan olarak geçmektedir. Bazılarına göre ise bölgenin önceden ormanlık olması dolayısıyla “av yeri” anlamına gelen “sayd-eli” olarak geçmektedir.¹¹

Selçuklu devleti zamanında ise Kadınhanı ve yöresi Anadolu'nun fethinde önemli başarıları bulunan Selçuklu Beylerinden Sait Bey'e arpalık olarak verildiği için önce Saideli olarak anılmıştır. Sonraları ise Selçuklu sarayına mensup olduğu düşünülen Mahmut kızı Raziye Hatun'un 1223 yılında bu bölgeye yaptırmış olduğu kışlık kervansarayı buranın adının Kadınhanı olarak anılmasını sağlamıştır. 1928 yılında resmi olarak ilçenin adı Kadınhanı olmuştur.¹²

1.2.2. Eski Çağdan Bugüne Kadınhanı

1.2.2.1. İlk Çağlarda Kadınhanı

Kadınhanı ilkçağlardan bu yana oldukça eski bir tarihe sahiptir. Klasik Doğu Roma döneminde Yunan-Roma yolu üzerinde İkonium (Konya), Laodica Cambustra (Ladik), Pira (Kadınhanı), Philomelion (İlgin) gibi önemli şehirler bulunmaktadır. Bu önemli yol doğu ticareti (İpek Yolu) ve Kral yolu üzerinde önemli bir noktadadır. Aynı zamanda Posta teşkilatı da bu yolu kullanmakta ve üzerinde önemli hanlar bulunmaktadır. Daha sonraları bu yol Bizans Askeri yolu olmuştur.

19. yüzyılda Konya'dan Eskişehir'e oradan da İstanbul'a ulaşan bir araba yolu vardır. Kudüs'e giden hacılar da bu yolu takip etmektedir. Doğu Roma İmparatorluğu Maxmian devrinde İkonium (Konya), Laodica (Ladik), Lysra (Hatunsaray), Galatia vilayeti önemli Roma şehirleridir. Galatia Kadınhanı, Atlantı ve çevresinden oluşmaktadır.¹³

Bu bölge ile beraber Kadınhanı uzun yıllar Etiler'in egemenliğinde kalmıştır. Daha sonra Frigyalılar ve Lidyalılar bu bölgede egemen olmuşlardır. Milattan sonra IV. asırda İranlıların hakimiyetine girmiştir. İskender İmparatorluğu, Bergama Krallığı

---

¹¹ Özkul, 18.

¹² Keser, 17-19.

¹³ Özkul, 19.

da bu bölgede egemen olmuş, yurt tutarak önemli sanat eserleri bırakmışlardır.¹⁴

1.2.2.2. Selçuklular Döneminde Kadınhanı

Büyük Selçuklu Hükümdarı Kutalmışoğlu Süleyman Bey'in 1077 de Konya ile beraber Kadınhanı topraklarını da Romalılardan alışıyla Oğuz Türkleri bu bölgeyi yurt edinmiştir. Oğuz Türkleri Romalıların yakıp yıkarak bıraktıkları köy ve şehirleri onararak yerleşmiştir. Köy ve şehirlerin birçoğunun adını kendi dillerine göre değiştirmiştir.

Oğuz boylarından Kınık, Bayat, Savur, Afşar ve Çavundurlar Kadınhanı'na yerleştirilmiştir. Kadınhanı merkezine Bayat Boyu Doğanlar oymağı, Üçok kolu Çavundur boyu yerleşmiştir. Afşar boyu ise Afşarlı köyüne yerleşmiştir. Kolukısa, Meydanlı ve Karahisarlı köylerine Azeri Türkmenlerinden Şamlar Aşireti yerleşmiştir.

Adını ünlü şahıslardan alan köyler de mevcuttur. Karakurtlu köyü adını Anadolu Selçuklu Sultanı I. Rüknettin Süleyman'ın başkomutanı Karakurt'tan almaktadır. Kökez köyü Karamanoğlu büyüklerinden Kökez Han'dan adını almıştır.

Anadolu Selçukluları döneminde Raziye Hatun tarafından bu önemli yol üzerindeki Saideli yakınlarına bir kervansaray yaptırılmıştır.¹⁵

1.2.2.3. Karamanoğulları Döneminde Kadınhanı

Kadınhanı Karamanoğulları zamanında vilayet olarak idare edilmiştir. Karamanoğlu Mehmet Bey Konya ovasını zaptettikten sonra ikiye bölerek yarısını beylerinden Turgut Bey'e diğer yarısını da Bayburt Bey'e taksim etmiştir.

Turgutoğulları Karamanoğullarının sadık bir emiri olarak Anadolu'da dini, askeri, kültürel ve içtimai açıdan büyük hizmetler vermiştir. Turgutoğlu Hasan Bey oğlu Ömer Bey Saideli vilayetine bağlı Hatun Köyü (Kadınhanı ilçe merkezi)'nde bir tekke yaptırmıştır. Bu tekkeye de Konya'da Mevlana'nın muassır ve müridlerinden

---

¹⁴ Özkul, 19.

¹⁵ Özkul, 20.

olan Cemal Ali tarafından yaptırılan mescidin imamı ve muallimi olan Şeyh Turud'u şeyh olarak tayin etmiştir.¹⁶

1.2.3.4. Osmanlılar Döneminde Kadınhanı

Karamanoğulları Orta Anadolu'nun güneyinde 13. ve 15. asırlarda hakimiyet kurmuş ve bu bölgelerde siyasi, iktisadi ve kültürel açıdan büyük tesirler bırakmıştır. Ancak Osmanoğulları ile ilişkileri çok iyi değildir. Zaman zaman Osmanlılara karşı isyan çıkarmıştır. Çelebi Sultan Mehmet birçok kez yapılan andlaşmalara uymayan Karamanoğulları'nın üzerine yürümüştür. 1414 yılında Akşehir'i alarak Konya'ya doğru ilerleyen Çelebi Mehmet, Karamanoğlu Mehmet Bey'in barış istemesi üzerine savaşı sonlandırmıştır.

Karamanoğullarının son hükümdarı Sarımüd-din İbrahim Bey, Fatih Sultan Mehmet'e Kadınhanı, Ilgın, Beyşehir ve Seydişehir gibi önemli yerleri vermiştir. Osmanlı elçisi Kasap oğlu Mehmet Bey'le andlaşma yapmış ve bu andlaşmaya ölümüne kadar sadık kalmıştır.

Fatih Sultan Mehmet, Saideli'nde bulunan ve Karamanoğullarının sadık taraftarı olan Turgutoğulları'nın Karamanoğulları ile tekrar birleşerek ayaklanabileceği düşüncesi ile bu bölgeyi başka yerlere göç ettirmeye karar verir. Nitekim bu göç neticesinde Saideli (Kadınhanı) dağılmış ve nüfusu azalmıştır. Daha önceleri vilayet olan Saideli Osmanlı İmparatorluğu zamanında Konya vilayetine bağlı kaza merkezi olarak idare edilmiştir.¹⁷

1.3. GELENEK ve GÖRENEKLER

Asker Uğurlama

Askere gidecek gençler sülüslerini aldıktan sonra yakın akrabalar ve komşular tarafından yemeğe çağrılır. Bu yemekler düğün davetleri gibi oldukça özenli olur. Askere gidecek gencin evine gömlek, atlet, pijama gibi hediyeler ve kurabiye gibi yolluk hazırlanarak asker görmeye gidilir. Askere gidecek genç akraba ve tanıdıkların evini dolaşarak vedalaşır ve onlar da gencin cebine harçlık koyar.

Askerler gideceği gün köy meydanında toplanılır. Hoca dua eder. Büyüklerin elleri öpülür ve helalleşilir. Gençler davul ve zurna sesleri arasında uğurlanır. Türk

---

¹⁶ Özkul, 24.

¹⁷ Özkul, 26.

milletinin olduğu gibi Kadınhanı gençlerinin de en karakteristik özelliği düğüne gider gibi askere gitmesidir.

Bayram

Ramazan ayı geldiğinde şehrin içini tahin kokusu alır. Her köşede pideler, tahinli pideler satılmaktadır. Zengin oda sahipleri bir hafız veya hoca tutar. Odalarda teravih namazları kılınır. Akşamları teravih namazından çıkılınca çarşıda her zamandan fazla kalabalık olur. Tepsiler içerisinde baba tatlısı ve şam tatlısı satılır. Ramazan boyunca kahveler ve bazı iş yerleri sahura kadar açık bulunur. Sahurda gençler sahur davulunun peşine takılarak mahalleyi gezer. Zengin ve şaka yapılmak istenen kişilerin evinin önlerinde davul çalmaya devam ederek uyandırılan kişilerde bahşış almadan evin önünü terk etmezler. Arife günü ikindi namazından sonra mezarlığa topluca gidilir. Hoca yasin okur ve dua eder. Herkes yakınlarının kabirlerini ziyaret eder.

Bayram namazından önce durumu yerinde olan kişiler için Fıtır (Fitre) sadakası denen bir miktar para fakirlere verilir. Bayram günü ailenin küçük erkek çocukları bile erkenden uyanıp bayram namazı için camiye gider. Camiden sonra tekrar kabir ziyareti gerçekleştirilir. Her evden yemekler taşınır ve topluca yenir. Yemek bitince oda cemaati kendi aralarında bayramlaşır, küçükler büyüklerin elini öper. Misafirlere şeker ve kolonya ikram edilir. Çocuklara ise bahşış verilir.

Kurban bayramında bayramlaşma merasimi erkenden yapılır. Bayramlaşma bitince kurbanlar kesilmeye başlanır. Çünkü büyükler kurban eti ile oruç açar. Ardından akraba ziyaretleri başlar. Kurbanda esilen etler ihtiyacı olan kişilere dağıtılır.¹⁸

Cenaze Adetleri

Ölüm haberi mahalle ve çarşı camiinde selalar verilerek halka duyurulur. Ölenin akrabalarından uzakta olanlar varsa haber gönderilir. Sela ile birlikte kabir kazılmaya başlanır. Bir yandan da “alt-üst” denilen cenazenin oruç, namaz gibi borçları için fakirlere sadaka verilirken bir yandan da hocalar hatim iner. Cenazeyi erkekse mahalle imamı, kadınsa bu işi yapan kadınlar yıkayıp kefenler. Komşu, akraba ve tanıdıklar cenazeyi sal denen tahtaya koyarak çarşı camisinin önüne getirirler. Burada topluca cenaze namazı kılınır. Ardından cenaze omuzların üstünde kabre

---

¹⁸ Özkul, 152.

götürülür. Kabre konup üzeri örtüldükten sonra imam ve yakınları telkin duası okur. Kabristanın kapısında topluca Fatiha suresi ve Kuran okunduktan sonra cenaze evine gelinir. Burada cenaze sahiplerine baş sağlığı dilenir. Etraftaki komşular 3 ila 7 gün öğle ve akşam cenaze evine yemek getirir. Burada cenazenin yakınları oturur ve tüm tanıdıklar yanlarında Kuran okuyan bir kimse ile gelip ölünün ruhuna Kuran okuyup baş sağlığı diler. Cenaze evinde iki üç gün sonra helva yapılıp ekmekle beraber mahalleliye dağıtır. Hatim indirip davet verilir. Kırk gün içinde camide ve evde kadın ve erkeklere Mevlit okutulur.¹⁹

Doğum

Çocuk doğduktan sonra kızın anası kundak düzer. Hazırladığı şeylere mahallenin kadınları grup grup gelerek bakarlar. Artık ne kadar fazla ve en ufak ayrıntı düşünülmüşse o kadar ilgi görür. Kalabalık bir grupla bu kundak görülür. Çocuğa da altın takılır ya da para verilir. Bunlar çocuğun yastığına iliştilir.

Çocuğa güzel bir isim konulur. Dedelerin, babannelerin ya da annelerin isimlerini koymak adettendir. Çocuğun ismi kulağına ezan okunarak konulur.

Diş bulguru denen âdete göre yeni diş çıkaran çocukların aileleri bulgur pişirir, akraba ve komşuları davet eder. Onlar da çeşitli hediyelerle davete icabet eder. O gün çocuğun önüne makas, iplik, kalem gibi çeşitli eşyalar konularak hangisini alacağı denir. Eğer çocuk kalem alırsa okuyacağına ya da iplik alırsa terzi olacağına inanılır. Çocuk eğer birinin evine ilk defa gidiyorsa o evin sahibi çorap önlük gibi ufak tefek hediye vermesi gerekir. Yoksa evinin sıçanlarla dolacağına inanılır. Bu hediyeye “sıçancalık” adı verilir.

Oğlan çocuğu biraz büyüyüp saçları uzadığı zaman dedesi berbere götürerek il tıraşına yüklü bir bahşiş verir. Dükkanda bulunan kişilere lokum ve bisküvi ikram edilir.²⁰

Düğün

Kadınhanı’nda genellikle erkekler asker dönüşü, kızlar ise 18-20 yaşlarında evlenir. Erkek askerlik vazifesini yapıp evine dönünce annesi ve yakın akrabaları kız aramaya başlar. Gelin olacak kızlarda aranan özellikler genellikle iyi ahlaklı, temiz

---

¹⁹ Keser, 101-102.

²⁰ Keser, 100-101.

bir aileden olması ve güzel olmasıdır. Erkek tarafının kadınları bu şartlara uygun gelin kız bulursa bu haberi erkeğin önce kendisine duyurur o da kabul ederse kadınlar kızın ailesinin bu durumla ilgili düşüncesini yoklamaya gider. Kızın ailesi olumlu tutum gösterirse akşamına erkek tarafı toplanarak çiçek ve çikolatayla kızı istemeye gelirler. Kız Allah'ın emri, Peygamber'in kavli ile babasından istenir. Babası kabul ederse lokum ve bisküvi alınır orada küçük dua (söz kesilir) yapılır. İleride kararlaştırılacak bir gün ise nişan yapılır. Nişan töreninde Kuran okunur ve dua edilir. Kıza yüzük, küpe, para takılır ve çember (başörtüsü) örtülür. Lokum ve bisküvi yenir. Geline Nişanda damat bulunmaz onun yüzüğü evinde takılır. Ancak son yıllarda bu durum kaldırılmış gelin ve damadın yüzükleri beraber takılmaya başlanmıştır. Ardından iki tarafın ileri gelenleri bir araya gelerek "mehir senedi" hakkında konuşulur. Kız için erkek tarafından istenen mallar sırayla yazılır. Bu senedi damadın kendisi, babası ve şahitler imzalar. Bu senetle beraber erkek tarafına maddi bir sorumluluk yüklenmiş ve böylece evlilik kesinleşmiştir. Düğün tarihi de kararlaştırıldıktan sonra akraba, komşu ve tanıdıklar davetiye verilerek düğüne çağırılır. Gelin alma genellikle Pazar günü olur. Bugünden önce belediye evlendirme memurluğuna gidilerek resmi nikah kıyılır. Erkek evi maddi durumuna göre 3-5 gün komşu, akraba ve tanıdıklara akşam yemeği verilir. Bu davette zengin fakir farketmeden herkes aynı yemekleri yer. Davette sırasıyla toyga aşısı, etli pirinç pilavı, su böreği, ekme kadayıfı, bamya çorbası, bulgur pilavı ve üzüm hoşafı verilir. Bir sofraya 12-15 kişi oturur. Oğlan evinin önünde üç gün davul çalar. Davulun önünde gençler kaşık oyunu oynayarak eğlenirler. Cumartesi günü ikindiden sonra davul gençlerle beraber erkeğin akrabalarını gezer, bahşış alır. Davulun önünde deve yapılır. Kadın kılığına giren gençler oyun çıkararak dolaşırlar. Hep beraber kız evine gidilir. Gelinin saçları taranır ve boynuna kına sürülür. Akşamdan sonra kız evinde kına gecesi yapılır. Kadınlar burada tef (talba) ile oynarlar. Oğlanın arkadaşları ise müsait bir evde toplanarak geç vakte kadar saz ile eğlenir. Gelin alma günü sabah erkenden kalkılır. Damat ve sadıç tıraş olur. Damada elbisesini mahalle camisinin imamı giydirir. Saat 10-11 arası erkek evinin önünde toplanan otobüs ve taksilerle kız evine gidilir. Gelin baba evinde duvak içinde dualar eşliğinde alınır. Gelin arabasının önünü kesenlere bahşış verilir. Gelin arabasının yanına perde gerilerek dua ile arabadan indirilir. Gelin ve damat içeriye kol kola girer. Gelinin koltuğunun altına Kuran konur ve eline içi buğday, su ve metal paralarla dolu toprak testi verilerek tek

atışta kırılması istenir. Akşam damadın bir yakını tarafından “Bey yemeği” verilir. Yemekten sonra damat evine gelinerek dualarla damat gerdeğe girdirilir. Ertesi gün “Yüz açımı” geline ve eşyalarına çevredeki kadınlar gelerek bakarlar. Böylece düğün tamamlanmış olur.

1.4. ETNİK YAPIYLA AĞIZ ÖZELLİKLERİ İLİŞKİSİ

Etnik yapı ağız özelliklerinin belirlenmesinde önemli bir ölçüttür. Nitekim Korkmaz’da bu konuya değinerek “dil özelliklerinin etnik ayrılıklara göre tayini ve hangi özelliklerin hangi etnik unsurların ağızlarından geldiği hususunun tespiti, ağız araştırmalarında şimdiye kadar üzerinde durulmamış fakat birinci derecede önemli olan bir noktadır.”²¹ şeklinde açıklama yapar. Karahan, “Anadolu’da bugün birbirinden farklı ağızların bulunması, 11. yüzyıldan itibaren bu topraklara yerleşen Oğuz boylarının farklı ağız özelliklerine sahip olmasından kaynaklanmaktadır. Anadolu’ya çeşitli zamanlarda ve çeşitli vesilelerle gelen Oğuz dışı Türk unsurlarla, yabancı unsurların da bu ağızların oluşumunda önemli katkıları olmuştur. Aynı veya benzer özelliklere sahip bu ağızlar, tarihî ve etnik yapı ile bağlantılı olarak Anadolu’nun belirli yörelerinde kümelenmiştir.”²² şeklinde önemli bir takım tespitlerde bulunmuştur.

“Anadolu’ya yerleşen çeşitli Oğuz boyları, muhtelif sebeplerden dolayı sürekli yer değiştirmiş, başkaca boy ve halklarla karışarak yeni yeni siyasi birlikler, yeni yeni aşiretler; yeni yeni ‘ethos’lar da meydana getirmişlerdir.”²³

Kadınhanı ilçesinde Oğuzlar’ın Kınık, Bayat, Savur, Avşar ve Çavundur boylarının, Azeri Türkmenlerinden Şamlar aşireti ve yakın tarihte Kahramanmaraş, Antalya, Aydın, Adana ve Osmaniye’den getirilip yerleştirilen Yörük-Türkmenleri’nin çoğunluğu teşkil ettiği düşünülürse buranın tam bir Türkmen yurdu olduğunu söylemek mümkündür.²⁴ İlçenin yan yana sadece on dakika mesafede olan köylerinde kelimelerdeki ses ve şekil özelliklerinin büyük farklılıklar gösterdiği

---

²¹ Daha fazla bilgi için bk. Zeynep Korkmaz, **Nevşehir ve Yöresi Ağızları**, Ankara: TDK Yay., 1994, XVI.

²² Karahan, 1.

²³ Güner Gülsevin, Anadolu Ağızlarında Etnik (Boysal) Özellikler ve Çepni Ağızları üzerine, **I. Uluslararası Dialektoloji Çalıştayı**, Rize: Doğu Akdeniz Üniversitesi, 15-19 Mayıs 2008, Gazimagosa / KKTC, **Turkish Studies**, “Hamza Zülfikar Armağanı”, Volume 4/3, Spring 2009, 1067-1080.

²⁴ Keser, 10.

görülmektedir. Durum böyle olunca etnik zenginliğin, ağız yapısındaki çeşitliliği artırdığını söylemek mümkündür.

1.5. DAHA ÖNCE YAPILMIŞ AĞIZ ARAŞTIRMALARINDA BÖLGENİN YERİ

Anadolu ağızları üzerindeki çalışmaların başlangıcı (1867)'ndan 1940 yılına kadarki dönemini “yabancı araştırmacılar” dönemi olarak adlandıran Korkmaz, asıl çalışmaların bu yıllardan sonraki dönemde yerli araştırmacıların da işin içine girmesiyle başlamış olduğunu belirtir ve bu dönemi “yerli araştırmacılar” dönemi olarak adlandırır.²⁵

Konya üzerine yapılan ağız çalışmalarına bakıldığında²⁶ birkaç ilçe dışında kapsamlı bir çalışmaya rastlanmamıştır. Diğer incelemelerin çoğu mezuniyet tezlerinden ibarettir. Konya ve yöresi ile ilgili bildiri, makale ve mezuniyet tezleri şu şekildedir:

1. Ayva Aziz (2001) Mehmet Ali Köyü (Güneysınır / Konya) Ağızında Kullanılan Fiiller. *Türk Dili*, 600: 844-854.
2. Batı Ali (1979) Konya İli Beyşehir- Yeşildağ Kasabası Ağızı. Mezuniyet Tezi, İ. Ü., Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, İstanbul.
3. Büyükalkan Mehmet (1989) Konya Ağızından Örnekler. Mezuniyet Tezi, A. Ü., DTCF, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı , Ankara.
4. Caferoğlu A (1963) Akhisar ve Cihanbeyli Ağızları. *Yıllık*: 1-38.
5. Kaynak Duran (1972) Konya Ereğli Ağızı. Mezuniyet Tezi, A. Ü., DTCF Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Ankara.
6. Kişmir C (1966) Konya Ağızında Örnekler. *TFA X/199*: 3985.
7. Kocamaz İ (2013) Konya İli Taşkent İlçesi ve Köyleri Ağızı. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, , Konya.
8. Konya Ağızları Üzerinde Yurt İçi ve Yurt Dışı Çalışmalar, Yeni Konya Gazetesi, s. 4683 Konya 19 Eylül 1962.

---

²⁵ Zeynep Korkmaz, Anadolu Ağızları Üzerindeki Araştırmaların Bugünkü Durumu ve Karşılaştığı Sorunlar, Ankara: **TDAY-Bellekten1975-76**, 1975, 143.

²⁶ Tuncer Gulensoy ve Ercan Alkaya, **Türkiye Türkçesi Ağızları BİBLİYOGRAFYASI**, Ankara: Akçağ Yayınları, 2003, 224.

9. Kula Hasan (1973) Akşehir Ağzı/Konya/. Mezuniyet Tezi, A. Ü., DTCF, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Ankara.
10. Küçükbezirci S. (1960) Konya Atasözleri ve Deyimleri. *VI/134*: 2233-2234.
11. Öğretici Emel (1972) Konya Ağzı. Mezuniyet Tezi, İ. Ü., Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, İstanbul.
12. Önder Mehmet (1963) Konya Ağzı Üzerine Çalışmalar. *TFA VIII/169*: 3146.
13. Özbay Murat (1987) Konya Ereğlisi Ağzı (Derleme-İnceleme-Sözlük). Mezuniyet Tezi, Atatürk Ü, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Erzurum.
14. Özkan Abdullah Ergin (1960) Konya Ağzı. Mezuniyet Tezi, A. Ü., DTCF Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Ankara.
15. Özyürek R. (2012) Konya Ereğli'sine Yunanistan Selanik ve Yöresinden Göç Eden Türkler Arasında Konuşulan Ağzın Özellikleri Üzerine Bir İnceleme. *Prof. Dr Mine MENGİ Adına Türkoloji Sempozyumu Bildirileri*. Adana, 20-22 Ekim.
16. Sakaoğlu, S. (1989) Konya İli Merkezinde Tespit Edilen Bazı Kelimeler Üzerine. *TK, Yıl: XXVII, S312*: 236-241.
17. Sakaoğlu, S. (1996) Konya İli Merkezinde Tespit Edilen Bazı Kelimeler Üzerine. *1. UTDK 1988, Bildiriler*, Ankara, 357-362.
18. Sakaoğlu, S. (1999) Az Bilinen Bazı Konya Atasözleri ve Deyimleri Üzerine. *III. UTDK 1996 (Bildiriler)*, TDK Yay., Ankara, 997-1004.
19. Sakaoğlu, S. (2000) Konya Ağzında Kullanımdan Düşmeye Başlayan Bazı Fiiller. *4. UTDK (25-29 Eylül 2000, İzmir)*'ye sunulan bildiri.
20. Uysali İdris Nebi (2017) Kuzören (Konya-Bozkır) Köyü Ağzından Derleme Sözlüğü'ne Katkılar. *Diyalektolog Dergisi*, 79-85.
21. Yegülap Gülperi (1964) Konya Ağzının Fonetik ve Morfolojik Tedkiki. Mezuniyet Tezi, İ. Ü., Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, İstanbul.

2. SES BİLGİSİ

2.1. ÜNLÜLER

2.1.1. Ünlü Çeşitleri

Kadınhanı ağzında yapılan inceleme sonucu Türkiye Türkçesi yazı dilinde bulunan 8 ünlüden farklı olarak bazı ünlülerin, boğumlanma aşamasında ünsüzlerle etkileşim haline girerek değiştikleri görülür. Boğumlanma aşamasında değişen ve yazı dilindeki ünlülerden farklı olarak tespit edilen ünlüler: [á], [κ], [â], [ã], [ä], [ê], [é], [∅], [í], [∆], [♠], [ó], [ñ], [●], [ú].

2.1.1.1. /a/ Ünlüsü ve Çeşitleri

[á]: Bu ses bölge ağzında yaygın olarak kullanılan orta damak ünlüsüdür.²⁷ Bu ünlü çoğunlukla /a/>[á], /o/>a/>[á] ve nadiren de olsa /e/>[á] ve /i/>[á] değişimi neticesinde meydana gelir. İlerleyici veya gerileyici ünlü benzeşmeleri sonucunda oluşan [á] ünlüsü, bazen de ünlü benzeşmeleri, ünsüzlerin artılaştırıcı veya önlüleştiren etkisi gibi durumlarda da oluşabilmektedir. /y/ sesinin önlüleştiren etkisi bu ünlünün meydana gelmesinde oldukça büyük öneme sahiptir. Bunun yanı sıra bu ünlü /c/, /ç/, /f/, /p/, /ş/, /y/, /z/ ünsüzleri ile ön damak /g/ ve /k/ ünsüzleri, ön avurt akıcı /l/ ve akıcı /r/ ünsüzünün yanında da meydana gelebilmektedir.²⁸ Kadınhanı ağzında bu ünlünün özellikle /y/ sesinin yanında sistemli olarak kullanıldığı görülür.

/a/>[á]: çapaıayacı— 1/8, yáparı— 2/16, piláv 3/14, □áyfe 3/24, antályeden 4/31, bamyá 8/27, yávr∆m 8/61, □áyínnam 12/23, yá fınan 14/74, ürüyámda 17/23, o—uyá 20/34, ayá^Lğabısu 20/46, gonyádan 34/100, ba faşıáyó^L 36/34, ānáca^L 38/64.

/e/>[á]: şikát 1/56, ciğárım 6/49, ba—çálerimizde 6/79, cin□án 8/59, ba—ále 23/29, keşkáh 34/21, ç^Tnádip 34/111, yáránn^Tne 36/36, gıyáfát 36/57.

/o/>a/>[á]: yápiyá— 2/17, sa fıyá— 2/23, o—uyám 2/70.

/i/>[á]: de Faşiridik 34/26.

[κ]: /a/ ile /ı/ arasında boğumlanan, genellikle bölge ağzında /ğ/ sesinin düşmesiyle ortaya çıkan yarı dar bir ünlüdür. Aynı zamanda ilerleyici ve gerileyici ünlü benzeşmeleri de ünlünün oluşumunda etkilidir. Değişim çoğunlukla /a/>[κ], bazen de /ı/>[κ], /i/>[κ] şeklinde olabilmektedir.

²⁷ Ahmet Bican Ercilasun, **Kars İli Ağzları**, Ankara: GÜ Yay., 1983, 51.

²⁸ Ramazan Bölük, **Serik (Antalya) Ağzı**, Erzincan: 2011, 18.

/a/>[κ]: ǵaldırmkȳá 2/11, укрȳya— 2/28, ceryknnı 2/52, çarıkȳá 2/79, κÇçí[⊥] 6/25, anky|a 7/71, ayκ[⊥]ab|ar 18/29, a[⊥]rabkȳá 19/68, çı—κı[⊥]anā 20/102, baŋgkȳá 27/7, ǵurκmı 21/38.

/ı/>[κ]: pκrasa 6/38, babamκzæanamız 11/4, sādκ[⊥] 18/13.

/i/>[κ]: sāhκbı 3/56.

[â]: Bu ünlünün meydana gelişinde yuvarlak ünlüler ve dudak ünsüzlerinin etkisi bulunmaktadır. /a/ ile /o/ arasında boğumlanan bu ünlünün değişim yönü /a/>[â], /o/>[â], /e/>[â] şeklindedir.

/a/>[â]: yâı|a 6/10, vâh vâh 6/47, hâzar 11/117, sâna 18/41, ǵâdinanna 21/60, ânō ƒo 29/63, bâba^L 33/77 zâman 40/80.

/o/>[â]: çamæâ|u[⊥]dan 16/52, ândan 18/17, ândo 19/86, ândı 30/14.

/e/>[â]: nâvrız 10/3.

[ã]: Bu ses, bir geniz sesi olan nazal n'nin kaybolarak, fonksiyonunu yanındaki a ünlüsüne yüklemesi ile oluşur.²⁹ Bölge ağızında çok sık olarak kullanılmayan bu ses bazen karşımıza şu örneklerde çıkmıştır:

sa ƒã 1/6, ba ƒã 11/75, da ƒã 38/87.

2.1.1.2. /e/ Ünlüsü ve Çeşitleri:

[ä]: Bu ses normal /e/ ünlüsüne göre daha geriden ve açık bir şekilde söylenir.³⁰ Bu ünlünün değişim yönü /e/>[ä] şeklindedir.

/e/>[ä]: şerâfli 6/22, fenâr 6/53, şehâr 6/80, yerä 7/18, bizlerdä 7/19, çäkdı 7/39, verecäkdir 11/93, gelmädi 21/33, yemäk 34/57, bäkçiler 34/105, äkmek 35/23, evät 39/78.

[è]: “ /e/ ile /i/ arasında, /i/’ye daha yakın, kapalı veya yarı kapalı, dar veya yarı dar, dil sırtı /i/’ye nazaran biraz daha geride kabarak oluşun bir ünlüdür.”³¹ Bölge ağızında sıkça yer alan kapalı e ünlüsü genellikle kelimenin ilk hecesinde yer alır. Bu sesin, asli ses olma durumu araştırmacılar tarafından tartışma konusudur. Kapalı e

²⁹Tuncer Gülensoy, **Kütahya ve Yöresi Ağızları**, Ankara: TDK Yayınları, 1988, 28-29.

³⁰Selâhattin Olcay, **Erzurum Ağızı**, Ankara: TDK Yayınları, 1995, 20.

³¹Daha fazla bilgi için bk. Mehmet Dursun Erdem, Münteha Gül, Kapalı e (è) Sesi Bağlamında Eski Anadolu Türkçesi-Anadolu Ağızları ilişkisi, Çorum: **Karadeniz Araştırmaları, Bal-kan, Kafkas, Doğu Avrupa ve Anadolu İncelemeleri Dergisi**, S 11, Güz, Karam Yayınları, 2006, 111-148.

sesinin anlam ayırt edici özelliği de bu sesin asli olma durumunu güçlendirir niteliktedir.

/e/>[é]: yètmışæiki 1/21, yèmekleri 1/33, dèniydi 1/36, èrkek 2/11, gèce 2/39, yèmleirim 2/46, yènge^L 2/91, èltimiz 3/32, yèlden 3/58, bèygirle 4/40, dèdim 9/7, yère 9/55, èrkenden 9/75, gèş 10/29, şènnikli 11/55, gèdiyi 12/9, cèhizi 12/47, kèyfi 12/73.

[é]: Bölge ağzında sık kullanılan bu ses, boğumlanma noktası /e/ ile /i/ arasında daha çok, /i/ sesine yakın yarı dar bir ünlüdür.³² Genellikle kelimenin ikinci hecesinde bulunur. /y/ ünsüzünün daraltıcı etkisi söz konusu olan [é] ünlüsünün değişim yönü daha çok /e/>[é] şeklindeyken nadiren de olsa /i/>[é] şekline rastlanır.

/e/>[é]: keFèni 1/7, patetés 2/49, verméyiz 4/12, domatés 4/21, hastanéye 5/41, èpéy 5/92, bişirméye 6/89, diyerékden 8/70, kèyfi 9/49, reçél 11/67, gèrdé ƒe 20/34, pencèreni^L 23/33, isdéyen 28/24, ünüvestéye 28/47, tenékeni^L 29/107, medereséyi 39/38, édèceklermiş 40/17.

/i/>[é]: dè ƒéller 4/35.

[Ŋ]: “/e/ ile /ö/ arasında boğumlanan, yuvarlaklaşmış bir ünlüdür. Çoğunlukla /b/, /m/ ve /v/ gibi dudak ünsüzlerinin yuvarlaklaştırıcı etkisiyle meydana gelmektedir.”³³ Bu ünlünün değişim yönü /ö/> [Ŋ] ve /o/> [Ŋ] şeklindedir:

/ö/>[Ŋ]: bŊleydi 2/79, bŊrek 3/10, Ŋnce 3/28, bŊbrek 4/74, bŊlik 5/45, bŊyüme 6/3, Ŋtek^T 18/56, yŊnden 24/79, Ŋldürdügæişde 29/15, dŊkili 34/37, kŊşelerini 36/11, bŊyle 37/62, dŊvmesiyne 37/72, bŊy[♣]yejek 39/80.

/o/>[Ŋ]: Ŋnden 6/92, gidiyŊ 39/46, endiriyŊ 39/69, kesiyŊ 39/71.

2.1.1.3. /ı/ Ünlüsü ve Çeşitleri:

[í]: /ı/ ile /i/ arasında bulunan bu ses bölge ağzında sıkça karşımıza çıkmaktadır. Bir ara ses olan [í] ünlüsü orta damağın /i/ sesine yakın bir yerde boğumlanır. /y/ sesinin

³² Daha geniş bilgi için bk. Mehmet Dursun Erdem, Ramazan Bölük, Kaş (Antalya) Ağzı Ses Özellikleri Üzerine”, *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Volume 6/1 Winter 2011, 410.

³³ Esra Kirik, *Kahramanmaraş Merkez İlçe Ağzı*, Sakarya: 2011, 48.

önlüleştirci etkisi bu sesin meydana gelmesinde oldukça etkilidir.³⁴ /y/ sesinin haricinde c, ç, r, s, $\underline{\text{ı}}$ gibi diğer ünsüzlerin de bu sesin oluşumunda etkisi bulunmaktadır. Bu sesin değişim yönü çoğunlukla /ı/> [í] bazen de /i/> [í], /o/> [í], /a/>[í] ve /u/> [í] şeklindedir.

/ı/>[í]: amcayí L 1/1, ğayınbaba 1/49, çı $\underline{\text{ı}}$ yón 4/7, iççik 5/83, çalışıyó 7/3, çibannar 9/27, ğārí 23/10, dışını 23/51, masasıydı 27/17, mezerlí $\underline{\text{ı}}$ larımız 34/13, nasıydı 36/90, āltí 37/20, yú ı arlayıveridi 37/106, sılamí 38/19.

/i/>[í]: ciġarím 6/49, ísan 7/18, çorbası fıbi 8/74, şa fıtlık 9/43, haní 11/80, cecí L 19/37, órterdí $\underline{\text{ı}}$ 20/79, sflemedí 28/9, vèrdiġim 28/22, yüzerdik 36/15, mināsíp 38/80.

/o/>[í]: satıyí 1/42, yí—ıyí 17/62, hasdaıanıyí L 24/106, yapıyırim 28/2, yazıyí L 28/4, çı—ıyí ı lar 37/55.

/a/>[í]: do Furacıydı 20/99, yapacıyí $\underline{\text{ı}}$ 5/29, mayışım 31/70.

/u/>[í]: yımırta 20/53.

[ɔ]: /ı/ ile /u/ arasında boğumlanan bu ses dudak ünsüzlerinin yanında sistemli olarak görülmektedir. Yarı yuvarlak olan bu ünlünün değişim yönü çoğunlukla /u/> [ɔ] nadiren de /ı/>[ɔ] şeklindedir.

/u/>[ɔ]: bɔraıarı L 1/32, dā ı 2/10, yavrɔm 2/16, savɔrıylardı 2/60, yɔmɔşa $\underline{\text{ı}}$ 3/33, mɔstaFa 3/54, mɔrādını 3/55, ı—lamɔrımızdan 6/5, hamɔrı 8/76, ġa ı rıdı $\underline{\text{ı}}$ 8/109, aşɔre 12/109, çamɔr 17/56, sad ı ı $\underline{\text{ı}}$ lar 18/60, ġa ı şdırdı $\underline{\text{ı}}$ 20/18, sa ı şasıya 20/77, ça ı ş 21/4, safɔr 21/13, maz ı mıdı 26/92, mɔs $\underline{\text{ı}}$ a 28/47, ġavɔrı L 32/59, heæyɔrɔm 34/2, yɔmɔr 35/27, mɔsa 39/70, sabɔnı 40/99.

/ı/>[ɔ]: gɔz 20/100.

2.1.1.4. /i/ Ünlüsü ve Çeşitleri:

[ɛ]: /i/ ve /ü/ arasında boğumlanan bu ses bölge ağızında bir geçiş ünlüsü olduğundan sistemli olarak görülmez. Bu sesin değişim yönü /ü/>[ɛ], /i/>[ɛ] ve /ı/>[ɛ] şeklindedir.

/ü/>[ɛ]: $\underline{\text{ı}}$ ó Fümüz ɛ L 2/5, dānyáyá 13/44, hüs ɛ feye 20/72, bɔy ɛ yejek 39/80.

/ı/>[ɛ]: dóker ɛ k 18/38, iç ɛ rü 28/89.

³⁴ bk. Zeynep Korkmaz, NYA, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 1994, 32.

/ɯ/>[ʌ]: cenābʌlallah 20/103.

2.1.1.5. /o/ Ünlüsü ve Çeşitleri

[ó]: /o/ ile /ö/ arasında, daha çok /o/ ünlüsüne yakın geniş ve yuvarlak bir ünlüdür. /y/ sesinin önlüleştirci etkisiyle şimdiki zaman çekimlerinde yaygın olarak kullanılır. Bunun yanında art damak /ɽ/ ve /ğ/ ünsüzlerinin artılaştırıcı etkisi de ünlünün oluşmasında önemli bir etkidir.³⁵ Bu sesin değişim yönü çoğunlukla /ö/>[ó] ve /o/>[ó] bazen de /u/>[ó], /e/>[ó] ve /ü/>[ó] şeklindedir.

/ö/>[ó]: ɽópek 1/1, □órucü 1/11, óyle 1/15, ɽóylü 1/18, bóreklik 1/65, dókerik 2/8, ɽólgesi 6/25, sóğünüfúrdü 6/52, ó ɽümüzü 6/53, ónlükæoɽur 8/54, ɽómbe 10/39, bó fúrleri ɽe 11/18, □óçen 11/31, næ ɽş□órecēz 11/93, bórtlediriz 12/109, dó ɽeller 14/100.

/o/>[ó]: ahyóna 1/41, ğamyóna 2/61, televizyónnarda 2/84, tansiyónum 2/96, çalışıyódun 4/5, óɽdu 18/14, óæún 22/39, tókiye 25/60, ğaryólɽa 25/96, yó— 28/4, yóğur 28/71, kiló 31/60, □óş 34/26, □órum 35/48.

/u/>[ó]: yó—ardan 6/55, usólümüz 8/48, bó fún 20/72, bóæz 33/15, yónan 39/40.

/e/>[ó]: nó fúrüyü ɽ 1/52, dóvletden 11/32, amanæó fúzü 31/1, bu ɽóz 33/8.

/ü/>[ó]: □ózel 2/65, hókümet 6/65, □óyá 23/69.

[ʌ]: /o/ ile /u/ arasında boğumlanan [ʌ] sesi, çene /o/ ünlüsüne göre daha dar bir durumdadır. Bu sesin değişim yönü daha çok /o/>[ʌ] nadiren de /u/>[ʌ], /ü/>[ʌ] ve /a/>[ʌ] şeklindedir. /u/>[ʌ] değişiminde ağızlarda yeni yeni oluşmaya başlayan genişlik-darlık uyumunun etkisi büyüktür.³⁶

/o/>[ʌ]: ğnymuşdur 3/67, sa fınɽu ɽ 4/3, sɽfra 6/15, ārıyɽr 12/20, dɽn ɽum 14/81, dɽn ɽuncu 14/82, çɽn ɽuɽları ɽ 14/100, ğnrdüɽ 20/69, sɽsyete 20/70, yɽn ɽudu 26/34, kilɽn 28/78, yɽn ɽurt 29/66, yɽn ɽurusu ɽ 32/43, yɽnɽus 38/115.

/u/>[ʌ]: yɽnɽarı 29/66, ɽnrus 39/57.

/ü/>[ʌ]: mɽnbāre ɽe 11/52.

/a/>[ʌ]: ɽavɽbada 22/103.

³⁵ Mehmet Dursun Erdem, Ramazan Bölük, **Antalya ve Yöresi Ağızları (Giriş–İnceleme–Metinler)**, Ankara: Gazi Kitabevi, 2012, s 839.

³⁶ Erdem ve Bölük, 58.

2.1.1.6. /ö/ Ünlüsü ve Çeşitleri:

[●]: /ö/ ile /ü/ arasında boğumlanan bu ses zayıflamış /ö/ ünlüsüdür. Türkiye Türkçesi ağzlarında bu sese pek sık rastlanmaz.³⁷ Bölge ağzında daha çok bir dudak sesi olan b sesi ile beraber görülmektedir. Bu sesin değişim yönü çoğunlukla /ö/>[●] bazen de /ü/>[●], /e/>[●] ve /o/>[●] şeklindedir.

/ö/>[●]: ●nağ 4/2, d●rdü 4/3, k●y 4/35, ●lümlerde 5/34, ●dediler 6/24, tüm●r 6/35, ●pmeye 8/62, b●rek 8/68, ●şduk 9/54, d●ndü 12/9, ●rtüvërillerdi 19/73, ●bür 21/3, s●ndürü 21/72, ●termiş 21/102, ●zsüz 33/3.

/ü/>[●]: b●yü 1/1, h●kümet 6/43, ●mmü 27/76, g●zel 34/24, ●zengili 36/96, y●rüdü 36/95.

/e/>[●]: y●miye 4/90, d●yüs 28/103.

/o/>[●]: s●hpetlerini 36/98.

2.1.1.7. /u/ Ünlüsü ve Çeşitleri:

[ú]: /u/ ile /ü/ arasında boğumlanan bu ses bölge ağzında oldukça sık görülür. Bu sesin değişim yönü çoğunlukla /ü/>[ú] ve /u/>[ú] bazen de /i/>[ú] /o/>[ú] ve /ö/>[ú] şeklindedir.

/ü/>[ú]: dú 1/3, Læoɫdu 1/3, □úÇçükler 1/14, şükür 1/56, evelkiæún 1/69, □úl 2/6, □únü 2/12, □únaşşı— 2/52, dó=úlüydü 2/63, =úFledliyedik 2/79, □órülmedik 3/68, =úmesde 9/12.

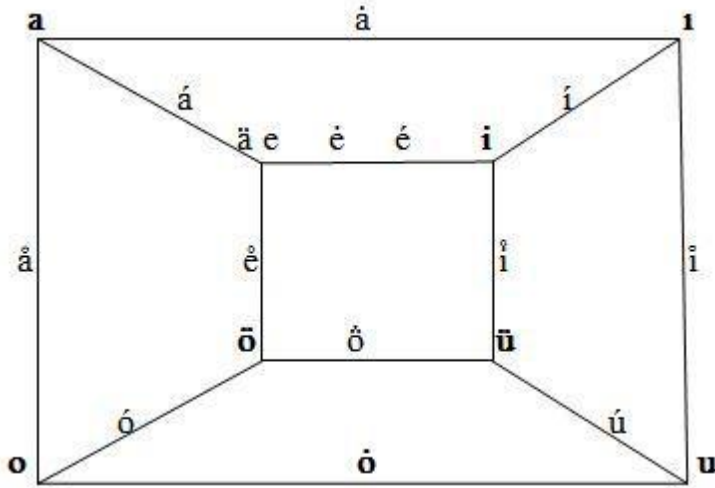
/u/>[ú]: buyúru L 1/2, úsülü 1/11, súy 1/48, búçu= 13/67, yúrt 21/47, boyúnúmdu 24/68, góyúnan 25/18, gónuşmúyí 27/4, toplúyú 27/38, gúzuyú 27/90, yú=arda 28/75, uyúdæoɫdu 30/41.

/i/>[ú]: úçúydü 3/96, músāfirl ǀ 4/26, púskú 5/51, tansúyón 12/19, üçürü 15/40.

/o/>[ú]: ojúyú 1/27, buɫunuyúm 2/102, oturuyúdu 2/105, yú 1/85.

/ö/>[ú]: nó 1/51.

³⁷ Mukim Sağır, *Anadolu Ağzlarında Ünlüler*, TDAY-Belleten Ankara: TDK Yay., 1995, 386.

Tablo: Kadınhanı ağızında bulunan ünlülerin şeması.

2.1.2. Ünlülerde Uzunluk Kısalık

Boğumlanma süreleri normal ünlülere göre daha uzun olan veya normal uzunluktaki iki ünlünün boğumlanma sürelerini kapsayan ünlülere “uzun ünlü” denir.³⁸ Ana Türkçede ilk hecede var olduğu düşünülen ünlü uzunluklarını³⁹ en iyi şekilde koruyan şive Türkmen Türkçesidir.⁴⁰ Ancak Türkçede uzun ünlü olmadığını savunan Türkologlar da bulunmaktadır.⁴¹ Bununla birlikte Zeynep Korkmaz, *Nevşehir ve Yöresi Ağızları* kitabının dipnot kısmında, bazı görüş ayrılıklarına rağmen, uzun ünlünün, Türkçenin Ana Türkçe devrinden geldiği ve kelimelerin kök hecelerinde aslında var olduğunu kabul eder.⁴² Batı Anadolu ağızlarında asli uzun ünlüleri tespit eden Korkmaz, bu konuyla ilgili ilk çalışmayı da ortaya koyar. Asli uzun ünlüler ile ilgili, diğer önemli kaynak ise Mehmet Dursun Erdem’dir. Erdem, Anadolu’nun tamamını kapsayan çalışmasında tespit ettiği asli uzun ünlüleri ve bunların listelerini oldukça detaylı bir şekilde verir.⁴³

Kadınhanı ağızında asli uzun ünlü olarak tespit edilen örnekler şu şekildedir:

³⁸ Korkmaz, 36.

³⁹ A.von Gabain, *Eski Türkçenin Grameri*, çev. Mehmet Akalın, Ankara: TDK Yayınları, 1988, 33.

⁴⁰ Mehmet Dursun Erdem, *Asarcık Ağızı*, Samsun: 2001, 42.

⁴¹ Faruk K. Timurtaş, *Eski Türkiye Türkçesi*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları, 1977, 46.

⁴² Daha detaylı bilgi için bk.Korkmaz, 36.

⁴³ Daha detaylı bilgi için bk. Mehmet Dursun Erdem, Anadolu Ağızlarında Görülen Birincil Ünlü Uzunlukları, *Journal of Turkish Studies*, Volume 27/II, (ed. Sinasi Tekin-Gönül Alpay Tekin), Published at the Department of Near Eastern Languages and Literatures –Harvard University, 2003, 79-110.

2.1.2.1. Uzun /a/ ünlüsü:

ad: ādım 20/7, 21/2, 24/1, 28/1, 34/2, 37/2.

ağla-: ālamayá 35/42, ālardı 37/50.

al: āllı 34/119, 34/120.

altı: ōnæāltı 4/57, onæāltı 29/46, āltı 37/20, āltı 35/67.

altın: āltın 36/22, āltınæèderdik 36/22, āltını 36/24, āltının 36/105, āltınını ^L 36/108.
āltınını ^Læucundan 36/109.

an: ānında 29/13.

anla-: ānadacam 3/41, ānadırdı 21/76, 21/88, ānadıyırım 21/117.

bağla-: bālayáca[⊥] 13/98, bālağlarıdı 14/49, bālardı[⊥]19/7.

bulaş-: buğāşı[⊥] 35/72.

davul: dā[Δ] 2/10.

kaç-: gāşdı 27/135 gāşdım 40/86.

var-: vāryım 28/68.

yarın: yārin 6/33.

yaş: yāşına 13/65, y®ş 38/63.

yaylı: yāylıynan 13/28.

2.1.2.2. Uzun /e/ ünlüsü:

ben: bēn 12/1, 22/18, bēn[⊥] 22/127, b®ş 6/2, 20/3.

beş: bēş 4/11, 17/21.

de-: dēdi 9/20, dēmiş 23/143, dēy 20/47.

ēv: ēvli 34/3.

gel-: gēlsin 22/104, gēldi 28/107.

sen: sēn 40/88.

ver-: vērdi 3/65, vērmezlerimiş 3/92.

ye-: yērdik 19/9.

2.1.2.3. Uzun /o/ ünlüsü:

boz-: bōzuyú 17/42.

çok: çō[⊥] 4/54, 6/85, 7/67.

on: ōn 40/89.

sonra: sōna 1/38, sōnacım 9/78, sōnam 9/84.

yok: yō[⊥] 14/79, 15/54, 35/75.

2.1.2.4. Uzun /ö/ ünlüsü:

dört: d•rdü 18/5, 39/24.

ören: •ren 39/72.

öğle: êğlen 7/28, •le 4/12, •lenecek 24/96.

yörük: y•rū fū Læişi 36/112.

2.1.2.5. Uzun /ı/ ünlüsü:

kız: g̃ız 29/76.

2.1.2.6. Uzun /i/ ünlüsü:

y_⊥digæiŝde 1/29, b_⊥ 10/66.

2.1.2.7. Uzun /u/ ünlüsü:

bu: bū 1/1, 7/38, 9/5, 36/109, 37/50.

bulan-: būlanı[⊥] 38/38.

2.1.2.8. Uzun /ü/ ünlüsü:

yūriktür 34/1, dūzgün 34/119.

2.1.2.9. Aslında Uzun Olan Ünlülerin Normalleşmesi

Bölge ağızında yapılan incelemeler sonucu özellikle dilimize giren yabancı kelimelerin uzunluklarının korunamadığı tespit edilmiştir. Yörede kısalma eğilimine giren uzun ünlülerin kısılırken yerine “y” ünlüsünü getirdikleri görülür. Aşağıdaki örnekler bu durumu doğrular niteliktedir:

ayfet 7/25, ibaydeti L_i 15/50, dayvet 16/76, hayla 34/49.

Farklı sebepler doğrultusunda kısalan kelimeler ise şu şekildedir:

adet 1/23, imam 1/45, mesełá 2/72, terevimizi 4/47, maļæoıdu 4/77, şaban 12/37, barabarı¹ 32/65, ğıyávatı 34/119, vastam 35/75, ğabuļæ[¶]tdi 12/5, evļadļarıyí^L 15/74, dene 18/12, h•kümet 34/5, úsülü 1/11, haļ 1/31, bazardan 37/35, zuman 4/18, hakiġaTtan 40/105.

2.1.2.10. Ashında Normal Uzunlukta Olan Ünlülerin Kısalması

Kadınhanı ağzında normal uzunlukta olan ünlülerin kısalması ses olaylarına ve kişisel kullanımlara baġlı olarak deġişmektedir. Özellikle kaynak kişilerin hızlı konuşması, vurgu ve tonlama farklılıġı neticesinde bazı ünlüler kısalma eğilimine girer: baļım 1/72, şöle 19/25, diyö 39/45, do¹uzüz 21/2, anādī 30/40, oļuyüdu 19/48, şólē 19/27, adamımız 21/1, yóļuyüru— 23/3, süpürüdük 19/30, □óruyürüm 6/36.

Yazı dilinde düşen i- fiili bölge ağzında bazı örneklerde kısa ünlü şeklinde varlığını sürdürmektedir: varısa 20/45, ayí^Læışşiyımış 23/55, varıdı 32/90, dēr¹miş 23/25 öncey¹di 23/129.

Ünlü türemesi sonucu kelimelerin başına gelen ı ve i ünlüleri genellikle kısalır.⁴⁴ Bölge ağzında bu durumu görmek mümkündür: aļļahæırızı 6/35, İra Fat 6/84, İravānan 11/63, İrahmetl^T 25/11, İramazanda 29/97.

Genellikle ünlü ile bitip ünlü ile başlayan kelimelerde gerçekleşen ulamalarda ilk kelimenin sonundaki ünlü kısalır: ekmæædiyi^L 1/65, birææadar 6/19, nææaparız 6/30, çörææotu 14/77, aļļäiæzin 15/52, fadimanææabam 17/82, parææataļlardı 19/83, dadļiæaş 3/54, acıæişde 4/4, çalġiæetçemize 4/15, ufaļāmıæatdım 35/53, kilöæoļan 20/103, b•yüæoļan 39/70, m∆staFææa Fa 25/5, ġo^Lşüæarasında 1/37, şönüæorayá 18/28.

Düşmek üzere olan vurgusuz orta hece ünlüleri de bölge ağzında kısalarak varlığına devam eder: vēr¹riz 6/17, uyü—u 23/31, ġaļannarına 39/35, varırı— 20/31, ey¹si^L 31/64, şehēre 20/70.

Dilimize yerleşen yabancı kelimelerin bir kısmında ünsüzlerin arasında türeyen kısa ünlülere, bölge ağzında da rastlanılmıştır: met¹re 2/106, ġayıbæætmeden 11/117, et¹rafını 19/30, ġompile 29/61, masıraFı^L 38/10.

⁴⁴ Mehmet Aydın, *Aybastı Ağzı*, Ankara: TDK Yay., 2002, 15.

2.1.2.11. Hece Kaynaşmasıyla Oluşan Uzun Ünlüler

Ses olayları neticesinde meydana gelen uzun ünlülerin varlığı bilinmektedir. Bu ses olaylarından biri de hece kaynaşmasıdır. Burada uzun ünlü, ünsüz harfin eriyerek önündeki ve sonundaki iki ünlüyü birleştirip tek bir uzun ünlü şekline getirmesiyle oluşur. Kadınhanı ve yöresi ağzında özellikle $\underline{\text{ğ}}$, ğ , h , y ünsüzlerinin erimesi sonucunda oluşan uzun ünlülere rastlanılır:

bālım 1/89, ayāna 2/14, yāprāni 2/50, a-şamāæda $\underline{\text{ğ}}$ 6/37, z ṭ ni 18/63, diyecēm 19/15, ilēnlen 19/90, yimēne 20/32, çoJūdum 37/8, dā 37/67, inēmiz 29/126, çokæiy ṭ k 26/50, ırātım 35/71, ābimiz 10/88, iļāna 3/20, n•rüyü Ḷ 23/82, kesm ṭ ni 39/13, ğaşşīnan 40/19.

2.1.2.12. Ünsüz Düşmesiyle Oluşan Uzun Ünlüler

Bölge ağzında tespit edilen uzun ünlülerden bazıları da ünsüz düşmesiyle oluşmuştur. *Buran*'a göre düşme eğilimi taşıyan ünsüzler önce belirginliklerini kaybeder sonra da boğumlanma süreleri zayıflar. Bu süreçten genellikle yanındaki ünlü etkilenir. Bu ünlü, kaybolan ya da ünlüleşmeye başlayan ünsüzün görevini üzerine alır. Sonuç olarak bu ünlü, üzerine aldığı ünsüzün etkisiyle daha da güçlenir ve belirginleşir.⁴⁵

/ğ/ düşmesi: çocu $\underline{\text{ğ}}$ lüm 1/17, dāları Ḷ 1/47, oruşlūmuz 2/20, bā 2/25, ocā Ḷ 2/61, sā 39/52, *erēlide* 2/35, ēlençe 10/19, sālīna 14/60, çırışırım 15/67, $\underline{\text{ğ}}$ oyne ṭ 23/142 ç ṭ nādip 34/111, c ṭ fer 39/77, çocū fa 39/81, tūļa 40/91, oļum 1/15, dōru 1/17, bālayāca $\underline{\text{ğ}}$ 13/98, •retmenner 14/99.

/h/ düşmesi: de fā 40/102, *ibrām* 4/62, ğāfaļtı 5/37 dā 6/22, bilļa 9/7, aļļām 11/32, mālleden 11/120, ğāveciye 12/2, b |ædā 12/101, bāçe 13/47, veļāsılı 13/94, iļāna 18/39, zabānan 19/41, bāşış 19/80, şā fin 22/27, sābı 22/63, sāsını Ḷ 22/89, *sidæāmed* 23/89, maşşalļa 22/102, māmūt 27/55 .

/ğ/ düşmesi: soracāmış 2/3, āşam 2/37, duļādı 2/41, ıravānan 11/63, yāzacāmış 12/69, olacādı 12/105, bālım 13/6, yō 13/48, çalışacāmış 16/106, orānan 17/35,

⁴⁵ Daha fazla bilgi için bk. Ahmet Buran, Çağdaş Türk Yazı Dillerinde ve Türkiye Türkçesi Ağızlarında İkincil Uzun Ünlüler, II. Kayseri ve Yöresi Kültür, Sanat ve Edebiyat Bilgi Şöleni, Erciyes Üniversitesi, 10-12 Nisan 2006.

şafānan 17/62, deļānnı 18/22, yātālırdı= 19/40, anaļımiş 21/87, ısıdacādım 24/97, ğonacāsa 28/11, nādar 28/18.

/k/ **düşmesi:** ekmē 2/8, ölmeyecēdi 9/67, gelmeyecē 9/59, ölmeyecēdi 9/67, yēmēdi 12/51, getirecēmiş 12/59, denenecēmiş 12/61, nedecēdim 16/81, gelecēdin 21/42, ēsiklerim 26/72, gidecēmiş 26/90, dōnecēdi 28/65.

/ļ/ **düşmesi:** tōġa 1/35, māsız 7/1, ānat 10/26, ānaddır 11/97, nāsı 12/91, =a=āri= 13/43, =ā fı 23/84, bām 37/92, ānaddırmıyā 40/56

/n/ **düşmesi:** sōra 2/2, sāte 9/67, yāşınday=ā 24/32, ğır=ıy=ā 27/86, sonā=ı 29/54, zāti 31/85.

/r/ **düşmesi:** ğidēsi 3/33, tālıyā 19/8, sürēdik 18/49, sonā 21/8, b= 25/20, ş=ketē 39/69, sohbedæediyōļā 39/71.

/s/ **düşmesi:** domatā 11/57

/v/ **düşmesi:** ğanēçe 8/36, telēzonnarda 11/77, pilā 19/59, o=ıyāy 36/71.

/y/ **düşmesi:** ğāri 1/48, nābılır 4/48, nāpacıyık 5/6, ğārin 5/64, nēse 8/94, □órēdi 9/25, amelē fāt 12/13, çēre fı 12/64, ş•le 17/29, ğadifēdi 18/11, ameļāt 18/71, sid 23/89, āşabam 23/97, •le 27/65, b•le 36/40, k•lü 77/4, d•me 34/87 s•lemiş 39/10.

2.1.3. İkiz Ünlüler

“Yalın ya da ekler ile genişletilmiş kelimelerin içseslerinde ve ünlüler arasında bulunan y, v, g, h ünsüzlerinin eriyip kaybolduklarında, bunların iki tarafında bulunan ve ayrı hecelere ait iken aradaki ünsüzün kaybolması ile yanyana gelmiş olan ünlüler, tek bir nefes baskısı altında birleşerek ikiz ünlüleri oluştururlar.”⁴⁶ İkiz ünlü Standart Türkçede rastlanılan bir durum değildir. Yalnızca ağızlarda ve dilimize geçmiş yabancı kelimelerde bu duruma görmek mümkündür.⁴⁷

Kadınhanı yöresinde tespit edilen ikiz ünlüler; eşit, yükselen ve alçalan ikiz ünlüler olarak sınıflandırılmıştır. Yöre üzerine yapılan çalışmada ünsüz erimesine maruz kalmayan birkaç kelimedede ikiz ünlüye rastlanıldı. Bunlar:

ı feşşē 20/29, b ı fen 28/88, b ı fez 28/10, m ı fersin 15/17.

⁴⁶ Korkmaz, 42.

⁴⁷ Tahsin Banguoğlu, **Türkçenin Grameri**, Ankara: TDK Yayınları, 2007, 39., İdris Nebi Uysal, **Karaman İli Ağızları ve Anadolu Ağızları Arasındaki Yeri**, Karaman: Komsan, 2011, 33-34.

2.1.3.1. Eşit İkiz Ünlüler

Boğumlanma süreleri eşit ve genişlik-darlık bakımından her ikisi de aynı olan ikiz ünlülerdir.⁴⁸ Kadınhanı ağzında ikiz ünlü “g, h, $\underline{a}$, l, y” ünsüzlerinin erimesiyle oluşur:

da $\underline{a}$ 1/21, $\underline{a}$ $\underline{a}$ ca $\underline{a}$ 1/59, sa $\underline{a}$ ciyí— 2/27, *se fer* 5/12, İra $\underline{a}$ t 6/84, *ğonyá* $\underline{a}$ 7/17, a $\underline{a}$ şlar 7/36, a $\underline{a}$ m 13/120, sa $\underline{a}$ r 14/76, de $\underline{a}$ l 15/16, be $\underline{a}$ ndim 15/23, *se fer* 5/12, ine $\underline{a}$ 8/105, m'nbäre $\underline{a}$ 11/52, şe $\underline{a}$ re 15/48, e $\underline{a}$ leri 36/96, bildi $\underline{a}$ 1/25, gelebildi $\underline{a}$ 1/26, i $\underline{a}$ 1/56, ërivërdi $\underline{a}$ nde 3/17, gelinni $\underline{a}$ 2/15, dëdi $\underline{a}$ m 15/97, çı $\underline{a}$ rdı 1/39, yáptı $\underline{a}$ m 2/45, do $\underline{a}$ ndı $\underline{a}$ 3/5, sı $\underline{a}$ r 6/55, aTtı $\underline{a}$ ynan 9/40, açı $\underline{a}$ dı 31/48, ğurbanæoıdu $\underline{a}$ m 31/29, tuıu $\underline{a}$ ma 2/28, u $\underline{a}$ rdı $\underline{a}$ 8/19, *yörü* $\underline{a}$ n 34/61, dü $\underline{a}$ nneri 34/62, zi $\underline{a}$ n 35/84, no $\underline{a}$ ıdu 15/3.

2.1.3.2. Yükselen İkiz Ünlüler

Birincil unsurları ikincilere göre daha dar ve süreksiz ünlülerdir.⁴⁹ Kadınhanı ve yöresi ağzında yükselen ikiz ünlü çoğunlukla g, v, y sesinin erimesi ile oluşur.

evladlı $\underline{a}$ 11/3, dú $\underline{a}$ liş 11/88, çoçü $\underline{a}$ 6/23, tuıü $\underline{a}$ 7/48, dü $\underline{a}$ 39/34, músāfırlı $\underline{a}$ 4/25, piknı $\underline{a}$ 37/43, *erēl* $\underline{a}$ 12/7, cT $\underline{a}$ r 35/77, *yörükçülü* $\underline{a}$ 39/80.

2.1.3.3. Alçalan İkiz Ünlüler

İkincil unsurları birincil unsurlara göre daha dar ve süreksiz ünlülerdir. Bu ikiz ünlüler Anadolu ağızlarında çoğunlukla ünlü ve ünsüz düşmelerinden sonra gerideki y, v, h, g, l, n ünsüzlerinin ünlüleşerek kendinden önceki ünlü ile birleşmesinden meydana gelir.⁵⁰ Kadınhanı ve yöresi ağzında alçalan ikiz ünlü ile ilgili tespit edilen örnekler şu şekildedir:

$\underline{a}$ ó $\underline{a}$ 2/41, *sö füdözünde* 14/96, ö $\underline{a}$ n 2/38, nö $\underline{a}$ sün 32/67, do $\underline{a}$ 33/24, yó $\underline{a}$ ru $\underline{a}$ 12/115, yó $\underline{a}$ rt 5/20, ba $\underline{a}$ mız 6/6, ba $\underline{a}$ rdırız 6/20, da $\underline{a}$ ıyı 6/80, $\square$ ó $\underline{a}$ 7/37, müsa $\underline{a}$ t 18/39, ge $\underline{a}$ rdik19/58, dó $\underline{a}$ rdı 11/86, de $\underline{a}$ lise 22/75, *şā* $\underline{a}$ n 22/27, de $\underline{a}$ rmeni 23/121, *yçse* $\underline{a}$ 28/60, desde $\underline{a}$ 32/50, *nevşe* $\underline{a}$ rdı 32/111.

⁴⁸ Korkmaz, 43., Erdem 29.

⁴⁹ Korkmaz, 42-43.

⁵⁰ Korkmaz, 43., Erdem, 29., Ahmet Bican Ercilasun, **Kars İli Ağızları**, Ankara: GÜ Yayınları, 1983, 64.

2.1.4. Ünlü Uyumları ve Ünlü Benzeşmeleri

Banguoğlu, ünlü uyumunu yalın veya eklerle uzatılan bir kelimenin bütün ünlülerinin kalınlık-incelik (önlük-artlık), ve düzlük yuvarlaklık bakımından ilk hecenin ünlüsüne uyması şeklinde açıklar.⁵¹ Dilimizde ses olaylarında benzeştirmelerin çok büyük bir payı vardır. Ünlü uyumları da tamamen benzeştirmelerin sonucudur.⁵²

Kadınhanı ağzı, ünlü uyumu bakımından oldukça kuvvetlidir. Yöre ağzındaki ünlü uyumları önlük-artlık, düzlük-yuvarlaklık ve genişlik darlık şeklinde incelenecektir.

2.1.4.1. Önlük-Artlık Uyumu

Bir diğer adı damak uyumu olan, önlük-artlık uyumu Türkçenin en belirgin ve en kuvvetli özelliklerinden biridir ve her devrinde sağlamdır.⁵³ Birkaç istisna dışında genel olarak bakıldığında yazı dilinde uyuma girmeyen alıntı kelimeler ve eklerin Kadınhanı ağzında uyuma tabi olduğu görülür.

2.1.4.1.1. Alıntı Kelimelerde Önlük-Artlık Ünlü Uyumu

Dilimize giren pek çok yabancı kelime dilin süzgecinden geçerek uyuma tabi olur. Ağzılarda istisnalar dışında önlük-artlık bakımından uyumsuz olan pek çok yabancı kelimenin benzeşme yoluyla uyuma girdiğini görürüz. Özellikle bu durum Arapça ve Farsça kelimelerde daha baskındır. Yöre ağzında ilerleyici ve gerileyici benzeşme yoluyla uyuma giren kelimelerden bazıları şunlardır:

İlerleyici Benzeşme:

a-e>a-a: ataş^L, 16/77, habar 23/126, bāçalarını 25/56, ayşayá 9/60, araFa 19/88, haÇÇa 12/5, ta^La 16/101, ğardaşına 27/28, □áyfağlarından 36/17, ğıyáfát 36/57, ğıyávatlar 36/59, ırāmatlı^L 37/60, domata, 11/57, ırāmatlı^L 37/60, mahana 27/15, acap 38/19, ğamarağı 15/93, ayát 4/7, ğayádan 36/21.

a-i>a-ı: tahın 12/116, , yáhnı 34/24, bahşış 21/22, va^Lıdım 37/57, yání 4/35, ğabırı 37/48.

⁵¹ Banguoğlu, 85.

⁵² Ercilasun, 65.

⁵³ Timurtaş, 26.

e-a>e-e: tereviye 2/19, ezen 9/49, mezer 37/16, merhemetlisini 29/9, mesele 3/21, enteri 36/23.

a-i>a-a: sahap 4/78, zayát 7/25.

i-a>i-e: piræileci 3/69, *melise* 32/104, ille 34/105, isken 37/4, kirmen 37/61.

i-o>i-e: kilē 22/125.

a-e>a-i: zati 15/85, *nasıradđını* 2/71.

u-e>u-a: ğuvvatlı 36/2.

u-ü>u-u: usuluyıa 2/124.

i-e>i-a: ğıymatlı 12/64.

Gerileyici Benzeşme:

a-e>ee: ebes 4/22, esger 18/70, edet 36/104, dene 37/6, sede 37/75

a-i>e-i: keyrimine 36/23, geyrim 36/31.

i-a>i-a: sı^larayı (<sigara) 8/62, *ıstambılıa* 15/48, *ısannarı* 37/61.

e-a>a-a: alma 20/48, havıa 20/23, daræasabı, asbap22/133..

u-e>ü-e: ümreden 20/88.

u-i>e-i: *melise* 32/104.

ü-u>u-u: nufusda 22/25.

e-a>u-a: bubaı (<vebal) 40/20.

“barabarı^l 32/65” kelimesinde ise çift yönlü bir benzeşme söz konusudur.⁵⁴

Ön ünlülü seslerden oluşan “hızmat 4/78 ve havasıydım 23/68” kelimeleri art ünlülü seslere dönüşürken; art ünlü seslerden oluşan “hüdüdden 36/60, misir 2/51, emme 34/64, mesel 17/18” kelimeleri ise ön ünlülü seslere dönüşmüştür.

2.1.4.1.2. Yazı Dilinde Uyuma Girmeyen Unsurların Kadınhanı Ağzındaki Durumu

Yazı dilinde önlük-artlık uyumu olmayan “birez 4/22, hanı 6/73, hangısı 28/15” kelimeleri Kadınhanı ağzında uyuma girer.

⁵⁴ Turgut Günay, **Rize İli Ağızları**, Ankara: Kültür Bakanlığı Yay., 1978, 49.

Önlük-artlık uyumuna uymayan -daş, -ken ve -ki ekleri se Kadınhanı ağzında uyuma girer:

-**daş** eki: ğardaşlarım 29/51, ğardaşımı Læōlunda 1/47, ğardaş 5/43.

-**ken** zarf-fiil eki: çıar¹anam 36/3, diyór¹ana 39/79, abdesæaır¹an 8/18, varı¹a 4/75.

-**ki** aitlik eki: zaman¹ı 21/23, buranı¹ı 7/80, dışarını¹ını 7/80, *māmudun*¹ınnan 27/8.

2.1.4.1.3. Önlük-Artlık Uyumunun Bozulması

Önlük-artlık uyumunu bozan en büyük etkenlerden biri de önlüleştirci /y/ sesidir. /y/ sesi, genel dilde belli kurallara göre kendinden önceki /e/, /a/ ünlülerini /i/, /ı/ ünlülerine çevirir.⁵⁵ Bu durum genellikle şimdiki zaman ekinde görülür. Şimdiki zaman ekinin çekimlenmesi esnasında önlük-artlık uyumu, art sıradan ünlülere sahip kelimelere ön ünlülü eklerin getirilmesi ve ön sıradan kelimelere tabiatıyla art ünlülü şekillerin getirilmesi suretiyle iki şekilde bozulur.⁵⁶ *Mansuroğlu*, bu durumu şimdiki zaman ekinin nispeten yeni bir gelişme sonucu meydana gelmesiyle açıklar.⁵⁷

Ancak Kadınhanı'nın birkaç köyünde önlük-artlık uyumuna uymayan şimdiki zaman eki tespit edilmiştir. Bunlar:

ediyó 4/2, getiriyódu 4/10, bilemiyón 4/29, kesiyóllar 4/52, besliyó 4/56, gidebilyón 4/95, süzdürüyóz 7/47, giriviriyó 94/7, şeyæedemiyóm 24/15, seviniyóm 24/48, deyyó 34/55, diyór¹ana 39/79.

Bunun dışında yörenin tamamına yakınında şimdiki zaman eki, uyuma tabi olarak kullanılır. Bunlardan bazıları:

diyirim 1/72, sürünüyrüm 31/54, bilmiyirim 10/94, gitmiyirik 12/17, to¹uyıldı 25/48, giyiniyirim 12/18, Pişiriyiriz 12/109, ölüyrüm 31/37, inemiirim 21/68, yapıyıri— 20/51, dó fúşüyrüz 11/7, süpürmüyrüm 17/27, bozuyúru¹ 20/24, üzülmüyrüm 31/34, □úlüşüyrük 12/64, diyyirim 6/43, yiyirizæişde 8/16, □órüyrüm 24/44.

⁵⁵ Ömer Asım Aksoy, **Gaziantep Ağzı**, İstanbul: TDK Yay., 1945, 87.

⁵⁶ Aydın, 18.

⁵⁷ Daha fazla bilgi için bk. Mecdut Mansuroğlu, *Türkiye Türkçesinde Ses Uyumu*, Ankara: **TDAY-Bulleten** 1959, TDK Yay., 1988, 89.

Bazı örneklerde **-ki** aitlik eki uyuma girmez: bunnarınki 17/102, y'n fudunkine 40/95, burdakilerin 34/115, bo fúnkü 38/56.

-ken zarf-fiil ekinin bir örnekte uyuma tabi olmadığı tespit edilmiştir: boşanırken 24/87.

-daş ekinin uyuma tabi olmadığı örnekler şu şekildedir: gardeşlerim 2/76, gardeşimi 12/97, ğardeşidik 21/77.

-gil ekinin uyuma tabi olmadığı örnekler şu şekildedir: anasıgile 3/28, ğayınnasıgil 3/95, kezbangilde 9/7, ayşagilden 9/16, abamgil 13/106, haşangildeyim 25/64, bubamgil 37/19.

Ayrılma hâl ekinin art sıradan ünlülerle bulunduğu bir örnekte /y/ sesinin de önlüleştirici etkisiyle önlük-artlık uyumuna aykırı kullanıldığı tespit edilmiştir: antályeden 4/31.

Kadınhanı ağzında özellikle sözcük köklerinde karşılaşılan önlük-artlık uyumuna aykırı kelimeler oldukça fazladır. Bu durum özellikle /□/ ve /≡/ sesinin etkisiyle oluşmaktadır:

□órmedi ^L 5/3, □ún 5/24, □ózel 6/7, □óletimiz 6/63, □ó fe 7/37, □úllü 8/37, □órücü 1/11, □úÇçü füm 1/16, □órenēni 2/6, □únaşşı— 2/51, □ózüm 2/77, □ónüyü ^L 3/62, □ótürrük 5/50, ≡óylü 1/18, ≡ópek 1/65, ≡ómbe 2/18, ≡ó fümüz^L 2/5, ≡ótü 3/33, ≡ús 3/33, cün≡ú 3/40, ≡úfünden 5/44, ≡ólgesi 6/25, ≡úmesde 9/12, ≡óşede 9/6, ≡útükde 10/96, ≡últürüynen 15/16.

2.1.4.1.4. Kökte Ünlü Değişimine Dayanan Önlük-Artlık Uyumu

Bazı kelimelerde uyum söz konusu olduğu hâlde kalın sıralı ünlüler, ince sıralıya; ince sıralı ünlüler ise kalın sıralıya dönüşür. Bu durum genellikle yabancı kelimelerde görülür.

misir 2/51, emme 34/64, mesel 17/18, hüdüdden 36/60, havaslıydım 23/68, hizmet 4/78, emmimi ^Læōļuna 5/65.

2.1.4.2. Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu

Korkmaz, bir diğer adı dudak benzeşmesi olan düzlük-yuvarlaklık uyumunu “yalın ya da ekler ile genişletilmiş kelimelerde, ünlülerin, düzlük yuvarlaklık bakımından

ilk hece ünlüsüne göre ayarlanması olayı”⁵⁸ şeklinde açıklar. Bu uyum Orta Osmanlıca döneminin sonlarında ortaya çıkmış ve Türkiye Türkçesi döneminde yerleşmiştir. Bu nedenle düzlük yuvarlaklık uyumu, önlük-artlık uyumu gibi Türkçenin ilk devirlerinden itibaren genel bir kural olarak karşımıza çıkmaz.⁵⁹

Kadınhanı ağzında düzlük-yuvarlaklık uyumu çoğunlukla korunmaz. Ancak yazı dilinde uyuma aykırı olan çoğu kelimenin yöre ağzında uyuma girdiği de görülmektedir. Bu durum özellikle düzleşme şeklinde kendini gösterir.

fasille 2/52, yávrım 37/96, *bakide* 39/54, çamı 17/56, y@mı 35/27, gáıma 37/85, mevlidi 2/78, *mıstaFa* 9/38, gáıları 27/131, gáınæalıdı 27/97, *ıstambıla* 15/48, çabı 9/81, *mısa* 39/70, hamırı 2/17, yımırta 3/50, gáışdırdı 20/18, gáırı Læelinde 39/46, gáırıardı 34/22, daııçılara 7/10, biræalış 9/65, taııydı 15/34, çapıtı 27/131, gárpızæalıdı 27/97 çalış 21/4, gábilæederse 29/76.

Standart dilde uyuma tabi olmayan şimdiki zaman ekinin tüm çekimini yöre ağzında görmek mümkündür. Bu durum genellikle düzleşme ve darlaşma şeklinde kendini gösterir.

diyirim 15/44, gidiyiriz 21/36, nāryı 20/80 geliyrik 5/65, yiği Lız 6/59, seviyelerdi 12/7, şeyæediği L 13/9, biliği Lız 9/10, çılmıyılar 10/35, ānadımıği L 14/31, açıyıldı 14/89, burdayı 15/2, yapıyım 15/33, çıkıyırız 40/63, daıyılar 40/65, gáışdıyırız 8/9.

Tezlik fiili olan **-iver**, çoğu kelimedede yuvarlaklaşarak uyuma girer. ölüfürüyler 5/59, sógünüfürdü 6/52, süsüfürrüm 15/70, örüfürelim 26/51, bölüfürüm 40/52, ülüşüfürüyler 40/105.

Dilimize giren bazı yabancı kelimelerin uyuma tabi olduğu tespit edilmiştir. münübüsler 7/27, püskü füt 5/51.

Bazı örneklerde **-ki** ekinin uyuma girdiği tespit edilmiştir. bunu 34/101, onu 18/61, diyóuna.

İsimden fiil yapan **-le/-la** ekinin bazı örneklerde uyuma girdiği görülür. Genellikle bu durum söyle- fiilinde görülür. sólüm 20/10, sólyüyüm 21/86, sólyüğü L 27/30.

⁵⁸ Korkmaz, 53.

⁵⁹ Aydın, 32.

Yörede genellikle “ne” soru zamiri diğer kelimelerle kaynaşarak yuvarlaklaşır. nö fūrüyüm 27/14, nö fūrecik 9/68, nö fūrsün 32/67, nö fūrece L 10/104.

Zarf-fiil eki olan **-inca/ince**’nin çoğu kelimeye uyuma tabi olduğu tespit edilmiştir. d’n fūncu 14/82, oļuncu 15/22, ğonuncu 2/96, □áyboļuncu 21/109, o^lununcu 40/68 ölüncü 25/47, b●üyüncü 29/84, □örüncük 30/48.

Kadınhanı ağzında **-i** fiilinin di’li ve miş’li geçmiş zaman ve şart kiplerinin ekleşmemiş şekillerinin, dil benzeşmesi gibi, dudak (düzlük-yuvarlaklık) benzeşmesinin de etkisinde kaldığı görülür.⁶⁰

yo fudu 32/91, mēmuruđu 32/101, durudun 34/121, sevabæoļurumuş 8/84, yoğumuş 12/20, no fūrüse 28/32, oturusa L 2/104, iyice ğuruduļurusa 3/70.

Bu durum geçmiş zamanın rivayetinde de görülür. ço fumuşumuş 13/115, ğonuşurumuşumuş 33/70, düşmüşümüş 22/94, □úççü füyümüşümüş 30/31.

ile edatının uyuma tabi olduğu örnekler şu şekildedir: □özümünen 6/35, □ġsümünen 16/70, oļumunan 22/14, tötumunan 35/45.

2.1.4.2.1. Düzlük-Yuvarlaklık Uyumunun Bozulması

Kadınhanı ağzında çoğunlukla uyuma giren şimdiki zaman ekinin uyuma tabi olmadığı örnekler de vardır. o—uyám 2/74, devamæTtiriyóļlar 34/51, diyóm 14/17, açıyólar 14/87, ^lapatmıyóm 14/88, çekemiyóm 24/6, çalışıyó 24/4, öryem 2/100, saļmıyór 24/30, dëyyó 24/53, ğörüyem 39/52.

Bir örnekte gelecek zaman ekinin uyumu bozduğu tespit edilmiştir. oļıca^l 40/92.

Bazı kelimelerde **-ki** eki uyuma aykırı bir şekilde kullanılır. yóğudukine 6/50, y’n fudunkine 40/95.

Yeterlilik fiilinin uyuma tabi olmadığı bazı kelimeler: ●rtüvërillerdi 19/73, süpürüvër 27/18, ğonuşuvër 30/3.

Bir örnekte vasıta hâli ekinin uyuma girmediği tespit edilmiştir. onú L^linen 36/97.

Bazen de kişisel kullanımdan doğan uyumsuzluklara rastlanır. horaz 29/125.

⁶⁰ Korkmaz, 54.

Dilimize giren yabancı kelimelerin bazıları yöre ağzında geniş-yuvarlak ünlülerden, yazı dillerindeki karşılıklarına aykırı olarak, dar-yuvarlak ünlülere dönüşürler. hoturafi 17/31, motur[ar 2/49, to^lduru 14/82.

2.1.4.3. Genişlik-Darlık Uyumu

Bazı Türkiye Türkçesi ağızlarında karşımıza çıkan genişlik darlık-uyumu⁶¹ Kadınhanı yöresinde çoğu kelimelerde görülür.

sa fayá— 2/28, genever 3/55, □ózel 2/69, ameleyet 13/35, ba farsa 15/1, şehirde 15/88, şondan 15/96, iççik 17/103, de felim 20/15, ●lüfürdü 20/95, y[lu]uruyú 23/7, duruyú 28/103, bitiyi 29/98, buynuzlarını 29/125, yó^larda 30/54, gene 32/57, beceremeyem 32/102, da fadır 34/89, çı fıırışdı^l 34/110, ba faş[ay]ó^l 36/34, adamca faz 37/57, yónan 39/42, şoro[ar]dan 40/41.

Yöre ağzındaki kişisel kullanımlar neticesinde, yazı dilinde genişlik-darlık uyumuna dahil olan kelimelerin, bu uyuma aykırı şekilde kullanıldığı tespit edilmiştir.

b●yü fümüş 1/1, patetés 2/51, zāti 3/34, domatés 4/21, zuman 4/25, firdevis 5/86, çeşmelerimiz 6/54, şiyle 20/75, biyle 20/91, motur 23/38, do^ldur[ar 24/101, satı 34/86, yürük 34/114, oruyá 39/78.

2.1.5. Ünlü Değişimleri

2.1.5.1. Art Ünlülerin Önlüleşmesi

Ünlülerde önlüleşme olayları, genel benzeşme dışında önlüleştirici etkisi olan ç, r, s, ş, y, z gibi ünsüzlerin tesirinden ve alıntı kelimelerin dilimize uyarlanması eğiliminden kaynaklanır. Ancak bazı sözcüklerin kişisel kullanımların bir ürünü olduğu belirtilmelidir.⁶²

/a/>/e/ değişimi: Yöre ağzında olan bu değişim genellikle alıntı kelimelerde karşımıza çıkar.

temam 1/21, patetés 2/51, birez 4/22, ebes 4/22, gavenezlere 8/10, dene 9/17, ezen 9/49, be^la 12/106, ameleyet 13/35, öFeletdiridi 23/49, esger 18/70, terefiye 22/87, antelyeye 34/103, keyri 34/109, mezeri 37/16, mesel 38/62 deyá, 40/100.

/a/>/á/ değişimi: Bu değişime a>e değişiminin tamamlanmamış şekli diyebiliriz.⁶³

⁶¹ Aydın, 21.

⁶² Uysal, 40.

⁶³ Aydın, 21.

meselá 3/53, nigár 5/85, □áyrı 6/19, ba—çálerimizde 6/79, haTtá 6/31, ciĝárím 6/49, lázım 8/51, □áyıt 12/46, d♠nyáyá 13/44, ≡®dını Læiçine 25/3, márkete 25/37, táمام 37/80, pilávına 37/85, ānáca L 38/64, antaıyá, 39/10.

/a/>/i/ deĝiřimi: Bu deĝiřim çok az kelimedede görölür.

kiyáıydı 27/18, iççik 17/103, diyá 7/72.

/a/>/i/: deĝiřimi: Sadece bir örnekte rastlanılmıştır.

mayışım 31/70.

/ı/>/i/ deĝiřimi: Yandaki ünsüzlerin etkisiyle incelen sesli harf kelimelerin ön, iç ve son seslerinde bulunur.⁶⁴

hidireleze 10/35, ĝadeyif 30/20, acicik 28/71, ĝári 5/20, hatirim 28/29, hani 29/28, sııa 38/29.

/ı/>/i/ deĝiřimi: Sadece bir örnekte rastlanılmıştır.

yápaci≡ 21/44.

/o/>/i/ deĝiřimi: Yörede çoĝunlukla görölen bu deĝiřim, şimdiki zaman ekinde görölür.

istiyi L 3/2, yemiyi 3/8, biléyim 6/2, gitmiyirik 12/17, yürüyemiyirim 12/21, édivériyi L 21/83, inemiyirim 21/68, yiyi Liz 7/59, biliyi Liz 9/10,

/o/>/ö/ deĝiřimi: Örneklerine az rastlanılan bir deĝiřimdir.

öce 8/92, tökilerde 25/29, ö 33/28.

/o/>/ó/ deĝiřimi: Bu deĝiřim genellikle /y/ sesinin önlüleştirici etkisiyle ortaya çıkar.

ahyóna 1/42, ĝamyóna 2/64, diyórum 10/76, tansiyónum 2/102, yó ıurt 5/20.

/u/>/i/ deĝiřimi: Bu deĝiřim genellikle şimdiki zaman ekine gelen 2. çokluk şahıs ekinde görölür.

biliyi Liz 9/10, yiyi Liz 6/59.

Kişisel kullanım neticesinde oluşan bir kelime de tespit edilmiştir.

fasilleyi 10/72.

---

⁶⁴ Korkmaz, 57.

/u/>/ü/ değişimi: Bu değişim çok az kelimedede bulunur.

hüdüdden 36/60, büçü¹ 40/74, fasüllesini 36/40, húcüm 16/44.

/u/>/ú/ değişimi: Bu değişim c, ç, l, r, s, ş, ve y ünsüzlerinin tesiriyle gerçekleşir.

buyúru^L 1/2, úsülü 1/11, oľúyú 1/27, súy 1/48, aşúre 8/85, búrgur 9/34, góyún 17/19, haľbúki 23/97, ğonuşmúyí 27/4, mēş[□]úlúm 28/5, yú—aları 28/31, súsæele 31/4, onú^Linen 36/97.

/u/>/ö/ değişimi: Çok az sayıda örneklere rastlanılan bir değişimdir.

öFeletdiridi 23/49, bö^Fún 21/47.

2.1.5.2. Ön Ünlülerin Artılışması

/e/>/a/ değişimi: Bu değişim daha çok alıntı kelimelerde olur.⁶⁵

bahçalara 4/20, mezmurātım 9/28, çı—kı¹anā 20/102, havļa 20/23, barabar 4/84, hızmat 5/78, habarım 10/100, ataş^L 16/77, ğuvvatlı 36/26, ğıyávat 36/64, arafadan 18/34, tomatā 35/46, ğamaralı 15/93, ırāmat 37/64, romatizme 29/95, *hatçā* 9/20, amaleyátlı 4/7.

/e/>/á/ değişimi:

ba—ále 23/29, ç^Tnádip 34/111, şikát 1/57, ciĝárım 6/49, ba—çálerimizde 6/79, çınnayá 17/36, keşkáh 37/74, hindiyádar 40/55.

/e/>/ó/ değişimi: Sadece birkaç örnekte karşımıza çıkar.

dóvletden 11/32, nó^Fúrüyüm 13/15, buæóz 33/8.

/i/>/ı/ değişimi: Yöre ağzındaki bu değişim çoğunlukla alıntı kelimelerde karşımıza çıkar.

hızmat 4/78, şorda¹ 13/99, bahşış 21/22, va¹it 27/42, ĝarşı^Lda¹ 28/62, bahşış 21/22, tahın 12/116, yáhnısını 36/40, yáını 15/98, *istanbuľda* 33/16, *ısannarı* 37/61, *sad[□]ıllā¹ılar* 18/60, sı¹arayı 8/62, cızıyí 23/3, münāsıp 36/100.

/i/>/í/ değişimi: Bu değişim yöre ağzında sıklıkla görülür.

⁶⁵ Aydın, 36.

yání 3/74, ciġárím 6/49, çekerdí[⊥] 6/60, geşliġinen 6/86, ísan 7/18, çorbasıæíbi 8/75, şa fıtlık 9/42, cecí[⊥] 19/37, herkeşí[⊥] 19/55, geliní[⊥] 19/64, órterdí[⊥] 20/79, yè[⊥] 20/85, sêlemedí 28/9, vèrdiġim 28/22, yüzerdik 36/15, mināsíp 38/80.

/i>/u/ deġişimi: Sadece bir örnekte rastlanılmıştır.

musāfirler 32/40.

/i>/ú/ deġişimi: Yöre aġzında çok sık rastlanmasa da birkaç kelimedede bu deġişimi görmek mümkündür.

músāfirl[⊥] fe 4/26, tansúyón 12/19, yoġúdu 12/107, püskú fıút 5/51, muyúdü 22/139.

/ö>/ó/ deġişimi: Bu deġişimde art damak /[⊥]/ ve orta damak /□/ seslerinin etkisi büyüktür. Bölge aġzındaki örnekleri oldukça fazladır.

⊥óltonūæbi 18/53, □ó[⊥] 20/76, órterdí[⊥] 20/80, □ósü[⊥] 16/27, bóle 19/3, ómrú[⊥] 20/4, ⊥ópek 21/99, ó[⊥]úz 21/115, □ótürüller 14/63, ⊥óylerde 22/23, □órev 22/29, dóküyüdü 23/117, ⊥óyne fı[⊥] 23/142, ⊥óraoıdu 24/52, ⊥ómbe 26/18, □órümcem 13/52, óretmen 18/65.

/ö>/u/ deġişimi: Sadece bir örneġe rastlanılmıştır.

u fıütdürdüm 28/101.

/ü>/u/ deġişimi: Yörede çok sık karşılaşılan bir durum deġildir.

nufusda 22/25, musa fıit 22/75.

/ü>/ú/ deġişimi: Yöre aġzında oldukça sık rastlanılan bu deġişimde art damak /[⊥]/, orta damak /□/ ve önlüleştirci /y/ seslerinin etkisi büyüktür.

dú fıünü 1/12, □úÇçükler 1/14, ⊥úr[⊥]ú 20/28, ⊥ópú[⊥] 20/23, búyú[⊥] 20/80, ⊥úspeleri 20/70, húÇudum 6/39, yú[⊥]ıú 20/79, ⊥úr[⊥]çü 22/2, ⊥ókezde 22/16, □úlüşüllerdi 24/10, ⊥úllúk 27/131, ⊥úrt 28/44, yú[⊥]lendim 28/61, □úvēm 28/4, bo fıún 28/19, no fıúrdü[⊥]üz 28/37, ġoyúvuruyú 33/58.

/ü>/ó/ deġişimi: Bu deġişim sadece birkaç örnekte tespit edilmiştir.

□ózel 16/91, bóyük 7/58, □óyă 9/23.

2.1.5.3. Düz Ünlülerin Yuvarlaklaşması

/i>/ü/ deġişimi: Bu deġişim genellikle dudak ünsüzlerinin etkisiyle gerçekleşir.

müsâfirimize 4/12, münübüsler 7/27, püsküfüt 21/64, süberler 16/46, üçün 40/21.

/i>/u/, /ú/ değişimi: Bu değişime yörede bir örnekte rastlanılmıştır.

üçúru 15/40.

/a>/â/ değişimi: Bu değişim yörede çok sık görülmemekle birlikte genellikle dudak ünsüzlerinin tesiriyle oluşur.

yâyļa 6/10, vâh 6/47, hâzar 11/117, sâna 18/42, ğâdınanna 21/60, bâba 33/77, vâr 35/33, zâman 40/96.

/a>/o/ değişimi: Kişisel kullanımlardan doğan bir düzleşmedir. Genellikle ayrılma hal ekinde görülür.

ondon 3/10, sôn 10/4, ondos 8/57, maydonus 15/54, bobası 7/92, bobannemize 37/50.

/a>/u/ değişimi: Genellikle dudak ünsüzlerinin tesiriyle oluşan değişimdir.

zumanna 19/2, ğayınbubası 33/42, bubam 34/106, buruyâ 40/36, oruyâ 9/21, mubamı 40/72, buruyú 7/24, buļuyúm 11/38.

Yörede çoğunlukla **-mca** zarf-fiil ekinde görülür. ğonuncu, 2/96, oļuncu 10/31, dñ ıuncu 14/82, □áyboļuncu 21/109, oļuncu 38/7, o^lununcu 40/68.

/e>/â/ değişimi: Sadece bir örnekte tespit edilmiştir.

nâvrız 10/3.

/e>/o/ değişimi: Yörede “ne” zamirinin “ol-“ fiiliyle kaynaşması sonucu oluşan değişimlere rastlanır.

nōļur4/89, nō ıulur 28/84.

Kişisel kullanım neticesi oluşan bir örnek tespit edilmiştir.

telōzana 11/75.

/e>/ó/ değişimi: Sadece birkaç örnekte tespit edilmiştir.

dóvletden 11/32, nó ıúrüyüm 13/15, buæóz 33/8.

/e>/ö/ değişimi: Yörede “ne” zamirinin “görmek” fiiliyle kaynaşması sonucu oluşan değişimlere rastlanır.

nō ıürecik 9/68, nō ıürece 10/104, nō ıúrüyüm 27/14, nō ıürsün 32/67.

Birkaç örnekte kişisel kullanım sonucunda oluşmuştur.

dövlət 4/56, törerisler 38/6.

/e/ > /o/ değişimi: Sadece birkaç örnekte tespit edilmiştir.

y•miye 4/90, d•yüs 28/103.

/i/ > /a/ değişimi: Yörede, birkaç örnek dışında, pek sık kullanılmayan bir değişimdir.

hüsna feye 20/72, iç•rü 28/84.

/e/ > /u/ değişimi: Bu değişim /j/ sesinin tesiriyle oluşur.

oşufuraJam 1/52, göyúfursun 1/68, göyúfur 1/78, göyúfuruyúdu 20/77, yşufuruyú 23/7, saşufuruyúdu 29/16, oturufursu 38/15.

/e/ > /ü/ değişimi: Yörede /v/ sesinin etkisiyle değişime giren örnekler tespit edilmiştir. Bunun dışında farklı örneklere de rastlanılmıştır.

ünüfüste 15/53, ölüfürdü fü 1/60, sógünüfürdü 6/52, süsüfürrüm 15/70, örüfürelim 26/56, döküfü 36/70, bölüfürüm 40/52, ülüşüfürüyler 40/105, •ürüdü 30/23, ödücek 4/92, dönder 38/2.

2.1.5.4. Yuvarlak Ünlülerin Düzleşmesi

Yuvarlak ünlülerin düzleşmesi yörede en çok görülen durumdur.

/u/ > /ı/ değişimi: Yörede en çok karşılaşılan ünlü düzleşmelerinden biridir. Özellikle bu değişim, dudak ünsüzlerinin tesiriyle yuvarlak ünlülerin düzleşme yoluna gitmesi ve alıntı kelimelerin dilimize uyarlanması şeklinde açıklanabilir.

hamırı 2/17, safırda 3/3, bıra 3/39, yımırta 3/50, daşılçılara 7/10, mistaFa 9/38, çabı 9/81, biræalış 9/81, istambıla 15/48, taşığıydı 15/34, ğarpız 19/92, ğabıları 27/131, çapıtıları 27/131, ğalışınæaldılar 27/97, marılıynan 35/46, yávrım 37/96, misa 39/70.

/u/ > /i/ değişimi: Sadece bir örnekte tespit edilmiştir.

yımırta 19/53.

/u/ > /ö/ değişimi: Yörede en çok görülen ünlü düzleşmesidir. Daha çok /u/ > /ı/ değişiminin bir önceki aşaması da diyebiliriz.

sabını 40/98, yávrım 2/17, dāşıl 2/10, savrıyıldarı 2/63, bürüyá 2/94, yımışa 3/35, mıştaFa 3/60, mürādını 3/62, yımırta 8/108, ğaşırıldı 8/111, aşre 12/109,

hamûrî 12/116, bûra 15/18, çamûr 17/56, sadûllâ^lı^lar 18/60, çafûş 21/4, safûr 21/13, mazûmıdı 26/92, mûs^la 28/47, yûmûr 35/27.

/u>/i/ değişimi: Sadece bir örnekte tespit edilmiştir.

ğabilæederse 29/76.

/u>/a/ değişimi: Sadece bir örnekte tespit edilmiştir.

cenâb^ala^llah 20/103.

/o>/â/ değişimi: Özellikle o zamirinde görülen bir durumdur.

ândan 18/17, ândo 19/86, ândı 30/14.

Kişisel kullanım neticesinde oluşan bir kelime tespit edilmiştir.

çamæâ^lu^ldan 16/52.

/o>/â/ değişimi: Genellikle şimdiki zaman ekinde görülen bir durumdur.

yâpıyâ— 2/1, sa fıyâ— 2/25, bu ^la^lıyâ— 2/58, o—uyâm 2/74.

/o>/e/ değişimi: Şimdiki zaman ekinin düzlük-yuvarlaklık uyumuna girmesiyle oluşmuştur.

bilmiyem 2/114, bekliyek 2/59, biliye ^l 34/111, biliyem 30/104.

Kişisel kullanım neticesinde oluşan bir kelime tespit edilmiştir.

ğavenezlere 8/10.

/o>/o/ değişimi: Daha çok /o>/e/ değişiminden bir önceki aşama denilebilir. Genellikle yörede şimdiki zaman ekinin düzlük-yuvarlaklık uyumuna girmesi neticesinde oluşmuştur.

o^lnden 6/92.

Bu değişim şimdiki zaman ekinde de görülür: gidiyo^l 39/46, endiriy^l 39/69, kesiy^l 39/71.

/o>/i/ değişimi: Bu değişim çoğunlukla şimdiki zaman ekinde görülen bir durumdur.

diyirim 1/72, gitmiyirik 12/17, giyiniyirim 12/18, çekiyirim 12/19, yürüyemiyirim 12/21, bekliyoruz 12/58, Pişiriyoruz 12/109.

/o/>/i/ değişimi: Genellikle şimdiki zaman çekimlerinde karşılaşılan bir değişimdir.

ayıryı ^L 2/63, yápyıryı— 20/51, daşıyırım 20/27, atıryı— 20/71, yı^Lıyı ^L 21/85, da şıdıvıryıyırım 20/69, ānadyırım 21/117, ağdıryı ^L 22/111, cızıyı 23/3.

/o/>/ı/ değişimi: Sadece bir örnekte tespit edilmiştir.

yátıyırım 23/11.

/ö/>/e/ değişimi: Birkaç örnekte tespit edilmiştir.

bele 7/20, ēleydi 2/59, belik 37/9.

/ö/>/n/ değişimi: Özellikle ön seste ortaya çıkan bu değişimin yörede kullanımı yaygındır.

bñleydi 2/84, bñrek 3/10, ñnce 3/29, bñbrek 4/74, kñřelerini 36/11, bñlik 5/45, ñtek_T 18/56, yñnden 24/79, ñldürdügæiřde 29/15, ñyle 36/37, dñvmesiye 37/71, bñldi 37/102, ñnceden 40/36.

/ü/>/ş/ değişimi: Birkaç örnekte karşımaza çıkan bir değişimdir.

^Ló fümüz^ş ^L 2/5, dşnyáyá 13/44, hüsn^ş feye 20/72, iç^şrü 28/89, bñy^şyejek 39/80.

/ü/>/i/ değişimi: Özellikle dudak ünsüzü /m/'nin tesiriyle ortaya çıkan bir değişimdir.

misāde 27/34, mevlidi 2/78.

2.1.5.5. Geniş Ünlülerin Daralması

/a/>/k/ değişimi: Yöre ağzında çoğunlukla rastlanan bir değişimdir.

ğaldırmkyá 2/11, çapkyá 2/84, sāhkıbı 3/63, zkten 4/72, kÇçí^L 6/25, ankyıa 7/71, ba^Lmkyá 8/43, babamkzæanamız 11/4, gonyk şa 11/31, ğkri 18/42, a^Lrabkyá 19/68, çı—kı^Lanā 20/102, ğurkmı 21/38, vaıık 21/49, çatıadkca^L 23/5, bangkyá 27/7, ğıřıkyá 36/9, k—ırıarı ^L 36/27, daıııı ^Læar—asındk 36/28.

/a/>/ı/ değişimi: Gelecek zaman eki **—acak'** ve olumsuzluk eki **-ma'**nın daralmasıyla oluşan örnekler:

yárica^L 40/77, oııca^L 40/92, varmıyacam 9/64, dutamıyaca^L 21/14, atmıyaca^L 3/70.

İsim-fiil olan **—ma** ekinin daralmasıyla oluşan birkaç kelime:

ānaddırmıyá 40/56, yápmıyá 21/84, çalıřmıyá 30/47, yá—mıyá 36/27.

/y/ sesinin daraltıcı etkisiyle değişime uğrayan kelimeler:

yı^lıyácāsan 12/77, bařlıyālım 14/37, yarıyāca^l 16/81.

Kişisel kullanım neticesinde oluşan bir kelime:

ıççı^l 3/18.

/a/>/i/ **değişimi**: Sadece birkaç örnekte rastlanılmıştır.

kiyāt 9/7, başki 37/16.

/e/>/è/ **değişimi**: Özellikle kelimelerin ilk hecesinde bulunan **kapalı e** sesi, yörede en yaygın kullanılan seslerden biridir.⁶⁶

şeyli 1/10, èltim 1/17, yetmiřæiki 1/21, yèdi 1/28, èrkek 2/11, geçemiz 2/13, èderik 2/17, yèmekler 2/30, yèngem 3/35, dèd^l 3/40, dèller 3/46, gène 3/90, nè 4/1, dèyzeleri 4/34, bèygirle 4/40, vèrise 4/43, hıdırèlezi 5/46, yèngatdan 5/41, bilèyim 6/1, tenèke 6/50, derèyi 7/24, isdèyen 7/88, èrtesi 8/44, nèrde 10/105, gèdiyi 12/9, cèhizi 12/47, kèyfi 12/73, yè^lileri 14/22, şeytan 14/71, èller 15/1, zèynebim 15/75, senèye 17/47, çèp 31/84, mèydanı 32/98.

/e/>/è/ **değişimi**: Önlüleştirici /y/ sesinin etkisiyle ve vurgusuz orta hecedeki ünlünün zayıflamasıyla oluşan bu değişim yörede oldukça yaygındır.

keFèni 1/7, patetés 2/51, vermèyiz 4/12, domatés 4/21, dè fèller 4/35, hastanèye 5/42, biřirmèye 6/89, diyerèkden 8/70, vermèyiz 4/16, séyret 15/50, èpèyce 16/10, gèrdè fe 20/34, kefènnerim 20/97, pencèreni^l 23/33, iřdè 28/36, ünüvestèye 28/47, tenèkeni^l 29/107, mederesèyi 39/38.

/e/>/i/ **değişimi**: Bu değişim de de önlüleştirici /y/ sesi ile vurgusuz orta hecedeki ünlünün zayıflamasıyla oluşmuştur.

yini 2/94, istiyen 3/80, kiyfi 9/49, reçil 11/67, yişillik 15/55, isdiyen 18/55, yil 19/41, yinir 21/52, silivir 27/17, şiy 27/24, divelere 34/6, imine 35/1, gidicedi^l 40/56, dirik 2/12, idiceklermiş 40/17, ólecik 31/76.

/e/>/æ/ **değişimi**: Sadece birkaç kelimedede tespit edilen bir değişimdir.

⁶⁶ Mehmet Dursun Erdem, Munteha Gül, Kapalı e (è) Sesi Bağlamında Eski Anadolu Türkçesi Anadolu Ağızları İlişkisi, Çorum: **Karadeniz Araştırmaları, Balkan, Kafkas, Doğu Avrupa ve Anadolu İncelemeleri Dergisi**, S 11, Güz, Karam Yayınları, 2006, 111-148.

dóker♠k 18/38, iç♠rü 28/89.

/o/>/●/ **değişimi:** Sadece bir örnekte tespit edilmiştir.

s●hpetlerini 36/98.

/ö/>/●/ **değişimi:** Yörede çoğunlukla görülen bir değişimdir. Genellikle dudak ünsüzlerinin tesiriyle oluşur. Kişisel kullanımlardan doğan örneklere de rastlanır.

d●rdü 4/3, ●ldü 4/3, k●y 4/35, ●dediler 6/24, tüm●r 6/35, ●le 7/26, ●pmeye 8/62, b●rek 8/68, ●şdük 9/54, d●ndü 12/9, ●lüm 16/45, ●rtüvèrillerdi 19/73, s●ndürü 21/72, ●terimiş 21/103, ●rürdük 30/24, ●ldürmüş 30/33, ●zü 33/3, ●zsüz 33/3, h●yle 34/19, b●yle 34/120.

/e/>/ü/ **değişimi:** Bu değişimle ilgili örnekler genellikle tezlik fiili **-ver'**de karşımıza çıkar. İleri benzeşme yoluyla /e/, /ü/'ye dönüşür.

ölüfürdü Fü 1/60, böcük 3/68, sóğünüfürdü 6/52, söylüyüm 10/65, süsüfürrüm 15/70, □örüfürelim 26/51, bölüfürüm 40/12, □ülüşüfürüyle 40/105.

/e/>/ú/ **değişimi:** Yörede "ne" zamiriyle "görmek" fiilinin kaynaşması sonucu oluşan kelimeler değişime uğramıştır.

nó fúryü L 1/51, nó fúrsü L 1/63, nó fúrelim_ işde 8/34, nó fúryüm 13/15, nó fúrecek 13/89, nó fúrdüler 27/90.

/o/>/n/ **değişimi:** Bu değişim ilgili örnekler şu şekildedir:

sa f'nı 1/7, d'n funcu 14/82, ç'n fu=ları L 14/100, y'n fudu 26/34, y'n=arı 29/66, y'n furt 29/66, y'n furusu L 32/43.

/o/>/u/ **değişim:** Yörede bu değişimle ilgili birkaç örneğe rastlanmıştır.

moturlar 2/49, sufra 14/39, to=duru 14/82, buynuzlarını 29/125.

/o/>/ú/ **değişimi:** Bu değişimle ilgili örnekler genellikle şimdiki zaman ekinde karşımıza çıkmaktadır. /y/ sesinin daraltıcı etkisiyle oluşan örnekler şunlardır:

to—uyúydu 2/93, ołmuyú 3/6, gøyúylardı 3/25, yórułuyúrum 6/34, gøyúyúdu— 6/50, dörułuyú 9/3, gonyuşuyúlar 14/36, doyúruyúrum 20/6, yú furuyú L 21/85.

/o/>/ü/ **değişimi:** Bu değişim de daha çok /y/ sesinin daraltıcı etkisiyle meydana gelir.

□úlüşüyürük 12/64, sólüyü ^L 27/30, □órmüyü 28/20, □óryü ^Lüz 36/100.

2.1.5.6. Dar Ünlülerin Genişlemesi

/ı/>/a/ değişimi: Art damak sesi olan ^L ve ğ'nin erimesiyle oluşan bu değişimin yöredeki örnekleri şu şekildedir:

sa Ƒayá— 2/28, bardānı 6/83, ocān 6/89, ğacā 8/32, yátacāmıza 8/77, ba Ƒarsa 15/1, ba Ƒaşláyó ^L 36/34, adamca Ƒaz 37/57.

/ı/>/κ/ değişimi: Sadece birkaç örnekte tespit edilmiştir.

pkırsa 6/38, sādκ^L 18/13.

/i/>/κ/ değişimi: Yalnızca bir örnekte tespit edilmiştir.

sāhκbı 3/63.

/i/>/á/ değişimi: Yalnızca bir tane örnekte tespit edilmiştir.

zayát 7/25.

/i/>/a/ değişimi: Yörede çok karşılaşılan bir durum olmamakla birlikte genellikle yabancı kelimelerde karşımıza çıkar.

intār 4/4, sahabını ^L 5/40.

/i/>/e/ değişimi: Bu değişimle ilgili birkaç örnek tespit edilmiştir.

amaleyátlı 4/7, gene 36/6, de Ƒeld ^L 37/14, şehirde 37/56.

/i/>/é/ değişimi: Sadece bir kelimedede tespit edilmiştir.

dè Ƒéller 4/35.

/ü/>/ó/ değişimi: Bu değişimle ilgili tespit edilen örnekler şu şekildedir:

□ózel 6/7, hókümet 6/65, bóyük 7/58, usólümüz 8/48, dóve 18/48.

/ü/>/ö/ değişimi: Bu değişimle ilgili örnekler şu şekildedir:

bóyükler 3/84, yörüyebildim 4/7, böyür 40/95.

/ü/>/●/ değişimi: Yörede karşılaşılan örnekler şu şekildedir:

h●kümet 6/43, b●yük 7/18, b●yüme 10/3, b●yütdü 12/35, ●mmü 27/76, ğ●zeləoıudun 34/18, y●rüdü Ƒü 36/95, ●zengili 36/96.

/u/>/o/ değişimi: Örnekler şu şekildedir:

şorayá 2/1, şorda 2/108, şo 7/26, şora 8/36, şonu 9/34, şoydu 11/79, şordaı 13/99, şoşu 14/12, şondan 15/96 şordan 20/75, bo ıúnnük 15/108, horada 35/46, *istanboı*da 37/7.

/u>/n/ değişimi: Bu değişim ile ilgili birkaç örnek tespit edilmiştir.

ınrus 39/57, ınıarıya 12/85.

/u>/ó/ değişimi: Birkaç örnekte tespit edilmiştir.

yóıardan 39/63, bó ıún 5/32, *yónan* 39/42.

2.1.6. Ünlülerde Düşme ve Türeme

2.1.6.1. Ünlü Düşmesi

Çeşitli fonetik sebepler sonucu kelimenin iç ve son seslerindeki bazı ünlüler düşer. Kadınhanı ağzında oluşan ünlü düşmeleri şu şekilde açıklanabilir:

“Yalın ya da ekler ile genişletilmiş üç yahut daha çok heceli kelimelerde, içseste akıcı veya yarı ünlü durumunda olan bir ünsüz ile; akıcı, yarı ünlü, sızıcı yahut patlayıcı ünsüzlerden biri arasında bulunan ve açık bir heceden sonra gelen, dar açık hece ünlüleri çok zaman düşerler.”⁶⁷

birki 1/5, vuruı 2/14, yátırırıı 2/14, südürrük 2/29, verriz 4/13, yánna 6/103, úççük 9/2, ordan 9/19, kıyfi 9/49, ótürrüz 11/25, ııarrız 11/53, süsüfürrüm 15/70, everrim 15/104, nérde ı 20/3, varrıı 20/47, iyyim 21/37, orda 23/25, burda 23/41, no ıoıcaı 29/99, aıcaz 34/105, doıdurrum 35/24, oyyúm 35/49.

Alıntı kelimelerde karşılaşıla ünlü düşmeleri şu şekildedir:

hatçē 1/51, *ceryán* 2/59, *hapse* 4/93, *ğāfaıı* 5/36, *vesle* 9/9, *havse* 9/62, *televzona* 11/73, *haıgat* 12/42, *daıga* 25/46, *vastam* 35/75, *maıını* 37/12, *gaıle* 11/30.

Ulama olan kelimelerde düşen ünlüler şu şekildedir:

sidāmed 23/89, *ağşamāedar* 6/56, *eveli* ıadamının 23/50, *şerifāaba* 27/33, *mıstaıeağama* 23/125, *fadimanāebam* 17/82, *ameıātæoıdum* 35/80, *aııā* ıæmriyne 36/21, *ye* ıaçıııış 38/36, *düşmanæatdı* ı 16/34, *bosdanæekdik* 18/14, *bıætecik* 23/49.

⁶⁷ Korkmaz, 64.

-i fiili'nin ekleşme ile beraber düşerek yerini /y/ sesine bırakmasıyla oluşan ünlü düşmesi:

bileydi 1/25, o—uyaydım 16/107, óleymiş 24/104, neyse 26/38, dèyeydin 27/45, dèmiyse 27/5, y@layaydı 33/77.

Birleşik isimlerde karşılaşılan ünlü düşmesi:

óoltoıda 1/88, başköylüyüm 4/3, sufraıtııarı 27/105, ğadınanı 5/5, ğāfaıtısı 5/37, ğoıusaıtıyım 20/5.

Yükleme hâli eki almış kelimelerin, koruyucu /y/ sesinden sonraki ünlü düşer.⁶⁸

cumay 11/52, ııray 27/61, ğaıırmay 34/24, ney 23/47, dey 29/69, buruy 37/3, dèfey 37/9, gitmey 39/39.

-ile vasıta hâli ekinin ekleşme sırasında baştaki ünlüsünün düşmesi:

emriyden 2/43, demirliyden 2/50, dirgenneden 2/51, kermeyden 2/61, suynan 3/66, paraynan 3/74, benneden 10/66, duıa fıııııan 10/106, ilēnlen 19/90, zoruydan 38/6, eskiyden 39/25.

Şimdiki zaman eki -yor'daki ünlünün düşmesiyle oluşan örnekler: yápmıyırız 3/9, bilmiyirim 11/39, diyirim 11/48, geçiniyirik 13/50, oturuy 16/97, da fııııııız 21/63, édiy 27/130, duruyru 31/52, sürünüyürüm 31/54, óörüy 38/55.

2.1.6.2. Ünlü Türemesi

Kadınhanı ağzında karşımıza çıkan ses olaylarından biri de ünlü türemesidir. Çeşitli nedenlerden dolayı, kelimelerin başında, ortasında ve sonunda oluşan ünlü türemeleri şu şekildedir:

Kelime başında ortaya çıkan ünlü türemesi “r” ve “ı” ünsüzleri ile başlayan kelimelerde gerçekleşir.⁶⁹

ırāmē 1/53, ırabbım 6/28, aıııahæııııı 6/35, ilēn 9/39, ireşber 10/77, ürüyámıda 17/23, ıramazan 19/90, ıııanıyenin 23/30, ıra fııııııı 25/30, ıııahmetlik 29/47, ırıaynan 30/29, ırzeıarı 31/2, ırāziye 32/2, ıııahana 32/28, ııırenkleri 34/16, ıııyenkleri 36/79, ırāFıııı 36/95, ııııannarı 37/61, ırāııatıııı 37/60, ııırezillikleri 38/55, ırııııııı 39/54, ııııııııı 39/57.

⁶⁸ Korkmaz, 64-65.

⁶⁹ Efrasiyap Gemalmaz, **Erzurum İli Ağzları**, C I, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Yayınları, 1978, 143.

Alıntı kelimelerde görülen ünlü türemeleri ise şu şekildedir:

et |raFında 2/57, masıraFı Lı 18/10, moderinneşdi 22/40, tirenden 25/2, dövelet 39/35, af|yóna 39/51, met |re 40/52, □údúreti 4/14, fitire 22/108, nes |rin 28/16, fit |rem 28/29, mederesé 39/38.

Kadınhanı ağzında vurgusuz orta hece ünlüsünün düşmediği örnekler şu şekildedir:

diyeze 2/69, birbirimize 4/25, hep |si 5/38, =o—üladı L 20/44, uyú—u 23/25, boyúnumda 24/68, yalı Lızım 28/5.

Vasıta hâli eki ünsüz ile biten kelimelere geldiğinde ünlüsünün korur:

işleriminen 2/23, □örümceleriminen 2/85, □özümünen 6/35, gömşularımınan 12/39, amca Lılan 12/79, =öyü Lünen 15/18, āzımınan 16/72, gāıburunan 23/117, □úcülen 27/99, y'n furdunan 32/32, ó=üzünen 40/73.

Yörede bazı kelimelere gelen **-ken zarf-fiil** ekinin sonunda ünlü türemesi gerçekleşir.

gelirkene 6/102, vèrikene 9/29, □ününeykene 11/16, dèrkene 15/59, gücücü fükene 18/67, everikene 21/28, dinnerkene 21/76, çı—ar=anam 36/3, göçerkene 37/39, giderkene 37/53, diyór=ana 39/79.

Birleşik fiil çekimlerinde **-i fiil**'inin düşmediği kullanımlara rastlanılmıştır. Fakat bu durum ünlü türemesi olarak değil arkaik şekillerin devamı olarak değerlendirilebilir.⁷⁰

biçellerimiş 2/63, yo=udu 4/81, □ünüdü 13/30, de filise 22/108, ānatdırısa L 35/56, severimiş 38/85, yazarımış 39/65.

---

⁷⁰ Korkmaz, 58.

2.2. ÜNSÜZLER

2.2.1. Ünsüz Çeşitleri

Yazı dilinde 21 adet ünsüz bulunmaktadır. Yapılan inceleme sonucu Kadınhanı ağzında yazı diline ek olarak; [ɓ], [Ç], [F], [ğ], [ɓ], [ġ], [–], [J], [ɓ], [K], [ɓ], [ɓ], [ɓ], [P], [S], [Ş], [T], [J], [ɓ], [ɓ], [ɓ], [ɓ], [ɓ], [ɓ], [ɓ], [ɓ], [ɓ], [ɓ], [ɓ], [ɓ] ünsüzleri tespit edilmiştir. Bu ünsüzlerden bazıları sistemli bir şekilde yöre ağzında kullanılırken bazıları ise kişisel kullanımların dışına çıkamamıştır. Tespit edilen ünsüzler şu şekildedir:

[ɓ]: Çift dudak ünsüzü olan bu ses “b ile v” arasındadır. Yöre ağzında sadece bir örnekte kişisel kullanım neticesinde rastlanılmıştır.

ɓāh 23/125.

[Ç]: Katı, patlamalı, tonlu diş eti ünsüzü “c” ile yine katı, patlamalı, tonsuz diş eti “ç” arasında boğumlanan, bir bakıma “c” ile başlayıp “ç” ile tamamlanan ortak boğumlanmalı bir ünsüzdür.⁷¹

çoÇuɓ 1/44, κÇçiɓ 6/25, húÇudum 6/39, İÇçaɓ 6/61, hafifÇe 6/103, iççiÇik 11/37, haÇÇa 12/5, güÇçü ɓümüz 12/38, çıɓınÇı 12/102, ɓúÇÇük 23/1, hiÇ 23/23, ɓúÇlü 23/33, arapÇayá 28/47, so–aɓÇı 28/64.

[F]: “v ile f” arası boğumlanan ve daha çok f’ye yönelik bir sestir.⁷²

keFéni 1/7, Filan 1/46, et ɓraFında 2/57, ɓúFledliyedik 2/79, haFda 2/122, ġadeF 3/14, mΔstaFa 3/60, ġaFa ɓı 3/66, heriFine 4/78, Fırınımız 6/92, hoşaFımızæoɓur 8/28, seFer 9/7, uFak 10/18, dötæraFını 11/17, ġaFle 11/30, ġadiFe 14/27, āFiyet

⁷¹ Mukim Sağır, Anadolu Ağızlarında Ünsüzler, Ankara: **TDAY-Bellekten** 1995, 1997, 994.

⁷² Sağır, 995.

14/69, araFa 15/32, taraFlardan 15/40, Fişe 15/56, Fidannarım 15/58, Filanı— 15/61, hidroFonu 15/72.

[ğ]: Art damak ünsüzlerinden olan bu ses daha çok art damak / $\frac{1}{2}$ /, bazen de ön damak /k/ ünsüzünün /ğ/ ünsüzüne dönüşmesiyle oluşur. Bu ünsüz yöre ağzında sistemli bir şekilde görülür.

ğuzum 3/13, gö $\frac{1}{2}$ şularımıznan 3/39, *yóžgadda* 7/7, haşgaşını 8/15, çağlı 11/8, muha $\frac{1}{2}$ ga $\frac{1}{2}$ 12/70, dırmığlar 19/3, gav $\frac{1}{2}$ rga 28/77, gōlaşıyı 29/5, gonusuyúm 30/2, hangı 31/63, dük $\frac{1}{2}$ án 31/69, gāri 32/40, gōcāæarı 34/2, gaşacā 39/55, başga 40/55.

[□]: Ön ünlülerle kullanıldığında boğumlanma noktasını biraz geriye çekerek yarı art ünlülerin oluşmasını sağlayan bir orta damak ünsüzüdür.⁷³

□örüşmezsek 1/85, cin $\frac{1}{2}$ án 8/59, □úççük 9/2, □óyā 9/23, □úvəsi 11/3, dük $\frac{1}{2}$ ancıyı 12/2, □áyınvaldeni $\frac{1}{2}$ 12/21, □áyıt 12/46, □údú $\frac{1}{2}$ 14/27, □ún 20/21, □ó $\frac{1}{2}$ 20/76, bu $\frac{1}{2}$ ún 21/13, □órev 22/29, □ózelce 22/36, □áynene 36/109, □órmedim 40/49.

[ğ̇]: Art damak “ğ” sesinin biraz daha geriye çekilerek genize yakın yerde boğumlanması ile oluşan bir sestir.

buğanta 6/22, bóğle 6/23, ğuzum 6/30, ğızımı $\frac{1}{2}$ 6/40, geşliğinen 6/86, boğuşaca $\frac{1}{2}$ 7/63, bağlayá 11/18, óğleyiz 11/30, b•yúğmüş 11/107, *ığına* 12/72, eğirece $\frac{1}{2}$ 12/94, ğayıt 14/17, *ğonyá* 15/17, oğlan 18/7, ğordu $\frac{1}{2}$ 19/7, ğına 19/58, sağıyırım 20/19.

[—]: Art damak ünsüzü olan bu ses, yörede sıklıkla kullanılır. Bu ünsüz, genellikle “ $\frac{1}{2}$ ”ların “—” ye dönüşmesi şeklinde karşımıza çıkar.⁷⁴

yırtdı— 1/7, $\frac{1}{2}$ ı— 1/9, yo— 1/12, a—şam 7/12, va—di 7/29, ba—ara— 12/86, oca—lardan 13/13, yá—inırdı $\frac{1}{2}$ 14/6, a—çe 15/20, do—uza 15/65, çı—ardıylardı 16/8, bı—dı $\frac{1}{2}$ 28/14, da—ım 30/24, sa—aıldan 30/35, o—uğumuz 32/85, ar—adaşları $\frac{1}{2}$ dan 33/21.

[J]: Bu ses, “c ile j” arasında bir diş eti sesidir. Bölgede nadir görülen bir sestir.

soraJa $\frac{1}{2}$ 1/3, Jānım 1/5, çoJu $\frac{1}{2}$ ların 1/43, oğuşuraJam 1/52, goJacıyı— 2/27, hindiJik 15/105, çoJu $\frac{1}{2}$ lar 21/12, sağladı $\frac{1}{2}$ Jana 22/101, geçiJi 33/17, boyánaJāmış 33/39.

⁷³ Bölük, 60.

⁷⁴ Bölük, 61.

[**Ɑ**]: Bir art damak ünsüzü olan bu ses, Kadınhanı ağzında yoğun bir şekilde kullanılır. Kelime başındaki “k” ünsüzü genellikle daha arkadan boğumlanan bir “k-g” veya “K” sesine dönüşür. İç ve son sesteki “Ɑ” ise “—” sesine dönüşür. Bu ünsüz, boğumlanma noktasını daha geriye çektiğinden yarı art ünlülerin oluşmasına neden olur.⁷⁵

Ɑópek 1/1, ayáⱭğabı 1/43, Ɑó fümüz[♣] 2/5, Ɑús 3/33, yáşıyırıⱭ 5/81, yúⱭayı 6/88, iççıⱭ 8/75, Ɑótü 9/36, Ɑómbe 10/39, Ɑórpeyke 11/2, yüⱭú^Ɑ 12/47, búçuⱭ 13/67, burdayıⱭ 15/2, Ɑóylütoľulu 15/9, Ɑültürüynen 15/16, óⱭúzlernen 16/1, túrⱭlúⱭ 16/27, ⱭópúⱭ 20/23, ⱭúrⱭú 20/28.

[**K**]: Tonsuz, patlayıcı ön damak ünsüzü “k” ile tonlu, patlayıcı ön damak ünsüzü “g” arasında bir ünsüzdür.⁷⁶ Kadınhanı ağzında az rastlanan bir sestir.

□úçücüKden 24/48, b•yüKğarağurt 28/1, ekmeK 28/76, düK□ancı 31/79, teşeK□úr 28/105.

[**Ɑ**]: Art damak “Ɑ” ile art damak “g” ünsüzü arasında olan bu ünsüz, Kadınhanı ağzında sıklıkla karşımıza çıkar.⁷⁷

aⱭraba 10/77, Ɑandırmış 12/5, zongúldaⱭ 12/7, bacaⱭlarımı^Ɑ 12/18, ocJaⱭda 12/32, çıⱭtıⱭ 15/24, yúmuşaⱭ 15/81, sorumluⱭ 15/108, bālardıⱭ 19/7, ışşığæoľacaⱭ 19/38, Ɑızım 21/4, gırⱭ 40/94.

[**ı**]: Gevşek boğumlanmalı akıcı bir ses olan “ı” sesi Kadınhanı ağzında yoğun bir şekilde görülür.⁷⁸

vaľā 1/7, oľuyú 2/5, dadııar 2/32, galdırıyıar 3/18, aldıydım 4/11, ayrıldııar 5/69, geçiriyóıar 7/20, u furıardı^Ɑ 8/19, baⱭaııardı 8/45, döruıuyıar 9/3, döruıuyıar 10/24, saraııardı 30/16, daıııa 32/17.

[**Ɑ**]: Ötümlü, sürekli, akıcı bir art damak ünsüzüdür. Diğer Türkiye Türkçesi ağızlarında da görülen bu sese genizsi, nazal, damaksı “n” sesi denir.⁷⁹ Kadınhanı ağzında oldukça sık görülen bir sestir.

⁷⁵ Buran Ahmet, Gülensoy Tuncer, **Tunceli Yöresi Ağızlarından Derlemeler**, İstanbul: Boğaziçi Yayınları, 1992, 18.

⁷⁶ Cemil Gülseren, **Malatya İli Ağızları**, Ankara: TDK yayınları, 2000, 73.

⁷⁷ Erdem ve Bölük, 418.

⁷⁸ Aydın, 45.

amcayı 1/1, o 1/35, gö 1/37, a 2/13, onu 2/14, si 3/9, so 3/55, do 4/51, m 4/95, ye 5/79, ossu 6/35, ı-sısı 6/52, bu larları 6/55, yö 6/87, ö 8/102, ye 11/38, di 12/68, be 12/106, e 20/23.

[P]: Patlamalı, yarı ötümlü “p ile b” arası çift dudak ünsüzüdür.⁸⁰

Pek 6/23, yáPdılar 7/32, aPıa 10/52, oļuP 12/107, Pişiriyoruz 12/109, Pıtıra 23/118, zéyneP 28/1, daPlaz 28/70, faPri-asını 28/76.

[S]: “s ile z” arası, ağızda oluşan, yarı titreşimli yarı titreşimsiz, sürekli dişeti ünsüzüdür.⁸¹

buļamaSsa 13/110, vërmeSse 15/69, bāSısını 26/84, herkeSin 24/83, gelmeSse 22/34, hiçəoļmaSsa 23/110, uyúmazımıSsı 23/92, oļmaSsa 29/82.

[Ş]: “ç ile ş” arasında yarı ötümlü bir diş eti ünsüzüdür.⁸²

hiŞ 6/27, saļınġaŞ 6/25, geŞlerimiz 6/81, vazgeŞdi 7/57, geŞdik 40/55.

[T]: “t ile d” arasında, yarı titreşimli yarı titreşimsiz, süresiz bir ünsüzüdür.⁸³

háTta 2/76, avraTtan 3/35, haġaTtan 4/52, èTtirelimi 4/87, ġaTta 6/103, Tutuyruz 8/31, aTtı Fıynan 9/40, saTtı 11/35, hayáTta 11/104, çı-arTtılar 12/7, b•yüTtü 12/34, be 15/61, milleT 19/87, ġiTdi 20/19, nèTti 21/93, èTtim 22/20.

[j]: Katı, tonlu, sızıcı bir çift dudak “j”sidir.⁸⁴ Kadınhanı ağızında bu sesle ilgili örnekler oldukça fazladır.

oļuļuraJam 1/52, suļanaJa 1/61, oļuyá 4/32, daļıçcı 7/10, ġaļırdı 8/110, biræaļıŞ 9/81, taļūnan 11/11, duļa-ıardı 14/27, tüfūr 17/100, dúġen 19/25, saļıra 19/32, oļmaçəoļuyúru— 20/22, çaļıŞ 21/4, püsküfüt 21/64, ıraġa Fın 23/49, aļü-at 28/115, saļcı 28/116, deļeye 34/12, ülüşüfürüyle 40/105.

[◀I]: Belli belirsiz söylenen akıcı 1 ünsüzüdür.⁸⁵ Kadınhanı ağızında çok sık karşılaşılan bir durum değildir.

⁷⁹ Mehmet Dursun Erdem ve Esra Kirik, **Kahraman Maraş ve Yöresi Ağızları**, Ankara: Öncü Basımevi, 2012, 90.

⁸⁰ Bölük, 61.

⁸¹ Uysal, 55.

⁸² Bölük, 61.

⁸³ Sağır, 406.

⁸⁴ Erdem ve Bölük, 418.

□ötürdü ◀ler 27/91, bişirdi ◀ler 27/98, ma—bu ◀l 36/71, yaş ◀lı 39/67.

[◀m]: Akıcı, patlayıcı, çift dudak ünsüzü “m”nin belirsizleşmesiyle ortaya çıkan ötümlü bir ünsüzdür. Bölgede şahsi kullanımdan kaynaklı tek bir örneği tespit edilmiştir.

ğaç ◀mıyó 39/59.

[◀n]: Diş eti sesi olan akıcı “n” sesinin konuşma esnasında belli belirsiz söylenmesiyle ortaya çıkmaktadır.⁸⁶

ahtını ◀n 34/10, edemiye ◀n 34/63, be ◀n 34/66, diva ◀ndırıldı 36/33, biræōļa ◀n 36/68, şindikinleri ◀n 36/79, ğabırı ◀nı 37/51, kendi ◀ne 39/31, faļa ◀n 39/44.

[◀r]: Akıcı, sızıcı ve titrek olan “r” ünsüzünün belirsizleşmesiyle ortaya çıkan bir ünsüzdür.⁸⁷ Bölgede tespit edilen örnekleri şu şekildedir:

gel |le ◀r 8/25, oļu ◀r 17/32, delle ◀r 37/9, bu ◀rda 37/52.

[◀v]: Diş sesi olan ötümlü “v” sesinin şahsi kullanımlara bağlı olarak belli belirsiz söylenmesi sonucunda ortaya çıkan yarı sızıcı bir ünsüzdür.⁸⁸ Bölgede şahsi kullanımdan kaynaklı tek bir örneği tespit edilmiştir.

e ◀ve 37/1.

[◀y]: Düşmek üzere olan yarı ünlü bu ses, bölgede kişisel kullanım neticesinde, sadece bir örnekte saptanmıştır.

ğa ◀yri 30/44.

[◀z]: Diş eti sesi olan “z”nin yarı belirsiz bir şekilde söylenmesidir. Kadınhanı ağzında tespit edilen örnekleri birkaç taneyi geçmez.

başımı ◀za 39/22, hıdırelle ◀z 39/31.

2.2.2. Ünlü-Ünsüz Uyumunun Bozulması

Dilimizde ön (ince) ve art (kalın) olmak üzere iki türleri bulunan ünsüzlerden ön damak ünlülerin ancak ön ünlülerle, art damak ünlülerinin ise art ünlülerle kullanılmasına ünsüz uyumu denir.⁸⁹

⁸⁵ Kirik, 92.

⁸⁶ Kirik, 93.

⁸⁷ Kirik, 93.

⁸⁸ Kirik, 94.

Kadınhanı ağızında, boğumlanma noktaları ön damakta bulunan “k, g, (>ɫ, ğ), ɫ, ɰ ” ünsüzleri, yanlarındaki ön damak ünlülerini artlaştırır ve e>a, i>ı, ü>u, ö>o değişimleri ile ünlü uyumunun bozulmasına sebep olur.⁹⁰

ɰúÇçükler 1/14, ɫó ɫümüzɫ ɫ 2/5, cinɫán 8/59, ɫótü 9/8, ɰúdúɫ 14/27, bāryı ɫ 15/3 ɰózel, tesbíɫ 15/50, 16/91, ğaleyli 19/10, ɫópúɫ 20/23, yúɫlı 20/79, ɰüre ɫ 21/56, ğıldirizinen 32/115.

2.2.3. Ünsüz Değişimleri

2.2.3.1. Ünsüzlerde Ötümlüleşme

Kadınhanı ağızında, ünsüzlerde ötümlüleşmeyi kelime başı, ortası ve sonu olarak üçe ayırmak mümkündür.

2.2.3.1.1. Kelime Başında Ötümlüleşme

Ötümlü sesler, soluk hamlesinin ses yolundan geçişi sırasında boğumlanma noktasında bir kapanma veya daralmanın meydana gelmesi ve bununla birlikte boğumlanma noktasından çıkan patlamanın gırtlaktan gelen tonla yayılmasıyla oluşur.⁹¹

Kelime başında ötümlüleşme Yöre ağızında sistemli bir şekilde görülür. Ayrıca bu durum Güney Batı Türkçesinin ayırıcı bir ses özelliğidir.⁹²

/t/->/d/- değişimi: Kadınhanı yöresi t->d değişimi açısından birçok Anadolu ağızları ile ortaklaşa bir durum gösterir ve ileri bir aşamadır.⁹³

dadlıca 1/29, daşları ɫ 1/46, depemize 2/89, daɫma 3/9, desdide 6/57, deyze 7/104, dutuyú 8/7, duzunu 8/108, daşındılar 11/81, da—ınırım 12/64, dırmığlar 19/3, dahım 30/110, dara—lı 36/57, dırnāna 36/65, dene 37/6.

/p/->/b/- değişimi: Kelime başındaki “p” asli ses değildir. Bu durum b->p-tonsuzlaşması ile sonradan oluşmuştur.⁹⁴

bişirdi ɫiz 2/74, bek 2/113, bahaılıyá 12/43, bicama 22/42, bazarımı 25/36, barnaɫları 35/68.

⁸⁹ Ercilasun, 104.

⁹⁰ Korkmaz, 48.

⁹¹ Banguoğlu, 49.

⁹² Turgut Günay, **Rize İli Ağızları**, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1978, 84.

⁹³ Korkmaz, 82.

⁹⁴ Korkmaz, 83.

/k/->/g/- değişimi: Korkmaz'a göre, Eski Türkçedeki "k" sesinin, Güney-Batı lehçelerindeki tarihî gelişim gereğince tonlulaşıp Türkiye Türkçesin'de "g" sesine dönüşmesi bir kural niteliğindedir.⁹⁵

geçi 16/68, gücücü fükene 18/67, gendime 28/67, gişi 36/55.

/ɫ/->/ğ/- değişimi: Yöre ağızında oldukça sistemli bir şekilde karşımıza çıkar.

ğayısı 4/21, guş 4/23, goyún 17/18, goıaylaşdı 17/39, gayıtsız 18/67, godu 23/14, guzum 23/42, gayınım 29/1, ganseridi 29/1, ganevçelerim 29/109, gandillerde 31/82.

/ɫ/->/□/- değişimi: Bu değişim yöre ağızında sistemli bir görünüm arz etmez.

□áyfe 3/25, □áyılı 12/115, □údüreti 4/14, □áyıt 12/46, □áynatdırdı 23/48.

/ç/->/c/- değişimi: Bu değişimle ilgili örnekler kişisel kullanım kaynaklıdır.

cüngü 3/100, cin□án 8/59, céhizi 12/47, cızıyı 23/3.

/s/->/z/- değişimi: Bu değişim daha çok alıntı kelimelerde karşımıza çıkar.

zinileri 2/10, zopanı 20/101, zabahTan 28/68, zebze 34/25, zayıldı 36/71.

/f/->/h/- değişimi: Yörede şahsi kullanım kaynaklı bir tane örnek tespit edilmiştir.

hoturafı 17/31.

2.2.3.1.2. Kelime Ortasında Ötümlüleşme

Kadınhanı ağızında kelime ortasındaki ötümlüleşme sistemli bir şekilde karşımıza çıkar.

-/p/->-/b/- değişimi: Kelime ortasındaki "p" sesinin ötümlüleşerek "b" sesine dönüştüğü örnekler şu şekildedir:

sübürge 3/84, hebimizi ɫæ•ledir 4/14, sebeblerden 15/18, süberler 16/46, arabaşı 18/38, cêbine 21/97, cibi 29/50, yábaca 35/44, nêayıbæoıaca 35/48.

-/k/->-/g/- değişimi: Kelime ortasındaki "k" sesinin ötümlüleşerek "g" sesine dönüştüğü örnekler şu şekildedir:

esgileri 3/41, cüngü 3/100, çeger 4/14, asgerden 4/65, keşge 4/78, dig□átæétmem 11/72, eşgili 8/74, bürgerdim 14/78.

⁹⁵ Daha fazla bilgi için bk. Korkmaz, 79.

-/k/->-/g/- değişimi: Yöre ağzında, kelime ortasındaki “k” sesinin “g” sesine dönüştüğü örnekler oldukça azdır.

hangısını 18/1, keşğah 34/89, hakiğatan 40/105.

-/t/->-/g/- değişimi: Bu değişim şahsi bir kullanım neticesinde oluşmuştur.

ingilabld 13/21.

-/t/->-/g/- değişimi: Kelime ortasındaki “t” sesi ötümlüleşerek “g” sesine dönüşür. Yöre ağzında sıklıkla karşılaşılan bir durumdur.

ğadğıda 2/102, başğa 4/23, ğarağolu 6/25, aşğın 7/16, alışğın 7/80, hağımı 9/70, muhağat 12/70, çalışğın 12/100, saçğısını 18/51, ayáğabı 36/22, muşğalı 36/66, anğarada 37/7,

-/k/->-/q/- değişimi: Bu değişimle ilgili örnekler oldukça azdır.

dkancıyı 12/2, teşekr 28/105.

-/ç/->-/c/- değişimi: Kelime ortasındaki “ç” sesi ötümlüleşerek “c” sesine dönüşür.

bekci 3/86, aşı 8/31, kevsekce 11/65, pirinci 17/75, saçıca 21/99, ilacımı 26/54, tombacana 26/50, a facı 37/13.

-/t/->-/d/- değişimi: Yöre ağzında en çok karşıma çıkan bir değişimdir. Kelime ortasındaki “t” sesi ötümlüleşerek “d” sesine dönüşür.

içdim 3/96, südünü 4/58, desdide 6/57, isder 7/101, fısdı 8/82, hasda 9/61, yásdılardan 16/4, üsdünde 36/63, bytdk 37/6, odur 37/107, dodur 38/54, gitdik 39/22, eminleşdirmiş 39/58.

-/f/->-/h/-: Sadece bir tane örnek tespit edilmiştir.

mhty 21/43.

2.2.3.1.3. Kelime Sonunda ötümlüleşme

-/p/->-/b/ değişimi: Bu değişim kelime sonundaki “p” sesinin ötümlüleşerek “b” sesine dönüşmesiyle oluşur.

sebebldlar 2/42, mektub 2/75, ğırab 11/17, olub 13/28, trb 20/105, dib 32/64, nsib 40/21, doğdurub 40/101.

-/t/->-/g/ değişimi: Örnekler Şu Şekildedir:

durduğ 8/74, bolıluğ 13/112, yápyıyırđ 15/42, varıdığ 19/78, ıraıağ 23/49, aıırdıđæiŝde 34/26, yápardıđæiŝde 34/24, yođ 40/27.

-/k/-/l/ > -/k/ değişimi: Tespit edilen örnekler genellikle ulamanın olduğu kelimelerde karşımıza çıkar.

búyúæoıanı 20/84, hasdayíæamma 26/64, yæalırdı 35/61, yælıæoıurdu 36/59.

-/k/ > -/g/ değişimi: Bu değişim genellikle ulama olan kelimelerde görölür.

yıdıđæiŝde 1/29, dehdigæoıdu 2/128, içerdigæiŝde 8/99, órmedigæiŝde 26/62, yiyemezdig 34/25, inerdigæorayá 34/37, ipægæoıudu 36/60.

-/t/ > -/d/ değişimi: Bu değişim ile ilgili örnekler şu şekildedir:

dörd 2/38, ŝebidæekmēni 6/100, üsdæüsde 18/28, *sidæamed* 23/72, mefâdæetdi 39/22, sohbedæediyólâ 39/71, *memedæa* 39/72.

2.2.3.2. Ötümsüzleşme

Ötümsüzleşme Kadınhanı ağzında çok sık karşılaşılan bir durum değildir. Bu durum Batı Türkçesinin ötümlüleşme eğiliminden kaynaklıdır.⁹⁶ Ötümsüzleşme yörede genellikle şahsi kullanım sonucu görölürken bazen de kelimelerin asli şekillerini korumalarından kaynaklı olabilmektedir.

2.2.3.2.1. Kelime Başındaki Ötümsüzleşme

/b/ > /p/ değişimi: Bu değişimle ilgili örnekler kişisel kullanım neticesinde ortaya çıkmıştır.

püskú 5/51, pisiklet 12/63, patirik 35/28.

/c/ > /ç/ değişimi: Yörede bu değişim ile ilgili sadece bir örnek tespit dilmıŝtır.

çeket 36/58.

/d/ > /t/ değişimi: Bu değişim ile ilgili örnekler genellikle şahsi kullanım sonucu olabildiği gibi asli şeklini korumasından da ileri gelebilmektedir.

to—udu— 2/86, tevesine 19/81, tókeller 19/82, to—dur 20/12, tükğanda 20/22, tókölür 20/54, tók 20/54, tomatésleri 37/40.

⁹⁶ Aydın, 52.

/g/->/k/,/ɫ/- değişimi: Bu örnekler için değişimden ziyade Eski Türkçedeki asli şeklini korumuştur denebilir.

kelecekler 25/28, ɫólgeye 29/38, keydi 34/17.

/v/->/f/- değişimi: Yörede bu değişim ile ilgili fazla bir örnek yoktur. Bu iki örnek şahsi kullanım neticesindedir.

fişnemizden 6/5, farsaɫ 37/39.

/t/->/ç/- değişimi: Yörede genellikle “tencere” kelimesinde karşılaşılan bir durumdur.

çencere 8/95, çencereelerde 10/37, çencerelernen 12/112.

/g/->/ç/- değişimi: çeçen 11/98.

2.2.3.2.2. Kelime Ortasında Ötümsüzleşme

-/b/->/p/-,-/P/- değişimi: Yörede bu değişimle ilgili örnekler şu şekildedir:

aPıa ɫ 10/52, zopaşarı 10/61, çapıtışarı 27/131, daPlaz 28/70, faPriɫasını ɫ 28/76.

-/c/->-/ç/-,-/Ç/- değişimi: Yörede bu değişimle ilgili örnekler şu şekildedir:

iççik 2/20, ıılençe 3/51, hatçanı ɫ 9/71, oyúnçaɫıřarını 10/67, çıɫınÇı 12/102aÇçikde 28/27, oıunçuɫ 30/37, osmançıɫdan 30/40, iççaɫıřar 33/3, çoçuɫıřarı 35/57, daıuıçı 36/27, aççaɫ 40/103.

-/d/->-/t/- değişimi: Yörede bu değişimle ilgili bir tane örnek tespit edilmiştir.

hücotu ɫu 3/66.

-/l/->-/s/- değişimi: Daha çok ünsüz benzeşmesi yoluyla oluşan bir değişim.

ossun13/76, ço_ossun 17/2, sa ıossun 21/34, bissin 23/57.

-/v/->-/f/-,-/F/- değişimi: Yörede bu değişimle ilgili örnekler şu şekildedir:

ęaFa ɫı 3/66, mafeder 4/32, ıáyfařarından 36/17, ıáyfesini 36/82.

-/z/->-/s/-,-/S/- değişimi: Yörede bu değişimle ilgili örnekler şu şekildedir:

buşamaSsa ɫ 13/110, yüssük 15/25, vërmeSse 15/69, ānamaSsı ɫ 19/28, gelmeSse 21/34, oımaSsa 36/20.

-/j/->-/c/- değişimi: Kişisel kullanım kaynaklı örnekler şu şekildedir:

baracı ɫ 11/94, enerciler 22/29.

-/s/->/ç/- değişimi: herkeçin 3/49.

2.2.3.2.3. Kelime Sonunda Ötümsüzleşme

Kadınhanı ağzında, kelime sonunda ötümsüzleşme yazı dilinden farklı bir durum arz etmez. Ancak şahsi kullanımlar sonucu oluşmuş örnekler vardır. Bu örnekler şu şekildedir:

-/s/->/ç/ değişimi: herkeç 9/47.

-/r/->/≡/ değişimi: ğada≡ 34/36.

-/r/->/s/ değişimi: bis sene 28/9.

-/z/->/s/ değişimi: biliris 4/57, yáparıs 4/57, yıļmaS 31/10.

2.2.3.3. Sızıcılaşma

2.2.3.3.1. Kelime Başında Sızıcılaşma

Kelime başında sızıcılaşma Yöre ağzında çok sık görölen bir durum değildir.

/ç/->/ş/- değişimi: şocu ƒu 12/30, şeşit 12/111, řorapļarını 23/1, şo≡ 36/59.

/k/->/h/- değişimi: hilimleri 36/6.

/≡/->/h/- değişimi: haļçayı 38/53.

/ş/->/h/- değişimi: hora 1/28, hurda 1/75, hunda 1/76, hura 7/14, höyle 36/5, hu 37/51, huncāz 37/80.

/v/->/h/- değişimi: hücotu Ԓu 3/66.

/n/->/l/- değişimi: löbete 40/101.

2.2.3.3.2. Kelime Ortasında Sızıcılaşma

-/ç/->/ş/ değişimi: Bir ünlü ile akıcı, sızıcı ya da patlayıcı bir ünsüz arasına giren ve heceyi kapatan “ç” sesi, çoğunlukla “ş” sesine dönüşür.⁹⁷

geřmişæössun 1/6, oruřļumuz 2/20, işdik 2/80, aşdı 2/114, göşmüşler 4/33, geşliğinen 6/86, kireşli 12/85, peşeteye 40/33.

-/g/->/y/- değişimi: Bu değişim kurallı bir değişim değildir. Şahsi kullanımlar neticesinde oluşmuştur.

⁹⁷ Korkmaz, 90.

deyiller 12/3, d ynek 35/76,  ylen 36/16.

-/ɫ/->-/ɹ/- değişimi: Bu değişim kurallı bir değişimdir. Yalın ya da ekler ile genişletilmiş kelimelerin i seslerinde iki  nl  arasında bulunan tonsuz, patlayıcı, art damak  ns z  “ɫ” sesi, tonlu ve sızıcı gırtlak  ns z  “ɹ”ya d n ş r.⁹⁸

gurru- 2/11, ɫa-arı- 2/15, o-uy  2/35, y -ıydığ ortay  2/56, a-şama 6/16, do-uzdan 6/21, ar-adaşları 12/72, da-ım 15/14, a-e 15/20, ma-arna 15/29, do-uzda 15/65, a-rabamız 16/15, sı-ııyı 16/23, y -arı 16/77, ɫo- ladı ɫ 20/44, a-ıımda 21/86, so-ar 23/20, bı-dıɫ 28/14, ba- al  28/50, so-aɫı 28/64.

-/l/-,-/l/->-/n/- değişimi: Bu değişim ile ilgili  rnekler genellikle “n” ve “l” seslerinin yanyana olduğu  rneklerdir. Bunun nedeni “n” sesinin yanındaki “l” sesini etkileyerek kendine d n şt rmesidir.

onnarı 1/3, annadır 1/18, bunnar 1/28, ęadınnar 2/12, gelinni ɹi 2/15, g y nnar 2/26, torunnarı 2/35, nişannısına 2/75,   y nnarımı 12/75, zamannar 12/102, cin  nnardan 13/110, ramazannarda 22/73, boşanannarı ɫ 24/94.

-/ɫ/->-/ę/-,-/ę/- değişimi: Damak sesi olan “ɫ”, K kt rk yazıtlarından başlayarak, T rkenin eşitli kollarında “ɫ>n, ɫ>g” y nlerindeki değişimleri ile  z nt ye uğramıştır. B lgede ɫ>ę değişiminden sonra ɫ>ę,y Şekillerinde ayrıca sızıcılaşmış olarak geliştirilen  rnekler vardır.⁹⁹

y ng tdan 5/42, ağnadmazdı 29/113, ağnad 29/115, soğna 32/43.

Bu değişimin tersi olarak iki tane  rnek tespit edilmiştir: a ɫřama 2/53, yo ɫsa 38/94.

-/n/->-/y/- değişimi: Bu değişim ile ilgili  rneklere daha ok ilgi h li eki almış kelimelerde rastlanır.

amcayı ɫ 1/1,   n y  ɫ 3/62,   z y  ɫ 8/85, y ngeyi ɫ 15/7, eviyi ɫ 15/49, babayı ɫ 15/62, evladlarıyı ɫ 15/74, bacıyı ɫ 17/10, dedeyi ɫ 18/3, avradlarıyı ɫ 19/78, emmiyi ɫ 23/105, dayıyı ɫ 23/124, ablayı ɫ 29/82.

-/ɫ/->-/y/- değişimi: Y rede az g r len bir değişimdir.

ayşam 4/49.

⁹⁸ Korkmaz, 87.

⁹⁹ Korkmaz, 88.

2.2.3.3.3. Kelime Sonunda Sızıcılışma

-/ç/>/s/ değişimi: üs 1/45.

-/ç/>/ş/ değişimi: piriş 1/34, üş 2/37, ıırbaş 3/96, hiş 3/68, oruş 4/44, ilaş 6/35, ğaş 9/7, úveş 15/102.

-/ı/>/-/-/ değişimi: yoı 15/27, hazırıyıırı 15/33, baı 17/40, ğonuşacaı 18/4, ğurtuıduı 18/27, yáparıı 19/8, taı 19/25, yúvarlaı 19/26, y@lıı 19/55, uşadı 19/35, ıaıardıı 19/36, yátırdıı 20/15, vardıydıı 20/17, sağıyıırıı 20/19, ğoruı 20/32, varrıı 20/47.

2.2.3.4. Sürekli Ünsüzler Arasındaki Değişimler

2.2.3.4.1. Kelime Başında Sürekli Ünsüzler Arasındaki Değişimler

/r/>/ı/ değişimi: Şahsi kullanım kaynaklı sadece bir örnek tespit edilmiştir.

ıaporunu 38/50.

/l/>/n/ değişimi: Bu değişimle ilgili örnekler şu şekildedir:

nezzetliydi 25/9, niranın 28/40.

/f/>/h/ değişimi: Yörede şahsi kullanım kaynaklı bir tane örnek tespit edilmiştir.

hoturafı 17/31.

/s/>/z/ değişimi: Bu değişim daha çok alıntı kelimelerde karşımıza çıkar.

zinileri 2/10, zopanı 20/101, zabahTan 28/68, zebze 34/25.

/ş/>/h/ değişimi: Tespit edilen örnekler şu şekildedir:

hindikál 1/57, hindiki 7/60, hindikinner 7/69, hindicik 32/30, horada 35/46, höyle 36/5.

/v/>/m/ değişimi: Sadece bir örnekte tespit edilmiştir.

mefädæedenner 39/36.

/z/>/s/ değişimi: Genellikle yabancı kelimelerde gerçekleşen bu değişimle ilgili örnekler şu şekildedir:

sanéTtim 20/108, sâte 17/87, säten 22/27.

2.2.3.4.2. Kelime Ortasında Sürekli Ünsüzler Arasındaki Değişimler

Sürekli ünsüzlerin birbirlerinin yerine geçmesi az da olsa, Türkçenin her alanında görülebilen olaylarındandır. Bunlardan bazıları r-l, ve l-r sesleri arasındaki geçişler, Anadolu ağızlarında daha sık görülen değişimlerdir.¹⁰⁰

-/r/->-/l/-, -/l/- değişimi: Yörede oldukça sık görülen bir değişimdir. Özellikle “r” ile “l”nin yanyana olduğu kelimelerde; “l” harfinin, “r” harfini kendine benzetmesiyle oluşur. Yörede örnekleri oldukça fazladır.

o|a|a^l 4/58, y^leller 5/7, do|anı|lar 5/8, gezeller 5/10, □ótürüller 5/39, ğara|a|lar 8/62, édellerse 16/3, ta|lasına 19/1, ğo|lardı 19/56, bā|a|lardı 19/66, örteller 29/54, unudu|lar 34/61, sata|lardı 34/40, édellerdi 40/85.

-/n/->-/l/- değişimi: Yörede sadece bir tane örneğe rastlanmıştır.

filcannan 27/117.

-/l/->-/n/- değişimi: Bu değişim “ile” son çekim edatının genişletilmiş ya da hece kaynaşmasına uğramış şekillerinde boldur.¹⁰¹

suynan 3/66, moturuynan 6/37, ğomşu|arımınan 12/39, ğız|arımınan 12/39, dü^lürleriminen 12/39, ğoşuynan 13/46, zabānan 19/94, a^lşamınan 20/38, éltiminen 21/63, diliminen 28/88, ğo^lşuynan 35/38, zoruynan 38/6, çocuynan 40/25.

-IAr çokluk ekinin “n” ünsüzüyle biten kelimelere geldiğinde bu ünsüze dönüştüğü görülür.

dü^lünnerimizde 2/5, •retmenner 2/76, n^letsinner 13/129, ğidenner 14/12, issinner 15/36, □ünnerim 16/2, édenner 19/54, ezennerine 20/15, ğetirennere 20/24, kefennerim 20/97, ğünnerde 21/34, dinnerkene 21/76.

Başka sesbeplerle oluşan değişimler ise şu şekildedir:

annadıyım 1/73, ğelinni^l fi 2/15, ço^l funnū 2/52, ceryknı 2/55, dinneyelim 2/70, nişannısına 2/74, □unnū^l fe 2/85, kefennesiye 3/31, ğarannığıdı 6/51.

-/m/->-/n/- değişimi: şindi 2/66, şindini^l 4/26.

¹⁰⁰ Korkmaz, 90-91.

¹⁰¹ Korkmaz, 91.

-/n/->-/l/- değişimi: Yörede bu değişim ile ilgili pekçok örnek bulmak mümkündür. Tespit edilen örnekler asli şekillerini koruyanlar ve şahsi kullanımlar neticesinde oluşanlar şeklinde açıklanabilir.

bu ^La 4/1, yalı ^Lız 4/28, sa ^La 8/66, aıaydı ^Lız 9/82, mama ^Ldan 10/60, eli ^Lden 10/113, ye ^Lge ^L 10/114, ardı ^La 11/18, bó ^Lürleri ^Le 11/18, di ^Lledi 12/68, ye ^Li 15/28, da—dı ^L 15/56, be ^LzeTtim 15/61, si ^Lirli 15/71, amca ^Lınan 21/10, dü ^Lür 22/31, sü ^Lgür 23/138, gö ^Lü 36/19, ö ^Lüne 36/27.

-/n/->-/m/- değişimi: Bu değişim ile ilgili örnekler şu şekildedir.

ıstambıla 15/48, ombes 28/89.

-/j/->-/c/- değişimi: Bu değişim ile ilgili birkaç tane örnek tespit edilmiştir.

baracı ^L 11/95, bicama 22/42.

-/d/->-/c/- değişimi: Örnekler şu şekildedir:

hinciki 3/17, hinci 35/8, şinci 27/103.

-/f/-, -/F/->-/v/- değişimi: Yöre ağzında şahsi kullanım neticesinde oluşmuş bir değişimdir.

mutva^l 1/61, ğavama 14/23, şava^lda 23/24, sever 39/29.

-/h/->-/y/- değişimi: Bu değişim şahsi kullanım neticesinde ortaya çıkmıştır.

□áyfeltisini 6/17, □áyfeler 20/22, sayilde 22/7.

-/v/->-/f/-, -/F/- değişimi: Yörede bu değişimle ilgili örnekler şu şekildedir:

ğafa ^Lı 3/66, mafeder 4/32, □áyfaıarından 36/17, □áyfesini 36/82.

-/z/->-/s/-, -/S/- değişimi: Yörede bu değişimle ilgili örnekler şu şekildedir:

bilessik 4/68, buıamaSsa ^L 13/110, yüssük 15/25, vërmeSse 15/69, ānamaSsı ^L 19/28, gelmeSse 21/34, oımaSsa 36/20.

-/ş/->-/s/- değişimi: Bu değişim ile ilgili örnekler genellikle ünsüz türemesi olan kelimelerde karşımıza çıkar.

çekeymissim 2/4, étmissim 9/23, aımissim 9/48, adaşımıssı^l 12/1, gurtarmıssı ^L 20/13, üstünümüssü ^L 20/17, ārıtmissim 29/4, bes sene 32/85, edecēmıssim 40/30.

-/s/->-/z/- değişimi: herkezin 24/53.

-/r/->-/l/- değişimi: buægada^l 6/81, ğada^l 34/36.

-/n/->-/s/- değişimi: ondos sōcuma 8/57.

-/t/->-/s/- değişimi: rahassız 12/17,yássi^llarını 27/3, gissin 25/53.

-/t/->-/ş/- değişimi: süşçüye 36/1.

-/l/->-/s/- değişimi: bissin 23/57, össü^l 28/30.

-/ç/->-/s/- değişimi: issinner 15/36.

-/h/->-/n/- değişimi: ğadinnandan 2/87.

2.2.3.4.3. Kelime Sonunda Sürekli Ünsüzler Arasındaki Değişimler

-/n/>-/ / değişimi: Yörede bu değişimle ilgili pekçok örnek bulmak mümkündür.

do^l 4/52, gendimizi^l 8/7, daha^l 8/15, hindini^l 8/21, sādıcı^l 8/49, geli^l 12/73, □órdü^l 13/12, e^l 37/18, yè^lge^l 10/114, ayı^l 22/13, dèdi^l 22/88, şunu^l 22/113, herkezi^l 26/28, ^lúFleti^l 35/65.

-/n/>-/m/ değişimi: Bu değişimle ilgili birkaç örnek tespit edilmiştir.

ondan som 1/58, om beş 28/89.

-/s/>-/ş/ değişimi: herkeş 1/57, erciyeş 37/109.

-/s/>-/z/ değişimi: Sadece bir örnekte karşımıza çıkar.

herkez 10/31.

2.2.3.5. Süreklileşme

Süreklileşme Kadınhanı ağzında sıkça karşımıza çıkan bir özelliktir. Bu konu ile ilgili tespit edilen örnekler genellikle ilerleyici ve gerileyici benzeşmeden kaynaklı olduğu gibi kişisel kullanım sonucu da olabilir. Tespit edilen değişimler ötümlüleşme ve sızıcılaşma bölümünde de değinilen değişimlerdir. Süreklileşmenin gösterilebilmesi için gerekli olduğundan aynı değişimlere bu bölümde de yer verilecektir.

/ç/>-/ş/ değişimi: Bu değişim ile ilgili örnekler oldukça fazladır.

aşlı^ldan 9/17, şocu^l 12/30, şeşit 12/111, şoraplarını 23/1, şo^l 36/59, geşmişæössun 1/6, oruşlümüz 2/20, işdik 2/80, aşdı 2/114, göşmüşler 4/33,

geşliğinen 6/86, kireşli 12/85, peşeteye 40/33, piriş 1/34, üş 2/37, ıırbas 3/96, hiş 3/68, oruş 4/44, ilaş 6/35, ğaş 9/7.

/g/,ğ/>/y/ değişimi: Bu değişim ile ilgili örnekler şu şekilde:

buyday 4/20, deyller 12/3, deynek 35/76, öylen 36/16.

/ı/>/ı/ değişimi: Bu değişim yörede sistemli bir şekildedir.

yoı 15/27, hazırılıyıııı 15/33, baı 17/40, ğonuşacaı 18/4, ğurtuıduı 18/27, yáparıı 19/8, taı 19/25, yúvarlaı 19/26, y@lıı 19/55, uşaı 19/35, ıaıardıı 19/36, yátırdıı 20/15, vardıydıı 20/17, sağıyııı 20/19, ğoruı 20/32, varrıı 20/47, ğurruı 2/11, ıaıarıı 2/15, oıuyú 2/35, yáııydıığæortayá 2/56, aışama 6/16, doıuzdan 6/21, arıadaşları 12/72, daıım 15/14, aıçe 15/20, maıarna 15/29, doıuza 15/65, arabamız 16/15, sııılıyı 16/23, yóarı 16/77, ıoııladı ı 20/44, aııımda 21/86, soıar 23/20, bııdıı 28/14, baııalē 28/50, soıaııÇı 28/64.

/b/>/m/ değişimi: mezmurátım 9/28, nemmen 10/52, mubamı ı 40/72.

/c/>/j/ değişimi: mezmurátım 9/29.

/c/>/z/ değişimi: müzde 25/3, mezmurátım 9/28.

/ç/>/s/ değişimi: üs 1/45, issinner 15/36.

/k/>/ı/ değişimi: vaıdı 7/29, gidiyriı 13/49, toıiler 16/94, maıine 34/19.

/ı/>/y/ değişimi: ayşam 4/49.

2.2.3.6. Süreksizleşme

Süresizleşme, Türkiye Türkçesi ağızlarına genel olarak bakıldığında yaygın olmayan bir değişimdir.¹⁰² Kadınhanı ağızında ise süreksizleşme ile ilgili şahsi kullanım kaynaklı değişim söz konusudur.

/j/>/c/ değişimi: baracı ı 11/95, bicama 22/42, enerciler 22/29.

/r/>/ı/ değişimi: buægadaı 6/81, ğadaı 34/36.

/y/>/ç/ değişimi: üç çüz 6/19, üç çüzünü 27/56.

/y/>/g/ değişimi: gene 1/63.

/v/>/b/ değişimi: asbabı 13/110.

¹⁰² Aydın, 32.

/z/ > /ç/ **değişimi:** iççik 5/41, aÇçini 6/38, iççi^ı 7/75.

/s/ > /ç/ **değişimi:** yánardı—æıÇça^ı 6/59.

2.2.3.7. Süreksiz Ünsüzler Arasındaki Değişimler

/g/ > /ğ/ **değişimi:** Yörede bu değişim ile ilgili pek çok örnek görmek mümkündür:

□ún 5/24, □óletimiz 6/63, □órenēmiz 8/29, □úççü Füdü 9/2, □órucü 10/8, □ózel 10/18, □úvəsi 11/3, □óçen 11/31, □úlüşürüz 11/76, □úvenilmiyi 12/19, □óre 13/37, □úller 14/11, □údüp 15/53, □órüşme 16/16, □únah 17/71, □ómerdik 19/12, □úre^ı 21/56, □ómlēni 23/51.

/k/ > /ğ/ **değişimi:** Bu değişimle ilgili örnekler oldukça fazladır:

ıópek 1/1, ıómbe 1/69, ıó fümüz^ı 2/5, dóıúlüydü 2/63, güÇÇúı 2/66, ıúFledliyedik 2/79, ıótü 3/32, cünıú 3/40, ıúnde 5/39, ıúfrümüzden 5/50, ıóşede 9/6, ıúmesde 9/12, ıóklü 10/61, ıórpeyke 11/2, ıúFletliyedik 11/109, yüıú^ı 12/47, □údúı 14/27.

/g/ > /ğ/ **değişimi:** Bu değişim ile ilgili birkaç örnek tespit edilmiştir.

hangısını^ı 18/1, hangı 29/39.

/ğ/ > /k/ **değişimi:** Örnekleri oldukça az olan bir değişimdir.

keyri 34/41, keyrim 34/116, keyriminen 36/65.

/ğ/ > /ı/ **değişimi:** Bu değişime sadece bir örnekte rastlanılmıştır:

sııarayı 8/62.

2.2.4. Kelime İçinde Ünsüz Benzeşmesi

Ünsüz benzeşmesi, Kadınhanı ağzında oldukça sık karşımıza çıkan bir unsurdur. Korkmaz, ünsüz benzeşmesini “İçseste yanyana iki ünsüz bulunan yerlerde ya da söyleniş bakımından aynı durumda bulunan komşu kelimelerin son ve önsesleri arasında, bazan iki ünsüzden biri, kendisine yakın boğumlanma niteliği taşıyan öteki tarafından büsbütün ya da kısmen benzeştirilir. Böylece ünsüz benzeşmesi dediğimiz olaylar meydana gelir.” şeklinde açıklar.¹⁰³

¹⁰³ Korkmaz, 92-93.

İçses ünsüz benzeşmesine çok rastlanan Anadolu ağızları, bu bakımdan zengin bir malzemeye sahiptir.¹⁰⁴ Kelime içinde yer alan ünsüz benzeşmesi ilerleyici ve gerileyici ünsüz benzeşmesi şeklinde incelenecektir.

2.2.4.1. İlerleyici Benzeşme

Bir kelimedede yer alan iki ünsüzden birincisinin ikinciye kendisine benzetmesi olayıdır. Bu olay, kelime köklerinde olabileceği gibi eklenmeye ya da ulanmaya bağlı durumlarda da görülebilmektedir.¹⁰⁵

-nb->-mb değişimi: *ıstambıl* 15/48, *çemberi* 20/50, *om beş* 28/89, *çember* 40/65.

-ml->-mb- değişimi: *iskembe* 20/3.

-rl->-rn- değişimi: *onnarna* 6/83, *bunnarnan* 8/14, *çocu—larınan* 13/89, *mağlarınan* 15/51, *hamırnan* 18/38, *göşularnan* 18/51, *devirnen* 21/23, *işlennen* 28/5, *genevernen* 28/78, *senikilerne* 31/34, *peynirne* 34/26, *münürne* 34/36, *çölmeklenen* 35/61.

-lr->-ln- değişimi: *soğnadan* 18/69.¹⁰⁶

-li->-ln- değişimi: *yâpsı* 4/27, *di neddirece* 33/54.

-yl->-yn- değişimi: *biriyne* 1/87, *emriyнен* 2/43, *demirliyнен* 2/50, *kermeynen* 2/61, *yınısıyna* 37/72, *hoşafıyna* 37/72, *zoruyнан* 38/6, *bacıynan* 39/16, *annatmıynan* 39/60, *çocuynan* 40/25, *elæarabağarıynan* 40/41, *dadıynan* 40/45, *babasıyna* 40/70.

-çy->-çç- değişimi: *üç çüz* 6/18, *üç çüzünü* 27/56.

-ly->-ll- değişimi: *millona* 9/100, *fasilleyi* 10/72, *miğlar* 20/50, *hıdırülleze* 26/22, *sandalle* 30/23, *fasülleyi* 32/69.

-mb->-mm- değişimi: *yim meş* 28/84, *nemmen* 29/44.

-mn->-mm- değişimi: *memmunum* 10/44.

-my->-mm- değişimi: *bamma* 35/18.

¹⁰⁴ Ahmet Caferoğlu, Anadolu Ağızlarında İçses Ünsüz Benzeşmesi, Ankara: **Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten 1958**, TDK Yayınları, 1988, 2.

¹⁰⁵ Uysal, 73.

¹⁰⁶ Bu değişimi so^lra>so^lna şeklinde. Daha fazla bilgi için bk. Korkmaz, 93.

-Lm->-Ll- değişimi: biliyi L L_i? 5/86, eğece L L_i? 13/120, annadı L L_i? 15/70, sũpũrmedi L L_i? 29/76, hatırılıyı L L_i? 31/43, baba L L_i? 32/111, sũmeyyeni L L_i? 34/42, alışıyı L L_i? 35/83.

-nl->-nn- değişimi: onna 29/96, gelinnernen 29/96, dũ fũnneri 30/12, oyũnnar 30/15, annadırdı 30/41, bunnardan 30/68, dinne 31/17, zamannar 31/32, ğadınnar 32/72, nişannısını 33/7, ğazannarda 34/22, bilenner 34/79.

-rl->-rr- değişimi: hazırırı^l 19/90.

-st->-ss değişimi: yássı^llarımı 27/3.

-tl->-tt değişimi: rahmeTtik 40/60.

2.2.4.2. Gerileyici Benzeşme

Bir kelimede yer alan iki ünsüzden ikincisinin birinciyi kendisine benzetmesi olayıdır. Kadınhanı ağzında olduka fazla sık örneklerine rastlanır.

-s->-ss değişimi: issinner 15/36, issek 20/68, issėk 21/113, üs sefer 30/70.

-fk->-kk- değişimi: yú^llayı 32/38.

-gn->-nn değişimi: inne 11/100.

-hm->-mm değişimi: *memmed* 30/29, *memmet* 39/66.

-kd->-dd- değişimi: eleddironik 22/28, eleddirikde 25/55, aleddirik 30/25.

-kt->-tt- değişimi: eleTtiri fĩmden 27/11, eleTtirik 27/11.

-rl->-ll- değişimi: topıaıılar 11/26, ı fıırılıılar 11/26, yóııaıılardı 12/97, hazırıaıılar 14/13, geliller 29/26, örtellerdi 29/57, bişirillerdi 29/70, sevellerdı 29/73, yėllermiř 29/129, vėrillerse 31/71, giydirillerdi 32/21, bāıaıılardı 32/22, yāpaıılardı 32/26.

-rs->-ss değişimi: bis sene 28/9.

-ln->-nn- değişimi: yānnız 24/61, annımıza 32/21, ğaıabaııāyānnız 39/73.

-ls->-ss- değişimi: ossa 2/102 ossun 3/23, ossu L 6/1, gesse 6/68, ossa^l 20/82, sa fõssun 21/34, ossunnar 21/36, bissin 23/57, össü L 28/30, •ssen 36/85.

-my->-yy- değişimi: bayyā 15/42.

-çç->- değişimi: aıyā 19/83.

-şş->-ss- değişimi: dó řússün 9/43, do şurmussun 9/44, düsse ^L 17/88, gurtarmıssı ^L 20/13, üstünümüssü ^L 20/17, çoçūmussu ^L 20/109, uyúmazımıssı ^L 23/92, çekmissi ^L iz 23/135, yóęumussu ^L 28/60, bes sene 32/82.

-tc->-cc- değişimi: *hacceynen* 29/90.

-tc->-çç değişimi: *haççe* 30/44, *haççeni* ^L 22/99.

-ts->-ss- değişimi: rahassız 12/17, yássa[±] 19/40, gissin 24/53.

-zc->-cc- değişimi: accik 18/73, accı[±] 29/87.

-zc->-çç değişimi: içcik 4/20.

-zc->-çç değişimi: aççını 6/38, iççik 30/3, aççı[±] 25/59, aççığæaççik 35/46.

-zs->-ss- deęişimi: bułamaSsa ^L 13/110, vërmeSse 15/69, ānamaSsı ^L 19/28, gelmeSse 21/34, hiçæoımaSsa 22/110.

2.2.5. Benzeşmezlik

Benzeşmezlik, bir sözcükte yan yana olan aynı türden iki ünsüz ile birbirinden uzak olan, boğumlanma noktaları aynı ve birbirine yakın iki ünsüzden birinin kendi boğumlanma noktasını ötekinden ayırarak başka bir ünsüze dönmesidir.¹⁰⁷

Yazı dilinde olan ünsüz uyumu, Kadınhanı ağzında tam olarak yerleşmiş değildir. Benzeşmezlikle ilgili tespit edilen örnekler şu şekildedir:

yırtdı— 1/7, bitdi 1/10, sannètdim 1/78, yúfga 2/7, içdim 3/96, oruçda 6/58, sşmüşdür 9/6, ètdim 9/24, dó řúşdü çü ^Lüzde 9/42, unnaşdırı ^L 21/46, saçğısını 18/51, çekmemişdir 23/39, işci 26/38, isdeyen 28/20, hasda 28/83, a şustosda 29/22, Őldürdügæişde 29/15, ebişdi 29/47, gonusdurup 30/1, keşge 33/20, keşge çi 37/82, atdılar 38/32, göçdükden 39/48, çalışdı 40/91.

Benzeşmezlik, yabancı kelimelerde “r ve n” ünsüzlerinin tekrarını önleme çabasından meydana gelebilmektedir. Benzeşmezlik olayına uğrayan kelimelerde değişen ünsüz genellikle “l ya da r” sesine dönüşür.¹⁰⁸

filcannan 27/117.

¹⁰⁷ Gülensoy, 62.

¹⁰⁸ Korkmaz, 96.

“ç” sesinin hece sonunda yerini “ş” sesine bırakmasıyla oluşan benzeşmezlikler¹⁰⁹
Bu benzeşmezlik Kadınhanı ağzında oldukça sık karşımıza çıkar. Tespit edilen örnekler ise şu şekildedir:

geşmişæössun 1/6, oruşlūmuz 2/20, işdik 2/80, gēş vērđi 3/65, hiş 4/11, göşmüşler 4/33, ilaş 6/35, geşler 7/17, a Faşlar 7/36, suşsuz 9/1, aşlıdan 9/17, reşber 10/4, iş □úş 11/6, Şekdirecē 17/13, piriş 18/42, telefon aş 39/2, ğaşalım 39/55, üş çocūm 40/22, aş çocum 40/22, peşeteye 40/33, geşti 40/72.

2.2.6. Ünsüz İkizleşmesi

İki ünlü arasında bulunan bazı ünsüzlerin boğumlanmalarındaki tekrarlanmayı gösteren olaya ünsüz ikizleşmesi diyoruz. İkizleşme durumunu, oluşması bakımından bazı ünsüzlerin boğumlanma özelliklerine bağlamak mümkünse de genel itibariyle vurgunun etkisine ve buna bağlı olarak, boğumlanma hareketindeki yeğlinliğe bağlamak gerekir.¹¹⁰ Kadınhanı ağzında ikizleşen ünsüzler “ ç, d, ğ, k, n, s, ş, t, z” dir. Tespit edilen örnekler ise şu şekildedir:

yázzıdan 1/87, □únaşşıdan 2/52, bulaşşıdan 2/55, yēddi 4/3, aşşāda 4/51, ışşığında 6/51, ışşıdırdın 6/53, ğaşşıdan 8/76, yüzzük 11/13, yüssük 15/75, maşşallah 18/1, ikki 19/57, uşşudan 19/66, lambaşarınnan 20/63, yēgedden 21/46, işşallah 28/59, ğaşşınan 29/74, □úççü Fün 30/9, dağğa 33/54, hakığaTtan 40/105.

2.2.7. İkiz Ünsüzlerin Tekleşmesi

Kadınhanı ağzında ikiz ünsüzlerin tekleşmesi sık görülen bir durum değildir. Genellikle alıntı kelimelerde karşımıza çıkar. Tespit edilen örnekler şu şekildedir:

ama 1/89, danatliyen 7/82, evelini 23/98.

2.2.8. Ünsüz Düşmesi

Kadınhanı ağzında karşılaşılan ses olaylarından biri olan ünsüz düşmesi kelime başında, ortasında ve sonunda olmak üzere üç başlıkta incelenmiştir.

¹⁰⁹ Erdem, 69.

¹¹⁰ Korkmaz, 102.

2.2.8.1. Kelime Başında Ünsüz Düşmesi

Kadınhanı ağzında kelime başında ünsüz düşmesi çok sık karşılaşılan bir durum değildir. Sevortyan, bu durumu “ünsüzlerin kelime başında tamamen düşmesi Türk dillerine geniş ölçüde yayılmamıştır.” şeklinde açıklar.¹¹¹

/g/- düşmesi: értes þæún 6/17, gonyāæbi 6/83, ðómbeæbi 6/101, evelkijæbi 12/74, gınāæcesi 26/12, şeyineæöre 37/9.

/h/- düşmesi: ayırılısı 4/5, ayát 4/7, biræafda 5/39, nesiběæała 14/9, gónvayæalinde 20/31 üseynin 27/64, súsæele 31/4.

/k/- düşmesi: buæóz 33/8.

/l/- düşmesi: oæadara 1/32, ağşamæadar 6/56, yá—ınæadar 23/97, gocææarı 34/2, uş 36/51.

/r/- düşmesi: biæş¶miz 6/29, biætek 12/36, b þæarayá 12/53, öldürüvüæelen 23/20.

/s/- düşmesi: yánardı—æiÇça÷ 6/59, iÇça÷ 6/61.

/ş/- düşmesi: uncāz 37/76.

/y/- düşmesi: neæābılır 4/18, atmışæedi 6/2, něæaparız 6/30, ıldırım 16/48, ulaf 23/35, ilanıdım 36/45, ötæanna 38/46.

2.2.8.2. Kelime Ortasında Ünsüz Düşmesi

Kadınhanı ağzında kelime ortasında ünsüz düşmesi, kelime başında ve kelime sonunda görülen düşmelere nazaran daha fazladır. Yapılan incelemede “b, d, g, h, k, ð, l, j, n, r, t, v, y” ünsüzlerinin düştüğü tespit edilmiştir.

-/b/- düşmesi: banne 14/34, ba þam 26/79.

-/d/- düşmesi: günüz 23/9.

-/f/- düşmesi: çitçilile 4/19, çitlik 17/60.

-/g/- düşmesi: dú þünü ðæoıdu þundān 1/3, gelebildi þi ð 1/26, ðe þat 1/68, ine þimiz 5/25, so þuması ð 10/62, do þalarında 11/13, e þiriyilerdi 12/89, no þürüse 28/32, u þütdürdüm 28/101, daşæocāna 35/63, yörü þüz 37/3, gördü þüm 37/68, sālı÷çı 39/50.

¹¹¹ Daha fazla bilgi için bk. Yervand V. Sevortyan, Türk Dillerinde Kelime Başındaki Ünsüzlerin Düşmesi, Ankara: **Bilimsel Bildiriler** 1972, 1972, 543.

-/h/- düşmesi: da fā 1/20, se fer 5/11, ĩra fat 6/84, ğadınana 7/18, ŝa fıtlik 9/43, ma falleye 21/68, mu facirlere 23/16, ĩsaniyenin 23/30, sidæamed 23/72, zabā 23/73, heral 25/92, neza fat 26/53, māmudun^linnan 27/7, mūlizeni^l 30/45, nevŝe feri^læiçinden 30/71, a^lŝe fire 34/7, zi fin 35/84, bāçası 37/46, ĩsannarı 37/61.

-/k/- düşmesi: b•yü fümüş 1/1, ölmeyecēdi 9/67, yēmēdi 12/51, denenecēmiş 12/61, f̣süzüdüm 16/9, nedecēdim 16/81, haĭbüse 23/31, ēsiklerim 26/72, yūsēmīŝ 30/62, iTtiba 33/24.

-/l/- düşmesi: ^la faca^l 1/59, duĭādı 2/41, yo fudu 3/40, ĩravānan 11/63, bālım 13/6, āŝam 17/60, yātālırdı^l 19/40, ğoĭusaĭı 20/5, anaĭmīŝ 21/87, ğonacāsa 28/11, āçeleri 36/22, ğaŝŝīnan 40/19.

-/l/- düşmesi: ik 20/34, cit 18/72, maheleni^læadamī 28/26.

-/l/- düşmesi: tōĝa 1/35, ^la faca^l 1/59, māsız 7/1, y® lış 9/47, ^la^lārı^l 13/43, ānat 21/117, anādī 30/50, bām 37/92, ānaddırmıyā 40/56.

-/n/- düşmesi: sa fā 1/6, sōra 2/2, dü fūr 2/44, o fu 2/89, ó fúne 9/41, b^lætecik 12/65, inaç 14/85, ba fā 15/46, yaşınday^lā 24/32, ğır^lıy^lā 27/86, dek 28/26, ğaraseviç 32/65, ğaraFili 36/62, sa fatçı 37/64.

-/r/- düşmesi: ba fıtdırırız 6/20, yápmıyóz 7/5, motĭlar 7/36, ğaĭuşuvıdı 7/37, inividi 7/38, yiyemiyóz 7/82, çikin 9/44, ünüvesdeyi 14/35, tālıyā 19/8, sōna 23/13, şafeye 26/130, sonā^lı 29/54, sōnacīma^l 35/18, hortæedili 37/33, oĭudu 36/57, haçlı^l 36/68, ununuæçaĭıveridi 37/62, yáĝıydı 40/52, ^lürüyemiydim 40/53, ^lürüylerdi 40/54.

-/t/- düşmesi: çifçi 2/48, patésler 7/36, gitıæyılæes^l 19/35,.

-/v/- düşmesi: püskú fút 5/51, ğanēçe 8/36, telezonda 14/34, dó fúyü^l 14/103, o^lĭāyı 36/71.

-/y/- düşmesi: ^ló fümüz^l 2/5, biaŝ®ı^lmiz 6/29, ğonyā fa 7/17, iy^lz 7/71, mezmurātım 9/28, amelē fāt 12/14, çēre fi 12/64, hūsⁿ feye 20/72, sidæamed 23/72, āŝabam 23/97, mēdanĭĭlar 23/139, cēzi 24/53, kūsæolē 27/2, bĭle 28/39, sóler 30/58, ^lólūtoĭu 32/64, sēmenæoĭudu 36/26.

2.2.8.3. Kelime Sonunda Ünsüz Düşmesi

Kadınhanı ağzında, kelime sonunda görülen ünsüz düşmesi ile ilgili tespit edilen örnekler şu şekildedir:

-/g/ değişimi: sãæoļursa 39/74.

-/h/ düşmesi: b ǰædā 12/101 dǰæiyi 34/70, maşşallā 22/102, aļļā 26/19.

-/k/ düşmesi: ekmǰæēdiyi 1/65, çörǰæotu 14/77, □örüşme mi 16/16, mubārǰæossun 19/53 múbāre 26/106, etl ǰæekmē 37/78.

-/ǰ/ düşmesi: yō 22/57, ğaļabaļǰæyǰnız 39/73, ğaşacā 39/55.

-/l/ düşmesi: ğǰæğuzum 6/1

-/ļ/ düşmesi: nası 20/24.

-/n/ düşmesi: ondoæsom 19/6, ondoæso ǰum 19/11, gencike 21/71, gelirke 22/53, yōļarǰa 23/7, zāti 24/20, o—unurǰa 24/35, sāte 24/41, boşaļdırǰa 23/10, āļarǰa 36/49, inerke 36/9.

-/r/ düşmesi: Yörede tespit edilen örnekler genellikle şimdiki zaman ekinin üçüncü tekil şahıs ekinde görülür.

ediyō 4/2, ğaļiyō 4/28, çalışiyō 7/3, çıǰaļļa 8/56, açiyō 14/90, deyyō 34/57, ba ǰaşļǰyō 36/33, otu 38/16, toþļanıyō 39/29, duruyō 39/45, ǰoǰuyō 39/51, doļaşiyō 39/65, ǰa—ıyō 39/71, ğösderivi 39/75, çalışiyi 40/24.

-/v/ düşmesi: pilā 19/59.

-/y/ düşmesi: şǰæyǰpaļım 14/99.

-/z/ düşmesi: āļanma mı 20/95, oļma mı 35/20, yǰpıļma mı 37/80.

2.2.9. Ünsüz Türemesi

Kadınhanı ağzında görülen ses olaylarından biri de ünsüz türemesidir. Ünsüz türemesi Türkçede yaygın görülen bir durum değildir.¹¹² Kadınhanı ağzında yapılan inceleme de bu durumu kanıtlar niteliktedir.

¹¹² Banguoğlu, 119.

2.2.9.1. Kelime Başında Ünsüz Türemesi

Kadınhanı ağzında kelime başında ünsüz türemesi kelime ortasında ve kelime sonunda görülen ünsüz türemesine nazaran daha azdır. Yörede karşılaşılan örnekler ise daha çok şahsi kullanımdan ileri gelmektedir. Kelime başında görülen ünsüz türemeleri şu şekildedir:

/h/- türemesi: hora 1/28, hisi ^L 9/25, hisden 9/25, hindi 20/12, hündü 20/80, horda 31/67, horada 35/46, höyle 36/5, hağa 36/80.

/m/- türemesi: Bu türeme genellikle ikilemelerde karşılaşılan bir durumdur.

ışşı^L mıŝŝı^L 6/62, ayşe mayşe 17/90, ilaca mılaça 18/19, ayşe mayşe 17/90, çoban muban 5/74, gömşu mumşu 11/31, sezer müzer 20/11, peynirne münürne 34/26.

2.2.9.2. Kelime Ortasında Ünsüz Türemesi

Türkçede öntüreme haricinde bir ünsüz türeme olayı vardır ki, iç ve sonseslerde ve “d, t, n, m, b, p” türemeleri şeklinde kendini gösterir.¹¹³ Yörede kelime ortasında tespit edilen ünsüz türemesi ile ilgili örnekler şu şekildedir:

-/b/-türemesi: peştembağ 36/23.

-/c/- türemesi: haccayá 4/68, icca^L 29/123.

-/ç/- türemesi: □úççü fūdük 21/74, içça^Llar 33/3, açça^L 40/103.

-/d/- türemesi: yèddi 4/3.

-/ğ/- türemesi: dağğa 33/54.

-/—/- türemesi: ba—dıñ inaç 14/85.

-/k/- türemesi: ikki 19/57.

-/l/- türemesi: çillesi 35/4, gollersedoğ 35/15, çilleyi35/57, çillesi 35/75.

-/l/- türemesi: oğlara 7/40, bulğardan 7/96, garyóğla 25/96, ^Lóylütöğğüdan 38/44.

-/m/- türemesi: ammanæelæişler 26/33, emmelerini 29/122.

-/n/- türemesi: hindikinner 7/69, bizikinner 8/25.

-/r/- türemesi: ğarranı— 6/51, orrarı 35/40.

¹¹³ Korkmaz, 101.

-/s/- türemesi: Yörede duyulan geçmiş zaman eki “-mış”ın birinci tekil ve çoğul şahıs çekimlerinde “-mıs” şeklini alarak türediğı görülür.

çekeymissim 2/4, ètmissim 9/23, ałmıssım 9/48, adaşımısı¹ 12/1, gelmişimissim 13/21, çekmissik 23/138, yú¹aæétmezimissim 28/96, arıtmıssım 29/4, èdecēmissim 40/30.

Şahsi kullanımlar sonucu oluşan örnekler:

bilessik 4/68, yüssük 15/25.

-/ş/- türemesi: Bu türemenin örnekleri yörede oldukça fazladır.

□únaşşı— 2/52, bulaşşı— 2/55, aşşāda 4/51, ışşığında 6/49, ışşıdırdın 6/53, ğaşşı¹ 8/76, eşşēmiz 11/85, yášşı¹ 13/39, maşşallah 17/25, uşşu¹la 19/66, †Feşşē¹ 20/29, işşallah 28/59.

-/t/- türemesi: ha¹ğaTtan 4/52, göstert 39/77, iTtiba 33/24.

-/y/- türemesi: “Ekleşme ve kaynaşma sırasında kendini gösteren ünlü çatışmasını (hiatus) önlemek için, yazı dilinde, bahis konusu ünlüler arasına bir koruyucu ünsüz getiririz.”¹¹⁴

dëyim 6/2, neyse 9/55, bālayāca¹ 13/98, ālayān 20/94, dersāneymiş 27/57.

-ile edatının ekleşme sırasında “y” sesi aldığı örnekler:

emriyнен 2/43, kermeynen 2/61, suynan 3/66, paraynan 3/74, biriynen 11/113, hocaynan 15/60, usulüynen 15/90, atæarabaynan 17/56, dişliynen 19/20, sübürgeynen 19/33, morıuynan 29/57.

İki ünlünün yanyana olduğu yabancı kelimelerin iç seslerindeki ünlü çarpışmasını önlemek için, bu iki ünlü arasına “g,h,y” seslerinden biri koruyucu ünsüz olarak getirilir.¹¹⁵

aylemize 4/13, āyid 15/30, mayışım 31/70, Fiyâtını 36/30.

Uzun ünlünün olduğu alıntı kelimelerin kısalmasıyla oluşan örneklerde:

dayvet 6/15, ayfet 7/25, ibaydeti¹ 15/50, hayıla 34/49.

Şahsi kullanım sonucu oluşan kelimelerde:

¹¹⁴ Korkmaz, 100.

¹¹⁵ Korkmaz, 101.

buyáza (baza) 25/97, dèyyó 34/55.

2.2.9.3. Kelime Sonunda Ünsüz Türemesi

-/k/ türemesi: Yörede karşılaşılan örnekler genellikle **zarf-fiil** ekinde görülen türemelerdir.

gelincik (<gelince) 15/67, girincik 19/88, gelişdik 23/1, gelişdik 23/140, çemreyişdik (<çemreyince) 23/141, oļuncu¹ 30/17, sóleyincik 30/54, gidincik 38/1.

-/m/ türemesi: ondan som 1/58, ğayrım 13/47, sōnam 30/33, keyrim 34/116, geyrim 36/31.

-/n/ türemesi: “Cevher fiili de dahil olmak üzere görülen geçmiş zamanın üçüncü teklik-çokluk çekimlerinde, görülen geçmiş zaman ekinden sonra /n/ türemesi karakteristiktir.”¹¹⁶

kefēnnerdin 6/72, óĝlerdin 6/72, saygıļıļardın 6/73, çı¹ardın 6/73, verilerdin 34/38, geçerdin 36/15, da—aļlardın 36/61, beklileyerdin 40/101.

Yörede vasıta eki “**ile**”nin sonuna genellikle “n” ünsüzü gelir. Tespit edilen örnekler şu şekildedir:

demirliynen 2/50, dirgennen 2/51, samannan 2/61, dahannan 3/5, bunnan 7/24, bennen 9/66, tariflerinnen 12/52, bunnarınnan 20/43, ļambaļarınnan 20/63, māmudun¹ınnan 27/8, onnan 35/67, dúvennen 40/78.

Son seste bulunan “n” türemesi anorganik bir türeme olmayıp, her hangi bir morfolojik şekle benzetme yolu ile getirilebilir ya da her hangi bir ekin kalıntısı olabilir.¹¹⁷

ĝayrın 13/6. çalışmayışdın (<çalışmayınca) 11/93.

Aitlik eki **-ki**’de bir tane “n” türemesine rastlanmıştır.

bunnar¹ın 1/58.

-/t/ türemesi: püskú ƒút 5/51, püsküĴüt 21/64.

-/y/ türemesi: Yörede tespit edilen örnekler şu şekildedir:

ney 1/43, dèļey 37/9, suy 40/67.

¹¹⁶ Bölük, 93.

¹¹⁷ Korkmaz, 101-102.

2.2.10. Göçüşme

Göçüşme, kelime içerisinde iki ünsüzün yer değiştirmesidir. Bu ünsüzler birbirine yakın ya da uzak olabilir. Bazen uygun yapıya ulaşmak için ünsüzler arasında göçüşmeye ihtiyaç duyulur.¹¹⁸ “Telaffuz cihazlarının fizyolojik örgüsünden doğma bir gelişmesi olan göçüşme fonetik bir olaydır. Ayrıca söz ve deyim zenginliği açısından dilimiz için büyük öneme sahiptir.”¹¹⁹ Kadınhanı ağzında karşılaşılan göçüşme örnekleri şu şekildedir:

-br->rb-: ırbī 23/54.

-çğ->-ğc-: saşıngaca 31/95.

-dn->-nd: pëndir (<peynir) 19/1.

-fr->-rf-: súrfaşı— 20/39.

-kş->-şk-: eşgili 8/75.

-lf->-hl-: kühlet (<külfet) 12/23.

-ıv->-vı-: havıa 20/23.

-ıv->-vı-: şavıarımı 5/12.

-ml->-lm- çölmekden 19/8.

-pr->-rp-: torpā 32/112.

-rt->-tr-: dötæraFını (<dört etrafını) 11/17.

-ry->-yr-: ceyran 6/49.

-ts->-st-: yástıynan 28/49.

-yn->-ny-: dināyet 16/96.

Bu örnekte ünlüler arasında bir göçüşme gerçekleşmiştir:

-eö->-öe-: törerisler 38/6.

¹¹⁸ Efrasiyap Gemalmaz, Türkçenin Morfo-Sentaktik Yapısının Fonolojisine Etkileri, Ankara: **Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten 1992**, TDK Yayınları, 1995, 172.

¹¹⁹ Ahmet Caferoğlu, Anadolu Ağzlarındaki Metathese Gelişmesi, Ankara: **TDAY Belleten 1955**, 1-7.

2.2.11. Hece Kaynaşması

Hece kaynaşması Yöre ağızında sıkça görülen bir durumdur. Kaynaşmaya neden olan c, f, g, h, $\underline{L}$, l, n, $\underline{L}$, r, v, y, ünsüzleri kaybolurken fonksiyonlarını yanlarındaki hecelere uzunluk şeklinde yüklerler.¹²⁰

bālım 1/4, bāçayı 1/8, ānadī 1/23, gārın 1/29, dāları $\underline{L}$ 1/46, $\underline{L}$ ópē 1/65, cēran 3/75, böbrēni 4/74, findīmızdan 6/4, •retmenner 14/99, bunnā $\underline{L}$ ı 17/100, deļānnı 18/22, hasdānede 18/57, ameļāt 18/71, piļā 19/7, tālyá 19/8, çoÇūmu $\underline{L}$ 20/7, t- $\underline{L}$ riz 31/7, tenb- $\underline{L}$ mi 34/43, d- $\underline{L}$ meyi 34/87, ç- $\underline{L}$ nádip 34/111, o- $\underline{L}$ ļāyí 36/71, sōra 37/18, sōnadan 37/65, bām 37/92, çō $\underline{L}$ u- $\underline{L}$ lar 40/95.

Yanyana iki kelimenin kaynaştığı örnekler genellikle soru kelimeleridir:

nó fúrüyü $\underline{L}$ 1/54, ne fúrecek 1/64, ne fābııır 4/18, nōıur 4/89, ne faparı $\underline{L}$ 5/41, ne fārasın 6/62, ne füş □órü $\underline{L}$ 23/52, n•rüyü $\underline{L}$ 23/82, ne füş □órecēyik 23/92, nādar 28/18, nō ffulur 28/84, nēdece $\underline{L}$ 31/33.

2.2.12. Hece Düşmesi

Boğumlanma açısından aynı, yanyana iki hecenin tek heceye düşmesi olayıdır.¹²¹ Hece düşmesi Kadınhanı ağızında oldukça fazla ve sistemlidir. Bu ses olayı, genellikle hızlı konuşmadan kaynaklıdır.

Belirtme (yükleme) hâli ekinin olduğu kelimelerde görülen hece düşmesi:

çocū 5/77, gırī 14/78, çı-ī 14/78, ıışī 14/87, fıstī 21/54, ırbī 23/52, yárdımcııī 24/80, batırī 26/23.

İyelik eklerinin geldiği kelimelerde görülen hece düşmesi:

ekmē 1/56, $\underline{L}$ ópē 1/65, ayçiçē 2/52, ebmē 3/97, b•rē 8/112, duļā 29/53, tabā 29/55, ocā 29/94, bucā 29/95, torpā 32/112, bayrā 34/62.

-i fiilinin geldiği kelimelerde görülen hece düşmesi:

doļaçacādım 1/6, oļacādı 7/57, ısdacādım 24/97, açacādı 26/89, gışļādı 37/15, yapacādı 38/8.

Yabancı kelimelerde görülen hece düşmesi:

¹²⁰ Gülensoy, 127.

¹²¹ Korkmaz, 100.

sadāsı 13/30, sābı 22/63, ġāri 23/8, biļļā 23/42, zabā 23/74, āmedæemmi 23/146, māzada 24/4, sāte 24/41, amēlāt 24/63, māmūt 27/55, ummān 28/33, alūkūmselām 28/73, tāredledim 29/4, ezēt 35/39, mēmet 39/21, ġēşlṭmiz 40/72.

Aitlik eki **-ki**'nin düştüğü kelimeler:

bayramlıdā ġız 15/105, şo yāndā to—iler 16/94, yānındā adam 17/85, yānımdā ġızın babası 24/75, bu yāndā cin□án 32/53.

Gelecek zamanın soru çekimi ve soru eki **-mi**'nin kaybolduğu kelimeler:

onu yāzacā hindi? 2/33, bāba Ḳ yó—ardā? 33/77, baḲā? 17/31, ne yābacā? 39/40, nası ġaşacā? 39/55.

gibi edatının ilk hecesinin düştüğü örnekler:

ġonyāæbi 6/83, Ḳómbeæbi 6/101, Ḳóltónūæbi 18/53, şimdikṭæbi 21/18, evelkṭæbi 25/46, hindikṭæbi 29/2.

“kadar” kelimesinde görülen düşme ile ilgili örnekler:

aġşamāædar 6/56, şūæadar 9/58, yá—ināædar 23/97, būæadar 25/41, hindiyāædar 40/55.

“aġabey”, “abla”, “daha”, “deġil” ve “sonra” kelimelerinde görülen hece düşmesi:

dā 3/56, dē 6/80, haççaæba 9/31, sō 10/99, sōm 19/60, mḲstaFæa Ƒa 25/6, şerifæaba 27/122, nēreninæa Ƒa 36/99.

2.2.13. Kelime ve Cümle Vurgusu

Konuşma esnasında kelimedeki bir heceyi diğerlerine nazaran yüksek bir ses tonuyla, baskılı ve öteki hecelerden daha belirgin söylemeye vurgu denir.¹²² Vurgu dilin ses yapısını tamamlayan en önemli unsurlardan biridir. Özellikle çeşitli ses deġişimleri ve hece kaynaşması ile kelimeleri şekil olarak deġişikliğe uğratmış olan aġız bölgelerinde, bu kelimelerin anlam deġerleri biraz da vurgu ile ayakta tutulur.¹²³

Çok heceli isim, sıfat, zamir, edat soylu kelimelerde ve fiillerde karşılaşılan kelime vurgusu genellikle son hece üzerinde gerçekleşir.¹²⁴

¹²² Banguoġlu, 109.

¹²³ Korkmaz, 110.

¹²⁴ Korkmaz, 110.

□áy'rı 6/19, buyú'ru^L 6/20, ay'sē 20/4, zabā'na^L 20/5, zabā'na^L 20/5, var'y® 20/14, na'sı 23/2, õ'lum 28/3, □úç'çük 23/6, ğana'dī 23/11, ğu'zūm 23/12, a'mān 28/7, yát'dı 28/9, ar—ada'sı^L 28/17, am'mā 28/20, ekmeg_u ètdiy'dim 28/16, ğışladır'dı— 36/1, be řeni'sē 36/16, a'bū 37/1, aydın'dā 37/7.

Hece kaynaşmasına uğramış kelimelerde de genellikle vurgu son hecededir.

ocān 6/51, pet'ēn 7/100, ekmēn 9/68, salata'ī 10/72, dünēn 20/85, çocū 31/94, amelāt 33/42.

Yöre ağzında vurgudan kaçınan bir takım ekler tespit edilmiştir. Bunlar: “-ca, cana, madan, ken, incı (inca)” gibi eklerdir.¹²⁵

'Ṭce 7/47, y®'ılcana 20/73, ğomadan 22/62, 'atıncı 29/13, □ó'çerken 34/47.

Ek almamış yer adlarında vurgu genellikle ilk hecede görülür.¹²⁶

^Lóltořlu 1/75, medine 20/7, y®sin 20/89, āmed 23/89, ayşā 23/114, zēyneP 28/1, hacı 28/36, zāde 28/55.

Cümle vurgusu, cümlede yer alan kelimelerden birinin diğerlerine göre daha vurgulu bir şekilde söylenmesidir.¹²⁷ Bu kelime genelde yükleme yakındır. Kişi önem verdiği kelimeyi vurgularken genellikle devrik cümleler kurar.¹²⁸

burayá ben 'her şeyi ekerim ğuzum 6/3.

'ayşe b řætek iskembe ağ da gel bi 20/3.

enver ağam 'yólmasın fadimananınæó řúnü 23/4.

'ādim zēyneP b•yüKğarağurt 28/1.

ondan sōna 'para ğazanıyırım 28/2.

□áyınbabadan da 'çō— çekdigæamma 28/6 .

geldi, geçdi, 'gitdṬ 28/8.

kime 'gel dēyim 28/13.

hindi yo— dēyemiy şrim 'var vesile 28/18.

¹²⁵ Korkmaz, 111., Erdem, 80.

¹²⁶ Erdem, 80.

¹²⁷ Aydın, 37.

¹²⁸ Erdem, 80.

'temam gelin sende de sen de git dèdim 28/35.

ótekilerine de 'hıŞ dèmedim 28/36.

'nè eden *beg*⊥*r*? 37/1.

KADINHANI İLÇESİ İDARİ HARİTASI

YUNAK

SARAYÖNÜ

ILGIN

KONYA

SONUÇ

İlk çağlardan beri yerleşim yeri olan Kadınhanı, Anadolu Selçuklu döneminde bölgeye Müslüman-Türk boylarından Oğuzların Kınık, Bayat, Savur, Avşar ve Çavundur boyları ve Azeri Türkmenlerinden Şamlar aşiretinin yerleştirilmesiyle tam bir Türkmen yurdu olmuştur.

Çalışmada Kadınhanı merkez, belde ve köylerindeki 51 kişinin konuşması önce transkribe edilerek deşifre edilmiş sonra Ses Bilgisi açısından incelenmiştir.

Karahan'nın sınıflandırmasına göre Kadınhanı, Batı Grubu ağızları içerisinde 9. alt Gruba dahildir.¹²⁹ Bu sınıflandırmaya göre çoğu özellikler Kadınhanı ağızıyla uyuşmaktadır.

İlçenin Ses Bilgisi incelemesinden elde edilen sonuçlar şu şekildedir:

1. Yapılan incelemeye göre Standart Türkçedeki 8 ünlü ve 21 ünsüze ek olarak 15 ünlü ve 25 ünsüz tespit edilmiştir.
2. Ünlü uyumu oldukça kuvvetlidir. Özellikle yabancı kelimelerin yöre ağızında uyuma girdiği görülür.
3. Art damak /ɫ/ ve orta damak /ɰ/ sesinin yanında meydana gelen i>í, ö>ó ve ü>ú değişimleri çok sık karşılaşılan bir durumdur.
4. Arka ve orta damak sesi olan /ɫ/ sesi bölgede oldukça sık kullanılır: yalı ɫız 4/28, sa ɫa 8/66, mama ɫdan 10/60, ye ɫge ɫ 10/114, di ɫledi 12/68, ye ɫi 15/28, da—dı ɫ 15/56, be ɫzeTtim 15/61, si ɫirli 15/71, dü ɫür 22/31, sü ɫgür 23/138, gö ɫü 36/19, ö ɫüne 36/27.
5. Kelime başında /h/ türemesi dikkat çekicidir: hora 1/28, hisi ɫ 9/25, hisden 9/25, hindi 20/12, hündü 20/80, horda 31/67, horada 35/46, höyle 36/5, hağa 36/80.
6. İşaret zamiri /bu/ ve /şu/'nun arkaik şeklini koruduğu örnekler mevcuttur: şorayá 2/1, şorda 2/108, şo 7/26, şora 8/36, şonu 9/34, şoydu 11/79, şordaɫı 13/99, şoşu 14/12, şondan 15/96 şordan 20/75, bó ɫún 5/31, bo ɫún 6/38, bö ɫún 21/47, bó ɫün 24/96.
7. Yörede kelime başı, ortası ve sonunda görülen /t/>/d/, /k/>/g/, /ɫ/>/ğ/ ve /k/>/ɰ/ değişimi karakteristiktir.

¹²⁹ Leyla Karahan, *Anadolu Ağızlarının Sınıflandırılması*, Ankara: TDK Yayınları, 1996, 117.

8. İlgi hâlinde görülen /L/>/y/ değişimi dikkat çekicidir: amcayı^L 1/1, □ónüyü^L 3/62, □ózüyü^L 8/85, yengeyi^L 15/7, eviyi^L 15/49, babayı^L 15/62, evladlarınıı^L 15/74.
9. Birinci çoğul şahıs eki “-Iz”ın “-I^L” şeklinde kullanımlarına rastlanılmaktadır: yáparı^L 5/31, başları^L 5/23, ğaldırırı^L 5/24, durru^L 5/24, □ótürük 5/35, éltiyik 5/71.
10. Yörede çoğunlukla yuvarlak ünlülerin düzleştiği görülür: hamırı 2/17, safırda 3/3, bıra 3/39, yımırta 3/50, dañıçılara 7/10, *mıstaFa* 9/38, *ıstambıña* 15/48, tañıĝıydı 15/34, ğarpız 19/92, marıñynan 35/46.
11. Birincil uzun ünlülerin sistemli olarak kullanıldığı görülür: ādım 20/7, āñtn 36/22, āñtı 35/67, ēvli 34/3, ōn 40/89, d•rdü 18/5.
12. Yörede ^L>— değişimi karakteristik ve sistemli olarak karşılaşılan bir durumdur: yırtdı— 1/7, ^Lı— 1/9, yo— 1/12, a—şam 7/12, va—dı 7/29, ba—ara— 12/86, oca—lardan 13/13, yá—inırdı^L 14/6, a—çe 15/20, do—uza 15/65.
13. Kelime ortası ve sonu ç>ş değişimi oldukça sık karşılaşılan bir durumdur.
14. Batı Grubu ağızlarından ilerleyici benzeşme gerileyici benzeşmeye göre daha fazladır. Ancak bu durum yörede farklılık arz eder. Tam tersi olarak ilçe ağzında gerileyici benzeşme ilerleyici benzeşmeye oranla daha fazladır.
15. Ön damak sesi /g/’ve art damak sesi /ğ/nin kelime ortası ve sonunda eridiği tespit edilmiştir.
16. “r ve l” ünsüzleri önündeki ünlü türemesi düzenli ve kurallı bir şekilde karşılaşılan bir durumdur.
17. Kelime sonunda /r/ düşmesi oldukça sık karşılaşılan bir durumdur. Bu özellik Batı Grubu ağızlarının ortak bir özelliğidir.
18. /ç/, /r/, /s/, /ş/, /y/, /z/ ünsüzlerinin yanlarına gelen ünlüleri önlüştirdiği tespit edilmiştir. Bu durum özellikle /y/ sesinde daha baskındır.
19. Yörede kapalı /è/ ünlüsü karakteristik olarak karşılaşılan bir durumdur. Kapalı /è/ sesi özellikle ilk hecede görülür.
20. /y/, /v/, /g/, /h/ seslerinin erimesi sonucu ikiz ünlüler meydana gelmiştir.
21. Yöre ağzında “öyle, böyle, şöyle ” kelimesinin bir çok şekline rastlamak mümkündür: bñleydi 2/84, bele 7/20, bóle 19/3, óleymış 24/104, iyle 14/3, ðle 1/75, şfle 6/53, bfle 12/20, biyle 20/91, şiyile 20/79.

22. Yöre ağzında yönelme hâli eki alan şahıs zamirlerinde “L”li şekillere rastlanır: ba L_a 1/52/be L_a 12/106, sa L_a 8/66, o L_a 6/88. Az da olsa “ba F_ã 11/75, sa F_ã 15/50, o F_a 9/70” şeklinde örneklere de rastlanılmaktadır.
23. Yöre ağzında hece düşmesi ve kaynaşmasına sıkça rastlanır.
24. Vasıta hâli eki “ile” bölge ağzında genellikle “-na/-ne, -nan/nen -yna/-yne, -ynan/-ynen” şeklinde kullanılmaktadır: gelinne 36/87, yá F_{inna} 3/5, samannan 2/61, dúvennen 40/78, adamıyna 2/40, d_ıvmesi_yne 37/71, usûluynan 2/42, kermeynen 2/61.
25. Yöre ağzında v sesinin bazı kelimelerde sistemli olarak çift dudak J sesine dönüştüğü görülür.
26. Sürekli ünsüzler arasında değişimler yörede sıkça karşılaşılan bir durumdur. Özellikle kelime ortasındaki değişimler dikkat çekicidir.
27. Yöre ağzına giren yabancı kelimelerdeki uzun ünlülerin kısaldığı ve genellikle yanlarında “y” sesinin türediği görülür: ayfet 7/25, ibaydeti L_i 15/50, dayvet 16/76, hayla 34/49.
28. Yöre ağzında şimdiki zaman ekinin çoğunlukla önlük-artlık uyumuna tabi olduğu görülür: diyirim 1/72, sürünüyüm 31/54, yapıyıı— 20/51, bozuyuru_ı 20/24, geliyrik 5/65, görüyem 39/52.
29. Tezlik fiili olan “-iver”in çoğunlukla yuvarlaklaşarak uyuma girdiği görülür: ölüfürüyle 5/59, sóğünüfördü 6/52, süsüfürüm 15/70, □örüfürelim 26/51, bölüfürüm 40/52, □ülüşüfürüyle 40/105.
30. Yörede özellikle şahıs zamirlerinde ve bazı kelimelerde karşılaşılan ikiz ünlüler Kıpçakçanın tesiridir: ba F_ã 11/75, sa F_ã 15/50, o F_a 9/70, de F_{il} 4/83.

METİNLER

Metinler 2016-2017 yıllarında Kadınhanı ilçesi merkezi ile köy ve beldelerinden derlenmiştir.

Bu çalışmada 33 köy ve 7 merkez olmak üzere 51 kişiden derleme yapılmıştır. Kaynak kişilerin 48'i bayan 3'ü erkektir. Derlemede özellikle bölge ağzını en iyi şekilde koruyan kişiler tercih edilmiştir.

Metinlerde büyük harf kullanılmamıştır. Kullanılan büyük harfler ise farklı transkripsiyon harflerini göstermek içindir. Özel isimler ve yer isimleri italik olarak verilmiştir.

Türk Dil Kurumu'nun teklif ettiği transkripsiyon sistemi ile Prof. Dr. Mehmet Dursun ERDEM'in geliştirmiş olduğu Turkish Studies transkripsiyon sistemi dikkate alınarak deşifre yapılmıştır.

YERİ : KADINHANI/Alabağ Köyü

ANLATAN : Fikriye HARMANKAYA/Fadimana HARMANKAYA

YAŞI : 72/49

KONU : Karışık

- ⁽¹⁾ amān ı́opek te b•yü fümüş. *ādem* amcayı ı́ bacısını ı́ gelini bu da. bũ elli vardır belki.

- ⁽²⁾ buyúru ı́.

- ⁽³⁾ gel *fadimana*. bu hanım gelinæoıdu fundān, dú funü ı́æoıdu fundān onnarı soraJaı́.

- ⁽⁴⁾ o ğadar da vaı́dim yoı́ ki ğıra gidecı́z. sor bāı́ım.

- ⁽⁵⁾ Jānım birki sorsu ı́, ğonuş Şurda ge.

- ⁽⁶⁾ ben de sa fā doı́aşacāđım. ğeşmişæoşsun. hasda diyiler de ne oı́du?

- ⁽⁷⁾ sa fñı́. valı́ā keFēni yırtdıı́. ne yāpacā ı́ız burda?

- ⁽⁸⁾ bāçayı çapaı́ayacıı́.

- ⁽⁹⁾ *fadimana harmanı́ayá*. ı́ıı doı́uz yāşındayın.

- ⁽¹⁰⁾ nası bitdi? nası dú funü ı́æoıdu?

- ⁽¹¹⁾ □órucü úsülü evlendik. işde nası oı́acaı́? ı́óy dú funü oı́du. börekli, şeyli. neyise. inek kesilir, ı́óy ⁽¹²⁾ dú funü işde nası oı́acaı́ ğızım? □órucü úsülü evlendik. başğa da bi özelliı́ yoı́. dört çocu füm var iki ⁽¹³⁾ oı́ım, iki ğızım var.

⁽¹⁴⁾ hā bayramı́ar filan nası oı́acağæişde? b•yükleri ı́ eli öpülür, □úÇçükler bize gelir. nası oı́acağæişde ⁽¹⁵⁾ óyle. hı ğızım. biri evlendi. oı́ım asgerden geldi. işde. varæiki tāne ğız torunum var. başğa işde ⁽¹⁶⁾ □úÇçü füm de oı́uı́a gidiyi. gelmiyi işde aı́ıma hemen sorunca. ben neyse yim beş senedir burdayım ⁽¹⁷⁾ da. çocuı́ı́ım *ğadınandan* geşdi. şeye sor *bahriyeye* sor. dōru éltim buraı́ı. ğızı buranı ı́ gelini. o ⁽¹⁸⁾ iyi ğonuşur o ı́óylü. o iyi annadır.

- ⁽¹⁹⁾ babanne ı́i ça fıır. babanne Şurda aşenede.

- ⁽²⁰⁾ da fā *betül*. on, on beş daı́ğalına baı́ma da. ben ne biléyim ğızım? yaşım yetmişæoı́muş. ⁽²¹⁾ *fikriye harmanı́ayá*. yétmişæiki dā yétmişæiki filanım da fa. hı tamam buraı́ıyım. bō ne biléyim? ⁽²²⁾ ğoca atmişæalıtı da

evlenmişsik. adam öldü, gitdi. sa fñı́ *nāfiz*. sekiz. āı́tı ğız, iki oı́an. □órucü

(23) úsülü. yo[┘] canım severek evlenmedik. o zaman bóle adet de şilidi. ānadī? bizim zāte (24) hısım. babamı Læemmisini Læōļu.

(25) bġleydi. bóleydi ġuzum. tam bóleydi. aynı bildi çi^L gibi bóleydi. o zaman dú řúncü azæoļuydu. hindi (26) herkeşi Læaļtında araba. gelebildi çi^L ġadar geliyi^L. aynıydı, aynıydı.

(27) ġurban bayramındā iki ġızım oļúyú. iki de oļum oļúyú bi de ben oļúydum. bi de ġocam oļuydun (28) yēdi kişi kesiydik. onnar ġonyádan geliydin, biz de hora bi zini ġuruydu[┘]. bunnar da varıdı. (29) burda[┘] torunum. onda sō óle ġārın nası dadļıca ekmek y[┘]digæiŗde. adam de řiŗmedi ġuzum ġēne (30) geliyeler, gidiyeler. onnar maļ aldıļar. ġēne geliyeler. bunnar orda, biz burda. ben bunnarı^L yánda duruyrum.

(31) yō haza dā ġēne en sālam sensin diyiler yo yo[┘]. hindiki haļ yo[┘] canım. dizim mizim şey yá (32) oæadara ba[┘]ma. hikáye ne ānadıyım?

(33) bġraļarı^L yemekleri şey bamyá biŗiriler, şey biŗiriler. pilá biŗiriler. buļġur piláv, mercim, şey (34) piriŗ piláv biŗiriler. bamyá çorbası, piriŗ pilávı, buļġur pilávı yápiyļar. hī dú řúnde şey hoŗaf (35) yápiyļar. bi de irmik helvası yápiyļar. yáyļa çorbası dēller o^La da. hı ġā hindi ġā inceldik yá tōġa (36) çorbası dēniydi yá hindi yáyļa çorbası oļdu.

(37) yō yápmıyırı[┘]. ġo Lşüæarasında bizim bu sene gelin ġızımız vardı, ora gitdik buæyıl. hī gelin (38) ġızæoļuncu gitdik. ne şapdı[┘]? ben ġızım, torunumudu. ġızım hazırladı, onnar hazırladı. ondan sōna (39) bunnar da ġay ġız oļuyļar. ora ġo Lşu çı şırdı. gelinim gitdi. gelinimi^L anası, babası. gelinim de buraļı. (40) o gelin. gitdiler. orda ġayrı bunnar oynadıļar. dıŗarda.

(41) ne a[┘]ına gelse bunnar bilir ġuzum. yō. üçü ġonyáda. birini^L ġocasını^L e^L □úÇçü řü^L ġocası (42) řeyæēdiyi. arabası var, varı[┘] varı[┘] geliyi. *ahyóna, izmire*. sen bil işde ġāri. ondan sonā ikisini^L ġocası (43) biri de un fabrikasında adı ney? *selfe* mi ney? onda. biri de ayá[┘]ġabı řeyi. ayá[┘]ġabı satıyı. çoJu[┘]ļarın (44) biri de o[┘]uyú. ik üŗ çocū birini^L var, iki çoÇu[┘] birini^L var, üŗ çoÇu[┘] birini^L var. ondan sōna (45) ġızımı^L birini^L ġocası imam. dē ġaramanı^L *ayrancı[┘]* óylerin dē üs sa řat. üçæōļan da onu^L var. (46) hı gitdim hı gitdim. *ġaramanı* Filan geçik gidiyi^L. gitdim. dāļarı^L, daŗarı^L içinde. řey *ayrancı* (47) dāļarı^L daŗarı^L içinde. gidiyi^L. ondan sōna ġızımı^L biri de burda ġardaŗımı^L Læōļunda. biri de *ġadınanda*.

(48) iyi ğuzum. hindi ğāri kimse kimseye óle bi gitmiyi ğuzum ğāri. her şeyi L evinde. yēm içerde, sÚy (49) içerde. içerde oturuy. uzun ğeçe heriflerimiz şey oda oľuydun. ı́óy odası oľuydun. heriflerimiz (50) ora gidiydin. oturuydun. ğayınbaba ora gidiydin. do—uza ğadar orda oturuydun. geliydi, yátıydıı́. (51) aramıydıı́ bile. bilmiydik bile televizonu. hindi *hatçē* nó Fúrüyü L? iyiyim anam. Filan nó Fúrüyü L? (52) ana iyiyim. çoı́ iyi oľdı. herifden o ğaldı ba L a. çoı́ iyi oľdu. o oľmasa bayá sa Fır gibi oľufuraJam. (53) *havā* nó Fúrüyü L? *satī* nó Fúrüyü L? *irāmē* nó Fúrüyü L? *ēminē* nó Fúrüyü L? onnar oľmasa bay® şeydi. *fikriyē* (54) nó Fúrüyü L? onnar oľmasa bay® şeydece L. oysa o yētmiş yášındayım. herifi arıyım. □órmedi, (55) □órmedi. sekiz çocū b●yüdesiye. *aľlah* hePisi hiş de ğalan oľmadı evde. aman ğalmasın ğızım. yō (56) yō ğalmasın. er ekmē mēydan ekmē ğalmasın. ğalmasın. óle ğızım işde. i Fi şükúr. onnardan da (57) bişey şikát yoı́. şikátim hindikál yoı́. yó yoı́ ğuzum. herkeş herifi, avradı yoı́. hī bizim. ora da (58) □órümce mi L. ondan som öte yán da bunnarı́ın da □órmüşsündür. ora onnarı L, bura da bizim. işde (59) şorayı da oľan yápdıydı. dāriı́ deyi misaf, ğızlar geliydi. yátacaı́ yer yoı́, ı́a Facaı́. hı Fı ora babası (60) ölüfurdū, ğalıvırdı. maľ paylaşılvırdı. yētişdiremeyivērdi, işde óle ğaldı. hı hı suľana, *aľlah* çoı́ (61) vērse suľanaJaı́. şurda oturuyruĝæişde. üçæoda, bi mutvaı́. birinde oturuyú, birinde tahta ğayıtlar (62) doľu. birinde de iki çocū var. yát ben yátıyım.

(63) çalışĝan, çalışĝan. hāmile yá. ğene de nó Fúrsü L? nē Fiş □órüm? başĝa oľan oı́uľa gidiyi. □úÇçük (64) ĝaça gidiyse. on dört yášında mı? onæüç yášında mı? óle oľan da. □órmese ne Fúrecek? hadi. ben (65) desen yábana, ı́ópē bi ekmææēdiyi L. iki dene ı́ópek. ne ataca L?

(66) biz mi? oruca óle yúı́a. herkeş yúı́a yapıyı. yápan yapıyı, yápmayan yapmaz. biz de bóreklik yápdıı́. (67) su bóreklik yápdıı́. onu yapacıı́. ı́ómbe yápdıı́. hadi bi getir de iççik eline bi, buz doľabında. hadi (68) *betül* baı́ şu buz doľabında bi ı́e Fat buľ, eline sarıvēr. çantasına ğoyuľursun ne oľcaı́. hayır, ossun. (69) evelkiaēún çekdik. ı́ómbe çek. buranı L adeti. ı́ómbe çeke... y®ı́ı ı́ómbe. getisin de baı́. hī gelin. (70) haşĝaş var. dahan var. y® var. dórtüleriz. yō hóle yüzüne sürüyrük. yalı Lızıdı, gelin hep étđi, (71) hem y®ladı. ondan sōna ben de bişirecem. ı́aı́ıp oturma. hasdaľanırsı L. hasdaľanırsam (72) deyi. bizikinden mi? dur baľım. bizikinden mi? ondan sōna ı́aı́ar oturusa L diyirim, ben hangı (73) ğızı L a meram annadıyım? deyi

ğayınnamı hasdağandırdı L dèller dèyi. ğarı ben oturdüm ⁽⁷⁴⁾ yèrde bişirdim zobada. siz nèrde bişirdi L iz? nası zopa?

⁽⁷⁵⁾ biz sen nèrelisi L? ðle mi? nèrelisi L? bō hurda. lóltollu. bilirsi L ólese. bunu bili L bili L. iyi. hī biz ⁽⁷⁶⁾ evelkiæún yápdıl biz de. ben bişirdim. yúla yápmadıl. dişlerim benim kesmiyi. hunda yárin bi ⁽⁷⁷⁾ ekmek dā édecik, buz doğaba doğduracıyıl. ğış şey oruç çılasıyá biædiyá étmiyeciyik. şu çanta la ⁽⁷⁸⁾ ğoyúfur. ossun yá]. yábancı sannètdim ben seni. ğardaşım. hī çumradan. şey ğızını L ğocası öldü ⁽⁷⁹⁾ yá. ayşeni L. yō. hindi onnar te ordağar. yō bayá iki ay oğmuşdur. kendi gendini vurmuş. biz de ⁽⁸⁰⁾ □órmedik ğuzum ıral. ıral biz de □ór... nèreydi? mağatyá. yó. hatay. yó. ha başlı. hatay dē mi? ⁽⁸¹⁾ hatay. ha başlı, ha başlı. ıral nèrde □órelim? gidemezzik, gelemezzik. onnar anası, babası ⁽⁸²⁾ himdi orda. evæaldı babası. oluğ ğapanıcı gelecekler. iki ay oğdu. iki ay oğmuşdur. vaļļā ⁽⁸³⁾ ğızım hiş bilmirik. gendi gendini vurmuş. ölmüş. intāræetmiş. yo yo yo intāræetmiş. iki oğ mu ⁽⁸⁴⁾ var? iki oğ bi ğızı mı var nemmen? iki ğızı bi... herañ iki oğ bi ğızı var aļleym. ğardaşım. ⁽⁸⁵⁾ ādem ğardaşım. □örüşmezsek ğonyádağar. hī onnar da ordağaræişde. ğardaşım o benim. üç ğardaşım, iki ⁽⁸⁶⁾ bacıydıl. bacımı L biri öldü. bi tek ben ğaldım. hī duruyú o. biri o. ikisi de burda, lóyde. ●ldü ⁽⁸⁷⁾ yázzil ğocası ayşeni L. bi ara bāļım ne diyecek? hī benim ğızlarımı L biriyne yáşıt. ●ldü ğocası. ⁽⁸⁸⁾ iki ay filan oğdu. intāræetmiş ğocası. lóltolđa bizim hısımlarımız Filan da var. hepsi ğonyáda. ⁽⁸⁹⁾ lór halil filan dèller ama ●ldüle, gitdile. hı ana la bi dē bāļım. ne diyece ana L. o da burda. ⁽⁹⁰⁾ şeyde gelin. ğardaşım ğızı. iki oğ bi ğızı var onu L da. nazmiye. oluyğar ğayı. bildi fin. everecek ⁽⁹¹⁾ yá. everecek yá ğız yol.

YERİ : KADINHANI/Atlantı Kasabası
ANLATAN : Medine TAŞÇI/Nurcan GÖDEN
YAŞI : 56/48
KONU : Karışık

- ⁽¹⁾ o da y@nış bişeyden gör=du. otur şorayá.
- ⁽²⁾ keşke bi hafta sōra eveli geleydi L. dü Fünümüzü felan gösterirdik.
- ⁽³⁾ işde onnarı soracāmış.
- ⁽⁴⁾ dü Fünümüz pek güzel oldu. keşge ben çekeymissim televizona da. yok estafuruļlah otur otur. hadi.
- ⁽⁵⁾ otur otur otur. o güççük yá orayá otursun. dü Fünnerimizde filan ne oļuyú annat ğız. =ó Fümüz♠ L gelenēni ⁽⁶⁾ □órenēni soracāmış. amān □úl ben ölim aman áman áman dēdi saļdı.
- ⁽⁷⁾ dü Fünümüz önce bi ekmek yáparı— yúfga.
⁽⁸⁾ hayır dókerik yá. sekizæon ğadın birlenir. anām sesimi mi alıyı L? hī se on =adın filan birlenir. ⁽⁹⁾ televizonlarda □órdü Fū L gibi yúfga açarı— dü Fün ekmē éderik. ondan sōna onnan piláv bişiri hayır ⁽¹⁰⁾ dókerik zinileri L üstüne. bütün =flü dāvetlilerimiz yēr. heh ertesi □úni dā[Δ] gelir çağğı ⁽¹¹⁾ ğurru— zabahdan. ğadın erkek oynallaar dü Fünnerimizde. gelini L ğına ğaldırmkyá giderik. ⁽¹²⁾ nişan =a—ma dirik. daha ertesi □únü cumartesi □únü. erkekler oynar ğadınnar oynar silah atıļır. ⁽¹³⁾ gelini giydir bindaļlı giydirrik. a Lşamsı ğına geçemiz oļur. bindaļlı giydirrik geline. herkeş ⁽¹⁴⁾ oynar □úler. gelini L başına, ellerine, ay@na ğına vuru—. yátırır—. onu L ertesi □únü tahsilernen ⁽¹⁵⁾ aynı =óylerdeki gibi gelin çı—ardırır—. zabānan =a—arı— gelinli Fī giydirrik. gelinni Fī şeyderik. ⁽¹⁶⁾ mezeri doļaşırı= =ó Fū doļaşırı=. getiri oļan evine indirrik gelini. hıh.
⁽¹⁷⁾ oruc ayında yávr△m hindi başladı—. yúfga éderik. erişde hamırı keserik. böreklik yáparı—. ⁽¹⁸⁾ haşğaşlı =ómbe éderik. bir hafda on □úndür hazırı— yápiyá—. ondan sōna işde oruşlu= girdi ⁽¹⁹⁾ miydi tereviye ğadınnarımız da gider erkekli... ğuranımızı, abdezimizi, namazımızı, orucumuzu ⁽²⁰⁾ dutarı—. oruşļumuz da biyle. ha iççik de sen ğonuş.
- ⁽²¹⁾ ben ne ğonuşuyúm? buraļıyım buraļıyım atlandııyım. evliyim.

- (22) evliyim. evliyim. eşim vefat etti. sa f'nı *allah* rāzı olsun. iki ölçüm var. biri asgerde, birisi $\perp$ öyde (23) işde. ev işleriminen geçiyi. bahçe ekerim. çocu fım asgerde. iki üç □ündür haberini alamadım. (24) *ha* $\perp$ *ğāride*. *işallah*.
- (25) bā, bahçe ekiyek ā. göyün sa fıyá—. südünü y®, peynir yapıyá—.
- (26) az sōna göyünnar sa fııaca $\perp$. çekebilirsi L onu.
- (27) goşuna goJacıyí—. ipe ciziyek sālı solıu. südünü sa facıyí—. hī tamam tamam. he he. göyünnarı (28) sa fayá—. südünü y® makinede çekiyek. üsdünü y® yapıyá—. altını peynir yapıyá—. tuļu fuma (29) basarı—. südürük gaşar yaparı—. bu $\perp$ ó fümüzü L işleri bunnar gızım.
- (30) yapıyá—. börekler, dadlılar, yemekler ykırıyá—. gırlara eylene gidiyek. gelin gızılarımız (31) olur. gelin gızımıza eylene gider, oynar □ülüller orda a Lşama gadar. o yemekler, (32) dadlılar yenir. geşler eylenir.
- (33) *medine*. yō onu yazacā hindi? olur mu? hā tamam.
- (34) *nurcan göden*. yaşım $\perp$ ırsekiz. yō ölçüm asgerde.
- (35) iki gelinim var. üçæölüm var. biri *erēlide* o—uyú. o bekar da fa. gayrı torunnarı şu anada saysa $\perp$. (36) iki de gız gelinæddim.
- (37) yāvrdım cenāze evine. cenāzeyi yúr, yí—ar $\perp$ a—dı mıydı. bütün $\perp$ ölü birikirik. yemekler (38) □ötürür herkeş. her ö fün zabah, flen āşam üş dörd □ún yá da bi hafda cenāze evine yemek (39) daşırı—. her go Lşu ykpar, getirir. çay getiriller. gece yarisına gadar oturur cenāze evinde. (40) o cenāze evini L adamıyna o acıyı paylaşı— neyse şeyini. mutluşunu şeyini.
- (41) aļ duşadı. benim dü fünüm esgiden oldu. $\perp$ ıden $\perp$ ó fe işde. evelden şey varıdı. □örücü (42) usūıu. sen süs. □örücü usūıuynan. hiş □órmeden, tanımadan *allah* yazmış işde. sebebæoldular. (43) hış tanımadım. *allah* yazmış. bir gaç $\perp$ ó go Lşu go Lşuğar geldi. *allā* L emriyenen isdediler. işde (44) bir gaç □ún dü fūr geldiler oldu.
- (45) benim adım *yášar*. ben elli üç yaşı atmış üç. gün içerisinde benim yaptı fım işler guzuğar var. (46) guzuğarı yemlerim. guzuğara ba—arım.
- (47) otladır dışarı □ötürüb otladıyí. ben emekliyim. var tarlam. otuz dölüm tarla.
- (48) arpa, būda, ekiliyi biçiliyi. burda çiççi pancar ekiliyi. hindi makine var. var yāvrum. esgiden.

- ⁽⁴⁹⁾ eskiden atlarınan ekilirdi. eskiden. daha esgi. bu moturlar yoken atlar varken. şimdi moturlar çıldı. moturla...

- ⁽⁵⁰⁾ şimdi bi de pancarı. bura ço— pancar ekiyidi esgiden. pancarı elinen sókülüydü. demirliynen, ⁽⁵¹⁾ dirgennen. hindi motur sóküyü. gadınnar gıcıyí. yápranı. hindi patetés ekiliyi, misir ⁽⁵²⁾ ekiliyi, fasille ço funnū ayçiçē, □únaşşı—. her işler goşaylaşdı yávr◊m. esgiden çamaşırı elimizde ⁽⁵³⁾ yí—ıydı—. şorayá bi ğara ğazan ğuruyúdu—. bi ğazan ğuruyúdu— şorayá. a Lşama ğadarı ⁽⁵⁴⁾ ğuyúlardan su çekip geliydik. ğazan ğaynıydı. çamaşırı elimizde yí—ıydıh. hindi çamaşırılar ⁽⁵⁵⁾ makinesi var. bulaşşı— makinesi var. ceryknnı sübürge var. her işi ceryán □örüyü. □örüyü.

⁽⁵⁶⁾ eleddirikler ğaz lambası. ğaz lambasını yá—ıydıĝæortayá bi teneke ğoyúydu—. üsdüne ⁽⁵⁷⁾ ğoyúydu—. ğanevçe işliyidik onu L et |rafında. sekizæon ğadın birikiydik. o ğaz lambasını L ⁽⁵⁸⁾ et |rafında dantel örüydük, ğanevçe işliyidik. hindi ceryán giTti miydi bu Lalıyá—. na zaman ⁽⁵⁹⁾ gelecek bu ceryán? dēy | de onu bekliyek dörd gözünen. hē. ēleydi ğızım. esgiden her ⁽⁶⁰⁾ iş zorudu. hıh tıp bilene yo fudu. tândırda samannan oca—da yemek yapıydı—. orda yemek ⁽⁶¹⁾ bişiriydik. çay bişiriydik. tenekeyi ocā L üstüne ğoyúydu—. samannan, kermeynen. amma ⁽⁶²⁾ oyúdu. o zaman adet oyúdu ğızım. heralde eylemiş yávr◊m. ba— harmanı var yá evel orānan ⁽⁶³⁾ biçellerimiş. harman yerine dó=ülüydü. savrıylardı neyse. şeyi cecini bi ayırıyí L. hindi ⁽⁶⁴⁾ biçer gidiyi tarladan biçiyi. ğamyóna dođduruyú, geliyi şorayá dó=ülüyü. esgiden onnar ⁽⁶⁵⁾ varımış. ele zorlu—lar. orānan şeyinen. amma hayır, bereket varımış ğızım. sevgi, sayğı, b•yük, ⁽⁶⁶⁾ güÇÇú= tabi. amma şimdi yo— o.

⁽⁶⁷⁾ elişi yapıydı—. çorabæörüydük. patigæörüydük. dantel örüydük. annadıydı. b•yüklerimiz ⁽⁶⁸⁾ annadıydı. biz dinniydik onu. onu şu anda a—lımda yo—du. o amca L hiş bilmez yó. onu o ⁽⁶⁹⁾ bilmez de. b•yüklerimize, ğo Lşuğara gidiydik. aman filan diyeze □ózel masağ annadıyí. ⁽⁷⁰⁾ annemize yálvarıydı—. anne bizi o teyzeye □ótür de bi masağ annadsın da dinneyelim ⁽⁷¹⁾ dēyi. yáv işde normal ğayrı. dinT bilen dinT annadıydı. bilmeyen buşma buşurma *nasıradım* ⁽⁷²⁾ hikāyeleri gibi ele puğrağlar gibi. □úlüşmek için gece ykrisına ğada[] oturuydu— meselá ona ⁽⁷³⁾ on bire ğadarı bir ğaş ğo Lşu toplanıydı—. yán | gèri da fılyıydı— eleydi ğızım.

⁽⁷⁴⁾ ğuran o—uyám yávr◊m. normal onu da o—uyám. gitmedim de ğurana gidinci. esgiden ⁽⁷⁵⁾ babamız, anamız ğızı L eksi finí L ilko=ulda ne işi var? nişannısına

mektub mu yázaca—? dèyilerdi. ⁽⁷⁶⁾ ğız çocūnu o—uļa saļmıyıldı. háTta yázmışlar da ğardeşlerim □ótürmüş ▪retmenner ⁽⁷⁷⁾ ğapıyá geldi. babam ba fırdı. nişannısına mektub mu yázaca—? □ózüm □órmesin gidin. amma ⁽⁷⁸⁾ ğuran ğursuna giddim. ğuranı, mevlidi her şeyi o—udum yávr◊m.

⁽⁷⁹⁾ durdum. yirmi sene durdum. yáni —úFledliydik. ā □órümcelerim neyse beşæaltı ğız □órümcem ⁽⁸⁰⁾ varıdı. erkek varıdı. aynT hem T daracı—. ev bilene darıdı. yidik, işdik. üçæodada. hindi ba— ⁽⁸¹⁾ ğaç odadayı—. üçæodada on dörd kişi. iki üçü bi odada iki üçü bi odada. ğaļan be—arļar da ⁽⁸²⁾ şu odada. hah yávr◊m eleydik işde. ğızlar varıdı. □órümcelerim. dörd mü ne □órümcem varıdı. ⁽⁸³⁾ üş dörd ğayınım varıdı.

⁽⁸⁴⁾ beş mi ğayrı. □órümcem hē. yávr◊m esgiden b◊leydi işde şeyler. hah. ğoļaylaş... çapkyá gidiydik. ⁽⁸⁵⁾ dar oļdūmuz zamanlar □órümceleriminen ğo Lşuļara □únnü Fe, çapkyá gidiydik.

⁽⁸⁶⁾ kendimizi L de varıdı. pancar ekiydik. gidip çapaļıydı— ğızım. to—udu—. haļıyı da to—udu—. ⁽⁸⁷⁾ zor tabi yávr◊m zor. haļı zor. yo boyáyán da varıdı ğızım. biz aļıydı— ğadınnandan Filan. ⁽⁸⁸⁾ başġa yerlerden getiriydik, sarıydı—. □úlecen derih. topa— bişey var. televizyónnarda ⁽⁸⁹⁾ □órürsü L. o Fu ta—ıydı— yá da kesiydik. depemize atıydı—. haļıda to—udu— yávr◊m ço— to—udu—. ⁽⁹⁰⁾ ço— to—udu—. her şeyi □órdük geçirdik yáni. to—udu—.

- ⁽⁹¹⁾ yenge L babasını L evinde de to—umuş bizim burda da...

- ⁽⁹²⁾ ben yedi yášında oturdum orda. gendi.

- ⁽⁹³⁾ benim bacıļarım da to—uyúydu.

⁽⁹⁴⁾ yedi yášında □úççü Fúdüm. a—ıım yini èriydi. haļı ğursu açıldı. orda to—udum. b◊ruyá gelin ⁽⁹⁵⁾ geldim geldTm evde de varımış. hıh aynen. bilmem hiç a—ııma bile gelmediydi. ama nişan ⁽⁹⁶⁾ ğonuncu duydum. burda da varımış.

- ⁽⁹⁷⁾ seni ğurtardım. dezġā bozdum addım.

- ⁽⁹⁸⁾ hē ama hindi oļsa bayá namzada.

- ⁽⁹⁹⁾ tezġā ben bozdum.

⁽¹⁰⁰⁾ b•yüdüler ğayrı. benim çocu—ıļarım oļdu. amma hindi oļsa ġene de namazlā gibi yásdı— gibi ⁽¹⁰¹⁾ to—urum. □ózüm basıyı. hindi danteli Filan örüyem. ġene işleme,

danteli ba—ım □ózlü Fünen ⁽¹⁰²⁾ tansiyónum da ossa ʔsan □órdü Fünü isdiyi yáni. eve bi ğadġıda bulunuyúm yá da.

- ⁽¹⁰³⁾ biræayda çı—ıydı.

- ⁽¹⁰⁴⁾ yáni ġıvıt di=ġatli. ġeçe sa ʔat bire ġadar. zabah namazı oturusa ʔ o zaman. dā diyer zaman ⁽¹⁰⁵⁾ da haġı teg teg ilmegæatıyí ʔ ġızım. zor. hah. üş kişi. bölü hindi.

- şindi oturuyúdu üş kişi.

⁽¹⁰⁶⁾ bi buçu— met ʔre haġımı ʔ èni. yárimşar met ʔre üş kişi bölüşüydük. şura seni ʔ şura benim. ⁽¹⁰⁷⁾ herkeş ö ʔünü to—uyúp □ótürüydü. he hep zorlar bizdeydi. hindi ġoġay ġızım her şeyler. ⁽¹⁰⁸⁾ evler beton oldu. boyá oldu. hastaġı— hıh. tansiyón, ġalp, şeker bi ánda şorda biri ölüyü. ⁽¹⁰⁹⁾ ne oldu? ġalp ġırizi geçirmiş. tansiyón neyse béyne vuruyú öldürüyü yávr◊m. hindi de ⁽¹¹⁰⁾ yá ozaman hasdaġı—lar varıdı da adını mı bilmiydik? bilmiyrim ġızım. ġayrı hindi. tābi ⁽¹¹¹⁾ tābi yávr◊m eleydi. esgiden her zorlu— varıdı. amma yávr◊m sevgi, sayġı, hayır, bereket ⁽¹¹²⁾ varımış ġızım. hindi ço ʔu şu bu televizyónnar çı—dı. internetler çı—dı. ne biliyim sayġı, ⁽¹¹³⁾ sevgi bek esgiki gibi yo— yávr◊m. b•yük, □úççük dē mi? hah. hıh. yo—. ele yávr◊m ne biléyim ⁽¹¹⁴⁾ hindi her şeyler de ʔışdı. ġayrı bu televizyónnar mı aşdı ġızım? bilmiyem. evelden ço— sevgi, ⁽¹¹⁵⁾ sayġı, hayır, bereket varıdı onnan da. hıh. harmanı tókellerimiş bacı ġardaş gibi anaġarımız, ⁽¹¹⁶⁾ babaġarımız, ebemiz, dedemiz. bi ġo ʔşu şura tókerimiş. öbürü şorayá. öbürü şorayá. o harman ⁽¹¹⁷⁾ orda yátaġlarımız. başında beklellerimiş. hindi bi var bāġım bi. bi iki. bi ġo ʔşu birini ʔ yánına ⁽¹¹⁸⁾ varsın. bi □ún varsın. ertesı □únü va o onuń yánına niye varıdı?

⁽¹¹⁹⁾ hah. o hindi durum =ótü ġızım. hah. evelden bacı, ġardaş gibiymiş herkeş. hindi im=ānı yo—. ⁽¹²⁰⁾ bi ġo ʔşunu ʔ yánına evine bi □ún giderse ʔ ikinci □únü mutġa=ā biri bi ġara çağır yávrum. ⁽¹²¹⁾ devir de ʔışdı. evlilikler de ele ġızım. o=ıġlarda buluyġlar. kendileri eksiklerimiz. o—uyánlarımız. ⁽¹²²⁾ tanışıyí, bilişiyi ē ana baba da vèrmek zorunda ġalıyí. ondan sōna geliy bi haʔda on □ún ⁽¹²³⁾ yá da biræay a kendi ʔde □örüyü ʔ. evlilik o ġadarı sürüyü. ba— bizler ġır— yíġ, elli yíġ, ⁽¹²⁴⁾ atmış yíġ esgiden evlenenner. bi de □órucü usuġuyġa. ne yapaca ʔ yávr◊m? çoġu hah. vara yóġa ⁽¹²⁵⁾ da ġadġandı—. olduysa oldu. olmadı zaman da oldu yávr◊m. ana ʔdan, baba ʔdan neyse ⁽¹²⁶⁾ şeyder. varısa yèdik, yo ʔusa ġadġandı— neyise. y@ġı buldu— y@ġı yávan buldu— y@ġı. hindi yèsinner ⁽¹²⁷⁾ hindini ʔ egsikleri bāġım. zor yávr◊m

zor. ah hindi her şeyler gölaylaşdı ğızım. çekeneri ⁽¹²⁸⁾ biz çekdik. dediyin gibi de dehdigæoıdu= ğızım.

-3-

YERİ : KADINHANI/Bakırpınar Köyü

ANLATAN : Havva BÜYÜKDANABAŞ

YAŞI : 67

KONU : Karışık

⁽¹⁾ benim adım *hava*. ben mi? atmış yedi yaşındayım. hım atmış yedi yaşındayım. ben bunu işde şey ⁽²⁾ =ómbesi. ğıvrım =ómbesi yapıyorum. ne demek istiyi L? ne aĝnadıyım ay ğuzum ben? benim a=lıma ⁽³⁾ bişey gelmez ki. hā vaļļā ne işdē ramazanda yemeye =ómbe yapıyoruz. yāni safırda yemegæiçürü. ⁽⁴⁾ hamırı yo ƒurdu=. ondo sōna işde içine haşgaş ğaTtı=. bu L_a ğatmadı=. haşgaş do=anıyı dēyi. dahan ⁽⁵⁾ ğatdı=. dahannan şeynen ediyiz. yā ƒinna. ramazanda yeyecik yā. do=anıyı do=andı ƒı içü ğatmadı= ⁽⁶⁾ yāni. zararlı aş ğarna. hazar tabi oruşda iyi olmuyú. orucæoımasa bişecik olmaz da. oruşda olmuyú. vaļ ⁽⁷⁾ ebmek yapıdı=. yerli ekme şey e. bildi ƒi L ekmek ğāri sen bilirsı L onu. bazlama dēnir bizde. biz ⁽⁸⁾ burda ekme diyiz. onu yapıdı=. hazırılı= bu. yú=ayı biz yemiye bizim herif. şeymiş yāni dişi ⁽⁹⁾ da=ma oldu ƒu için ğuzum sı Lirsı oıuyú yemiye onu. ondan yapıyoruz.

⁽¹⁰⁾ buranı L dú ƒünneri mi? bŀrek olur. ondon sonra şey yēmek olur. şey aman a= çorbayá ne diyiler? ⁽¹¹⁾ dƒme çorbası. ne diyiler *şen=ıl* ğız o L_a?

- ⁽¹²⁾ yo ƒurt çorbası.

⁽¹³⁾ yo ƒurt çorbası oıuyú bamyá çorbası olur. ah ondon sonra. niye zahmet oıaca= ğuzum yē. iki ⁽¹⁴⁾ piļa bişer. piriş pilávi. öteki pilávdan. düz piláv. piriş pilávi. iki çorba olur. dadlı yapıyoruz. ğadeF. ⁽¹⁵⁾ börek yapıyoruz. sen beni sesimi mi aııyı L? óle mi? isde bē şey oıuyú. dú ƒún yapıyoruz işde. gelin aıımayá ⁽¹⁶⁾ gidirik. ğına ğaldırıyırı=. gece ğınası oıuyú. óle işde yēngem. esgini L dú ƒünneri de aynı bizim ⁽¹⁷⁾ buranı L hinciki dú ƒünneri gibiydi. benim a=lım etivērdi ƒinde óleydi yēngem. de ƒişmedi. bizim ādetler ⁽¹⁸⁾ de ƒişmedi. amā hinci ğayrı iççi= bōrē ğaldırıyır. her

şeycik var. bi bōrē ğaldırıylar. ⁽¹⁹⁾ bōrek zor diyerekde bōrē ğaldırıylar. ğerisi hepsi ğene ver. eski ādetlerden. esgiden de ⁽²⁰⁾ bi şey vilan ilāna sarması viļan oļurdu. o oļmuyú hinci. ilāna sarması yo—. varıdı. oļanı ğız ⁽²¹⁾ oļuyú oļan oļuyú. hinci ğene var. bāSısı yápiyí ğene. ğız oļuyú mesēle herif oļuyú. başını L şey ⁽²²⁾ çobanı oļuyú. óyle oyúnnar çı=ardı eveli.

⁽²³⁾ üstüne de bişecik ğoy. ğız yázzi= . ossun ğuzum ossun. işde óle oļuyú yēngem. eveli ğālımıydı ⁽²⁴⁾ ğız başında. ğız evinde. oļan evi ğalıydı. āfiyetinen yē ğızım. işde óle oļuyúdu. hinci o ğalmaļar ⁽²⁵⁾ =a—dı. ğalışdım çetnevir ğoyúylardı. yemek yápiylardı. onnara yēdiriylerdi. çay □áyfe diyen ⁽²⁶⁾ gibi. pasda yápiylarıdı. hinci onnarda var ğēne dē =a—dı iççi fi. iççi fi =a— ço fu =a—dı. hī ğına ⁽²⁷⁾ ğēcesi ğalma yo fudu. o derdlerimiz neydi? bilmem. herkeşin gendi sı=ındısı gendine yētiy | ⁽²⁸⁾ bi de oļan evi ğalırdı. zabā ērkenden anasıgile giderler mi. =óylerine, evlerine gidellerdi. onno ⁽²⁹⁾ gelin alımıyá geliller tekrar ğeri. hinci o adet =a—dı. hinciki ğoļaylı= ğuzum. saļonda ∩nce ⁽³⁰⁾ dú fún oļufuruyú. saļonda ğına ğēcesi oļufuruyú.

⁽³¹⁾ ben ğayınvaļedem, ğayınnamı başını kefēnnesiye yánımında durdurdum. yánına geldim. ⁽³²⁾ ēltimiz varıdı. benim geldımde. iyiydi. bóle óle bek şey yo fudu. ānaşdıydı=. iyi =ótü. ⁽³³⁾ ānaşmasa L hazār bi =ús gidēsi L bi =ús gelirsı L. bi ayrılırsı L. iyi =ótü geldik geşdik hazā. ⁽³⁴⁾ sayğı varıdı. sayğı ço fudu. annacına bi tecik ļaf ēdemezdik. her |fde zāti senden tarafı oļmazdı. ⁽³⁵⁾ esgiden herifleri belliydi. iççik dikidi. hincikini L herifleri y∆m∆şa=. dikidi yēngem. avraTtan ⁽³⁶⁾ tarafı hiç oļmazlardı. yi firmi ğız başı ğī benim ğız başı □ünü yıl başıydı. yıl başında ben ⁽³⁷⁾ yirmi yáşına döndüm geldim. yıl başı ğēcesi benim ğız başım oļdu. zabānan çı=ılıyí ğız ⁽³⁸⁾ başı dēnirdi.

⁽³⁹⁾ iyi hincilik bi yáramazlı yo=. ğo Lşuļarımıznan filan iyiyik. bizim bıra geldımizde su aleddirımiz ⁽⁴⁰⁾ yo fudu. cün=ú biz yázları geldı= ğışları ğiTtik evimize. ğadınannıyí= biz de. seni L dēdım gibi ⁽⁴¹⁾ ğadınannıyí=. esgileri ānaddırıyí ğāri ben esgileri ānadacam. hī biz de yázları gelirdik burda. ⁽⁴²⁾ çapayı çapaļardı=. bōsdanımızı ekerdik. ondon sōna pancarımızı sóker, giderdik. bizim bura ⁽⁴³⁾ yáz eviydi. sōnadan ğāri.

⁽⁴⁴⁾ baş ēdemedik onu. hepimiz geldik. ğāri ğış yáz on altı, yirmi yēdi senedir burdayı= ⁽⁴⁵⁾ biz. ondan eveli biz ğadınandaydı=. danabaşlar dēller bize. hī

danabaşlar deller. *üselekler* ⁽⁴⁶⁾ deller. onnardanı¹ biz. *ğadinanda*. geldik aleddir¹imiz yo ¹udu. *guyúdan* su do¹ardı¹. ondon ⁽⁴⁷⁾ som fenarınan oturdu¹. yáni ço¹ iyi işler □órdük burda. hinci en iyi □únümüz yengem. o ⁽⁴⁸⁾ derbeder¹ çekdik yáni. *ğolay* de ¹el. hinci suyúmuзу da aldı¹. aleddiri ¹imi de aldı¹. *ğadinandă* ⁽⁴⁹⁾ ne varsa bizim hinci burda. herkeçin yáni sâdece bizim de ¹el. herkeçin var ¹uzum.

⁽⁵⁰⁾ hıdırezde ne yápaca¹lar? işde yımırta boyállar. yemek hazırlla¹lar. ondon sona şeye gideller ⁽⁵¹⁾ suyú ¹ başına. orda hazırladı¹larını yeller, geliller. ¶lençe yáni. óle bişecik yo¹. élenip geliyler ⁽⁵²⁾ orda. suyú ¹ başında.

⁽⁵³⁾ aşüre ayında da şey aman yemek yápıyırız. meselá dōme aşı bişirise ¹ onu bişiriyi ¹. ⁽⁵⁴⁾ bişirmese ¹ hazır şeyæediği ¹. bulğur bişiriyi ¹. dadlîæaş bişiriyi ¹. ne canı ¹ dadlı aş da dōmeyi ⁽⁵⁵⁾ bişirisi ¹. içine de yēdi türlü bişecik ğatarsı ¹. yáni geneverdi ondon so ¹a fisti içi findi ⁽⁵⁶⁾ içi onnarı ğata¹. gelini ¹... aĝşam oldu. yō eylenmiyrim gelin unnaşdı dā bitecek. yēdek var. ⁽⁵⁷⁾ yēdek var daha. zopa bişirmiği. be ¹ filan unnaşdır¹ım. ben bek dıblı dıblı édiyrim. ğocadım ⁽⁵⁸⁾ ğāri. şeyæedemiirim. ğıvra¹ yápamıyırım. dışarıya da ğoydu ¹umuzda yēlden. içerde ğorsa ⁽⁵⁹⁾ dara¹ıyırı¹ yengem. dūneyinnerde ekmek yápdı¹. bişir ¹cilik zor.

- ⁽⁶⁰⁾ sen kimi ¹ ğızısı ¹ yengem *ğadinandan*? *m△staFa şāhini* ¹. *şāhinnerden* mi? eh *sevgi* yēngeyi ⁽⁶¹⁾ neyi o¹uyú ¹?

⁽⁶²⁾ sen hinci ne oldu ¹ yengem? *hā işallah* ğuzum. *allah* □ónüyü ¹ m△rādını vērsi ¹. *işallah* ğuzum ⁽⁶³⁾ işallah. *allah* emē ¹ y@lı étsi ¹ yengem. cümlemizi ¹ cümlemizi ¹. tābi. ço¹ zor. iş sāhkı ⁽⁶⁴⁾ o¹ma¹ óle zor. reşberlik óle zor. herşecik gendine □óre yengem. ğışı ¹ ucu çı¹ıvırdı ¹ çocu¹larım ⁽⁶⁵⁾ boru ğuca¹ıacız ósandı¹lar. *cenābi rabbım* y@murumuzu vērdi. iççik ğeş vērdi. suyá başla¹yıvırdı¹lar. ⁽⁶⁶⁾ daha suynan iş □órüyler. o—uma¹ óle zor. reşberlik óle zor. hah yá ğaFa ¹ı yóraca ¹ yá hücotu ¹u ⁽⁶⁷⁾ yóraca ¹ yáni. ço¹ sı—ıntılı. *cenābi rabbım* ğ'nymuşdur içine nāsibimizi de. tabi iççik sı—ıntılı. ⁽⁶⁸⁾ hinci de şey düşü, pire düşmüş. hiş ömrümüzde □órülmedik bişecik. hī böcük pireymiş ⁽⁶⁹⁾ yengem. ben □órmedim de. hī pireymiş. hinci piræileci atıy¹lar. kimisi atarımış, ekinner ⁽⁷⁰⁾ ğuru¹muş. kimisi iyi o¹uyú dēyiler. içç¹ni ataca¹ oĝlannar. içç¹ni atmıyaca¹. iyice ğurudu¹urusa ⁽⁷¹⁾ *allah* ğorusu ¹. óle mi? hele bozlar bayá biçer girilmez diyyiler. su¹a¹larda ğene iyi de. ⁽⁷²⁾ hindi *allahdan* umut kesilmez diyirim. kelleler iyi o¹ur. vērimi iyi o¹ur. sapı az o¹urur. ⁽⁷³⁾

cenābi rabbım biliyi. de ƒeri yüksek olur. hah. ço[┘] da olursun dē ƒeri düşüyü. hah hah geliyi ⁽⁷⁴⁾ ğuzum. ğura[┘] yerler daha [┘]ótu. su[┘] yerler de yēngem paraynan oluyú. ğışdan beri yání ⁽⁷⁵⁾ su vèri su[┘]anıyí amma hazār şey cēran parası. cēran parası vèriliyi. o da tabi canım o da ⁽⁷⁶⁾ paraynan ğuzum. o da paraynan. hepsini [┘] zorlú sı—ıntısı var.

⁽⁷⁷⁾ vèrrik yēmēni. yemek vèrrik işde. varı gelirik. çay [┘]ótürrük. o şeyleri yáparı[┘]. şunu ğoy ⁽⁷⁸⁾ annem burda.

⁽⁷⁹⁾ do ƒumlarda da aynı. çocu[┘] [┘]órmeye giderik. yemek bişirik. adıma [┘]óre sēyáp yazılıyí ⁽⁸⁰⁾ dèrler. ben yēmē [┘]ótürrüm. istiyen yēsi [┘]. istemeyen yēmese de [┘]ótürrüm. do ƒuma [┘]ótürrüm. ⁽⁸¹⁾ yō çorba yáparız. bi tas çorba. adet ğār [┘] bizim óle. bi tas çorba yápacam. alıp gidecem. ne ⁽⁸²⁾ [┘]ótürecesen. hediyeni de [┘]ótürece ister o zaman [┘]ótür. ister sōna oturmayá gider gibi [┘]ótür. ⁽⁸³⁾ hediye [┘] de [┘]ótürüsü [┘]. bizim do ƒumlar da óle oluyú. hā. ekmek ğo[┘]lar y@ni. aslı var yo[┘] ⁽⁸⁴⁾ bilmem. büyükler óle dèller. sübürge ğoyánlar boş ğalmasın başı. hani ğır[┘]ı oluyú yá. yalı [┘]z ⁽⁸⁵⁾ ğalırsa a[┘]ısirē başına cin yánaşacāmiş. *a[┘]lah* esirgesin. *a[┘]lah* esirgesin. onu [┘] üçürü ğoyúy[┘]lar. ⁽⁸⁶⁾ çocu[┘] yánına bekci ğoyúy[┘]lar. [┘]o[┘]usa boş ğalmıyí. şóle ğır[┘] [┘]ún boş ğalmıyí.

- ⁽⁸⁷⁾ ğabiri açı[┘] olurmuş [┘]o[┘]sāæinsanı [┘].

- ⁽⁸⁸⁾ ğabiri açı[┘] olur. su içmiyi.

- ⁽⁸⁹⁾ hī gelini [┘].

⁽⁹⁰⁾ gelini [┘]. hī. suyú ğıt içiyi. hā ço[┘] ğıt içiyi. yō yō. doyá doyá su yo[┘]. hinci ğene içiyiler. ⁽⁹¹⁾ *a[┘]lahım* bizim cigerlerimiz yánardı. vèrmezlerdi.

- ⁽⁹²⁾ vèrmezlerimiş esgiden.

⁽⁹³⁾ hah ölece [┘] sen diyerekden. [┘]úverecek suyú içecek de [┘]úverecek. bizim [┘]únümüzde ⁽⁹⁴⁾ su içirmezlerdi.

- ⁽⁹⁵⁾ su içirmezlerimişmiş ğayınnasıgil filan.

⁽⁹⁶⁾ ne úçúydü? bilmiyrim. hiş su içirmezdi. ğaça[┘] içebilirse [┘], içerse [┘]. onu da birinde içdim. ⁽⁹⁷⁾ birinde işdim. *a[┘]lahım* ama ebmē yēyecen de içece [┘]. ben de sāde çorba işdim. üstünē de. bi ⁽⁹⁸⁾ ğo şeyin de ar[┘]adaşı [┘] biri de dèdikim ğız aba dèdi cigeri [┘] yányí sen su işmiyi [┘]. ğayınnan ⁽⁹⁹⁾ da içirmiği suyú ğaynad. şuruyá ğoy

déd |. gaynanandan gizli gizli iş dèdi. vā işdiyd┐m. *allahīm* ⁽¹⁰⁰⁾ ze=āret oļdum.
cüngü aļtı doļu dē fel. çorba çorbayí işdim. çorba da su.

-4-

YERİ : KADINHANI/Başkuyu Kasabası
ANLATAN : Teslime ÖNAL
YAŞI : 73
KONU : Karışık

⁽¹⁾ nè diyelim gızum? *allām* bundan kötü gün vermesin. bu L a da şükür şükür yāni. ■le. ■le hayāt ⁽²⁾ devam ediyó. *teslime* •naļ gızım. yetmişæüç. buraļı *başköylüyüm* buraļıyım. *başköylü*. dōma, ⁽³⁾ böyüme *başköylüyüm*. yèddi çoçüm varıdı. d•rdü •ldü. üçü sā. sa fñļu L. āmin gızım ■le. şükür ⁽⁴⁾ işde. hayāt devam ediyó. bu sene biri de intār eTti torunumu L biri. işde sa fñļ. acıļar üstüne acıæişde. ⁽⁵⁾ ayırļısı gızım şügür. ço= şükür. biz belediyede çalışıyóduñ oļum burda. belediye =apanıncā *yúnā* ⁽⁶⁾ giddik. ora tayini çı=dı. bu sene de ben üç ik |æaydır hindi burduyım. bāhçææekiyón. ay@mdan ⁽⁷⁾ amaleyátlı yürüeybildim yo= işde. anca bu gadar oturuyón, geliyón, çı=iyón b•le işde ayát. ■le. ⁽⁸⁾ hāyırļısı. buyúr.

⁽⁹⁾ gısım dü fñnner eveli ço= goļayıdın. şindi iylik de gāļmadı. dü fñn de biTti sayılır. dü fñnner eveli =ına ⁽¹⁰⁾ gècesi yáparız biz bi gün. on gutu goflet ben aļıyóduñ. on =utu da gömşu getiriyódu. bi gelinæaļıyódu=. ⁽¹¹⁾ ben bēş dene gelin aļdıydım. ōrdan. şindi her işler zorlaşdı. köyde hiş bi gāļan gāļmadı. ha=gatan ⁽¹²⁾ zorlaşdı= yāni. gız da bulunmuyú. gız da yo=. ■le yāni. yemek vermeyiz biz. sādece ■len müsāfirimize ⁽¹³⁾ cumartesi □únü ■len. bi de bazar □únü ■len. kendi ş•le aylemize müsāfir yemē verriz. hayırlı olsun ⁽¹⁴⁾ diyen çeger giderde bizde. dü fñnümüz bizim goļay oļur. hebimizi Læ•ledir. bek oļmaz. az oļur. □údüreti ⁽¹⁵⁾ yeten oļur da. biz çalgıyá bek önem vermeyiz hindi. yālan mı s•lēlim? bi

çalğġætçēmize bi bilezik ⁽¹⁶⁾ da—alım deriz. iyi dġ mi? •le yāni işde b•le ġızım. bizleri L ne bilēyim? hindi köyde ġalan az ⁽¹⁷⁾ ġaldı hindi. ġalmadı. hayırġısı ba—alım.

⁽¹⁸⁾ neābılır? ġi o zuman çocu=ġūmuz işde beygirāile, moturġar ell ġæikide çı—asıyā ġadar onnarġa ūraşdı= ⁽¹⁹⁾ ell ġæikiden berġ moturġā, çitçilile onna ūraşız. köylüyüz yāni •le.

⁽²⁰⁾ ārpa, buyday. hindi suġarımız oġdu. bahçalara iÇcik. zebze ekiyos işde. a façġarımız var. bādem, ⁽²¹⁾ ġayısı, üzüm işde •le yāni. domatēs, biber, pırasa işde onnarı ekiyōz. ar—a ş•le bahçemiz.

⁽²²⁾ hayır pek de yo= •le. ē bildġmiz yemekler yāni. hani birez ebes oġca= yā. leklekden başġa ġuş ⁽²³⁾ bilmiyiz. pilāvdan baş= a aş bilmiyiz. leylekden başġa ġuş bilmiyiz. pilāvdan başġa aş bilmiyiz. ⁽²⁴⁾ biz köylüyüz.

⁽²⁵⁾ o zuman =öleme bişiridik. biribirimize ça fıridı=. buġura =ölleme deriz biz. içi nohutġu. onnarı ⁽²⁶⁾ bişiridik. biribirimize mūsāfirl ġæ giderdik. tabi ço= ço= iyiydi bundar. şindini L kekinden ço= ço= ⁽²⁷⁾ iyiydik. dadġıydı=. ammā •le. ne yāpsı Lnar aynı aynı işde biz ġibi elinæişden çeken oturudu. ġeç ⁽²⁸⁾ devraġırdı. şindi yāşġıġar yāġı Lız ġalıyō ġeşler kendi hayktında. •le. hayırġısı •le. tabi tabi. b•yüklere ⁽²⁹⁾ ġarşı bi sevgi varıdı. hayırġısı ġızım. •le işde. vaġġā köyü L ġuruġuşunu pek bilemiyōn ġızım. on ⁽³⁰⁾ do—uz kişiyile ġuruġdu funu ġafæediyōġar. şindġ antalyeden gelmişiz. ġaramana tiren gelmiş. ⁽³¹⁾ ġaramana ġonmuşġar. antalyeden. ġaramandan tiren ordan ġeçincek bu tiren bizim maġımızı, ⁽³²⁾ mafeder diye ta bu oġuyā, çöle gelmişler. çöl bura. tiren ġeçiyō diye ġaraman, ġonyā ġaramandan ⁽³³⁾ buruyā ġöşmüşler. işde ġuyūdan ġuġlanırdı= daha yā=innara gelesiye ġadar. otus beş sene filan ⁽³⁴⁾ oġmuşdur işde. gideriz oġġara. a=rabaġar var. gider benim anamı L dayıġları Filan hep ordaġar. dēyzeleri, ⁽³⁵⁾ dayıġları onnar da k•y =ısımındaġar. şeheri L içinde dē fēller. •le yāni ne bilēyim. hayırġısı b•le bi hayātımız ⁽³⁶⁾ ġeldi ġeşdi. •le.

⁽³⁷⁾ yāpıġıyō da pek •le bi şeyli oġmaz. bi ġomşunu L bahçasına topġanırız. buġur bişiriz gene •le. ⁽³⁸⁾ ōda oturuz eyleniriz de hindi adam yo=. tabi eskiden de •leydi. ekin ġezmeye giderdik. hā ekin ⁽³⁹⁾ ġezmeye giderdik. ōrda piknik hindini L piknġ oġdu yā. yūmurtamızı soyardı=. so fanımızı keserdik. ⁽⁴⁰⁾ orda •le yāni. hī •le bi piknigæeder gelidik. ekin ġezerdik. bēygirle sürülürdü. bēygirle sürülürdü. ⁽⁴¹⁾ tabi ellikden önce beygirle sürülürdü. elli ikiden berġ motur çı= dī beygir bitdi.

(42) pek de annaman yáni. ne pek de yo[⊥] gızım ne biléyim? ne bileyim? pek de •le bi yo[⊥] (43) •le bişey. ben bilemenkine yá. vaļļā ne yápiyım? işde oturuyón işde. *aļļah* izin vèrise ramazan (44) beklüyöz. oruş tutacaz ⊥ısmet oļursa. serin, buļudlu yá. oļan götürelim dèyó ama benim gidesim (45) yo[⊥] yáni. nası gelsin? oļan işde. oļan çalışıyó. ⊥oskide. belediyede ⊥oskide. yō beş senesi var daha. (46) hā o *ibrām* o *gonyá*da onnar. hā yō onnar *gonyá*daļar. burda da var evi de onnar *gonyá*daļar. (47) ne biléyin elhamdüļļah gızım işde terevimizi gıļarız. gece ga[⊥]ar sahurumuzu yer, niyet éderiz. (48) nābıılır? eveli erişde filen ediyódu[⊥] yá. şindi edilmez o. yú[⊥]a éderiz. tabi e[⊥]æazından üç kişi (49) oļması ļāzım. ediyöz. ederiz. eveli her zaman yiyódu[⊥]. gece şindi geceleri yiyöz. ayşam bide filan (50) aļnıyó. gece to[⊥] tutar yú[⊥]a. yáparız sobada. y®ı kömbeyi hī. mayáļarız zobayá vèriz. fırınlı zobamız (51) var aşşáda guruļu. orda zini zini çekeriz b•le. aļtına do[⊥] y®nı süreriz, bişiriz. do[⊥] y® var. gıyru[⊥] y® (52) vardır. bağırļarımızda do[⊥] y®mız vardır. ha[⊥]gaTtan güzel oļur. ⊥ıpgırmızı çı[⊥]ar. inek de kesiyóļlar (53) da gurbanda Filan fazļaca gıyún. ben gıyúnı tercihæèdiyón. ne bilèm? tabi y®ı oļuyó. ço[⊥] y®ı (54) oļuyó. çō[⊥] y®ı oļuyó. pırı[⊥] ⊥ısmına daha iyi yōşo oļuyó. pırı[⊥] deller. gıyru[⊥]suz oļana. onnarı (55) kesmèyi daha tercih édiyöz. tabi var. cinsi var tabi canım. aynı *garaman* gıyúnı oļur. pırı[⊥] gıyúnı (56) oļur. merinus oļur. merinusu[⊥] da eti pek yenmez. ne biléyin? onu çitlik besliyó. dövlet şeyi bizde (57) oļmaz. biz *garaman* gıyún besleller de az. •le hayırlısı. biliris, yáparıs. yo[⊥]furt da yáparız. òn aļtı (58) sene inek sādı[⊥] yo[⊥]furt yáptı[⊥] gızım. bu□únü[⊥] sūdünü, sabān sūdünü yárin kese yo[⊥]furdu oļaļa[⊥] sabāļa (59) *gonyeye* yetişdirim ben. ē o derece oļur.

(60) āfiyet oļsun oļum noļaca[⊥]? körōļan gözü. modeli. bunu[⊥] modeli körōļan gözleri. delikli yazı[⊥] bu. (61) hayırlısı. ⊥apat da şey édelim yá iççik dur. öle mi? iki □ún dā yeyelim böyüyelim ba[⊥]alım. hanım ne (62) yápiyó? iyi. •le mi *aļļah* iyilik... tabi. *ibrām* oļanı everemedi. *ibrām* teļaşada. buļamıyó, arıyó. (63) oļan çalışdına. o polisi everdi o gitdi. hī o iyi o gitdi de. *erzurum*da. hindi bi de güççük oļan var bi (64) de. hī oļan *erzurum*da. o[⊥]uyán. o da o[⊥]umadı. çalışıyó. bay® ezeyet çekdi. yō mazlım yáni o gadar. (65) •le hayırlısı. asgerden geldiler işde. oļdı gadar yaşanca[⊥] çäre yo[⊥]. işde arāzisi oļan mejmur geliyó (66) oļum. gidiliyó da baharın geliniyó. yönü geri geliniyó. arāzi var. ekiyó, dikiyó. ammā işi oļmayán (67) geşler bütün gidiyó yáni. yō *cengizi* [⊥] burası rāmetlik *cengizi* [⊥]. hā yá puļļu[⊥] *musanı* [⊥]. buyúr. dè fişirdi. (68) yo[⊥] yetmişæelli aļtı. esgiydi. içik haccayá gidelim diye para biriktirdiydik. bayá bi hayli

bilessik, ałtın ⁽⁶⁹⁾ ètdiydik. òłum dedim benim sālı ƒım birez zor ğaldı. moturumuz da ço¹ kötű. Őunu de ƒıŐdir de dedim. ⁽⁷⁰⁾ ùmre Filan ¹ismet ołursa gene gideriz ùlen dedik. ¹le mi ki? gene de ołsunlar òłum. adam ołsunlar. ⁽⁷¹⁾ èle gülünç ołmuyalım yáni. yáni ¹le yáni. hayát devam èdiy.

⁽⁷²⁾ amca ço¹ ołdu ğızım. otuz sene ołdu amca öleli. ołdu. canım ğızım ołcānı b¹ onu ¹ ölcēni bilsek zkten ⁽⁷³⁾ bu baŐlamazdı¹. ammā vāde yètmiŐ. bu ğadar. tabi ¹le yāv ¹le. ne ƒapılır ki? *cenābı ałlah* ¹le. ta¹dir ⁽⁷⁴⁾ bu yáni. b¹brek ğanseri ołdu. böbrēni de ałdırdı¹. *gonyāda* evimiz varıdı satdı¹. gene ołmadı. gene ⁽⁷⁵⁾ ołmadı ğurtaramadı¹. ùçünü adam varı¹a evlendirdik. ikisini dē ben evlendirdim sōna. hī hī Őükür. ⁽⁷⁶⁾ on ğutu ğofret ben ałdım. on da ğomŐu getirdi. bi òłan everdik. hindi evlenmek zorałdı ğızım ço¹ zor. ⁽⁷⁷⁾ everili atmiŐ beŐ miłlara małæołdu *ibrāmın* dü ƒünü ötekini ¹. birikmez. k¹lü birikdiremez. hepsi hepsi. ⁽⁷⁸⁾ ço¹ zor ammā hayırılısı. ¹le keŐge onu ałdına ğöre hızmata etselerde. heriFine sahap çı¹sa da. anadan babadan ⁽⁷⁹⁾ da geŐdik. bi de iki sene sōna ayrılıyólar. ałtı ay sōna boŐanıyólar. burda bitiyō.

⁽⁸⁰⁾ tab¹. ğızım utanma¹ varıdı. herif dövērdi. evi ¹ ö ƒüne gider ālardı¹ ālardı¹. yönü geri gelirdik. ¹le ⁽⁸¹⁾ nere gitçez? gitçēmiz yer yo¹udu ki yá. e babamızı ¹ evi babamızı ¹. o varısa òłanı ¹ yo ƒusa biz ğız ⁽⁸²⁾ çocüyüz. horlanmiŐ bi ğız çocü nere gidebili ¹? ba¹mazlar ğaç. tamam bi çı¹dın tamam ora bi dē ⁽⁸³⁾ yo¹. o ğadar. ama hindi ¹le de ƒil. ço¹ zor. hayırılısı *ałlah*andır nēdelim? nāsip. dē ƒilidi. ¹le üç sene ⁽⁸⁴⁾ ben üç buçu¹ sene ğaynanam rāmetlik yaşlıyđı. barabar durdu¹. yedik, iŐdik, yüdük. çamaŐır makinesi ⁽⁸⁵⁾ mi varıdı? yo ƒudu. onu ¹ çamaŐırını da yú ƒudum. kendiminkini de yú ƒudum. ammā hind¹. makinē de adam ⁽⁸⁶⁾ tenezzil ètmiyi. ¹le tabi ayrı. ayrı at ayrı yí¹a. tabi bozułdu. bozułdu yáni. bi de ƒiŐik ğüne ğaldı¹. Őükür ⁽⁸⁷⁾ ba¹aılım. *ałlām* iŐaııah bozmasın gene de yāvrum. neslimizi devam ètteri ¹. èttirelimi ¹. nē biliyin?

⁽⁸⁸⁾ eveli Őu ğomŐuyá vardım geldim. Őurda bi ğomŐu var. belediye baŐkanı. onnara vardım geldim. ⁽⁸⁹⁾ yáta¹ta oturuyó. nōlır? diyó ha¹ı ¹ helāl et diyó. ço¹ diyó çalıŐdı¹ iŐ ğördük diyó. nası heıaııaŐcaz? ⁽⁹⁰⁾ ğız hinden sonra y•miye aııca¹ dēyiliz yá birbirimizden. benden yána helāl ołsun. tabi ekmek èderdik ⁽⁹¹⁾ barabar. iŐ ğörürdük. yáni nası heıaııaŐcaz ki? diyó. yaşlı benden yaşlı. seksen dörd yaşında. ben ⁽⁹²⁾ yetmiŐæüJ. o seksen dörd. épéy var. hind ¹ nahaııaııaııeŐcaz dedim. y•miye

ödücek dèyiliz yá. ha¹ğı L¹ (93) benden yána heļal ossun. sen de heļal et. bu ğadar. yá. ordan dün şunnarı L gelin şe de. oļan hapse (94) düşdü. şu ğomşunu L şu onnara vardım geldim işde. gene varım ğo Lşuļara. dèynēnen gityón yá (95) gidebilyón yáni. ▪le. ▪le işde. hayırılısı ba—alım ▪le. hindi sen ▪retmen m¹L? bi de soruyún. hemşere m¹L? (96) nahaļ bişey? ▪le mi? tabi. ▪le. tabi. tabi tabi. herkeşi L bişeyi. tabi hayırılısı ğızım. ne biliyin? şükür.

-5-

YERİ : KADINHANI/Bayramlı Köyü

ANLATAN : Nurhan BAYRAM

YAŞI : 56

KONU : Karışık

(1) sen de ha¹ıısın da yápan oļmaz ğızım. ünüvestede yápan oļmaz a¹ ğızım. vaļļā kim oļaca¹? eden (2) oļmaz. ē ğızım ğadınannı L dú Fúnü nasıysa bizim buranın da öyle. ğadınannı L dú Fúnü nasılısa (3) bizim dú Fún de óle ğızım. tābi sen de emir ğuļusu L ğuzum da. yáni yápan oļmaz a¹ ğızım. □órmedi L (4) de yápan oļmaz. ne bilèyim? yáni. eden oļmaz. kim èdecek? ben ne ļafæèdiyim de ğızım? işde. yáni (5) ğadınannı L dú Fúnü nasılısa, bizim buranı L dú Fúnü de óle.

(6) oruç ayında nāpacıyık ğızım? işde. zabah yèmek yáparı¹, hazırıları¹. odada, ¹óy odaļarında (7) yèller yèmēmizi. işde ğızım yáni ¹óy odaļarında. a file, a file yáni. erkeklerimiz yèr, ğadınlarımız (8) da evde. ¹óyümüz ufagæoļdu Fu için herkeş evlerinde èder. yáni herkeşi doļanıļlar. (9) bayramlaşılıļlar. érke fimiz de gezer, ğadınımız da gezer. bütün ğaç hāneysek otuz beş (10) hāneysek de, ğır¹ hāneysek de. hepisi gezeller. benim iki çocu Fum var. iki. sa Fñļ ğuzum. iki (11) oļum var. bu da gelinim. bi de torunum var. işde bóle yáni daha mu—dar amca L da geliyi. (12) şeyim de ondan se Fer şu şavļarımı vèr ğız.

- (13) hoşgeldi L iz. baba L sóledi. postacıda çalışır.

- (14) óle □órmüş gibi şóle.

- (15) neyse onu söyle.

- (16) ne sólüyüm de yáni diyirim işde.
- (17) yèmekler nasıl oluyú?
- (18) ha yèmekler ğızım.
- (19) ðómbe nasıl oluyú?
- (20) yèmekler aynı *ġadınan*. çorba yó ƒurt çorbamız, yáyla çorbası diyim ġári sa L_a. yáyla çorbası (21) onu L_a ar_aasından piriş pilávi, üstünde et. onu L_a ar_aasından börek, su böre ƒimiz. onu L_a ar_aasından (22) ekmek ġadeyifimiz. onu L_a ar_aasından bamyá. ondan sō bułġur pilávi, hoşaf. bunnar yáni. (23) yeme ƒimiz budur. perşembeæünü başlar. perşembeæünü başları_a. ðóyümüzü L_a çołū çocū. dört (24) □ún orda durru_a. perşembeden başları_a. ġına ġađdırı_a. ġına ġecemiz olur işde. işlerimiz (25) mi? işlerimiz çifçiyik ġızım. yó yó ine ƒimiz, danamız, ġoyúnumuz, ġuzumuz. her yerimiz (26) de is. yú_a eTtik de.
- (27) şimdi mēmuru_a.
- (28) oruç ayında da hazār oruşda de ƒişik oluyú. biz sałata yáparı_a meselá. bāzı ðóy yápmaz (29) patetes sałatasını. bizim bura ādetimiz. patates sałatasını mutla_a yápacıyí_a. domátési (30) yápsa_a da ot sałatasını da yápsa_a da biræay onu yáparı_a. patates sałatasını. çorba, datlı (31) onu L_a yanında bi ana yeme ƒi meselá. o işde yaptı_a bó ƒún. yú_a yáparı_a, ðómbe yáparı_a. (32) eveli orucu L_aeiçinde yápyıdı_a. ðómbeyi. şimdi oruç gelmeden yápyırı_a. bó ƒún de yú_aamızı (33) yápdı_a. ev ekme ƒi yáparı_a. *ġadınan* da bilir. yáni ev ekmēmiz. işde óle ġızım.
- (34) tābi canım gider gelirik ġo L_aşularımıza. gider gelirik neyse. işde bóle. •lümlerde de (35) ġızım aynı yēmēmizi □ótürük. biræafda yemek □ótürük. erkekler odayá □ótürür. hazırları_a. (36) ġadınlar eve □ótürür. biræafda giderik. yáni yemekle giderik. herkeş ġāfałtı yá_aın ġo L_aşusu. (37) ġāfałtı □ótürür. sabah ġāfałtı. yáni ġene aynı yēmēmizi □ótürük. yáylamızı L_a, ðóyümüzü L_a (38) hep ƒsi yēmēmizi □ótürük. yēmēmizi □ótürük ġızım. üş □ún hazırları_a. üş □ún ben, üş (39) □ún neyse şey şey □ótürük. ġāfile ġāfile. erkekler ðünde □ótürür. erkekler biræafda □ótürüller. (40) odada yeller. ðóy odamız vardır bizim. •lü sahabını L_a ðóy odasında yeller yeme ƒi de.
- (41) do ƒuma da giderik. do ƒuma da ne ƒaparı_a ġızım? hastanéye giderik. bizim buranı L_a iççik ādetimiz (42) şeydir. hastanéye giderik. hastaneden gelince yēngatdan yá_aın emmi, dayı, hała, deyze (43) óle olursa. bacı, ġardaş. onnara pasta yáparı_a.

çaynan □ótürrük. tekrar yèmek, aş bişirir, ⁽⁴⁴⁾ □ótürrük. İo=usa şeyi. óle □ótürrük. hediyesini □ótürrük. herkeşi L =úfünden ne ğoparsa? ⁽⁴⁵⁾ ba= sa La bi b∩lik vèrdim havādisi.

⁽⁴⁶⁾ hıdırèlezi yápmazı=. yó óle bek çok ğı=da ālemde bi. hıdırèlezi bek gitmezzik. yāni ⁽⁴⁷⁾ giderik dèyi. nişanımız oĸur. gelin ğızımıza giderik. ara oturması dèrik. da=ım gelin ğızı ⁽⁴⁸⁾ dèrik yāni onnara giderik. gelin ğıza. var. yüzæaçımında gelinne, sādıc yápdırır gelir. =óy ⁽⁴⁹⁾ gelir bi geline ba=ar bi de evine ba=ar. ondan sō geçer, gider. çay içerik. dú fúnnerimizde ⁽⁵⁰⁾ çay □ótürrük. yá=ın, mesalá ğonum ğo Lşu, emmi dayı. onu □ótürrük. =oĸa □ótürrük. =úfrümüzden ⁽⁵¹⁾ ne =opuysa. İo=um, püskú fút, sadrazam. ne a=ıımıza düşüyse.

⁽⁵²⁾ o zaman herkeş da fa ço= so=a fa gidiydi. hindi ğene bu tele fizyóndan az gidiyi millet so=a fa. ⁽⁵³⁾ anca bacı La, ğardaşı La yāni. bi hasta oĸursa onu L ziyāretine èderik.

⁽⁵⁴⁾ o zaman İamba. ğaz İambası. ğaz İambasını yá=ardı=. o zaman da ayrı bi dadıdı ğızım. ⁽⁵⁵⁾ oturudu= ğanevçe işlerdik. o ğaranı=da şóle dizimize aĸırdı= ne bim? bozuĸuyúsu da ⁽⁵⁶⁾ bóle hindi va nası işliyelim? ba elim, ayá fım da hiç yo=. yı=anınca geçer. sen kimi L ⁽⁵⁷⁾ ğızısı L ğadınanda? işde óle ğızım. adetlerimiz bóle. ilahiye, túrküyü bilmem ğızım. tekerlemeyi ⁽⁵⁸⁾ yāşlılardan da yāşlı da yo=. yo=. èrkek de yo=, ğadın da yo=. vaĸĸā ne bim? bizim burda ⁽⁵⁹⁾ erkenden ölüfürüyle. vā ğaş ğızım çalışĸan oĸup da. hindi ğıra gitmezler. ğır bilmezler ⁽⁶⁰⁾ hindi ki gelinner. ğızlarımız, gelinlerimiz, ğırı bilmez. eveli zamanında biz gitdik. ben ⁽⁶¹⁾ □úÇçük de filim. elli beş yāşındayım. amma zamanında pancar da sóktük. yāni ekine bilmem de. ⁽⁶²⁾ bi esgiden yóĸma yóĸaĸlarımızı. onĸarı fiĸan bilmezzik. ne bim? orānan yóĸaĸlarımızı. ⁽⁶³⁾ makine varımız. onnan biçellerimiz. ama onnarı bilmem ben. nenelerimiz èderdi ⁽⁶⁴⁾ yāni. dedeyi bilmem ğārin. babamı L dedesi biz □ór dünyā gelmeden ölmüş.

⁽⁶⁵⁾ ben üç. iki oĸan, bi tek de ğız. gidip geliyrik. şurda evimiz ğızım. ben zāten emmimi Læoĸuna ⁽⁶⁶⁾ geldim. hā a=raba evlil= ben. va zāten =únde işi zāten amcanna L çalıştı=. ben burayā ⁽⁶⁷⁾ geldikten sonra ayrıldı babaĸlarımız. emimnen babam ben burayā gelin geldim de ondan ⁽⁶⁸⁾ sōna ayrıldı=. ev şey tarĸa işini. evlerimiz ayrıldı amma tarĸa işi birl=di. ben burayā ⁽⁶⁹⁾ geldikten sōna ayrıldıĸar.

tarla işimiz birlıdı. ben geldikten sōna ayrıldılar. ondan sō da ⁽⁷⁰⁾ zāten ğayınbabam, emmim ben geldikten sō çoı durmadı. ayrıldıtan sō da bayá •ldü ⁽⁷¹⁾ zāten. yāni yānındaydıı. yānındaydıı. biz üç ılıtiyik. üç ılıtiyik. bi eræavrad, eræavrad ⁽⁷²⁾ üç ılıti vardıı. tekrar bi de ğayınbabamız varıdı. tekrar bi de ğayınnamı ı anası vardı. ⁽⁷³⁾ onu ıæōılu oımadı fı için ğızlarında dururdu. bizde dururdu ırahmetlik. dört çocuı birini ı var, ⁽⁷⁴⁾ dört çocuı da birini ı varıdı. eveli çoban muban da varıdı. işçi de varıdı. dē on yēdi, on ⁽⁷⁵⁾ sekiz kiři, kúfletinen oturduı. vaııā ne bim? *cenabı allā* hazār o zaman da ayrı bi dad vardı. ⁽⁷⁶⁾ hindi ne bim? ne bim? sayğılıydıı ğızım. ondan yāni da. yó yó dē ğayınbabam •ldükten ⁽⁷⁷⁾ sō, neden sōna ayrıldıı ğayınnam da benim yānımda çocū oıutdu *ĝonyáda*. ondan sō çocuíları ıæiři ⁽⁷⁸⁾ bitince burayá geldi benim yānıma *ĝonyáda* çocuíæoıutdu. ondan sō benim yānıma geldi. ⁽⁷⁹⁾ işde bi beş seneye döndü ğayınnam da •leli. ğayınbabam çoı oldu da. ğayınnam yē ı •ldü ⁽⁸⁰⁾ işde. yáşadıı, yáşadıı ğızım. dē b•yük ılıtim dē yim beş, otuz sene durmuş. e ben de durdum. ⁽⁸¹⁾ otuz bir biııı, otuz ikiye döndü. vā hindi oısa va durmazlar ğaş ğızım. yó yó beraber yáşıyııı. ⁽⁸²⁾ ğışın orda oturuyduı da hindi burayá indik. şe ılımedik. aman yázın zor oıuyú dēyi. merdivan ⁽⁸³⁾ ğārin ğocadım. merdivandan iççiı gücülen inip çıııııı. şeı oldu. aman yázın burayá indik. ⁽⁸⁴⁾ ha fıa burayá indik. burda işde. bóle adetlerimiz.

⁽⁸⁵⁾ ben seni ıórmüş gibiyim bi yērde. *nigarı* ı ğayınnasıynan benim babam amca çocū. *nigár* ⁽⁸⁶⁾ haıa ı. *firdevis* var ıórumcesi. biliyi ı ıı? işde o da emimizi ı hem bunu ı deyzasını ı gelini.

YERİ : KADINHANI/Beykavağı Köyü

ANLATAN : Hatice KOÇAK

YAŞI : 67

KONU : Karışık

(¹)gæğuzum hoş geldi L. hayır mı? aman hayır ossu L. ğuzum hayır ossu L. va||ā ne bilëyim? ne (²) bilëyim? ne dëyim de ne ğonuşuyúm? hā tamam. *hatice ğoça*⊥. atmışæedi. b||ş. üçü ğız, ikisi erkek. (³) ben dōma b||yüme bura||yım ğuzum. bahça benim. burayá ben her şeyi ekerim ğuzum. burda hiş (⁴) bizim yo⊥ yóğumuz hani yo⊥ yo⊥ burda. her şeyimiz var hī. findımızdan dut, cevizimizden dut, (⁵) kirazımızdan, fişnemizden ı—lamΔrımızdan ne bilëyim her şeyimiz var. älmamız var. işde āsmamız, (⁶) ba fımız, patetés ekerim. domatés, biber, ot, yeme otumuz, domatésimiz...

(⁷) yëmëimiz bizim yëmëimiz ço⊥ □ózel olur ğuzum. her yëmëimiz dörT dörTlük olur. yáparız. bamyá (⁸) çorbası da yáparız. yáyla çorbası da yáparız. su b||rëni de yáparız. dolmasını, sarmasını yáparız. (⁹) ne bilëyim a⊥ına ne gelirse her yëmëimiz bizim ⊥óyümüzde dörT dörTlükdür yëmëimiz.

(10) dú Fúnlerimizde de aynı ğuzum. bamyá çorbamız oğur, yâyla çorbamız oğur, yoğurtdan buğarız. (11) ondan sōna irmik helvası bişitdirriz. buğur piláví bişitdirriz. piriç piláví bişitdirriz. e ne bilèyim (12) işde mağ keseriz. inek, tosun, neaolursa. onu ayrı bişiriller pilávları L yüzüne. yèmeklerimiz ço¹ (13) dörT dörTlük oğur. dú Fúnlerimizi L ossu L, evlerimizi L, yèmēmiz ossu L dörT dörTlük oğur.

(14) dú Fúnümüz üş □ún sürer. üş □ún sürer dú Fúnümüz. işde ilk □ún cumayı □ún múbārek □ún, cāmiden çı¹annarı, (15) hısım, a¹raba, ¹óylümüzü dayvet èderiz. yi firmi yim beş s'nfra atarız. o □ún flene. a-řama da gendimizi L (16) a¹rabağarımızdan, hısımımızdan, tanıdımızdan, dostumuzdan gelir. a-řama ğene sekizæon s'nfra atarız. (17) ondan sōna èrtes |æún ğene zaba- yèmēmiz, □áyfeltisini vèr |riz. flene yèmēni vèr |riz. o □ún cumārtesi (18) □ún dú Fúncümüz gelir ğayri. bin kişi o-u. beş yüz kişi o-u. üç çüz kişi o-u. ne o-uyābilirse L. o kendi şeyi Le. (19) o □ún a-şam □āyri sa Fat biræādar s'nfra atarız, yèmek vèr |riz. hī fle ğağabağı¹ oğur. dú Fúnnerimiz. èrtesi □ünde (20) □āyrın, bazar □ún de ğāri gelinimiz çı¹aca¹. zaba- ba Fıtdırız cāmilere. işde filancanı L piláví var buyúru L. (21) sa Fat do-uzdan on ikiye ğadar. onu da óğle yidir |riz. ondan sōna gelinimize gideriz, gelinimizi getiririz. (22) gelinimizi indir |riz. ço¹ řerāfli oğur dú Fúnümüz, Pek řerāfli oğur. dā buğanta dèyi ceza Filan da aldığar (23) burda. çora çoÇü Fa da silah atdırdığar. buğanta dèdği bóğle dèdiler de işde. çoÇu¹ğara silah atdırdığar dèyi (24) cezā •dediler ondan. silā ço¹ atıldı çoÇu¹ğara atdırdı Lız diyerek. o zaman fle cezā geldi. ço¹ silah (25) atağğar. ğarağoğu L Filan da āzını dutuğuruyğar ağleylem. onnar da kÇçiz¹ ğāri el ¹ólgesi èdivèriyer ğāri (26) silahğar hiç durmaz iki □ún zaba-ğara ğadar, èrtesi □ún ikindine ğadar, ikindin sō Fu ğadar. elhamdürüğğa- (27) ğuzum. hiş □órmedik. hā ço¹ yèr de oğuyú. ammā bundan üç hafta evel dāmat vuruğdu. gelin ağmayá giTti. (28) dāmat vuruğdu, öldü. gelin ğaldı anasını L evinde. her şey duyúğuyú da vabbım, ağğahım ğorusu L. ne bilèyim (29) benim a-ğım èreli burda óğle biaşğımız oğmadı.

(30) oruca ğuzum nēæaparız biliyi L mi? erişde èderiz. yú-a èderiz. hař¹ařlı ekmē èderiz. su bórekleri (31) açarız. sarmağar sararız. doğapğara doğdurrız. hī haTtá benim var d® sarmam. sardım geçen seneden şu (32) tāze yāpra¹dan. hindi çıkağğt, bişir. mayhoşuca, yúmuřacı¹ aynen şu hindi dağından sarma gibi. hindi (33) ğene ağğahım izin vèrise ğene y®rın oğmazsa bir □ún ğene çoÇu¹ğarımı toğlayıp sardıracam.

(34) □ózel. yóruľuyúrum hay ğuzum yóruľma mıyın? diy ırim. óĝle sı—ıntıľardan diy ırim işde hastaľandım. (35) buramda ıban ı—tı. tüm●r dēdiler. amelāt oľdum, ilaş vērđiler. sa ƒnı *aľlahæırāzı* ossu ı. ba—sāne □ózumünen (36) iş □órdüm mü bóĝle inivēriyi. oĝæiř □óruyürüm, o— □óruyürüm. ammā ne ƒāpiyım? *hacı* amca ı durdurmuyú. (37) hadi gidelim ekelim. hadi inelim şunu da ekelim. hadi inelim bunu da ekelim. dün a—şamāda— apa moturuynan (38) bóĝle her yerleri sürdük. aÇçını apaľadı—. işdā ba— buna geledim. pkrasa ekdiydim. bo ƒún de (39) bunu apaľıyım da dēdim. aÇçı— da húÇudum da ĝēvřiyi. oturdu—Ça da kilōæaľıyı. hā óĝle işde ğuzum. (40) ne bilēyim oÇu—ľarım iki oľum var *ĝonyáda*. iki ĝızım var burda. ĝızımı ı biri aşşā *ĝadinannın* (41) —óylüğünde ĝocası öldü. ĝardařımı ıæoľuna vērđiydim. óĝle işde. iki ābeyim öldü, damadım öldü. (42) saĝoľ işde. o illelerinden işde bu hāľlere düşdüm. ben de bóĝle de ƒilidim de. ĝene *elhamdürüľla— aľlahıma* bin (43) kere řükúr. óĝle ĝuzum işde iyiyiz *elhamtürüľlah* ne bilēyim iyiyiz diyiyirim. *aľlahæırāzı* ossu ı h●kümet (44) de aÇçı— aylı— vēriyi bize. mayışımız Filan yo—. emeklimiz yo—. hı yāřlı mayışı vēriyi. iyi kótü onnan (45) biz de idāre ēdip, ĝēdiy ıriz. óĝle işde. bi işde ba—çamızda eş, dos geliyi, yiye. keřĝe işaľla— diyiy ırim (46) bi geli ı de siz de yen. kirazlara Filan ba—sāne ĝāri oľmayá durduľar.

(47) □ózel —óyümüz. pek iyi. hı vah vāh vāh daĝľarda bu ıarľarımız var. iyi yāni daĝľarımız Filan pek (48) temiz, iyi havadar iyi. geliller herkeşler □únnük belki üç üz araba gelir bazar □únneri.

(49) vilı iĝārım sus ĝa dā benim □únümde Filan. ne ışşı— varıdı. ne telev ızon varıdı. ceyran Filan (50) yóĝudukine. nası oľaca— diyiy ırim şura bi tenēke ĝoyúyúdu—. üstüne bi ľamba ĝoyúyúdu—. gelin olacaz (51) diye sevincimize onun ıřşıĝında elişi yapıyıdı—. óĝle ĝarannıĝıdı. ĝarrannı—. oca—da oca— yānarıdı. ocān (52) ı—sııı ıı aľırdıĝæelimize. bi ĝo ışuyá gidecēz mi ē o da sóĝünüľürdü mü ĝāri onu ı depesinde —ózü oľurdu. (53) onu řľle saľľayá saľľayá saľľayá ētdik mi ó ı—ümüzü ışşıdırdım. ıra varıdı. sōna fenār diyē bişey ı—dı.

(54) yō. a—arsuľarımız varıdı. eřmelerimiz. varıdı a—arsuľarımız varıdın. ordan doľdurudu—. dey® (55) yó—ardan diyiy ırim. daĝdan inen suyumuz varıdı. sı ƒır Filan ı—madan. bu ıarľarı ı suyú büz gibi oľurdu. (56) destilernen óĝle doľduru gelirdik. onnarı ıæüstünü ērkenden sarardı— aĝşamāædar buz gibi durdu (57) desdide. eřmeleri ı suyú ıľıĝæoľurdun.

(58) elimizinen ekin işledik oruçda diyirim. elleri L    y nden motur bulur, gelirdik. birinde bize bağıırıylar. (59) siz oru yiyi L iz d yi. orucu y r mi? a  ah o zamanda  gle diyirim. b gle y nardı  ia  torpra  gız torpra  (60) y nardı diyirim.  gle işde onnan alışırdı . ekerd   sapı, samanı ekerdik, ekini işlerdik. b gle iı  (61) daha ia  a dı mıydı  ari  or gelirdig ev  mize. iik y tardı . ondan s na da  a ardı  mub rek  n. (62) haz raaı  y m mizi şeyimizi hazırlardı . y  udu ceyran meyran işşı  mişşı  ne f arasın bişey y  udun.

(63) bu day, arpa. onnarı işlerdik. pancarı o  ekmedik. ekildi bir zde, ekilmedi.  oletimiz var hindicik. (64) suy muz o  hindi de arazimiz az bizim. a  arazimiz o  osa topr mız o  osa hindi  olet y pıldı. (65) suy muz o . h k met y pdı  uzum. h k met y pdı h .  gle  uzum işde.

(66) giderdik  uzum da. hindicik  ari dadı  adı. eveli bek dadlıydı hıdır llez Filan. giderdik diyirim. (67) azz mızı ağırdı , giderdik. da larda sağıngaş  urudu , tağba ağardı , oynardı . oy du. bi   yden, bi (68) y  ın bi   yden a rabağarımız gesse birimizi L y nına. onu L başına toplanırdı . tağba ağar oynardı  (69)  ız. şu telev  zondan hi bişey aranmıy . aranmıy  hindicik.  gle bi ş nnik şamata hindi.  nk  her (70)  n   L m zde o. ondandır haz r  ayrın.

(71) tabi canım. hindicik bi atanı L beş evl dı var diyiy  rim. hasta ele d şd . bir ey o ba ıy  bir ey o ba ıy  (72) bir ey o ba ıy   o L ll   o L ls z. eveli orda evinde, o lan evl dının yanında  l r. o kefennerdin.   lerdin (73) h  saygığığardın. hanı  ırda f  evl ğları da gelir ba ardı ama ordan kefennerdir ı ardın.

(74) tabi  uzum yemek  ot r z. oray  d rim. y şlıys  uş  n beş  n gideriz. gencise on beş  n daşınırız (75) y m nen. oranı L derdini orta laşırız. yo f  oray  y ptırmay z. o y m  u  y n gider. zaba  da gider. (76)   len de gider, a şam da giderir. gidilir  gle gidilir. oranı L iı . acı azağmaz amm  azağdı y re  adar (77) gidilir. taybi y rdımcı oğuruz.   leye Filan   y m z pek iyidir pek y nıgızdır birbirimize. gideriz.

(78)  o Lşuğ muz iyidir  uzum. iyidir  o Lşuğ muz. iyidir birbirimize diyirim. birbirimizi L başına (79) bir iş gelse  o L m  o Lşu onu L başına toplanırız. hım iyi   leyiz işde. ba  alerimizde işde herkeş işde (80) da f lıy  diyirim. b gle ba asını şey idi. eskikıbi de d   ızım. hindi   ylerde şeh r oğdu. aynı bizim (81)   y m zde şeh r hindicik ne var? hani ben  oca kişiyim hağ ından geleliy  rim bu gada 

şeyi geşlerimiz ⁽⁸²⁾ ekivëriyi aççıı bişey hemen çapaıayıvırıyılar. ammā ine fı varısa. bunnarı L temsil inekleri varæişde ⁽⁸³⁾ onnarna ūraşıyılar. başıası inek de daşımıyı. o— zaba—dan iki bardāni yıadı mıydı tamam gony@æbi oturuuyılar. ⁽⁸⁴⁾ İra fat. İra fat canım hindicik ne var hindi İra fat millet İra fat hindi. allahım aratmasın bu □únlerimizi ⁽⁸⁵⁾ diyirim. hindi iyi ortaıı çōı iyi. çoı iyi. esgiden de dadlıydı ammā yóğudu da. ne biliyim hazār ⁽⁸⁶⁾ geşliğinen mi? o □ünnerimiz deha dadlıydı. tābi işde o □únlerimiz deha dadlı oıuyıdu diyirim. hindicik ⁽⁸⁷⁾ ne bilëyim ğāri diy İrim. yaşlandıı da ondan mı? yó Lsa aççıı dad azaıdı yāv. ógle işde guzum.

⁽⁸⁸⁾ yúıayı üş kişi ossu L dörd kişi ossu L gider o La. ógle kimi beze dutar. ondan sona şógle □úççü fünü açar. ⁽⁸⁹⁾ birimiz de ocān başına oturu. o da bŊyü fünü açar. birimiz de bişirmëye oturu. o da bişiri. e Læazından ⁽⁹⁰⁾ dörd kişi oıacaı. biri de ayáıda □áyı çayı Lı getir. ondan sōna ayáıcı ğāri bóreklik hazırıa. ğāri bóreklik ⁽⁹¹⁾ hazırıanacaı. bógle ğoca tepsilerinden ğāri onnarı... bórek guzum ısbanaıdan da yáparız. et çııardırız. ⁽⁹²⁾ patetés □áynadırız. Ŋnden sōna pëyniræederiz. her şey ederiz. hā ógle ederiz. óğünde şu Fırınımız var ⁽⁹³⁾ diyirim. ekmek édtik haşgaşlı. Fırın var şurda kendimizi L. kendimizi L fırınımız var. gelinler varıdı. dedim onnara. ⁽⁹⁴⁾ ben dedim İki üş paket et çııarıyım. bi patetés □áynadı L. pëyner ğataıım içine. vaııa hanı şey oımasın ⁽⁹⁵⁾ da. şógle b İæazırıadııar bórekliğı. ğāri súrdüler dirim. bógle bógle tepsileri diyirim. üş dört tepsi. aıı L ⁽⁹⁶⁾ gidi L dedim. çoçuııarım sahurda Filan yiller. □ótürdüler. haşgaşlı ederiz ekmæo Lu bilir misi Liz? Lómbe. ⁽⁹⁷⁾ onu L haşgaşını dóğeriz, ğaıırız. ezeriz onu makinede ezme gibi. ondan sōna onu L içine aççııı südü Læossu L ⁽⁹⁸⁾ su ossu L dókeriz. yág tam bizim beş kiloyú aşdııæo hiş Lıımadı. biri de yarı oıdu. vaııa hiç yálan Filan de fılim ⁽⁹⁹⁾ baı. ógle ondan sōna ğāri onu □áynatırız b•yük bir ğabınan. içiğini haşgaşını ğāri yá fınan □áynadırız. ⁽¹⁰⁰⁾ onu ğāri şebidæekmëni bili L sen. bili L dë mi? o şebid ekmëni açarız. onu L içine súrer súrer. ğatıarız ğatıarız ⁽¹⁰¹⁾ ğāri Lómbeæbi Lómbeæbi ğāri súreriz. tepsilerini yáğıarız. hı ógle de ógle étdik işde. haz... çoı hazırıanır ⁽¹⁰²⁾ bizim Lóyümüz. bógle ramazanıı gelirkene Pek hazırıanıııar. bórekler açalııar diyirim dey@ onar tepsi, on beşer ⁽¹⁰³⁾ tepsi açalııar. su bŊrë. açalııar onu bi ğaTta saçda hemen o yánna o yánna hemen hafifÇe bişirdimızinen ⁽¹⁰⁴⁾ dūrëriz. içinin de o ıııaı döşedimızı de keseriz. onu da ógle

düereriz. buzlu¹dan çı¹artı Lıydı o kendi ⁽¹⁰⁵⁾ kendine saşar. saşdı mıydı ondan sōna
suyunu □áynadır. aynı yé Lı açmış gibi dōşeriz.

-7-

YERİ : KADINHANI/Bulgurpınar Köyü

ANLATAN : Hacer MALSIZ

YAŞI : 63

KONU : Karışık

⁽¹⁾ ne bilëyim? hā yāşım atmışæüç. adım da *hacer maşsız*. māsız. hı. bizim ārılar
adamı dirliksiz ⁽²⁾ ediyó amma. hī hindi biz bi iş yápmı fóz. çoru çocū da fıddı¹.
işde biri *yózgadda* ondan sōra ⁽³⁾ gelinná ğızı L oļanı Lıa ğız da *godunanı* Lda işde
şeyde ünüesdede orda yúrtda çalışiyó. işde. ⁽⁴⁾ bizde herifæemehli oldu işde ikimiz
duruyóz. her şeyi boşladı¹. ekmē gücümüz yo¹ ğayri. ⁽⁵⁾ yō yápmiyóz. işde anca
ĝarnımızı doyúruyóz işde. yemek, buļaşşı¹.

⁽⁶⁾ geşdi. duydu L bizim dü fūnū? hā biz ye Lı dü fūn yápdı¹ da oļana *yózgadda*
oļana. ben onu ⁽⁷⁾ soruyó L sanneddim. hā ben biz ye Lı işde biræay oldu. *yózgadda*

ōļana dü ƒün yábdı⁸ da. hani ben onu sordu^L sanneden de. dü ƒün na haļ geŞdi? dēyinci o a¹ıma geldi. bizim esgiden⁹ işde üş gün yápaļlar burda işde. cuma gün başlar. cumartesi, pazar biter. hiş bi şey yapılmıy¹⁰ işde daļıççı geliyó. daļıççılara yemek veriyóļlar. a—şam çalgıcısı oļuyó işde dü ƒün yápiyóļlar.¹¹ cumartesi gün de işde ¹ınasını ¹ađdıriyó. gene aynı a—şam yemēni veriyóz. ertesi gün de¹² gelin indiriyó. üş türlü yemek veriyóz. fazļa vermiyóz. bamyá, toļğa ondan sōra pilávæişde¹³ hoşaf. bunnar işde.

¹⁴ gitmiyóz. gidiyóz desek yálan oļur. bizim k•yü^L işi yó ƒun oļuyó fazļa bi yáylayá, hora hura¹⁵ gitmeye tātile filan çı¹mayá milleti^L şeyi oļmuyó. va¹di oļmuyó. bizim burda hindi azađdı¹⁶ ык ufa¹ maļ var. iri maļ zaten boyunu aşğın. çifçilik var. tarımcılı¹ var. iş ço¹. adam¹⁷ da yo¹. geşler hindi gonyá ƒa, meselá gadınana, ıļğına diyen gibi daşındı giTdi. işde gálan¹⁸ iki üç b•yük ísan. o da işden va¹ıt bulup da tātile Fila hıdırelleze söz gelim filan yerä¹⁹ gidemiyóļlar. gitmiyóļla... hanı duyúyóz, görüyóz telev |zonnarda gidiyeler de bizlerdä²⁰ yo— onnar. hiş bayá eylenmiyóz, gezmiyóz. hā bele va¹ıdı geçiriyóļlar işde bizim burda.

²¹ yō aynı işde milleti^L yápdī yemeklerden yemeklerden yápiyóz. öyle ayrı gayrı bi yöresel²² yemēmiz yo¹ bizim. aynı milleti^L yápdī normal yemegæişde. yápiyóz, yiyóz.hī yeşil.²³ da ƒa yeşilidi de şu dere boyú ş•le hiş görünmezdi öte yá¹a bu yá¹a. gava ƒıdı. erig, gava¹,²⁴ sö ƒüd her şey varıdı. işde bu derēyi yápacz dēyi goymadıļar. işde bu bizim buruyú bunnan²⁵ on beş oļmadıysa da onæiki onæuç sene evvel bi ayfet oļdu. ço¹ zayát yápdı¹. sel. hī sel²⁶ ayfet yápdı¹. ta b•le şu binanı^L ykırısına çı¹dı sel. şo yáni da şo eve vardı. •le b•yük gitdi.²⁷ •le b•yük gitdi. b•le arabaļar, b•le münübüsler, makineler canım annatama^L gāri giden²⁸ gitdi. yō insan gitmedi. insan da nası gitmedi? ƒlen va¹diydi. herkeş evindēydi. óle gitmedi.²⁹ e ƒer ikindin va¹di, sabah va—di oļuydu ço¹ can gıyby da oļurdu. ƒlen va¹di oļunca tam milleti^L³⁰ eve çekild^T va¹ıd oļunca oļmadı. onnan da o zaman bi dilekçe verilmişmiş. biz ayfet bölgesindēyiz.³¹ bizi gırtarı^L. bize bi im¹ān tanı^L yárdımcı oļu^L diye. on da o □ún bu□ún hindi çı¹mişşar, gelmişle³² bu sene güzün. buļları işde deşdiler, yáPdıļar, yí¹dıļar yárdım eddiler, yarı zarar yáPdıļar. hī³³ hindi su geldi mi dereden gidecehæa—ıļ sıra. bize zarar vermeyecek. amma oļur amma³⁴ fazļa gelince aynı gene da ƒııır. onu da bilemiyóz. ı ƒı devlet yápdı. hī devlet yápdı. işde onæuç³⁵ sene filan oļduydu o^La. pek oļmadı

da. ço¹ köyümüze oldu hani insannara ço¹ dek geldi. ded¹m gibi ⁽³⁶⁾ b¹le araba, motlar, ma¹ineler. ondan sōra patēsler ço¹. ğava¹lar, a Ƒaşlar ğoyunnar, inekler ⁽³⁷⁾ gitdi. gitdi. ço¹ gitdi b¹le dışarda oğan dek gelen gitdi. *allah*dan oğaca¹ yá yer □ó Ƒe ğağuşuvıdı ⁽³⁸⁾ gibi oldu. toğusunna berāber nē varsa inividi işde. burda oldu. hī burda oldu. bū bu bölgeye ⁽³⁹⁾ ş¹le aldı, verdi, çäkdi gitdi. hı hı ben burda dōma b•yümedin. burda dōma, b•yüme. aynı ⁽⁴⁰⁾ duruyó da insannar azaldı. gitdi. esgiden ço Ƒudu. işde dēyim *ĝonyá*, *ĝadınan*, *ığın* oğlara ⁽⁴¹⁾ gitdiler. da Ƒıdığlar. hī da Ƒıdığlar işde hindi ğenş diye bişey ğalmadı. hī yaşlığlar ğa... hah tatilde ⁽⁴²⁾ geliyóğlar. bayramda gelyóğlar. yáz tatilinde geliyóğlar. işde ¹le. hiş de yápmıyóz işde orda ⁽⁴³⁾ annaşdan seyrediyóz. hī annaşdan... hı hı biz de anca¹ seyrediyóz annaşdan işde.

⁽⁴⁴⁾ yapıyódum da hindi yápmıyóm hani yo¹ mağım tükeddim bitdi. bitdi. iki sene... götürüyóğlar ⁽⁴⁵⁾ bizim köyün aynı hepisi yapıyó. hī satıyóğlar. hī gelir... mağ işde. bizim burda şeye vermezler ⁽⁴⁶⁾ sütçüye. yo¹ sūdçüye vermezler. işde yó Ƒurt yápağlar, peynir yápağlar. onsan sonra yáĝ yápağlar. ⁽⁴⁷⁾ ğatı¹ deriz biz onu yápağlar. süzdürüyóz, b¹le tuğuğlara doğduruyóz. orda çekiyó Ƒce ⁽⁴⁸⁾ ğuruyó. ondan sora tekrar tuğu Ƒa bi diye basıyóz. ondan sora satıyóz. yiyóz, satıyóz. hī hani ⁽⁴⁹⁾ hem kendimiz yeriz hem satarız. da hī bizim işde iki sene filan oğdü hemi bitireli. yápadı¹. ⁽⁵⁰⁾ kimse oğmayınca benim de ellerim, ğoğlarım her yerim kireşleme. ondan sora var bi amca var ⁽⁵¹⁾ zaten bi ben varım. zaten amca oğmasa ben burda kendim duramam. hī o hindilik... işde ha ⁽⁵²⁾ geldikleri zaman oğuyó. hī geldikleri. hā bi ğün iki ğün duruyóğlar. bi ğün iki ğün yátağlar, ⁽⁵³⁾ ¹a¹ağlar, yeriz, içeriz, gideller. biz de ora varınca onlara varıyóz. yō ¹adınandağlar. e ikisi ⁽⁵⁴⁾ *ĝadınandağlar* da biri ta *yóĝad*da işde getiremedik. *ī bozan küresitesinde* memur işde. ⁽⁵⁵⁾ bilgisayar başında. vağla o ğadarğarını da bilemen. hī hī memur orda. hī işini aldı. beş sene ⁽⁵⁶⁾ oğdu. orduydu işde esgerl¹ni eTti. beş sene oğdu. bi nişannadı¹ oğmadı. bozuğdu. yáni ⁽⁵⁷⁾ nişannısı ¹retmen oğacādı. daha atanı¹ de Ƒilidi. atanınca vazgeşdi. hī vazgeşdi tekrar bi deyá ⁽⁵⁸⁾ nişannadı¹. bóyük ğayri işde bi dü Ƒün yápdı¹. biræay oğuyó işde. yō *ĝonyá*da yápdı¹ sağonda. ⁽⁵⁹⁾ ğene burda yápardı¹ belki de oğan ar¹adaşlarım var benim sağonda oğaca¹ dedi. ¹le dince ⁽⁶⁰⁾ biz de onun gitd¹ yóğa ğiTtik. nası ossā hindiki ğündē evğadğarı ¹ evğad seni ¹ oğuyó da ğö ¹ül ⁽⁶¹⁾ seni ¹ oğmuyó. onu ¹ ded¹ yóğa ğidece ¹. hinden sōra. biziki ¹le.

(62) vaļļā hindilik ģo Lşularımızıla bi yáramazļımız yo. iyiyiz. ā yo bi sııntı yo. hani bi (63) dedT L gibi çocūmuz yo dövüşecek. kōpēmiz yo boġuşaca. bişeyimiz yo le oļdū gibi (64) de ancaġæişde kendi hālimize yiyip, içip, yátıyóz, aıyóz işde. iki geziyóz şuraļarda. vaıd (65) geçiriyóz. daha dorusu vaıd geçiriyóz. biziki hinden sōra o. hī vaļļā hinden sōra biziki (66) o. bizim yápaca durumumuz yó. benim işde diyin yá her yerim kireşleme. belimde bel (67) fitī var. dizlerim tutmuyó. tāsıyón, şeker ona göre zaten. her şey var. ço çalışdı çó. (68) durmama üzere. aynı işde k•ylüler nası çalışdıysa biz de öyle çalışdı. yō pek ço (69) durmadım. bān ġayınbabanı L yánda. iki buçu sene üç sene durdum. hindikinner hiş durmuyó (70) yá. yá duran duru. ben gelinim benim yánımda aļtı sene durdu. hindi ġonyáyá ġadınana ev aļdı (71) ayırdı. iyTz hindiye ġadar burda da iyTz orda da iyTz. ankyļa ġızı L arasında oļmuşdur (72) tartışma bizim aramızda oļmadı gelinimle. hī gelinim anne dedim | bi diyá demez. o derece (73) gelinim iyi. hindiciki de iyi. biz dā biræay oļdu hanı da ıyımnda da deyil esas iyi. iyi hā (74) iyi iyi. o hanı aļtı sene durduġ himde de bu yáni tabi yō şeyde yábanda ġayrı bunu L işi (75) ö Lünde orda. geldiler işde bi dü fünde iççi durdu. bi de ö gün geldiler şey on douz mayıs (76) bayramında. oļan bi gün izin aļmış. bi gün bayram. iki gün ara şeyi. pazartesi, cumartesi, (77) pazar işde üş dörd gün durduļar gitdiler. bi gezdiler. geliyóļlar. ġurban kesiyóz. başġa da (78) bişey yápmıyóz işde. aynı anca bayramlaşılıyó.

(79) var. anna yápannar meşur. satılıyó buranıı ilļā èliki beş oļursa biziki on oļaca. bizim (80) buranıı le. tabi tabi. amma aļışġın oļdūmuza ben hindi iki senedir yo. bi türlü dışarınıını (81) yiyemiyóz işde. aynı köyümüzden aļıyóz yiyóz. hī aynı tanıdıılarımızdan köyü L (82) içinden aļıp da yiyóz. yiyemiyóz. hī biz yábanı L şeyini atliyen oļmuyó. hısımımız, arabamız (83) oļursa ġidiyóz. hı yosa yo. ben dirānda bacım var ora giderin. pırelēnde var bacım ora (84) gideriz. ġadınanda var bacım. ġardaşım var. anam var. ora ġidiyón işde. çocuıara ġidiyón. (85) le hī. ġonyáda da var iki dāne ġardaşım da orada. dā gitmedim. nāsibæoļmadı hani ġıTtim (86) desem yálan söylerin. uzaı geliyó ba la hī. hī le de işde ġidemiyóz. evelce maļ varıdı (87) ġidemedik. hindi de bizim adamı L işde arısı var yá. arıcııı yapıyó benim adam.

(88) yo fo kemāļ emmini L evi de fıil. bura veli emmini L evi. hī bura veli emmini L evi. isdiyen (89) oļursa da veriyóz oļuyúnca veriyóz. hī nerde yáyılıyósa yáyılıyó işde. arını L nerde yáyıldını (90) bilmıyóz. geliyó canım. aıııarı var da hazar kendilerine

göre. a=ılları olmasa ğovanını ⁽⁹¹⁾ bilmez. birbirini L ğovanına girmez. yō girmezler. girdi mi öldürüürüller. ğatmazlar. ⁽⁹²⁾ herkeş kendi ğovanına girecek. va||ā ben ūraşmıyóm. bobası ūraşıyó işde dede. zor öldü ⁽⁹³⁾ yer oluyó. şindi şu ā hu dönem zor. hindi o ƒu| veriyó. o ƒu| verd-nden zor şindi bu dönem. ⁽⁹⁴⁾ so=uyó da içeri de giremiyón. girivèriyó çı=ıyó. görmüyó L, ğaçıyó. her şeyler var. gelir mi? ⁽⁹⁵⁾ çı=ıdı mı o ƒu| gelmez. gidece L a|aca L. görece L, ba-aca L, tanıyaca L, bekliyece L. hī ğonuyó ⁽⁹⁶⁾ ağaçlara ş•le. bu||ardan sabah beri çı=ıdı işde a|. va||ā ğızışdırdı L mı sa|dıriyó||ar da. ⁽⁹⁷⁾ sa|dırmıyó||ar desek yá|an olur. ğızdırmasa L bişey olmeyó. yo= canım bişey etmeyó. ha bi ğat ⁽⁹⁸⁾ so=uyó acıdıyó yá •le zehirleme olayı yo=. hī •le işde. hī •le.

⁽⁹⁹⁾ elli. has ba| canım. şeker Filan ne ƒarasın? yo= yo= biz ğoymúyúz. hī ğoymuyúz. •le •le. ⁽¹⁰⁰⁾ hindi petēn kilosu çı=ıdı ğır= millona. ğır= millona petēn kilosunu a|ıyóz hindi. va||ā ⁽¹⁰¹⁾ ona göre işde. isder kendi L de olunca ne ƒapaca L hindi? bi şey yapamıyó L. a|masa L olmuyó. ⁽¹⁰²⁾ etmese L olmuyó. kere va-tında olmuş. kendi ürüyüp gidiyó. hī ürüyüp gidiyó a|mayız. ⁽¹⁰³⁾ haydi ba-a|ım size... şe L başarılar versi L sizi L şeyinize. ço= yášā. haydi haydi. hā biliyóm. ⁽¹⁰⁴⁾ onnar benim annemi L deyze uşa=ı|arı olur. işde onnar annemi L deyze uşa=ı|arı olur.

-8-

YERİ : KADINHANI/Çavdar Köyü

ANLATAN : Nazik ÖLMEZ

YAŞI : 54

KONU : Karışık

⁽¹⁾ adım *nāzik* ğuzum benim. iyiyim ğuzum *a||aha* şúkür işde. =óy de oturuyruz biraeiş ⁽²⁾ yápdı ƒımız yo=. çi|çiyiz yávrum. hī dōma, büyüme *çavdardayız*. hiş bi yere ğitmedik. ⁽³⁾ tar|amız var ğuzumaeişde. pancaræekiyriz fasülle ekiyriz. ondos sōcuma bahçeyi ekiyriz. ⁽⁴⁾ zebze ekiyriz bahçeye. onnarnan ūraşırım, oyá|anıyım. yō ğuzum hepsi evlendiler. ⁽⁵⁾ üçæōlum var. bi tek de ğızım var. hı āmin. ğızımæistanbulda. ğocası mēmur. hıh. ⁽⁶⁾ bahçeye ğuzum biz biberæekiyriz. domatés

ekiyrik. ondos sōcuma patetés ekiyrik. so fan ⁽⁷⁾ ekiyruz. işde gendimizi L yiyecēni ekiyruz. *aḷḷā* şükür. elæayámı, elimizæayámız dutuyú.

⁽⁸⁾ yávrum işde bahçeyi ekiyruz. turşumuzu ğuruyruz. acılıımız var bi. onu yáپیruz. domatésden ⁽⁹⁾ yáپیruz yávrum. biber de aپیruz. içine ğarışdırıyruz. çekdiriyruz. ğoyúyruzocā. ğaynadıyruz. ⁽¹⁰⁾ ğavenezlere ğoyúyruz. ğışın ğāvaḷtı da yiyiyruz yávrum. yḠı biberimiz bizim bi de. sirkeni Læiçinde ⁽¹¹⁾ bişiriyriĝæonu. ğāvaḷtıda yiyiriz yávrum bizæonu. turşu ğuruyrum. çocuḷarımā ğuruyrum. ⁽¹²⁾ gendime ğuruyrum. ğışın yiyiriz. *aḷlahæömür* vèrise. ğurdum ğene yiyeciyiz.

⁽¹³⁾ oruşda ğuzumæişde hazırḷıḷ yáپیruz. yúḷa yáپیruz. erişde yáپیruz. ondo sōcuma nemmen ⁽¹⁴⁾ yáپیruz. bunnarnan yiyiriz işde. ḷómbē yáپیruzḷ bizim. buranı L mēşur ḷómbesi var. haşĝaşḷı, ⁽¹⁵⁾ yḠı. açıyruz, yá fını ğatıyruz. haşĝaşını ğatıyruz. daha L ğatıyruz. ondo sōcuma yáپیruzḷ, ⁽¹⁶⁾ bişiriyruz, yiyiyruzæişde ğeceleri onu ğuzum. toḷ dutuyú bizi.

⁽¹⁷⁾ va yávrḍm esgiden ğayınnayá, ğayınbabanı L yánda hiç ğonuşulmazdı. esgiden ğayınna, ⁽¹⁸⁾ ğayınbabanı L suyúnu dókerdi L abdesæaḷırḷan. ḷaḷardı L, ayáḷĝabısını çeviri cāmiye ⁽¹⁹⁾ ğiderken. çekedini dutardı L. u furḷardı L. yátacaḷarında yátaḷlarını sererdi L, onnarı yátırı ⁽²⁰⁾ ğiderdi L _evi Le. dēse onnar yátmayıncı ğidemezdik. óle sayĝı vardı. sayĝı ğuzum sayĝı. ⁽²¹⁾ sayĝı. vo fā hindini L gelinneri sen sen ben de ben. sayĝı yoḷ. ğitdi. üşde biri yoḷ evelkini L. ⁽²²⁾ sayĝı yoḷ, sevgi yoḷ.

⁽²³⁾ yávrḍmæişde biz dú funümüz bizim bir hafda eveli ğuruḷur. ondo so hısımæaḷraba geliller. ⁽²⁴⁾ biræafda orda dú funæevinde yemeklerini, aşlarını yiller. hı. ça fırrız. erkekleri, tanıdıḷarı ça fırrıḷar ⁽²⁵⁾ bizikinner. ğadınnar gel ḷler. ğonum ğo ḷşu gel ḷle r. biræafda orda yēniliræiçilir. daḷuḷ gelir. ğapını Læónde ⁽²⁶⁾ çaḷar. aşçı dutarıḷ. börek yáparız. hī dāvetimizæoḷur. yēdirriz, içirriz. nemmen. hı. bizim ⁽²⁷⁾ yo furt çorbası bişirriz. bamyá çorbası bişirriz. piriş piláv bişirriz. üsdü etli. buḷĝur pilávı ⁽²⁸⁾ bişirriz. hoşaFımızæoḷur. ğadeyfimizæoḷur. bişiriz yávrumæişde. misafirleri bi şekilde a fırrarız. ⁽²⁹⁾ ğuzum bizim gelenēmiz, □órenēmiz óle. bizæóle □órdük, óle devamæēdiyruz. zorumuza ⁽³⁰⁾ da varmyı. óle □órdük, óle ğidiyruz. ğonum ğo ḷşu geliyi. hısımæaḷraba geliyi. yárdımæēdiyler. ⁽³¹⁾ bişiriyler, aşçı Tutuyruz. evel daha zoræoḷuydu. gendimiz buḷaşşī yúyduḷ. gendimiz aşı bişiriydik.

(32) amma şindi aşcılar geliyi. yánda bulaşıcısı getiriyle. ğabı ğacā ondan. eveli hısımdan, (33) aṣṣarabadan ğabı ğacā toparlardı. evlere zini atardı. hindi dışarlara atıvırıyız. pek de (33) zorəolmuyú.

(34) yávrΔm nó fúrelimæişde? lambayı yáardı. ğazı ğordu lambayá. aṣṣama nası yemek (35) hazırlyı L? ğazı da lambayı da hazırlardı. silerdik. hazırlardı. aṣṣamæoḷdu mu (36) ekmēmizi yerdik. çöcuḷlar şora şura uyúrlardı. yerleşdiridik. ğanēce işlerdik eveli. (37) tenekeni Læüsdüne lambayı ğordu. ğanevçeyi işlerdik. ğoca ğoca □úllü bóle. adetimiz (38) óleydi ğızım bizim.

(39) ev çaardı biz. ev çaardı. geline ev çaıırdı bóle. işlemeleri işlerdik bóle. ğanevçeleri (40) işlerdik, evleri çaardı. □ózelæoḷurdu. hindikinler işde şey perde bilmem ne? amma biziki (41) iyi oḷurdu.

(42) yüzæaçımımızæoḷurdu ğuzum bizim eveli. gelini fi giyerdik, başımızı yapaḷlardı. sādıcımız (43) da aynen óle. yánımıza oturudu. ğāri gelillerdi. yüzæaçımına baḷmkyá gelillerdi. gelini L (44) yüzüne. értesi □ünü. gelin aldıdan értesi □ünü. ğlen so fu başlar. biræiki saat sürer. hı gelini L (45) evine baḷaḷlardı evine. işlemelerine baḷaḷlardı. geline baḷaḷlardı. gidellerdi, oynarlardı, (46) çaḷaḷlardı. gendi gendileri ğalırdı iççik şóle. ğonum ğo Lşu Filan oynanır, çalınır. ondos so (47) bet bereket oḷsun dēyi gelin būda atardı üstünden şóle. bet bereket ossun diyerekden. iyi (48) oḷurdu işde. adetimiz ğızım usólümüz bizim óleydi.

(49) yávrΔmæişde gelini aḷıḷlar, geliller. dāmat da ğapıda bekler. sādıcı L elinde diynek bekleşiller. (50) gelin ineræarabadan. girer içeriye. eline bi desdi vëriller. vurur ğapını Læó fúne ğırar. (51) ğırılmazsa iyi oḷmazæo. ğırılması lázım. hā gelin onu bi vuru da ğırılmazsa onu iyiye saymazlar. (52) vurdu mu ğırılaca. içinde su, arpa. o ğırılaca. su içine arpa ataḷlar. su ğoḷlar. (53) aTım mıydı ğırılır. bi ğadın da, hısım, aṣṣaraba da dama çıar. yá duşara yá dama. bóle (54) içine fısdı, şeker. bóle ónlükæoḷur. dizlik dirikæo L a. şóle içine ğor, da fıdır millete bóle (55) para, bozu para ğoḷlar içine. atar bóle herkeşe atar. ondos so desdiyi ğırar gelin. ğoḷuna (56) girer dāmat. içeriye girer. çıaḷla işde hindi ğāri ne bilēyim ben? ayna dutaḷlar, ğoḷunu Læaḷtına (57) ğuran-ı kerim vëriller. ondos sōcuma ğapıyá şóle bāzıları da y® sürdürür. gelin y® gibi, (58) ğayınna gelini y® gibi □órsün, iyi geçinsinner dēyi. hī óle de oḷur yávrΔm.

(59) oľuľlar ğızım cin□án oľuľlar cin□án. evelini L hani cin□ánæoľuľlar. bóle eline yüzüne (60) ğarayı süreller. ondos so pantoľonu L bóle tersini giyeller. ma=siyi bóle tersini giyeller. (61) oyún çı=ardıľlar, oyunaľlar. her şey oľur yávr△m. yáni bi şekilde dú Fúnü şineldiller. ğızlar (62) işde hī ōlanæoľur. āzına sı=arayı aľıľlar. elini, yüzünü ğaraľaľlar. ğızlar oynar, ●pmeye (63) çalışıľlar. adet bóle yávr△mæişde. dú Fún şænæoľsun dèyi. óle yápaľlar. □úzelæoľur. herkeş □úler, (64) eylenir. eylenceli yápaľlar.

(65) dú Fúnümüzæişde üş □ún sürer. üş □ún sürer. beş □ún Filan telāşe sürer de. üş □únde ğāri yeme Fidi, (66) misafirydi. ondos so óle sürer. ondos so da işde yorgunnu Fu sa La ğaľır.

(67) yávr△m hıdırèlleze e Fer ōľu L nişanlıysa, ğızı L nişanlıysa geliller. ōlanæevi gelir ğızæevine. (68) orda oynaľlar, çalaľlar. pasda, b●rek, çay ikramæèder ğızæevi. ōlanæevi de çetnevirini aľır, (69) gelir. orda yèller, içeller, oynaľlar. ondos so gelini L başına biræiki çember örteller hısım_a=raba. (70) geline hediye ossun diyerékden. ondos sōcuma yèller, içeller, oynaľlar. oyún yápaľlar. (71) eveli biz şóle çinçileri ğayardı= . óle atardıĝæóle. oyún çı=ardır, óle oyún yápaľlar. çinçi (72) desdini L ğırı Fı işde meselá. çinçi dèrik bizæo La. ondos so ğayáľlar, topæataľlar, oyún çı=ardıľlar, (73) ipæatlaľlar. işde bişeyler yápaľlar hani eyvence oľur.

(74) var yávr△m var. oľmaz mı? ğış geldim miydi evde yetişdirrik mısırı, tavı Fı. keserik. onu L (75) suyúna aynen bamyá çorbasiæíbi şóle eşgili, boľæacılı bi çorba bişirrik. içine un ğatar iççi= (76) şóle bi ğaşşı= . tereyáľıca bóle bişirrik. ham△rı da bóle suyú Læiçinde bişirē bişirē bişirrik. (77) zinilere dókerik. ondos so ğışınæo so Fu=da ğar y@dim miydi onu onda, on birde şóle yátacāmıza (78) yá=ın ğonum ğo Lşu, hısımæa=raba gelir. onu bişirrik. ondos sōcuma yerigæonu. üselimiz (79) seven sever, sevmeyen de sevmez. sevenner ölü gibi sever. ço= sever. sevmeyen de yemez. (80) yemeyen de yemez. bilen yer, bilmeyen de yemez.

(81) yávrum aşüre ayında işde dómemizden çorba bişirrik. çorbayı bişirriz. içine öte beri ğatarı= . (82) findı=, fisdı= ne varsa evde. ondos sōcuma =a=arız, □ózelce giyindirrik, ğuşanırı= . elimize (83) helkeyi aľır, içine kepçeyi ğoru= . ondos so □özümüze sürmeyi çekerik. ğonuma ğo Lşuyá (84) çı=arı= . birer kepçe, birer kepçe herkeşe dókerik. amma o □ún ço= sevabæoľurumuş. (85) óle dèller. □özüyü L Filan ārılmaz. aşüre □únü giyinece L, ğuşanaca L. □özü Le de sürmeyi (86) çekece L dèller.

eveliler óle dèller. biz de işde onnarı dutarı¹ yávr△m. hindikinner yápmaz⁽⁸⁷⁾ da biz yápardı¹. aşüre ayında işde bunu yápardıgæişde hī. başga da bişey yápmazdı¹.⁽⁸⁸⁾ oynayıp çalma olmaz. sevabæoşur diyerek de. ilk □únü bişirise¹ daha ço¹ sevabæoşur dèller.

⁽⁸⁹⁾ yávrum arefe □únü çor çocu¹ geleceċk. õļu¹, ğızı¹ gelecek. dāmadı¹ gelecek. torunnarı¹ ⁽⁹⁰⁾ gelecek. yemek yáparız. hazırız. evleri, bar¹ları siler, süpürrüz. □úmüş gibi. ğapıları¹ ⁽⁹¹⁾ ó fúnü Filan süpürrüz. meċækeler ğonsun diyerekden. yemekleri hazırız. ellerimize ⁽⁹²⁾ ğına yá¹arı¹ yávr△m bizæo zaman. Pek □ózelæoşur. hindikinner öce yá¹ıyılar amma ⁽⁹³⁾ bizæeveli ğına yá¹ardı¹. ço¹ □ózel oşurdu.

⁽⁹⁴⁾ bayramda da ğāri zabānan heriflerimiz cāmiye gideller. oda oşurdu. odalara yemek ⁽⁹⁵⁾ saċardı¹ yávr△m biz eveli. orda yemek saċardı herkeş nēse. bi ğap yemek, bi çencere yemek ⁽⁹⁶⁾ bişiri □ótürü orda erkeklerimiz yèllerdi. ğapını¹ Læó fúne çocu¹lar geliller. şeker, fisdı¹ da fıdırdı¹ ⁽⁹⁷⁾ onnara adetimiz, usólümüz óledir yávr△m. yer fisdı fı yávr△m. ondan alırdı¹. ondos so ⁽⁹⁸⁾ babamızæanamız alırdı nēse. getirillerdi. çocu¹lara da fıdırdı¹. sevab_oşur ilk □únü diye. ⁽⁹⁹⁾ ondos sōcuma õlumuz, ğızımız gelirdi ğāri. □úler, oynaşdı¹, oturudu¹, yèr, içerdigæişde. ⁽¹⁰⁰⁾ yávr△m bayramımızı bóle ğonuma ğo Lşuyá bayramlaşmayá giderdik. b•yüklere giderdik. ⁽¹⁰¹⁾ □úççüklere de fil. □úççükler b•yükleri¹ L ayá fına gelirdi. bayram óleydi yávr△m biz. óle eveli hatir ⁽¹⁰²⁾ vardı, □ó Lül vardı. şindi bayram Filan sayán yo¹. óle óle ay yávr△m.

⁽¹⁰³⁾ ğurban bayramı da aynı yávr△mæişde. aynı hazırılı fı yapıyrıgæişde. ondos sōcuma kesen keser. ⁽¹⁰⁴⁾ parası olan keser. oċmkyán da kesmez yávr△m. kesenner o¹ a vèrir. hī keserigæişde. iki üş ⁽¹⁰⁵⁾ kişi ine fe girerik. eveli ğoyún kesiydik. şindi ine fe döndü iş. orta fa girerik, keseriz, üleşiriz ⁽¹⁰⁶⁾ yávr△m. *allah* ğısmetæèdese işde doċapılara ğoru¹, yèrik.

⁽¹⁰⁷⁾ yávr△m sú bōrēni Læiçine şóle nemmen □óz ğararı bi unu Læiçine şóle yedi tāne beze oċaca¹. ⁽¹⁰⁸⁾ un □óz ğararı içine y△mırta ğırdı¹. duzunu atar, yo furuduċæonu yávr△m biz. ondos sōcuma ⁽¹⁰⁹⁾ açardıċæonu şóle yedi tāne beze. sernedirdik. içini ğaċırdı¹. èt, so fan, ğara biberlice, ğırmızı ⁽¹¹⁰⁾ biberlice ğaċırdı¹. maydonus ğatardı¹. □ózelæossun dèyi. ondos sōcuma onu suyú Læiçine ⁽¹¹¹⁾ saċardı¹. ondos sōcuma işde içine onu hazırılar. ğızardırdı¹. e Læa fır yēmēmiz

oydu. hah ⁽¹¹²⁾ bizim burda sú b•rē e Læa Fır dú Fúnnerde de yápydygæeveli. hindi yápmıylar da. zor dëyi. ⁽¹¹³⁾ o ğadar kiŝiye yápydygæiŝde. *ałlah* bereketini vériydi. iyi ğuzum hadi. *ałlahæiŝi* Li ras ⁽¹¹⁴⁾ getirsin. hī oıdu hadi.

-9-

YERİ : KADINHANI/Çeŝmecik Köyü

ANLATAN : Hatice KILIÇ

YAŖI : 61

KONU : Karışık

⁽¹⁾ ètsin *nurcan* ètsin. kim èderse ètsin? *nurcan* ètsin. o suşsuz Janımæo. *fırdevs* suşsuz. ⁽²⁾ sen suşlu oıursu L. o □úççük çöcu L hālā kezbanlan biz laFæéTtik de hālā.

o oļanı L □úççü Fūdü ⁽³⁾ yá. *ebunu* Læoļan. o çoÇā bóle bóle sǫmüş Filan dèyi dōruļuyı. o yǫ dèyi. dōruļuyú. ⁽⁴⁾ o dōru oļuyú. o dōru oļuyú. *atlantı*ıynan nese *atlantı*ı. ğız işde bóle bó. yǫ dèyi. siz ⁽⁵⁾ y@nışsı Lız dèyi. *kezbán* da dèdi ki anne dèdi. bũ ğocaman oļan, oļan bilmiyi mi her ş¶ci? ⁽⁶⁾ o zamannar ğocaman varıdı. yá ètmişdir. ðşede sǫmüşdür dèyivi ğitsin. dèmedi dèyi. ⁽⁷⁾ ama vaļļaha billā *kezbangilde* dèdim kiyát yáııdı dèdim. ğaş seFer geldi dèdim. *ayşe* ⁽⁸⁾ ossun dèdim, vesile ossun dèdim daha ğomşuļardan hiş bir kimse dèm sizi dèm ðótü ⁽⁹⁾ oļara÷ ğonuşmadı dèdim. *vesle* ye Lgem dèyi ğonuşmaz. siz nası ğonuşuyú Luz yá? her şecT ⁽¹⁰⁾ biliyi Liz.

⁽¹¹⁾ yō ben vèrdi vèrmedi. hindiyēædar yèdik, işdik, geldik, geŞdik. yáni biræay oruşdan bēri aş ⁽¹²⁾ buļġuru atdim. *alini* L ğuşlar var ðúmesde. ekin işlendi bayramı L ikin, üçüncüsü □ún □úlüm. ⁽¹³⁾ aļı L bũdayı ölçük de aļıp da gelivèremediler. ğıyamadıļar hıh. biræay biræay ğeti biræayı ⁽¹⁴⁾ da geŞdi. ğetirmediler. bó Fún ğeldi, yárin ğit. bó Fún ğel, yárin mı ğelecek? bir □ún mü ğelecek? ⁽¹⁵⁾ isteyemedim ğetiri L dèyi. aş buļġuru, aş buļġurunu Læázını aşdım, *alini* L ğuşlara atdim. ⁽¹⁶⁾ atıncı *ayşagilden* geliyrim. gelike herif telefon aşdı. ğız dèdi bi ğoşam buļġur ğetir. on ⁽¹⁷⁾ sekiz dene ğuşæölmüş aşlı÷dan dèdi. şóle bi ğoşam ğapını Læázından ğumu Læüsdüne, poşeti Læiçine ⁽¹⁸⁾ iki ğuşam aļdım. ğapını Læázından. hī ğendi bũdamı aļdım. onu L bũdasını aļmadım. ğendi ⁽¹⁹⁾ bũdamı. ordan sonuma şu iki ğoşam poşedi Læiçine ğodum. aļtında da ince ğum var. ocā ⁽²⁰⁾ suļayácam. ar÷amdan çı÷dı. nēre ğidiyi L *hatçā* dèdi? ben de dèm *sāmigilden* geliyrim ⁽²¹⁾ dèdim. şey *firdevs*. oruyá ğirdim nēse kerme doļdurumuş hızlı hızlı. oruyá ğirdim. burayı ⁽²²⁾ nēdece L de aļdı L da? va sen de çocu÷lara yárdım èdip duruyú L da. ba La atlı ó Lü ļaFæèdiyi. ⁽²³⁾ □óyā ben ordan bi ğoşam bũda aļdım yá □ǫ Lü oļmuyú. y@ ben seni L ekmē Li bi sene ètmissim. ⁽²⁴⁾ ben senden bi ğoşam bũda aļsam da ben ha÷ıyım. ne ha÷ıyım. ben evde ekmē ètdim.

⁽²⁵⁾ bi □órèdi L *nurcanı* Læevde •ldüm de ğeri dirildim. zopa açılıvırıyí, yányí hisden. hisi L ⁽²⁶⁾ içinde ğaļdı÷. açılıyí çetin so Fu÷dan ğaļdı. ğış so Fūdu. ondan sōna aFæèdersi L şeyimde ⁽²⁷⁾ çibannar şóle şóle çı÷mış. zabanan oturup da d•rt de ğa÷dı÷ aşam. ève ğidemedim. şora ⁽²⁸⁾ varıncı çöndürēm a÷dı. nēre çöndürüyüm? saļıvırdım şeyleri L ğapıda. ne mezmurātım ⁽²⁹⁾ *vesile*? ne mejmurātım?

niye vèrikene zoruna varıyí ba ^La bũdayí? ölçerke de óle. iki, dört, ⁽³⁰⁾ altı... her zaman gör.

⁽³¹⁾ iki senedir gendi ölçüp geliyi. geçen sene helalæèt *haççaæba* dèdi. aldı, geldi. gızım ha ⁽³²⁾ iki torba *kezbana* vèri ^L dèdim. var sizi ^L dèm. vah dèyi goļu doļu dèyi bilerzik dèyi o ^La ⁽³³⁾ dèyi hayír olur mu? dèyi. vèrilir mi? dèyi. ba ^La. ben de goļu doļu bilerzik olup da dèdim. ⁽³⁴⁾ ha şonu dişlerinen artırdı. ha búrgur gáyadı, iki torba da o ^La vèrrim. ałamadım. vèrmedi. ⁽³⁵⁾ va işde öbürlerine vèriyiriz de. bu sene ba ^La óle dèyi. sen de dèyi oļu ^La, gıza yárdım ètme. ⁽³⁶⁾ sen nası èdiyi ^L yá? sen nası gátlar aldı ^L yá? çit çit yá. eh ben bi ^Lótü ev aldım da ço^L mu ⁽³⁷⁾ □órüyü ^L ba ^La? benim sa ^La, seni ^L ekmē ^Le ba^Lmıyí benim çoÇu^Llarım. gitme dèdi. *ali* ⁽³⁸⁾ de dèdi. *mustaFa* da dèdi. *sami* de dèdi. herif de dèdi. gitme biz alırız dèdiler. da ^Fa gız ⁽³⁹⁾ vaļļā barışi^La geliydi □órüydü gız. ó ilēn □úççü ^Füdü. şimdi şóle gocaman ilēn. dōru. a^Ldaracı ⁽⁴⁰⁾ aTtı ^Fıynan ^La^Lıvırıyí. a^Ldaracı aTtı ^Fıynan ^La^Lıvırıyí.

⁽⁴¹⁾ hī ben de óle oļdum. yō yō yō o üsde çı^Lar bacım. onu ^L ó ^Füne kimse geçemez. *nurcan* ⁽⁴²⁾ varyá şa ^Fítlik yápdı *nurcan*. *nurcan* şa ^Fítlik yápdı. o zaman. o zaman dó ^Fúşdü ^Fü ^Lüzde *nurcan* ⁽⁴³⁾ şa ^Fítlik yápdı. iyice bi ètsin hoļtaļı. dó ^Fússün. kimse avradı yútduramaz. gelini, gelini de avradı ⁽⁴⁴⁾ kimse yútduramaz. *selbi* aba dèmiş ki şey dèmiş. gızları ^L □úzel de oļanı bek çikin do ^Furmussu ^L ⁽⁴⁵⁾ dèmiş. aman *aļļahım* şóle onu bellediler. biz dèdik gız dā *kezbannan* ļa^Fætdik de dèmedik ⁽⁴⁶⁾ mi? gızım o zaman. geldik dèdik. deli eşşek. gáıuru ^L delisi. gaş gızım ne bilim adam ⁽⁴⁷⁾ bilmiyrim. dōru kendi dōru herkeç y® ^Lış herkeç.

⁽⁴⁸⁾ ben burayí niye aļmıssım da. oļannara yárdım èdecem dèyi. yō beni ço^L □órdü. ondan ⁽⁴⁹⁾ sōna kiyfi yètdi. bũdayí bu zamanları saļ, āşam ezeni. ezen o^Lunuyú. moturu ^L hidrol^Tni ^L ⁽⁵⁰⁾ üsdüne gáymış. on torba. düdük gibi şóle torbaļarı. yō yō dā *kezbana* da var. vaļļā yáļan vilan ⁽⁵¹⁾ sólemiyrim. da ^Fa *kezbana*. bu mu dèdi. bũda ^L dèdi. bu dèdim. gaş dèdi şunu ^L içi nesine gidiyi ^L? ⁽⁵²⁾ dèdi. on torba mı gızım? on torba. şu beşer şiniklerden şóle. şóle. ondan sōma oļum dèdim. ⁽⁵³⁾ gaş kile len bu bũda dèdim. oļan yüzüme ba^Lmıyí. ondan sōna oļana dèdim ki gaş kile dèyinci. ⁽⁵⁴⁾ ben bilmiyrim dèdi. on torba ●şdü. on torba □ótür dèdi. onu biliyrim dèdi. his seslenmedim. ⁽⁵⁵⁾ neyse gáıdırı^La ikisi dókdüler, yırdıļar. torbayı atdıļar şorayá. ben şu ekmegæédilen yère ⁽⁵⁶⁾ gideydim ben bi buçu^L millar para alırdım. vaļļā. tamam. gızım ne yárim torbası gız ⁽⁵⁷⁾ dabanında şu gáııyí. goca bi şu uhraļayıp geliyi. az

bişey galyı. bi dā ekmē ötekini açıy. ⁽⁵⁸⁾ şóle şóle şóle şóle şóle on tene poşet oluyú. şūæadar şūæadar. yálan yálan. onu biylediler ⁽⁵⁹⁾ de. telefon aşdı ba ^La havse. hásda yátıydım bo fazım acıy. *hatçæaba* dèdi. gelmeyecè dèdi. ⁽⁶⁰⁾ bize ekmē ètmeye dèdi. duydu yá. *ayşayá* dèmiş yá *kezban* da *atlantı*ıyá. o dèmişdir o ^La. *hatça* ⁽⁶¹⁾ gelmiyi. orda ^L sōna ben de hasda yátıyırım. herif telefonu aşmış, hasda yátıyí öte yánda ⁽⁶²⁾ dèmiş. sesim hiç çı^Lmıyí amma. bo fazım ğapandı. ondan som *havse* dèdim. aman ben ⁽⁶³⁾ ekmæètmeye Filan gelmem. benim herifim ğızdı dèdim. *mistaFa* da ğızdı dèdim. herifim ⁽⁶⁴⁾ de ğızdı. ben ekmè ètmeye saşmıyılar, ben varmıyacam dèdim. niye gelmeyi? gelmeyecem ⁽⁶⁵⁾ dèdim. iyi o zaman hael èt. niye hael èdiyrim sa ^La? dèdim. ben biræaşış būda aldım dèdim. ⁽⁶⁶⁾ şeyi ^Lizi ^L üsdünden. ğuşlar •ldü. *alini* ^L on sekiz dene ğuşu yémsizlikden •ldü. bennen dó fúşdü. ⁽⁶⁷⁾ benim būdam gelivèreydi ölmeyecèdi. biræay getirmediler, ğıyamadılar. sâte ba ^La *ebu* dèdi. ⁽⁶⁸⁾ ekmēn üs... *hatçæaba* dèdi. bu sene būda çı^Lmadı dèdi. nō fūrecik seni ^L būdayı dèdi. ben ⁽⁶⁹⁾ de ossun, dursun dèdim. çı^Lmadıysa dèdim. hı yō. para vèrelim dèmedi *firdes*. ben ama ⁽⁷⁰⁾ hael ètmiyim o fa. *firdes* eşşek oļaca^L, ben üstünde aļacam o ha^Lĝımı onnardan. çoĝæètdim. ⁽⁷¹⁾ aļacam. bu dünyáda nası oļa... beni sâte aļdatdı. vaļļaha *atlantı*ı. *hatçanı* ^L kimi geliydi? ⁽⁷²⁾ vaļļaha benim gelinim geldi. vaļļaha bi tek ekmegæaļmaz *kezban*. benim ğızlarım gelmez. ⁽⁷³⁾ her □ún gelmez. çocu^Llarım ar^Lamdan... vaļļah tahtan üsdünden bñrek ^La^Lı^L, gelike iki ⁽⁷⁴⁾ bōrēnen dōrt, beş ekmek. vaļļā ĝoyma *havse* istemem dèdim. amma *hatça* ètdi dèdi. ben ⁽⁷⁵⁾ ^La^Lı^L ^La^Lı^Lı^L biz èrkenden dèdi. başĝasını ^Læekmēni yèmiyiriz dèdi. ĝıvrā buļdu yá dā. ⁽⁷⁶⁾ ètsin ĝıvrā^L. kirliyi buļsun. kirli evlerini temizlesin de. kirli ekmēni óle ètsin. ĝahpe ekmekli. ⁽⁷⁷⁾ amına bi sik buļsun. ondan sōna ètsin. *ebu* benim yánımda gerşe gerşe bōrē yiyiydi. onu ^L ⁽⁷⁸⁾ yánına otursun da yèsin. onu bñledi de ondan sōnacım ba ^La ondan sōna üstün ^Lóru telefon ⁽⁷⁹⁾ açar. herif de óle istedi diyerek. şey *zotduru*^L *havse*. ba ^La niye açıyí ^L? yō ba ^La vèrmeyecisin ⁽⁸⁰⁾ vèrme. vèrme hiş vèrme. ben sa ^La e fer ben sa ^La e fer senden istediysen ba^L ğuşlar •ldü. ⁽⁸¹⁾ telefon aşdı herif. on sekiz tene dèdi. ğuşæ•ldü dèdi. çabı^L dèdi herif. biræaşış būda buļ. ⁽⁸²⁾ hepisi •ldü dèyince *ali* dèdi ki ana ğız ha satın aļaydı ^Lız. ğız buļamadı^L. te de firmene gitdi ⁽⁸³⁾ herif. buļamadı^L. ğız ne biliyim işde? buļĝuru aşdı^L, atdı^L. buļĝurdan atdıydım. ha bó fún ⁽⁸⁴⁾ getiriller. yárin getiriyim, bir □ún getiriyim. •ldü bitdi yázzı^L hepsi. ondan sōnam ben de ⁽⁸⁵⁾ canım sı^Lıdı. biræaşış şey aldım ordan. ondan sōna va sen burayı niye aldı ^L da? nèdece ^L de? ⁽⁸⁶⁾ çocu^Llara niye aldı ^L da.

bo= yiyeni misi L? gâtir =ópek. bo= yiyeni misi L? o □únæbu bahçeye ⁽⁸⁷⁾ ekme dèdi. amına ça=arım o bahçayın dèdi. otuz, yüzæotuz beş millon dèdi su parası ⁽⁸⁸⁾ yátırdım da. yándım, gitdim dèdiydi. sikdir git len dèdi. gocamı Lævi benim sikdir git ⁽⁸⁹⁾ dèyi. va dèyi gocamı Lævi benim. o *hołtałıyá* ıaF mı yèter?

-10-

YERİ : KADINHANI/Çubuk Köyü

ANLATAN : Nevruz

YAŞI : 51

KONU : Karışık

- ⁽¹⁾ ne ğonuşalım da?

- ⁽²⁾ onnar soraca[⊥] sen ğonuşaca[⊥] L. annemle ğonuşu[⊥] L.

⁽³⁾ ne ğonuşuyúm da? vaļļā ba[⊥]. *nāvriž*. elli bir. buraļıyım. hī dōma b•yüme buraļıyım. dört. evliyim ⁽⁴⁾ ğāri, dört çocúm var. iki ğız iki oļan ondan sōn ne annadıyım? vaļļā şey işde meslek, reşber hāni ⁽⁵⁾ bild[⊥]n gibi. ne annadıyım da hindi? haļı yı—ıyırım, ev işi. hī şey yapıyırım. işde temizlik ⁽⁶⁾ yapıyoruz, yú—a yapıyoruz. gelinim o. gelinim. ondan sōna yú—a yapıyırı[⊥]. oruca hazırļanıyoruz. ⁽⁷⁾ yú—a yapıyırı[⊥], ekmek yapıyoruz, [⊥]ómbe yapıyırı[⊥]. uFa[⊥] tefek işde yapıyoruz. ne annadıyım vaļļā başğa?

⁽⁸⁾ vaļļā gelinimi aldığæişde. nası aļalım? aynı normal dú řún. □órücü úsúl hı. óle aldığæişde. burası ⁽⁹⁾ oda ğāri. bizim oda bura, aşşā benim ev ğari. hī odayá biz ba[⊥]ıyırız bu odayá.

⁽¹⁰⁾ mu—tar hī benim hanım mu—dar. şey ğāri mu—tarı[⊥] L. hanımıyım ğāri. ğonuşacı[⊥] da ne ğonuşacıyı[⊥]?

- ⁽¹¹⁾ vaļļā ğo[⊥] Lşuļardan ne annadıyım?

- ⁽¹²⁾ esgi insan şimdi yo[⊥] abļacım.

- ⁽¹³⁾ óle aynen aynen işde dēdi[⊥] L gibi.

- ⁽¹⁴⁾ şimdi her şey de şişdi. dünyá de şişmedi amma insannar ço[⊥] de şişdi.

- ⁽¹⁵⁾ esgiden daha sayğılıydı hazār. bu ğadar de şilidi hazār. her şey şeydi hī óleydi. ğene amma şükúr ⁽¹⁶⁾ ğene iyi. insannarımız çok iyi.

⁽¹⁷⁾ esgiden aynı bizim dú řúnümüz aynı devam ēdiyi. esgiden aynı üş □ún yapıydı[⊥]. ğene aynı üş ⁽¹⁸⁾ □ún yapıyoruz işde. óle işde ğına ğecesi yapıyılar. □ózel oļuyú işde. şey atıyılar. uFa[⊥] tefek yapıyılar ⁽¹⁹⁾ işde. ēlençe yapıyılar. erkeler bi yapıyı, ğadınnar bi yapıyı. ayrı yapıyılar hı. ayrı. yemeklerimiz ⁽²⁰⁾ aynı. dört kab yemek işde. iki çorba iki piláv bi de tatlı yapıyılar.

- ⁽²¹⁾ meşur bōrēmiz de vardır.

- ⁽²²⁾ bōrek de oļuyú Janım.

- ⁽²³⁾ ğıymalı bōrek.

- (24) onu da yápirıı̄. yú—adan yápaıı̄lar. açarıı̄ ğadınnar. çoı̄ toplanııı̄lar. ğadınnar □ózelcene yápaıı̄lar (25) édeller. ondan sōna şey de annem annatsın aççık. anam düşürecek. bende de bi şey yōk. ne annadıyım (26) da işde? valı̄a bişey. benim gelin sen ānat bi.

- (27) ğuzum düşece L yávrı̄m.

(28) işde bóle diyirim. eveli şu ğuyumuz varıdı. ğuyúdan su getiridik. su çekerdik. on senedir bayá (29) suyumuz var. burdan devamlı sūt daşırdıı̄. işde ğeş geldi. hindi otuz hāne oldu yá. eveli on bir (30) hāneydi. hindi hemen hemene otuz olduı̄. ğeşler gitmiyi ğāri eveli ğoıı̄lar, gidellerdi, ğoıı̄lar, gidellerdi.

- (31) esgiden su yoı̄muş. herkez gidermiş. su oııuncu artıı̄.

- (32) hindi ğeşler hep. hī hindi su gelince millet ğaıdı. dur ğuzum dur. burda ne ekeller? işde ekin ekeller. (33) ijde nohut ekeller. şey ekeller. uFaı̄ tefek aynı su oıımayıncı. su oıısa pancar Filan ekeller. de (34) su yoı̄. pancar oıımayıncı ekmiyeler işde. ğıraç.

(35) var var. hidiréleze çıııyıı̄lar da. hindi çııımıyıı̄lar. eveli hidiréllez □ózel oııuyúdu. çııııydıı̄. çııııyıı̄ardı. (36) tavı̄, yı̄mı̄rta boyúyıı̄ardı. seni L dēd—n gibi. onu çocuıı̄lar oynaşıydı. ğadınnar bi çııııydı ēlençe (37) yápyıdı. yemek yerlerdi. bulğur bişiriyledi óle. hindi o vilan yoı̄. aı̄dı yoı̄. bayá bulğuru çencélerde (38) bişiriyledi. ğoyúyıı̄lar haşğaş ğoyúyıı̄ardı. evde ne oııursa onnan şeyæediyledi işde.

- (39) yú—a yápdıı̄, bı̄rek şey aı̄ombe yápyıı̄lar. bayá oııuyú işde aynı şey gibi yápyıı̄yı işde.

- (40) o da yú—adan oııuyú.

(41) o da yú—adan yáv. aynı haşğaş.

- (42) yú—ayı açalıı̄lar arasına y® ğoyalıı̄lar, haşğaş atıyóıı̄lar, ğatııyóıı̄lar, ğızardıyóıı̄lar.

(43) hī aynen óle işde. ğo L—şuıı̄lar da aynı, óle biz de. iyiler iyiler ğo L—şu. ğeçimimiz de iyi hindi *alłaha* (44) şükúr. hepimiz iyiyiz. gelinlerim de iyi. kendimiz de iyiyik. memmunum *alłaha* şükúr. var iki (45) ğızım var. var da gelin olduıı̄lar işde biri ıııında, biri bu yánnımda, aı̄yde, burda. dur yávrı̄m (46) babannem annat baı̄. hī āmin. işde óle ne annadıyım?

- (47) ğızım baı̄ mama L ğuruyácaı̄ yēdiriyim. gel bu yánna yáv.

(48) biliyrim de ne annadıyım *aļļahım*? aman yō yō yápamam. beceremem aman yō. ne annadıyım (49) *aļļahım*? óle canım óle. tabi tabi bóle bi dā geldiği. annadın dēyi sen gibi. işde aynı bóle sordu (50) o da. dú fún nası? şey nası? yō aynı esgiden yapaļlardı aynı işde.

- (51) ne dēyi L ğız? ne ba fıııyí L?

- (52) nemmen ne dēyi bilmiyrim ki. ne dēyi L ğuzum? ey ba[⊥] aPļa L ne dēyi aPļa L? ba[⊥] āļiyí amma ne (53) dēyi? işde bóle ne dēyim daha vaļļā?

- (54) benim ğızım ğonuşsun. ba[⊥] nası □úzel ğonuşuyú.

- (55) □órdü fıü? vaļļā ğaFası ğırıļaca[⊥] bunu L. hıh. say bir ğız bi dene. *aļļahaļļa*.

- (56) şehirlerde haļı yí[⊥]ama yo[⊥]dur. ba[⊥] bizim [⊥]óylerde haļı yí[⊥]ama var. bunnarı da söyleyin işde.

- (57) haļı yí[⊥]ıyırız işde. temizlik yapıyırız aynı. temizl[⊥] □úzün yáparı[⊥] ğış girecēne yá[⊥]ın işde óle.

- (58) senede iki kere de anne.

- (59) iki sefer yapılır işde.

- (60) ama ba[⊥] mama Ldan vėriyim. hay mama Ldan vėriyim.

- (61) bu [⊥]óklü temizlik tābi zopaļarı Filan sökdük işde. [⊥]óklü temizlik.

- (62) ge ğızım mama L so fıuması L. ba[⊥] ğuruyú mama L ğuruyú.

- (63) elleme sen vėrme yáv.

- (64) vaļļā yáşlı da geliyi, misafir de geliyi, geşler de oturuyú.

- (65) bizim burda şindi nası sölyüyüm yáni? çay yėri baş[⊥]a yo[⊥] anca[⊥] [⊥]ahvehāne dediklerimiz bizim (66) burası var. şehirdeki b[⊥] óle gidiyer de şey oynayaca[⊥] yerleri yo[⊥] özel yerleri. anca bura bi □óz (67) oda var başğa yer yo[⊥]. bura geliyer ğışın geşler çayı ğoyúyılar [⊥]arlarını şeylerini oyúnça[⊥]larını (68) burda oynuyılar. başğa yerler yo[⊥] yáni. özel yerleri yo[⊥]. ēlençe yerlerimiz yo[⊥]. anca oda var.

(69) burda ēleniyler işte. burda oturuyılar, [⊥]a[⊥]ıyılar. ğızılar evlerinde yáv. ğızılar evlerinde. elişi (70) yapaļlar. misafir geldi mi çetnevir ğoļlar, yemek yapaļlar, buļğur bişiriller. uFa[⊥] tefek ğoļlar (71) ēdeller. evde evāişi yapaļlar, elişi öreller.

- (72) ğısır □ünü yapıyız. □úzēlce şeyi dēmeyi ışladırız. içine biberi fasilleyi, salataļı, domatėsi ğatarız (73) baharatlar da. □úzēlce onu ğararız haşğaş atarız. üzerini süsleriz. gelen misafirlerimizi L ónüne (74) ğoyáırız. yanında çay, [⊥]ahve. öylelikle beşi bi arada yapıyız yán [⊥]. beş çayı yapıyız. benim ğomşuıarım (75) var. gençāište yeni ev yapıdı

şorda. bizim yeni evim yapıldı şorda. başga bizim... evet o benim. ⁽⁷⁶⁾ yâni burda çocu¹ genç kişi yo¹. çocu¹ ye¹ Li yetişme var. □úççük. eşim burda işde diyorum yâ. işde ⁽⁷⁷⁾ ekin ekerler, mekke ekerler. ireşber yâni. hayvancılı¹ımız var. hayvancılı¹la ūraşırılar. yo¹ a¹raba ⁽⁷⁸⁾ de fıliz. ben ğarşı köyden geldim *osmancı*¹dan. ben *osmancı*¹dan geldim.

- ⁽⁷⁹⁾ annatsın da ben şu halıyı getiriyim benim evin yanına oldu mu ğuzum?

- ⁽⁸⁰⁾ hem o iyi annadıyı annat ğız dinnesin.

- ⁽⁸¹⁾ annadıyım ne annadıyım? görücü usulüyle evlendik biz. biz yâni eşim hiş □órmedi. yō evet □órmedim. ⁽⁸²⁾ geldiler beni istediler. ondan sōna birbirimize ba¹—dı¹. o¹lumlu ¹arar vėrdik ondan sōnam başdan. ⁽⁸³⁾ yâni óle başga kişiyile □órüşmek yo¹ evet. anlaşıyoruz.

- ⁽⁸⁴⁾ yó¹a ętđik ğuzum yó¹a ętđik.

- ⁽⁸⁵⁾ on sekiz yaşında evlendim, on do¹uz yaşında çocu¹ sahabı oldum. şu anda üç senedir işde evliyim. ⁽⁸⁶⁾ bi sene nişannılı¹ geçirdim. işdē bi sene on bir ay filan nişanni durdum. hayát geşdi gitdi işdē. ⁽⁸⁷⁾ bi çocūm oldu. on do¹uz yaşında çocu¹ sahabı oldum. o¹umasa¹ bōle olursu¹. o¹ursa¹, o¹utmadılar ⁽⁸⁸⁾ ābimiz o¹utsaydı. belki biz de sizin gibi o¹ur şey olurdı¹ yâni. o¹u¹la giderdik. hayát el vėrmedi. ⁽⁸⁹⁾ para yo¹. bizim ¹óydeyken şeye giderdik, ğırılara giderdik, çapa yapardı¹. şimdi burda çapa yo¹, ⁽⁹⁰⁾ ma¹la ba¹ıyız. geşlerimiz yâzın biçere gideller. biçere giderse biz de ma¹la ba¹arız. onlar gelir işde. ⁽⁹¹⁾ ¹óydekinler *uşā* gideller. *kūtahyáyá* gideller. *manisayá* gideller. *adanayá* gideller. onnar gider ⁽⁹²⁾ biz de burda işde ma¹llara ba¹arız. oturruz ondan som köşelerde oturruz. senin eş ne zaman gelecek? ⁽⁹³⁾ benim eş ne zaman gelecek? onu¹ dāvası. başga da bişi yok işte

- ⁽⁹⁴⁾ va¹llā ğuzum ben de bişey yo¹. a¹ımdan çıkdı gitdi. bilmem yaşımı filan bilmiyirim ben.

- ⁽⁹⁵⁾ seksen, seksen beş.

- ⁽⁹⁶⁾ neāadar? vardır épéy hazār. *arzu*. ¹útükde *rāziye*. hī *rāziye* ¹útükte. va¹llā bilmem óle yapmışlar işte ⁽⁹⁷⁾ *rāziye* ¹útükte *rāziye* çı¹ırıyorlar. *arzu* diyiler, ¹útükde *rāziye*. *ĝarasevişli*yim.

- ⁽⁹⁸⁾ benim babannem olur. evet eşimi¹ şeyi olur, babannesesi olur. bu ¹óy yâni şey ¹óy gibi yâyla gibi ⁽⁹⁹⁾ olmuş. ondan sō ¹óy olmuş. eskiden yâylaymış.

- ⁽¹⁰⁰⁾ gezmiyoruz ğuzum. bişeyden habarım yo¹. ğurban oluyum. burayı bi anca evden çı¹ar şura oturrum ⁽¹⁰¹⁾ onu biliyorum. üç çocu¹ var. iki, birisi ğız ikisi o¹lan. biri

gelini L göcası demikini L. biri dē gadmandaydı, ⁽¹⁰²⁾ o da bura geldi. maļ, besi yapıyılar. kendim ba=ıyılar çocu=ılar yá. evimde oturuyrum. kendim ⁽¹⁰³⁾ oturuyrum. hī ha işde yápar yápmaz, iyi =ótü. yápbildıni yapıyı L. yápamadı Lı bunnara yápdırıyı L. ⁽¹⁰⁴⁾ nō fūrece L? kim yápaca= gūzum? •ldü. vā aman ne bilèyim ğı? amān evlendi, geŞdi, gitdi. ne ⁽¹⁰⁵⁾ bilèm? göcadım. a=lıımdan çıkdı. sevmedik yō yō. birimiz burda birimiz orda. nérde □órece L de sevece L? ⁽¹⁰⁶⁾ yō gūzum yō yō. aļlān emriyenen, aļlā L duļa fıylan çı=dı=, geldik. bişey yo= □órmedik biz.

- ⁽¹⁰⁷⁾ bizim burda sevdiler mi biraz ayıpılar. yaşlılar da óle. geşler de inan bizinkileri şimdi óle amma. ⁽¹⁰⁸⁾ ben o=uļa sekizden çı=ım. hiç sevgiyi óle çocu=da aş= □órmezdim. şimdi üçe gidiyi birbirlerini ⁽¹⁰⁹⁾ seviyi. ben hayret édiyrim. esgiden hiş bişey yo=du. artık bişeylere özeniliyi ğāliba. óylelikle ⁽¹¹⁰⁾ hayát sürüp gidiyi eskiden bóle miydi? annelerimiz, babaşarımız oļanlarļa oynaşdırmazdı. dışarı ⁽¹¹¹⁾ çı=artmazdı. şimdi ğıyıda =óşede üç yaşına, üçæo=uļa, üçüncü sınıfa gidiyi, ikinci sevgilisi var. ⁽¹¹²⁾ iççikde biz seni sorğulayalım sen nérden geliyi L? nerelisi L?

- ⁽¹¹³⁾ eli Lden atma.

- ⁽¹¹⁴⁾ ama ba= ye Lge L diyi ki aļıyım, gidiyim de ğıdıyá atıvırıyım o ğızı dèyi. □ótürüyüm. aman ⁽¹¹⁵⁾ nèderse L ét. =ópē atıvır yèsi L şu ğızı.

⁽¹¹⁶⁾ nère çıkaca L? nère gidece L? ba= abļa ba= vurrum dèyi amma ba=. hah.

YERİ : KADINHANI/Demiroluk Köyü

ANLATAN : Teslime

YAŞI : 66

KONU : Karışık

(1) ne ğonuşuyúm? ne biléyim? oğur. deyze ne bilém ben soraca L. ne? *teslime*. atmışæağtı. evliyim anam. (2) d•rdæōlum var. ordan sōna birini éle vèrdim ğāri. ta ðórpeyke. iki ğızım vardı biri •ldü. dosğar. (3) oğlan vèrdim. oğlanı vèdim. iş □úvəsi Filan dē evğadğı Fa vèrdim. evğadğıĝæoğara ð. ordan sōna işde. (4) babamkzæanamız diyen gibi işde yáğan dūnyáda geldik, geŞdik, ğiTtik ğuzum. burdayım. bura ðóy hemi (5) ğızıyım hemi geliniyim. diyeni L i ðāti.

(6) ğazım. iş □úş ço ð. kimse yo ð yánımızda. bi heriFinen bi beniz. bi *edi* bi *büdü* işde. birbirimizinen ðaf (7) dó Fúşüyrüz. ðaFæişde ðaFæişde iyiyiz. ta ðığ tu ðuğ iyi ðótu gelip geçiyriz.

(8) vağğā buranı L dú Fúnneri dağığ çalar, çalğı dutuğur. ordan sōna. oynağğar yáni. érkekler ğadınнар ayrı (9) oynar. ğadınнар ğızı L başında. oğannar, érkekler dağığ L ó Fúnde. ondan sōna ğaza... üş □ún sürer. (10) cumā □únü yèmek dókeriz. bamyá çorbası ordan sōna a ðæaş dèriz ğāri. şu hī şey. ne diyriz o aşı L (11) adına? işde toğğa aşı. onu yáparız. piriş pilávi, buğğur pilávi. tağğunan işde bunnar. bunnar. işde üş □ún (12) dú Fún yáparız.

(13) ğına ğeçesinde ğına yá—ağğar. ğızınan oğlanı birleşdiriller. yüzzük da ðağğar. do Fa şeylerinde, do Fağğarında. (14) ğına ğeçesinde de aynı. ğına yá—ağğar. ğızı L başına yá—ağğardı esgiden amma hindi yá ðmıyğar ğāri. (15) yō. hindi yápmıyğar anam. ensesine ğoyúğurağ. esgiden ğaFasını L her yánna yá—ağğardı. esgi bizleri L (16) □únüneykene. ama hinci o adetler ða ðdı, ğiddi ğāri.

(17) ağ duğadı beniki. ağ duğā tabā ğorsu L başı La. onu L dōtæraFını bóle ğorsu L. dōrdæetraFını bunu L ğāri (18) ğırabınan bağğayá bağğayá bağğayá ordanæó Fú Le bi ğırab ardı La ğırab bó Fúrleri Le ğırap. yáni şu başörtüleri L (19) iyice incesi oğur. bi ğağınını örteller bir şeyini. işde oran sōna óle gelin oğdu ð yáni. atæarabasıynan (20) sōzüm yábana. ta ðsi, münübüs bişey yo Fudu. bizleri L □únünde. ata bindik yáğğıydı. atæarabasına. (21) yáğğı yáğğı ð. hı onnan gelin geldik. sōna bi de

benim amcamı L dú fúnü oldu. atæarabasında bindiriyeler ⁽²²⁾ benden b●yük hałamı L gızı varıdı. beni ondan indirmeye ða÷dılar. ben de emmT geliver, beni indiriyeler ⁽²³⁾ ded |m. murdar da ini L sizæo zaman da bu çocu÷ binecek di. güççü füdüm dā o zaman. óle işde. óle □únnerimiz ⁽²⁴⁾ geldi, geŞdi, biTti. işde hindi de işde.

⁽²⁵⁾ □ótürüyrüz. yemek □ótürüz. hī üş □ún daşınırız. ondan sōna gendileri ğāri onnan hatim indiriller. ⁽²⁶⁾ yāni toplāllar, ðóylüleri çı fırlıllar. bi hatim indiriller işde cenāzemiz de bóle oluyú.

⁽²⁷⁾ bayramlarda da gezeller. boļ boļ şeker toplāllar yāni şehirlerde şifrilik diyiler yā. hī bizim buralarda ⁽²⁸⁾ da o yo÷ yāni. şey □ünü bayram □ünneri gezeller. ğadınnar, erkekler toplu toplu gezeller bayramlarda. ⁽²⁹⁾ işde şeker toplāllar. dese eve dek gelenner bi çay ikram ederiz, içeller. dek gelmeyen işmez. işde óĝle ⁽³⁰⁾ ğaFle ğaFle gezeller yāni. işde óĝleyiz yāni. işde óĝleyiz yāni.

⁽³¹⁾ ğomşu mumşu ğalmadı ğuzum. herkeş ğonyk fa □óçen giTti. □óçen giTti. herkeş yóran viran oldu buralar ⁽³²⁾ işde. ben şu evde oturuyrum. geçen sene bi aļļām vardım. ha bi dóvletden bT çatı yapıdı L dedim. ⁽³³⁾ hinciyæadar, hindiyæadar amma dedim. geldim, geŞdim. oļannar dedim her biri bi yere. kimi tūla ⁽³⁴⁾ ocānda tekirdaı fnda. ötekiler ğonyada herkeş L evi kirā, geçimleri zor dedim. yapmadılar. ğārin sözüm ⁽³⁵⁾ yábana iççi÷ uşa÷lar, oļannar yárdımæéTti sözüm yábana bi inēmiz varıdı. onu saTtı÷. iyi ðótü çatıladı÷. ⁽³⁶⁾ çatını L altında o da işde şeyæoıdu. yō şu et ğarşısında. bura da ğayınımı L olur. evler ğāri ğayınımı L ⁽³⁷⁾ gelinini L gendileri ğalmadı kimse de. ğayınımı L gelinneri var. ifde ona iççiÇik yú÷a edecez, erişde ⁽³⁸⁾ edecez de. ona işde ona geldiydim. benden de gelin başĝa bi adam dā buluyúm ye Lge yalı Lız yapama L ⁽³⁹⁾ dedi. hī ona giddiydi. o da buldu mu? bulamadı mı? bilmiyrim.

- ⁽⁴⁰⁾ merabā hoşgeldi Lız.
- ⁽⁴¹⁾ ğonuşup da teyze L de bilmez ki.
- ⁽⁴²⁾ benim adım *firdevis*. ne ğonuşuyúm da? hī.
- ⁽⁴³⁾ yú÷a edecez, erişde yapacaz işde onnarı.
- ⁽⁴⁴⁾ yaparız.
- ⁽⁴⁵⁾ yaparız.
- ⁽⁴⁶⁾ haşĝaşlı ðómbe yaparız. buranı L yemekleri meselá hani dú fún yemeklerimiz de piláv olur, yáyla ⁽⁴⁷⁾ çorbası olur.

- (48) ha işde ben bilemedim onu ba^l bu bildi. □órdü Fü? ben a^læaş diyrim.
- (49) ondan sōra meşrubat vérriz. önceden hoşafæoşurdu da şindi meşrubat oşur.
- (50) ba^l bu benden iyi a^ladıyí □órdü Fü?
- (51) dú Fúnnerimiz □úzel oşur. üş □ún oşur. ilk □únden ne Faparız? bi topşanırız. et Filan gıyárız. ondan sōna (52) ertesi □únü mñbāre Fe geliller, cumay □únü. herkeS bişeyler getiri □ñnünden ne goparsa ondan sona (53) óle bi yemek vérriz. cumartesi □únü dāvet éTtTmiz kişiler gelir, óle yemek vérriz. pazar □únü de gelin çı^larrız.
- (54) ne bilēm? a^lıımıza ne? gideriz.
- (55) esgiden ço^l şënnikli oşurdu.
- (56) ekmek yáparız.
- (57) yáyşalara çı^lardık. ordan sōra oraşarda tabi hindicik domatā, saşataşı^l var. esgiden o yo Fudu. reşel, (58) hōşmerim bunnarı yápar giderdik. oraşarda pilāv bişirirdik. ğaramı^l bişirirdik. onnarı yërdik.
- (59) yΔmırta boyardı^l dē mi?
- (60) yΔmırta boyardı^l da hindi de óĝle yo^l. hindi kim nişannılı? herkeş hısımnı, a^lrabasını topşayıp (61) gidiyi. o evdē ğārin
- (62) hī etl þæekmek yápaşşar, çetneviri ğoşşar.
- (63) ıravānan yáparız.
- (64) ğayma^l.
- (65) ğaymānan yāni. onnan ğarişdırırız, yáparız. kevsekce pişesiye ğarişdırırız. onnan sōna kevsek kesdi (66) miydi şeye tabā dókeriz. ğeri çevirriz. ğızardırız. yüzüne de şe baş oşursa baş dókeriz. baş oşmazsa (67) şeker ğatarız. reşil ğatarız. hī tabi ben de hindi şeker hastası varım. bişey yápamırız, yiyemirim (68) başĝa. kimmiş bu?
- (69) üç. üçæoşan. yō bu sene son da ye^li sene gidecek. işaşşah. hī buraşıyız.
- (70) bu vërsi^l işde yemek tarifesini. ben bek bilemiyrim belki.
- (71) işde esgilerden tārif vër de işde onnardan etsi^l sa Fā.
- (72) işde bóĝle ğuzum. ben sizē ne tārifæēdiyim? işde bóĝle yápar, dig□átæētmem.
- (73) sen ne Fapaca^l? şimdi bóĝle ğonuşturup da ne oşaca^l? bizi televzona mı çı^laraca^l? yo Fusa ba^l óle. (74) televzona Filan çı^larma ğocaşardan dayá^l yëdirriz.
- (75) bunu^l ğocası yában da. ben ğocayım ba Fā bişey dëmezler. anam telōzana çı^lmiş diller. *ādile naşit* (76) gibi Filan diller amma. □úleşürüz. yo yëmin étme. *estafuşşah* yëmin étme ğuzum niye yëmin édiyi^l de? (77) tabi tabi. imzā Filan

bilmem. dōru imzā Filan bilmem ben o¹ur yázar. ama a¹ımızda ğalıyí. telēzonnarda ⁽⁷⁸⁾ □órüyrüz canım. gerçi ay¹ımız yo¹ □únnü fümüz yo¹. ğuzum bişeyimiz yo¹.

- ⁽⁷⁹⁾ önceden tabi teklemeye geliylerd | de şimdi ¹óye de bayá sı¹laşdılar hani gelen, giden. hani hayırı, şoydu ⁽⁸⁰⁾ şuydu. haní vèrriz hani vèrme de Fel de insan da ğor—uyú yáni ortam bozu¹.

- ⁽⁸¹⁾ va¹llā geşlerimiz hep giddi. ğısır yápanımız da yo¹ bóle. bayá hep ğonyáyá daşındılar. ğız geşler ⁽⁸²⁾ gelin oldu. kimse yo¹ işde. iki üş kişi var. var yáni bayá var da oturan ço¹ az. hani buranı ¹ sāhibi ⁽⁸³⁾ gitdi. buranı ¹ sāhibi gitdi. oætaraf¹ardan gitdiler. buætaraf¹ardan gitdiler. kimse yogæüş beş kişi ğalıdı.

- ⁽⁸⁴⁾ tar¹la, bā, bahçe, ma¹, mela¹ işde.

- ⁽⁸⁵⁾ esgiden inēm varıdı. sözüüm yábana. camızımız varıdı. atımız, eşşēmiz varıdı. atæarabasıynan sapa ⁽⁸⁶⁾ giderdik. ordan sōnacīma saman çekerdik. bāzı adam dó Ferdi beni. sapın üsdünden aşşā gendimi atardım. ⁽⁸⁷⁾ işde búkledemezdım sapı. ... şeyi atğıyí yánaşvırırđı. geş¹imizde ço¹ sı¹ıntı¹lar çekdik. ordan sōnacīma ⁽⁸⁸⁾ işde sōna o atæarabayı satdı. uşā¹lar dú Felış kim motur aldılar. onu da daşımadılar. çekdiler ğoydan ⁽⁸⁹⁾ giTti, ğoyán giTti. kendi başımıza ğalıdı¹. işde óğle. óğle geldik, geşdik, gitdik işde. elhamdürü¹llah ha ⁽⁹⁰⁾ hindi de işde ta¹ı¹ tu¹u¹ gelip, geçiyriz.

⁽⁹¹⁾ va¹llā işde oruşdā burdayız iyi ¹ótü. haTta o¹lan¹nar ¹óye ora ğonyáyá bize. dede de dēdi ben gidemem, ⁽⁹²⁾ evim gibi var mı dēdi? gidemem dēdi. iyi ¹ótü hazār ta¹ı¹ tu¹u¹ oruşda da gelip, geçecēzdir. a¹llah ⁽⁹³⁾ bi ğo¹layı¹ vèrecākdir. işa¹llah. çalışmayışdın bi işimiz de yo¹ hindilik. ne F¹ş □órecēz hinden sōna? ⁽⁹⁴⁾ çalışdıysa¹ çalışdı¹. çalışmadıysa¹ çalışmadı¹ yávrum haní. ğene de durmuyruz. geldi gelinner bahçeyi ⁽⁹⁵⁾ ekdiler. birer ikişer cızı. o da hepsi ólmüş. susuzlū, baracı ¹ suyú geliyidi. orayı ğapatmışlar. óğle ğuru ⁽⁹⁶⁾ dıkdiler. ğerisi ¹ ğeri o da şey o¹muş. hī baracı ¹ suynan su¹uydu¹. isterse ¹ şu dede de gidiy | yá ona ⁽⁹⁷⁾ ānaddır. uza¹. işde ordan sōna onnara gidip geliyiriz. dün gitdik, geldik. bó Fún gitdik işde. bó Fún ben gitmedim ⁽⁹⁸⁾ de dede giTti ğārı. bi can suyú vèriyim, geliyim dèyi. •lmüş hepsi. çeçen ğuzu dişi y¹đı.

⁽⁹⁹⁾ biz ğonyáyá gitdiydik. □ózlerimden ğan şekerı vürmüş. şu □ózüme ne bilim? ğanama varımış. ⁽¹⁰⁰⁾ bilmiyrim ben. hī hī de gelece ¹ dēdiler iki ay sōna. şu ilaşları ğu¹llanaca ¹ dēdiler. inne vuru¹lacāz ⁽¹⁰¹⁾ dēdiler. ba¹a¹ım nası inne yápaca¹lar?

bilmiyrim hanı. bilmiyrim ġarı óġle mi? hī işde. işde óġle ⁽¹⁰²⁾ yání. bóġle bu yálan düny@da gelip, geçip, gidiyruz hanı. şükúr elhamdürülla. ġor=ma ġor=ma ⁽¹⁰³⁾ yel esdikce perde vuruyú işde ordan. işde boġle ġuzum.

⁽¹⁰⁴⁾ hayáTta şükúr hindilik. hayáTta. ba=alım ikimizde ta=ıı tu=ıı. o benden yáşlı. hı hı yáşlı. atmış, ⁽¹⁰⁵⁾ yétmişden sōna mı? işde yétmişæalı yétmiş yedi var. var iyce de ykni sa=alıı, yáşlı. on yáš b•yük ⁽¹⁰⁶⁾ benden. hı hı esgiden esgiden hay ġuzum óġle bi hindi istemeynen vèriller miydi? ana baba nère ⁽¹⁰⁷⁾ vèriyse b•yúġmuş, □úççümüş dèmezlerdi, vèrillerdi. biz de varırđıġæişde. yo yo yo hiş danışma Filan ⁽¹⁰⁸⁾ bilinmiydi. onæalı yášında geldim ben bu ġapıyá. bek □úççük geldim hı. onæalı yášında geldim. ⁽¹⁰⁹⁾ ço= =úFletliydik, ġalaıadı=. dā beş dene ġayın, iki dene □órümceydi. benim geld=mden herkeş evlendi, ⁽¹¹⁰⁾ gelin oıduydu da. bi tecik en □úççük ġayınımız varıdı. o da •ldü rahna. ġarısını vurduıar onu L. ordan sōna ⁽¹¹¹⁾ iki evlendi tekrar bi de ƒa. ordan işde óġle ġalaıadı=. geld=ımızde şurda =ótü bi evdi var varıdı şorda. ⁽¹¹²⁾ hepimiz orayá indik. aynı evde yášıydı=. ço ƒudu=. iki hāne yášıydı=. daha bi dā. bu arada o zaman ⁽¹¹³⁾ beş hāne vardı bi şu arada işde. herkeş hindi gitdi başġa. biriynen ġāri ben ġayınımı L şeyinen ġāri ⁽¹¹⁴⁾ amcamızı L geliniynen biz ikimiz bir indik. zekiye dèriz. onnan ikimiz bir □únde indik. o sarayından ⁽¹¹⁵⁾ geldi. yání burdan gitmeydi □óşdülerdi. sarayına. nişannanışdın. on da onnarı L adeti baş bozulmuş ⁽¹¹⁶⁾ baş bozulandan sōna vèrmediler. biræafda sōna. ba ƒã biræafda dú ƒún éTtiler. dú ƒúncüyü =aş kişi étmedi. ⁽¹¹⁷⁾ ġayıbæétmeden. ne ƒúreceklerse? sanki. ordan geldik evde hiş bişey bile ġalmamış. hāzar biræafda bi de ġar y@dı. biræafda ⁽¹¹⁸⁾ millet bèslenir mi? milleti bèslediler. çalıġıcısını, daıuıcısını. ondan ġāri şey_éttiler ordan ikimiz ⁽¹¹⁹⁾ bir indik. onu cibinen getirdiler. sarayından. ha beni de ordan cibinen aısaıar da gelseler ne oıuyó? o ⁽¹²⁰⁾ bir mālleden geldim ben de. beni de arabaynan getirdiler işde. ne diyece L? yáylıynan. eveli bi yáylı ⁽¹²¹⁾ yápaılardı. şeyinen atæarabasıynan. işde óġle.

YERİ : KADINHANI/Hacimehmetli Köyü
ANLATAN : Fatmana ŞANLIOĞLU
YAŞI : 69
KONU : Karışık

⁽¹⁾ *fatmana şanlı fōlu*. hī iyi adaşımısı¹. bēn ğır¹ yedi do fumluyúm. atmış do¹uz yaşındayım. üş tane ⁽²⁾ ğızım var. ðle m |? üç ğızım var. üçünü de ¹óye gelin ètdim. bu ¹óye. biri hemen şurayá ğāveciye, dük□áncıyí ⁽³⁾ gelin ètdim. biri ¹óyün muhtarını L ğarısı. biri de aynı büyü¹ çitçiler, ¹óydeler. uza¹da deyiller. ortancılı ⁽⁴⁾ ğızım bu ğomşuyá vèrdiğim ğocası polisidi. bi ğadına da¹ıldı. onæiki senelik polisidi. çoÇü olmuyúdu. ⁽⁵⁾ çoÇu¹ vèrdi *aļlah*. biz *haÇÇa* giTtik. *aļlah* duaşarımızı ğabuļætdi. bu L-a bi ğız çoÇü vèrdi. baba bozuıldı. ⁽⁶⁾ baba bi ğadına da¹ıldı. ğadın bunu şandırmış. bu L-a giredileri çekdirmiş. yemiş içmiş. bu da āmiri mēmuru ⁽⁷⁾ iyi polisidi, seviyilerdi. bunu mesle şinden atmadışlar da *zonguļdař erēl | şe* tayinini çı—arTtışlar. dur ben ⁽⁸⁾ sa L-a anlatıyım. orda hayļā ğadını boşlamadı. geldi *izmirde* ğadını vurdu. şimdi mapusta yátıyí. ğız ⁽⁹⁾ geldiinde üç yaşındaydı. şindi yèdi seneye d•ndü. ğız o—uļa ğèdiyi. beşinci sınıfa ğèdiyi. o ğızımda ⁽¹⁰⁾ yánımıza çapkyá ğèdiyi. on iki senelik polis olan adam, her tarafı doļanan adam, hindi geldi. çapkyá ⁽¹¹⁾ ğèdiyi ğızım. öte çi ğızım da muhtarı L ğarısı. □úççük ğızım da ğanser hastası oldu. üş dene çocü var. ⁽¹²⁾ geçmiş o *inşallah*... hī başğa ne bım? ne soruyú L işde? sı—ıntı üst üste. amca L da şeker hastası. ⁽¹³⁾ □ózlerine vurdu. ço¹ amelè řāt oldu. □ózüne les ğoy şey ğoyduşlar. olmadı. tüp ğoyduşlar olmadı. ğaç ⁽¹⁴⁾ amelè řāt oldu. olmadı faydası. boşlayıvırdı¹ duruyú işde. damļa damļadıyırı¹ □óz tansuyonu varımış ⁽¹⁵⁾ □ózünde.

⁽¹⁶⁾ □ózlerimde □óz tansuyónu da var.

⁽¹⁷⁾ şeker □ózlerine vurdu. o da ondan rahassız ğızım. yáni *aļlaha* şükür de yaşlandı¹ iyiye gitmiyirik yáni. ⁽¹⁸⁾ benim şu bacaşlarımı L řiřliñe ba¹. vāris çorabı giyiniyirim. damarşarda daraļma varımış. ğalp ⁽¹⁹⁾ tekleyivèriyi. hiç □úvenilmiyi. ben

de bñle dizlerimde çekiyirim işde. ğalp var. tansúyón yáparımış. ⁽²⁰⁾ ğalbimi L gendinde hastaıı= yoĝumuş da. yememeye çalışıyırım ammā bñle ödem oluşdu. ço= ārıyñr. ⁽²¹⁾ ārı yápiyí yörüyemiyirim ğızım. başĝa ne soraca L? □áyınvaldeni L yándaydım. şorda bi □óz evi L=aiçinde. ⁽²²⁾ bi tecik □óz evi L=aiçinde. dışarda bi evi L=aiçinde. içinde ne banyó var. ne su var. ne bişeycik var. orda yedi ⁽²³⁾ tãne kühlet büyümuşler. o evi L=aiçinde. ondan sōra □áyınnam, □áyınbabam sōradan biz evlendikten ⁽²⁴⁾ sōra bize şurayá bi □óz ev yáptılardı. biz bi □óz evi L=aiçine bizi aldıılar. öteki kühleti aldıılar, *ĝonyáyá* ⁽²⁵⁾ □óçtüler. öteki □áyınnarımı ayá=ĝabıcııı F= verdiler. öteki büyük □áynım =óy hizmetlerine girdi. onnar ⁽²⁶⁾ orda çalışdıılar. orda öldüler. biz de bu ğalınmayan burda ğaldı= işde amca L=ınan. çobancılı= yápdı. ⁽²⁷⁾ ĝızlarım haıı do=udu. pancar ekdik. ðlelınen geldik geçtik işde bu va=ıda geldik ğızım. bizim durumumuz ⁽²⁸⁾ bñle geçdi yáni. fãkirlınen geçdi yáni. bizim bu ömrümüz fãkirlınen geçdi. *ałłaha* şükür *ałłah* ço F=ıılarımızı L ⁽²⁹⁾ acısını □ósterdmesin. hindi de işte ĝızı L birisi y@nımızda. öteki ikisi óĝle. ben de aynı =óyü L adamıyım. ⁽³⁰⁾ benim anam babam da bizim sülalemizde *topbaşlar* dëriz neyse. benim anamın da sekiz tane şocu F= varıdı. ⁽³¹⁾ hindi şurda ev yá havlı üş dölüm uzunlūnda. dē orda bi aşene diyiriz bi aşene. şurdada oturdūmuz ev. ⁽³²⁾ o aşeneye vara gele. o ocJaııda yime fı büyü. çoJū L mamasını ışıtı. çoJu=ııları banyó yápdıraca L su ⁽³³⁾ ĝızdır. çamaşır yı=ayıca L orda su ĝızdır. anamæo sekiz tene çocū nası büyütmüş? bilmiyirim ĝızım. ⁽³⁴⁾ b•yüTtü yáni. hı eskini L adamları birimizi de nēse bi damdan düşüp de ĝolumuz ĝırılmadı, gaFamız ⁽³⁵⁾ yarılmadı. óĝle ba=ıdı b•yüdü. anam babam da öldü benim hindi. =óyde de bi tãne ben varım. ĝardaşlarım ⁽³⁶⁾ *ĝonyáda*, gadınanda. =óyde de biætek ben varım çoJūm. başĝa ne annatıyım?

⁽³⁷⁾ aramız iyi ĝomşularınan. biz aynı şurda bi sülaleyiz. ben gendim şa—a yápiyırım. *şabanlar* dëller. *şaban* ⁽³⁸⁾ so=a= diyirim. yáni büyü Fūmüz belli. ĝüÇçü Fūmüz belli. hatirimizi sayırız. gider, geliriz. iyiyiz ĝızım ⁽³⁹⁾ ĝomşularımınan. ĝızlarımınan dü Lürleriminen de iyiyik. gider gelirik birbirimize hatirimiz var. iyiyiz ⁽⁴⁰⁾ yáni *ałła* şükür.

⁽⁴¹⁾ dü Fūnner burda üç □ún dü Fún olur. dü Fūnner ço= masrafıı oluyú. ço= havayi fişekler, ne biliyim ben ⁽⁴²⁾ pompaıı tüfekler, öteki, beriki ço= masrafıı oluyú. eskikiıbi ha=ĝat başıı= filan yo= ammā ĝene de ⁽⁴³⁾ gendi gendilerine üretiıyer işde. aşçısıydı, işçisiydi dü Fūnner ço= bahaııyá patlııyı bizim burda. eskiden ⁽⁴⁴⁾ başıı=

varıdı. benim zamanımda başlık varıdı. benim zamanımda başlı¹ parası varıdı. bizim ⁴⁵ ¹öyde varıdı. beş millon lira. ğızı ¹ babasına vèriyelerdi. ğızı ¹ babası ne □áyıt olursa yáni. öyle şey için dē. ⁴⁶ □áyıt aşlı... başlı¹ da de fıl hani. ğızı ¹ babası ne istiyise ona vèr. evelini ¹ istēki de. iki halı yástı¹ duĵara. ⁴⁷ bĵ kerme sobası. işde ne olaca¹ ğızım? iki yáta¹, yü¹ú ¹e bi perde, deliklerine bi perde. evelini ¹ cēhizi de ⁴⁸ oyúdu yáni. evelini ¹ cēhizi de oyúdu annem.

⁴⁹ yemekler Şindi de ¹ışdi tábı esgiye ba—ara—. esgide oca—da bişiriydi. annelerimizi ¹ zoruna varıyıdı. ⁵⁰ türlü türlü bişiremiyilerdi. aĵtına saman yá¹mayınan. odur, kerme yá¹mayınan. amma Şindi tábı ⁵¹ tüpler var. Őindinin yemekleri temiz. geşler daha iyi biliyi. biz yáşlıyız. evelini ¹ yēmē iki üç yēmēdi ⁵² yáni. ama Şindi çeşit çeşit yápyıĵlar. herkeş kitapĵara ba¹ıyĵlar, o¹uyĵlar. kitap tariflerinnen, yemek ⁵³ tariflerine □óre Şindi □úzel. eskiye ba—ara— ço¹ □úzel. benim ğızlarım □úzel yápaĵlar yáni. b ⁵⁴ ĵæarayá gelsin üç ğızım. ¹öyü davet ideller.

⁵⁵ hĵ hĵ dā ĵadınandan gelmemiş mi? iyi, oldu o zaman hadi. hā *elife* sen misi ¹? ne bim ben? *şerif* bi ⁵⁶ sor dēdi. ben de sordum işde. hı tamam oldu o zaman.

- ⁵⁷ imt ¹ fana giTdiydi ĵız. o gelmemiş ba¹æale.

- ⁵⁸ kitap yárişması varımış. *ĵadınanna* giTtiydi de bizim torun. onu bekliyoruz. o da gelece¹miş. hoca ⁵⁹ getirece¹miş. hoca □ótürmüş de. hĵ telāşe etdiydik de. hoca daha gelmemiş *ĵadınandan* hoca getirece¹miş. ⁶⁰ müdür □ótürmüş yá. müdür getirece¹miş okulu¹ müdürü.

⁶¹ hĵ burda birinci olduĵlar. bu o—uĵda. kitap yárişmasında. hindi de bu□ún *ĵadınanda* denenece¹miş. ⁶² ödül vereceklerimiş müdür aĵmış, ĵitmiş. işaĵlah. bilgisayar vereceklerimiş. birinci oĵana. ikinci ⁶³ oĵana bilmem pisiklet. sayıyí óĵle. üçüncü, beşinciye şey aĵtın vereceklerimiş dēyi. ben de ⁶⁴ ben Őurama da—ınırım senin çere fi diyirim. gezerim diyirim. □ülüşüyürük. torunumuz da óĵle ĵıymatlı.

⁶⁵ b ¹ætecik torun. bu ĵızımı ¹ yáni. başĵa ne annatıyım ĵızım?

- ⁶⁶ Şindi oraya telefona da aĵdı ¹. Şindi bunu sen nérde ĵonuşuyú...

- ⁶⁷ beni di ¹iyi, beni di ¹iyi bu telefona.

- ⁶⁸ di ¹ledi de tamam o ¹u ĵız neæyápaca¹ bunu sen?

- ⁶⁹ yázacāmiş. hıdırillezde geli ¹ ĵızı ¹ varısa, o geli ¹ ĵızı muha¹ĵah hıdırilleze □ótürüyü ¹. bizim ⁷⁰ □áyri piknik yèrimiz *sarıyönde*. *sarıyönde* bi piknik yerleri

varyá. orayá o geli L ğızı muha=ġa= (71) □ótürüyü L. geli L ğıza hıdırillez äsbabı aļıyí L bi. ne biliyim ben yiyecekler, içecekler, hısım, a=raba, (72) ar=adaşları çā fırlıyí. orayá muha=ġa= şenl | fe □ótürölüyü bizim hıdırillez. yá *ıġına* yá *sarıyönne* (73) □ótürüyler ğızım. hī aynı o adet duruyú yáni. onu adet étdiler. geli L ğız varısa. yoġusa herkeş kèyfi, (74) canı isterse çoJünü çoļunu aļıyí arabasıyan gèdiyi. şindi evelkjæbi dē. herkeşin evinde araba var. (75) herkeşde araba var.

(76) eleddirik yo=du. su yo=du. ğuyúlardan su getirmeyen iş □órüydük yáni. ğuyúlardan ğoyúna (77) ğuzuyá da su getirece L. evi Le de su getirece L. çamaşır yí=ıyácāsan da yemek yápaca... banyó yápacāsa L (78) da ğuyúlardan su getiriydik eve. o suyúnan yáni suyá gidip gelmeyinen āşam oļuyúdu yóļlarda yáni. (79) su getir su getir. eleddirik biz daha yá=ın geldi. biz evlendiydik amca Lılan benim çō fu=ılarımı L üçü de (80) varıdı. ġaçda geldi eleddirik?

- (81) atmış yèdide geldi.

- (82) atmış yèdide eleddirik geldi da fa yá=ın geldi.

- (83) =óye fle atmış yèdide geldi eleddirik.

- (84) su da yá=ında geldi. eveli L suyú varıdı bi. a=mıyídı. kesilivèriydi. gendileri bizim bayır dèrik. o=ulu L (85) yánına y'n=arıyá ğuyú vurdurdu=. =óyümüze a fit. şindi suyumuz iyi. kireşli, içimi bek iyi deyil ammā. (86) ġuļlanıyırı=. ihdiyacı ġarşılıyí. iyi yáni şindi. eskiye ba=ara= ço= iyi şindi teyzem. ġarannı=da oturuyúdu=. (87) hiç ġarannı= Filan dèmiydik. niye fle aļışġın mıydı=? bi ļamba şuruyá şey sēpanı L üstüne ļambayí (88) ġoy. kenarına şfle çeviriliydik. dersimizi yapıyídı= oġuļ derslerimizi. anaļarımızı L çoraplarımızı (89) örüyüdü. kirmannarımızı e fıriyilerdi. ļambanı L başı...

- (90) şindi o ļamba şindi etrafını ısıtmıyí.

- (91) hindi yánını ışıtmıyí. eveli nāsı ışıdıyídı bilmem ğızım. maļı L başına şfle çevriliydik. vaļļā (92) işimizi □órüyüdü. ġanevşe işleniyidi aPļalarımız. biz dersimizi yapıyídı=. anaļarımız, ebelerimiz, (93) babannelerimiz onu L yánda çorap örüyülerdi. eveli hazır çorap yóġudu. ġoyúnu L daļından yú Lú ġır=aca L, (94) yí=ıyáca L, eġirece L onu. onu çorap örece L çocū L ay@na örece L. çocū L hepisi örme çorap giyiniyidi. benim (95) o=uļa gitdımde. nası yitişdiriyilerdi anaļarımız ay@mıza? bilmem. hiç hazır çorap yóġudu. hiç. yóġudu ğız.

(96) o—umadım bi beşinci sınıftan ı̇yden ı̇yden ı̇yden ki imkân yóğudu. servis yóğudu *ğadinana* (97) gidip gelme. yóğullardı benim □úççü fümü ğardeşimi o—utdu—. *ğader* ğardeşim var polis oldu sönadan. (98) onu amma *ğadinanda* ev dutduı̇. dört sene orta oı̇uı̇ oı̇udu amma. biz, babamı ı̇, anamı ı̇ çoı̇ zoruna (99) vardı. iki yarı olduı̇. yarıyı onun yánına giTti anam. yarıımız burda ı̇aldıı̇. çoı̇ imı̇anı zor oı̇uyúdu yáni (100) o—utmanı ı̇. oı̇urdu, hindiki... o—utmadılar. ben iççik çalışan gibiydim. hocam, fretmenim beni seviyidi. (101) b ı̇ædâ ar—adaşım varıdı. *hediy*e dèyi. babama dèmiş ki. ben dèmiş. *fadimanaynan hediye*yi hemşeri o—uı̇una (102) vèriyim. o zamannar hemen direk vèriyiliydi mi nası oı̇uyúdu? bilmem ilkoı̇ı̇dan ı̇ı̇nçı. heralde (103) óğleydi. babamı ı̇ da óóğnü oı̇muş. burda *ğadinanda ğanıo fuı̇lar* diyiler. iççik ı̇yümüzü ı̇ ileri gelen, (104) ı̇yümüz a—raba oı̇uyúdu. o da o ar—adaşımı ı̇ aı̇rabası oı̇uyúdu. o işimizi bozdu. gidemez ğız çoJü (105) dèmiş. o—utuı̇amaz dèmiş. babam da cayıvırdı, ben de gidemedim. hı yáni o—uduı̇saydı olacadı. óğle fretmen çoı̇ (106) önder oldu. ben □ótürüyüm. be ı̇a emaneT. ben o—uduyúum bunnarı dèdi. ammâ ğız çoJü dèyi saı̇madılar (107) babamgil. saı̇ınmıydı. hiç yóğudu benim □únümde. benim aı̇renim oı̇uP da o zamandan o—uyán hiç yoı̇ (108) yáni. şindi o—uyúı̇lar meselâ torunnarımız.

(109) aşre ayında aşre Pişiriyoruz. aynı aşre aşı var. onu bişiriz. herkeş imı̇anına □óre bizim burda... aşre (110) biz yárma dèriz. dövme. yárma. onu börtlediriz. içine piriş ğatarız. onu ı̇ içine eli ı̇e gelen ğıdâyı □áyı. (111) fındıı̇, fıstıı̇, incir dörarız içine. şeker ğatarız. içine çoı̇ şeşit her şeyleri ğatarız. da fıtırız. da fıtırız, (112) hısım, aı̇raba ı̇yü ı̇ yáni bildimiz sa ı̇a vèrene sen o ı̇a o ı̇a ğo ı̇şuyá ğoca çencerelernen, herenilernen (113) aşre bişirrik biz. óğle az bişirmezzik da fıtırız. bi de bizim burda ı̇ómbe şekme adeti var. kimi ı̇ómbe (114) çeker da fıtır. kimi *ğadinandan* ekmek, helva getiTtirir. da fıtır. zoruna varan. ço fuı̇ı̇ aşre bişiriller.

(115) ı̇ómbeyi biz hamı̇ru yó fıruı̇. hindi burda unnar boı̇ ğâri herkeşi ı̇ unu □áyılı evinde. ı̇y yèriyiz yá. (116) birleşiriz ğızlarımız, gelinlerimiz, a—rabalarımız. hamı̇rı yó fıruruz. biz tahın alırız ı̇ómbenin içine. (117) haşhaş varyá. haşhaşi da dóveriz. tahanı da yá fınan ğarışdırız. beş altı ğadın bi arayá gelir. açar açar (118) içine unu saçar, ğıvırır ğıvırır. biz istèyen sobada, istèyen ocaı̇ var, ocaı̇ iki sacæarasında. ı̇ómbeyi (119) bişiriz biz. hindi oruş geliyi yá muhaı̇gaı̇ her ev ı̇yümüzü ı̇ adamı hemi yú—a, hemi ı̇ómbe (120) ètdiler. divrislere doı̇durduı̇lar.

YERİ : KADINHANI/Hacıflazlar Köyü
ANLATAN : Naciye KARATAŞ / Kibariye KARATAŞ
YAŞI : 73/40
KONU : Karışık

- ⁽¹⁾ ğaç ğız? bilmem ki yâşımı filan.
- ⁽²⁾ vaļļā yetmişæüç.
- ⁽³⁾ ğocayīm.
- ⁽⁴⁾ ðırðæüş do ƒumļu.
- ⁽⁵⁾ hayırım yoð ğuzum işde. ne bilëyim ben? çöcuðları ð hepisi da ƒıļdı. aļtı ğız bi õļum var. bi õļan ⁽⁶⁾ da işde iyi ðötü yánımda şöle ba—ıyļar bāļım. yo—ayırım işde ğuzum. herifæ•ldü. yoð işde ğayrın. durduð ⁽⁷⁾ durāmızam durduð. ğarin hinden sōna biz adam oļacíz mi ğuzum?
- ⁽⁸⁾ yedi çocū var işde.
- ⁽⁹⁾ ne bilëm vaļļa? ne üçü arıyí ð? şeyæèdiyi ð. ānamadım.
- ⁽¹⁰⁾ dërsi varımış aynı nāciyegil de yâşlıļarı ğonuşdurup da yápyıļar yá.
- ⁽¹¹⁾ hī óle işde.
- ⁽¹²⁾ neæiş □órdü ð? ne geşdi? bu ānadar ne yâşadı ð? onu ānadaca ð.
- ⁽¹³⁾ h—ç vaļļa yâşayíp da □ún mü □órdük? ğuzum. ben de ğadınannıyım da □ún mü □órdüm? oca—ļardan ⁽¹⁴⁾ ārı. annem benim •ldüler bitdiler işde. işde beni de burayá vërmışlerimiş. ben de bu çilleyi ⁽¹⁵⁾ çekip gidiyrim işde. nó ƒúrüyüm? bayá oļdu. onæaļtı yâşımda Filan geldiydim.
- ⁽¹⁶⁾ atmış yëtmiş sene oļmuş.
- ⁽¹⁷⁾ épéy oļdu yá canım.
- ⁽¹⁸⁾ en böyük □ó. elli beş yâşında. ben de demiroļu—ļuyúm.
- ⁽¹⁹⁾ dē yō da ğındırasļı.

- (20) burda gelinim.
- (21) ingiřabæoldū sene gelmiřimissim iřde. ingiřabæoldū sene dè. sizler bilmezsi L iz de. řu menderesi L (22) Filan asıldı zamannar filan.
- (23) hā o inılap senesinde.
- (24) vařlā ne řey ořaca? iřde bōĝle dūnyā boĝle ĝuzum iřde. ne bilèm ben? varřınan yořūnan geldik, (25) geřdik iřde.
- (26) aynı aynı bōĝle.
- (27) aynı gidiyrim işde başalım. •lesiye gidecem ben işde.
- (28) y di řun ořub da işde. esgiden y ylı varıldı. y ylynan gelin geliniydi yā. hī atınan y ylynan gelinirdi. (29) şurdan şu urdan aşdışlar, geldiler, indirdiler işde. vařlā harım bir řun mü? ikiæun mü? işde ĝarin ādet (30) óle ikişer şunüdü işde. fākirleridi işde. anamı L bi ořu ósüz sadāsı etmişler beni. ben de bōĝle çille (31) çekiirim işde. şu zamanāca çekdim. ne bilëyim vaşla? işde ĝadinandan buruyā niye vèrdilerse? (32) verdiler işde beni bōĝle.
- (33) niye nāsibimiř vèrdiler. niye vèrecekler?
- (34) nāsip işde çille çekdim ĝuzum yāni. ço çekdim. ço çekdim yoşsuşlu. ço da çalışdım işde şindi (35) hayırım yoş başsana şözüme filan. ameleyet oşdum. dizimden oşdum.
- (36) fakirlik ne oşaca?
- (37) fakirlik ne oşaca? řóre řóre řóre řóre dindik dindik dindik. ameleyet oşdum işde yirmi tene dikiş (38) bōĝle. yā ĝuzum işde. óĝle dā ne bilëyim? ne řaFæèdiyim ben?
- (39) vařlā yāvan yāřşı ne buşunursa řeyæèdiliyi. erişde èdeller, yūa èdeller. ne buşunursa iřde (40) onnarı yiyirik bāřım. ben dutabilecem mi bāřım orucu? herāřda dutamam. amelèt oşdum şözümnden. (41) hiř de dermānım yoř vařlā. bilmiyrim iřde ĝuzum.
- (42) işde onnarı yāpařlar. bařĝa bişey yāpmazlar ðoy yèrinde.
- (43) hē ðoy yèř. oturu ða ðarı hindi. hiş kimseyne bi ðüslü řüm yoşdur. nesin ðüseccem? işde (44) geldim, işde gidecem dnyāyā vařlā.
- (45) ĝonum ĝonřusu iyi.
- (46) iyiyik ĝonumunan ĝořuyunan iyiyik şimdilik.
- (47) bāçe bi üç cızı. gelin ekiyi. ben bi iş şördü řüm yoř. ben oturup duruyrum. hī benim gelin ĝayrım. ne (48) iş şörüse bu şörüyü. ben şormek şeyim yogæiřde.

iyiyik iyiyik yō óg̃le dó ƒúş çekiş yo¹dur. hī gendi ⁽⁴⁹⁾ gendi □órüyü iyi ¹ótü gelip, geçip, gidiyri—.

- ⁽⁵⁰⁾ geçiniyrik cānım.

- ⁽⁵¹⁾ ārımız ğorumuz mu ğarışaca—? ne bilëyim ben?

- ⁽⁵²⁾ ałtı tāne □órümcem var. ałtı ıaf duymamışdırım. vaııā ne bilëyim? ałtı tāne □órümcem var. bi ⁽⁵³⁾ de ben yedi. hiş da. iyi.

- ⁽⁵⁴⁾ yetişirdik hepsini her bir ğapıyá da ƒıtdı¹ işde.

- ⁽⁵⁵⁾ de biri hasda işde.

- ⁽⁵⁶⁾ biri hasda ğaFadan.

- ⁽⁵⁷⁾ amelāt oıdu işde saıı □únŭ.

- ⁽⁵⁸⁾ ğaFadan ameleyet oıdu.

- ⁽⁵⁹⁾ āşam mı ne oıdu. ğafasında şey var.

- ⁽⁶⁰⁾ tümür mü? ney?

- ⁽⁶¹⁾ sa ƒnı āşam ğene amelāt oıdu. iki sefer oıdu da ğonuşamıyí dā ba—aıım.

- ⁽⁶²⁾ bi étmişler, bi dā étmişler. iki seFer. yó ƒun ba—ımda yátıyí bāıım. ne bilëm?

•lecek mi ğaıaca¹ mı çocu—? ⁽⁶³⁾ hepsini ¹ b•yü ƒüydü o ğızım.

- ⁽⁶⁴⁾ elli beş.

- ⁽⁶⁵⁾ y®şına ba—ma ğārin anadan oıalı yāşayıp gidiyi.

- ⁽⁶⁶⁾ elli beş yāşında ilk çocū bu.

- ⁽⁶⁷⁾ hiç geç ... ğızım işde. hī bi búçu¹ sene oıdu herif •leli.

- ⁽⁶⁸⁾ eşi de hasdaydı.

- ⁽⁶⁹⁾ o da hasda işde. do¹uz sene o da hasda.

- ⁽⁷⁰⁾ vaııā o da işde yāşlııı¹dan, hasdaydı. āzaymır hasdası oıdu. āzaymır hasdası oıdu... sōna da işde ⁽⁷¹⁾ ğafası şey oıdu. so ¹a da bi sene □ózleri ¹óræoıdu.

- ⁽⁷²⁾ çekdik çekdik yāni.

- ⁽⁷³⁾ iki □ózü ¹ór. o da seksēn beş yāşında •ldü.

- ⁽⁷⁴⁾ herifden ço¹ sı—ıntı çekdim. işdā hinden sōna da ğārin...

- ⁽⁷⁵⁾ geçen sene on beş tādilde •ldüydü işde geçen sene. on beş tādilde.

- ⁽⁷⁶⁾ iyiyim dēsen de kim inanır ğuzum? işde. ne bilëyim vaııā? işde. sa ƒnı aııah rāzı ossun. bay® da ⁽⁷⁷⁾ zor oıdı. o •leli hiç hasdaıı— gitmedi benden. geçindik gitdik şu va—ıdaca¹ işde ałtı yēdi çocūnan ⁽⁷⁸⁾ ne oıaca¹? zor geçindik işde. yō iyııdik óle bi day®nı diynēni □órmedim ğuzum hanı iyııdik.

- ⁽⁷⁹⁾ mazıımıdı yāv. eşi mazıımıdı yāzzı¹.

- (80) mazlımıdı. óle fenā heriflerden de fildi iyıdı.
- (81) fenā de fil de onu L da yāni golları, iki goļu da sa—adıdı. çı—mış tersine ğaynamış işde. bi iş □óremeyince. (82) fazla bi iş yapamazdı. bu yapmış devamlı.
- (83) ben yápdım.
- (84) meselá éle el işi yapmış,
- (85) érkek işini de □órdüm, ğarı işini de □órdüm.
- (86) çocu—larımı geçindirecem diye. babam fazla iş yapmayınca. işde éllere ğanevçe işlemiş.
- (87) óğle işde. dānyá bóğle işde. ço— ço— işler ço—.
- (88) şonu şunu yapmış. halı varıdı esgiden
- (89) halı da to—udu— çocu—larnan. nó fúrecek? geçim zoruna işde.
- (90) hepimiz to—udu—.
- (91) herif bi iş édiþ de □órmeyince çocu—larnan.
- (92) onnan geçinmiş işde.
- (93) hemi işi □órerdim hemi gerir yānnařına otururdum işde. óğle óğle □únüm geşdi ğuzum.
- (94) óle geçindirmiş veļasılı eři de sōna da iřde óle □ózleri. yāzzı— mevāt éTti iřde. benim adım *kibāriye*. (95) —ır— yāřında... üç, bi ğız iki oļan. o—uylar iřde bir— şeyde o—uyú imamatip de o—uyú ğızım. ye Li sene (96) son. ikiye gidecek iřde. oļan da *metemde* o—uyú. bu sene ğitdi óle. biri de *sō fūdözünde* o—uyú şindi (97) beře gidiyi. hī bizim iřde. ben onnarı ... řuraļarda da.
- (98) iççik doļandırdı ğeldi de bāļayaca— içeriye.
- (99) hī şorda—ı benidim işde. y® adı ney?
- (100) bilirim bilirim.
- (101) annem bilir de ben bilmem.
- (102) tanışım canım tanımam mı? vaļļā ne bilim? řóle iyi bi ğadınıdı. işde ne oļaca—? çeke çeke işde •ldü. (103) esgini L şeyleri ğızım sı—ıntıynan ğeldi geşdi. şindikiler ğene çalışıylar da çalışıncı iççik para oļuyú. (104) ğelip geçiylar hindi bolļu— var da. esgiden ço— çille çekdik çō—. birini buļurdu— birini buļamazdı— (105) işde óğle óğle □únnerimiz geşdi ğitdi ğuzum.
- (106) oļmayıncı diyé çocu—larnan ānadır yāni abamğil filan □órumcelerim ānadır. bi řaļvarı dēyi bi birimiz (107) ğiyerdik, bi birimiz diyiler.
- (108) óğleydik óğleydik ğuzum işde óğle.

- (109) ógle yo ƒudu diyiler.
- (110) yo ƒudu yo ƒudu şindi ne var? hiç bişey bułamaSsa ƒ git ğadinanda cin□ánnardan asbabı doıdur ge (111) giyin. şindi ne var? asbab bułamadıƒ, bułamazdıƒ söz gelişi. hindi boııuƒ da işde. para ƒ var mı? (112) boııuğ ğuzum işde.
- (113) esgiden yoƒıuƒ varımış bereket varımış amma.
- (114) çoƒ çoƒ hindi hasdaıƒ çoƒ. yedikçe çoƒ. hele bu ğanser şeyi ne tükendi ne □órdü. iyicene üsdeledi vaııā.
- (115) yoƒıuƒ varımış da bereket ço ƒumuşumuş. şindi hareket çoƒ bereket yoƒ. şindi de o var işde.
- (116) onnarı yeyiler yeyiler işde ondan sōna ğansere dutuıuyú ƒ işde. çeke çeke ●lüp gidiyi ƒ bişey yoƒ vaııā.
- (117) ógle óglē ógle her yerimiz hasta. dermānımız yoƒ.
- (118) işde yoƒ ğāri her yerimiz hasda ğārin. ne oıacaƒ?
- (119) dermānımız yoƒ vaııā hasdaıƒ çoƒ dermān yoƒ.
- (120) bóle şey edece ƒ ƒi? ğārin biræiki ğonşuyá şeydecē? ismet a ƒam mı ki?
- (121) orayá ismetæemmigili ƒ orayá durduıar da. taƒsi durduydu.
- (122) iyi ğuzum çay □áyfe şeyæetsi ƒ gelin.
- (123) sen ne oƒuıda oƒuyú ƒ yá?
- (124) gezin cānım aııah ğoıayııƒ...
- (125) kesteli ƒ bu yānda şurda demiroıuƒ var.
- (126) hādi ğızım yō ğorƒma.
- (127) yō yō ğorƒma bişey bişey étmezler.
- (128) bişey oımaz. hadi □úle □úle ğızım sa ƒııı.
- (129) sa ƒııı bişey étmezler. nêtsinner? sa ƒa.
- (130) □úle □úle git.
- (131) sa ƒııı aııah rāzı oı. benim üsdüm başım ƒoƒardır ğuzum. maıııarı □órdüm yá.

YERİ : KADINHANI/Hacipirli Köyü
ANLATAN : Şemşi KÜÇÜKKÖKTEN/Gelini ve Torunu
YAŞI : 67
KONU : Karışık

(¹) şemşi. atmış yedi. va dünyada beş. sa f'nl. buralıyım guzum. va'llā bi şey èTtTm yo¹ işde burda oturuyrum (²) boļ boļ. esgiden mi? va'llā nası söylesem? gendi dú fúnümü? gendi dú fúnümüzü havļumuzda hayatımızda (³) èderdik. hindi orada èTtiklerimize ba¹ma. yó gendi gendimize oynar, çaļardı—. eveli iyle çaļğı şey içerde (⁴) yo fudu. va'llā pilāv, hoşaf işde ne oļaca—? hī. yó fo. hindi... ne ğonuşuyúm guzum da? hindikileri saļonda (⁵) yapıyı. ondan sōna şóle bi a¹ır yere girerdi. orda çaļar, oynardı ğadınnar, ğızļar, geşler. ğına ğecesi yapardı¹. (⁶) ğına yá—inırdı¹. duļa¹ duşanırdı¹. herifi □órmezdik. hindikileri ğoļuna da—ıyı. seni L ğapı, benim ğapı (⁷) geziyi. o yo fudu. □özümüzü açar, □órerdik gelini, oļanı herifi neyse. onnarı □órdük biz. başğa bişey □órmedik.

(⁸) hē ¹óylerde işde pancar çaļaardı¹. bostan çaļaardı¹. ekine giderdik. desde dişiridik. sap yú¹ledirdik. (⁹) onnarı □órerdik. ē va'llā āşamdan şo aşenede ekmē yérdik. girer, yáta faļıdı¹ ļamba bile yá—mazdı—. hā (¹⁰) ļambayı yá—ardı¹ canım. şóle bi sandelle ğordu— şóğle. oturu ğanevçeyi èderdik. ètmez mi? ğoca ğoca (¹¹) □úller èder. hindi ğanevçe Filan yo¹.

(¹²) hıdırelleze Filan gitmezdik. gidenner işde buļğur, şoşu, yemek hazırļaļlar, yèllerdi. dú fúnnerde pilāv, (¹³) hoşaf, et. ğoyún keserdik. onnarı yapaļardı. sütlü, dadļı. ne fapacası¹? işde onnarı yapardı—.

- (¹⁴) babanne L nelerde? hī. *sarı nadireyi* dèyirim. óle? ğocadı can... tabi tabi □úççük mü?

- (15) sorulara cevap vër.
- (16) *avşarlı* bunnar ğuzum.
- (17) tamam. ğayıt aılıyí o ğonuş diyóm.
- (18) ne ānadyím? ğafada. ē ne ānadyím? ne bilëyim ğuzum? ne ānadyím? vaļļā hiş ğafamda kimse yo $\perp$.
- (19) bobannem ānadamaz óle. annad işde yá.
- (20) kimmiş şey amca? o yétirir ļafi.
- (21) vaļļa ne bilëm ben? önce, esgileri bilmiyrim yáni.
- (22) hī yē L_ileri annad ge.
- (23) ben $\perp$ ır $\perp$ dörd yaşımıdayím. nası yáni?
- (24) vaļļa ne ānadyín dú Fúnü? ne ānadyím da?
- (25) eveli ğuşa $\perp$ ğuşandī L_i, ğoyún sādī L_i, oyúnnarı.
- (26) *elmas* yēnge L_i annad.
- (27) o tas şey duļa $\perp$. duļa $\perp$ şóle duļa $\perp$ lardı. yüzümüzü örtellerdi. ğırmızı ğadiFe şavļar, □údú $\perp$. onnarı (28) giydim, geldim ben bu havļuyá. aman yō türkü Filan bilmem. vaļļā bilmem ğuzum.
- (29) vaļļā banne yá annad.
- (30) ne ānadyím?
- (31) hiş bişey ānadmıyí L ki. adam ānad dëyi.
- (32) ne ānadyím õļum?
- (33) mercimek yóļardı $\perp$, zeyrek yóļardıĝæişde onnarı □órerdik. başĝa biræiş □órmëdim.
- (34) telezonda □órmëd $\top$ banne? şeyde ğonuşuyúļar yá dedeler yá. *terete* purōram var haberde...
- (35) ünüvesdeyi bitird $\top$? ne emmileri L ğuzum? emmileri L öldü giddi. emmi mi ğaldı? dayı mı ğaldı? hepsi öldü.
- (36) hıdırëllezden önce gelin ğızları meselá hamama □ótürdüklerinizi ānad. naz yapmam niye naz (37) yapıyím da? hıdırëllezden başıyáļım o zamannar. meselá nişannılı bi gelin ğızı hıdırëlleze □ótüreceklerinde (38) meselá iki □ún önce hazırlanırlar. tas yo Furdu çaļarļar, ğısır yáparļar, yemek hazırļaļļar, yápra $\perp$ sararļar, (39) sufra ğuraļļar. a—rabayí ça Fırıļļar. ne bilëm benim bişim bóle oļuyú yáni. ondan sora ēleniller, oynaşıļļar, (40) oynalıļar, çaļaļļar. õndan sora bóle.

(41) dú ƒúnde, dú ƒúnner üŒ □ún sürer. önce ğoyún kesilƒdi. a—rabaŒar a ƒırılıydı, yú—a yáplılıydı. ondan sora (42) helva kesiliydi. gelene ikram édiliydi. ondan sōna. oyunnarı deve oyunu deve oyunu ğadın, érkek. érkekler (43) ğadın oluyúdu. ondan sora o da oluydu. o ƒunso deve de oluydu. dōrd kiŒi merdivannan ğurup deve yáplılıydı. (44) bizim *nāmeni* L dú ƒúnde vardı meselá . aŒtı, yēdi sene önce meselá . hī esgi gelenekler yāni. üsdüne kilim (45) atılıydı merdivanı L. dōrd kiŒi birleŒiydi. ondan sora bi ƒafa yáplılıydı. oyun ı—arılıydı óle yāni. ēleniyleridi. (46) daha öncelerden ğo geziydi.

- (47) hī ğo, ğoyún gezerdi.

- (48) ē baƒ a—lıma gelinci hī dēyi.

- (49) ğo gezdirelirdi ğapı ğapı ondan sōna baŒörtü bāŒaŒlarıdı, havlu bāŒaŒlarıdı ğoyunu L bo ƒazına. ğoyunu süslelirdi, boyalıydı.

- (50) ğapı ğapı daŒıŒunan gezellerdi. hem a ƒırılıydı. dú ƒúnde. ondan sōra

- (51) ğına a ƒırılıydı. ğınayá a ƒırılıydı.

- (52) adet óleydi yán ƒ.

- (53) ğoyún gezdirelirdi yó.

- (54) ğınada iŒde ğo gezdirelirdi. ondan sōra ğapıyá birikillerdi. sōna ğızæevine gidellerdi. ğızæevinde (55) ğınayı ğaŒdırıp gelenden sōna oŒan tarafında yemek verilirdi. ondan sora aƒŒam ēlence baŒlardı.

- (56) ğapı aŒdırlıydı gelirkene.

- (57) saat on ikide birde dāmat evine gelini getirilerdi. óle olurdu.

- (58) vaŒŒā ölüye ğaŒdırlıydı ğene onu ğene devam édeller.

- (59) yemek ikramı oluyú. önce cenāze ƒa—ar. hatim iner, mevlüd iner. ondan sora yemek hazıŒlaŒlar. (60) aƒŒrabaŒar getiriller. baŒ sālına geliller. hı ğonuŒ ğız iki □ún önce.

- (61) do ƒumda mı? tabi önce süt gider, orba gider. iki üŒ □ún iinde. ondan sōna āŒtinnan hediye gider.

- (62) yá—in aƒŒrabaŒardan. ƒomŒuŒardan ondan sora aŒtına bi tatlı ondan sōna üsdüne hediye ğoŒlar. onu (63) □ótürüller heralıda. su ğor, ekmek ğor. onu da melākeler gelsin diyerekden dē mi?

- (64) *ğuran* ğoŒlar, ekmek ğorlar.

- (65) ğorƒu olmasın.

- (66) çocün bārına ekmek göl̄lar yāni.
- (67) ūinci āzıma bi ġaranfıl getir. yēmek yērke so ƒan yēdim. yá=ılaşamıyırım. ġusura ba=ıma.
- (68) ūşey oımasın. ūşeytan yá=ılaşmasın diyerekden.
- (69) āFiyet oısun.
- (70) ūşey dā bi =ıonu dā var.
- (71) ūşeytan yá=ılaşmasın çocün yānına diyerekden bārına ekmek göl̄lar.
- (72) ūşey =ıóylerde tıp bu ónceden yāni tıp ētimi inanılmaz =ıótüymüş =ıóylerde. meselá =ıuıā ārıyān kişilere.
- (73) ġatran ġordu=ı ġuıāna çocün.
- (74) tere yá ƒınan.
- (75) =ıatran dókellerimiş. =ıuıāna yāni. bu ço=ı ço=ı ilginş bişey yān ı.
- (76) anneni ı sūdünü sa ƒar iççik duz atar içine dóküp damıadırdı=ı. vaııā bilmem işde eveli o ıle dirdi ġayınnamız, (77) ġayınbabamız başġa innē ilaş mı varıdı ġızım? ġarın ārisına Filan çörēæotu yá ƒı damıadırdı=ı āzına işde o. (78) ġırı=ı çı=ı ben yápardım ġoıunu bügerdim şóle. hı. ġır=ı çı=ı çekerdim ben. ġayınnam yápardı. ben yápardım. (79) yó=ı suynan Filan de ƒe. ġoı çı=ıdın mı ben yērine şóle bükdün mü gelirdi. Janım onu bilen yápar. bilmēyen (80) nası yápaca=ı? hadi sen yáp bāım. hē işde ġır=ıdı çı=ıdım mı ġır=ıçıyı saraıılar, çı=ı çekeller bóle yērine gelir.
- (81) ıo=ıusa ġadına işde gendi dō gendimiz d'n ƒum yápardı=ı. dışarı çı=ımazdı=ı ki hiç. işde nērde □órerdik (82) ebeyi, to=ıduru, ilacı? o işde çocu=ı d'n ƒuncu yāni bārına ekmek ġordu=ı. dışarı Filan çı=ıacānda ūşeytan (83) yá=ılaşmasın dēyi. ondan sōna...
- (84) meselá ışşı=ı söndürme var. =ıır=ı □ún. esġi ölü ölmez.
- (85) hı •lü •lünce. onu iyi diyirik de ba=ıdıı inaç bu diyi. onu ıle bişeyi yo ƒumuş diyi. bu be ıi ūşeyæēdiyi. (86) •len oıdum mü ġır=ı □ún ışş=ıı söndürmez yá=ıardı=ı.
- (87) ūimdi ġeşen beşæaııtı yıı önce dedem öldü. emmim öldü. ışşı=ı açıyóıar. ben işde =ıapatsam hindi yānıış (88) ānaşııır diyi =ıapatmıyóm.
- (89) babanne ı açıyıdı.
- (90) babannem açıyó varyá saşma bişey. burda yāni =ıabirde ne aıā=ıa.
- (91) hı aydını=ı ossun.
- (92) ġır=ı □ún geli giderimiş adam. ġabiri açı=ı oıurumuş. ışşı=ı söndüm mü döner giderimiş . yāni zabāca=ı (93) ışşı=ı yānar. zabānan.
- (94) evi ı çatısını ı kenarında dururmuş.

- ⁽⁹⁵⁾ hī geli giderimiş yāni.
- ⁽⁹⁶⁾ hā a[⊥]rabağara vèriller.
- ⁽⁹⁷⁾ hindi vèrmiyeler ğuzum da eveli vèrilirdi tābi sırtından çı—anı. fu—areye, o ^La, bu ^La vèrilirdi hindi gidip ⁽⁹⁸⁾ da—ım ağıp onu hayrına vèrisin.
- ⁽⁹⁹⁾ bi de şu [⊥]onu var esg[⊥] ▪retmenner dā fazla şeydi. isderse ^L o [⊥]onuyú şèæyápağım.
- ⁽¹⁰⁰⁾ hā dó ^Feller ğızım dayá[⊥] atağğardı. ç'n ^Fu[⊥]arı ^L üzrine vurunca. eline vurunca elini patğadığğar. ğan ü ^Füdüdü. ⁽¹⁰¹⁾ óle vuruğğardı. hindi óretmenner bunnara yèl esdirmiyi. hindi o mu var? dayá[⊥] dèyi eme yárar •ldürüllerdi ⁽¹⁰¹⁾ bizim ço ^Fu[⊥]arımızı.
- ⁽¹⁰²⁾ dedem basğına gitmiş.
- ⁽¹⁰³⁾ ğızdı. ğayínnam ğayínbabam giderdi. niye dó ^Fúyü ^L? [⊥]le èdiyi ^L diyi ètmedik ğomazğardı. işde ğızışdı ⁽¹⁰⁴⁾ mı dó ^Ferdi. hindi dayá[⊥] mı var çocu[⊥]ara? hiç öteæit diyen yök. hıı hocayí dóveller vağğā. bi tek öteæit diyen yo[⊥].

YERİ : KADINHANI/Kabacalı Köyü

ANLATAN : Fadimana YAŞAR

YAŞI : 51

KONU : Karışık

⁽¹⁾ yáv şehirde meselá *ekrem* ba L-a ğız *fadimana* dèyi ba Farsa ben efendim dèmiyrim eller gibi. sa=lamam. ⁽²⁾ ey ne diyi L diyrim. ey. burdayí= . yáv ben burda ğonuşuyru= da ses şey ses ānaşılımyí dèyi ondan *osman*. ⁽³⁾ misāfir var da ses yapıyı dèyi çekdim. e ne bāryí L? sākın gel no Ƒoɫdu? ānne filan dè. bi sākın gel. ne bāryí L?

- ⁽⁴⁾ hoşgeldi L-iz yáv.

- ⁽⁵⁾ benim adım *fadimana yaşar*.

- ⁽⁶⁾ hoşgeldi L-iz abla.

- ⁽⁷⁾ *sāliyá* yengeyi L yè Ƒeni o.

- ⁽⁸⁾ óle?

- ⁽⁹⁾ hā =óylütoɫu.

- ⁽¹⁰⁾ elli bir yaşındayım. elli bir yaşındayım. dört tâne. ikisi erkek, ikisi ğız. ikisini evlendirdim. hā ⁽¹¹⁾ üçünü. iki ğız hā dur dur ğāri. ğızınan bi *elife* onu evlendirdim. bayramlıyá vèrdim birini. ⁽¹²⁾ *zēynep*. bu *osmanı* everdim. ondon sōna. gelin yánımda. gelini L =ókü şey, neyd Ƒ? *mersin*. *mersinden* ⁽¹³⁾ geTirdik gelini.

- ⁽¹⁴⁾ vaɫa dú Ƒún iyi geŞdi. işde gendi aramızda bi da—ım sorunlar oldu yá onları da çöze çöze çöze.

- ⁽¹⁵⁾ onları ɫaf ètme. nasıl oluyú?

- ⁽¹⁶⁾ yáv meselá dèyrim. yá sorun da de Ƒel ğoyá. hazār oranı L =últürüynen bizim =últürümüz ayrı ⁽¹⁷⁾ ğuzum. şim meselá *m Ƒersin ğonyá* biz bu tarafıyı=. hā o

tarafi be sa^La soruyrum. *mersinnen* benim ⁽¹⁸⁾ b^Δra bir olur mu? hah seni ^L
^Löyü ^Lünen de beni ki far^Lı olur. o yáni o sebeblerden dëyrim. yáni başğa ⁽¹⁹⁾ bi
 sebebi yo^L da. yó yó farğlı bişey istemediler. yázzı^L. biz gendimiz ne yápdıysa^L.
 ba^La his zorlu^L ⁽²⁰⁾ goşmadılar yávrucum. biz ne ise ne a^Lıtın, a—çe biz iki başını da
 biz □órdük biz getirdik. her şeyinen ⁽²¹⁾ biz ğabu^Llendik. yáv onnar óle yáplımyı da
 bizim aççik a^Ldımız taraf maddi durum ğısaydı. maddi durumü ⁽²²⁾ ğısa o^Luncu biz de
 vardı^L. □órdük. beyendik. yáni ben bi ğıTdim, ba—dım. ondon sönacım eve geldim.
⁽²³⁾ çocūma dëdim. ben be fëndim ammā. sen □órme ^L far^Lı. dē mi? ha □ótürdüm.
 □ósterTdim. o da ⁽²⁴⁾ dëdi. dıřarıyá çı^Lttı^L. nası yávrum? dëdim. tamam bize uygun
 anne o^Lşun dëdi yáni. bize uygun ⁽²⁵⁾ dëdi. biz de ēnseni a^Ldı^L. geldik. onnan işde. bi
 yüssük da—tı^L. gendi aramızda. ondon ⁽²⁶⁾ sönacım burayá a^Ldı^L, geldik. bi nişan
 yápdı^L. bi dú fún yápdı^L. óle baş □ózæèTtik. yo^L yo^L torunum. ⁽²⁷⁾ ğızlardan var.
 o^Lğandan yo— dëyrim yáv. ğızlardan iki birini ^L o^Lğı var. iki de birini ^L o^Lğı var. bundan
 dā ⁽²⁸⁾ yō—. ye ^Li do^Luz ayı^L gelin. o *ğadinanda*. ğızımı ^L biri. biri *báyramlı*da.
⁽²⁹⁾ oruca yápdım. yú—a yápdım. erişde, ma—arna, yú—a. ekmegæèdiyrik. yalı
^Lómbe çekiyrık. şu bizim ⁽³⁰⁾ ğadinannını ^L yöresine āyid. onnarı çekiyrig. onnarı
 yápdı^L. işde temizlik yapıyı ^L. içeri, dışarı. ⁽³¹⁾ gendi ^Le □óre bişeyler hazırıyı ^L.
⁽³²⁾ ğurban bā... şeker bayramına bir □ún eveli araFa □únden yáni araFa iki üş □úne
 ğa^Lla temizl^Lmi ⁽³³⁾ yapıyrım. ondon sōna arafa □únü yemek hazırıyı^Lı—. ne o^Lursa.
 evimizi ^L şende. böre fidi, çöre fidi, ⁽³⁴⁾ taşığıydı. esgiden mısırum vilan ço^L olurdu
 ğızım. da şimdi yo^L. eveliden mısırum vilan çoğæo^Luyúdu.
⁽³⁵⁾ gel bunu da ğonuşdur sizi ^L orayá. gelinim olur. hā *ğadinannı* olur o da.
⁽³⁶⁾ óyle hindi tābi. hayır yáp yáp. ayran yáp gel de issinner. yávrum yáp yáp. terl^Lm
 deniřdirivër. hā tābi cānım. ⁽³⁷⁾ *mersinli* de. çocu^L *mersinde* yášamamıř ği. *mersinde*
 anasıyan babası yášamıjæammā gendi *ĝonyá* ⁽³⁸⁾ tarafında dōmuř, büyümüş. a^Lışdı
 a^Lışdı, a^Lışdı. *ĝonyanı* ^L *ismil* ^Löyünden getirdik ğari biz bunu. ⁽³⁹⁾ hā *ismilden*
 getirdik. gendi *mersindeydi* de. yáni anası, babası, dedesi yáni hısım a—rabāsi
mersinde. ⁽⁴⁰⁾ *adana* taraFında. o taraFlardan da. gendileri annesiynen babasını ^L işi
ĝonyá, *ismilde* o^Ldū üçúru biz de ⁽⁴¹⁾ ordan. benim bacım aracı o^Ldu. onnan a^Ldı^L,
 geldik. □órücü úsúlu o^Ldu.
⁽⁴²⁾ temizlik yapıyrığ. işde yemek hazı... sū bōrē èdiyrik. taşı^L bişiriyrık. bayyá,
 yo furt çorbasi. ⁽⁴³⁾ yáv şehir hayátнан şimdi ^Löy hayátı. ben óle diyrim bu ^La bāzı.

gitseydik şehere. şehere gitseydik ⁽⁴⁴⁾ diyirim ben. daha rahat mı olurdu[⊥]? burası da inan ba—. şehere vèrmem. hah benim ğayınnam rahmetlik ⁽⁴⁵⁾ benim yánımda öldü gitdi. ğayınnam da ğayınbabam da. ikisine de ben ba—dım. ikisine de ben ⁽⁴⁶⁾ ba—dım. yknımda gölğarımnda can vèrdiler. öldüler yávrum ikisi de ba—. inan ba fã. hah tamam. ben ba—dım. ⁽⁴⁷⁾ ben ğadinanna giderdi. ğızı ğadinanda gelinidi. geldi miydi dışarıya otururdu ğayınnam. dèrdi ki ba ^La. burayı ⁽⁴⁸⁾ *istambiğa* vèrmem dèrdi ğadın. şimdi ben de óle diyirim. şe fere gidiyrim meselá . ğızı ^L yánına gidiyrim ⁽⁴⁹⁾ bayramlıya. gendi [⊥]óyü ^L. burayı vèrmem sãkin. aļ abdesi ^Li ğıļ namazı ^Lı □úzelce. eviyi ^L işini temizl^T ^Li yáp. ⁽⁵⁰⁾ sa fã bişecik diyen var mı? içeriye gir. televizyonu ^Lu séyret. tesbí□ çek. ibaydeti ^Li yáp.

⁽⁵¹⁾ hã bahçe ^Le, bahçeynen ũraşırı[⊥] işde. maļlarımız var. çocuğlar maļların ũraşırı. işde oļan maļlara ⁽⁵²⁾ ba[⊥]ıyı. bu çocu[⊥] da o ^La yardım èdiyi. □úççúk oļan da ünüveste ğazandı bu sene. aļļæizin vèrise. ⁽⁵³⁾ liseyi bitirdi. ünüfuste ğazandı. maļlarımızı □údüp geliyi dışarda. hemi de bu çocu fã yardımçı oļaca[⊥].

⁽⁵⁴⁾ bahçeye de işde tere, maruļ, ısbana[⊥], maydonus óle. domatés fidanı ekdim şoraya. de suyúm yó[⊥] bu ⁽⁵⁵⁾ sene. yá gendimize □óre bi yişillik. şóle ğopardaļım. yeme amaşlı. şeyden geliyi su. uza[⊥]dan ⁽⁵⁶⁾ geliyi de. bãzi a fır a[⊥]ıyı. enerjiye hemen çı[⊥]ıydı. o hidrofону da—dılar biliyi? Fişe da—dı ^L ⁽⁵⁷⁾ mıydı maļları ^L o fúne Filan şey oļuyú. hı hı kendilinden geliyi, a—ıyı. bura iki kere de doļu yáğdı ⁽⁵⁸⁾ buraya bize. doļu vurdu burayı. iki kere doļu yáğdı ğuzum. on sona □ózelidi Fidannarım Filan. ar—aya ⁽⁵⁹⁾ da □óçürdüm de oļma egsem mi? egmesem mi? dèrkene hã iççik ekèyim dèdim ekdim. óle ğuzum óle.

⁽⁶⁰⁾ ğomşularımız iyi ğuzum. [⊥]óyümüzde bi hoca var. ondoæsona. hocaynan beraber aļtı, yedi, sekiz ⁽⁶¹⁾ hãneyik biz. hã sen o ^Lu ^L ğızı mısı ^L? hã sekiz hãne Filanı— biz. bildim ğãri be ^LzeTtim yá. dèmek ⁽⁶²⁾ *sãliya* seni ^L teyze ^L mi? hã babayı ^L teyzesi seni ^L de teyze ^L oļmuş oļuyú. dè mi? biliyrim biliyrim. ⁽⁶³⁾ gelir giderik. □úlhana Filan giderim ben. şimdilik iyiyim geliniminen. gelinim aynı ⁽⁶⁴⁾ ğızım. ben bu ^La da aļır—ana dèdim ki. bu geldi bize. dú fúnú burda ètdik. bunu aļdı[⊥] geldik biz. bunu ⁽⁶⁵⁾ aļdı[⊥] geldik. ba[⊥] ğızım ben seni ^L annen de aççı[⊥] da yáşı ufa[⊥]. on sekizi bitirip on do—uza girecek. ⁽⁶⁶⁾ ha dèdim ben seni ^L anne ^L gibi oļacam. anne ^Lden de üstün oļacam seni ^L dèdim. gerçekten de óleyik ğız. ⁽⁶⁷⁾ anne ğız gibiyik yáni. ğızlarım gelincik buruya onnarnan bãrişır çirişırım. ba[⊥] bunnan hiç óle de fílik ba[⊥]. sãkin ⁽⁶⁸⁾

sākin. benim ó Lümde ar—amda doġlanır gezer. hā benim ġayınnam da ġayınbabam da yánımdk (69) •ldü ġızım. ikisi de yánımda •ldü. hah tâbi canım. meselá ben bu La bişey buyúrsam da ġarşılı= vërmeSse (70) ba La. o ġarşılı= vërmedi mi ben de süsüfürrüm. annadı L Lı? ġuzum. annayış annayış önemli burda. hah óle óle.

(71) āccik amca L si Lirli. amca L da si Lir. ba= gelişini oġunu L da □órdü L. hā oġu da babası La çekmiş. (72) ar—ada su doġdurdü Luzu bilmiyrim ġız. ben bunnar geldi yá. baba L misāfir geldi dëyinci hidroFonu (73) çekdim. annē sen Filan mı çekdi L? dē. kibar kibar ġonuş dē mi? bu amca La da diyirim ba—. amca L diyirim. (74) ba— evġadları L meselá evġadlarıyí L arasında hatā ġusur oġdu muydu. evġadları Lı yání La ça fıır yání La (75) otuTtur. ba= yávrum zübeyir seni L ġusuru L şu. osmanım seni L ġusuru L şu. zëynebim seniki şu. elifem (76) seniki şu. geliniki ġızım seniki şu. sen ba fıırdı L zaman ġarşıdan ters tepki alırsı L yávrum. cāhil ba—. şimdi ba— elli (77) bir yaşındayım dē mi? elli bir yaşına ġada[] ben bunu çekdim. ba— si Lirli hāli iyi □ünnerim de geŞdi. (78) =ótü anıġarım da oġmuşdur. geŞdi amma hep bendeydi. hep ben susdum. şimdi dōruyú ġonuşuyúm (79) ben. amca La da diyirim. ondan yání ba— şimdi yáşı L atmış seniki. atmış bir oġdu bunu=ıu. benim aramızda (80) on yáš var bunnan. onu L dēdi fıı gelini L ossun ġızı L ossun oġu L ossun o ġonuşma hitābi far=ıı oġaca= ġuzum. (81) far=ıı far=ıı. sen çocü La nası yúmuşafı hareket éderse L o da sa La yúmuşafı hareket éder. hah sert vëirse L (82) hareketi sert alırsı L. e ben bóle dēd | mi? sen ço= mu biliyi L? dëyi. sākinige yánına oturuyrum ben bunu L. óle (83) a—ıı vëririm inan ba=. amma óle dē mi yávrum? hah hah óle óle. oġmaz oġmaz.

(84) vaġla hindi hayátımdan memnunum ġuzum şú=úr.oġanı da everdim. o □üççük oġan da işde ünüvesteyi (85) o—ur aġġā izin vërise. o La da diyirim. seni ġadınanna otutduruyúm ġit. zadı onu L da o—uyání L zatı (86) ġonuşdü oġuyú. liseyi bitirdi. ünüve[]steyi o—unuyú. o da sen neyi o—uyúdu L? sen dēdiydi L. vaġla o (87) da bişey dēdi yá. unuTtum vaġla. o da işde dışardan o—uyú. óle işde. hay@tımız =óyü L hayatı bóle. ġayrı (88) orada şeherde yaşasa= mıydı? diyirim. iyi. bura baġzen. yá amma bura çoġæiyi sessizlik. sessizlik ço= iyi (89) baġæinan. hī ġızım. óle óle.

(90) ġızım şimdi boşanmaġlar da çoġ arddı ba—. evelden niye? □órücü usuġüynen evleniliydi. ba— şu (91) çocuıı da □órücü usuġü evlendi ba—. sevmedi meselá. ġonuşmadı. dē mi? ne □ózel. bizæiki tâne ġız (92) gelin étdik. ikisinde de şu o b•yüġæoġana asgere gidecēnde vërdik telefonu. asgere giderke. maġları L ó fıüne (93)

gidib de o—uyán oļana geen sene aldı— dā eline ęamaralı telefonu. hah yirm |æiki yaşında ba—. yē L⁽⁹⁴⁾ aldılar. o da anne telefon alı L. anne telefon alı L. anne telefon alı L. óle aldı. bu açik şey dir. sı—ar. ⁽⁹⁵⁾ adamı sı—ar. yáni sı—ar didi fim hanı yáni şey annama. meselá birisiynen Filan ęo. başıma bi iş ⁽⁹⁶⁾ getirecek dēr. şondan şundan ço= ęor=ar. iki ęız geli èTti. onu da óle. □órücü usulü. nişanniļarına ⁽⁹⁷⁾ bile □óstertmedi. hı hı inan yáļvara yáļvara ben □ósteTtirdim. óle ètdi. sı—ar dēdi fim yáni o, o şey. ha ha o ⁽⁹⁸⁾ ęonuda dutucu. yáni her şey benim dēdi fim ossun. elimde dutuyúm dēr. hı ęor=usundan ęor=usundan ⁽⁹⁹⁾ da hindi de orta yēr =ótu amma inan. ęızlar, ęızlar, ęızım. ba= var yá televizyónnan şu telefonnar, ⁽¹⁰⁰⁾ internetler milleti bozdu ęuzum. yápmaz yápmaz. benim ocu=ıļarım işde óle ba= meselá . hah ba= ⁽¹⁰¹⁾ bildim. ben adamı bi □órüşde bilirim. sen de flesi L ba—. yō yüzü Le ęarşı sólerim. hah hah burda var ⁽¹⁰²⁾ yá □úveş meselesi oęæönemli. □úveç. yáļan oļmayaca= bi de □úvenece L, □úvenece L. annacı Lda—ı ⁽¹⁰³⁾ meselá sen ba fā □úvenece L. ha yáni □úvenmese L oļmaz ki. evlilikte bóle. evlilikte óle ęızım. oļanları da ⁽¹⁰⁴⁾ ęızları da sı=dı amca L. yáni □ózelce gelinæèTtik. bunu da □ózelce everdim. işaļļah ötekini de everrim. ā ⁽¹⁰⁵⁾ işaļļah āmin. yaşantımız bóle de. hindiJik ço= zor. bo fún benim bayramlıdā ęız da burdaydı. iki üç ⁽¹⁰⁶⁾ □ündür burda yátıyı da. geldiler bizde ólen ekmē yēdi, yēmē Filan yēdiler ęiTtiler. óle dēdim evlilik ⁽¹⁰⁷⁾ ço= b•yük bir sorumlulu= istiyi. ço= yáni aman her şeyi de ļay ļoy ļum geziyim, yēme, işme de fil ⁽¹⁰⁸⁾ ęızım. çō= büyük bi sorumlulu= evlilik. bo fúnnük, yárunnı= de fil ki ölesiye ęadar.

⁽¹⁰⁹⁾ ney? hı ço= alışıyılar. amma alışıyılar ęuzum. düzeni de dutuylar. şimdi adamlar. şū =óy =óy civārında ⁽¹¹⁰⁾ bayramlılar tekdir. alışmada, yēmede, giyinmede. dú fúnnerin | ósada bi gitse L çekse L dú fúnneri. yáni ⁽¹¹¹⁾ insanrı=ıları. insanlardır da şimdi. m |safirperverlerdir de. inan óle óle. geldi fin üçürü sen de sa f'nı ęuzum.

YERİ : KADINHANI/Kamışlıözü Köyü
ANLATAN : Hasibe KİRRAZ / Eşemen KAHRAMAN
YAŞI : 83/72
KONU : Karışık

⁽¹⁾ buraşıyım. ğuzu □údüydük, ğoyún □údüydük. ekin ğaşuruydu¹. işde óle óle gelip geçiydik. ó¹úzlernen ⁽²⁾ dúven sürüydük. işde ekmek yápacıyí¹ şey édeciyik diye işde óle □únnerim geçiydi.

⁽³⁾ eh dú ƒúnner mi? dú ƒúnnerde iki üş şaşvar filan édellerse bize işlik şaşvar şóle o ƒa sevine sevine ⁽⁴⁾ gelinæoşuydu¹. şō yásdı¹ları ƒ da iyice ¹ótüleri varıdı. bunnar hindi iyi. o ¹ótü ¹ótü yásdı¹lardan ⁽⁵⁾ do¹uz_on yásdı¹ aşıyşardı. aştımızda hasır vardı. hasır keçeydi. işde óle óle gelinæoşdu¹ giddik ğızım yá.

⁽⁶⁾ yèmek de işde çorba vuruyşardı, piláv dóküylerdi. piriç filan yo ƒudu da. bulğur pilávı bişiriylerdi. ⁽⁷⁾ tōĝa aşı bişiriylerdi. helva aşıyşardı. işde óle édiylerdi dú ƒúnneri filan da.

⁽⁸⁾ çı—ardıyşardı deve Filan yápyşardı. hī onnarna işde bi dú ƒún yápyşardı işde óle óle. işde óle.

⁽⁹⁾ daşımızdan desdiynen getiriydik. desdiynen desdiynen tek desdiynen. benim anam yo ƒudu. ƒsüzüdüm, ⁽¹⁰⁾ yétimidim. bi tecik desdi yú¹lenirdim. tē ğuyú da épéyce bi araşıydı. o desdiy ƒ ordan daşımşla yú¹lenirdim, ⁽¹¹⁾ getiridim. onu da gelirke, gelirke bi odaşarı ƒ tuvaleti varıdı bi. o tuvaleti ƒ ğapısına o desdiyi yóruşurdum. ⁽¹²⁾ desdini ƒ □ótünü orayá ğoyúm dërke hadi desdiyi de ğırırıydım. işde óle óle □únüm geşdi

ğızım benim. ⁽¹³⁾ sōna da anam •ldü babam •ldü yétim ğaldım işde. yétim gelinæođdum. de işde çille geleli de ūraşırım. ⁽¹⁴⁾ hindi de dizlerim dutmuyú. buraşarım dutmuyú. ameleyát oğdum iki.

- ⁽¹⁵⁾ a—rabamız, a—rabamız. a—rabamız ğuzum. haşamı ^L oğuydu. óle mināsip □órdüler vèrdiler işde.

- ⁽¹⁶⁾ eveli □órüşme mi varıdı?

- ⁽¹⁷⁾ vā □órüşme Filan yo[±]. ben varmam Filan dirse ^L ana ^L, baba ^L dó ferdi bizi. nası oşur da sen varma ^L bizim ⁽¹⁸⁾ vèrd[±]miz yère dèyi? yá.

- ⁽¹⁹⁾ o—uma varıdı da ğocamanıdım. o—uda sağdı[±], fretmenlerin geldi finde. hiç onu da o—uyamadım. ⁽²⁰⁾ o—uyamadım. bi sene giddim. biliyrim ā yí b yi de duTturamıyım.

- ⁽²¹⁾ ben o—udum yáv.

- ⁽²²⁾ bu o—umuş bu bitir.

- ⁽²³⁾ óle diyrim ğuranı sōnadán belledim de óle canım sı—ııyı *hasiběæabla*. o zaman—ı şeyler şı firlrimi ^L ⁽²⁴⁾ hepisi a[±]ımda duruyú va. va ğız dur hele ğız aman.

⁽²⁵⁾ atam! cepelerde biræeldi ^L,

⁽²⁶⁾ gendini yúrda verdi ^L.

⁽²⁷⁾ □ósü ^L *túr*[±]*lú*[±] içinde,

⁽²⁸⁾ sınırlarda sen geldi ^L.

⁽²⁹⁾ □úvenæoşan bir başdı ^L,

⁽³⁰⁾ aşılmaz dāşar aşdı ^L.

⁽³¹⁾ yúrd için *rus* için

⁽³²⁾ ğahramanca savaşdı ^L.

⁽³³⁾ ğarşar içinde yátdı ^L,

⁽³⁴⁾ yúrttan düşmanæatdı ^L.

⁽³⁵⁾ atam yo[±]ıuğæiçinde,

⁽³⁶⁾ bir mir millet yáratdı ^L.

⁽³⁷⁾ atam atam sen *ata*,

⁽³⁸⁾ atam sen şan *ata*.

⁽³⁹⁾ devrimlere nur oğdu ^L.

⁽⁴⁰⁾ *túr*[±]*lú* fún ğaşbinde,

⁽⁴¹⁾ o—şanan u furæođdu ^L.

(42) *atam. orayá giremiyecem.*

(43) *a¹deniz yi ƒirmi a¹tı a ƒustos gece sabaha ¹arşı*

(44) *topları L celik āzı ça¹ldı bir húcüm marşı*

(45) *•lüm bu •lüm besdesi içinde yandı dālar*

(46) *yandı süberler eridi a¹tæüst oldu*

(47) *demiræālar fırtınadan yeledi,*

(48) *ı¹dırım¹dan ğanadlı yüz bi Llerce atlı*

(49) *ı¹dırı... orayí bilemiyecem. bi de.*

(50) *yólculu¹*

(51) *gezdim dālar başında*

(52) *su işdim çamæā¹ju¹dan*

(53) *hızımradı rúzgarı*

(54) *□ónnüm baharæiçinde*

(55) *atımın ayá¹ları,*

(56) *papatyálar içinde*

(57) *zümürüden yeşillikden*

(58) *yú¹seddi ¹anadımı*

(59) *yólumdan úveyikler*

(60) *úrkúddü ğıræatımı*

(61) *bazar Şen diyárda*

(62) *bülbül dinleyip geŞdim.*

(63) *meyva yüklü da¹lardan*

(64) *başımı eyip geŞdim.*

- (65) *mesel ne biyim bek biliydim hindi hiç yo¹ ğuzum ğafam... yo¹ ordan burdan birki bişey var. diyemiyecem (66) ğuzum va¹llā yo¹ var da yo¹.*

- (67) *mesel ne bilëyim? ne bilëyim? nası mesel isdiyi L? onnar olur mu ne bilëyim? ne bilëyim?*

- (68) *eveli bi geçi varımıŞ. üç õlā varımıŞ. geçi giderimiŞ, ğırlarda yáyılır gelirmiŞ. çocu¹larını içeri (69) ğapadır, giderimiŞ, gelirmiŞ:*

- (70) *āzımınan ot getirdim □ġsümünen süd getirdim açın yávr¹larım ğapıyí*

- (71) dirimiş açallarmış. bir □ún canavar dëmiş ki nası açdırıyí L ğapıyí? bóle diyirim dëmiş:
- (72) āzımınan ot getiririm □ξsümünen süd getiririm açın yávrđlarım diyirim
- (73) onnar da açıyılar dëmiş. canavar gelmiş ğapıyá.
- (74) āzımınan ot getirdim □ξsümünen süd getirdim açın yávrđlarım ğapıyí
- (75) ğapıyí aşmışlar. hepsini yemiş, bi tec_T şorayá sa=lanmış. anası gelmiş hanı ğuzum ğardaşları L? bóle (76) bóle canavar yedi. bi çu=ur ğazmış içine bi ataş yá=lmış. üsdüne bi hasıræaşmış. canavarı dayvet etmiş. (77) canavar gelmiş. geş şura yó—arı geş, yó—arı geş. ataşı L içine düşmüş. geçi oynarımış ğări.
- (78) amanı L yándım dër misi L? burnu bállı o=larımı yër misi L?
- (79) dëyi oynarımış geçi. bu işde ğuzum. va||ā bilmiyrim. dā ço=dur vardır da benim a=lım... yo= ğızım (80) va||ā a=lım yo= da bek pişmānım. ben ğuramı niyē_evelden örenmedim? dëyi öle pişmanım. (81) hindi ğaFamda dururdu. hindi nedecēdim? o şı fırlar ba La nëy yarıyaca= işde öleydi ğuzum.
- (82) nêrelerden geldi L hanim ğız sen bura? nêreden dëdi L? avşarlı mı? avşarlı ba La iyice yá=laşdı L. benim (83) anam ordanımışmış ğuzum da va—dında. anā fov ğur= yedililer benim ğızın nişan ğodū yër ğız.
- (84) ünzüleni L?
- (85) ünzü zübüdeni L ğur= yedilerden.
- (86) sen misi L yó Lsa ğızım gelin ğızımız?
- (87) ğur= yedilerden nişan ğodu= ğıdım biz torunuma.
- (88) hoca ney ğız?
- (89) hoca hoca.
- (90) herifi L adı a=lıma gelmiyi.
- (91) babası hoca ğızı L. ğur= yedilerden.
- (92) ğız adı ná herifi L? yásin mi? yásin hoca mı? ney babası yásin hoca mı?
- (93) ney yásin de fe ğız. yásin de fe yá ne bilëyim va||ā ben bilmiyrim.
- (94) şeyde oturuyú şo yándā to—iler var yk.
- (95) ğızı L adı hatice.
- (96) ğız şey hocası dināyet hocası gelin ğız. o=urmuş yá.
- (97) ğağaba=larımış Janım ğur= yediler de hanı ço— emmi dayı diyen gibi. ğonyáda mı oturuy Luz siz?
- (98) ğadınamı L nêresinde oturuyunuz? ğarağayá şey benim ğayınımğilden yáni.

- (99) ossun ğızım. hindicik bizim benim torunumu L biri de iki úş □ún oļuyú şey oļmuş aman diploma (100) vèrmişler. bişey yapmış. tören mi yapmışlar?
- (101) şey yáv ta^La atıylar yá.
- (102) tören yapmışlar tören de.
- (103) benim torunumu L biri de óretmen.
- (104) neydi hele? mill þæ þitim şo şeyin oļacāmiş.
- (105) vaļļā bilmiyrim ki oļuyú.
- (106) mill þæ þitimde çalışacāmiş. şeyi oymuş. hī ora mēzunu oļacāmiş mill þæ þitime.
- (107) ben o—uyáydım başba^Lan oļurdum.
- (108) bu bēk bi a—ıļı bek a—ıļı. bek a—ıļıydı amma yèrine düşmeyinci a—ıı ğafa ğaļmıyí ğızım.

YERİ : KADINHANI/Karahisarlı Köyü

ANLATAN : Ayşe Gönen/Kezban Gönen

YAŞI : 78/53

KONU : Karışık

- (1) bizim *vesileni* L gızı. yáv bişeyler soracāmiş.
- (2) ço¹ yaşa ömrü L çoæossun.
- (3) hoşgeldi L.
- (4) *vesileni* L gızı mı gı?
- (5) benziyi L gız anne L_e gız. yō ba¹ım va||ā benziyi L gızım.
- (6) gızım hoşgeldi L. sen kimsi L?
- (7) *āyselī* L bacısını L.
- (8) bacısını L gızıymış.
- (9) benim bacımı L gızı bacımı L.
- (10) bacıyı L gızı mı?
- (11) ben ānatdım. dede Læānatsın.
- (12) hanı şey geldiği yá *sinan* geldiği de ānat dediydi yá. dede L gu||ā duymuyú.
- (13) hele onu Şekdirecē? *mūsa*.
- (14) do¹san hā do¹san.
- (15) siz de gonusdū mu?
- (16) yō yō yaşlılar.
- (17) i fıyım va||ā işde burda oturuyrum işde ¹óy yerinde.

- (18) mesel bilmez, gøyún □úderdi.
- (19) mesel bilmez de esgilerden ānadır. esgilerden bi ānat bi gøyún □útdü ƒü Lü filan ānat bi.
- (20) esgilerden burda hiş bişécik yo ƒudu. orānan ekin işliyidik. oranan ekin işliyidik.
- (21) ben ne ānadyım guzum da? bēş çocūm var. adım *ayşe* □ónen. yétmiş sekiz. beş. üş gız, iki oļan. (22) evlendi. bizim dú ƒúnnerimiz aļ duĴānanæoļdu. benim gızlarım, gelinlerim aļ duĴa┘. hī hepisi. ben (23) ürüyámda □órdüm de. tēl duĴa┘ı gelini. çencērede yányı. tēl duĴa┘ı hī tēl eli, yüzü açı┘ gelin. (24) benim gızlarım da aļ duĴānan geldi, gelinnerim de aļ duĴānan geldi. uzadıvır ayá┘arı Lı. ayá┘arı Lı (25) uzat. uzat uzat. *maşşallah maşşallah*.
- (26) gōcāman apaļ duĴağæoļur. örteller.
- (27) āynı şey gibi.
- (28) gırap gırap
- (29) sofra ƒaļtı gibi. gōcaman ş•le gırmızı.
- (30) yüzü gapaļı oļur.
- (31) hoturafı var. getirim de ba┘ā?
- (32) getir gı da hā getir. üş □ún dú ƒún oļur. üş □ún yú—a ēderdik. üş □ún de daĴıĴı çalınırđı. aļtıæún. (33) dāvetlerde yú—a yēnirdi guzum. dāvetlerde ekmek. üş □ún yú—a ēderdik, üş □ún de daĴıĴı çalınırđı (34) aļtı □ún. hindi bir □únde saļonda oļuyú. bir □ún daĴıĴı çaldırıyılar. ģleydi. esgi esgiden. elimizinen (35) arpa yóļuydu┘. orānan yóļuydu┘. ondan sōna hindi ne var? demir □óruyü. her şeyi demir □óruyü. (36) inē elimizinen sa ƒıydı┘. ayá┘arımızı çınnayá çınnayá yarıļa yarıļa. yá óleydi.
- (37) bamyá çorbası, piriş piláv, buļğur pilávı, ondan sōna yarma çorbası ondan sōna helva oļurdu. (38) gādef hindi çı┘dı. b•rek onnar oļur. sütlü dókerdik, sarma sarardı┘. hindi sarma vilan ┘a┘dı, sütlü (39) ┘a┘dı. hepisi goļayļaşdı.
- (40) ba┘ bóle. oļu da, gızı da, hep bóle geldik biz. ben de bóle geldim. gapaļı bóle ba—.
- (41) bu L_a aļ duĴa┘ bu L_a dēller işde.
- (42) şaļvarlı aļtı. hī şey hī şey óle. ƒncecik gırap yáni bu. óle hī rengi óle. açıyılar canım gelin inerke (43) açıyılar şóle. a┘şam bey gātıyılar. dāmat gendi bōzuyú bunu.
- (44) sen babanneye sor sen.
- (45) kerpijævde oturuydu┘. on beş □únden on beş □úne bi duĴar suĴuydu┘.
- (46) gelin bu.

- (47) ekmē èTti miydi oca[⊥] sufanıydı. hindi oca[⊥] vilan sufanır mı? seneden seneye bi oca[⊥] sufuyılar. (48) ekmē èTti miydi çayınan ocā sufardı[⊥] □úmüş gibi. topra[⊥] evde oturuydu[⊥]. hindi ne var? betonda (49) oturuyılar □ózelcene.
- (50) amca[⊥] göyün □údüydü. onæiki yaşında başlamışımış çobancılığı fa. da hasdaıandı.
- (51) □úççük bişey varıdı da bitirdiler. yédiler.
- (52) □úççük çalı öteki de eşki. bi tek dā var da. dadlı dadlı aı ye.
- (53) eşki de fil *fatma*.
- (54) eşki dē.
- (55) hıh nene laFæèt gāri hıh.
- (56) Tşde ben de evæişini □órerdim. atæarabaynan çamı, topra[⊥] getirdim. çamı garardım. duşarları (57) suşardım. dama ma[⊥]at yátırdım. hindi dē hindi deyze[⊥] hasdaıandı ba[⊥] eli ay® titiriyi.
- (58) gáyınnam hī.
- (59) hindi hasdaıandım bóle işde ba[⊥]sāne ellerim uçup gidiyi. Şō[⊥] çalışdım ço[⊥]. çapkyá giderdim (60) yáyá[⊥]. te *cemāli* [⊥] çitlik var. tē orayá yáyá[⊥]. āşam gel, zabah git. āşam gel, zabah git. ne bēm (61) bayá bi sa fat anca varısı [⊥] yáyá[⊥] hazār.
- (62) çamaşırı elimizde yí—ıydı[⊥]. hindi ne var? demir yí—ıyí. gece [⊥]a[⊥]ıydım ekme fi édiydim. şafānan (63) çapkyá gidiydim. inek sa fıydım. hindi demir sa fıyí. hindi her şey gölayıladı.
- (64) hindi her şey gölay. oturdün yerde her iş □órülüyü.
- (65) oturdu fun yerde □órülüyü.
- (66) benim gızım y®*semin* mi? vā o ço[⊥] gonusur. hī.
- (67) hī hī o.
- (68) b•yük bek gonusmaz da o bek gonusur.
- (69) o gonusur bek gonusuræo
- (70) dün burdaydı. habarı [⊥] oıaydı gelirdi.
- (71) işde başga ne laFæèdiyim hay yávrum? işde. *hidırèlleze* gitmezzik □únah dèyi. yō yō □únah dèyi (72) hidırèlleze hiç çı[⊥]mazzı[⊥]. ne yapaım? evde otururdu[⊥] işde. hī gurban kesiyrik, ibādet édiyrik, (73) orucumuzu dutuydu[⊥] işde óle óle. ne laFæèdiyim başga?

(74) ne bəm? esgi işde aynı bamyá çorbası, tōğa çorbası, bŊrek, sütlü. sütlü pirinci içine ğatarsı L südü (75) ğaynadırsı L pirinci de ğatarsı L o ğoyúŧur. ğoyúŧdú ŧóle ŧeye kepçeye yápişdı mıydı sahanara (76) dókersi L. sütlü oŧur. yá.

- (77) ben ne ānadiyım da? benim adım *keziban*. elli üç. benim iki ğız bi ōŧan. işde ğızŧar gelinæoŧdu. (78) ōŧanı da işde everdim. gelinim bu. gelinim bu. yō hī gitdi o da gitdi. *sivasda o. yŕsemin ğadinanda*. (79) hoca. ne oŧacaŧ? gelinimiz ŧey *sūriyeli*. o da annesi. bu da ğardeşi. biliyi biliyi. anniyí. ne bəm ben? (80) *ğadinandaymıŧ* işde.

- (81) *aŧŧah* tarafından buŧurduŧ işde.

- (82) *fadimanæabam* benim □órümce □órmüş. biz de zatŧ ŧū ğomşumuzu L dú fúnü oŧdu. dú fúnde □órdüydük (83) de. *fadimana* haŧa L dēdi. *sūriyeli* varmıŧ burda dēdi. biz de hazār bunnar bizi bilmiyi, biz bunu. (84) ne var yá ne nası girip nası aŧacaŧ? ğāri bunnarı L yá—inında ğāri bizim ŧóylülerden bizi tanıyānnardan (85) bi aŧraba orda. biz de ğāri haŧası da óle dēyinci *sūriyeli* yānindā adam da tāriFæēdinci gidelim (86) bāŧım. bi ba—aŧım dēdik. gitdik işde nāsibimiŧ. vaŧŧā. *ğadinandaŧar*. *ğadinandā* aynı biz *ğadinandan* (87) gelinæaŧmıŧ gibi hiç yābancılıŧıŧ çekmedik yāni. *türkçeyi* de bu biliyi sāte. bunnar bilse de az. annesi (88) yāzzıŧ az. órenir de yāni üsdüne düsse L herkeşi L gendi dili yāni. hindi hī yeŧi do fūm yápdı. hī ğızımız (89) var. *keziban*. benim adım. var var yāv. ğoyma mı? aynı biz gibi var. hī. bunnar yāni biz gibi óle (90) *fatma ayşe* bek ğoymuylar. *ayşe mayşe* neysē. bunnarıŧı da hep *muhammet* neyse ne bəm baŧ (91) bu ğızı L adı *şeyma*, biziki *ēle*, öteki bacısını L adı •le, bi bacısı var *fatma*. yāni hı hepæo—unan (92) yāni óle o—unmadıŧ de fīl. hī iyi. hī iyiyik nemmen. *aŧŧaha* ŧükür. yō hiç zorŧanmıyí.

- (93) hiç zorŧanmıyí.

- (94) aŧışdı ğāri.

- (95) adetimizde ne var da? aynı evi L içindeyik işde. yāni óle ğır, yāban fazŧa iş oŧmayıncı evimizi L (96) işi. işde beşæaŧtı inek var. babası var, ōŧan var. ba—ıylar. yāni zorŧanacaŧ bi iş yoŧ. pancar (97) ekiyi L el çapa. hā yemekler yápiyí cam. bu gendi ŧeyini yápiyí, biz gendi ŧeyimizi. yá ne oŧursa (98) ğarıŧıŧı yiyirik. hī var canım var.

- (99) çoŧ □úzel yemekleri var bunnarı L.

- (100) bunnarı L yemekleri ne bəm ben? ānad *eŧā*. yápiylar tevir tūŧür. bunnāŧı de fīŧik.

- (101) *pancar tancar* yápiylar. tābi canım.

- (102) hī maǰzemelerden de bunnar de şişik yápyı́ yáni. ismi de şişik. aǰıřdı= yáv. yáni hep et túrlü bunnarınkı (103) iççik. etli gidiyi.
- (104) neyse bitirdi L ğayrı anne L nası? şeker şeker.
- (105) anneyinkide mi □ózüne vurdu. sen evli dēsin dē mi? bekársı L. =aç yářında bu?
- (106) *muradınan* yářıt bu. óretmen oǰuyú *māřaǰǰah* ğāri.
- (107) *aysel* yēngeyi L dú řúnde □órdüydük yá hazār épéy oǰdu.
- (108) dört sene oǰdu.
- (109) ğoca ğoca oǰdu *mařaǰǰah*.
- (110) geliyeler geliyeler burdaǰardı āřam.
- (111) hanĝı =óyleri ğezdi L? kim kiminen ğeziyi L sen?
- (112) annesi ço= □úzel. benden □úççük annesi. varmı dā ğezecek?
- (113) var mı dā? ço= seǰam sóĝle anne Le.
- (114) hindi yářın mı ğidece L oraǰara da ğāri?
- (115) babayı L işi ne?

YERİ : KADINHANI/Karaseviç Köyü

ANLATAN : Zübeyde ÇALI

YAŞI : 70

KONU : Karışık

(1) kimsi L sen burağı mısı L? hā kimi L? ğız *enver şahini* L torunu hangısını L ğızısı L sen ğız? maşşallah (2) maşşallah geh. dizlerim dutmuyüæay ğuzum.

(3) adı L ne seni L ğızım? hı? ben dedeyi L ar=adaşyım. evet. nerde? iyi. iyi ğızım iyi *fatma* iyi.

(4) ana La, şeye hepisine çō= ço= selam sfle ebe Le, dede Le. ğonuşaca— hadi. *zübeyde çalı*. yêtmiş (5) yâşımdayım. dört çocūm var. on, on bir de torunum var. ğızæoğlan d•rdü ğız, de mi? bir (6) bunu L var, bi de öteki oğlanı L var iki. iki de *mevranı* L var dörd. bi de *semranı* L var altı. altı (7) oğlan altı da ğız mı oğuyú? yō. bi *fadimana*, *semra*, şey *ayşe* üç. üç de çiz altı. altı oğlan oğuyú, (8) ğız oğuyú. hī burağıyız ğuzum.

(9) vaļļā dú ƒúnümüz ne bilèyim? işde bi cin□án dú ƒúnü oldu o zamannar. üş gün oldu hī. üş gün (10) dú ƒúnümüz oldu. işde bi yátağæörtü bi keçe onnan geldik. gelinnik Filan nêrde □órelim? yáv. (11) ğadifēdi. ğadiFeden aynı bóle □úduk şavļar giyerdik. bi de yú Lüm varıdı. bi de yún basmam (12) varıdı. üş dene da=ımım varıdı. da=ım dêrdik o L-a. işde onnarnan geldik.

(13) iş oļara=dan iş Şo=. ekin işledik, harman ğaldırdı=, ğoyún sādκ=, ğoyúna ba=dı=, inek sādı=. (14) bosdanæekdik, zebzæekdik. her şey oļdu. óğlum işde ayrı, ben de burda ayrıyım. yκ vaļļā (15) hiş bi iş yápdımız yo= hindi. yiyip içip yátıyırı=. iş □órdü ƒümüz yo=. □óremiyrik. □óreciyik (16) de □óremiyrik.

(17) hazırı= Filan da yápmadı=. gelini L körpe çocū var, iki ayı=, ğızımız yè Li oldu. ándan sōna (18) işde ben de geçen sene oruş dutamadım. ürem yükselivêrmiş. sa ƒñļ. her ıf de zāte hasda. ğanser (19) hasdası. o da şey ilaca miļaca girdi. o da dèdim şeyde. =af ayá=ları şişiyi, =af elleri şişiyi. o da (20) óğle hasda. ben de dutamadım geçen sene o da dutamadı. bu sene dutuyúm diyrim amma (21) dutabilecem amma dutamayacam bilmiyrim. anne L m△staFanı L ğarısı óğlem mi? şeker hasdası (22) dutamiyí. maşşallah o dā geç yáv deļānnı daha. hā şeker hasdası ben de var. şeker var, ğalp var.

(23) baba L emekli oldu mu ğızım? baba L emekli oldu mu? iyi. yō bilmiyrim yáv. tabi annadır. (24) enver dede L.

(25) vaļļā benim seni L onnarı Filan ānamıyrim. bu sene ğuļāmıarım da az duyúyú. ğayınnanı L (26) yánına geldim. yi ƒirmi beş sene durdu= ğayınnaynan, ğayınbabaynan. •ldüler. onnar •ldüler. (27) ondan sōna óğle işde ğurtuļdu=. ğayınbabaynan bek geçinmedik ğayınnaynan bek oæadar (28) dē de. ğayınbabaynan geçinmedik. ğayınbaba şōnū_orayá şey ètdiyse L niye üsd_üsde ğoydu L? (29) dèdi. o L-a ğahriddi. şo ayκ=abıar orda ne duruyú? dèdi. o L-a şeyæèddi. çe L-esi işde durmadı. (30) ğayınna L ondan accik şóğle şeyidi. başğa ne diyim?

(31) oļannar amān óğlan iki aydır, üçæaydır gelmiyi. ğızlar geliyi işde. ğızlar geçen haFda (32) burdaıardı. evleri boyadı=. hī gelinim. torunum da bu □úççük torun. sen ğartaıdı L ay ğuzum. (33) bu da ğartaıdı dē mi? dā hī oturuyru= bunnarı L içinde.

(34) çocu=ıar geliyi. arafa □únü geliyler işde. arafadan bir □ún sōna geliyler. ğızlar sōna geliyi. (35) óğlanıar arafaæúnü geliyi. nó ƒúrecek? yiyecek, içecek dèmiş.

◌ómbedir çekiyrik. ekměæēdiyrik. ⁽³⁶⁾ yú◌a ēdiyrik her sene bu sene ētmedik. ha sōna işde bişmişlerden bişiriyrik. ne buḷabilirsek ⁽³⁷⁾ ondan. işde ne dēyim başğa?

⁽³⁸⁾ bilirik. arabaşı zāti bi tek arabaşı biliyrik. tavūnan dóker◌k dem mi? ham◌rnan, tavīnan ⁽³⁹⁾ dókerik. *bamyá* bişirrik, yápra◌ sararı◌, iḷāna sararı◌ bayramḷarda. müsa fīt zamannarda. neyse ⁽⁴⁰⁾ ne buḷabilirsek evde ne şeyse onu bişirrik.

⁽⁴¹⁾ dú fūnde dē eveli bizim dú fūnnerde şeyidi. böregæēderdik fazḷaca. *su bōrē*. hindi ētmiyler ⁽⁴²⁾ ğkri. iki piláv . piriş pilávı, biri buḷgur pilávı. sāna iki de çorba. bi yo furt çorbası bi dē bamyá ⁽⁴³⁾ çorbası bişiriyler hindi. bi dadḷı goyufuruyḷar. onnan yása◌ savıyḷar. bizim bunnarı ◌ ⁽⁴⁴⁾ dúnnerinde Filan da biz temelli şeyæēdiyrik. bōrēæēdiyrik. onnara aynı onnarı ētdik. ⁽⁴⁵⁾ bōrē de ētdik. hī.

⁽⁴⁶⁾ hī oturuyrú◌, yátıyrı◌. başğa neæ ḷş ◌órec◌k de? ◌órec◌k de ◌óremiyrik. vā arabaynan ⁽⁴⁷⁾ sap getirid◌k, dúven sürerd◌k, atḷarınan ó◌úzlerinēn. ó◌úzleri ◌ ◌ótüne yáḷa◌ dutardı◌. ekini ◌ ⁽⁴⁸⁾ içine sıçırmazdı◌. şeyi ◌ içine. sapı ◌ içine. dōve toḷlayıvrıdı ó◌úzü ◌ şeyi, fişġısı. ⁽⁴⁹⁾ atı içine sıçardı, ó◌úzüküne yáḷa◌ dutardı◌. ne dēyi? ē işde óġle onnarı dēmiş sürēdik, sav◌rıdı◌ ⁽⁵⁰⁾ ğocaman tınas ēderdik. onnarı bi de sav◌rıdı◌, getiridik burayá. samanı samanına atardı◌. ⁽⁵¹⁾ saġġısını, evini eve ğordu◌. vaḷḷā ğō ḷşuḷarman aramız iy◌di ğuzum dā kimse ğaḷmadı ki. ⁽⁵²⁾ burda ğo ḷşu varıdı ğitdi, şurda ğo ḷşu varıdı ğitdi. kimse yo◌ ki. herkeş ārı şeyæoḷdu ⁽⁵³⁾ ğitdi. ◌óḷtonūbi aynı bura da. hiş ğaḷmadı bura da óġle. bura geliyler. dā bi de ev yápyıyḷar. ⁽⁵⁴⁾ üsdünü çatıḷıyḷar, ğoyúp gidiyler. orda ev duruyú süs üçürú. á gelip de biræafda üş ◌ún, beş ⁽⁵⁵⁾ ◌ún geliyler. işde üş, beş ◌ún dā geliyler. óġle óġle. hī bi canı isdiyen geliyi.

⁽⁵⁶⁾ dā ne var ne yo◌? ğızḷar Filan gelin ēTti mi ana ◌? duruyún nu? ◌tek◌ biri de o—uḷda amān ⁽⁵⁷⁾ hasdānede çalışıyı dēmiş ba dede ◌. ş¶y *haticeni* ◌ ğızı. nérde çalı ğo ḷyáda mı onnar? ⁽⁵⁸⁾ *ġadınanda* mı çalışıyı? hī benim ğızı ◌ biri dē şeyde, hasdānede çalışı. o da şey. *ġamze* ⁽⁵⁹⁾ *ġonyáda* o. *ayşe* dē hindi işdē şeyi bitirdi bāḷım óretmen o◌uḷunu. imtān vérebilirse vérecek. ⁽⁶⁰⁾ o da *meranı* ◌ ğızı. hī şey de *sad◌ḷḷā*◌ıḷar da onnar da o◌uyú da. o da imtān vérecek bu ⁽⁶¹⁾ sene ġāri ne ġazanaca◌? néreyi ġazanaca◌? onu◌u belli dē dā. hindi ğızları o◌uyú maşşalḷah. ⁽⁶²⁾ oḷannar da o◌uyú, ğızḷar da. yō yō eveli o◌umuyḷardı. benim o *mevra* ġıza óretmen on ⁽⁶³⁾ kere geldi ğitdi. *memmed* amcā çocūn z◌ni ço◌ iyi o◌ut bunu diyerek. b ḷ fen saḷıyım diyerekden. ⁽⁶⁴⁾ üş ğız var ◌óyde dēdi. bi *ġasımı* ◌ ğızı *fadimana* varıdı. bi de

şurda *hacıları* L *fadimana* ⁽⁶⁵⁾ *yo navşa* L vardı. bi de bizim *mevra*. üçüne vaļļā öretmen şey oldu da saļmadıļar. ğız ne o L uyaca L? ⁽⁶⁶⁾ dediler. hī onu L *çocu* Lları o—uyú. işi dē işde *yΔmΔrtada* çalışıyí. yō hepisi de *ġonyáda*. ⁽⁶⁷⁾ ikisi de *ġonyáda*. b | Fen üŞe gitdim. gücücükene babam beni ġayıtsız Filan saļıvırdı. ⁽⁶⁸⁾ ġızı L, abamı L yánda. ondan sōna sekiz, do L uz yaşıma girmeden ġeri çı L dım o—uļdan. ⁽⁶⁹⁾ o—uļ *yo fudu zāti o zamannar*. o—uma şeyi *yo fudu*. soġnadan çı L dı bu o—uļ.

⁽⁷⁰⁾ *babayī amā* L *amcayī* L *eşger ar—adaşı*. hī *aşger ar—adaşı*. *eveli ço* L *gelir giderdik* de. *hindi* ⁽⁷¹⁾ bu da *hasdaļandı o da hasdaļandı*. *gelip gitmiyrik ġāri*. bu da *ameļāt* oldu. işde *ġanserden* ⁽⁷²⁾ *ameļāt* oldu bu da. *cit ġanseri*. *ilaca girdi ilk sekiz, sekiz, sekiz kere mi? do L uz kere mi?* ⁽⁷³⁾ *ilaca girdi*. işde *accik tentiyi ġendil—ni*. *ġendi ġendini idāre ēdiyi*. *sen kiminen ġeldi* L ⁽⁷⁴⁾ *hindi yá?* *vō baba* L da *geleydi ha bi çay Filan içeydi*. hī *yázzı* L *baba* L *dışarda ġaļması* L ⁽⁷⁵⁾ *hay ġızım*. *çō* L *ço* L *selam sóle ġuzum*. *hepisine ço* L *selam sóle baba* L *a Filan selam sóle*.

-19-

YERİ : KADINHANI/Kızılıkuyu Köyü

ANLATAN : Ayşe HAMDEMİR

YAŞI : 67

KONU : Karışık

⁽¹⁾ *hindi eveli oraġæoļurdu*. *şóle ġulpu oļurdu*. *arpa taļļasına giderdik*. *ben de atış yēdi yaşıma* ⁽²⁾ *girdim amma anamı* L *yánda*. *o zuman daha o zumannar ekin, harman biçer yo fudū*. *dudu* L ⁽³⁾ *makine vardı*. *bóle dırmıġlar oļurdu*. *dönerdi şóle*. *desde atardı*. o *desdeyi ensesine* ⁽⁴⁾ *düşerdik*. *dişiridik*. *yí fın yápardı* L. *sırā sırā yí fın yápardı* L. *haydi arpa işlemeye giderdik*. ⁽⁵⁾ *arpayı de orūn, orānan işlerdik bóle*. *şóle orānan işlenirdi*. *onu desdē, onu yí fın yápardı* L. ⁽⁶⁾ *flen oldu muydu da bi çölmē yo furt ġordu* L. *ondoæsom heybeni* L *içine çölmē ġordu* L. ⁽⁷⁾ *āzına bi yarı bāļardı* f. *işlemeli yarı*. *içine ġordu* L. *bi piļā bişidik*. *sitili* L *æiçine*. *ġonurdu*. ⁽⁸⁾ *onu tāļıyá giderdik*. *oruyá flen oldu muydu o çölmekden bi ayran yáparı— dē mi* ⁽⁹⁾ *nesibēæaļa?* *o pilávi açardı* L. *mercimekli piláv ġonurdu*. *açardı* L, *oturudu* L, *yērdik*.

(10) o ayrıni da ayrıni da çölmele diki dikivèriz depemize. eveli. ondoæsom bi galeyli
(11) tas. taşlar galeyli olurda. çiçekli olurdu. ondoæso ƒum bi de ğirmızı desde. dođdurudu¹² yí ƒını ^L bórüne ğordu¹². so ƒuma, ılımasın dèyi. yí ƒını ^L içine bi de □ómerdik. so ƒu¹³ dutsun ⁽¹³⁾ dèyi. velâsılı óle □órerdik ğuzum. tırpan olurdu. bi de tırpan olurdu. herifler de tırpannan ⁽¹⁴⁾ şóle şóle. hanı baba ^L biliyi bilmem. şóle tırpannanırdı. herifler tırpannardı. hī bizim. ⁽¹⁵⁾ bizi de ensesinden desde yápa□đdı¹⁵. o da benim anam yèr inde. o da biliyi de. hanı diyecēm ⁽¹⁶⁾ ben çocu¹⁶lūmdan bu yánna. bu benim anam yáşında. ben bunu ^L ğızı var benle. dēcem ⁽¹⁷⁾ bóleydi ğuzum. ço¹⁷ zorla işler □órdük. anamı ^L yánda b●yüdüüm de hālā şüæyi ƒirmi sene ⁽¹⁸⁾ de yim beş senedir motur çı¹⁸dı. biçer çı¹⁸dı. ondoæso ^La yáni işler ğoļaylaşdı. olurdu. ⁽¹⁹⁾ şóle iki ğanadlı. onu ^L depesine çı¹⁹ardı¹⁹. altından dişliynen herifler vèri yó¹⁹arı ğaldırdı. ⁽²⁰⁾ biz de alırdı²⁰ onu şóle desde desde ğordu²⁰. a ^L gibi yükledirdik onu. sarardı²⁰ □áyını ⁽²¹⁾ y®. ordan so ^La ipinnen dutar zıļar ğelirdik aşşayā inerdik. zor amma zor. o zaman devir ⁽²²⁾ de oydu ğuzum. ondoæso ^La ħæó²²úzleri, ó²²úzleri alı ğelirdi. harman yèrine. şóle yúvarla²²cana. ⁽²³⁾ şey dókerdik. haļka. ó²³úzleri saļaļlar da □áyınıyí ğaldırırıldılar mıydı e ^Lseye devrilirdi. ⁽²⁴⁾ haļ²⁴a çeviridik óle. işde haļ²⁴a yápardı²⁴. ondon so ^Lu da biTti miydi ğā. ğırda sap biTti yá. ⁽²⁵⁾ ondon so ^La ó²⁵úzler du... ğoşardı²⁵ ğāri. dúğen olurdu. dişleri olurdu. şóle ta— ta— aynı ⁽²⁶⁾ ğapı şeklinde. ondoæso ^La hal²⁶anı ^L içine dönē dönē dönē saçallardı o sapı. yúvarla— dökülüyü ⁽²⁷⁾ yá zaten şóle. içinde maļ dönecek ğadar dúğen. ó²⁷úzleri ğoştu mu içinden şólē dönē ⁽²⁸⁾ dönē dönē dönē onu maļama yápardı. hanı maļama dèsem ānamaSsı ^L. saman şeklinde. ⁽²⁹⁾ yápardı²⁹. onu yí ƒardı²⁹. b | dā saçardı²⁹. onu eridirdi. bi dā. bi de ğocā tınas olurdu. o birikdi ⁽³⁰⁾ o maļama kenarını ^L haļ³⁰ası biterdi. ondon sō et |rafını süpürüdük badā süpürüdük. hadi ⁽³¹⁾ yèl esecek. vāh yèl esdi mi amanım gelivèri ^L yèl esiliyi. yèl esiyi. millet o tınası ^L tevesine ⁽³²⁾ evi ^L küFleti. yábaļardı³² ğārim beldenadæoļurdu. yába olurdu. saļđra saļđra ceci e ^Lseye çı³²arıdı³². ⁽³³⁾ onu da birimiz yábaynan atardı. birimiz sübüргеynen çegerdik kesm³³ni. ondoæso kesm³³ bi ⁽³⁴⁾ de elerdik. dene çı³⁴aca³⁴ içinde. o kesmē şóle dókerdik. ceç şóle yí ƒıırdı. döşek çığardı. ⁽³⁵⁾ ondoæso ğeçe oldu muydu bo ƒezde hadi gitæyilæes³⁵ yá. vah yil es³⁵ uşa—. yil esmē. esmeyivèrdi ⁽³⁶⁾ mi yil saman gitmezdi. ondoæso ^La hadi yil esmiyi. örtüden ³⁶a³⁶ardı—. aļa uy³⁶uļu. dē mi ⁽³⁷⁾ nesibēæaļa? aļa uy³⁷uļu ³⁷a³⁷ardı³⁷. ondoæso ^La harman yèrine. beldenadı, ceci ^L şey tınası ^L ⁽³⁸⁾ bórüne dikerdik. fenar olurdu. fenarı da onu ^L depesine da³⁸ardı³⁸.

ıŝıġæoļaca𐌿 da harman ⁽³⁹⁾ saŕuļaca𐌿. o tinasinan şey fenarnan harman saŕurudu𐌿
□úlüm. amān şu yil esmese de ⁽⁴⁰⁾ bi yássa𐌿 derdik. ondoæso 𐌶a óle yátāļırdı𐌿. şey
i 𐌶 bórüne. maļama, samanı 𐌶 bórüne. yáta... ⁽⁴¹⁾ bi dadļı uy𐌿usu oļurdu ay □úlüm.
veļāŝıļı yil esdi midi, yáTtı mıydı yil ġor gelirdik. zabānan ⁽⁴²⁾ 𐌿a𐌿 gene aynı onun
başına harman 𐌿a𐌿azaca𐌿. biræay dúġen sürüyüdük. harman ġaļdırdı𐌿. ⁽⁴³⁾ ondon
sō biræay da ekine giderdik. vaļļā óleyidi. hayda eve gel de buļġur □áyayáca𐌿. ⁽⁴⁴⁾
ġazannar sıraļanırdı. ondon... buļġur □áyadırdı𐌿. dübek vardı şurda. 𐌿óyü 𐌶
ortasında. ⁽⁴⁵⁾ buļġuru dóverdik. öncüd éderdik. buļġur yéd𐌿miz buļġuru. dóverdik.
sıraynan herkeŝ ⁽⁴⁶⁾ gelirdi. kiŝŝ𐌿 éderdik birbirine. ġūm zım ġūm zım ġum zım.
ayı 𐌶æıŝŝında óle buļġur dóverdik. ⁽⁴⁷⁾ ġurudurdu𐌿. ġaļdırdı𐌿 işde. eveli 𐌶 işleri bóle
ġuzum. bóleydi □úlüm.

⁽⁴⁸⁾ dú 𐌿ún mü? dú 𐌿únümüz de □ózel oļuyüdu da. hindi dú 𐌿unnner iyi dē. esgileri 𐌶
dú 𐌿únü mü? ⁽⁴⁹⁾ nesibe şey nesibēæaļa birez de ben ānadıyım. hī. nesibe. ē dadļı
oļuyüdu. eveli üş ⁽⁵⁰⁾ □ún ik 𐌶æún yú𐌿a édiliyidi. dē mi? ik 𐌶æún yú𐌿a éдиллerdi.
𐌿óyü 𐌶 hepisi ça 𐌿ırıļırdı. bi ⁽⁵¹⁾ yānnı 𐌿óyü 𐌶 bi yānnı ça 𐌿ırıļırdı. bi □ún éderdi.
értes 𐌶æún de 𐌿óyü 𐌶 bir taraFı ça 𐌿ırıļı ⁽⁵²⁾ éдилirdi ġuzum. eveli ne bilēm hediye
Filan yo 𐌿udu ki. badıcan ġurusu, biber ġurusu, ⁽⁵³⁾ tabaġlara ġonurdu. yımırta, şeker,
yāġ. ondon so 𐌶ă árada mubārēæossun dēnirdi. yú𐌿a ⁽⁵⁴⁾ éдилirdi. yú—a éдилdi 𐌶len
oļdu muydu helvææalınrırdı. eveli. yú—a édenner yēyecek. o helva ⁽⁵⁵⁾ yēllerdi.
yú𐌿ayı éдилlerdi. herkeŝı 𐌶 bişey de bōçada çevre aļınırđı. eveli y®ıı— dērdik ⁽⁵⁶⁾
mendil. mendil. ondan aļıļlar gel 𐌶lledı. herkeŝı 𐌶 tabāna birer tene de ġoļlardı
ondan. boş ⁽⁵⁷⁾ gitmez. dē mi? tabāmız boş gide, gelmezdi. ikki yú𐌿a b 𐌶 mendil.
ondoæso 𐌶a ġoļlardı. aļı ⁽⁵⁸⁾ ge 𐌿irdik. ē ondoæso 𐌶a. ġına 𐌿a— şey éder. nişan
oļurdu. hadı □úle □úle. ondoæso 𐌶a ⁽⁵⁹⁾ nişan oļurdu □úlüm. āŝ dókülürdü. hoşaF
biŝerdi. pilā biŝerdi. helva ġıyıļırdı tepsilere. ⁽⁶⁰⁾ ondo sōm millet gelirdi. o zamanı 𐌶
de 𐌿erinde de para bi lira vilan beş lira ġoca paraydı. ⁽⁶¹⁾ b 𐌶ælira vilan ço𐌿 paraydı.
b 𐌶ælira. onu ataļlardı nişanda. ondoæso 𐌶a işlig ŝavļarı ġıyilirdi. ⁽⁶²⁾ bēline ġuŝa𐌿
bāļaļlardı gelinı 𐌶. ay® ŝavļa[]], üstü işlik. başında □ózelce bi çember doļaļlardı. ⁽⁶³⁾
gelinik yo 𐌿udu. so 𐌶 so 𐌶on oļdu gelinlik ġāri. ondo sō bi □ún. perŝemve □únü nişan
oļurdu. ⁽⁶⁴⁾ ondo so 𐌶u şey duru. cumāyı □únü dāvet bazā □únü ġına 𐌿a𐌿ardı.
dēnek □únü gelin çı𐌿ardı. ⁽⁶⁵⁾ ġoŝ gezerdi. ġoŝ gezedi. ġoyunu ġıydirillerdi.
ġuŝadıļlardı. her ye[]lerine aļı yēŝilli ġırapları ⁽⁶⁶⁾ bāļardı. ġoŝları 𐌶 bāļardı. ikki ġoç.
bi bo 𐌶azına bi ip bāļaļlardı. ondo so 𐌶a delē 𐌶annı uŝŝu𐌿ıļa, ⁽⁶⁷⁾ uŝa𐌿ları ö 𐌶üne

düşerdi. ipi Læucundan da dayanıllardı. çekellerdi e Lsesinden sürellerdi. ⁽⁶⁸⁾ herkeşe ğabu ğabu ğabu doğanırdı. daşdılcı ö Lünde. ondoæso La hısım, a=rabkya vardı ⁽⁶⁹⁾ mıydı orda bi oynallardı uşar. ondo so La ço= özel oğurdu. o ün biterdi. ertes læún ⁽⁷⁰⁾ ğına ğaldırıllardı. devæoğullardı. adamlar merdiFana üsdüne geri örtellerdi. eveli ğáyrın ⁽⁷¹⁾ ğarninin gerisin læ. bilmezsi L ğara bişey. şo meriFanı L altını dā şorda ğani dā dā. ğarşı Lda. ⁽⁷²⁾ esgi bi merdiFan yá. onu üş kişi şóle depesine alırdı. içi altına sıralanırdı. onu Læústú Lú ⁽⁷³⁾ de şey geriyi •örtüvillerdi. o ğapanırdı. ondoæsō to=ma= . o eveli L ğa to=mā ⁽⁷⁴⁾ oğurdu. bulgur dfdü fümüz. to=ma= . to=mān ğaFasına da şey da=allardı. ğu= bā=allardı. ⁽⁷⁵⁾ aĝzını yapa=llardı. o La bi gerellerdi. öle bişeyler yapa=llardı. o da ğaFası oğurdu. onū ⁽⁷⁶⁾ da içinden so=allardı. şeyi L gerini L. şóle bi de cıngırdaĝ da=allar. süslüyülerdi. āndo sō ⁽⁷⁷⁾ tangul dungul dungul ederdı. amanın duydü L ğnanı L ó Lüne düşerdi. ğızævine ⁽⁷⁸⁾ giderdi. avradlarıyı L sesinde. úle oynayá=ıĝdan. ğızævine varıdıĝ. ğızævinde oynardı=. ⁽⁷⁹⁾ hī oyún çı=ardı=ıllardı. ğızævi oynallardı. úlellerdi yávrım. āşam oldu muydu oğullardı. ⁽⁸⁰⁾ dü fún odasına herifleri L odasına gidellerdi. ondoæso başış topar=llardı dü fúncülerden. ⁽⁸¹⁾ ve=ası=ı ondoæsō zabānan bi aş dókellerdi. ğari ertesı fún zabānan. bazar ünü dènek ⁽⁸²⁾ diyirik bey. ondoæsō o ün bi aş tókeller zabānan. herifler gelillerdi. pilávi L āzını açallardı. ⁽⁸³⁾ paræata=llardı aççıyá. ondoæso Lu zinilere ekme fi, pilávi dókellerdi. millet yèrdi. sēmen. ⁽⁸⁴⁾ hadi sēmen gidellerdi. gelin almkya. gidellerdi. gelinæ=llar, gelillerdi. nemmen ⁽⁸⁵⁾ indirillerdi. ōdon so La başına desdi ğıra=llardı. başından. ne bilèyim işde ve=ası=ı èpèy ⁽⁸⁶⁾ bi iş úrellerdi. hī āndo so yüz. ertesı ünü ğārin işde yüz açımı oğurdu. ve=ası=ı o La ⁽⁸⁷⁾ da milleT birikirdi, úler oynardı. öle bi dü fúnümüz oğudu úlüm.

⁽⁸⁸⁾ oruşda mı? ramazan girmeden eveli. ramazan girincik çekiydik yá. bayramda araFa ⁽⁸⁹⁾ ünü çekiydik yá. hindi millet iramazanda çekiyi. o zaman araFa geldi miydi çekerdik. ⁽⁹⁰⁾ ilēnlen =ómbe çekerdik. āndon so Lu yú=a zatēn iramazan girekene èderdik. hazırı= ⁽⁹¹⁾ yapardı=. böregæèderdik. pēndir börekleri èderdik saşlarda. sacı yátırırırı= . saÇda ⁽⁹²⁾ èderdik. sa=ata=ı= ne bilèyim? ğarpız, kelek yáz nevsimde öle. ğış nevsimde guru ne ⁽⁹³⁾ zamanı bişirerdi. ne bilèyim hanı öle bi özel bişeylerdi. zemezme giderdik eveli. ⁽⁹⁴⁾ ğuyú=ardan zemez ğapardı= zabānan. bayram ünü yá. bu ün bayram yá. bayram ⁽⁹⁵⁾ ünü zabānā èrkence

اأاردى. اللهمم مللءءى اأان ٱركءنءن زاباأ نامازنءا ⁽⁹⁶⁾ زمزمءء
گنءرءى.

-20-

YERİ : KADINHANI/Kolukısa Kasabası

ANLATAN : Medine

YAŞI : 62

KONU : Karışık

- ⁽¹⁾ ğurban oğurum size.

- ⁽²⁾ dőřekler nérde *hüsnéæaPıa*?

- ⁽³⁾ *ayşe* b |ætek iskembe ağ da gel bi. b¶ın yère oturuyúm di. gel bi. hı nérde L
geldi L? hoş geldi L, neyse. ⁽⁴⁾ ómrú L uzun ossun. hı süt çekdim. işallah *allah*

istedi L-i vèrsi L. *ayşē* şu aşğarada sût çekdim ben. ⁽⁵⁾ *ğoļusaļı*, *ğoļusaļı*. ğız iyi ne dèyim ben? *zabāna* L *┐a*—ıyırım. *zopayı* *yá*┐ıyırım, *çocuhları* L *ğarnını* ⁽⁶⁾ doyúruyúrum, neden ğonuşacıyı—?

- ⁽⁷⁾ *ādim medine*. yètmiş, atmış bir, atmış iki. o—ur *yázarļım* yo—. yo—. d•rt çoÇüm var. d•rt çoÇümü L birini L ⁽⁸⁾ d•rt çoÇü var. birini L üç cocü var. birini L...

- ⁽⁹⁾ onlardan gerekmiyi.

- ⁽¹⁰⁾ amma diyiæyк. sólüm mü? *hī* ha ne ğonuş diyi L? ne Ꞥonuşuyúm teyze, ne gerek?

- ⁽¹¹⁾ do *Ꞥumlar* normalıdı. hiç sezer müzer yoğudú. ebe, hemşire yoğudu. *āra* ebesiyen oļuyúdu hiç □órmedi┐. ⁽¹²⁾ *hap*, inne to—dur. *hī* hindi ben gendim. hindi bĵ gendim.

- ⁽¹³⁾ □áyınnayı ğurtarmıssı L *yá*. onu annat.

- ⁽¹⁴⁾ ben gendim vary® hindi éltim şeyæédermiş, ±rı dutmuş. hemşireye, ebeye gitmedim. ebe *Filan* oļmayıncı. ⁽¹⁵⁾ *b*┐Ꞥen vardım. *zaba*— ezennerine *yá*—ın. do *Ꞥutdurdum*. ondan *sōnacım* *yátırdı*— *yérine*. *ē* □áyırı ebe de *Ꞥelim* ⁽¹⁶⁾ de öteki éltim do *Ꞥuma* geldi. ben *giTtim*. onu da do *Ꞥutdurdum*. onu biri de do *Ꞥuracıdı* □áyırın_o L a dèdim ⁽¹⁷⁾ ki ge □ótürelim *ğadınanna* dèdim. *ğadınanna* vardıydı—, ebe dèdiki sen benden üstünümüssü L dèdi. sen ⁽¹⁸⁾ olmasaydın ben bi şeyæédemecꞤdim teyzecĵm dèdi. onu da elini ay®na *ğaļşdırdı*┐ getirdi┐.

⁽¹⁹⁾ *eæğoyún* saĝıyırım. inek saĝıyırı—. *æægelinim* var. iki dene. biri *ğonyı* Ꞥa giTdi. biri *yánım*da işdaha. ⁽²⁰⁾ *gelinimi* Læüç çoÇü oļdı. burda do *Ꞥum* étdi. *hī* vaļļa ne diyim? *ğoyúna* gèdiyirim.

⁽²¹⁾ *dú* *Ꞥünnerimiz* bizim *yú*—a édiyirik bir □ún. *zabā* ğadar *sāz*, kemana *yú*—a édiyirik. gelen, giden, *çaylar*, ⁽²²⁾ □áyfeler, pastaļar, kekler ne varısa *tükğanda* çekip getiriyiler. biz de oļmaçæoļuyúru—. ondan *sōnacım* ⁽²³⁾ *dürümler* édiyirik. *pëndir*, şey adını sen getir *a*—æavla, *┐ópú*┐ havļa. onnarı ikram édiyirik. o *gelennere*, ⁽²⁴⁾ onnarı getirennere. ondan *sōnacım* *vaļļa* başını bozuyúru┐ *ğızın*. *ğına* *yá*—ıyırı—. *ğına* *yá*—ıyırı— başına. ⁽²⁵⁾ *gelişi* oļuyú *értesi* □únü. *értesiæğún* dē...

⁽²⁶⁾ deve *filan* *yápaļļar* bizim burda.

⁽²⁷⁾ *dive* *yápyıļar*. *dive* mi? *dele* *Ꞥānıļar* gelir. *merdiFanı* getiriller. *merdiFanı* Læaltımı dört dene oļan girer. ⁽²⁸⁾ *hī* gelsin. onu, *çadırı* çekeller. *ğoyúnu* L *ā* şey *┐úr*┐ú oļur. biri onu giyer. *sözüm* *yában* ┐Ꞥeşşē *sözüm* ⁽²⁹⁾ *yábana* ┐Ꞥeşşē L üstüne ataļļar. *ē*

hepsiynen dú řún, törene giderik oruyá, ğızævine. orda ğızævi bi ğaz vèrir. ⁽³⁰⁾ dive •lür. ālaşılłar. diveye bi ğaz vèriller. dive ðaðar. onnar ğız ołur. ondan sōnacım ordan oynaşdıłar ⁽³¹⁾ geldilèř mi èrtesiæún zabānan varırı—. ğonvayæalinde gelinimizi alırı—. evimi... õlanævine getirrik. õlan ⁽³²⁾ evini L ğapısına bi adamłar durur. para vèrrik. gelin ř içeriye alır, içeriye ğoru—. ğèrdek yimēne neyse ⁽³³⁾ benim bacım, ğardaşım, emmim, dayım herifi Læemmisi, dayısı yèmek hazırłar. iki üsæsúrfaıı— yèmek. ⁽³⁴⁾ onu yèr ik □úveyi hoca o—uyá o—uyá o—uyá getirir. yástı so Lu ğèrdé ře ğatar. ðına ğècesi...

- ⁽³⁵⁾ ğeliş □únü a—şamnan ğına ğècesi yápaıłlar.

- ⁽³⁶⁾ ğeliş.

- ⁽³⁷⁾ cumartesi □únü a—şam.

- ⁽³⁸⁾ cumartesi a Lşamınan ğızłar, gelinler, ğız... burdan õlan evinde yèmekler pişer, yènilir, içilir, davetler ⁽³⁹⁾ ołur. dē otuz, on, yirmi, otuz súrfaıı— ekmek ołuy, yènir. burda buıaşıı— yúndu muydu ğız evine gideriz. ⁽⁴⁰⁾ havayı fişekler atılır. ğızævi şènnenir, ğızı L başına ğına yá—arı—. annesi āłar. vaııā neæannadıyım sā? ⁽⁴¹⁾ ne dèyim?

- ⁽⁴²⁾ hı hıdırèlleze. sen benden aııııısın sen de işde. o—ur yázarıım oıımayıncı. hıdırèlleze burdan.

- ⁽⁴³⁾ bunnarınnan ilgili yá şey.

- ⁽⁴⁴⁾ o dē de. şey boııu da ðo—ııadı L. şoæyánna otursaydı L. ğurban oııurum ğı. hıdırèllezde nèrde ⁽⁴⁵⁾ emmimiz, dayımız, soyúmuz, sülāemiz varısa ça şırırı—. onnar birer daıım èder. ayáııgabı ğor gelin ⁽⁴⁶⁾ ğıza. ne ğadar iç çamaşırı varsa ne ğadar ayáııgabısu ne e Læüstün □áyıtłar varısa doııdurulłar. bı hısım ⁽⁴⁷⁾ aııraba dèy iki yüz üç çüz bi L kişı. burdan ğız evine varırı—. ğız evinde kekler, pastałar, buııurłar, ⁽⁴⁸⁾ çayłar, □áyfeler, a—ııa ne geliyi? çitnevır hepisi aııma, portaııaı, hepisi. bunnarı ikram èder ğızævi, ⁽⁴⁹⁾ õlanævi □ótürür. ğızævi ikram èder. yèrik, içerik. o taba—ları da orayá dē elli atmış elbise, elli atmış ⁽⁵⁰⁾ ayáııgabı çemberi L hèsābı yo—paranı L hèsābı yo—. bi buçuıı, iki millar para. onu hıdırèllezi iyle yáparı—. bi ⁽⁵¹⁾ de ne? yııbaşı da yápyırı— dē mi? ğız. geli L ğıza yııbaşı da yápyırı—.

- ⁽⁵²⁾ arabaş dókeller o □únü ğèce...

- ⁽⁵³⁾ hindi ğā şey èrkek cuıı keseriıı. èrkek cuıı L yoııusa ğazları keseriıı. ondan sōna õlanævi saııır. ⁽⁵⁴⁾ ğızævine. ğızævinde ğazannan, zinilere arabaşı tókülür. zinilere, ğaç zini tókersen tók burdan õlanævi ⁽⁵⁵⁾ torłar topłar ğızævine □ótürür.

arabaşı içerik. çetnevir yèrik. çay da içeri¹, gızæevine gelir. orda giTtımız ⁽⁵⁶⁾ gibi a—lın érmez. çember, para.

- ⁽⁵⁷⁾ sen bi dú Fúnü¹ L, dirne fi¹ L zamānında gelsen de □órseydi¹ L hepsini.

- ⁽⁵⁸⁾ çember, para... biz dèrik ki bacım amān, gō, bācım dèrik. vah dèrik. ē şorayá gışın tezek yáparı—. ⁽⁵⁹⁾ tezek yápa¹ şō tepeni¹ L bfrüne tezek yáparı—.

- ⁽⁶⁰⁾ gışın da yá—arı—.

- ⁽⁶¹⁾ gışın yá—arı—. inēmiz var. dahāna bir uşdan uca. zor ki zor. hī. ō da fa zorudu. ō onu hiç dème hindi ⁽⁶²⁾ elekdirik yo¹ garannı¹ zifür.

- ⁽⁶³⁾ gēce lāmbası mı? şu fenerlerinden, lükslerinden onnarınan yášağarmış. gaz lāmbalarından.

- ⁽⁶⁴⁾ onnarınan şeynen yášıyıldı— yávrum. aman gurban oğuyúm onu o onu vermez. hindi ne var bulaşşı— ⁽⁶⁵⁾ makinesi var. çamaşır makinesi var. buzdolabı var. o vād yóğudu.

- ⁽⁶⁶⁾ su bile yóğumuşmuş evlerde. gıyúdan su çekellerimişmiş bay®. dē şorda gıyú varıdı. ⁽⁶⁷⁾ gışın yázın garlar hindi bu gar neærıyí? gar da yo—. gışın b |ægar y®rdı. d•ort met |re şurayá. şorda ⁽⁶⁸⁾ tepe, gıyú. ga|rılar dèrimiş ki *anadoğu* a¹ gıyú suyúndan bi issek ölmezzik dèmiş. şu tepede iki ⁽⁶⁹⁾ gıyú varıdı. orayá seri¹ L gıyúlar gnrdu¹. gıyúnnar suşar, içerdik. her yèr gıyúnudu. hindi gıyúnnar ⁽⁷⁰⁾ satıldı. herkeş şehere □óçtü. snsyete oldu. gıyúları¹ L içine daş doğdu. hindi herkeş evinde çēşmesi. hele ⁽⁷¹⁾ bağleleri çekiyirik. úspeleri dođduruyúru—. hindi inekler hayátlarda ba¹ıyırı—. bo¹unu atıyırı—. ondan sōna ⁽⁷²⁾ sūdünü çekiyiri¹. yiyecēmizden şeyæTtik miydi işte bó Fún hastağandım dèdim *hüsn* ♠ feye. yávrum ⁽⁷³⁾ gurban oğuyúm dim geline. sūt çekmem dèdim. oruç geliyi. gázana gorum bişir |rim. y®lıcana çağır, ⁽⁷⁴⁾ āzını bezler, şeye goru— doğaba. ramazan boyúnca onu yèr ik şeyæétmezzik.

⁽⁷⁵⁾ búyú¹lere sâygi so Lsuzudu. şordan érkekler geliyise şu gücānda çocūsa çocū şura yere otutduruyúdu¹. şıyle ⁽⁷⁶⁾ el □ó¹ üstünde duruyúdu¹. o búyú¹ geç bacım. geç anam. geç yávrum diyidi. çoÇū¹ u ağ diyidi. o búyú¹ ⁽⁷⁷⁾ geçip de sa|şasıyá çocu¹ orda oturuyúdu. sonra yá pēşkiri¹ Le gıyúfuruyúdu çoÇū. hindi gárnıları¹ ⁽⁷⁸⁾ yú¹lendi mi avratlar hisōsu şıy daræasabı giyiyi □ósteriyi. pislik o yóğudu. boğ dış □úduklerimiz varıdı ⁽⁷⁹⁾ şıyle. üstüne babamız filan yú¹lú oğdūmuzı bilmesin diyi órterdí¹. üstümüz başımızı. o çoÇū o adam ⁽⁸⁰⁾ gidince ağırdı¹ gücāmıza. hündū saygi nārıyí? búyú¹ nārıyí? güÇçük nārıyí? so Lsuz bi búyún bi değeri varıdı. ⁽⁸¹⁾ jyle

bi b́yú=lerin her b́yúêe saygı varıdı. hindi gêne geçinen iyi geçinir. benim iki gelin |m var. dā hī ⁽⁸²⁾ oğunu evermeye geldi. daha anaynan ğız ossa= ğaç ğırmamışdırı—. dā ihına dēsın. □áyınnam yátdı, giydi, ⁽⁸³⁾ gezdi, oturdu dēsın. bunu L suçu oğursa amān ğocasına s•p oļaca=. h•d =@sı oļma. ğurban éderim. dūne řin beni ⁽⁸⁴⁾ öldürec¶ıdı oļan. b́yú□æođanı L kimli git. nère ğoduysa= ğomussu— o—uļa mı giTdi? bi yánna mı ğodu= ben ⁽⁸⁵⁾ hacıyá, ümreye giTdim. iki ay ođdu. cümlemizinen ye Lı evi neyi gelin atmış. çocün şeyi yo—. dünēn geliyi, ⁽⁸⁶⁾ sóĝleniyi. ğurban éderim seni saçını L teline. ocā řı sönmeyesiceni L ⁽⁸⁷⁾ güly@sinı diyirim. oļu, ğocasını Læadı ⁽⁸⁷⁾ da güly@sin. ğurban éderim hüsneni L saçını L teline seni diyirim. seni bi boĝuyúm öldürüyüm. ğız ⁽⁸⁸⁾ ümreden geldi L diyi. sēt dā bi de ğonuşuyú □áyFeye gēdiyi de diyirim. güly@sinnen —arbæediy |rim. şey ⁽⁸⁹⁾ y@sin yá.

- ⁽⁹⁰⁾ medine teyze L ļā=ap ta=ar iyle sever.

- ⁽⁹¹⁾ hē ben güly@sin dēdim. sevdim güly@sini. ğarısı a □úly@sin dinliyi. çoÇu=ları gülyásin diyi. biyle ne ⁽⁹²⁾ annadıyım dā ğızım? sa řā ne diyim?

- ⁽⁹³⁾ hī hindi bi ölü.

- ⁽⁹⁴⁾ eveli ço= alıyııardı yá şindi ālayán da yo=

- ⁽⁹⁵⁾ ā şıt ālanma mı? hindi •lü •lüfördü müydü. bi sa şa ba—arım bi soļa ba—arım aļļāni seven geli L. kimi ⁽⁹⁶⁾ insan ölüden ğor. ge ge ge ge ge •lüyü dutarım, teneşire □ótürü ğorum. •lüyü yúrum. hī •lüyü yúrum. ⁽⁹⁷⁾ ondan sō kefēnnerim. ondan sōnacım keFēnledik miydi her şeyçın | éderim. her •lüye gir |rim. her •lü.

⁽⁹⁸⁾ dō řuma da ço— girdim. çō— ğarakezbanı L ğanimeyi mi do şutdurmadım? éltilerimi mi? kimleri aĝrı ⁽⁹⁹⁾ çekiyise orda bulunuyúrum ğızım. bācım hüсне do şuracıydı. b |ædaha ba—mışım araba dutmuşlar. ⁽¹⁰⁰⁾ dur ğ∆z dur dur dur. onu da yürü řēni L aĝrısı oļuşuruyú bāzı. bayııııııııı. dur ğız nēdece L diki sal ğitsin. ⁽¹⁰¹⁾ hadi ölse nēdecen? bi da řa ba—dım. vardım. burdan vardıydım. aĝrı çekiyi ge. hemen zopanı L ⁽¹⁰²⁾ dibine yátırdım. altına yástık diktim. d | bacım d | bacım. ı—in bacım ı—in bacım. tem çocū L ğaFa çı—kı=anā ⁽¹⁰³⁾ bacım bayıldı. bayıııncı cenāb•lallah altı kilōæođan çoÇū do şurmuş. çoÇu=dan ğorşarsı L. vilı ğız ⁽¹⁰⁴⁾ ğadın ğadın kiriş gibi şiyle. evi yáptı mı ğadın çam∆rı çekti mi zabāca bi ğamyón çam∆rı ğarıyı. a Lşamacaeyátııııı. ⁽¹⁰⁵⁾ ğarında iyle büyümüş çocu—. işten büyümüş. vilı □áyırın bācımı □ótürüb de ben •ldü diyerekden şeyæTtim. ⁽¹⁰⁶⁾ yēr ine yátırdım. ayılmadı. ğonum ğo Lşu tuTtu— yerine yátırdı=. ğoma cesārete •lse

nédilirim? demiyirim işde ⁽¹⁰⁷⁾ o. sa¹atım. o—ur yazarlı— yo¹ işde. amanın dedim
ğardaş, bacımı ¹ gelinine. ge ge ğardaşımı ¹ ğızı da o ⁽¹⁰⁸⁾ çoÇūnan ilgilenmiş. çoÇū
bólemiş, étmiş. va ğucāna almışımı. yürēm ğopdu. çoÇu¹ altı ayı¹ sanéTtim. ⁽¹⁰⁹⁾
vilj aha çoÇu¹ başı ¹ yē. nası çoÇūmussu ¹? dedim.

-21-

YERİ : KADINHANI/Konurören Köyü
ANLATAN : Emine TOPÇU
YAŞI : 69
KONU : Karışık

(1) adamımız yo[⊥]. şurda şu gelinleri ça Fırdım geldim. éltimi L gelinlerini. onnara sóktürdüm de. güzel (2) de ot ço[⊥] gızım şey batıyı gıçı[⊥]. ādım emine topçu benim. gır[⊥] yedi do Fumıuyúm. bin do[⊥]uzüz gır[⊥] (3) yedi do Fumıuyúm. altı çoJu[⊥] mēydana getirdim. ikisini ●bür tarafa saıdım. *allah* ba Fışlasın, iki oıum iki (4) Fıızım var. b●yügæoıum şeyde, *gonyáda*, hava aıanında uzman çaıış. öbür oıum da gamyónu var. taşıt (5) şeyæēdiyi. taşıyı. işde gızlarım da iki gızlarım da *gonyáda*. dōma b●yüme buraıyım ben. [⊥]onurören (6) [⊥]óylüyüm burası, buraıyım. burayá gelin geldim. bu amca L tek başınaydı. bi yetimmişimiş. yo[⊥] yo[⊥]. □áyınna (7) □áyınbaba hiş □órmedim ben. işte evelden ço[⊥] fākiridik. iki gız iki oıanıdı. işte bay® ço[⊥] zorıu[⊥]ıarnan (8) büyüTtüm ben onnarı. o Fun sonā *allahım* vėrđi işte. goyún vėrđi. inek vėrđi. onnarı şeyæēTtik. yápdı—, çatdı— (9) neyse işte. bişeyler yápdı—. oıan b●yüdü. oıan b●yüdü. oyúna giTdi ne bilēyim gız nemmen ne oldu. (10) dēniyi bişey. elē eledik. unu a unu eledik elē astı—. amca Lınan baş başa galdı— işdē. ben beşæaltı sene (11) oldu. ameleyát oıdum. dizimden, bēlimden. şimdi de amca L dizlerinden oıaca—. ihtiyárlı—da ço[⊥] (12) zor. eæşurda yá—ınımızdaıar da işte çoJu[⊥]ıar o—uıa gidiyi. gelin gelemiyi. ne yápaca L? işde gendi başımā (13) otura [⊥]a—a otura [⊥]a—a yápiyırım işde. múbārek □ún geldi. bu□ún safır. ga—ııaca—. vaııā oruca ben (14) dutuyrum ben de. amca L da dutuydu da. heralda bu yıl dutamıyaca[⊥] gibi. ço[⊥] şeyæēTti. yıpradı yāni. (15) dizlerinden.

(16) yú—a Filan yápdım yápdım. yú—a, erişde, ma—arna, [⊥]ómbe hepisini yápdı—. *allah* yedirmek nāsibæētsin. (17) cümleynen. işde o gadar işde.

(18) vaııa evelden dú Fún şimdikTæbi de Fılıdı. evelden daha şahāneydi. yāni ne bilēyim? büyü[⊥]lere saygı (19) güççüklere sevgi diyeni L işi şimdi sevgi saygı gıımadı. o zamāni L dú Fúnneriynen şimdi dú Fúnner (20) ço[⊥] farııı. o zamānnar su bōrē Filan oıurdu. şindi ē gıyıdan köşeden geçiyiler hepsi. yāni oıuyúdā (21) eski dú Fúnneri dutmaz yāni. oyún çı—arırdı. deve yápaııardı. gādınnar oyún çı—arırdı. deve yápaııardı. (22) gızæevine gelirdi. bahşış vėrirdi. b Fæşeyler yápaııardı işde. tabi dutmaz şimdi de işde tābi devir de Lişti (23) gızum. şimdiki devirnen o zaman[⊥]ı devir ço[⊥]. ben atmişæüşdæevlendim. yāni elli, elli bir sene Filan (24) oldu. amca Lınan evleneli. işde hāıā *allah* ömür verise işde yášamayá şey yápiyırı— işde.

(25) varıdı goyún sonādan işdē goyún oldu. guzu oldu. inek oldu onda gızlar gelin gitdi. oıanıar da (26) evlendi gitdi. her şey ba La galdı. onda ben de işde gencike

yápdım. şimdi yápadım gāri. belimden ⁽²⁷⁾ sa—at, dizimden sa—at olunca. işde gendimi anca daşıyırım şimdi.

⁽²⁸⁾ va||la göyünü gúzuyú işde o|lanları everikene satıldı. dú Fún oldu. altın da—ıldı. ta—ı ta—ıldı onnarā. ondan ⁽²⁹⁾ so da işdē herkeş göyüp gidince bunu L □ózü basmadı. benim □ózüm basmadı. ga|lan da satıldı. ⁽³⁰⁾ satıldı. iki üç inēmiz vardı. onu da *gadinanda* o|lan gāzā yápdı. onu onu da o L a vėrdik. gāmyónunu ga|dırsın ⁽³¹⁾ dėyi. işde.

⁽³²⁾ gelip gidiyiler. bı benim □úÇçük gızınan iÇçik aramız bozuL. ben geçen senē ümreye giTdim. *a||lah* ⁽³³⁾ nāsibāēTti. ne bilēm? göcası mı sa|madı? gendi mi gelmedi? gelmedi. yō hiç ne telefon açdı ne geldi. ⁽³⁴⁾ gelmedi. gelmedi. amān ocānda sa Fossun. neāyápyım? gelmeSse gelmesin. şū múbārek günnerde işde ⁽³⁵⁾ *berad gėcesinde gāndil gėcesinde* arıyı. başga aramıyı. öbürleri şeyāēdiyi yāni. torunnarım iyi düşgún. ⁽³⁶⁾ o|lanlarım düşgún. *a||lah* razı ossunnar. yāni eşimizi gedimizi alıp yápyı|lar. geçinip gidiyiriz işde.

⁽³⁷⁾ gömşu|arnan da iyyim. ben hiş küslü Fú sevmem guzum. hiş sevmem ben gü şeyi. işde iki senedir gursa ⁽³⁸⁾ gidiyirim. *guran* frendim. atmış yedi yāşında frendim *guramı*. ik |āyda aldım *gurknı kenimi*. zorlamadım ⁽³⁹⁾ hiç. yāni ye L i yazıyı biliyidim. beşden çıLdım da. şey *gurānı kerim* bilmiyidim. buruyā bişey hoca sa|dı ⁽⁴⁰⁾ mühdü. iki sene, üç senedir. evvelki sene frendim. geçen sene gitmedim. hasta|andım. gitmedim. bu ⁽⁴¹⁾ yıl maşşā||ah iyi giTdim yāni. şey o|asıyā, gāpanasıyā giTdim. giTdim. hatim yápyırı— işde. her cumā hatim ⁽⁴²⁾ yápdı—. her birimize. her bi kişye. orda bişeyler yėdik işdik. işde va—ıt geldi. hoca gāpatdı giddi. yō ⁽⁴³⁾ yō yāni bi dā sene de açılaca—. mühtüyü vėri|]se, burada muhtar isterse, gene aynı hoca gelecek. hı ama ⁽⁴⁴⁾ çoL frenen oldu guzum. yāni yediden yetmişe hepsi frendi. yāni. şimdi de mu—āvele yápacıL *a||lah* izin ⁽⁴⁵⁾ vėrise. bu □ún terāvi başlıyı ba—alım bi niyetleniyrim *a||lah* izin vėrise. geçen sene gidemedim. hasta|andım. ⁽⁴⁶⁾ mu—avele ye L gedden başlayıcı—. yėrimiz var. hoca şey gādir gėcesine unnaşdırı L dėdi. onu bi ayrı o—uyácız. ⁽⁴⁷⁾ bö Fún yārim. bö Fún yārim başladımızı da gādir gėcesine unnaşdıracıL. herkeş yėrini gendi o—uyāca—. orda yúrt ⁽⁴⁸⁾ şeyde o—uyácıL. yúrdı.

⁽⁴⁹⁾ va||k hıdirellez var guzum da bek évvelkTābi çı—an yoL □āyri. eveli yemek hazır|anırdı. hele bi de ⁽⁵⁰⁾ gelin gızları Filan oldu mu şōra sahayā çıkā||ardı. ordā ip sekellerdi. top oynā||ardı. geçler. bizim ⁽⁵¹⁾ gibiler de Fel de. sizi L gibi geçler.

hıdırêllez ço¹ □úzel oşurdu. yèmek hazırıanırđı. ne bilèyim pasta bòrekler ⁽⁵²⁾ oşurdū. şorayá şèye çı—ıılır yinir içilirdi. yáni şimdi o ğadar bişèy yo¹ hıdırêllezi L Filan. bayramın bile ⁽⁵³⁾ dadı yo¹. hay ğuzum. bayramı L bile dadı yo¹.

⁽⁵⁴⁾ eskiden ço¹. bayram ço¹ öbek öbek gezilirdi. çocu¹lar gelirdi. şorayá ğordu¹ fisti, şekeri. ço¹ çocu¹ ⁽⁵⁵⁾ gelirdi. şimdi şorayá ğoyúrum. iki üç çocu¹ geliyi. başğa yo¹. biddi. bayram gezen de yo¹. çocuğlar ⁽⁵⁶⁾ iki üş senedir hele hij gezmiyeler. eskiden çok □úzel gezellerdi. ço¹ □úre L □úre L □úre L □úre L gelillerdı. yáni ⁽⁵⁷⁾ báyá báyá çocu¹lar épèyi gelirdi yáni. şimdi şu ğomşunu L çocū zor geliyi. gelmiyi. çı¹miyılar. bu televizon ⁽⁵⁸⁾ oşunca işde. millet kimse kimseye yávrum hindi ğiden de yo¹. emmi dayı da ¹a—dı. ğonum ğomşu da ⁽⁵⁹⁾ ¹a—dı şimdi. kimse kimseyi bilmiyi ki. inan ki cāmide □órdük birbirimizi ba¹. cāmiden helalaşdı¹ ⁽⁶⁰⁾ ayrıldı—. hocayı ğādınanna saşuşdırdı—. işde ba— hiş bi dā bi dā seneyesiyeye kimse kimseyi □örmez. yá ⁽⁶¹⁾ •lü oşaca—. •lüde □örülecek. yá dú řún, dú şünde □örülecek. o derece, o dereceye geldi ¹óyümüz yáni. ⁽⁶²⁾ bilmiyirim başğa çevre ¹óyleri bilmiyirim. bizim, benim gendi ¹óyüm bu vāziyete geldi. yáni.

⁽⁶³⁾ vaļļā aşüre ayında aşüremizi da şıtıyırız. yalı Lız onda. meselá ř biz şurda éltiminen yápiyıldı— her sene. ⁽⁶⁴⁾ şimdi o da ayrıldı. herkeş kimi ¹ómbe yápiyí, kimi pasda da řıdıyí, kimi □áymağlı püsküfüt da řıdıyí, ⁽⁶⁵⁾ kimi buğur bişiriyi. yáni şèy yápiyılar yáni ayrı ayrı bişèyeler yápiyılar. eskiden birleşip birleşip de ⁽⁶⁶⁾ bişiriydik. yápiyıldı—. hī aşüre bişiyidi. bizim burda bek dadlı aşı bilmiyilerdi. şimdi iki senedir bay® ⁽⁶⁷⁾ bişiriyiler. ğāri de. ben gendim □ózüm basmadına bişèyæalıp da şıdıvırıyırım. hı yán ř ben yú—arıyá ⁽⁶⁸⁾ çı—amıyırım. aşşāyá inemiirim. bay® ¹óy épèyi var. yápamıyırım. ben de çoJu¹lara ossun, ma şalleye ⁽⁶⁹⁾ ossun da şıdıvırıyırım ben dė. aļļahım hayırınan çı—artmasın. □úcüm benim de o Lya yetiyi. o zamanda ğaz ⁽⁷⁰⁾ ļambası var y®. şurayá bi teneke ğonurdu. orta yere. o ğaz ļambası ğonurdu orta yere. d•rt tarafına ⁽⁷¹⁾ d•rdümüz oturudu— aynı siz gibi gencike. dā bi de işleme işlerdik. o da ğayrı işleme hāh. hindiki ⁽⁷²⁾ şimdikřæbi makine işi Filan da de řel. sa řat dė do—uz, onāsiy® □órerdik. s•ndürü yátardı—. vaļļā ⁽⁷³⁾ b ř hani ebe, dede dirdik yá. eveli babanne yō řudu. benim ebem varıdı. dedem varıdı. yáni şu ⁽⁷⁴⁾ çoÇu—dan dā □úççü şüdük yáni. do—uzæon yaşlarında Filan. ilko—uļa ye Lı başladımız sıralarda. dedeme ⁽⁷⁵⁾ dèrdik. dede bi masaļæānat da bişèy ét dėyi. ebem bř masaļ ānadırdı. bi □óğæinek mi varıdı neyidi ⁽⁷⁶⁾ nemmen. bi

hī masaļ ānat ānadırdı. biz de dinnerdik. dinnerke dinnerkene uyırdu—. biz orda ğız—an ben ⁽⁷⁷⁾ yedi ğardeşidik. dört oļan ğardeşi dört ğız ğardeşi, üçeōļan ğardeşiydik. hepisi de üstü üstüne oļduļar. ⁽⁷⁸⁾ hep ben ğaldırı yátırdım onnarı esgiden. ben iççik onnarı L büyüğúydüm. benim büyü füm ābem var. ⁽⁷⁹⁾ şeyde ğadınanda da. ğızları L büyü fú b | Fenim. onnar yátardı. her yere döşenivèrillerdi. Şimdi çoJu—lar ⁽⁸⁰⁾ dē saat bire ikiye ğadar uyúmuyúļar. o zaman ekmek yendi de sufra ka—tı mı ğıvrılı ğıvrılıvırılıļardı. ⁽⁸¹⁾ yátā éderdik. yátırdı—. e zabānan $\perp$ a—. hanı o—uļa giden. burda o—uļ varıdı o zamannar. o—uļa giden ⁽⁸²⁾ o—uļa gidiyidi. o—uļa gitmeyen a—ırına, pecesine, maļına maşa—atına onnara gidiydi. e evelden neyse hindi ⁽⁸³⁾ ekmē L tükendi mi ğadınanna teleFon édivèriyi L. ekmek geliyi. o zaman mejbursu L $\perp$ a—ıp zabah ⁽⁸⁴⁾ namazı hamđr yo Furup ekmek yápmıyá. meselá ğırdan şeyden tarladan geliyin. geliyin tozu L külü Lü ⁽⁸⁵⁾ yúyú L, yí $\perp$ ıyí L. hamđrı L içine giriyi L. hamđr yú Furuyú L ekmē édiyi L. meselá □úndüz yapamıyısıa L gece ⁽⁸⁶⁾ yapılıyıdı. şimdi ne var? şimdi hayat. şimdi rahat. ne bilèyim a—ıımda ğaļanı sóylüyüm.

⁽⁸⁷⁾ ebemi L ded $\perp$ ğadar evveli bişey varımışmış. oļanļan ğız varımışmış. anası anaļımış. babası gendi ⁽⁸⁸⁾ babasıymış. bunu ānadışına □óre. onda anaļı— demiş ki. hanı ğaFamda L ğaldına □óre. anaļı— demiş ⁽⁸⁹⁾ ben bunnara ba—mam. bunnarı □ótür da Fa saļ demiş. o da ne yapıyım? ne yapıyım? demiş. hadi ğızım, ⁽⁹⁰⁾ oļum demiş gezmeye gidelim sizinen demiş. o da çoJu $\perp$ dē mi? düşmüş ar—asına gitmiş. gitmiş vara ⁽⁹¹⁾ vara bi da fı L başına varmışlar. orda babası demişki ben demiş. siz burda duru L da ben demiş sizi demiş. ⁽⁹²⁾ aş, ekmek getiriyim demiş. oļan ğardaşınan ğız orda ğalmışlar o da fın etēnde. orda ğalınca babası ⁽⁹³⁾ eve gelmiş. gelince demişki nēTti L çoJu—ları? demiş. o da da Fa demiş bıra—dım geldim demiş. iyi ⁽⁹⁴⁾ demiş o— o— demiş. iyi oldu demiş. anaļı $\perp$ yá ğāri. ondan sōna bu oļanļa ğız bó fún beklemiş yo $\perp$. ⁽⁹⁵⁾ yárin beklemiş yo $\perp$. gēl demiş ğardaşım. gidelim eve demiş. düşmüşler yóļa. evi bulmuşlar. gelmişler. ⁽⁹⁶⁾ eve gelmişler. gelmişler anaļı $\perp$ gene ğudurmuş. □ótür bunnarı ne yapacasa L yap. ben ba—mam bunnara ⁽⁹⁷⁾ demiş. oļan iççik büyü fümüş ğız iççik □úççü fümüş. oļan cēbine bi kepek doļdurmuş yáni giTt $\perp$ yere saçıp ⁽⁹⁸⁾ gidecemiş de. o saçtı yerinen, o izinen gèri gelecemiş. cēbine kepek doļdurmuş bi de ar—asına sözüm ⁽⁹⁹⁾ yábana $\perp$ ópek düşmüş. o şey saçtı $\perp$ çana $\perp$ ópek yálamış. o saçtı $\perp$ ca $\perp$ ópek yálamış gitmiş. dönüp de ar—asına ⁽¹⁰⁰⁾ ba—mamış. orayá varmışlar. aynı gene durdu—ları yere durmuşlar. durunca babası

demişki tamam ben ⁽¹⁰¹⁾ demiş bi de bi ğaba[⊥] asılıyımış orda bi ğavā fı[⊥] birinde. ğaba[⊥] sağlanıs... yel sağladı[⊥]Jana ğaba[⊥] ta[⊥] ta[⊥] ⁽¹⁰²⁾ ta[⊥] ●termiş. baba ğoymuş, gelmiş. oğan demiş ki gel bacım demiş. ben kepek saçtıydım onnan gidelim ⁽¹⁰³⁾ iziynen demiş. ba—sağar ki iz toz yo[⊥]. bi da fı[⊥] iÇçik da firesine varmış. ğaba[⊥] ta[⊥] ta[⊥] ●terimiş. ta[⊥] ta[⊥] ⁽¹⁰⁴⁾ ●te[⊥] ğabacJı[⊥] bizi yáđdada[⊥] babaJı[⊥] deyi āđallarımış orda. şey oğannan ğız. orda b[⊥] *ağlah* taraFından ⁽¹⁰⁵⁾ bi inek meydana gelmiş. □ók bi inek meydana gelmiş. gelince acı[⊥]mişlar bunnar ğāri. ne yapacıyí[⊥]? bu ⁽¹⁰⁶⁾ ine fi sa fağım. ğız oturmuş bilememiş. ğız □úÇçü fümüş. inek bi citme vurmuş. ğız oturmuş āđarımış. oğan ⁽¹⁰⁷⁾ oturmuş. bi de b[⊥] orda ba[⊥]raş bulmuşlar *ağlah* taraFından □āri bu hepsi. oğan oturmuş sāmış. sāmış onu ⁽¹⁰⁸⁾ içmişler şeynen. bacıynan ğardaş o ine fin südünü. ondan sonā o □ünü inek bu durmuş. ertes |æúnü inek ⁽¹⁰⁹⁾ □áybođmuş. □áybođuncu bunnar nere gidelim? nere gidelim? el eleşden dutuşmuşlar pınarı[⊥] başına gelmişler. ⁽¹¹⁰⁾ yāni a—ar bi suyú[⊥] başına gelmişler. orda da bi ğava[⊥] varımış ğava fın depesinde de bi avcı varımış orda. ⁽¹¹¹⁾ av avđarımış ğāri. bunnar da onu hiş □órmezlerimiş. orayā ğāri şey a—ar suyú[⊥] başına oturmuşlar. orda ⁽¹¹²⁾ oturuğarmış. demişler ki bi ceylan izi varımış bi ó[⊥]úz izi varımış. demiş ki oğan bacım demiş ceylan ⁽¹¹³⁾ izinden issēk ceylan oğuru— demiş. ó[⊥]úz izinden issek ó[⊥]úz oğuru— demiş. ne yapacıyí[⊥]? demiş. ⁽¹¹⁴⁾ birimiz ó[⊥]úz izinden içelim. birimiz ceylan izinden içelim demiş. ğız ceylan izinden işmiş ceylan ⁽¹¹⁵⁾ oğmuş. oğan da ó[⊥]úz izinden oğmuş. ó[⊥]úz oğmuş. orda hayvan oğmuşlar. ondan sō dāđara daşđara ⁽¹¹⁶⁾ ğoymuşlar gitmişler bu ğadar. yāni a—đımdan ğāđđi ğadar bu işde. bazı torunnara. bazı benim torunnar ⁽¹¹⁷⁾ var da. babanne bişey ebenden dutdú[⊥] bişeyi bi ānat dēller. bu ğadarını ānadyırım. da var da uzun ⁽¹¹⁸⁾ var da. bu ğadarı a—đımda ğāđdı. ykni işde. başğa var mı soraJa[⊥]? bilmiyim □āri. sor soraca[⊥] varsa ğāri.

YERİ : KADINHANI/Kökez Köyü

ANLATAN : Kezban KÜRKCÜ/Hatice ERDEM

YAŞI : 64/53

KONU : Karışık

(1) hayır guzum vā bin do¹uz yüzæelli iki do¹um¹uyúm. eşimden ben bi yáš b●yü¹ füm. oæún gêne biri (2) dā çapacı da dèyi. *keziban* ¹ürkü.

- (3) *hatice*.

- (4) *hat¹ce erdem*.

- (5) elli üç.

- (6) *ali* duysa töbe inanmaz bu ¹a. avrad dē yétmiş yášında □órünüyü. av¹ad *memmet duran* var. (7) onnarınan filan biz ço¹ ar¹adaşı¹. sayilde evlerimiz var. ço¹ gezmelere gitdik. hanımı öldü hindi. (8) tam o¹lara¹ bura¹ıy¹. □úlüm esgi do¹um¹lardan hindi do¹um mu var? bu meselá gaç bebesi var? gendi (9) evde do¹um yápdı.

- (10) benim o¹lu da dërse ¹çocu¹ şaşar ga¹ır.

- (11) hindikiler do¹uz ay şeyde geçiyi □únneri. annadī?

- (12) şaşar ga¹ır. onu da hiç dëmiyelim bā¹ım.

- (13) do¹uz ay do¹durda geçiyi. ē do¹uzuncu ayı ¹sonunda do¹furup geliyler. işde beş □ún sōna biædi fa (14) gidiyler. hindi óyle. esgi do¹um¹lardan nërden bilece ¹? benim o¹lumunan aramda on yēdi yáš var. (15) o¹lum girdi gır¹ yēdi yášına. onæaltı yášında evlendim. yō yō onæaltı yášım.

- (16) *ğuran* gøyúy¹lar. ekmek, süpürge ¹o¹llar. dōma b●yüme ¹óylüyük gızım biz. ¹ókezde. biz (17) gır¹larda do¹um ¹étdik. geldim ben gır¹larda tabi. oca¹lara gazan godüm, su gızdırdım. çocu¹larım (18) onnarda banyó yápdırdım. çapa¹lar da çapa¹ladım. yó¹đu yó¹dum geldim. óle do¹um ¹étdim bën. (19) hiç ben bi ebe bile □órmedim. ¹óylerde do¹um ¹éTtik kendimiz ben. sekiz tene do¹um ¹éTtim ben. (20) onu dëmeseydim dëdim yá *gezzabama* hindi.

- (21) bu da goca¹ı fında ¹óy çitçil¹ yapıy¹ yáni va¹llā.

- (22) şindi pancar var, bōru var. gidiyrim ben boruyá vilan.

- (23) sefil sefil ¹óylerde b●yüdük, geşdik, gitdik.

- (24) yō bāzen érkeklerin de āzında. *keziban* nası *kezban* işde benim soyadı şeyim de *kezi* dëmişler. (25) nufusda *kezban*. ş¹y nası boruyá gidiyi? sen niye gitmiyi ¹? diyen varımış canım. bāzen dëyiler.

- (26) dōru canım. sen ne yánnı gocağında çağışaca L.
- (27) kimler dēdi L? eşimden bi soruyúm bāri. *enver şā Fin. avşar.* bitdi yāv üş beş kişi var sāten.
- (28) zaten benim iki oğlum var. biri makine mühendizi, biri elekdirik, eleddironik mühendizi. *ğadınanda* (29) □órev yápyıdı □úççük. o da hindi *ğadınanda* şeyde şeyler var yá enerciler orağarda. burdan ānadacāmız (30) ne isdiyise L onu ānadağım.
- (31) *ağğā* Læemri dēyi dü Lür gideller. oğursa nişan goğlar, do Fa yápağlar. ilk başdan. ondan so nişan (32) yápağlar, dú Fún yápağlar. annadacāmız bunnar. bilmiyrim. üç □ún e Læaşşā üş □ún sürer. dördüncüsü (33) □ún bey ğatma yémē oğur. gelini L çıđđ □ún bazar □ún yá *ğonyáda* filan. burda o □ún de bey yémē (34) dēyi dört beş sufra vēriller. o □ún de óyle oğur. e Læaşşā dört □ún yémek vērilir.
- (35) annat ğızım sāne.
- (36) ğına ğeceleri de □úzelæişde. ğına yáđđağlar □ózelce.
- (37) oynağlar, □úler geşler.
- (38) oynağlar her şey geşliklerini yápağlar.
- (39) gelin ğızı giydiriller. iki óæún giydiriller. neyi varsa. üsdüne başına.
- (40) şindi moderinneşdi □ótürüyle, berberde yápdırıp geliyle ğafasını vilan. đóyle de moderinneşdi.
- (41) abiye giydiriller en başdan. ondan sōna đóylü şağvarı giydiriller, bindağlı arđasından. arđasından (42) bicama giyer ğına yáđđağlar. var hepsi var. dú Fúnde gelecēdin sen.
- (43) var. hıdırēlleze ná ği TtT hiş gelin ğıza?
- (44) ben dā ömrümde gitmedim hiç hıdırēllez sevmiyrim. yō iş dē ben □únahından gitmem hıdırēlleze.
- (45) hıdırēlleze ne yápağlar? biliyi L Lı se?
- (46) □únađ dēller. gitmem ben.
- (47) yō yō □únah dēmezler yāv. hıdırēllez iyi oğur. evden y®lı yo Furt çağlağlar. tencereler şóle kibar kibar. (48) *höşmerimi* yápağlar. herifleri de bağığ yérine □ótürür. burdan burdan ne sarma, doğma. ondan sōna (49) ne pişireceklerse onnarı da yápağlar. gelin ğızları varısa orda para dađđağlar, çember örteller.
- (50) oğlanæevi de çetneviriñi ağır.
- (51) onnar da çetnevir ağır. oynağlar, □úleller, top oynağlar, oynağlar, ağığlar, geliller gelin ğızı. o □ún (52) de ahşam gelin ğızda yémek yēller. ondan sōna evlerine geliller.

- (53) tabi tabi. o ço¹ önemli bizde. öldüyü □ún hem öldü Fü □ún hemen ilk dā gabirden gelirke gonum (54) gö Lşu yemek getiri. ahşama tekrar etl Ꞥækmekler yapıdırıllar. birleşiller birleşiller. sarma, dolma (55) yápannar sarma, dolma yapaıllar.
- (56) ay □ótürür.
- (57) e Læaşşā bir hafta evinde yemek yemez. evinde dēd¹m evinde yēnir de. gö Luşu getirir. yō bişmeni L (58) şeyi yo¹. gö Lşularımız bura •lü evi ço¹. çayını da □ótürüller. e Læaşşa dört kişi çay □ótürür bi □ünde. (59) ólen, ahşam.
- (60) yá baş sālī taziyesi yápar yáni gideller. bizim ¹óyümüz her şeyini vērir.
- (61) ğahFaıtı şeyæedeller. ondan sō baş sālī olur. ondan sōna da hafdanı L onuncu □únü filan yemek (62) vēriller. ölü evi vērir. bitün ¹óyümüzü hiçæaıı gomadan o—uıllar. ondan sō da so Lunda o yēmē vērir.
- (63) ev sābı vērir. ğabir ekmē dēller.
- (64) o ayrı. onu da şu cāmini L ó Fúne da Fıdııllar. o¹uıllara da Fıdıırııa. o ğene ayrı. yēmē vēriller. muha¹ġa¹ yemek...
- (65) o helvayınan yemek muha¹ııa¹ olur yáni
- (66) işde biræafda on □ún ¹óylü □ótürür. şindi şeherlerden de ġāri etl Ꞥækmekler çıııtı yá. şeherlerden gelen (67) de getirir ço¹ diye. ondan sō da bitün ¹óylüye ev sahibi vērir ġāri. yemek vērir. daıarı varsa (68) daıar keser. et satınæaıacāsa et satın alır. bayá dú Fún gibi óle.
- (69) aynı óle oluyú. dúún yēmē gibi sāten.
- (70) bi ólene dek getiriller. perşembe filan. yáhut bazara. ¹óylü şeyinden ġurbetden ço Fusa. yēme ō ġa. (71) hā şeyi mi? ġırıııncı ġecesi, ¹ırıı ġecesi.
- (72) hatim inēller.
- (73) hatim indiriller. şey mevlüdæo¹uduıllar. a¹ıına düşen elinde varisa ramazannarda dāvet vēri ġuzum. (74) hatim indirir. elinde yo Fusa ġendine □óre iki hoca ça Fırı óle yápar. daha olan para vērir ġuran ġursılarına (75) bi musa Fıt de Fılise. herkeS o La □óre.
- (76) ayáııda durduıı. içeri şora bāri ġirelim. yō yō.
- (77) ben de ġidecem. sen de Fıl mi bu ġonuşmaıarı? *işallah* tamam annadım.
- (78) benim seni L için.
- (79) ġomşuıılarımız da iyi yá. oruşda ilk başdan terafiye hazırııı biræafdadır yapıyrız bitip geliyi. meselá.
- (80) baıı şu hālimize hazırııı yapıyrııı. baıı bu haıılerimiz bóle işde hazırııı édiyriz.

- (81) difrizler var. doğduruğlar, yápađlar. ekmeklerini ekmeklerine □óre y@lıæbideler oğur. onnarı yápađlar. (82) ondan sōna yápra= sarağlar, dođapđlarına goğlar. ondan sō da ilæve édeller. orucu dutuymuy...
- (83) gomşuğlar birbirimizi ça fırrı=, dāvetæederik yēmē. gomşuğlar, a=rabağlar, dü Lúrler.
- (84) dāmatđlar oğursa gendileri dü Lúrlerini, gelinnerini ça fırrığlar.
- (85) óle yèriz. ça fırrız yāni □ózel bişey. ço= □ózel bişey.
- (86) =óyümüz iyi. =óylütođunda kimse gāđmadı ki.
- (87) terefiye filan giderik vađđā bek iyi.
- (88) şāhinner dēdi L dē mi? unutmayım gız. eşim bilir muha=ga= bilir. bi de *arife* Filan var şey *gılışları* L.
- (89) sen =óylütođunda hā tamam. top sāsını L orağarda vilan oturmasın?
- (90) ha şóle piknik gibi filan.
- (91) aşşāda, o—uđ var hā orda bi. orda o=uđ var. =óylütođuymuş yeşil yeşil □ózlü bi gız varıdı. biz ora (92) bi ba=mā gitdiydik. odur işde ben bil amma altı, yēdi sene ođdu. altı, yēdi sene ođdu ben bi orayā (93) gıza ba=mkyā gitdim. vađđā bilmiyrim zayıf şey işde bi ba=ıydım ben. dōru oruyā gitdik. (94) o=uđu L gārşısıydı. kenar biraz. hī gōyunnarı var. hađā gelini L a=rabasına a faç mı dūşmūşümüş şeyde (95) başga =óylüydü. yāhut =óylülerine mi?
- (96) şeyde gı *hacıpirlidē* şo *emekli abduđđāyā* dūşdü a faç da öldü yā ō mu?
- (97) dūşmūşdür de onnar ona bi baş sālīna mı gitmişler biræikisi? óle bi duyduydum orayā. yō amca Lđarı (98) bilmiyrim de.
- (99) şey bu çocū fa şō *sarı elife* gibi, anam gibi adamđlar gōnuşaca=. o sene *haççeni* L torun gelmişimiş yā (100) o La gōnuşduđardı. onnar dā esgi. benim anam do=san sekiz yāşında. daha var yā maşşalđā var. (101) benden diri. en □úççük gızı benim. yēdi çocū varımış. biri •ldü. altı gāđdı. en □úççü fü benim. (102) ell |æüç yāşındayım ba=. adam daha diri maşşalđā var. zabāca ibadetæēdiyi āşamāæca. vađđā gızım. (103) şimdi anne gız nó fūrece L? içerde alıvrıvır lavnbada □ózelce abdesin. yō guzum ayá=đarım açısın (104) dēyi. şóle dışarda çēşme var. gitdi orda abdezini alđı, cücük doyúruyú. orayā oturdu dinlendi. temiz (105) hava gelsin dēyi adam.
- (106) işde yāşlıları ziyāretæederiz. ramazanda ço= ziyāretæederiz. elinde oğan elinde ođmkyāna yārdımcı (107) oğur. vèrir. onnarda iyidir. ođurđar yāni. ellerinden geldik gadar. meselā.

- (108) yáni fitire gibi de ƒilise de hediye gibi vèrir.
- (109) ƒóyümüzde o ğadarı ğalender yoƒ da, oğursa buğundū zaman ƒsüz çocū oğur. óle yèrlere yárdımcı oğuğlar.
- (110) keşge de hadi gidelim çayımızı iç. geş dèdi yá yáşıma. hiçæoğmaSsa çocū bi.
- (111) şóle bişèyler filan sóleyince onu da ağdırıyí ƒ mı yáni? ğına gècesinde sólenen şèylerden. ağdırıyó ƒ (112) mu? az o zaman şóle bi gel de ben sa ƒã bi sóleyim de ağ. yáv şóle oturuyúm da vah. gel ğız gel. sen (113) de şunu ƒ üsdüne otur o zaman. gel ğız ğãri şura otur.
- (114) ben burdayım dè.
- (115) otur yáv. sen de mi yère oturdu ƒ ğızım? vağğã yáni işim varıdı benim de. evim bucãm sirki sèfil.
- (116) ğadinanda baban ne ƒ ƒş □órüyü? telekomdan emekli. adı? soracam eşime varıncı da ondan.
- (117) bizim burda var yá ğızım ğına gècelerindè, ğına gècelerinde bóle sóleller ğızæanağarı ğızı ƒ. şèy (118) ğızı oğannara.
- (119) vah dur oturmayacam ğız.
- (120) tarğay® bōsdanæekellèr.
- (121) ğurbetæelè giden ğızı ƒ
- (122) □ózünèæsürmeæçekellèr.
- (123) ğızæãnasī ğızæãnasī ğız
- (124) çãrı ƒ gèlsin özæãnasī.
- (125) mercimè ƒim kilè kilè,
- (126) ben doğdurdüm sèle s¶lè.
- (127) noğur bãbã verme bènƒ ğurbetæèle.
- (128) oca ƒã ğoyduğar sãcī,
- (129) başımãædãƒdığar tãcī.
- (130) noğur bãbã verme benƒ ğurbetæèle.
- (131) ğızæãnasī ğızæãnasī
- (132) çarı ƒ gelsƒn özæãnasī özæãnasī.
- (133) asbap yūdüm bu ƒarğī.
- (134) suyá çãğdīm duğarğkr.
- (135) ğızæãnasī ğızæãnasī
- (136) çãrı ƒ gelsin özæãnasī.

- (137) baba ğızı ˘ ço˘ muyúdu?
- (138) ˘óræoıası emmilerim
- (139) hiçæöıu ˘uz yo˘ muyúdü?

-23-

YERİ : KADINHANI/Köylütolu Köyü

ANLATAN : Fatmana ŞAHİN

YAŞI : 72

KONU : Karışık

(1) □úÇÇük gelişdik *ıhsaniye* yè Lge L dèdiki èlleri Li ğınaĵa dèyi ba La. bõ ekini ğaĵraĵayáJa L (2) dèyi. ekini yóĵaJa L dèyi ba La. ben de ekini yóĵaJam diyerek bi üzölüyürüm bi ğor=uyürüm nası. o Fun so (3) ğiTdim ekin ğaĵramayá. dede L şfle úleřtiriyi evæiři gibi orānan bi cızıyı. onu yóĵuyürü—. dedeyi L bfrüne (4) duruyürüm. *ıhsaniye* yè Lge L dede Le yóĵduTTurmuyú. baba L duruyú bfrüme yóĵma. *enver* ağam yóĵmasın (5) *fadimananın*áo Funü. beni çatĵadkca=.

(6) hı bāzı arada yóĵuĵuruyú dede L. bu da □úççük. bu da □úççük. yĵĵuyú. ondan sōna *aĵĵa* Fım beni (7) *ıhsaniye* yè Lge L imkānı yo= dede L şfle onu řeyæede ó Lünü yóĵar=a o dede L benim ó Fümü yĵĵuĵuruyú ondan (8) sōna ğendi ó Lünü yóĵuyú ğāri. fle fle beni idare èTtiler. õ Fun sōna dede L dèdiki ğeçe dèdi ğeçe sap çekin (9) dèdi. ğeçe sap çektik ayı Læiřřında. ondan sōna ğünüz dèdi yátın dèdi. yè Li gelin yatar mı? adı L gelin. (10) istersen çocugæol. geldim ğāri ğeçe yóĵdu=. çy arabaĵarman ğetidik sapĵarı. harmana ğodu=. o Funarı boşadır=a (11) yátıyırım harman yer inde. burnum bi ğanadı bi ğanadı zorĵadım. ondan sōna yáTtı Fım yer de ğanadı burnum ğāri. (12) o Funsa ğünüz oĵdu. ne yátaca L? ğoyún sā, ine= sā, buĵařřı= yú, aş Piřir. ondan sōna şaşırTım iyice. (13) ğaFama bi bit düşdü. anām ondan sōna anamğile ğiTdim. anamğile ğiTtiydTm vā ğuzüm ğaFa L bitlenmiş dèdi. (14) *fadimana* dèdi. ğaşıyırım ğāri dèmek. ğavama ilaĵı sürdü anam. bi dē şişeye ğodu. bunu da dèdi. *envere* sür dèdi. (15) baba La da sürdü.

(16) amma ğeçe aĵæğaranıTTda ğèdiy řrik. ğeçe ğeliy řrik ğarannıTTda ğèdiy řrik tā *mu* şacirlere, *büvedlere*. ondan sōna...

- (17) ney lenæo?

- (18) arı yāv ğoca, b•yük.

- (19) *mΔstaFā!*

- (20) amān cüĵükleri so—ar *mustaFa*. öldürüvüæelen *selami*. ğèdiyi oæyānna. onun yānına varıĵlar len.

- (21) ğaFa arıda ğaĵdı.

- (22) bitdi ğāri.

- (23) ilaJı vèrdi. dede L_e de sùrdüm, gendim de sùrdüm amma. gèce hiÇ gèce geliy þrik ğarannı=da gèdiy þrik. (24) gèce geliy þrik ala şava=da gèdiy þrik. babam da dèr þmiş hayvah ğuzüm şu L_a ğüJüJük vèrdim de ben. (25) orda oyúnça= oluyú. uyú—u dirnek □órmüyü dèr þmiş babam.
- (26) gèce ayı L_æişşimiydı da □órunüyü?
- (27) ayı L_æişşında gèce getirdik. hele bi □ún zabā ğadar sap çektik. ondan sōna yátı L_ædèyi. yátılır mı?
- (28) dede L_æ úzel yátmıştır amma.
- (29) dede L_æ ba—ále harman.
- (30) *īsanienin* dişi sancıydı. bizim deli L_æönde aĝlıydı.
- (31) ben ğız vaļļa haļbüse ben yè L_i gelinim ğız vaļļa uyú—u yo= benim.
- (32) vaļļa deli L_æönde aĝlıyı. gel de uyú ğāri.
- (33) aaaa aa bñle èdiyi. a L_iriyi. biz de şu evdeyik. şu eve pencèreni L_æ o şeyin milknğazın yanında pencère vardı. (34) onu L_æ yānda aĝlıyı geldi di orda aĝlıyı. şuralar duru=a. ñle oñur mu? hazār. ondan sōna y® ñle dèyi. *emir* (35) dede L_æ neş □órüdü ba=. biz yè L_i gelinike harmana uļafi, arpayı dókerdi. araba duruyú, atæarabası duruyú, (36) moturumuz var mıydı? a=ñim èrmiyi.
- (37) varıdı.
- (38) motur da var atæarabası da var. orda ğoca ceJi sırtımıza atıydı gendi oturuyúdu. tazeJik bu da □úççük (39) ben de □úççü Füm. dañımızda èmekleyerek *fad*—n gelin gibi getirdik. ordan inanı L_æ fñle hiç kimsecik çekmemiştir. (40) hindini L_æ gelinleri çekdik dèyiler.
- (41) orda indirip boşaldaca L_æ bñle de esas da burda biædā aynı ñle çekecek doļduruyúdu=.
- (42) vā ğit yā *aļļah* aş=ına vaļļa biļļa. bi çekdik vaļļa *elij*. ordan sırtımızda getir þdik ğuzum. ambarlara (43) dókerdik ğoca ceJi. vaļļa ço= çekdim yāv.
- (44) çitlek ğoyúp gelèyim mi, *fatma* yer misi L_iz?
- (45) vaļļa çoÇu= beni ğonuşduruyú ki ne ğonuşacam ben bu çoçü Fa bilmiy þrim ki işde bunu bunnarna.
- (46) sen ğonuş bi de.
- (47) ney?
- (48) ğoyún sa Fardıĝæişde. pèndir keçelerdik, hiç üzüm varıdı. ñorunu □áynatdırdı ğocana L_æ. tañu=ñara (49) öFeletdiridi ba L_a. b þætcek ñoru her □ún □áynatdırdı ba L_a.

her □ún ıraġaġ bişiridim. ıraġa fın başında ⁽⁵⁰⁾ bġle uyúrdum. o da daşacaġġ gibi oġurdu. hemen saman iterdim içine. uyúrdum bi uyúrdum. ıraġaġ daşıyı bi yándan.

- ⁽⁵⁰⁾ çoġ çekTim y® gencike. meġbur ye ġi gelin bġle oġuyú eveli ġæadamının.

- ⁽⁵¹⁾ vaġġā baġ bu babamı soyár dışını. □ómlēni çıġardır, şoraplarını çıġardırdı. vaġġā biġġā. ondan sōna ⁽⁵²⁾ abdesæaġacanda ilēni, ırbī getiriġdi. vaġġā gece bi ġa—ardım ben ne fűş □órü ġ?

- ⁽⁵³⁾ zabā ġadar gelir gelir giderdim.

- ⁽⁵⁴⁾ babamgil daha ġaġġmamışġlar. ırbī şey abdes suyú dōkecek şafāna ġ.

- ⁽⁵⁵⁾ ġızım ayı ġæişşimış □úççü fűdüm aġġım ġermiyi. ayı ġæişşiyimış. geliyrim ġle perde yo—. hiġ örtmezdi ġocana ġgil. ⁽⁵⁶⁾ pġrde ġle adam uyúyġlar. ġēdiy ġrim ġerisin ġeri yátıyırım. bu da □úççük. niye ġēdiy ġ ġēdiy ġ geliyi ġ? dēmezdi. ⁽⁵⁷⁾ ne bissin? hiġ uyúġu uyúmazdım ġāri. ġeri onnara ġorġuyúdum onnardan. ondan sōna ġleydi ġuzum işde.

- ⁽⁵⁸⁾ e bayramġlarda mı? bayramġlarda da...

- ⁽⁵⁹⁾ bayramġlarda bġle bayram zabā oġdu muydu bġle çeşme yoġ. ġuyúġardan giderdik. zemzem ġapışırđıġ.

- ⁽⁶⁰⁾ zemzem getir...

- ⁽⁶¹⁾ ilk acerazı ben.

- ⁽⁶²⁾ kim ilk giderse zemzemi o ġapardı.

- ⁽⁶³⁾ temelli ben giderdim erken.

- ⁽⁶⁵⁾ itdibā bu giderdi. vaġġā bġle b ġæadet vardı bizde. zemzem sayıġırmış o.

- ⁽⁶⁶⁾ Pek aġġġı vaġġā.

- ⁽⁶⁷⁾ bayram □únü şafāna ġ. zemzem suyú sayıġır.

- ⁽⁶⁸⁾ ben varıdım. doġdurudum onu bek havasġıydım *elif*. yıġġardır.

- ⁽⁶⁹⁾ zabānan millet yíġıġırdı çeşmelere yá canım zemzem aġacıyıġ diyi □óyá zemzem.

- ⁽⁷⁰⁾ āşamda ġkence yátarımışmışdırsı ġız. yóruġunca āşama.

- ⁽⁷¹⁾ nēæyátaca ġ?

- ⁽⁷²⁾ ġambayı yá—ardıġ sa fır *sidæamed* ġoyún □údermiş. sa fat beşe ġadar beş mi ġāri o zamanı ġ saati neyse. ⁽⁷³⁾ zabā ġadar dede ġæinen ġocana ġ şġle ġderdi. ġocana ġ şġle. uyġuyú bġle ġder bġle aġırdı bġle bġle.

- (74) vaļļā bfle uyú^luyú aļirdi ģızım. zabā ģadar beklerdim bfle başını. onnarı örtüsünü (75) édecem de. hadi gidi^l de yátı^l dèmezdi ba^la. ondan so dedeyi^l □ómlēni, çoraplarını, mestlerini soyárdım.
- (76) yáv nēdece^l?
- (77) ondan so...
- (78) yátā ét ģoy ģit yát.
- (79) vā hadi bi yát bāļım. vaļļā dede^l óldürür adamı. fleydi.
- (80) oturu^la örtü édilir mi? āzı^la sıçıyım dēr gibi.
- (81) hā fle bi ét bāļım bi
- (82) bō n•rüyü^l sen?
- (83) vā bi bo fle bi...
- (84) ^lāı^l ģızım örtüyü édi^l. yátaļım dēmeyince yo—.
- (85) beraber aynı odanın içinde mi uyúyordunuz dede?
- (86) yo— ayrıydı yēr imiz.
- (87) ņo evde yátıyıldı^l biz.
- (88) ļan anamı^l sessizļinden baş^la b ǰægelin oļsa dēr ki... hastayım yátkyım ben yórgunum dēr yátar.
- (89) váy ģuzūm vaļļā *sa ƒır sidæāmed* demiş ki *musa* emmi demiş. vaļļā seni^l ģız var yá demiş *emiri*^l demiş. (90) başını bekleyip duruyú demiş. vaļļā ļambaļar yánıp duruyú. ģoyú^l ģüdüyürüm ben demiş. zabā ģadar (91) demiş zabā ģadar demiş onnar uyúmuyúļar demiş. babamı ordan ņey édermiş babam aĝlıyí vā ģuzūm (92) ne ƒüş □órecéyik? sen uyú^luyú uyúmazımıssı^l hiç déyi. bek severdi babam. o ƒunæsōna fle éderdik. uyúmazdı.
- (93) óteki éltileri^l de fle oļdu mu?
- (94) onnarı bilmiy ǰrim ki.
- (95) onnarda aynı.
- (96) onnarı bilmiy ǰrim onnarıænası oļdu bilmiy ǰrim.
- (97) vaļļā *āņaæbam...* *āņaæbam* vaļļā bfle dā yá—ināædar babama ģonuņmadı. ģelinlik éderdi. yáv haļbúki ņey ...
- (98) evelini^l adamı fleydi.
- (99) baļdızını^l ģızı.
- (100) deyzasını^l ģızı.
- (101) vaļļā billā bfle hiç ģonuņmazdı.

- (102) èveli ðle disipli L varıdı vaļļa ðle adam gora=uyúdu.
- (103) şindi ne var? o zaman iki dene biçer motur varıdı. *sarı* □ *áyáda atļanTı*daydı. burda bizim o yüzæelli ikiæyüzæüç çüz (104) dölüm yeri ma=ineye işlerdi= desdesini ga... ben çocúdu. atæaļdı bize.
- (105) niye atæaļdı tayļa= var bi de. *niykzi* emmiyi L burnu bi ģanıyī bi ģanıyī şle her tarafı çelpiyi. *niyázi* hasta (106) mı? sókel mi? hiç habarı bile yō fudu anayna L babanı L. oļan orda düveni L üstünde çoÇū L...
- (107) şimdi *ayşsa* gelini L...
- (108) burnu ģanıyıdı temelli.
- (109) vaļļā onu L ha=ġi yēnmez yāv
- (110) ilk gelin de mi? o da ģāri.
- (111) vaļļā ilk gelinidi ammā ço= çalışdı.
- (112) ondan sō ba-. □ózerinen temelli biz eveli bðle şey yóġudu. ilaç ģaraç yóġudu. şeyæoļuyúdu ot çöpæoļuyúdu. (113) neyse pıtıra= oļuyúdu. *elif* mējbur ģarnımıza dayıdı= şeyi. *ayşā* yē Lge L şurasına dutuyúdu. şurasına dö=düTürüyüdü. (114) şle adam şle uzatsāne □ózere hadi şo *ayşsa* yē Lge Læinen ço= durmadıægi. tek b þæsene yáPdım ben onnan. (115) ondan sōna şle dutuyúlardı ètilerim. şle ètseler yóruļur adam □ózer.
- (116) ģarnına dayıyı.
- (117) tabi ðle ètmeseler belki de onnar da yoruļuyú. hah tabi. □ózere ģaļburunan dóküyüdü onnar çeşliyidi. (118) □ózere dóküyüdü onnar çeşliyidi. eveli bek pis oļuyúdu şey ler. ot çöp Pıtıra=. çeşliyidik. būdaļarı yúmayá (119) ģēdiyidik. şeyde şu yánda şey de firmene ne dēyiler *enver*?
- (120) *abaz*
- (121) *abaz* de firmeni varıdı şurda. aşşāda. *tekkeni* L o yánda. ora ģēdiy þlerdi *abaza* . birinde anamina babam (122) ģiTdiler hiç ekmegæèt. insan ekmegæèder de. èt de ģit. gendi anam. □úççü fūm ben. ondan sōna ba=dım ilēnde (123) ekmek yo=. dene yı=amayá ģiTdiler orayá. şeye ben de iÇçik hamur yō furdum *vesile*. şle uzun uzun şle uzun (124) uzun el el elim elim gibi şle uzun uzun yáPdım. emmimi L ģarısı *irfan* dayıyı L anası geldi. bi ba=ıyı ba La. (125) bi □úlüyü bi □úlüyü. □āh şu La ba=ále dēyi. şle èTtim. ondan sō *mΔstaFæ*ġama ekmek getir dēyi (126) saļmış. evde ekmek mi varıda saldı L? iyikim onu ètmissim. *mΔstaFa* dayı L geldi. onu şeye sarġıyá

godum. aldı⁽¹²⁷⁾ giTdi. vaļļā onu yemişler orda. vkh şu L a baLāle demişler. ¶ri ¶ri ¶ri ¶ri etdim. bişirdim onu. nası etdiysem gızım.⁽¹²⁸⁾ □úÇÇü Füdüm vaļļā.

⁽¹²⁹⁾ evlenmeden öncey |di. y® fle oļmuş gāri. *irFan* dayı L anası si Lıyi si Lıyi baLıyí □úlüyü fle ba L a.⁽¹³⁰⁾ vaļļā. hemi etdim. hemi bişirdim. nası etdiydim bilmiy |rim. gızlar □úÇÇü Füdü gızım.

- ⁽¹³¹⁾ aynı bñleydi. oyúnça¶æoļdu çoļuL çocuL. vaļļā göca avradıdı.

- ⁽¹³²⁾ kim göca avradıdı?

- ⁽¹³³⁾ hā ben fle ben *vesile*. ben □úÇlü güvvetliymişimissim. y® fle □úÇÇü Füdüm ammā. niye fleydim bilmem.

- ⁽¹³⁴⁾ vaļļā aynı bñleydi.

- ⁽¹³⁵⁾ ana irisi L iz. ana L iri. ana L a çekmissi L iz.

- ⁽¹³⁶⁾ iriyik.

- ⁽¹³⁷⁾ baba L ufāmışımışda.

- ⁽¹³⁸⁾ babam ufādı. babam *sāliyānan* ben babama çekmissik. báyá hanı boyumuz. şey birinde o *sü Lgür* bi⁽¹³⁹⁾ *médanlılar* gelmiş. *vesile*. *médanlılar* gelmiş. ondan sōna *gūlaL şerife* varıdı o gelmiş. şu *ümideni* L deyzası⁽¹⁴⁰⁾ işde. o gelişdik goļlarını çemremeye başlamış şeyler. *méydanlılar* heral. baba L □ózel İafæetsi L bi. o iyi biliyi.⁽¹⁴¹⁾ ondan so goļlarını çemreyişdik *yálama* demiş goļları Lı çemrele de demiş. hadi biz de yıLayalım demiş. dur⁽¹⁴²⁾ bālım Lóyne F¶ var mı? demiş. ne demiş? baba L iyi biliyidi.

- ⁽¹⁴³⁾ çıLart da bi □órsün len demiş. Lóynē L i dēmiş.

- ⁽¹⁴⁴⁾ beyáz Lóynek oļuyúdu eveli. elde dikiliyidi. şfle şfle, boļ boļ. aL Lóynek uzunudu goļları⁽¹⁴⁵⁾ şundan gāri bñyügæoļuyú. goļları şfle şfle oļuyú. Lóynē L ra Fat. ondan so boļ.

- ⁽¹⁴⁶⁾ *yálama* demiş *şeriFeye*. *āmed* emmi de ādı. *yálama* demiş şey çemre goļu Lu da bi baLsın len demiş.⁽¹⁴⁷⁾ Lóynē L var mı? yoL mu? bi baLsınlar demiş. y® o da *médanlılar* güÇümsemişler. dur bālım Lóynē L⁽¹⁴⁸⁾ var mı? demişler.

YERİ : KADINHANI/Kurthasanlı Köyü

ANLATAN : Nilüfer HARMANKAYA

YAŞI : 75

KONU : Karışık

(1) ādım aslında *nilüfer harman* ayk yetmiş beş yaşındayım. āmin evet ço şükür. göstermiyóm da (2) hastaı ço. beş tâne çocüm var. üçü gız, ikisi erkek. evlendiler, hepsi evli. üçü *gonyáda*, biri (3) *ğadınanda*, birisi *izmirde*. bi dē iki buçu yaşında, gelin aTtı, giTti. torunum var. onu büyüTtüm. yirmi (4) iki yaşında. onü da büyüTtüm iki yılı ünive ste odu. şim bi de bi mázada çalışıyó, apeseye (5) girecek nāsibæoırsa, ğazanırsa bi devlet da firesine girebilirse.

(6) ölüm var orda. torunum var, ölüm var yá ço gitmiyóm yaşlandıım için yolu çekemiyóm. ben (7) otuz bir sene oldu ğalp ğapām denişi. ça fırlıp duruyollar amma gidemiyóm.

(8) dü fünner de pek iyi olurdu hay yávrum. dörd ün dü fún edellerdi. daıul çalınırđı, yemekler yénirdi. (9) ne biléyim oyún çıardı. ço ünzel dü fünner olurdu. şimdi yo bişey. deve yapaıardı, gız yapaıardı (10) erkekleri. onnarı gız gız iki de gız yapaıardı. onnar onu ğaçırırđı. ülüşüllerdi, bārişııardı. dü fún (11) işde pek ünzel olurdu buranı L dü fünneri.

(12) yemeklerimiz de su böre yapardı. iki tâne çorba, bamyá çorbası, yo furt çorbası iki piláv. sarmamız (13) olurdu ğadeyifimiz olurdu. yemeklerimiz ünzeldi. şimdi her şeyi ğaldırđııar. kimse yo şimdi. (14) hē dü fún oldu mu oldu. tamam dü fún bitmiş. benim torunumu L dü fünü oıaca da nişannadım. nāsibæoırsa (15) geleni gideni şeyæedemiýóm. a fırlıyaca hāıde de fildim, de filim de saıon dutu L ordan a fırlansın misāfirler (16) dedim ben hāıim yo. orda otudu ben ğalp hastası oıdum. öyümüze gidelim de dedi öyümüzde (17) havası ünzel buranı L dedik. buruyá geldik. adam yedi sene giTti geldi *gonyáyá* baş edemedi tekrar *gonyáyá* (18) giTtik. orda da emekli olunca tekrar bura geldik. çoÇuııar da fııdı. ğayınnam vardı. yirmi sekiz sene (19) berāber ğaldı. o da rahmetlik oldu. pek iyidi haıamdı benim. iyi geçinirdik. hē haıamı L öluna geldiýdim (20) ben. zāti şu ar—a bizim evimizdi burası da bunnarı L eviydi amma biz *antaıyáda* dömuşsum ben. beş (21) ğardeş beşimiz de

hepimiz bi yerlerde dömuşuz. buruyá gelince dā annem ğayrın neden olduysa? ⁽²²⁾ buranı L a Fasını L ğızıydı annem de. *bekir*lerden annem, babam da *hıdır*lardan. herif de *ğadir*lerden. işde ⁽²³⁾ óle yábancı de Filiz.

⁽²⁴⁾ yápardı—. yúmurta boyardı—, şey ip sekerdik, top oynardı— çimenneri L úsdünde. şimdi hiş bişey yo[┘] ⁽²⁵⁾ yávrum. ğayınnam vardı yaşlı. yedi tãne ot yèrde hıdırèllez □únü. sālı[┘]lı orurmuşu L sen dèrdi. onu ⁽²⁶⁾ filan her şeyi unuddu[┘] şimdi. çıtlı[┘] vardı, □úneyik vardı, eşşek □úney[┘] dèrdik o vardı. acı maru[┘] ⁽²⁷⁾ vardı, düz maru[┘]dan yèrde yèdiye tamamlardı. maydonuz yèrde, nãne yèrde ırahmetlik. bahçeyi ekerdim ⁽²⁸⁾ ben başdan başa. şimdi derman yo[┘] ğayrı bişey ykpamıyóm. geyinerler, ğuşanı[┘]lardı gençler □úzel ⁽²⁹⁾ □úzel. gidellerdi, gezellerdi, oturu[┘]lardı, batırı[┘] yápa[┘]lardı.

⁽³⁰⁾ sa[┘]lmıyór çocu[┘]lar. hasta[┘]lanaca L dèyi. geçenlerde ço[┘] hasta[┘]landım. buranı L havası □úzelde kendi ⁽³¹⁾başıma yápımıyóm ğayrı. adam o[┘]laca[┘]. çocu[┘] da o[┘]udu giTdi. benim için burda dursu L mu genç ⁽³²⁾ ğız? amca L öldü. sa fñ. onæüş sene oldu öleli. o ğız do[┘]uz yaşınday[┘]ā dedesi öldü. dedesiynen ⁽³³⁾ iyi büyütüyödu[┘] amma ondan sönã da ikimiz ğa[┘]ldı[┘]. ço[┘] zor[┘]lu[┘]lar[┘]nan o[┘]uTtum o ğızı da. her □ún ⁽³⁴⁾ sabah ğarda [┘]a[┘]ardım. dā ğabiri L yánına giderdim bi ki[┘]lo metre. orda o çocú servise bindiri gelirdim. ⁽³⁵⁾ a[┘]şam ezanları o—unur[┘]a da gider ordan alır, gelirdim. óle óle şimdi liseni L şeyi arabası ğapımızaca ⁽³⁶⁾ geliyi yávrum. ba L aymış ğarezi.

⁽³⁷⁾ iyi ço[┘] şükür torunum. ço[┘] □úzel bir torunum var. *allahım* baiş[┘]lasın *işallah*. şimdi nişannadı[┘]. severek ⁽³⁸⁾ evleniyi. kendi neyi is kimi isderse onu vèrecem dèyi söz vèrdim ben o L a. birisiynen annaşmış. ba L a ⁽³⁹⁾ s[┘]ledi giTdim, ba[┘]dım. o[┘]lan hoşuma giTdi. óle ço[┘] tahsili filan yo[┘] çocún da efendi bi çocu[┘] *allah* var. ⁽⁴⁰⁾ tahsil adamı insan étmez. insan o[┘]lan insan her yèrde insandır yávrum. efendi bi çocu[┘] bilmiyóm işde. ⁽⁴¹⁾ benimkini L annesi babası ayrı[┘]ldı sãte. o çocún da ayrı[┘]lmış. iyiler. o ğayınvaldesini L yánda o[┘]lan ⁽⁴²⁾ da bizimki benim yá fım[┘]da büyüdü. anası babası sikdiræo[┘]ldular giTdiler. amma annesi çoĝæiyidi ba[┘]. ⁽⁴³⁾ gelinim çoĝæiyidi. yárin ölecez. iki elimiz yánımıza gelecek. amma benim o[┘]lumdan oldu. beni deyyüs ⁽⁴⁴⁾ o[┘]lan durmadı, ğoydu, giTti. eve gelmedi. ne bilèyim? deniz kenarına, şora[┘]lara giTdi. ora[┘]larda iş □órüyürüm ⁽⁴⁵⁾ ben dèyi gelmedi. da[┘]madı. bizim yánımızda gelin rahat amma bi de çocú var hazār o[┘]ur mu? çocu[┘] ⁽⁴⁶⁾ ğa[┘]ldı. gelin ğa[┘]ldı. gelini L de anası iççik fenaydı. o da a[┘]ldı giTdi ğızı. ben zengin ğocayá vèrcem dèyi. ⁽⁴⁷⁾ yō ben

□ótürürdüm her ay. ben □ótürü, □ósterirdim. annesinden ayırır mıyım ben hiç? *aļļah rāzı* ossu ⁽⁴⁸⁾ onu ^L da ba ^La vèrd^T için. seviniyóm onu da. tābi belki de cenneti onļan buļacam ben. □úcücüKden ta ⁽⁴⁹⁾ iki buçu[⊥] yaşından beri yirmi iki yaşına getirdim şimdi. ben de *fil aļļah aļļah* getirdi. *rabbim* görudu onu ⁽⁵⁰⁾ her şeyden. ço[⊥] derbiyeli bir düzenni bi ğız *aļļahıma* ço[⊥] şükür. evet düzennidir ki hiş daha bi ļaf ⁽⁵¹⁾ getirmedi ba ^La. *aļļah rāzı* ossun.

⁽⁵²⁾ ļambaynan, ğaz ļambasıynan. sabah on geçe onæikiyece dikiş dikedim ben. bu □ózler ondan [⊥]óræoļdu ⁽⁵³⁾ ğuzum. ne cēzi oļaca[⊥]? herkezin dikişini dikedim. yō ne satması? getirillerdi □úz □únne. herkez çamaşır ⁽⁵⁴⁾ şeyi aļırdı. metreynen aļıļlar, gelillerdi. ben dikedim. hī işlik, şaļvar, māksi, buļuzlarını dikedim. ⁽⁵⁵⁾ çocu[⊥]ļara elbise dikedim. onæikiye ğadar dikiş dikedim. a—ļım neydi? bilmiyóm. şimdi eleddirikde ⁽⁵⁶⁾ □ózüm □órmüyó. yá paraynan da dikedim. paraynan da dikedim. ama ço[⊥] dikedim. geçen óle dēyi ⁽⁵⁷⁾ yengem var da. baş sālīna giTdim ğadın. *hātunum* dēyi □ótsüzlere □ót geçiriydi ^L de niye bóle oļdu ^L? ⁽⁵⁸⁾ dēyi. e ğocadım ğāri yenge.

⁽⁵⁹⁾ dermanım hiç yo[⊥] yávrum. asdım bironşid var, şeker var. geçenlerde geçe hastaļanıvırdım, ⁽⁶⁰⁾ kimi ça fıırıyım? [⊥]óyde de kimse ğaļmıyı sāten. ğışın kimse ğaļmıyı. ev dutup da *ĝonyáyá* gidecem. ⁽⁶¹⁾ ğızı ^L yánına gidecem. ço[⊥] zor yánnız ğaļma[⊥]. yo[⊥] yo[⊥] amca ^L öldü ğuzum. onæüç sene oļdu. ay® ⁽⁶²⁾ iki yerinden, üç yerinden kesildi de öldü şekerden. bende de şeker var. bende ğaļp var sāten. ⁽⁶³⁾ ğır[⊥]æüç yaşında amēlāt oļdum. ğaļbæamēļātı oļdum. ğapām denişdi. ondan sōna da yetmiş do[⊥]uzda ⁽⁶⁴⁾ otuz sekiz yaşındaydım. o zaman tedāviye başļadım.

⁽⁶⁵⁾ benim dāmat işden çı[⊥]ınca gelir de. şu evde ğız oturuyú. burda yo[⊥]. harman zamānı gelip işlerini ⁽⁶⁶⁾ □órüp gidiyeler.

⁽⁶⁷⁾ ne ļafæèdiyódum? amēlātæoļdum. amēlātđan sōna da iyiyim ço[⊥] şükür ğaļbimden. amma işde herif ⁽⁶⁸⁾ öldükđen sōna şeker oļdum. asļım bironşid oļdum. boyúnımda kireşleme var. ço[⊥] yáni hastaļı[⊥]. ⁽⁶⁹⁾ şimdi de ğaļp yetmez^T başlamış. yemek de yemiyóm sāten yávrum. ço[⊥] zayıfım. ben yüz, do[⊥]san ⁽⁷⁰⁾ sekiz kiļoydum. bóle oļdum. yo[⊥] yo[⊥]. şeker bóle èTti.

⁽⁷¹⁾ şu ay® ^La giy. üşüdü seni ^L ay® ^L. insilün vuru... yō yō ben ayá[⊥]ļarım ğaļın. seniki ince giyin sen. sen ⁽⁷²⁾ gibi bi ğız oļaca[⊥] yánımda. ikimiz oturacıyı[⊥]. yá ama

yo¹ kimse. üç tâne b•yüTdüm sen gibi gız. ⁽⁷³⁾ ama işde. gidiyóm gızları L yánına. o¹ları L yánındaydım dörd buçu¹ aydır gışın.

⁽⁷⁴⁾ va||ā iyi gelinde. yō yō gonyáda¹ o¹ları L yánında. dolmuş şoför|ü Fū yápiyó. o¹umadı o deyyús. o¹udamadıgæonu ⁽⁷⁵⁾ guzum. neyse çocu¹larını besleyecek gadar şeyi var ço¹ şükúr. işde bu benim yánımdā gızın babası o. ⁽⁷⁶⁾ □úççük o¹um. onnar da onæiki seneden sōna o¹duydu. üç kere evlendi. bay® ço¹ sı¹ıntı|ar çekdim de ⁽⁷⁷⁾ rabbıma ço¹ şükúr. iyiyim de şimdi. iyi şimdi. dörd tâne çocū da bu gáđından var. ne yápaca¹ da? canı ⁽⁷⁸⁾ isderse. ev kirā ekmek para guzum.

⁽⁷⁹⁾ hiç ilgilenmiyó. hiç ilgilenmiyó. sádece ev|ad baba ilişki si ara|arında. maddi y|nden hiç bişey ⁽⁸⁰⁾ yárdımcı|ı yo¹. mānevi yönden sever. babası tabi da. maddi şeye geldi mi onu da ben evlendirecem ⁽⁸¹⁾ işde. nāsibæo|ursa. anca yetiyó sāten. yápar dēsek de yá|an. çünkü yápamaz. dörd tâne evet dörd tâne ⁽⁸²⁾ çocu¹ var. ben hisseTdirmedik biz amma ha|ası vardı evlenmediydi. amma torunum tabi annesiz, babasız, ⁽⁸³⁾ sevgisiz büyüdü onnarda. tabi yá canım herkeSin annesi, babası yávrum. gır|ın da de F|lim de iyiki babanne ⁽⁸⁴⁾ sa L^a vemiş beni annem diyó. hī bek sever amma beni. annesi şimdi evli. iki çocū var. silifkede gocası ⁽⁸⁵⁾ uzman ça|uş. benim o¹an da dolmuş şoför|ü Fū yápiyó. nişan o¹du. o herif de geldi. annesi de geldi. ⁽⁸⁶⁾ benim o¹an aççı¹ ¹ópürdü yá. bunnar niye geldi? dēyi. boşanırken dēdim düşünseydin yávrum bunu ⁽⁸⁷⁾ dēdim. boşanırken düşünseydin bu çocūn büyüyüp evlenip iki Lⁱzin bi arayá gelece|ni düşünseydi L ⁽⁸⁸⁾ dēdim. çāresi yo¹ dēdim. sen de herifæo|aydı L garı Lⁱ getireydi L. niye getiremedi L garı Lⁱ? dēdim. ⁽⁸⁹⁾ benim o¹um suşlu biliyórum. benim o¹um suşlu. benim gelinimden bi zararım yo¹. biz gelini □órdük ⁽⁹⁰⁾ mü gúcāmıza basırız. ço¹ hanım bi gızıdı. her şeyimize gát|anırdı yávrum. ammā o¹an herifæo|madı. ⁽⁹¹⁾ o¹muyó işde. o dururdu bizi ço¹ seviyódu. annesi dēdi ki va na tūlü ab|a dēdi. ba L^a tūlü dēller. babam saş|arım ⁽⁹²⁾ □úzelmiş, tūlü dēyi sevmiş. tūlü dēller ba L^a. satıyí boşaTdīma pişmānım dēdi. durmadı L hay yávrum, ⁽⁹³⁾ zengin gocayá verecem dēyi dēdim. yávrusunu hı óksüz godu L dēdim gayrı. bizim gelini L annesi. ⁽⁹⁴⁾ mut|u edemedim satımı dēdi. bişey yápamaz yán | gaderde ayrılma¹ varmış. boşanannarı L çocu¹larına ⁽⁹⁵⁾ o¹uyó sāten.

⁽⁹⁶⁾ şordan aççık yápra¹ topladım. asmam var. hasda|andım bó Fūn •lenecek ¹a¹amadım. he o şey basdırdım ⁽⁹⁷⁾ sabah da gāri oca¹da ısıdacāđım. amān dēdim

şonu da ğaynaddım ğaynaddım dókdüm. boş vër, ⁽⁹⁸⁾ ceryán gitsin varsın dèdim. ben ũraşacāma o ũraşsın dèdim. bi de yemek ğodum ocā. biraz da yátdım. ⁽⁹⁹⁾ biraz da ğuran o[┘]udum işde ne yápaca L? yášılı[┘]. amin cümleye.

⁽¹⁰⁰⁾ oruşda hazırı[┘] yáparım yá tutamıyóm ki. şeker ço[┘] düşüyó benim. ğalp hastasıy—an ço[┘] ⁽¹⁰¹⁾ do[┘]durlar hiç izin vermedi. yètmiş do[┘]uzda ğalp hasdası oıldum sa[┘]ın dutma dèdiler. hiç kesmeden ⁽¹⁰²⁾ dutdum orucumu. ondan sona ne yápacāsa yápsın dèdim. ölecēsem oruşdan ölüyüm dèdim. çocu[┘]larım ⁽¹⁰³⁾ dā ufa ufādı o zaman. d•rdü ufādı, birisi gelinæoıduydu. şimdi de tutamıyóm işde. ço[┘] da zoruma ⁽¹⁰⁴⁾ ğidiyó amma ne yápa... o da óleymiş yávrum işde. dutardım da ramazandan sōna da hasdaşanırdım. ⁽¹⁰⁵⁾ büyük oılan óle dèrdi. birini L adı *niyāzi*, birini L adı *veysel* oıumu L. anne dèrdi sen fargında mısı L? ⁽¹⁰⁶⁾ ramazandan sōna hep hasdaşanıyí L dèrdi.

YERİ : KADINHANI/Merkez (Doğanlar Mahallesi)
ANLATAN : Kezban ULUKAN
YAŞI : 70
KONU : Karışık

(1) benim adım da *keziban ulu* ben mi? yètmiş. ha bitmiyecek. yaş da bitdi iş de bitdi. her şey bitdi. (2) yá emmimi Læõlu varıdı bi. isgeleye giderdi müzde getiridi. asgerler inerdı isgeleden, tirenden. ondan (3) sō emmimi Læõlu ordan ġāri □felcene müzde getiridi. ordan da sorma şeker alırdı. kese L@đını Læiçine (4) ġordu şóle. gelirdi şóle bizde Lóşede şóle oturudu. açıl □ülüslerim āzı Lıızı birer size sorma şeker (5) vèrecem. yō mΔstaFæa Fa eli Linen bize elimize vèridi. biz āzımızı aşmazı dèrdik. āzı Lıızı aşmazsa L (6) vèrmem dèrdi. bo ille mΔstaFæa Fa. amma canımız isdiyi şekerı. yiyeciyik ammā āzımıza ġoyáca. (7) eli pis dèyi be Fenmezdik ırahmetlT. vay ġardaşcım vay. ondan sō ġari mējbur ġalırdı āzımızı açardı (8) ġāri birer birer birer birer āzımıza senikine de benikine de senikine de benikine de atardı ġāri. o sorma (9) şekerı aman yèrdik. aman yèrdik. vah. hah tābi yá canım ço nezzetliydi. ondan sō ārısı girerdı (10) rahmetlTn şora yáta Faalırdı. a Fam rahmetlik varıdı ġāri. ġardaşcım giderdi bileklerini sıdırdı. ondan (11) sōna üsdüne oturudu ġāri. orda ayıasıyá onu ayıdırdı İrahmetlT. benim ġardaşım varıdı. óle (12) ayıdırdı işde. vaļļā başġa da bilmiyrim ki.

(13) dú Funner işde nası oļaca? ayın onu L dèdT gibi bi aşcı dutaļlardı. bi yemek yapaļlardı. su (14) bŋrē edellerdi. piláv dókellerdi, hoşaf bişirillerdi. daļu gelirdi. odada çalırdı. ondan sōna daļuçcu (15) ederdik, ġoyún gezdırillerdi. ġoyúnu Læúsdünü süslellerdi. ġoyún gezdırillerdi. ġoyúnu Læúsdünü (16) bo Fazına bi ġırap bālardı, bi ip bālaļlardı ġāri. ev ev ev ev gezdırillerdi. sen havlu bālardı L, ben çember (17) bālardım, parça bālardı, bişè para vèridik. ev ev ġāri yirmi ev varısa yirmi, sekizæev varsa sekiz ev (18) gezdıriller gelillerdi ġoyúnan. oļan evini L şeyine gelillerdi ġāri ordan o ġoyúnu çıardı (19) ġoyúnu yèrine saļaļlardı. yá. vō nāsı hemı de çıatmazlar mı? oļan oļuļlardı, çember sataļlardı, (20) oyún çıarıļlardı. oļan

oꞑuꞑlardı seni ˆ ğızı çekerdik, benim ğızı çekerdik onnar. ondan sō oynardı. bˆ ˆ (21)
öpellierdi ğoꞑlar gidellerdi. işde buæadar. hadi ğurtuꞑduˆ.

(22) vaꞑḷā mesel annadırdıˆ da unuttum ğuzum meselleri filan. eveli meselinen
duruyduˆ eveli (23) başğa bişey bilmezdik ki.

(24) ne bilëyim ğız? ğocam nası öldü ˆünü ne bilëyim ben? ne bilëyim? unuttum ay
vesile. unuttum gitdim (25) ay ğuzum.

(26) y® beş dene çocūnan ğaldıˆ. beşini de gelinæëtdik, everdigæişde. hindi ba—ıı
duruyruˆ bazar (27) bozuꞑacaˆ deyi. öle ba—ıyırdıˆ ğāri *vesile* bizim bazar bozacaˆ.
bilmem ğāri. kim gelirse. gelenæoꞑursa (28) bozacaˆlar. bekliyoruz. gelecekler hindi
aꞑḷā izin vërise sa ˆnḷ. teşekkūr ederim.

(29) benim ço ˆuˆlarım mı? ikisi *ğonyāda*. biri *ıꞑında*. ondan sonā ğızı ˆ ikisi de
burda. tōkilerde oturuyorlar. (30) o— □özalcene ıra ˆatca oturuyorlar. ben de burda gendi
başıma. şu ˆa baˆ saray gibi evim var. yáyḷa (31) gibi evim var oturuyrum.

(32) yátıydım zabahdan beri. hasdayım dedim. *tebuyā* telefon aşdıydım. ˆaĝış ˆaˆıyı.
çıˆ dışarıyā (33) deyi. gel bizim işleri □ór de deyi accik deyi diril deyi. gendinizi
hasdayım hasdayım diye diye (34) hasda oldu ˆuz deyi. bōævah deyi. bi de ramazan
geliyi seni ˆ çilleyi mi çekeciyyik bacım? deyi. hasdaḷanma (35) deyi. ba ˆa ˆaĝış
ˆaˆıyı. hah oldu mu? tamam mı? bōle deyi. ondan sō bu gelmiş arıyı beni öle. (36)
ben de şorda tes şeyi da—ıı. şarza da—ıı telefon. onnan ğonuşuydum. çabuˆ geli ˆ,
bazarımı bozu ˆ (37) dedim. geleciyyik geleciyyik deyi. *haticeynen* şḷy mārketeye
gitmişler. benim marketi almayā. *türˆán*. (38) ekmek hazırlasınnar, āşama geleciyyik
deyi. yā dā bi de ekmek hazırlayıcıyıˆ. yā iş □ó...

(39) eh orucæayında mı? belediyeden ekmek gelecek ben de yiyeceğim. eveli işde
gendim bişiriydim, (40) gendim yiyidim. hindi iyice topaḷ oꞑdum ğāri.

(41) yāza gelecek. tamam mı ve şeyim *vesi amān fatmıꞑım ğutbuḷu ğutbuḷu*. bizden
bū adar işde. day (42) nërde buḷacıyıˆ hay bacım? esgileri ne ben ānarım ğarıyım...

(43) yā—ından biri öldüm mü bişey yápdımız yoˆ. gidiyoruz, oturuyruˆ, ˆaˆıyırdıˆ,
āḷaşıyırdıˆ. ekmek (44) □ótürüyoruz, yemek □ótürüyoruz, āḷaşıyırdıˆ, ğoyúp geliyoruz.
başğa nó ˆürelim? etletmek getiriyyer, (45) neler getiriyyer. şōle bi □örse ˆ. yāni
biræay filan ekmek getiriyyer. yiyiyoruz, içiyoruz. çayları içiyoruz. (46) ah öle evelkˆæbi
yās dutma filan yoˆ. her □ún çay içiyoruz. her □ún her daˆğa. öldü. çay filan

yo ƒudu. ⁽⁴⁷⁾ yás dutuydu[┘]. ne bilēyim ben? ālıydı[┘] iki uş □ún. aıaydı[┘] benim göcam, ölüncü dē biræay āladım. ⁽⁴⁸⁾ y® ço[┘] āladım ço[┘]. ğafilen ölüfördü. beş dene çocūnan ğaldīm. çocu[┘]lar haıı to[┘]uyıardı. çabayá ⁽⁴⁹⁾ gidiydı[┘]m. işde iş ço ƒudu. vaııā amān o □únner gitsin de ğeri gelmesin. da hindi hon oıdu[┘] ğāri. hon ⁽⁵⁰⁾ hon hon. hon oıdu[┘]. gene *aııah* acııarını □ósdetmesin de. āmin āmin cümlemizi ğuzum cümlemizi. ⁽⁵¹⁾ bi beni de ƒil cümlemizi. hani tür[┘]ánım geldi oæún yáladı ğiTti her yèrimi. her yèrimi. sildi, süpürdü ⁽⁵²⁾ her yèri āşamadar, āşam ezeninecek. boæún de işde ba[┘]ğal ğayıtımı aıaca[┘]. *seıāmi* de gelecek bazar ⁽⁵³⁾ bozaca[┘]. aııah rāzı ossunnar. bi ğatdan *seıāmi* on kere gissin hacıyá *tür[┘]ánım* da. acııarını □ósdertmesin ⁽⁵⁴⁾ o iki çocūnu [┘]. heh vah vah nası hemi bahçamı yúmuşatdı işdā. iıaşıyáca[┘], iıacımı aıımış getirecek ⁽⁵⁵⁾ hindi iıaşıyáca[┘]. nası nası aynı ot oıdu gene. *vesile* ne ƒapaca [┘] da bacım? *aııahdan*. iıaşıyáca[┘]. ⁽⁵⁶⁾ kendilerini [┘] bāçalarını çapaııaııarımış da yázık. ha oruç gelmeden bitirelim dillerimış. onnarı □óruydük ⁽⁵⁷⁾ de *haticeynen* şey eıerdik. *tür[┘]ánım* marketini aıımayá gıtdiler ana dèyi. getirecekler de ekmek ⁽⁵⁸⁾ hazıılayáca[┘]ııar, onnar da gelecekler. *havayk* oturmayá gideceklermiş bizim *havayá*. hı āşam ⁽⁵⁹⁾ aÇçik oturup geleceklermiş. hı hı başğa múbarek □ún geliyi dèyi açÇı[┘] gidelim de oturaıım dèmişler. ⁽⁶⁰⁾ dúnēn ekmek eıtdiler. eh hı şeye ğāri tókiye gidecekler. hē ğardaşımı [┘] ğızı. rahat pek iyi. çocū var. ⁽⁶¹⁾ bize oturmayá geldiler dú ƒúnden sōna. □úlsengilin dú ƒúnden sōna. zaten dú ƒúnde telefon eh ğocasıynan. ⁽⁶²⁾ yō yō hasdaneden çı[┘]dı ğuzum çalıışımıyí ğāri. ğocası çalıışıp geliyi. on yáš b•yük *havadan*. ossun. ⁽⁶³⁾ hava mı hava otuz yášında aııeym heraıı. ğocası da ğır[┘] yášında. geldiler orda telefon açdıydı ⁽⁶⁴⁾ zaten. ben de ğızım ben şeye gidecem haıam □úlsen haıangildeyim ben dèdim. burdan dú ƒúnden ⁽⁶⁵⁾ gelenden sō buyúru [┘] gelin dèdiydim.telefon açdııar. iki úş □ún oıdu ğari bayá biræafda filan ⁽⁶⁶⁾ oıdu. haıa ekmē yiyenden sō beş da[┘]ğa gelip de *necātiynen* oturup gideciyik dèdi. buyúru [┘] gelin ⁽⁶⁷⁾ dèdim ğāri. bi çay işdiler ykzzı[┘]. geldiler bi çay içirdik. ıççik oturduıar gıtdiler. aııah rāzı ossunnar. ⁽⁶⁸⁾ eh hı rahat rahat. sādet mi? sādet bayram sō gelecek aııah izin vèrise. ğāri bilmiyrim vaııā gelin ⁽⁶⁹⁾ gelecekse yó [┘]sa ğaıaca[┘] mı? gelin duraca[┘]. bayram so ƒu gelecek annem dèdiler. duraca[┘] aııeym ⁽⁷⁰⁾ hazar tābi. gıtdi emēni çekdi varsın dursun bāıım bi. tabi ordan bı aynı burdan ayııı[┘] aıdı gibi üş ⁽⁷¹⁾ millar mı aıııyí? dörd millar mı aıııyí ayııı? o ayııı ƒı [┘] da bi da ayııı[┘] aıııyí. hı evæaıacāmıışımış da úyıaşamamıışıar ⁽⁷²⁾ *ğonyádan*. gelecedi anasını □ótürmeye mi? ğayrı anasını gendi gıtdi. vaııā işde ne bilēm ben? orayı ⁽⁷³⁾

isdedi. bi kere de gázandı. gázanını gitdi işde. seļāmi gidecēdi yá. ilkin gázandıydı, ikinciye gázanamadı.

(74) aļtıını düzeddiler oturuylar işde. üsdünü de dā düzelmedi de ğız gelinæedecekler bu sene. vèrdiler (75) vèrdiler ğızı. tanıdı= de fildi yá tanıdı= sayılır. ğız gendi şeyæēddi işde. oļannan ğonuşmuş. ğamışlıyüzlü (76) ğamışlıyüzlü de oļan óretmen şeyde. nère ğız? *urfada*. *urfayá* gidecek. burda beşæon □ún durup. (77) bir_ay mı duraca=. ğurbannan şeyin arasında gelinæoļaca=. *aļļah*_izin vèrise. hē çoğæüzülür hemi (78) de. seļāmi □úlüyü dèyi ki: āļayáciyí= ğayınna dèyi. hazār tābi dèdim. āļayáca Lız dèdim. a fustosu L (79) on beşinde heraļda dú fúnü. *aļļahæizin* vèrise.

(80) *havanı* L ğocası mı? *havanı* L ğocası *burdur*ı. *burdur*ı. *buca*= *buca*=ıymış =óyüymüş ğāri. (81) sā sā anası babası geldiler burayá da. dú fúne *havanı* L dú fúnüne. açı= dē aynı biz gibiler. vaļļa (82) dú fún oļup da ğuzum işde daļı dúbek yo= da. yánnarında o—uļu dutduļar. iki ğına ğecesi gibi (83) bişey yāni. ar=adaşları vedā şeyi yápaļım dèmişler *havayá*. orda bi ben gitmedim hiç. evde oturdum (84) ben nası gidiyim? yá=ın onnarın da. eh giydi gelinnik de giydi. o ğece ne giyiliyse onu da giydi (85) ó □ún ğāri. ğına ğeces ıæúnü. evlenmiş ayrılmış o da. oļan da evlenmiş ayrılmış. bi ğızı var onu L da (86) bi ğızı var. *havanı* L da bi ğızı var. aynı. hindi bebē varımış. oæún haļa var dèdi işde. yè Lileymiş ğāri. (87) anası gidenden sō belli oļmuş. anneme dèdim de dèyi. annem de dur burdan hazırı= yapıyım. dur (88) bāļım bi dèdim dèyi ben de. iyi oļmuş haļam oļsun varsın dèdim ben de. gitdi gitdiler. biæhafda (89) burda durduļar. anası fıl geldiler burayá gelin çı=dī □ún gitdiler. bihafda da onnar orda durdu. izini varımışımış (90) ğocasını L. biræafda da onnar orda durdu. anası gelmiş. □órmedim sōna. gezmeye gelmiş. gelmiş (91) gitmiş ğayınna. eh varımış, varımış. óretmenimiş. iki dā oļu varımış. bi de ğızı varımışımış. o (92) da deļānnı ólmüş. heraļ üçoļanımış aļleym. biri evliymiş. ğāri bu da evlenmiş boşanmış. biri (93) de bekárimış. óretmenimiş heraļda. ikisi de. nèrde óretmen dèdiler? nemen biri *isdanbuļda* mı dèdiler? (94) ğız da gencæólmüş işde. on sekiz yáşında mı dèdiler? vaļļa. eh hī óle óle. dōru ze=alıymış. bu (95) do=dur oļmuş ótekiler de o=umuş şeyæoļmuşæişde. hē çocu=ıļar da aynı geliyi mi? dèdim *havayá*. (96) geliyer haļa dèyi. onu L ğız da gelirmiş, bunu L ğız da gelirmiş. ikisi de annaşıylar dèyi. ğaryóļļa (97) gibi bişey neyse buyáza neyse o La dōşemişler. bi de o La dōşemişler. yō on beş □úne geliyi *havanı* L (98) ğız. gelip

gidiyeler hī. yō babannesiydi de. babası da sayılır işde. çoğæoıdu evleneli. iki dene ⁽⁹⁹⁾ çocū varımış.

-26-

YERİ : KADINHANI/Merkez (İstiklal Mahallesi)

ANLATAN : Habibe

YAŞI : 70

KONU : Karışık

- ⁽¹⁾ aslımız neyse neslimiz o ğuzum.

- ⁽²⁾ dêsınler dêsınler. ben on beş sene *çumrada* durdum. hiş lisanımı de fişirmedim. ğoca *türkmen* dëllerdi ⁽³⁾ ba L-a. dilimi hiş de fişirdim.

- ⁽⁴⁾ vaııā aynı ben de óleyim *vesile* hiç kimseden bişeyci fim. *hab-ı-be*. ben mi? yétmiş. āmin. dört tāne ⁽⁵⁾ çocūm var. bi oıum var, üş de ğızım var. *aııā* ömür vërsin. evlendiler, gitdiler. yalıınız yaşıyırız ⁽⁶⁾ amca Lıa. evet.

- ⁽⁷⁾ yápra^ı topıa, yápra^ı topladım. oıaca^ı ğış □únünü L şeyleri işde. hazırladım. basdırım işde. suyunu ⁽⁸⁾ ğaynadırım, duzunu atar, üsdüne dóker, zabā ğadar basdırırım. ondan sōna saıamura yátırırım yāni.

- ⁽⁹⁾ vaııā ğuzum dú fúnümü ben hiş bilmiyirim. □úççük gelinæoıdum. bilmiyirim ki unutdum gitdi. ⁽¹⁰⁾ onæaııty^ı basdım, bir □ún_aldım, gelin geldim. bilmiyirim ki yāni işde. aynı şimdik-ıæbi hazırlanıydı ⁽¹¹⁾ neyse. çorbaıarımız, pilávıarımız, yemeklerimiz. ğızæevi hazırlııydı dē mi? nası □úzel eveli. ⁽¹²⁾ neyse sufraıar, iki üş sufra. ğızæevinde ğalıınıydı. o □ún ğınāæcesi yapılııydı. nişanda ğalıınıydı, yemek ⁽¹³⁾ hazırlanıydı.

- ⁽¹⁴⁾ hī evel ğalıınıydı ha^ığatan.

- ⁽¹⁵⁾ işde yāni onnarıdı y^ırim. bizimkileri. bizim óle bi şeyimiz yo^ı. bilmiyirim ben u futdūm gitdim. ⁽¹⁶⁾ bo fún elli sene oıdu.

- ⁽¹⁷⁾ hiş bişey yápmadım. bi ekmē étim, eve ğodum o ğadar. gencæossam óle erişdedir, yúfgadır neyisē ⁽¹⁸⁾ ekmekdir, edip ğoyúdu^ı, ^ıómbe çekiydik. çocu^ılar vardı. onnara ba^ııydı^ı işde. nórece L de? onnarnan ⁽¹⁹⁾ □únümüz geldi, geşdi. gelip gideller *aııā* izin vërise.

- ⁽²⁰⁾ bayramlarda gendileri geliyi, gendileri hazırlyı, yèyip herkeS alıp gidiyi. ne dèm? dē mi? yá.
- ⁽²¹⁾ tābi tābi cānım óle ólē. tābi canım
- ⁽²²⁾ biz hiç hıdırèlleze gitmedik. bilmiyrim ben hıdırèllezT. çocu=lar yètişincT bazı şurá ğararayá çı=ıydı=. ⁽²³⁾ ondan başğa da biz... bułğur bişiriylerdi, batırı= yapıylardı, alıp gidiylerdi. batırī ben bilmem. ⁽²⁴⁾ hiç bilemem. hā haşĝaşı dówüdük de yáni batırī yápmasını bilemem.
- ⁽²⁵⁾ aşure bişiriyriz. sen de hep zor şeyler, zor şeyler soruyú L. hī Fı üzümünü, kişişini, her şeyisini alıydı=. ⁽²⁶⁾ dówmesini ışladıydı= □ózelce. zabanın ocā yá=ıydı=. ocā=da bişiriydik □ózelce. dadlısını atıydıĝæiçine. ⁽²⁷⁾ aşure aşı bişiriydik. findīnı, fısdīnı içine atıp, da Fadıydıĝæişde. eveli óleydi yáni. başğa şey yapıłma ⁽²⁸⁾ mı canım? herkezi L □úcü neye yèterse o Lu yápar.
- ⁽²⁹⁾ herkeş ekmek yápar, bułğur da Fıdır.
- ⁽³⁰⁾ bułğur bişirir, haşĝaş dóver içine atar. cevizini atar, findīnı atar işde da Fıdırılar. ğara lambamız ⁽³¹⁾ vardı, yá=ıydı= □ózelce. fenár, fenerimiz vardı. birini aşşayá, birini oyánna, ğanevçe èdiydik, ⁽³²⁾ elæişi □órüydük, mekiĝæèdeydik. ondan so çorabæörüydük. =ór lambanı L yánda óle bi ğanevçeler ⁽³³⁾ işledik ki her biri bóle. vałłā o =ór lambada ammanæelæişler □órerdik. vałłā zabādar hiç yátmazdı=. ⁽³⁴⁾ yo=, bişèycik y'n Fudu. televizyón y'n Fudu işde ĝuranımızı o=urdu=. abdesimizi alır, namazımızı ĝıladı=.
- ⁽³⁵⁾ vałłā yaşlıların benim aram iyi geŞdi. hep yaşlılara ba=dım ben. ĝayınnam óleydi, ĝayınbabam ⁽³⁶⁾ óleydi. yátała= yátdılar. dörd sene yátdılar. dörd sene ałtılarına bez bāladıım işde. tābi tābi geŞdi ⁽³⁷⁾ hem óle geŞdi. ben bilmiyrim.
- ⁽³⁸⁾ işi □úcü gendim □órürüm ĝuzum. hiş dā ben bi tecik bi neyse işci tutup da iş □órmedim. usuł ⁽³⁹⁾ usuł gendim usuł.
- ⁽⁴⁰⁾ yávaş yávaş.
- ⁽⁴¹⁾ āman dā buca= deymesin. □órürüzæişde. yō yō hiş bi hayvancılı= da yápmadı=. çitçilik de yápmadı=. ⁽⁴²⁾ amca L terziydi o ĝazandı biz yèdik. bişèycik yo=. hī evi Læiçinde işde evi Læiçi. iş bizia□órdüĝæişde ⁽⁴³⁾ yèmēdi, bulaşdı.
- ⁽⁴⁴⁾ burda hiş ĝızı L yo= alıym he. burda hiş ĝızı L yo= mu?
- ⁽⁴⁵⁾ var var *emel* var. var. gelip gidiyler ĝuzum. gelinim var bi tecik. hasda o da.
- ⁽⁴⁶⁾ o nérde?

- (47) *ğonyá*da bizi de yē Lē geldi dā onda. hasdalandı ne biliyim *vesile*? bilmiyirim. yüz felci geçirdi. (48) ğari heralıda ceryána ğapılmış.
- (49) hiş □órmedim ben seni L gelini.
- (50) benim gelini mi? vaļļā aynı istedi fim gibi şóle tomba=cana. aÇçik uzun boylucana. çokæiyT k ğuzum (51) ğo Lşuļarımızla. hī gelip gidiyeler *aļļah* rāzı ossunlar. hepisT dēyler deyze yáşlısı L, işini □órüfürelim dēyiler.
- (52) iyi iyi aļļah rāzı ossun var mı óle ğo Lşu?
- (53) vaļļā dēyiler. *neza fat* Filan geliller óle. işimi □órmeye dē. ben □óstertmem kimseye iş de.
- (54) ne □ósderece L cānım.
- (55) óle oturmkyá Filan gelseler, ben kimseye iş □ósterdmem bilir *neza fat*. vaļļā temiz de felim ğuzum ba=L. (56) her yèrim her yánda. ne bilèyim?
- (57) □úmuş gibi. dā ne oļaca=L? *aļļah* elæayá=L muhtācı étmesin. iyi =ótü eli Læay® L dutuyú.
- (58) yéter yéter. *aļļā*ma şúkürleræossun. camları siliydim de camlar dursun da dèdim. aşşáda şu yáprā (59) bi toþlayívèriyim onu óle □óriyüm.
- (60) oruşda zor oļur tābi dē mi?
- (61) içerlerleri sildim, dışarları duruyú. □órüleceğæişde.
- (62) biz hiç bi iş □órmedigæişde.
- (63) óle óle. □órmüşdürsü L sen yáş □órme L mi? siz gencsi Liz hay *vesilem*. biz gibi misi Liz?
- (64) biz de hasdayí□æamma.
- (65) hasdaļı=L hepimizde var. sen āşam beni bi □óreydi L. āşam óldüm, zabah dirildim işde.
- (66) āşam oļdum mu ólüyrük, zabah oļdum mu diriliyrik dē mi?
- (67) óle.
- (68) ğışæaļtı ay şeye ğiTti L aļļēm hoca mektebine?
- (69) gitdim *aļļā* şúkür bi L şúkür.
- (70) maşşalļah.
- (71) bu sene gitdim. zabānan gitdim. amca L hasdaydı. ben o=Luyúurdam, ğeri geldimæeve geldim. (72) vaļļā benim āçik ēsiklerim vardı tejitvede. *aļļā* şúkür. aççip elledim ondan sōna hē tejitvelerim (73) işde zaten ben babam o—udur=L a tejitve de

o—utdu bize. teyvitinen o—utdu da. Şimdiki teyvitlere bi ⁽⁷⁴⁾ ba=ıyım bi diyerekden yáni gendimi denemek için gitdim.

- ⁽⁷⁵⁾ aynı dē mi?

- ⁽⁷⁶⁾ eh de fıil bizikiyner. bizim o—udumuznan hindikleri de fıışık.

- ⁽⁷⁷⁾ aynı dē mi? seni L baba L hocaydı dē mi?

- ⁽⁷⁸⁾ hocaydı benim babam. eveli neyse elif, be, te, se dēyi o—uydu= yá. cin bajı cālı, ha o L-a benzer, hı ⁽⁷⁹⁾ o L-a benzer, tał beli bú=ú=, zel o L-a benzer, ra çen yeler, ze o L-a benzer dēyi bizi óle o—udurdu ba fam. ⁽⁸⁰⁾ yáni Őeyimizi teyvitlerimizi bizim bi ayrı o—utdu babam, bunnarı=ı bi ayrı... bunnarı ben bilmiydim.

- ⁽⁸¹⁾ ben belleyemedim. bu sene giTtim tecvidi belleyemedim.

- ⁽⁸²⁾ teyvidi belleyemedin de amma teyvid dūzenini de bellemiřtirsi L.

- ⁽⁸³⁾ biliyrim. ikisini iyi biliyrim. i Lileyeni biliyrim, çekene biliyrim. amma hani ... var yá hani hemen ⁽⁸⁴⁾ dut Şöyle bi vavları filan onnarı bāzen bāSısını biliyrim, bāSısını bilemiyrim.

- ⁽⁸⁵⁾ geleydin, bu □ózel □ósterTti amma.

- ⁽⁸⁶⁾ hoca iyiydi.

- ⁽⁸⁷⁾ hī hemi iyidi, hemi □ózel □ósterTti. *ałlah* rāzı ossun yk giderim. Őu evi dutmuř. dūnēn ğarřılařdı=.

- ⁽⁸⁸⁾ amān ta fıni çı=ımış ha?

- ⁽⁸⁹⁾ hī ta fıni çı=ımış, gidellermiş. zāti dēdi. buruyá Şey açaçadı, yúrt açaçadı çocu=ları.

- ⁽⁹⁰⁾ řuruyá mı? *ğonyáyá* mı gidecēmiř?

- ⁽⁹¹⁾ *ğony*®, *selçu=ıunu* Læoruyá çı=ımış. ğocasını Læiř.

- ⁽⁹²⁾ iyi iyi. iyiydi. *nurcan* da mazlımıdı.

- ⁽⁹³⁾ iyiydi iyiydi. *ałlah* var bilemedim.

- ⁽⁹⁴⁾ ben bu ğıř da açař burda ołursa diyidim.

- ⁽⁹⁵⁾ açaçadı burda ołaydı. açaçadı amma burdan gidecek. çoJu=ıara açaçadı himdi. deyzeJim zabahları da sen de gel diyidi.

- ⁽⁹⁶⁾ açaşsa ben *nādireyi* saşarım dēdiydim.

- ⁽⁹⁷⁾ hī ço= saşaca= varıdı amma.

- ⁽⁹⁸⁾ hī saşardım hanı onu tek ěrkē gitmez de ğadına gider dēdiydim. o da aşmadı óleāhāzār.

- ⁽⁹⁹⁾ tamam mı?

- ⁽¹⁰⁰⁾ şeye o □ún biz semranın dü Fúne gidinci *izmirdē* bacı L gelmiş, onu □órdük. hiş bilmiydim ben ⁽¹⁰¹⁾ onu Filan.
- ⁽¹⁰²⁾ hā *nazmiyeyi* mi □órdü Lüz?
- ⁽¹⁰³⁾ múbarē gitdik bi □ún eveli. burda hałamı Læōļunu L da dü Fúnü vardı.
- ⁽¹⁰⁴⁾ ben □órdüm sizi.
- ⁽¹⁰⁵⁾ nérde □órdü L biz gelmedik. şeye dú Fúne gelmedi Liz mi siz? biz dü Fúnē cuma □únü giTtim ⁽¹⁰⁶⁾ ben. evlerine múbāre ossun dedim. āşam ğināæcesi varımışmı. sen giTti FTT ğināæcesine Filan?
- ⁽¹⁰⁷⁾ hı biz ordaydıL. cuma □únü ordaydıL.
- ⁽¹⁰⁸⁾ cuma □únü aşam dōru gelmişsiz. biz zabah gitdik.

YERİ : KADINHANI/Merkez (Karakaya Mahallesi)

ANLATAN : Şerife TURAN

YAŞI : 72

KONU : Karışık

- ⁽¹⁾ benimle konuşmuyú.

- ⁽²⁾ kúsæolē?

- ⁽³⁾ ondan sō bi geçen geldi ğuzu yēmeye geldi. o getirmiş *hüsey* |*n*. çanānı sókdü, yássi¹larını ⁽⁴⁾ toplamış. ondos so ne varsa işde ufānı, defēni toplamış, aššā kitledi gitdi. konuşmuyú. iyi ⁽⁵⁾ olacam sandı. onda gelivér o *hatçe* olannardan almış parayı. gelini olannar dēmiyse gelinner ⁽⁶⁾ teyze biræanæevel çalıssın bize para lazım dēyivérdiler. ē evden de alıydı, benden ⁽⁷⁾ de alırmışımış. o herifden de alırmış, bangkyá yatarımışımış. ğiredi çekmiş. hindi eve de ⁽⁸⁾ gidip oturunca evin kesilecek, bi *māmudun*¹ınnan herifinki ne yētecek?

- ⁽⁹⁾ ne yēyecek onnan?

- ⁽¹⁰⁾ ne bilēyim? bi bölük de borç. hemi evde ışı¹, sū her ihtiyáč o ¹a binecek. kimidi? ben ⁽¹¹⁾ de burda habarı yo ¹udu bazardan, eleTtiri ¹imden, suyúmdan. elli bir bin nira hindi eleTtirik ⁽¹²⁾ gelmiş. o ¹a nası? bilmiyrim vaļļā. nası geçe? benim *üseyin* dēdi ki *memmet*, amān *zeki* ⁽¹³⁾ anā altı buçu¹ miļlar para alıyırım dēdi. ğarı ğoca çalışır¹ı dēdi *zeki*. anca idāre oluyru¹ ⁽¹⁴⁾ biz *ĝonyáda* dēdi. vaļļā ğızı ¹a dēdi. yo ¹udu ğuzum. sışdı, batırdı, ğiTti ğēne. nō ¹ürüyüm yē ¹emedim. ⁽¹⁵⁾ daha dōrusu her şeyi mahana ètdi, yē ¹emedim *fatom*. gidecem dēdi gitdi. □órmeyecem ⁽¹⁶⁾ işi ¹i dēd |. benim □órülecek ne işim var? benim vaļļā ben hiş da ¹a bi hafdadır buruyá süpürge ⁽¹⁷⁾ süpürmüyürüm. ğı|ĝır|a ışatdīminan süpürüvēr, silivir. onu ¹ sandellesiydi, masasıydı, ⁽¹⁸⁾ kiyáıydı, burgusuydu, ğaļemiydi o batırıydı. o dókülüydü. o çocūnu ¹ar¹asını. benim dókenim, ⁽¹⁹⁾ saçanım mı var? işæonu ¹udu. aş daæonu ¹du. acı—an onnarıdı. ha—ından geledim. gitdi. ⁽²⁰⁾ gitdi amma hiş ğaļmamış. şöle barna¹ ğadar ğaļmış. ar¹asına bi dōne dōne ba¹dı. dēdim ⁽²¹⁾ ki ana

ge beni □ótür dèyi mi ki? dèdim. ge gidelim evimize mi dèyi ki? niye döndü döndü
(22) ba¹dı ki? dèyirim ālıyım. ... dèyi ki ana boşlayıvır gendine ba¹ dèyi.

- (23) *hatice* mi?

- (24) gendine ba¹. nèdece L onu? dè. biri iyice bi dèyi şiy ossun dèyi?

- (25) āzını bellesin.

- (26) āzını bellese herkeS dèyi. sen de belle, o da bellesin. birbirini L iz. bi ara bi bi
aralaş L dèyi. (27) içimdenæalıyı.

- (28) o da içi L den alıyı ğızım işde. başı bozuldu. kimi L yánına varsa işde ğardaşına
geliyi.

- (29) éderdi. ¹a¹ı ¹a¹ardı. éderdi. bi de gelirdi ana ğız ben sa L a ço¹ édiyrim dèyi
elimi öperdi, (30) yüzümü öperdi. niye bu? ben de si L ire ğardım dè. iyi ba L a niye
bóle sölüyü L acıdıy L dèrdi.

- (31) ay® çekilivèrdi iki aydır.

- (32) iki ay mı oldu ğı?

- (33) ik L aey oldu hemen hemen. bayramdan sō gitdiydi *şerifæaba*.

- (34) óle oldu. çı¹mazımış. kiracı da gendi gendi çı¹arın dèmiş. şahıtında ayın birine
misæde ètmişle. (35) çı¹arsan çı¹. çı¹mazsan senetleri varmış beş milğarlı¹ mağdın.
bangayá... ne bilèyim? senet (36) dèyiler yá. kiracını L.

- (37) *şerifæaba* şu ayá Fı L yüzünde ne var seni L?

- (38) buralarım su topláyá *vesile*. ayá Fım şey èt ölmüş. şuralarım su toplúyú.
haplarınan, (39) ilaşlarınan... ayá¹larım şışiydi yá. işde bóle evi L dadı, duzu yo¹.
yiyen, içen yo¹. dóken, (40) saçan yo¹. bātıran yo¹. dādı, duzu yo¹ evi L.

- (41) ğene onnarnan bi va¹ıt geçiydi.

- (42) bayá va¹ıt mı geçiydi? bilmiyrim. vah ne bi so¹a Fa gitdik. ne bi ekmek yèdi
ğızım. dèdi. (43) ay® üsdü durdu. gidecem, gidecem. orda nasıl?

- (44) *şerifæaba* dèyeydin. ge ğızım evimize gidelim. burda eli L üsdünde, onu L,
bunu L, gelinneri L (45) □fnü oļu olmaz. ge gidelim dó Füş, çekiş. evimizde oturağım
dèyeydin.

- (46) dèmedim *vesile*.

- (47) dèmed¹?

- (48) yo.

- (49) beni getirdin dèr dèyi?

- ⁽⁵⁰⁾ dēdi. sōna seni kepāze ēder dēdiler. beni getirdi ^L, beni getirdi ^L. ev kirası ba—dım, ⁽⁵¹⁾ ba—dım ha biz annemizi bilirik dēdi gelinner. bunu ^L yüzünden vėrdik ğızı ^La parayı dēdiler. ⁽⁵²⁾ biz paramızı... dēyi ki o da alışsın dēyi. ödesin borcunu dēy. niye dēmişler bacı bacını ^L ⁽⁵³⁾ altına =ópeneni? hemi □ótürdü. evi aldı. borşlandırdı. parayı... şeyæēdiyi.
- ⁽⁵⁴⁾ şurda oturaydı şeriFæaba. evinden beş yüz alırdı. beş yüz de herifdenæalıydı. bi millar. üç çüz ⁽⁵⁵⁾ de māmūt dayıdan alırdı. bi millar üç çüz. alışırdı bi yēdi yüzæelli, sekiz yüze de. şurda ⁽⁵⁶⁾ üç çüzünü yēse.
- ⁽⁵⁷⁾ dersāne súpürümüş dersānē. dört ğatlı bi dersāneymiş. dersāne. ğaş dene oda varımış. ⁽⁵⁸⁾ osandım dērimiş. İaFımız burda. herif duyarsa şeyæēder. İaFımız burda ğuzum. dersāneymiş. ⁽⁵⁹⁾ nēreyse. dört ğatlıymış. bi dā varımış herali. orayı súpürse sa Fat do=uzda gidermiş. dördēæeve ⁽⁶⁰⁾ gelirimmiş. dēmiş ki osandım ben dērmiş. bóle elim súbürgeli mi gezeceğim? ilendim. ilenmeseydim ⁽⁶¹⁾ mi? dēyrim. bir buçu= İiray alırmış. ba Fā her şeyi dēyi.
- ⁽⁶²⁾ dó Fúşüydü.
- ⁽⁶³⁾ dó Fúşüyüdü. her şeyi dēyidi ba ^La. iyice hayátda duymadı Fım şeyi duydum. vaİİa bilmiyrim. tābi. ⁽⁶⁴⁾ on da üseyin ar=adaşymış dersāneneni ^L müdürü. óretmenner şeyæētmiş. óretmenner. müdür ⁽⁶⁵⁾ müymüş benim üseyin? bi b•yük bişeymiş. ney o da? şey •le dērmiş. ar=adaşları yá. temizimiş ⁽⁶⁶⁾ ar=adaşı. onnarı o=ul mu? dēmiyi de. dersāneymiş. üseyini ^L ar=adaşları. hepsi temiz adam ⁽⁶⁷⁾ dēyidi. vėrivėrmişler biræikiæún o=u işde şeyi.
- ⁽⁶⁸⁾ dúúne m İ?
- ⁽⁶⁹⁾ dú Fúne geldi. entāri almış. şey. boydan boyá. içinde cücük gibi ğalmış.
- ⁽⁷⁰⁾ ğoİay mı eli ^L ev? burda ğene dó Fúş...
- ⁽⁷¹⁾ yátıydı İlene ğadar.
- ⁽⁷²⁾ =a=ıydı, bişiriydi.
- ⁽⁷³⁾ bişiriydi. acı=dım ben. beyza fēlan ēdiyim mi? dēyi. işde feşmekán ēdiyim mi? ēdip geliyidi. ⁽⁷⁴⁾ yiyiydi. acı=dı mı ēdiydi. eline çanta alıydı sa Fā gidiydi. ba Fā gidiyi, geziydi.
- ⁽⁷⁵⁾ burda rahatıdı.
- ⁽⁷⁶⁾ ondon sō burda ra Fadı. beni sayıysa da saymıysa da. herge gendi jeyini yápyıdı. •mmü ekme... ⁽⁷⁷⁾ vaİİa ben ümmüde giderdim. aş ğalırdım. ümü bi zabah ğordu ekmē bi āşam ğordu. zabānan ⁽⁷⁸⁾ on birde ğordu. āşam dē yástı oİu içim ğıyİİır ğız

iççik giderdim. *ümmü* adama ba^lmaz ki. ⁽⁷⁹⁾ ama işde da *fa* da ^lörünü yedirmiyi. *âbem* bize ba^ldı. pekæiyi oldu he? dèyi.

- ⁽⁸⁰⁾ ğız nō *füriyü*? yâni *la* mı geliyi?

- ⁽⁸¹⁾ maşşalla o da^llæibi olmuş. bi de elbise almışæo. fiçæibi □ özelce olmuşæo. yè *li* yetişip geliyi. ⁽⁸²⁾ a^llı èrmiyi onu *l*.

- ⁽⁸³⁾ yâni *la* geldi mi?

- ⁽⁸⁴⁾ geldi. *şerifæanne* sen do^luz canlısı *l*. sa *fã* bişey olmaz dèyi ba *fã*.

- ⁽⁸⁵⁾ niye ki?

- ⁽⁸⁶⁾ ne bilèyim? niye óle dèdi ba *fã*? elimden dutdu. ğaldım merdivanlarda. çı^lartdı. ben ğır^lıy^lã ⁽⁸⁷⁾ geldi ğuzum benim evde ğır^lıy^la. gitdi bi sene durdu. iki sene burda durdū. iki sene orda ⁽⁸⁸⁾ durduysa biræay burda durdu. aşdı □ özünü burayı □ ördü.

- ⁽⁸⁹⁾ burda yédiler mi ğuzuyú ğâri?

- ⁽⁹⁰⁾ hindi nó *fürdüler*? ğuzuyú kesdiler. gitmiş *memmet* bi deli ğuzu almış. yüzæelli binnirayá. ⁽⁹¹⁾ kesdiler. □ ötürdü ◀ler. diprize ğodu^lar. *zeki* bu hafta dèdi şeye geleciyik dèdi. ğuzu yémeye ⁽⁹²⁾ dèdi. nêrde yiycè *liz* len dèdim? ana *kesdelde* yiyciyik. iyi. *kesdel* iyi.

- ⁽⁹³⁾ ğandırdı^lar seni.

- ⁽⁹⁴⁾ ğōca hamıræilēni. a^la etli. saba *fı* *l* a^ltısında vèrmişler. geldi saat do^luzda ğuzū. ekmek şeyine. ⁽⁹⁵⁾ hamıræilēne. āzın da ğapatmış^lar. mi^langazı *l* üsdüne ğoydu^lar. geldi. ^lo^luydu, iyi bişmiş ⁽⁹⁶⁾ he? iyi bişmiş dèyi *zeki*. *zeki* eti bek sever. ondon *sō* bişmiş. bi ğuzu mu yiycè *liz* dèdim? ⁽⁹⁷⁾ ğarpızæa^ldı^lar, ğa^lınæa^ldı^lar. domatés, biber, sa^lata^lık. ana piriş var mı? var şorda. yá var ⁽⁹⁸⁾ mı? var şorda. sa^lça *l* var mı? var şorda. işleri evden idāre ètdiler, bişirdi ◀ler. iyi len burda mı ⁽⁹⁹⁾ yiycè *fiz*? *hī*. va len hanı *kesdel*? ben evleri □ ücūlen temizletdim. adam dutdum. ha^lımı filan ⁽¹⁰⁰⁾ yá... dōrt gelin, otuz çocu^l. ğoymam dèdim. gidi *l* ğırda yèn. hepisini topladı. aşdı^lar sofra^ltı. ⁽¹⁰¹⁾ ğoca.

- ⁽¹⁰²⁾ saymı^lar seni?

- ⁽¹⁰³⁾ yō sen kimsin? dèyiler. aşdı^lar.

- ⁽¹⁰⁴⁾ seni *l*ævde sen kimsi *l*?

- ⁽¹⁰⁵⁾ aşdı^lar sofra^ltı, iki ğazete. ğazeteden inan ki ha^lı ğara olmuş. sofra^ltı^ları *l* simsiyáh olmuş. ⁽¹⁰⁶⁾ aşdı^lar, yédiler, sar^lan ètdiler. çayları demledile, işdiler, yédiler. pasda da ba^la^llar. pasda ⁽¹⁰⁷⁾ şeyi var yá. pasda şo benim cam^lar. *cām*,

bārda[⊥], çana[⊥] bişey galmamış raflarda. benim ⁽¹⁰⁸⁾ tepsilerim olurdu. piláv şeylerim, camlardan. şunnardan filan benim vaļļā *vesilemiz* ⁽¹⁰⁹⁾ şeyæétmiyrim, kesmiyrim gendi sıpam. bunu óle de □órünce dèdim ki varı L, □ótürsü L. èli L ⁽¹¹⁰⁾ gızlara gılacāna □ótürsün. evæoļur. şunnardan ben şóle şóle şu vitrinnere ben çana[⊥] ⁽¹¹¹⁾ goydum. herif toptancıy[⊥]a toptancılar hediye vèridi. biliyi L mi? □ózel □ózel camlardan. ⁽¹¹²⁾ şóle. şóle camlardan.

- ⁽¹¹³⁾ hā □ózelmiş.

- ⁽¹¹⁴⁾ o gidenden sō goydum bunnarı. buraļarı boşatmış. hepsini boşatmış, almış. ba[⊥]ıyırım mı ⁽¹¹⁵⁾ *vesilemiz*? hiJ durma ben bura mı ba[⊥]ıyırım? evi L hırsızına [⊥]ópek mi ürer? ne bèm ben? ⁽¹¹⁶⁾ evi Læadamı. ondo sona şo da herifi L bıçā. eve goymuş. ondo sonam camlı şóle tepsilerim ⁽¹¹⁷⁾ vardı. cam. □áyfe dutardı[⊥]. filcannan, tepsı. *gelincik*. onnar, piláv taba[⊥]ıyırım, meļamindēn ⁽¹¹⁸⁾ ondo sōma camlarıım hepsini □ótürmüş. □ótürmemişdir de aşşā kitlemişdir onnarı. pasda ⁽¹¹⁹⁾ taba[⊥]ıyırım açıyım ba[⊥]. hepisinde kemik yemişler. bi makine de şey.

- ⁽¹²⁰⁾ hepsini yédiler mi?

- ⁽¹²¹⁾ yo[⊥]. iyi ki makineyi almıssım. makineye goymuşlar.

- ⁽¹²²⁾ *şerifæaba* hepsini yédiler mi?

- ⁽¹²³⁾ vah hepisini yédiler.

- ⁽¹²⁴⁾ □ózel olmuş mu? sen de yemişdirsti L hazār.

- ⁽¹²⁵⁾ ben zāti eti yèmem. aļa kemikli yá fıynan bişey şey fırında, çarşıda bişirttiler. yō bişirme ⁽¹²⁶⁾ va burda da nó fırüyler? ba[⊥]ıyılar so fımuş, so fımuş. tüpleri L hepsini açıvırıyılar harıļ harıļ. ⁽¹²⁷⁾ tüpe ba[⊥]ıyırım saļļa saļļa hiç yo[⊥]. vaļļā bitmiş. vah tüpü de ısınıyí. bi dā ba[⊥]ıyırı[⊥] so fımuş so fımuş. ⁽¹²⁸⁾ aşam oldu geliyler. hadi biædā açıyí. *üseyin* dèdi ki şonu L ikisini bāri gısı L dèdi. dördü de ⁽¹²⁹⁾ neymiş? ļa[⊥] ļa[⊥] ļa[⊥] gıynıy. tüp bitdi. vah *zeki* dèdim. gıdeydi L oļum *kesdelde* evi L ⁽¹³⁰⁾ yo[⊥] mu seni L? dèdim. ramazanda *badırı* dāvet èdiy L iz, *şafeye* gıaçıp geliy L iz. burda ā ⁽¹³¹⁾ goyúp, yèyip. vaļļā *vesilemiz* biræilēnde, elæarabası [⊥]úllúk. çapıtıları, kelek gıabı[⊥]ıyırı duruyú. ⁽¹³²⁾ nası atıyım ben? gurtlanmış.

- ⁽¹³³⁾ ataļardı.

- ⁽¹³⁴⁾ atmadan gıaşdılar. ge dèdim *selçu* fı L avrada burda yátıp. iş var. makine yerleşecek, her ⁽¹³⁵⁾ yer dóküldü. gāşdı. *ümmü* gıaşdı, hepsi gıaşdılar.

YERİ : KADINHANI/Merkez (Kayabaşı Mahallesi)

ANLATAN : Zeynep BÜYÜKKARAKURT

YAŞI : 68

KONU : Karışık

(1) ādım zēyneP b•yüKğarağurt. atmış sekiz yaşımdayım. ben hindi ÷ómbe ediy |rim. (2) ÷ómbe yapıyırım, ekmeK yapıyırım, satıyırım. ondan sōna para ğazanıyırım, yiyiyirim, (3) içiy |rim, yalı Lız başıma yapıyırım. üçæōlum var. üş de ğızım, gelin gelinim var. üş de õlum var. (4) üş de □úvēm var. onnarnan işde kimseden fáydā yó—. he sen burayá yazıyí L dē mi? him ondan sōnacıma (5) işde ben bu işlennen mēş□úlúm. □órmese L ne F |ş □órece L? yalı Lızım. neæyapıyım? □órecem. başı Ldan geçenner (6) işde ne biliyim ben □áyínnadan □áyínbabadan da çō— çekdigæamma *allāh* çekdirdi dēmesin, dinmesin yáv (7) amān. gelinlerin filan da.

(8) geldi, geçdi, gitd┘. o iş bitdi. tamam mı? y┘rmi sene □áyínnayá □áyínbabayá hizmetætdim. □áyínbabam (9) yátdı bis sene aıtına bez dutdum. □áyínnam hiç dili, lisanı sfilemedí. dört sene her tarafını pa÷ledim. (10) yúndum, yí÷adım. dört sene. bis sene de □áyínbabama b | fez dutdum. □ózü □órmedi. ekmēni yēdirdim. (11) onnar mizāmıma ğonacāsa. ondan sōnacıma işde bi gelinim vardı. ilk bunu L □órümcesi. nemmen beş ay (12) durdu┘ ondan sōnā da ayrıldı, giTdi. ğonykyá. herkeş işinde, aşında. hindi de fle işinde, aşında (13) herkeş. neæyapacam? ne Fúryüm? kimi ça Fırıyım? *vesile* kimi çā Fırıyım da. kime gel dēyim? güÇçük (14) geline dēdim ki ÷ómbe oļaca÷ yá dēdim. vāh dēdi anam dēdi osandı÷, bı—dı÷ bu işi L elinden dēdi.

- (15) vo Fah hangısı?

(16) nes |rin. tamam dēdim. ekmegætdiydim. dā ekmekler gidecek ba÷. yüz ekmegæistemiş de Fırmenciler. (17) āşamaædar sohbet ādamı, ar—adaşı÷. ÷ómbeyi buldum zēynep yēnge dēmiş şeye. ekmegæistiy |rim. ba La (18) yüzæekmek, yüz otuz, yüz ğır÷, nādar vėrebilirse dēmiş. var *ğanime* dēdim. hindi yo— dēyemiy |rim. (19)

var *vesile*. şundan da iki üş beze ağıgoydum içine iççik dā gatacam. elli yüz ekmeğæèdecem bo fún. ⁽²⁰⁾ geçe, □ündüz dołaba atıvıracam. belki bi isdeyen daha ołur. ammā adamlar □órmüyüler, □órmemişler. ⁽²¹⁾ gızım geçen bazar elli binænira vèrdim eline. gızım aævèr bazar bozsunnar, yèyin diyerekden. eæJanım dā ⁽²²⁾ ben vèrdiğim para. ben hepsini mi vèriyim. mesā un benden, yá—aca[⊥] benden. bi geliyi ham∆r yō furuyú ⁽²³⁾ bi de ekmeK pişirivèriyi ba^La. işdā gendim èdiyirim. işdā gendim èdiy[⊥]rim ba[⊥]. gendim èdiy[⊥]rim, gendim ⁽²⁴⁾ Pişiriy[⊥]rim. isdiyen ołursa satacam. iki buçu[⊥] lira bi [⊥]ómbe niye satmıyım? niye satmıyım ğardaşım? vaļļā ⁽²⁵⁾ bi televizionæo^L artdırdım yüz binænirayá vardı. iyi mi? yánmış geçenlerde hanı ıldırım gibi biaş¶cık ⁽²⁶⁾ oļurduydu yá. onnar bizim televizionlara dek gelmiş. yánmış vesile. hepimizik bi maheleni^L æadamı ⁽²⁷⁾ şeyi^L televizionları yánmış. işde o sebebden no fúryüm? az yètmiyi, ço[⊥] artmıyí. aÇçikde bi param ⁽²⁸⁾ var. ha nemmen o para da ļázım oļuyú işde. ramazan geliyi. iyi ó füm ğurban geliyi. iyi hazār benim de ⁽²⁹⁾ var ba^La □óre hatirim, şeyim, ze[⊥]atım, fit[⊥]rem diyeni^L hêsábı o^La □óre vèrilecek, alınaca[⊥] dē mi? işde ⁽³⁰⁾ gızım hayát devam èdiyi sen. herif ölürse össü^L. sen saĝsı^L. sen saĝsı^L. dirili baş dirilir nèdecen? hindi ⁽³¹⁾ geline fle dèdim. ğıza dèdim ki gızım dèdim *ummāna*. ğı dèdim yú—aları no fúreciyik? dèdim. ben dèdi ⁽³²⁾ èle ètdirecem dèdi. herkeş no fúrise □órsün dèdi. herkeş de. ben sordum yá benim. hımm tamam ⁽³³⁾ *ummān* dèdim. ben de ètdirivèrrim dèdim. tamam dèdim. b•yük geline dèdim. b•yük gelin yú—aļar ne ⁽³⁴⁾ oļaca—? dèdim. vā dèdi ben bi dóküm şeyæèdecem dèdi. evde dèdi ğız gelincik dèdi. yèmiyeler, □órmüyüler ⁽³⁵⁾ dèdi. tamam gelin sende de sen de git dèdim. sen de oļdu[⊥]. sende de āzımızı^L suyunu aldı[⊥] dèdim. ⁽³⁶⁾ *haticeden*. ótekilerine de hıŞ dèmedim. *hacını^L æavrat hacı* beni □ótürdü. burda işdé yá. ana dèdi ge bizde ⁽³⁷⁾ ekmeK yiyelim dèdi. vardım. gelin hiç ordan burdan dèmedi de. ana dèdi [⊥]óm yú—aļarı no fúrdü^Lüz? ⁽³⁸⁾ dèdi. *hacı*. şey dèdim b•yük güÇçük ğıza dèdim. ēn güÇçü fe dèdim dèdim. bñle bñle dèdi dèdim. bi de en ⁽³⁹⁾ b•yüğe dèdim dèdim. en b•yük de bñle dèdi dèdim. ben de dèdim. bi adam dutacam dèdim. yápdıtdırıvıracam ⁽⁴⁰⁾ oļum dèdim. elli bin niranın başı. bişey mi var sanki? ondan sōna şey dèdi. ben sizi^L dèdi ļafı^Lızı ⁽⁴¹⁾ dèdi annamıyórum ki dèdi. zaten geld[⊥] bir □únden beri dèdim. on beş senedir anļamıyın ki sen bizim ⁽⁴²⁾ ļafı dèdim.

- ⁽⁴³⁾ o yú[⊥]a yápmasını bilir.

- ⁽⁴⁴⁾ [⊥]úrt dèdim.

- ⁽⁴⁵⁾ *yörük* mü $\perp$ ürt mu o?

- ⁽⁴⁶⁾ *yörük*. ondan sōnacīma biliyi. niye yápsın? vō sen de. ondan sōnacīma sen yápsa $\perp$ da o $\perp$ a vērse $\perp$. ⁽⁴⁷⁾ derse çalışıyí. ünüvestéye gèdiyi. ünüveste de $\perp$ el de *arapÇayá* gèdiyi. hoca oļaca $\perp$ da ba $\perp$ a m Δ s $\perp$ a ykzaca $\perp$. ⁽⁴⁸⁾ beni yúyáca $\perp$. ġāri $\perp$ le dèyim dē mi? ondan sōnacīma ekmē yo $\perp$. geçen *hacı* gelmiş. ġırdan gelmiş. ⁽⁴⁹⁾ yástıynan aġşamın arası. ana. ey. bizim ekmek yo $\perp$ çarşıda da ekmek yo $\perp$.

⁽⁵⁰⁾ neæ $\perp$ ş $\square$ órecem? yō $\perp$ ómbe édiy $\perp$ rim. hī ba—æalē sa $\perp$ a yú—aynan ġa $\perp$ r $\square$ áyí a $\perp$ ldım vardıydım. o sa $\perp$ a ⁽⁵¹⁾ nādar zahmetæise onnarı bi yerleştir yerine. $\perp$ hah $\perp$ tamam sa $\perp$ ñ $\perp$. hā yim beş liraydı. yim beş yú—aydı ⁽⁵²⁾ zaten hī. hī hī tamam sōna vērşinle $\perp$. tamam tamam hah tamam. ġa $\perp$ r $\perp$ ġanı $\perp$ parasını zāten yirmi lira atıvırdı ⁽⁵³⁾ üstüme. va $\perp$ lla yirmi lira atıvırdı amma ben de bişey dēmedim. ne dèyim? amān geneverini de ġataca $\perp$ ⁽⁵⁴⁾ bacım dēdi. he tamam dēdim ben de. ne dèyim b $\perp$ æş $\perp$ cik dēmedim. $\perp$ le édinci. va $\perp$ llā ġız dā on beş ⁽⁵⁵⁾ lira vērece $\perp$ otuz beş lira filan bi tecik dēdim biliyi $\perp$ $\perp$ i? otuz beş hī şey dēdiki *zāde* yēnge dēdi ki va ⁽⁵⁶⁾ ġız bu $\perp$ a otuz beş lirayá vērmişde sa $\perp$ a niye yirmi lirayá vēriyi hay *selbi* ? dēdi. o da dēdi ki aman beniki ⁽⁵⁷⁾ b $\perp$ le oļaca $\perp$ *zāde*æa $\perp$ la dēdi. $\perp$ tamam dēdim ben de. seniki de $\perp$ le ossu $\perp$ dēdim. seniki de $\perp$ le ossu $\perp$ ⁽⁵⁸⁾ dēyi. b $\perp$ æş $\perp$ cik dēmedim var da dēmedim. yo $\perp$ da dēmedim. hindi ora $\perp$ ları ġarışdırmadım. amān o ⁽⁵⁹⁾ da hayrım ossu $\perp$ varsı $\perp$ yēşin dēdim. hī hī *işşallah işşallah* bacım hī işde $\perp$ le bacım. var mı b $\perp$ $\perp$ s $\perp$ $\perp$, ⁽⁶⁰⁾ y $\perp$ se $\perp$ i $\perp$? çōÇu $\perp$ ları sa $\perp$ dım. yōġumussu $\perp$. ġızlar ġerisin ġeri a $\perp$ ldı $\perp$ lar geldiler. ben gendim ġāri értesi ⁽⁶¹⁾ $\square$ ünü dēdim ki yú $\perp$ lendim $\square$ ótürdüm. *nāziyeler* orda ġapıda oturu $\perp$ larmış. *nāziye* bunu nādar zahmetise ⁽⁶²⁾ dēdim. bunu vērece $\perp$ orda ġarşı $\perp$ da $\perp$ ı gelinimiş. o vēreyim vēreyim ben *zēynepæa* $\perp$ la dēdi. ġız dēdim ⁽⁶³⁾ dola $\perp$ dan çı $\perp$ dı şey dēdim. yú—a dēdim. kúflendirise $\perp$ iz hiş getirmeyi $\perp$. gendi $\perp$ iz yēyi $\perp$ dēdim. *m Δ rad* ⁽⁶⁴⁾ emmiye vērrik dēdiler. tamam vēri $\perp$ æ $\perp$ lese. *sādetæaba* yo $\perp$ dēdiler. bu so—a $\perp$ Çı dēdim. hemen iki $\perp$ ünde ⁽⁶⁵⁾ dōnecēdi. niye dōnmemiş? bir af $\perp$ a o $\perp$ du dēdim. hī hī hā hā... $\perp$ le. hī ben de dēdim ki heri $\perp$ i burayá ⁽⁶⁶⁾ sa $\perp$ ıvırmış. gendi nēre? hastaydı $\perp$ yá. ben de dēdim ki hasta filan mı ki? dēdim. ben orda filan mı? ⁽⁶⁷⁾ yátaca $\perp$ ki dēdim hanı. onnara b $\perp$ æş $\perp$ cik dēmedim de. gendi gendime dēdim ben. o $\perp$ du bacım. o $\perp$ du ⁽⁶⁸⁾ sāġo $\perp$. tamam sāġo $\perp$. eh eh ney yú—ayá mı? zabah $\perp$ Tan mı oturaca $\perp$? vāriyım ġız nēæo $\perp$ aca—. yō yō ⁽⁶⁹⁾ báyá usu $\perp$ usu $\perp$ variyım ben. usu $\perp$ usu $\perp$ variyım. sa $\perp$ at do—uzda variyım mı? iyi mi? iyi do—uzda variyım ⁽⁷⁰⁾ hādi. aci $\perp$ i $\perp$ Kæat. mayásız da $\perp$ laz da $\perp$ laz o $\perp$ uyú. ı $\perp$ $\perp$ súynan da yōġur. soġu $\perp$ súynan

şibidik şibidik ⁽⁷¹⁾ oľuyú. ııı= suynan yóğur bacım. acicik de mayá at. şfle hemen bi datlı ğaşşī da atıvırsa ı yeter. hī tamam ⁽⁷²⁾ oľdu hadi. oľdu oľdu hadi varıyım yárim. varıyım hadi. hadi □úle □úle. hadi hadi □úle □úle ben de seni ópđüm ⁽⁷³⁾ hādi □úle □úle alükümselām.

- ⁽⁷⁴⁾ *sādet* var yá şurda yórgan sırıyán *sādet*

- ⁽⁷⁵⁾ şu şey yú=arda.

⁽⁷⁶⁾ şu aşşada ğāri ekmeK faPri=asını ı yanında. şurda ekmeK faPri=asını ı yanında. yú—a istediler. ⁽⁷⁷⁾ =ómbe şey ğaıǵrğa istediler. *selbi* var yá o=uyán *selbi*. onu ıæevini ben bilmiy ğrim. bi ğır= lirayá ⁽⁷⁸⁾ ğaıǵruyrum ğaıǵr□áyí bi kil'n genevernen içinde yárim şinini ğır= lirayá ğaıǵrıyım. onnara ğaıǵrdım. ⁽⁷⁹⁾ şey *sādet* oğľuna giTdi. oğľuna gidenden sōna yüz ekmeK aldı. on =ómbe aldı. otuz yú—a aldı. ondan ⁽⁸⁰⁾ sōna yárim şinik ğaıǵrğa aldı. aldı giTdi. bu da fle dëyince ğardaşım sohbeta çağırdılar. şeye, beni neyse ⁽⁸¹⁾ onu ı adı. hatime. giTdim işde adamları ı ağzı durmuyú. işde biz şunu aldı= da şunu şfle étdik de. bunu ⁽⁸²⁾ bfle étdik de. *tetikler* varımış. ben bilmem *tetikler*. duyúyúrum da. şu ş¶ *tetikler* de fel *baııı=ııı tetikler d¶¶* ⁽⁸³⁾ baş=ıa bi *tetikler* dā varımış. dëdiki avrat vāh dëdi. bacım dëdi. hasda avrat da. ğız da hasda. ba ıa ⁽⁸⁴⁾ da yim meş yú—a vër ha nō fuıur? dëdi. bi de vëriyim dëdim. gelinler étmiyi yú—ayı ba ıa. dū sa ıa onu ⁽⁸⁵⁾ da ānadacam dā. ondan sōna dā éle yú—a vëriy ğrim ben daha. *selbi* de benim üstüme yirmi bin lira ⁽⁸⁶⁾ atıvırdı. bacım dëdi. yárim şinik ğaıǵrğa da ba ıa sal do furusu dëdi. bu ne be dëdi. tıp dëmedim. *zāde* ye ıge ⁽⁸⁷⁾ dëdi ki *mağbuleni* ı éltisi. va ğız dëdi herkeşe otuz beşe édiyi dëdi. sa ıa niye yirmi oľuyú? hay *selbi* ğı dëdi. ⁽⁸⁸⁾ va dëdi *zādëæaPıa* dëdi. beniki de bfle oľaca= dëdi. ossu ı dëdim b ğ fen. diliminen damāmı ıæarası. ⁽⁸⁹⁾ sesimi de çı=aratmadım. vaııā şfle millet. bazarı= mı édiyim? om beş lira içşrü. adamı de ıişiyim mi? ⁽⁹⁰⁾ tamam dëdim ossu ı varı ı dëdim. seniki de fle oľufursu ı *selbi* aPıa dëdim. *selbi* aPıa dëme ba ıa dëdi. ⁽⁹¹⁾ ikimiz yáşıdı= dë. ben senden bi yáş b•yüğúm dëdi. *hacı* dë dëdi. iyi tamam dëdim. ben onū da ⁽⁹²⁾ dëyim dëdim. ne dëyim? herkeşin saııaıına □óre daraıı vuracıyı= □áyırı. ne dëyim ğız? ondanæsōna ⁽⁹³⁾ çoCuıııarınan saııdım. *nesirini* ı çocuıııarınan saııdım.

⁽⁹⁴⁾ yú—ayı hindi o étmem dëdi. o étmem dëdi yá. y'n=arda □úllü var. *maıatyáııı*. hah o dëdi ki ba ıa *zëynep* ⁽⁹⁵⁾ ye ıgë dëdi. ey dëdim. herif benim üstüme evlenecek dëdi.

... bize gey da gel dedim. sen gey da gel gyz ⁽⁹⁶⁾ o avradınan otursu L dedim. neyi LæesTmiş bacım dedim. şey dedi ekmēnen dedi yú=æætmezimissim ⁽⁹⁷⁾ İramazanda da dedi. geŞen sene ben ümreye giTdim yá ümreye gidinci bunnar gaİdılar. kimse edemedi. ⁽⁹⁸⁾ kimse yēn yú dēyemediler. ğapı kitli. geliyer ğapı kitli. ondan sōna ben dedi. herif üstüme evlenecēmiş ⁽⁹⁹⁾ dedi. herif de yánındaymış. ba=æale dedim. gey da gel dedim. burda dedim. un var gey gel gyz da edelim ⁽¹⁰⁰⁾ dedim. vah dedi burdan orayá dedi. nası dedi unu, buİğuru aİıyım, varyım? dedi. bacım dedim. ⁽¹⁰¹⁾ oğlana üç, dörd çuİal un u İütdürdüm dedim. tāze un dedim. bek □ózel oİuyú, gel de edelim dedim. ⁽¹⁰²⁾ herif de evlenmesi L dedim. o evlendT avrada dēr ki avrad dedim. çarŞıda ço= herif aİ, gel dēr ⁽¹⁰³⁾ dedim. d•yüs getir de yēyelim dēr dedim. amān yátagiTdi *baddaİ*. d•yüs de burda duruyú dēyi. ⁽¹⁰⁴⁾ aman ózür dilerim *baddaİ* orda mıydı L? dedim. ne biliyim ben seni L bİle oİdū Lu? dedim. ondan ⁽¹⁰⁵⁾ sōnacīma ğāri. □úldü. ben dedi. *maİatyáyá* ğedecem dedi. *zēynepæaPİa* dedi. teŞeK□úr ederim ⁽¹⁰⁶⁾ dedi. geçen sene dedi vaİİaha yú—asız ğaİdı= dedi. her sene burda □úllu ba La ediydi... ah □ótür git ⁽¹⁰⁷⁾ dēyerekden. ğēldi ertesı □únü. Şō ilēnnen bi unæeledim, hazırİadım. gel □úllu ğāri L ğadar yō İur. ⁽¹⁰⁸⁾ yō İurdu □úllu içine girdi. □úÇçük gelin de geldi. o □úÇçü İünü açdı. o da b•yü İünü açdı abası.

- ⁽¹⁰⁹⁾ *malaTyáİİİar* da bilir yú=ayı.

- ⁽¹¹⁰⁾ Şİle Şİle iki yú=a etdik. biri onu L biri benim. hadi bacım dedim. suİa nası □ótürecek onu? suİa □ótür dedim.

- ⁽¹¹¹⁾ ta *maİatyáyá*?

- ⁽¹¹²⁾ yō yō *ğonykyá*. *ğonyáda* oturuyú.

- ⁽¹¹³⁾ dördæoİu var dē mi bunu L?

- ⁽¹¹⁴⁾ dördæoİu var. niŞan biri everdi.

- ⁽¹¹⁵⁾ aİ=at mıydı?

- ⁽¹¹⁶⁾ yō saİcı. oİunu L biri de şey de. Şō iyi bi harbæoİuyú yá *Şirna=* mı neyæo? orda şey. ne dēy İler? paraİı bi asker dēyi.

- ⁽¹¹⁷⁾ uzman.

- ⁽¹¹⁸⁾ uzman. hah o da orda uzman oİan. ikisi de o=uyú.

YERİ : Kadınhanı/Merkez (Pınarbaşı Mahallesi)

ANLATAN : Hatice AYYILDIZ/Vesile ŞAHİN

YAŞI : 71/48

KONU : Karışık

(1) ğızım benim ğayınnam, ğayınbabam d•rd □órümce, iki ğayınım varıdı. ğayınbabam ğanseridi. tā (2) yi firmi sekiz, yi firmi do^Luz □ún altına bēz bāladım. hazır bez de yo fudu hindik^Tæbi. ne var hindi? yí^Lardım (3) şunnarını Filan aman benim atam □únah mı o^Laca^L? dēyi. ha nele ossun. ama ^L ğuzūm bēli ^Li ārıdaca ^L (4) dēyidi. esasda ārıtmıssım. hindi bēlim dutmuyú ğayrı. ğayınnam dērse ^L felcæo^Lđū óle altını tāredledim. (5) şırınğaynan ēTtiridik çışini Filan. ne var? ğaş ğız hindi étmezler. gelinner ğōlaşıyí dēyiler yá. yánlarında da (6) ļaF^Lederim. hindi benim gelinner ®y diyen ğaçar. altıma şırınğa vurur mu? vurmaz. bu de fe yáni hepisi.

- (7) mejbur o^Lđum mu yápaca ^L. ne yápaca ^L da?

- (8) va yápmayán yápmıyí ğuzum. ğovaļayıvırıyí gidiyi.

- (9) aļļah vıjdannı merhemetlisini vērsin.

- (10) āmin āmin. ne bilēyim hindiye ğadar bi ^Lótülüklerini □órmedim. işaļļah étmezler.

- (11) aļļahım elæayá^L muhtacı étmesin.

- (12) āmin āmin. iki fúndür ay®mı ^L yüzü acıdı, basamayıvırdım. hapım tükendiydi, ğas gevşedici. vah (13) ^La^Lıvırdı. hazır durrumuş. dünēn yázdırımış, *hasan* getirmiş de ğayrı. va atıncı ānında belli ēTti.

- (14) faydası o^Luyú.

- (15) oļuyú oļuyú hı ƒı. onnarı óle ƒıdúrdúgæiŝde, ğaybæéTtik, gitdik y®zıı. ğene *aļļah* razı ossun maļļarı (16) ğaļdı. onnarı ı dirisiyik. ğayınbabam içÇik sıııydı amma çoı şeydi yáni dutumııydu. óle saıuruıuruyúm (17) diyenden de ƒilidi, iyyidi.
- (18) iyilııni de ıórdü ı yáni.
- (19) ha ıórdüm ıórdüm. *aļļah* rāzı ossun. iyilıı de ıórdüm. ben hindi de şunnarnan ūraşırıı. şı deli óļannan.
- (20) bunnar oļmasa nó ƒúrece ı yalı ıız başı ıa?
- (21) hı iyi ıótü nemmen gelin bişirip, daşırıyó ğızım. ben de yiyrim nó ƒürüyüm? başğa elimden gelen ne?
- (22) *hatice*. yetmiş bire girdim ğayrı şimdi. a ƒustosda. aman ğuzum •lümümü iste ı ömür vèrmesi ı (23) ğuzum. va yō yō yèter.
- (24) hayırılı yášam vèrsi ı. hayırılı yášam.
- (25) hayırılı yášam vèrsin. hayırılı yášam, hayırılı •lüm.
- (26) sekiz. beşæōļan üş de ğız. āmin, āmin ğuzum āmin āmin. geliller iyilerdir ğaç anne anne anne bişey (27) hiş ıótülüklerini ıórmedim ben. hiç seslenmezler ba ıa. hı hiç hiç ne gelinnerinen, ne óļannarnan (28) hani hiş tël ğırmadıı ğāri. ğız sāti gendi ğızlarım. onnar baıma eli ı ğapısındaļar da. de yáni hiş bi (29) zararımız oļmadı birbirimize. ben onnara ğıyamadım, onnar ba ıa.
- (30) sen oļğunsu ı. oļğun davrandı ı. cāhili idāre éTti ı.
- (31) tābi cānım étme hepisi bir aynı topdan mı kesildi?
- (32) sen üsdüne var bāıım bi hortļar çııar.
- (33) idāre édece ı óle iş oļmaz ki.
- (34) y® étmeyenner de var.
- (35) işde étmezse ı o zaman sen de ļaFæoļursu ı, o da ļaFæoļur.
- (36) óle óle. nóúrece ı işde?
- (37) hiç şeyæétme ı. iyi ıótü geldik, geşdik, giddik işde. hindi de ğene *hatce* deyze ı duruyú mu? a nédece ı (38) şo çalıını ı aļtını? otur aļtına ıólgeye otur. yō şora ba—ar—a bi ba—arım annah şoraļar ıórülecegæe (39) bu da hangi bi yeri ıórecek? ğa—dım sübürgeyi aļdım, sübürdüm. ğoliler vardı, ışaddım onnarı yıırdım, (40) çuıaļlara basdım. iyi oļuyú hazırca ğurudu mu aļıbæaııp yáııyı ı.
- (41) tābi cānım.
- (42) bütün bütün zor yırtılıyı ekmææederke.

- (43) hazırlandıǵaıǵıde yú—a yápdı=, =ómbe yápdı=, b•reglik yápdı=. ekmek yápdılar. ben yápmıyım (44) ğayrı. gelinner yápiyí. nemmen aǵǵā şükúr yá=laşdıǵaıǵıde o L a da ğızım. ne oıaca=? geldi. aǵǵām dutdurma= (45) nāsibæetsin. *işalāh*.

- (46) benim kendi dú Fúnüm mü? vâh ben gendim on_āltı yáşındaydım. zor a=ım ériyi. dā gelin (47) daşuǵ ğapıyá geldi. dayım ırahmetlik beni ebişdi dālına. óle ebişilibæinerdi eveli gelinner.

- (48) yörümezdi.

- (49) yō yörümezdi. anamgili L evi L ó Fünde çarda= varıdı. orayá beni getir, çı=artdılar. a=ım érer yáv (50) ólelere Filan bek érer. dāyım ebişdi beni daına arabanı L, cip varıdı. cibi L ğapısına ğadar getirdi. (51) orda bindirdi beni. ğāri ğardaşlarım da □úççü Füdü sāti yo Fudu. e L so L ğardaşlarım oıduydu. onnarda va (52) çocu= şorda oynaşiyí. veǵasılı óle gelin geldik aǵ duǵānan. da gendi gendime diyirimki aǵ duǵa= (53) dışarıyí □ósderdmiyi diyilerdi va herkeş de □órünüyü diyirim. şóle ayáǵæüsdü dikdiler. aǵ duǵā da ğoy... (54) aǵ duǵā sen hiş □órmed_? vil_ *vesile* sen sonā=ı meselesi L. ó L, ar=a L a ğo, örteller. şóle depe L e de bi (55) taba= ğoǵlar. ğāri şóle pèynir tabā gibi ba=ır. bunnar nèrdeydi eveli? bi de a Fır oıurdu ğız o da.

- (56) āşamāædar durur ğayrı.

- (57) şu depe L de. hī onu bāǵallardı annı L dan morıuyınan. onu L üsdüne de duǵā örtellerdi. óle éddileridi. (58) onnan geldim ben.

(59) yō yō óle de Fıl ğuzum ğaç. eveli dú Fúnnerde bi āhcı dutallardı. iki üş zini içeri érkeklere atıırdı. (60) hadi bi zini de zor doıdururdu. dışarıyá atıırdı. dışarı dē ğāri ğene evi L birine. hindi ēcik cücúk (61) ğompile gidiyi herkeş. eveli óle yo Fudu. b•yükler, evden bi ğayınna giderdi. o vèrir gelirdi. yá—in (62) oıursa oturur bi so=um ekmēni yèrdi. óle oıurdu. bóle hindik_æbi dú Fúnner gibi de Fılıdi. hindiki dú Fúnner (63) ānō Fō. yèr yèrinden ğaynıyí. adamı geleni, gideni □óremiyi L.

- (64) bi eve vèriyirim dèmiyece L. beş kişi gelecek dèyi sayáca L meselá .

- (65) saymasa L da geliyi sāten. saymasa L da geliyi. veǵhāsılı óǵle şimdi dú Fúnner.

- (66) yèmekler aşşā y'n=arı aynı da . tabi şimdi ço= bişiyi. y'n Furt çorbası, bamyá, düz piláv, piriş pilávı (67) aynı bişèrdi. a ğalender oıursa ufa= defek bişeyler hazırlandı. onnan oıurdu dú Fún onu L. yápamayánnarı L. (68) da hindi ğalenderi, şeyi yo=. herkeş yápiyí. hindi de L işik ğızım. hindi óle de Fıl. zor yáv şimdini zor.

- (69) hıdırèllezde de óle. birikilirdi, oynallağı. çetnevirse çetnevir dey ġāri bulğur. patirik bile yo ƒudu. (70) bulğur bişirillerdi. onu ˆ da yüzüne yá haşğası ˆ var yá yoˆ. óle ġoyúƒuruđları, yérđi ˆ. ġuru (71) boş. boş bulğuru.
- (72) óleydi. Şimdi her Şey ço ƒaldı.
- (73) óle birikirdi ġonum ġo ˆŐu, hısım aˆraba. hıdırèllez yáplırdı. onu sevelledi. oynamayı evelini ˆ (74) adamı. bek severdi. ġaŐŐıˆ, tałba çalağları. ġaŐŐinan oynallağı.
- (75) iyˆđi ġızım ġo ˆŐuˆları iyˆđi. Őimdikˆbi de ƒilidi. zabah, āŐam herkeş gelirdi yāni. hindi haber ēđiyi ˆ, (76) ġabilāēderse ġidiyi ˆ. óle de ƒilidi. va ġız dā evi sŐpürmedi ˆ ˆi? diyen çıˆar, gelirdi. eveli óleydi ġomŐular.
- (77) eveli óleydi.
- (78) hī dā samimiydi.
- (79) ġomŐu dēđi ƒi ˆ óle ołacaˆ.
- (80) hī hindi óle yoˆ.
- (81) mŐsa ƒit misi ˆ? sa ˆa gelecem.
- (82) □ónü ˆ ołmaŐsa yō dēyivēriyi ˆ. yāzzıˆ gelmiyi ġayri o adam da. □órüyü ˆ ˆü abıayı ˆ Őeyini, dersini? y® (83) sen bi de ben bek iyi aııyırım diyi ˆ.
- (84) yārin b•üyüncü bu da oˆuyācaˆ ġāri babannesini.
- (85) bire ġidiyi yēngesi ġāri. *maŐŐallađ* iyi Şeyleri.
- (86) dersleri iyi mi?
- (87) iyi iyi. accıˆ ŐraŐdırdı yā annesini. zār oāadar da ołacaˆ.
- (88) bitirdi ˆiz mi ġāri ˆómbeyi Şeyi?
- (89) bitirdik bitirdik. hī hepsini.
- (90) āŐam hacceynen ġonuŐdum da.
- (91) bitirdik.
- (92) birāafda, on □úndür dēyi *vesilē*abıa ˆómbeyi yápdıˆ, yúˆa yápdıˆ. burda mı yápdı ˆiz?
- (93) hī bizim Őurda aŐenede yápdılar. hepsine yápdılar da. hepsi de birikinci zor da oıuyú ġız *vesile* de. (94) nó ƒúrece ˆ amma? zor oıuyú ġuzum bek yóruıuyılar da ne ƒapacaˆ? *kezibanı* ˆ yoˆ. *haticeni* ˆ yoˆ. ocā (95) bucā. *nuroł* evinde ēđdi. *rúkiye* dērse ˆ yalı ˆiz o çocuˆı. ġendi de hasda, romatizme var. anası ƒilde (96) ēđip ġeliyi iki senedir. onna orda ġelinnernen ēđiyi. amā ġēne de hazār zor oıuyú.
- (97) zor yā nó ƒúrece ˆ? işde ġeldi ġeŐđi bālım ġapıyā ġeldi.

- (98) óġle *aġġahım* dutdurma[⊥] nāsibæetsi[⊥] *ġurban* oġdüm *aġġah*. seni[⊥] bitiyi mi bu yıġ ġāri o[⊥]uġu[⊥]? hā iyi iyi.
- (99) bayramġarda mı? bayram noo *Ƒıca*[⊥]? biræay oruş dutaca[⊥]. ondan sona arafa, bayram, b•yükleri[⊥] (100) eline gidece[⊥], b•yükler sa[⊥]a geliyi. zabānan birikiyeler herkeş bi ġāvaġtı yāpıyı. şura iki dene zini (101) atıyġar. herkeş bura geliyeler.
- (102) sizi[⊥] *çocu*[⊥] *çogæoġunca* ġār | hī.
- (103) tabi canım □ūlüŝe oynaŝa yiiler.
- (104) óle cānım.
- (105) yè[⊥] *ge*[⊥] hazırġıyı. ġafa zabānan diyirim bayram □ūnü ġāvaġtıyı bizde yiiler diyirim. nası gelinæoġuydu[⊥] *uz* (106) siz? ben de aġ duġādı diyirim.
- (107) va oturuydu[⊥] hay ġuzum. nāpaġım? ġamba. ġambayı ŝurayā dā sandelle[⊥] bile bulunmazdı. tenékeni[⊥] (108) üsdüne ġoyāca[⊥] o ġambayı ġanevçe iŝleyece[⊥]. onda iŝliyidik iŝde yāyġı, bōça. ŝimdik[⊥]æbi miydi? evleri[⊥] (109) hiŝ bi boŝ yèri ġaġmadan çā[⊥]ıġıydı. óle iŝde ūraŝıydı[⊥]. bi ġanevçelerim vardı ŝóle ŝóle □ūlleri[⊥] (110) b•yüklü *Ƒü*. ġarannı[⊥] oġmazdı. düŝerdi ġamba. içine çekiverdi[⊥] *Li* óle ŝey oġurdu.
- (111) iyiydim ġuzum ben hiŝ dó *Ƒuŝmedim* hiç. ġayınbabam ba[⊥]a ŝa[⊥]a éderde. *ġara fatma* ba[⊥] gidiyi[⊥] (112) ġène diyerek □ūlerdi. ŝa[⊥]a éderdi, severdi yāni. □özü[⊥] açı[⊥] gibisiyenen. hiç dó *Ƒuŝmedim* hiç.
- (113) yō yo aġnadmazdı babannem hikāyeyi. *çocu*[⊥]ġara bi mesel édivèrirdi. *çocu*[⊥]ġarı[⊥] yānına yātardı. eveli (114) bi herifinen avrad varmış. yātmiŝġar, ġa[⊥]mıŝġar. *vesile* sen süs. hindi yātıyrı[⊥] *hasannan*. babanne (115) aġnad dèr. aġnadmayınca uyumaz. damda bi iki ay herifinen avrad varımış. dama çarŝıyā gitmiş. (116) herif de ekmek yo *Ƒumuŝ*. bunnara aġnadmıyıdı *hasan umma* *Ƒannara* aġnadıydı. o dā herif acı[⊥]mış. (117) evelk[⊥]æbi çarşı ekmè vilan aġınmıyıdı. gelmiş aman dèmiŝ avrada ben bek acı[⊥]dım. o da ekmek yo[⊥] (118) pilāv biŝiriyim dèmiŝ. hadi óleyse dèmiŝ. bi de ġar yā *Ƒarımıŝ*. dama çı[⊥] dèmiŝ sen [⊥]ürü de ben se[⊥]a biŝiriyim (119) dèmiŝ. dama çı[⊥]mış herif aşı[⊥]dan [⊥]ürüyemezimiŝ. çele[⊥]e gelirimıŝ avrād aş biŝdi mi? yō biŝmedi daha (120) yā *Ƒını* ġatıyrım. avrād aş biŝdi mi? duzunu atıyrım. sōna ġāri dèmiŝ ki avrad in gel biŝdi dèmiŝ. inip (121) geli[⊥]ke de merdivan çatır çatır ġırılmiŝ. herif düşmüş mü? düŝüncü •lmüş. avrad bi gelmiş vil[⊥] benim (122) herif •lmüş dèyi emmelerini kesdiyenen saca yāpıŝdı yāpıŝdıvırmıŝ. ġo[⊥]uŝu gelmiş ġo[⊥]uŝu vil[⊥] (123) ġo[⊥]uŝuġarım •ldü dèyi o da *ıcca*[⊥] saca □ótünü otutdurmuŝ. o da •lmüş. ġāri ikindin

o¹unmuş inek gelmiş ⁽¹²⁴⁾ ó fúrümüş. gidæinek bi su iş ge demişler. inek çêşmeye gitmiş. çêşmede irinnen ğan a¹arımış. o da ⁽¹²⁵⁾ buynuzlarını kesdiyinen ğırmış ğırmış □ótüne so¹u¹urmuş inek. gelmiş horaz bā fırımış ğıygıdı ğıy ⁽¹²⁶⁾ a fam •ldü, ablam •ldü, inēmiz •ldü diyerek. gid horaz ne laFæēdiyi L? daşı vurmuşlar ğāri horaz da •lmüş. ⁽¹²⁷⁾ ğāri canavarnan tilki etlerini yemeye gelmişler. onnar da ¹o¹muş yiyememiş. amān demiş gel bunnarı L ⁽¹²⁸⁾ etini yiyecēmize yúvayá gidelim, bi ta¹u¹ duta¹ım orda yiyelim demiş tilki. almış gitmiş canavarı. ora ⁽¹²⁹⁾ gitmişler ğāri o ta¹u¹ yemişler. hindi dā yiller miymiş babanne? dēy |. dā yellermiş diyrim. bu masa¹ı ānaddım ⁽¹³⁰⁾ mı ğāri *hasan* uyúr.

-30-

YERİ : KADINHANI/Merkez (Tepebaşı Mahallesi)

ANLATAN : Hatice BAYDAR

YAŞI : 87

KONU : Karışık

- ⁽¹⁾ eskini L *ġadınannı* L yerlilerini ğonuşdurup şeye a¹acāmış. yázacāmış.
- ⁽²⁾ va¹llā ğuzum ne ğonuşuyúm? tansiyónum da yüksek ne dēyim?
- ⁽³⁾ şóle iççik ğonuşuvēr bi. bild¹ L şeylerden.
- ⁽⁴⁾ bu soraca¹, sen ğonuşaca L?
- ⁽⁵⁾ başı Ldan ne geşdi? dēyi soruyú.
- ⁽⁶⁾ hā başımdan hasda¹ı¹dan, sı¹ıntıdan ğāri bişey geşmedi ğuzum. geş¹ı¹mizi işinelen geçirdik, ğoca¹ımızı ⁽⁷⁾ hasda¹ınan. geş¹ı¹mizde mi ğuzum? işde inek daşdı¹, ğoyún daşdı¹, pancar çapa¹adı¹, besi yápdı¹. ⁽⁸⁾ ekmek yápdı¹. süt sādı¹. bunnar.
- ⁽⁹⁾ *hat¹ce baydar*. seksen yēdi. beş. biri •ldü dōrt. ha iki ğız iki o¹lan. hī o en □úççü fū L yānda ğalıyırım. ⁽¹⁰⁾ *hacı hocanı* L yānda ğalıyırım.
- ⁽¹¹⁾ hatırlama mı? aşcıydı.
- ⁽¹²⁾ esgini L dú fúnneri ğuzum nişan o¹urdu, du¹fa¹ o¹urdu. hindi ğayrı da—ım giyilirdi. da¹ı¹ yáyı¹ atınan ⁽¹³⁾ çı—ardı gelin. bizler atınan çı¹dı¹. yáyı¹ınan. e L bizim benim dú fún □ózel o¹duydu. dōrt denen ⁽¹⁴⁾ aman a¹tı dene yáyı¹ var. ay amān

gedik *mevlüdü* ^L diyerek. ândı ço *ƒunsudularıdı*. ğına *ıaıdı* işde ⁽¹⁵⁾ nişan oldu. esgi zaman dú *ƒünneri*. beyâinerdi. *aıabaıardı*. nişan yapııırdı. oyúnnar oıurdu. eveli ⁽¹⁶⁾ oyun çııardııııardı ğızæevinde. ğına *yáaııardı* başı ^La sırma saraııardı. *aı duıaı* vurıııardı ğafasına. ⁽¹⁷⁾ işde bey inerdi. *âşam oıuncuı* ğayrı hoca bi *aıaba* beyâindiridi. hoca *oıuyáraı* getiridi. *aı duıaı* ⁽¹⁸⁾ oıurdu. bey ğatııırdı. *sâdıç yânda*. işde óleler oıuydu. *eh hindiki dú ƒünnerden dē ğuzum*. bizi dú *ƒünümüz* ⁽¹⁹⁾ başğa dú *ƒünüdü*. *hindiki dú ƒünner biliyi hepisi ne oıdınu işde*.

⁽²⁰⁾ *yemekler o zaman bırek yo ƒudu ğuzum*. *piriş piláví*, *çorba*, *bamyá*, *ğadeyif* *bunnar oıurdu*. *bırek* ⁽²¹⁾ oıurdu dú *ƒünner işde*. *sufraıar atııırdı*. iki üş *ıún dú ƒún* oıurdu. dú *ƒún odası oıurdu* erkeklerin ayrı. ⁽²²⁾ *ğadınnarın ayrı nişanıdı*, *ğına geçesi oıurdu*. *oyún çııardııııardı*. *erkekler ayrı*, *ğadınnar ayrı*.

⁽²³⁾ *şuruyá bı* esgi sandalle *ğorduı*. *bura bi ıamba yáardıı*. *anam şorda kirman e ƒeridi*, *biz ğanevçe* ⁽²⁴⁾ *işlerdik*, *dante* •*rerdik* *himdi*. *kimimiz çorap* •*rürdük*. *o ıambanı* ^L *işşında*. *şu ğat daım*. *az bi* ⁽²⁵⁾ *işııda*. *yérki ufaııarda* *hindikıæbi* *aleddirik mi var?* *yátaıııar çocuııııar uyúyáğalııııardı* *sa ƒa da soıa*. ⁽²⁶⁾ *onnar uyúııardı*. *biz de o işi* *ıórerdik işde*.

⁽²⁷⁾ *ğayınnam*, *ğayınbabamı* ^L *yádaydıım* *ğuzum*. *yédi sene durdu* *ğayınbabam* *ğuzum*. *iki ğız çocúm* ⁽²⁸⁾ *vardı öldü ƒünde*. *ō çanaııgalede* *onu* ^L *üř ğardaş* *orda asgerlik yápmıřlar*. *ikisi* •*lmüşæorda*. *hindi* ⁽²⁹⁾ *ırzaynan memmed*. *ğayın babam onnarı* ^L •*lüsünü* *ıórmüş*. •*lmemiş o gelmiş*. *ondan sōna* ⁽³⁰⁾ *evlenmiş burda ğayrı*. *hı çanaııgaleye* *gitmiş*. *üř ğardaşı* ^L *üçü de ordayımışımış*. *ānadırdı işde*. ⁽³¹⁾ *yáni* *hindikıæbi şey mi?* *top mu?* *mādır*. *dédim ābi onnarı* ^L *ıúççü ƒüymüşümüř* *bu*. *gelin şóle* ⁽³²⁾ *çekilelim* *ğayanı* ^L *dibine dēmiş ğardaşlarına*. *onnar çekilmemişler*. *bu iççik şóle tūfegæalımış*. *ondan* ⁽³³⁾ *sōnam işde gelmiş top vürmüş* •*ldürmüş*. *hemen vardım mataraynan birini* ^L *āzına su dóktüm* ⁽³⁴⁾ *birini* ^L. *ondan sōna gidiyi birini* ^L *ay*® *ğopmuş gidiyi*. *birinin dē boynu ğopmuş*. *onnarı ānadır*, ⁽³⁵⁾ *āıardı*. *mangalı* ^L *başında şóle*. *ıózünden dókerdi*, *hemi saıııdan aıardı* *yáš yère*. *gendi saıııııydı* ⁽³⁶⁾ *tabi*. *acııarını* *ıórmüş* *tabıı*. *anaıarını* ^L *ıózü* *ıóræoıımuş*. *ğatıı* ^L *nenemi* ^L. *fatmaydı* *anaıarı da*. *onu* ^L ⁽³⁷⁾ *ıózü* *ıóræoıımuş*. *üçü de orda oıunçuı*. *tabi tabi*. *benim babam da orda yápmıř* *da yédi sene*. *benim* ⁽³⁸⁾ *babam yédi sene yáıandan sōna harp óle oıımuş*. *babam gelmiş burda ğoyún* *ıútmüş*. *bedel yátırmıř*, ⁽³⁹⁾

gitmemiş biädā. hī bedel yátırmış. hemi göyün □útmüş. hemi de b┐ ğurbetden evlendi L Lıydi asgere ⁽⁴⁰⁾ almazlarımız. anādī? dudu abamı *osmançıl*dan almış ğayrı. hī hī orda ğurbetden alıncı[┐] almaz, ⁽⁴¹⁾ gitmezimiş. babam óle dēr, annadırdı. asger uyúdæoıdu dērdi. hadi de Lize dēdiler. de Lizi Læiçine ⁽⁴²⁾ girdik bu yándan öte yánna geŞdik dēyi annadırdı. çocūdu[┐] tābi babamı L •ldünde onæiki yáşındaydım ⁽⁴³⁾ ben. hindi óle oıuydu ğuzum esgiden işde.

⁽⁴⁴⁾ ānadıııardı. ğa ◀yri şey *haççe* nene ānadırdı. *ardıynan ğamberi* L meselini. hī da a—ımızda yo[┐]. ⁽⁴⁵⁾ biliyi L Li? belki *mūlizeni* L a—ında oıur da. *arzuyna* L *ğamberi* ānadırdı. o meselleri bize ānadırdı. ⁽⁴⁶⁾ bayá yo[┐] sayılır ğuzum yáni. *arzuynan ğamber* ğayrı vuruımuşlar. ondan sōnam yēdi yıl ğamber ⁽⁴⁷⁾ gitmiş çalıřmıyá. anādın? evlenmēye. arzuyú burdan birine vērmişler. yēdi seneden sōna gelmiş. ⁽⁴⁸⁾ ğardaşı, ğız ğardeşı çēşmeni L başında □órüncük bilmiş. aynı ābeme benziyi ana dēmiş. va ğı ⁽⁴⁹⁾ ça fıır ge de bizde ğaışın ğızım dēmiş. ça fıırılmışlar. o □ún de arzu gelinæoılacāmış. ğına gēcesiyimişmiş. ⁽⁵⁰⁾ anādī? ben de gidiyim dú fıúne dēmiş. gitme dēmişler. anādī? aynı ābeme benziyi L. yō yō ben ⁽⁵¹⁾ de gidiyim o dú fıúne dēmiş. o gitmiş. řō yánna oturmuş. o da bu yánna oturmuşlar. ğarip ğayrı ⁽⁵²⁾ o durrumuş çalışsıynan. duru[┐]a bi de dēmişler řō vursun çalıřıyí dēmiş. ben vurusam ortaıı[┐] ⁽⁵³⁾ bozuıur dēmiş. vur vur sen dēmişler. neyse dēyi orda bişeyler dēyi dēyi hatırımda yo[┐] ğuzum ⁽⁵⁴⁾ yávrum. yēdi yılđan sōna buıdum dēyip de o beyiti sóleyincik *arzu* da yó[┐]arda buıdum aı ğınam ⁽⁵⁵⁾ elimden sildim dēmiş. anādī?

- ⁽⁵⁶⁾ seslerinden bilmişler.

- ⁽⁵⁷⁾ seslerinden bilmişler ğayrı hī. ondan sōnam ğayrı yē Lğatdan oıana gelinæoımuş. aııeym hazār. ⁽⁵⁸⁾ atınan giderimişmiş. hī atmış nişanı giderimiş. giderke atı L ğayrı elindē bi sóler bir şeker giderimiş ⁽⁵⁹⁾ ğayrı gitmiş. óle ānadırdı *haççe* nene ānadırdı. anam ço[┐] bilmezdi de. óle meseller ğuzum. hiç ⁽⁶⁰⁾ hatırımda yo[┐] ğuzum.

- ⁽⁶¹⁾ işte hastaıına dek geldi yázzı[┐].

- ⁽⁶²⁾ yá yázzı[┐]. tansiyónu yúsēmiş yá.

- ⁽⁶³⁾ tansiyón gēceden bu yánna ğuzum hasdayım. oıaca[┐] hepsi oıaca[┐] ğuzum da.

- ⁽⁶⁴⁾ oruş gelmeden biz de bitirelim de dēdim bu gidecek hocayá gidecek yáni. nēre gidece L? *nevşe fıere*.

- (65) hoca bunu L içinden meselâ ğır¹ kişini L içinden birini dinliyecek. ha oldu oldu işde.
- (66) hangısı □ özelise pū fan verecek hā.
- (67) ben de hangısını dedim. ğaş ğonuşmaları Lız ğaş dosyá olaca¹ bāım.
- (68) hā bunnardan kitap yapaca L.
- (69) hā kitap yapaca¹ hā.
- (70) benim oļan da hoca da o yānda *nevşe ferde* imamlı¹ yapıdı. şeyinde ğayrı. gitdim üs sefer gitdim ğuzum. (71) *nevşe ferde* Læiçinden geŞdik. *nevşe ferde* L ğaracaşarındaydı¹. içi □ özel içindē tabi geŞdik, oturdu¹, orda (72) ğonuşdu¹larımız vardı imam orda yapıdı. □ üççük hī *b•yük cāmideydi* üs sefer gitdim.
- (73) oļu L Lu?
- (74) hī oļum hindiki hoca oļum. o ilkin ora çı¹tı hocaıı Fı.

-31-

YERİ : KADINHANI/Merkez (Turgutlu Mahallesi)
ANLATAN : Raziye YILMAZ
YAŞI : 82
KONU : Karışık

- (1) amanæó füzü bilłahiæmineşşeydānirracim. bismilłarahmenirrahim. hoşgeldi Lız ğuzum.
- (2) ba¹æalē bunnarı L¹ı dersi varımış lafdan da. ona geldi. *hatça* nene Le lafæètdirdik *ırze*ları L. (3) ben lafæètdim. *ğadınan*ları Filan.
- (4) ne lafæèdecik ğız? súsæele.
- (5) gelmiş, geçmiş yāni ne olduysa.
- (6) ē ne olaca—?
- (7) ders, ders. ders olaca¹.
- (8) vaļļā esgi □ örenek işde *hatçe* da Fa iyisini biliyi. □ ördük, geçirdik iyi ¹ótū.
- (9) hā □ örup geçirdikleri Li ānadaca L. dur bi sorsu L?

- (10) *rājiye. rājiye yiľmaS.* aynenæ●le de rāJiye dèrik ğāri. of.
- (11) biliyi mi bāľım?
- (12) vaľľā do=sa, amān.
- (13) vā!
- (14) do=san ní dèdim ğız? seksen bir mi? seksenæiki mi?
- (15) neyse seksen dèyivèr hādi.
- (16) seksenæiki, seksen. geş filan de Filik ğuzum da. ğocadı= ce, ölecik de yoľ buľamadı=. (17) hindi óle diyrim k◦m, kimŞe yo=. hadi ben ğonuşum sen dinne. bó Fún bazar. hazā mubārek (18) □ún geliyi. hiş bi lāzım şe oľmaz mı?
- (19) belki gelir oľu L bē sormayá.
- (20) eh?
- (21) ne alınaca= dèyi geliræoľu L.
- (22) ná zama L gelir?
- (23) belki ikindin Filan.
- (24) vil◦ ne bilim vaľ? bilmiyrim vaľľā geleJek mi? hazār oruş dutacı Fı=. bilmiyrim herkej de (25) terli tñrlñ etmedik şeyler ğomadı. bizde bişey yo=. orucu nası dutacı=? bilmem ğārin. işaľlah. (26) o dutmayivèr. dutmayivèr oľur mu? dipdiri adam.
- (27) neresi dipdiri ğız? yāzı=.
- (28) benim mi ğızım? üçæoľum var. bi ğızım var. ğızım *ıľğında*. iki ğızı bi oľu vardı. ●ldñ. oľan (29) da. burda=ıľar da işde burdaľar yāni. bir Fæsānayide. biri burda, biri orda. varľar. *aľlah* ğurbanæoľdu Fum (30) *aľlah* acıľarımı □óstertmesin *hatçem* de.
- (31) óle.
- (32) pekæüzñlñyrñm şóle. bu zamannar lāzım oľmaz mı adam adama?
- (33) canı Lı sı=ma yāv. amān nèdece L? bizimkiler geliy mi hanı? benimkiler de gelmedi daha.
- (34) senikiler yānında duruyú. yāni senikilerne filan ne var? senikine filan üzñlmñyrñm (35) ben sa La.
- (36) vā □órdñ Fñ ğı?
- (37) maşşaľlah her şeyi L dñzñnnñ. da Fa da óle sa La imrene imrene ölüyrñm vah. iľā *hatice* dim (38) *aľlah* binlerce rāzı oľsun diyrim. hafdaľarca be La yèdirdi şeyi dèyrim otu dèyrim.
- (39) vah ot dē mi?
- (40) vaľľaha ğız. ossun.

- (41) marı̄. □úneyik, marı̄. vah sen de yoıaydı L ğız. yáh. gelinæoıdu Lu dèyi.
- (42) hā. ne dèyi *hatçe* de?
- (43) gelinæoıdu Fu L □únü hatırııyı L L₁?
- (44) oıdu Fum □únü?
- (45) dú Fúnü Lü.
- (46) buruyá gelin geldim.
- (47) şora anasını L.
- (48) her yèr açı Fıdı. *hatçe* de yánıma gelsin. benim ğuıa[┘] duymuyú ki. *hatçem* de gē biliyi işde. (49) her yèrlerim de açı Fıdı. bura gelin geldik. bi řsüz oıana geldik. şura evimidi. şurā işde (50) herkeş ne vèrdiyse múbāre Fe. şura doıdu[┘]. onnan işde iyi [┘]ótü idere éTtik. ne biléyim vaııā (51) üş dene, üş dört dene çocu[┘] şeyæétdik. méydana getirdik. işde her biri bi dāda. bilmiyrim. (52) o zamandan bu zamanāædar işde da Fa sürüşüyrük. da Fa da •lmedik duruyru[┘]. ğurban oıdu Fum (53) *aııah* ekme Fi nası yapıııyı? bilemiyrim vaııā. gendi Le iyi ba[┘] len. nası ba[┘]acam? bilmiyrim (54) ki. dē mi? ah hindi bildin işde. vaııāha, bilıāha şurdan şurayá gelmeye sürünüyrüm.
- (55) óle canım yèmin étmeye ne şey var?
- (56) ha iççik da Fa... yá □ózel ğuzum. łambaynan. łamba şey ğaz yá Fı, łamba, mūm. ne buıusa[┘] (57) onnan idare édiyedik. bişeyci Fimiz yo Fudu. hindi her şey... bişeyci Fimiz yo Fudu bizim. bek (58) fu[┘]āreyik. fu[┘]āreye geldik. haıā devamæédip gidiyrim. fu[┘]āre beni yarı yoıda öldü, ğodu, (59) gitdi. va senæöl. ben ben nó Fúrecem de? üş dene oıan seni dışarı mı ğoyáca[┘] len? gel de (60) bi ba—? işde bóle ğuzum. patetés gelirdi. so Fan gelirdi. birer kilo birer kiló. vaııāha, (61) bilıā ğoyáca[┘] [┘]ap buıamazdım. yère dókerdik.
- (62) fu[┘]āreydi yáv ğocası.
- (63) ne bilecem? ne hanğı birini dèyim ben sa La da? neler, neler. benim gibi, ba La dèyiler va (64) ey |si L. hayır. ben en [┘]ótü şey benim. niye diyse L? ben bek ço[┘] çekdim yo[┘]ıu Fu yáv. ebedi (65) da Fa çekiirim. hindi óle dèyrim vaııā □úmüş gibi her şey tertemiz. va hazā bi múbārek (66) □ún geliyi. hazār bişeyler aıınıp, ğonmaz mı şora? hah. oıanı L biri sánayide.
- (67) horda toııuyú.
- (68) onu L işi iyi. biri burdā iççik ğuıaz.

- (69) şeyi var. çarşıda *elmas* düK□án. şoşu satılan. dú Fúnnere giden. bunu Læõļu o. hı hı hı. o (70) hiş gelmiyi. benim mi? ba⊥ mayışım benim. of. ihdiyárlı⊥ mayışım var. o da üçæáydan (71) üçæáyá ne vèrillerse.
- (72) yō yo herifi L yo⊥.
- (73) onu ben bazara mı vèriyim? bayrama mı vèriyim? yèyim mi? içèyim mi? *hatçem* da Fa (74) □ózelini biliyi.
- (75) óle óle.
- (76) işde bóle ólecik. āmin āmin āmin. do Fa, *aļļah* ğurbanæoļduum *aļļah* acıļarını □óstertmesin (77) de. ha bunnarı L iççik şeyleri ço⊥. ne bilèyim? şóle pek sargın yèrleri yo⊥. şu bŊyük var. (78) bŊyük şo şurda.
- (79) o düK□ancı işde *elmas*.
- (80) daha necisi L? dèmiyi.
- (81) en bŊyük.
- (82) ğandillerde herkeşle ğandili L múbaræössu L, eli Li öper. ne bilim? ne Fúrür? hi habarı yo⊥. (83) niye óle oļdu? bilmiyrim. hiş gelmez. hTç. teleFon bile aşmaz. zati ben teleFon da iççik (84) çèp çèp teleFon şindi herkeşiki yá. benim ğāri çèp teleFonum filan yo⊥. év teleFonu. (85) onu da açmıyļar zāti. işde biriçi burda. biriç | de *ĝonyáda*. hTç ba⊥ múbārek □ún geliyi. (86) bayram geliyi. bayram da geliyi. bi elini öper ĝor gider. üş deneler. *aļļahæacıļarını* (87) □órmüyüm. ne dèyim? neş?
- (88) hayırılısı ossun.
- (89) hiş de üzülme. *aļļah* ğurbanæoļdu Fum *aļļah* şóle hayırılısını vèrsin. kóklüce iman, *ĝuran* (90) ğurbanæoļdum. bizim işimiz bitdi ğāri de. *aļļah* kóklüce iman, ĝuran vèrsin. *aļļahım* ellerine (91) ĝoymasın.
- (92) elæayá⊥ muhtacı oļma. yát, ⊥a⊥ du Fa ét.
- (93) ba⊥ oh. sanayideki *hatçem* □ótürdüler. ne bilèyim ben? □ótürdüle iyi. gelin çocū var. (94) bóle gelin mi? çocū var. çocū Fa bir hafda dadılı⊥ yápdım. ĝoļļarım ĝopdu. ⊥a⊥mıyí, (95) ĝonmuyú. saļıngaca ĝoyámıyım, aļamıyım. ayá Fımda, elimde bir hafda orda dadılı⊥ (96) yápdımæorda. of erişdeler oļdu. yú⊥aļaræoļdu. kómbeleræoļdu. ekmekler iki kere oļdu. (97) hindi ğāri çèşdi Liz ço⊥ yá. nörüyüm? makineler ço⊥. ĝonoļ yá⊥ışıyļar. tivriz mi? tTriz mi? (98) onnara doļuyúdu. vaļļaha billaha şólece □únā Lızı çekèyim. şūæadarına vèriyidi.
- (99) □únah ĝız.

- ⁽¹⁰⁰⁾ gidecem ġāri yoruğdum benæṭce dēdim. neş □órecen? otur. ıssızæevde neş □órecen? ⁽¹⁰¹⁾ ıssız evde iyi de. hiçæoġmaSsa ayá ƒımı uzadı nı bi oturuyúm. bayá. yoruğdum ṭce yáv. ġoġlarım ⁽¹⁰²⁾ ḷaḷmıyí yáv. şu yáşda ben nèdecem çocū yáv? getirler, ġapıdan ġoyúşurduġar. daha ⁽¹⁰³⁾ gelip de ba ḷa şūæadar bişey getirecek. vaġġaha billaha *hatçe* inan.
- ⁽¹⁰⁴⁾ yá evġat boş yáv.

-32-

YERİ : KADINHANI/Meydanlı Köyü

ANLATAN : Raziye/Melisa/Hanım

YAŞI : 72/69/83

KONU : Karışık

⁽¹⁾ ġonuşalıım ġuzum. sen kimsi ḷ? ne bilem vaġġaha adamġar oġsa da hep gitsek hepimiz ġonuş ġuzum. ⁽²⁾ ġonuşuruz. va ġuzum şóle şunu ḷ üstüne otur. gel hele. ge ġuzum şura otur ġuzum otur. adım *ırāziye*. ⁽³⁾ yétmiş bir.

- ⁽⁴⁾ aman ben ġonuşmuyúm.

- ⁽⁵⁾ buraġıyım ġuzum bura. buranı ḷ yerlisiyim. ben işde yétmiş bir senedir buradayım ġızım. bu da seksen ⁽⁶⁾ yáşında bu da burada.

- ⁽⁷⁾ seksenæüç yáşın...

- ⁽⁸⁾ seksenæüç neyise. o da var. o da buraġı. hepimiz buraġıyíḷ ġuzum. evli •ldü ġocam ġuzum. var üş ⁽⁹⁾ oġum var. ikisi *ġonyáda*. biri burda. bi tecik gelin var.

yánımda. ğız ğadınæabam sen daha iyisini ⁽¹⁰⁾ bili L. bi ļaf èd hele. vaļļā biļļā sen biliyi L. ğadınæabam a¹ ğadınæabam aļļahæaşġına.

- ⁽¹¹⁾ ne døyim ğız? ne døyim ben?

- ⁽¹²⁾ esgilerden sen biliyi L yáv. ha esgilerden ne varısa.

- ⁽¹³⁾ hayvāh.

- ⁽¹⁴⁾ vaļļā a¹ ğadınæabam sen biliyi L. vaļļā.

- ⁽¹⁵⁾ eskilerden ne oļaca¹? ne bilèm esgilerden □úlüm ha esgi. unudTum giddim de seksen ğaç yáşımda.

- ⁽¹⁶⁾ dú Fúnneri dú Fúnnerimiz oļurdu burda işte. *melise* ļaFæèt ğız □ózelce ğız ne oļaca¹?

- ⁽¹⁷⁾ daşıļļa dúmbēnen oļurdu.

- ⁽¹⁸⁾ yázzı¹ ļaFæèt.

- ⁽¹⁹⁾ ļaFæèt døyi L. ne ļaFæèdecek?

- ⁽²⁰⁾ ļaFæèt ğız dú Fúnümüzü. işde ğız evine. ļaFæèt ğız *melise* ļaFæèt ğız. ben vaļļa benim ğafa yo¹ ğız.

- ⁽²¹⁾ duļa¹ duļa¹. biziki duļa Fıdı ğızım. ğafamıza fes giydirellerdi. eveli L fesini. ondan sō annımıza morļu ⁽²²⁾ bāļalļardı. onu L üsdüne kefiye bāļalļardı.

- ⁽²³⁾ ğırap bāļalļardı.

- ⁽²⁴⁾ ondan sōna ilk bo Fún ġına gēcisi □únü şey édellerdi. ġına yá¹alļardı. értesi únü de gelin çı¹armayá ⁽²⁵⁾ aļ duļa¹ yápaļlardı. üş □ún sürüyüdü eveli. hindi ik ļæún. yemekleri işde...

- ⁽²⁶⁾ hepisini yápaļlardı ġuzum.

- ⁽²⁷⁾ ne varısa yápyıļar.

- ⁽²⁸⁾ şindi yáni yá bamy®, piriç pilávi, bulġur pilávi her şeycik var. iļahana sarması, yápra¹ sarması onnarı.

- ⁽²⁹⁾ o eveliydi. hindi yo¹

- ⁽³⁰⁾ işde eveli işde. eveliki o eveli. hindicik piriç piláviynan şe bamyá çorbası, yoġurt çorbası édeller ⁽³¹⁾ işde hindi. hindi bunu édeller. esgiden de hepsi varıdı. varımış.

- ⁽³²⁾ y'n Furdunan dóġme. yō dóġme.

- ⁽³³⁾ pircinen de yápaļlar. dóġmeynen de.

- ⁽³⁴⁾ bizim burda dóġmēnen yápaļlar.

- ⁽³⁵⁾ yō o yo¹ ġızım. su böre fi.

- (36) eveli su bōrē oļuydu. hindi.
- (37) piriç pilávi su bōrē.
- (38) açarsı ˘ yú˘ayı. incecik açarsı ˘. ondan soĝnā icicik şóle hafif şey èdersi ˘. saşda. açarsı ˘. üç yú˘a (39) açarsı ˘ tepsiye. üstüne etini saçarsı ˘. yâĝını. gèrisin gèri üç yú˘a dā açarsı ˘. o biter. soĝna da (40) ĝāri şeyda bişirrik. ocaĝda. bişirrik. gelen musāfirler yèr onu. vaļļā oruşda ne yápaca ˘ ĝuzum? saļata (41) yápaca ˘. yú˘a yápdı˘. ekmek yápdı˘. ˘ómbe yápdı˘. ıramazana. erişde de yápdı˘. işde bunnarı yápdı˘. (42) hā yèmeye. ma˘arna yápdı˘. hamır ma˘arnası. ō y∆mırtaļı oļur. hind˘ şey˘ ĝırarsı ˘. unu elersı ˘. (43) y∆mırtayı ĝaç y∆mırta ĝıraca ˘? otuz. ĝırarsı ˘. y'n ƒurusu ˘. ondan sō onu èdersi ˘. açarsı ˘. bu ĝadar soĝna (44) açarsı ˘. saca ĝorsu ˘. hemen şóĝle bi çevirisi ˘. gèri aļırsı ˘ onu. ondan erişdesini ĝıyársı ˘. ĝaļan ondan soĝnā (45) şeyini de ma˘arna ĝıyársı ˘. hā onu da ma˘arna ĝıyársı ˘. ĝaļ∆rısı ˘. hazır durur. bişirmèye.
- (46) aynı siz aynı bóĝle ĝuzum.
- (47) hoca da nèdecèse bunu? benim duļā nèdecek hoca?
- (48) hī yázzı˘ nó ƒürsü ˘? bu çocu˘ o ˘a şeye gelmiş.
- (49) tābi tabi ĝuzum. eveli de ĝuzum makine varıdı. ĝırım makinesi. sözüm yábana atınan makineynen (50) işlellerdı. avradļar desde ƒi ĝaļdırıļlardı. yí ƒın yápaļlardı. ondan soĝna gidellerdi èrkekler yú˘lediller (51) gelillerdi eveli. ondan sō. dúven sürellerdı. hā çitçilik. dúven sürellerdı. □ózelcene yí ƒaļlardı. sav∆rıļlardı. (52) deneyi çı˘arıļlardı şorayá. eveli óĝleydi. hindi hindicik biçer. getiriyi avradļar hazır yiye.
- (53) bahæale şō cin□án bu yándā cin□án. bu yándā cin□án ĝızım. öte yándā˘ılarda...
- (54) yáļan ĝuzum yáļan.
- (55) ĝonuşdur onnara.
- (56) ĝonuşuyru˘ ĝonuşuyru˘.
- (57) onnar ĝonuşamadı. gene ben ĝonuşdum.
- (58) gene cin□án ĝonuşuyú. cin□án ĝonuşuyú ĝene.
- (59) şa˘a yápyı. yō yō ĝo ˘şum. git hadi bē. ĝaļ∆rı ˘ ĝıļdirisi. ĝıļdiris. git.
- (60) yá ĝuzum sen de ĝuzum nèrelisi ˘? ĝonyáļı mı?
- (61) ˘ólütöļļuyúm dèyi yá.
- (62) ˘ólütöļļu kimi ˘ ĝızısı ˘ ĝī? bilecek gibi oļdum şóle bi bu yánna dön. cıļĝılardan. tamam cıļĝılardan. (63) cıļĝıları ĝonuşuļlar ˘ólütöļļu cıļĝıları. ĝonuşuļlar

ğuzum. iyi. *enveri* L. oļu. gızısı L. torunu. iyi ğuzum ⁽⁶⁴⁾ *aļlah* ömür vësi L. ğuzum. *aļlah* ömür vërsi L. bizim *médannıynan* L. *ólũtoļu* bir barabar. ikisi. dib dibeyik ⁽⁶⁵⁾ barabarıL. ğuzum. *ğaraseviç*, *ólũtoļu*, *médannı* işde.

- ⁽⁶⁶⁾ eveli bóĝleydi ğuzum başğa da...

- ⁽⁶⁷⁾ nō Ƒürsün? yáziL. óĝle ğuzum. saĝoļ yáz ğuzum işde. buranı L. adet işde gelene Ƒi aynı *ólũtoļuynan* bura ⁽⁶⁸⁾ aynı. aĝnadıļlardıL. mesel de kim biliyi?

- ⁽⁶⁹⁾ ğarev oynuyúduL. *ğarev*. fasülleyT şëderdik sayárdıL. ondan sōna aļırdıL. hindi şóĝle yí ƑardıL. şuruyá. ⁽⁷⁰⁾ hindi ben aļırdım bi şey şurda bi tek ĝaļırdı. ondan soĝna bu L. a ĝorduL. bi. bi şo L. a ĝorduL. bi şo L. a ⁽⁷¹⁾ ĝorduL. óĝle ğarev oynardıL. eveli. işte ğarev oynuyduL. eveli dú Ƒünnerde oyún çıL. arıļlardı. oĝlan oļuylardı. ⁽⁷²⁾ érkek oļuylardı. ĝadınnar érkek oļuylardı. oyún çıL. arıyıldı. onnar şëtmezdi, ĝarışmazdı ĝarıļara.

- ⁽⁷³⁾ vaļļā biliyrim. vaļļā ğuzum kimi piláv bişirir.

- ⁽⁷⁴⁾ piláv da de Ƒel. bulĝur da bişirilir.

- ⁽⁷⁵⁾ o āşure burda çoL. şey meşur...

- ⁽⁷⁶⁾ o oĝle o aşure de Ƒi. bizim burda kimi piláv bişirir da Ƒıdır. kimi ekmek yRılar. kimi helva da Ƒıdır. hī onu ⁽⁷⁷⁾ yáparıL. ondan kimi hoşaf bişiri da Ƒıdır.

⁽⁷⁸⁾ kimi toyĝa aşı bişiri da Ƒıdır.

- ⁽⁷⁹⁾ aş çorba bişiri da Ƒıdır. bizim burda da onnar da Ƒııyı. hī tābi.

- ⁽⁸⁰⁾ *ğadınandan* bizim buranı L. hiş fargı yoL. gızım aynı. yázzıL. iyi ğuzum bóĝle.

- ⁽⁸¹⁾ işde bóĝle ğuzum. vaļļā başğa da bişey yoL.

- ⁽⁸²⁾ o—udu—. bes sene o—uduĝæilkoL. uļda ğuzum. beş beş de o—umuşdur. ben beş sene o—udum.

- ⁽⁸³⁾ oL. uduL.

- ⁽⁸⁴⁾ beşæoL. udum.

- ⁽⁸⁵⁾ bes sene o—udum ğuzum. beş sene o—udum. o—uļumuz da aşşāda ğuzum.

- ⁽⁸⁶⁾ hī aşşāda. gelirkene orda aşşāda oL. uļ.

- ⁽⁸⁷⁾ beş sene o—uduL. var. saĝlıĝæocā da var. hepisi var. saĝlıL. ocā o—uļu L. dibinde. yo bizim L. óyde var. ⁽⁸⁸⁾ saĝlıL. ocā var da

- ⁽⁸⁹⁾ var ğuzum da gelen yoL.

- ⁽⁹⁰⁾ geldi. geçen sene varıdı da bu sene yoL. geçen sene...

- ⁽⁹¹⁾ geçen sene de yo Ƒudu.

- ⁽⁹²⁾ varıdı ĝız.

- (93) yō yō yo[⊥].
- (94) hindi geliyi burayá. adamlara inneyi vuruyú. ipl[⊥] vuruyú gidiyi sālīgæevinde.
- (95) vaļļā onu bilmiyrik ğuzum hazār.
- (96) ğadınæabam bilir belki. ğadınæaba.
- (97) ne bilèyim? vaļļā ben.
- (98) yáv mèydanlı [⊥]óyü mèydanlı [⊥]óyü ğāri...
- (99) o burda durmadı ki bilse.
- (100) gezdim.
- (101) ğocası mēmurudu.
- (102) yō ğuzum yō beceremeyem da ondan. vaļļā yō satmam...
- (103) vaļļā ğuzum işde bild[⊥]miz bu. esgini [⊥]şeyi.
- (104) melise.
- (105) melise. atmış do[⊥]uz.
- (106) beniki de rāziye. yètmişæiki yášında benim.
- (107) seksenæüç. hanim.
- (108) ğadın ğadın. hanim hanim. ğadın dèyiler de.
- (109) vaļļā daha ğo [⊥]şunu [⊥] biri geliyi işde. ğıļdiris geliyi daha.
- (110) cin□án. tam cin□án.
- (111) o da baba [⊥] [⊥]? iyi iyi. sen ğonyádası [⊥] dē mi ğızım? nevşe firli misi [⊥]?
nevşe fir dē şey o da [⊥]óy. şey bura ⁽¹¹²⁾ ğonyá torpā. ğonyá torpā.
- (113) evli misi [⊥]?
- (114) be[⊥]ār. belli duruyú.
- (115) vaļļā ğo [⊥]şudan ne oļaca [⊥]? ğo [⊥]şuļarnan hiç dā tēl ğırmadım şō ğıļdirizinen.
hiş do füşmedik.

YERİ : KADINHANI/Osmancık Kasabası

ANLATAN : Gülay ÖZDEMİR

YAŞI : 48

KONU : Karışık

⁽¹⁾ adım □úlay. ıır sekiz yaşındayım. buralıyım. ekmek yapıyoruz işde. āşamdan yú ıurdum hiç iyi ⁽²⁾ olmamış bu da. ā şey edecēdim. aman üretme ğara da yú ıuraydım. bóle olmuyú hazār. iyi olurdu. ⁽³⁾ her zaman iyi oluyúdu. iççaıar ğızdına heral şey oluyú, cıvımış. eriyip gidiyi. •zü ğayrı •zsüz olmuş. ⁽⁴⁾ şuna baısāne uzayıp gidiy. bezeleyece ı amān desdeleyece ı hā. yoı ğız sen otur. biTti sāten bu ⁽⁵⁾ ğaldı. oruca erişde yapıdıı. yapıdıı. işde hindi ekmek yapıyız. y® ğece y®lamayá safırdı. bóle işde.

(6) dú fúnüm de iyiydi *aļļaha* şükür.  óyde dú fún var şindi yá—ında. yárin başlıyı heraļda. oruca dek geliyi (7) tam da işde. ğızæā oļan ğız ğaçırmış. şeye nişannısını v rmemişler heraļda. onu ğaçırmış. h  ge . (8) asgerden geldi. on beş   n  L i inde bu f z de ğız ğaçırmış gelmiş. dú f n  decekler. işde tanıdı  d . (9) şu şeyde. ařřā mahaļlede. han  *fadimana* şey aļ *fadimana* aļdıydı Lız yá. gelin ğız *ayseli* L gelini. (10) onu L mahaļlesinde. h  onu L mahaļlesinde. şey oļaca  dú f n oļaca . h  bura *fadimana* da buraļıydı.

(11) vaļļā   ld ne iyi işde. bi tecik aradı. o mu aradı? sen mi aradı L *vesile*?  zcanı mı  zledi L? řevvaļ (12) iyidir iyi. řevvaļ iyi mařřaļļah. şeye gidiyi işde  reře gidiyi.  o  başarılıymış. vaļļā  o  şey. (13)  o  başarılıymış mařřaļļah. h   o    zel o—uymuş  o    zel. geliller. ge en biz ora giTtiydik işde. (14) bayá on beş yirmi   n oļdu mu? oļmadı aļleym. gelik gidiyeler işde. dú f ne geldiler. haļasını L ğızı (15) ğız gelin  ddi. haļası *nazmiye*. o ğız gelin  tti. orayá geldiler, giTtiler. oruca geli L d dim b  fez de (16) *y nus* sına va gidecek. gelemeyecek. h  benim oļan. şeyde işde *istanbuļ*da. ğızıynan oturuy . h  ğızı (17) var. h  ğızı oļdu. polis. polis ğocası. burda ge iJi  retmenlik yápdı da. ge iJi oļara  yápdı yáni. ataması (18)  ı madı. o fun sona ataması  ı asıyá  retmenlik yápdı. ğene de  ı madı ataması. polis l  e başvurdu. (19) polis oļdu. yáni amin amin. ğurban oļd m *aļļah*. gitmi... vaļļā bilmiyim işde. şeyleri  ı—arsa gidecek. (20) *ısdanbuļ*da. iřaļļah keşge do fu   revi ossa yá hani yá. oļmaz. giderimiş, giderimiş. h  hangısı ki? (21) h  o d . ğızdan Filan polis oļan oļdu mu ar—adaşları Ldan? ğocasından.

(22) vaļļā sen aş Filandırısı L. sa f  ekmek Filan y layálım. h   le mi? h . n rde yá? *mustafa* abi n rde (23) yá? h  iyi oļmuř. sen ne oļduydu L? ge en anne Li   rd y d m ben şey hastanede. yo yo anne Li   rd m. (24) *vesileyi*. orda Laf  t ğonuşduydu . h  işde d yi durdu durdu d yi *fatma* senden i in. nasip d yi. iTtiba (25) hindiyá işi Li eli Le aļmıř oļacadı L.  oğdan. n yse hayırlısı. belki b le hayırlı.

- (26) ne o uy  L abļa sen şimdi?

- (27) *s meyye* n rde o uydu yá? h  benim *s meyyemi* L adından. h  *s meyye* de  leydi yá hiş seslenme. (28) benim *s meyyem* de  le sessizidi.  o  sessizidi. y  n rden gelsi L? na zamandı? oruşdan   şeyden (29) geldilerdi işde.

- (30) ge en sene bayramda burdaļarıdı.

- (31) bayramda burdağardı. ğurban bayramı, oruş bayramında burdağardı. bi de geçen şeyde geldiler. (32) amān nisanda de ƒel mi? nisanı L başıydı. o zaman geldiler işde. bi de oruca Filan bu sene gelemezler (33) ğayrı herağda. ev daşıyaca=ğlar. evden daşınaca=ğlar.

- (34) *sułtanbeyi*.

- (35) *sułtanbeyi* de şeye oturaca=ğarımış. ğarşıda dēyi. nēre dēyi vağğā? şeyi L adını da dēdiydi yá.

- (36) yeri belli oğmuş mu?

- (37) dutduğlar yá evi.

- (38) dutduğlar mı?

- (39) dutduğlar. dutduğlar da boyánaJāmış. işde oruşda daşınaca=ğlar herağda.

(40) şey diyálize gidiyi işde. sālam gibiydi böbrekleri hastağanmış. daş düşüre, daş düşüre. diyálize (41) gidiyi işde. kim bu? şey bildT? bu kim bildT? hı óle? hā çek. hī óle işde ev daşıyaca=ğlar. biz gidemēcik (42) herağda. ğayınbubası da amelāt oğuyú. sümeyyeni L L-i? burda burda. burda muğtarıdı ğayınbubası. onu (43) vėrdTmizde muğtarıdı. işde şindi muğdar da de ƒel. ğayrı muğdar de ƒel. bi dā atama şey eddi amma oğmadı. (44) aday oğdu yá. oğmadı. hī oğmadı hindi şey yáni suƒacığı=ğ yapıyı.

(45) *sümeyye vā □úldene* yirmi sekiz yaşında mı? hē ben de yi ƒirmi do=uz sene oğdu o zaman ba Lada. hī (46) bi yaş var aramızda. hī. iyi mi? hepsinden iyi mi? herkez óle dēyi □úldane... işde. tabi. dörd beş (47) aydır... gelinci getirdi L yú=arıyá. az ğağdı. şu ğağdı. vağğā edemedik. bó ƒün... ço= cıvı=ğ oğmuş ham△r. bi (48) de □úççük □úççük ediyiz. □úcü b●yük =ağkmıyí ki. =ağ=ımyí ora varasıyá bölünüyü. ham△r eridi gidiyi. (49) yánımda. yánımda iyiyiz ağğā şükür şindilik. var iki tāne.

- (50) var iki tāne.

(51) y® óle işde. y® evlenmeden oğmaz. evlendi L gelin oğdu L giTti L L-iydi oğur. neyse tabi canım hayırğısı oğsun. (52) onu L işi yo= seni L de işi L var işde. tabi tabi óle. orası óle. *cenabağğah* oğsun inşallağ. *ağğahım* (53) huzur vėrsi L herkeSe.

(54) kime kime gitdi L yá? vā bó ƒün gezdi L hepisini? on beş dağğa. sesi bizim sesimizi kime di Lneddirece L? (55) hī yázaca L. tabi tabi. bundan önce =ómbe yapıydı=ğ. o =ómbeni L ekmē Filan ço= gózel oğduydu ham△rı. (56) hī o niye óle oğdu? bilmiyirim. haşğaşğı yapıydı=ğ. bayá biræay Filan oğdu onu yapağı. táh eriyip gidiyi (57) ham△r vağğā táh. vağğā herağda ondandır. ondandır. biTtTnde yapıyız. az

yáparsa¹ on beş □ún de bi haftada. ⁽⁵⁸⁾ ço¹ yáparsa¹ biræayî buluyú. hindi diFrizler çı¹dı yá. diFrize göyúJuruyú yüze gidd¹mize. insana èpéy ⁽⁵⁹⁾ gidiyi. beş gutuydu ⁽⁶⁰⁾ işde gâş şinik oľuyú? dörd buçu¹ şin¹di. dörd buçu¹. yázi¹ yápamazdır gáyri şimdi. hangısı? *merve* mi? ⁽⁶¹⁾ sen çalış dersi ^Le. şekeridi yázzı¹. vaľlā eriddi eriddi onu. hī. *hügümet gadin* mı? dèyiler. hügümetl¹ ⁽⁶²⁾ gáľmadı ki yázzı¹. am¹n am¹n ğurban oľdüm *aľlah. aľlahım* kimselere vèrmesi ^L. zor oľmamı? işde ⁽⁶³⁾ evlenecek oľanı ^L anası yo¹. •ldü anası. ğızı gáçırdı. bubası evlendi *ıľğında*. onnardan ayrı. dedesini ^L ⁽⁶⁴⁾ yanında dedesi everecek. hī dedesi everecek. birini everdi. yanında. □úççü Fünü everdi. bu o—uyúdu. ⁽⁶⁵⁾ sonúnda nası oľduysa o—umadı. asgere giddi. asgerde de ğızı ayárlamıř alleym. o—udü yerde miydi? o—udü ⁽⁶⁷⁾ yerde. vaľlā bilmiyim ben ne o—uyása işde o.

- ⁽⁶⁸⁾ şey dèyi o dörd yıľlı filan ğazanmışımış da.

⁽⁶⁹⁾ ğızı □órünce heralıda o—umadı. hī. yō buralı dē o—udü yerden ğız. o—udü yerden. hī niřannıľıydı. nişan ⁽⁷⁰⁾ ğoyduľarıdı. nası oľduysa caymışlar. ondan sona ğız devamlı asgerdeyke devamlı ğonuşurumuşumuş ⁽⁷¹⁾ nişannısıynan. nişannısı devamlı ğonuşurumuş. asgerden geleli de on beş □ún Filan oľdu oľmadı. aľmıř ⁽⁷²⁾ gelmiş. ğız gelmiş yáni. ben geliyim. Filan yerde sen beni bekle dèmiř. hī ğız rāzı ğız. ğız rāzı oľmasa ⁽⁷³⁾ nası getirecek? getiremez. hī sa fñľ *aľlah* rāzı ossun. onu da gáľdırdı ^L. bi yó—arı gideJek. yó—arı barābar ⁽⁷⁴⁾ □ótürrüz. dur şu. şu da bitsin de dur. hı hı asıľıvır ha. biteJik biteJik beze gáľdı sāten. bi de bu □ótürdü bi zāten. ⁽⁷⁵⁾ bu ğadarını □ótürdü.

- ⁽⁷⁶⁾ hı bu ğadarını □ótürdüydüm.

- ⁽⁷⁷⁾ yó—arıyá serneddi geldi. aynı bāba ^L yó—ardā? hī ekmeg y@ľayáydı ^L da hadi sen de *aľlaha* emanet oľ iřaľľah. iyi. ço¹ da üsdü ^L de şey oľdu heralıda.

- ⁽⁷⁸⁾ yúmuřa¹ ekmegæaľ abľa.

- ⁽⁷⁹⁾ ekmegæaľınmadan gidilir mi? ço¹ seľam sóle anne ^Le.

- ⁽⁸⁰⁾ seľam sóle abľa.

- ⁽⁸¹⁾ ge sen şunu vèr de bi dıryá... hadi □úle □úle.

-34-

YERİ : KADINHANI/Örnek Köyü

ANLATAN : Nuriye

YAŞI : 78

KONU : Karışık

- ⁽¹⁾ sen y•rū fūm dē geç. sen şey yáp. ba=æale Őu civarlar yūrūktür. siz o tarafa gitme L.

- ⁽²⁾ gēne de bi gōcǎæārı buldunuz. heæy®r∆m ne dēyim? sor ba—ayın. ādım *nuruyá*. y®Őım yetmiş yedi ⁽³⁾ yetmiş sekiz varæiŐde. ēvli de fel. •leli herifæonæiki onæüŐ sene oğdu. var. yedi dene. on dene ⁽⁴⁾ oğdu, üçü •ldü yávr∆m. ba—amadı=.

yörükçülükte. ar—amıza sarındı¹, göla Llarına maļ □útdük, ⁽⁵⁾ deve □útdük, geçi □útdük. burayı h•kümet şeyæetdi, yerledi bizi. bizæesgiden *āyдын* taraFında a¹şe Fer ⁽⁶⁾ da Fı vardı. *sulţan* da Fı. orlarda maļlarımızı yáyladırdı¹, gışla, yáylardı¹. ordan □óçē, burdan divelere ⁽⁷⁾ bi sardı¹ mı diyelimkine *ğadınanna* ğonardı¹. ordan bi □óçerdik, sa L-a diyeyin a¹şe Fire ğonardı¹. ⁽⁸⁾ □óçüyódu—. maļlarına ğayrı. çocu¹larımızı sırtımıza sarınırdı¹.

⁽⁹⁾ çadırımız ğara çadırlarımız vardı her ğondumuz yere dutardı—. içinde ne olsun işde *yörü Fū* L pek ⁽¹⁰⁾ b•le a Fır eşyası olmaz. yiyecēmizæun, yátacāmız yáta—. altını◀n yázgısı keçe, haļı keçe. şey keçe ⁽¹¹⁾ yú Ldan keçe dókerdik. o keçeleri yázınırdık. onnarın ğaļabası az oļurdun. çoJu¹larī kimini sırtımıza ⁽¹²⁾ sarınıdı—. sarınmadımız deşe yú¹leri yú¹lerdik. arasına da çoJu¹larımızı sarar, □óçerdik. öyle. ⁽¹³⁾ öyle alışdıydı—æişdē. ne bilen yávrum nerde yáşıtlarımız •lüse mezerli¹larımız o L-a ğoyúfuru ⁽¹⁴⁾ geçer giderdik. nere giderse Læorda işde öyle bi yáşantımız oļurdun yávrum.

⁽¹⁵⁾ dü Fünnerimiz iyi oļurdunæemme. dü Fünnerimiz o—untu o—uļlardın yáylaļarı L *yörüklerine* neyse. ⁽¹⁶⁾ dosda, şeýe. daFuļuna ondan kere aļlı duğa¹ yápardı¹ böyle. irenkleri L kimi aļıdın, kimi ğırmızıydın, ⁽¹⁷⁾ kimi puļlu şeýleri oļuyú yá eşe. o puļlucaļardan oļudun. bunu öyle bāaļlar, o duğā keydi ⁽¹⁸⁾ mi nası oļudun hindik bēyázlardan ğ•zelæoļudun. şaļvar da oļurdun. şaļvarlıdan da oļurdun. ⁽¹⁹⁾ üçæetek keyen de oļurdun. h•yle etek dikiveridik. eveli ma—ine mu—ine yo¹ yá. ellerimizde. öyle ⁽²⁰⁾ de oļurdun işde ne bileyin?

⁽²¹⁾ yemeklerimiz, maļları eserdik. d•me döverdik. d•meyi dövdük mü keşkáh yápardı¹. ğaļırmayı ⁽²²⁾ ğaļırlıardı ğazannarda. onu Læüsdüne ğaļırmayı dókerdik.

- ⁽²³⁾ ço¹ □úzel. y•riklerin meşur yemekdir.

⁽²⁴⁾ yáhnı yápardı¹. o ğaļırmay keşk® Læüsdüne dókdün ço¹ ğ•zel oļur. hē onu etli yáhnı yápardığæişde. ⁽²⁵⁾ canı L ne isderse. her şey bizdik. etne irgili ço¹ yápardı—. işde pek zebzē ekip de zebze yiyemezdiğ ⁽²⁶⁾ satın aļırdığæişde. peynirne mūnürne de Fáširidik. □óş gederken. ondan kēri. hē yá.

- ⁽²⁷⁾ o zaman sebze zati bu ğadar mēşur de Fildi ki.

- ⁽²⁸⁾ hē canımız bişey istedi mi bahçaļara...

- ⁽²⁹⁾ porta¹aļı bilen var mıydı ba—aļım.

- (30) hē porta—alı bile çor çoJuğæişde ne bileyin? vaļļā bi bāçalı yere ğondu[┘] mu alırlardı. geder ğadınnar (31) nesine sa[┘]ıyı? isderdin. doļduru gelirdin.

- (32) şey tarafı *aydın* tarafı var yá. o taraf...

- (33) *āydın* taraFını ben başğa yeri... āydın taraFına gederdik.

- (34) □úzelidir. biz de □órdük.

- (35) çoJu[┘]u[┘]dā şeyini a—ıımæmedi. ō *aydın* taraFına getd[┘]miz iyi a—ıımda. ğonardı[┘], □óçer. burdan (36) bild[┘]miz sa[┘]a dedim yá. bu □óşdük mü o *başğuyú* ğada[┘] yere geçer gider ğonardı[┘]. ordan bi tā (37) saraydı[┘] *ğadınanna* dŃkili varıdı[┘]. işde ●yle ●yle ●yle inerdigæorayá. biræayda tā ğışla yóluna varıdı[┘]. (38) orayá ğayrı bi otlağæalırdı[┘]. orada bi otlağæalırdı[┘] b[┘].

dēfeni Lætini ğasaba verilerdin. (39) yenir dēfeni L[┘]eti de. ●yle dēje bile sat, almkya gelilerdi ğasapçılar. az yaşlı olan dējeleri (40) sataļlardı. onu sucu[┘] yapaļlardı ğayrı. sucu[┘] yápdırıļardı. ğene de vardır da işde buļlarda yo[┘] ğayrı. (41) *aydın* tarFılarında *yörük* var yá. var var var. *sarayeçili* deller. ondan keyri *tırsar yörü* Fū deller. var (42) o taraflarda. *tırsar yörü* Fū oļu[┘]. *tırsar yörü* Fū de oļuyú. ben *ğuşadasına* geTt[┘]nde...

- (43) aynı oļur da ırsı far[┘]ı yáni.

- (44) *ğuşadasına* geTt[┘]mde...

- (45) [┘]omşu[┘]ca[┘] nasıl ayrı ayrıız? oļlar da öyle.

- (46) ben geTt[┘]mde benim a—rabam varıdın. bacımı Læōļu. yánına gezmeye giTtik. dējeleri sarmışlar, (47) □óş □óçerken dutdum séyritdim ğayrı. üsdüne de çoJu[┘]arı, ufa[┘] çoJu[┘]ar sarılı. hē işte ●yle (48) yaşantımız oļdu yávrum.

- (49) şimdi hayla var. bi ayle var. geçen televizyonda □ósterdi. ğara çadırılı. hē.

- (50) ğara çadırıla, ğara.

- (51) babaļarı ●lmüş, çocu[┘]lar şeylerini devamæTtiriyóļlar.

- (52) *mersin* taraFında benim ó Fún *sādiyeni* L[┘] ğızı, ōļu şeye getdi yá. *mersin* taraFına bi geziye getdiler (53) yá. dēy ebe dēyi dējeleri L[┘], dējeler var dēy, çadırılar var dēy, bizlere ūradı[┘] dēyyó.

- (54) var var bize *antałyadan*...

- (55) bize dēyyó yemäk yápdı,

- (56) dā yámaşlarında çadırılar var.

- (57) yemäk yápdılar, yemäk ğoduļar dey, □órse L[┘] bi dēyyó. maļları var dey, çadırıları ğurmuşlar, ğurmuşlar dēyyó.

- (58) herkeş kendi işiyle meşqúļ
- (59) kendi işiyle meşqúļ. çoı iyidın yávrım. çoı iyidın, çoı iyidın. vaļļā çoı iyidın. deşe goşu keser (60) deller. hindi ikisi biribirine hasım oļusa. o oçer başğa yere geder. o oçer başğa yere geder. (61) unudurļar, gedeller. unuduļlar gedeller vaļļā işde •yle. •yle yáşantı. yörü Fü L yáşantısı •yle.
- (62) dü Fünneri ozel oļur. dü Fünneri bayraıı. çadırı L şeyine bayrā dikeller. türk bayrānı. ondan keyri (63) daļuļları dövdürüler, hanı bazısı da gacıırır hanı dāda, daşda. edemiye ◀n. hī dutdūnu gacıırıļlar. (64) emme dü Fün eden de çoğaoļur.
- (65) sen burda mı? nerdesi L?
- (66) be ◀n burdayım.
- (67) amān hiç bildi fim mi var? hanı sen uļğında deyil vardın. uļğın mı oranı Læadı ney? - (68) uļğında bitdi iş yāv.
- (69) iyi iyi ne farıyıı? ne ede L? adamı L biri.
- (70) dāæıyı oóræev temizline ūraşıyı o da bi yá fıyı bi ruzğaræesiyi.
- (71) yürükleri L şeyine aradıırıyı.
- (72) be La şeyi soruyļar yörü Fü L oçmesini, gonmasını.
- (73) neyi?
- (74) yürükler oçer, gonardıı yá.
- (75) ıırt mu?
- (76) şey şivēyi. gadınannıymış.
- (77) le mi? hoşgeldi Liz.
- (78) vaļļā işde yávrım •yle. dü Fünner ozelæoļudu. üç gün dü Fün edeller. üç gün. oyunnar vaļļā bi oyunnar (79) oļur. gıııæoyunu oynadı. vaļļā gıııæoyunu oynadı. neçe oyunu •yle oyun bilenler vardı. (80) biribirine böyle gıııæataıdı. çoı ozel oļudu. başğa işde daııı vardı, •yle dü Fün.
- (81) yemek verilir.
- (82) yemekler verilir. hindi o haıayı oıuyú mıydı o zaman? o pek iyice aıım ermeyi.
- (83) bizim burda şimdi mesel ilk ún bayraıı dikilir. cumay ünü. cumartesi yemek verilir, pazar ünü (84) gelinæaıma oļur. aışam da ıınası oıur ıızı L.
- (85) aynı buranı L edetibı üç gün.
- (86) şimdi şey de öyle. satı esgiden vardı. benim dü Fünümde bilem vardı da. şimdi hazır yemē döndü.

- (87) yemekleri d•me. pirinci sāten. pirişden dondurma yápaļlardı, sütleç. ondan keyri d•meyi bişiriler, (88) üsdüne göyunnarı keseller, y@nısı bi ayrı, ğaǵırması bi ayrı. iki dene de ó Lú ónlüklü ğarı. üş dene. (89) onnar da Ƒadır. isdëyene ğatar, ğatar verir.
- (90) bi ğazan hoşaf, bi ğazan yáhni, bi ğazan keşğah.
- (91) ğazanı L başındā ğarı bi ayrı oļur, hoşafı L başında ğarı bi ayrı oļur.
- (92) o □ún sāten bir sürü yemek.
- (93) ayrı ayrı ğataļļar. o çomçe Ƒi o La batırmazļar.
- (94) yemedi L mi hiç? şimdi bizim burda da =a—dı o adetler. bizim burda da =a—dı. şimdi bi teleFon (95) açıyļar hazır yemek.
- (96) hindi hazır yemē aļıyļar. hazır yemek. vaļļā ne hazırı.
- (97) hē hazır yemek. iki çorba, bi piláv.
- (98) ben bunu gelinaļdım da •yle hazır yemek getirmedik.
- (99) yó benim yemēimde keş=ah vardı. aynı şey yemeydi eskiki yemeklerden.
- (100) ben bunu L dü Ƒünündē keş=ah şeyætdim. ondan keyri oļanļar ğonyádan ğarı, ğız buļdu buļdu evlendi. (101) hazır yemek getirTiler. hemi bunu=u yürük dü Ƒünüydü.
- (102) biz buraļıyı= yáni. da annemgil □óşdı şey.
- (103) buraļıyız. anası Ƒil antelyeye göşdü. •yle işde yávrum.
- (104) bizim =óyde pek şey =aļmadı. esgiden ço=du yürük de. şimdi yürük ğaļmadı.
- (105) hindi bi yere vardı= da ğondu= mu bākciler iki maļ □órdü mü ille birini dutardı. elimizden aļcaz (106) diye. anam dedikine ben dedi hindilik bubam da titizidi. sen geçiyi ne şey etdirdi L? diye. bākcT (107) şey anamı L elindenæaļıcdı anam vërmedi.
- (108) yürük kitabı var. ben sa La getiriyim mi?

(109) ondan keyri sen dedi, bu geçiyi sa La vermem. ben ğayrı sen hindi beni •ldürü L. •ldür geçi mi (110) vè[]men dedi. anamı dövüdü. hepimiz çı Ƒırışdı=. elinden aldı=. daşa dutdu= bākciyi. bākci nè eTti (111) biliye L? bizi •ldürecek nërdeyse. sen burda niye maļı çTnádip de geçiriyi L? hiç bişey yo=. yólda (112) döru yóldan canļarı •le bākciler asebi oļurdunæeveli. döru topra= parası basdı aļıļar. vaļļā işde. (113) haydutļu= yápaļlardı L.

(114) şu yürük kitabı bizim. saçı=aradan basdırmışļar. bizim burdakilerin de a—rabaļarı oļur hepsi (115) ba=. şöyle. hı hı evet. tam yürük kitabı bu.

(116) hey yávrum vardı¹ mıæyúrdu ğayrı çadırı dutardı—. ondan keyrim maļları maļları suļardı¹. ondan (117) keyri déşelerimizde keydirme oļurdun ça¹ı. ye¹ı gelinneri¹ aļlı duşa—ları duşānı bozmazlardı. (118) üş gün o déşeyi çekerdin ğayrı. duşa¹ başda duşa¹ gelin çekerdin aļlı puļlu. ●yle neşeli oļurdu. (119) □ózel. ¹óyler duru seyrederdi¹ ğayrı gelini¹ ğıyávatı düzgün. āļlı çekileri böyle biz şey dèriz (120) ğırvat mı? neydi onu¹ adı? āļlı neyse āļlı puļlar aldı¹. b●yle bālardı¹. föyle köyde bura föyle (121) şeyli oļurdun. onu¹ æüsdüne bi puļlucætardı¹. bu ●yle üş gün o durudun orda. □óş çekerdik.

-35-

YERİ : KADINHANI/Pirali Köyü
ANLATAN : Emine KOÇYİĞİT
YAŞI : 66
KONU : Karışık

(1) □óreneklerden ne annadıým ay ğızım? ne bilëyim? evel zamandan bişey ğaldı mı? *imine*. ben mi? (2) biz ğocadı¹ ğāri diz Filan dutmuyú. Őo adam biliyi ben bilmem yāşımı.

- (3) elli d'n *şum*ı. *sırrı ğoçyi şit*.

(4) ğaç çocūm mu var anam? sekiz dene. sekiz dene çocūm var. her birini ^L bi çillesi var. yā her biri (5) bi dāda. biride burda yo¹. iki oğan var burda. gel hoşğeldi ^L. Őo sandelleyi vërivër. ğeş de otur. baba ^L (6) mı? óle mi? *az¹zæağğah az¹zæağğah* anam ezen o¹unsun da óle. *az¹z*. kireşleme. dizlerim hiş ğa¹amıyırım (7) bëlinden ārı. iş □órenim yo¹. kimse yo¹ anam hepıc¹ni uçūdu¹. hī. bu da sa¹at ben de sa¹atım. (8) onu ^L bëlinden ameğāt oğdu. hinci dizleri dutmuyú bëlinden.

(9) vağğā dördü *ğonyāda*. ikisi Şo yānda *ğındırasda*, *acığardan* óte yānda. ondan soğna iki oğan var burda. (10) hanı hepisi yābanda. hī tek başınayız anam.

(11) vağğā anam dú řún nası oğaca¹? hinci dú řúnner gelinlik. evelki dú řúnner ağ duğādı. evelki dú řúnner, (12) biz ağ duğānan geldik. vağğā ğapağı oğuyú. açı¹ dē. her yānı ^L ğapağı. yā yāni evelini ^L bişeyleri oğuyú (13) ğırmızı ğırmız duğa¹. ağ duğa¹ dëller ona anam. her yānı ^L ğapağı.

(14) sürüne sürüne ekdik de oğmadı. ben de asğım da var dı¹ıyı. ondan sōnam tansiyón da var. (15) ğoğlesderoğ. dizlerimden ta ğoğuma. hanı çocu¹ğarımı ^L hepıc¹ gelin getirdim, gelinnik. ağtı ğız (16) gelinætdim gelinnik. hıh ondan sōna eveliki, evelini ^L adamğarı yāni dëmin de dëdim yā ağ (17) duğānan geldi. ğapağı, óle açı¹ deil. yemekler hanı ondan sōnacıma eveli su bōrē oğuydu. ondan (18) sōnacıma¹ ne bilëyim ben? yú¹a oğuydu. hī pilāv dókülüydu. çorba. hinc¹ hanı hinci yemek bamma (19) çorbası, tōğa çorbası. ondan soğnacıma¹ pilāv, piriş pilāv buğgur pilāvı hanı arasına datğı. eh vağğā (20) ikiæún mü üş □ún mü sürüyü. hinci dú řúnner. dābi aynı. tabi canım ğına ğecesi oğuyú. oğma mı? ğına (21) yā¹ıyğar eline, başına. hī. eh vağğā ne bilëyim? başına da yā¹ıyğar ğınayı. vağğā ğuzum başına da (22) yā¹ıyğar ne bilëm? hanı.

(23) neæyāparım ğuzum? yemek yāparım çocu¹ğarıma. ekmek hazırğarım. äkmek hazırğarım. äkmekæederim (24) doğabıma doğdurrum. hanı sarma sararım. ne bilëyim? dünyānı ^L yëmëni yāparım.

(25) ilāhi anam bilmem. sâdece namazlîmî biliyrim ğuzum ben. hah sâdece hocayâ gitdim ben. yâziyâ, (26) çiziye, órétmene gitmedim. gitmedim ben. benim bizim □únümüzde y'n fudu. bizim □únümüzde y'n fudu.

(27) hıdırêllez mi? vaļļā. y@m@r y@dı çı=madıļar. çı=aļļar ğudum ba= şōrada yeşillik ne şeyler var. saļıngaş (28) saļļaļļar. geli L ğız olan çetnevir hazırļar, düzer. patirik yápar. ondan sōna mangal yápar.

(29) vaļļā yápra= dú fúyü ıladıļļar. ğađırlıļļar. yâni baharatıynan 'nndan sōnacîma yápra bódlediller. ye Li (30) yápraĝæoļusa. ondan sō mangal yápaļļar. ne bilêm? ordâ piknik yápaļļar, ayran yápaļļar, koļa □ótürüller. (31) yánT çitlek, çetnevir ō yeşillik pilitleri L aļtında yeller.

(32) hî de fa yó—arda ğōru var, piritler var. bi □órece L orļarı. bi □órse L. yeşillik □ózel. yó—arda de fā benim (33) ōļanı L evi var. ta yó=arda. vār var. ondan sōna o dā benim ōļanı L ōda evi L annacında çesme var. o (34) çesmeni L yânda piknik yápaļļar ğuzum. hā ğuyú var.

(35) hî. yō tarļamız Filan yo=æanam. satdı=. iççik tarļamız varıdı, emekli oldu=. hî hî yalı Lız emeklTmiz (36) var. aļļā şükúr.

(37) vaļļā anam ğo Lşuļar ne bilêm ben? şu dā şu var evimi L dibinde. emmimi L ğızı. hiş bi faydasını (38) □órmeyiz. iyi de filler. ondan sōna şu da var. ğo Lşuyunan aļ@=ası yo=. el de fe. bu da el de fe. ğo Lşuyunan (39) aļ@=ası yök. yâni ezēt édiyi. =ópeklerine ba=maz. geçisi var. geçisine ba=maz ğuzum. ē bahçeye ba= (40) buraļara atļar □ópekler. çınnar, boranı éder. orrarı yát da da. de fa buruyâ a faç yá=dıļar. ondan sōnam (41) •ldüydüm iççik yarışdı=. hani benim yarışca= bi ayâ fım ğıyıda bi ayâ fım ğuyúda ğuzum. ammā (42) ānamayána nó fúru L? ānamayána sâde ālamayâ yétiyi □úcüm. hani ilendim. hani ilendim. sahap (43) çı=mıyí. tenbih édiyrim. ammā tenbTmi de ānamıyí. ben múbârek □únde ğalp yí=ıđđını isdemem.

(44) ammā o da onu ānamıyí. ā yábaca= bişey yo=. ben hasdaļı=ıyım. zâten hasdayım. sa=atım. herif var (45) oraļarı óĝle aĝlayâ aĝlayâ yápdı. o da oļmadı, o Lmadı. suļuyrum ğuzum. dünēn suļadım. tōtumunan (46) suļuyrum ne bilêm? suļuyrum. iççik de horada var. aççigæaççik ha ekdik. tomatâ, biber, mariļıynan (47) Filan. amma oļmadı. ço= y@dı. bay@ bu ay şuda iki fún, üş □ún bi □úneş □órdük. hanı sürekli y@dı. hanı.

(48) □úcenme vaļļā yóruļdum. çay Filan göyúm. něæayibæoļaca[⊥] gızım? □órum çay da □órum ekmek ⁽⁴⁹⁾ de □oyyúm.

(50) esgilerden ne galdı ay guzum? hiş bi şey galdı ki esgilēden. esgilēden ne galdı? göyúnüm varıdı, ⁽⁵¹⁾ guzum varıdı. geçim inē şe göyú şe inēm varıdı. her şeyim varıdı ay guzum. şura ahırıdı. bura ⁽⁵²⁾ doļuydu. ben [⊥]uFletliydim. sekiz dene çocu[⊥] goļaynan mı b•yüdü? daļımda, sıltımda b•yütdüm ⁽⁵³⁾ de ben óle ufaļāmīæatdım. ondan sōna hepsini yúvadan uçulđum. uçurasıyá da ge bi de benden ⁽⁵⁴⁾ sor. ne çekdim? ben fākirl[⊥]nen □únüm geşdi. ben bi □ún □órmedim. de řa ne ānadyım ay guzum? ⁽⁵⁵⁾ ben derdliyim. ben ğayınna ğayınbaba □únü □órmedim. ğayınnam benim óldü. şeytan a[⊥]asını gezdi. ⁽⁵⁶⁾ fenaydı. sürekli beni dóvellerdi. ben onæaļtı yaşımda geldi. ha esgilerden ānatdırısa [⊥] ben ço[⊥] çille ⁽⁵⁷⁾ çekdim. hah ben çilleyi ço[⊥] çekdim vaļļā. hī fākirlik ondan sōna ben fākirl[⊥]nen b•yüTtüm o çoçu[⊥]ları. ⁽⁵⁸⁾ ba[⊥] şu damım çatısı yo[⊥] örēn. hıh yáni o sekiz dene çocū yúvadan uçurdu[⊥]. hī bū ahır doļusu ⁽⁵⁹⁾ maļa ba[⊥]dı[⊥]. ē sürekli ondan sōna ārasız, şeysiz goymadı[⊥]. aļıdı[⊥], çalışıldı[⊥]. yáni yánımız yeri ⁽⁶⁰⁾ deymezdi. hiş b[⊥] o yóruļma[⊥] bilmezdik. deļānıydı[⊥]. hī ondan sōna ne bilēyim? tuļu[⊥]larınan ⁽⁶¹⁾ ğatığæaļırdı[⊥], çölmeklernen peynir aļı[]dı[⊥] guzum ne ānadyım? hanı çölmeklernen y®□æaļırdı[⊥]. ⁽⁶²⁾ ondan sōna oļmayán ğuļlarā ∩bür düny®da şeyimize diyesin vèridik. hī se[⊥]atını, şeyini vèridik. ⁽⁶³⁾ hanı vèridik evel[⊥] ondan sōna yáni bu *daşæocāna* gide[]dı. aļtıæayda gelirdi. vaļļā *ar[⊥]atana*, ⁽⁶⁴⁾ *cihanbeyine*. ānadyım mı guzum? *murļada* hiş ben gelmezdi yázın. oæadar maļa ben gendim ba[⊥]ā[]dı[⊥]. ⁽⁶⁵⁾ o maļı [⊥] ha[⊥]ından geli[]dı[⊥]. [⊥]úFleti [⊥] ha[⊥]ından geli[]dı[⊥]. ondan sōnacıma ben o a fıranı [⊥] ha[⊥]ından ⁽⁶⁶⁾ geli[]dı[⊥] guzum. na ānadyım? ondan sōna benim çoJu[⊥]larım hāļı do[⊥]urdu. ben yúvadan uçurasayá ⁽⁶⁷⁾ āļtı dene çocu[⊥] haļı do[⊥]udu. biz onnan geldik, geşdik anam. hah dābi zor do[⊥]unuyú hayæanam. ⁽⁶⁸⁾ goļaynan mı do[⊥]unuyú? barna[⊥]ları, elleri hiş galdı ilmeden. □ózleri hiş galdı. biz biz biz boyámydı[⊥]. ⁽⁶⁹⁾ biz ş[⊥]kete do[⊥]uyúdu[⊥]. biz şı[]kete do[⊥]uydu[⊥]. yáni şı[]kete teslim édiydik haļıyí. ondan soğnā şirket ⁽⁷⁰⁾ □ótürüp bize parasını vèriydi. sürekli çille çekdim. dayá[⊥], dèynek, varı[⊥], yo[⊥]u[⊥]. şükúrlar ossun ⁽⁷¹⁾ anam. hī şükúrlar ossun. hindi ırātım amma gendimi [⊥] ben dadı yo[⊥]. kendim ben ğa[⊥]ıp devinemiyrim. ⁽⁷²⁾ bi iş □óremiyrim. bi yemek yápdım □úcüme varıyí. bi buļāşı[⊥] yúsam ayá[⊥]da di[⊥]elemiyrim ⁽⁷³⁾ benim. ameleyet dèyi dizlerime. ē oļamadım. oļsam kimim ba[⊥]aca[⊥]? hī benim bi gız var. hinc[⊥] ⁽⁷⁴⁾ bi oļdu ameleyet bēl fitīndan. ondan sōna ğeri ye[⊥]ilemiş. piļatin

goymamışlar. hinci bó řún □ótürmüşler. ⁽⁷⁵⁾ de řa *gonyá*da. vastam yō[┘], gidemēm, gelemēm. ne ānadyım hay yávr△m? her birini [┘] bi çillesi var. diyirim yá ⁽⁷⁶⁾ işde. ondan sōna ameļāt oļacāmış. nası gide [┘]? nó řúru [┘]? yá biliydē bizim hālimizi işde isder ⁽⁷⁷⁾ isdemez acıyí [┘]. bu c┘ řer. hah iki çocū var. mubārek □ún geldi. kim ba[┘]aca[┘]?

- ⁽⁷⁸⁾ vaļļā o [┘]a ba[┘]aca[┘] oļursa [┘] benim vūcutumu [┘] her yānı bıça[┘] yarası.

- ⁽⁷⁹⁾ hıh hī onu [┘] her yānı ğarin ameyetli de.

- ⁽⁸⁰⁾ bórümden ameļātæoļdum, bēlimden ameļātæoļdum, ğassīmdan ameļātæoļdum. bēlimden bēl fitī, ⁽⁸¹⁾ ğassı[┘] fitī, bórümden daş aļdırdım óğle.

⁽⁸²⁾ hindi ğēne sancıyí bórü. vā ço[┘] derdliyiz ğuzum. ānatsam ben túkenmez. vaļļā size ben çay ğoyúm, ⁽⁸³⁾ ekmek ğoyúm ba[┘]. vaļļā ba[┘]. vā ossu [┘] niye [┘]a[┘]ıvırdı [┘]? ben ğordum. hī sen çalışıyí [┘] [┘]1? hā seni ⁽⁸⁴⁾ baba [┘] doļaşdıryí mı ğuzum? *aļļah* zi řin açı[┘]ı vērsi [┘] anam sa şnıu [┘]. hā *aļļah* zi řin açı[┘]ı vērsi [┘].

YERİ : KADINHANI/Pusat Köyü

ANLATAN : Elif ÇELİK (Merhume)

YAŞI : 84

KONU : Karışık

(1) nasıl mı yaşardı? işlerde göyünü gişladırıdı. güzusunu alırdı, güzuyú güzardı, emişdiridik, bnyüdü, (2) güzuları anaalarını sa fardı. süşüye südümüzü veridigæondan go orda bi durdu mu (3) yáylayá çı-ar-anam her gonarğalarda bi şeyleri a suarı üsdüne gonardı. a faşlı, ile dinnik, (4) türlü türlü yeşillik yerleri æüsdüne çadırı gurardı. göyün gelidi, göyünü sa fardı, südünü çekerdik. (5) deşe gelirdi, deşeye suardı. deşeyi höyle sürerdik, a faşları, ormannarı içine. sabalen oldu mu (6) gene göçerdik. aynı öyle yáylayá çıardı. yáyлада çadırı gurardı. ısdarları çezerdik. hilimleri (7) dohurdu. yänni-ları yáyardı. ondan keyrim peynirleri tu-lu- tu-lu- derilere basardı. y-ları tu-lu- (8) tu-lu- alır, makinede çeker, so fudup yáyár deriye basardı. ondan keyrim işde tahææneædiyê her şeylerimiz (9) ş-le. gişkyá inerke de •yle éderdik. gişlada da. maraşı læaıtına gonardı. gelep gelep ipleri boyadırdı. (10) çı-ardı yáylayá çı-dı mı kilimleri dohurdu. ondan keyrim aæaçu-faları dohurdu. namaz-ları (11) dohurdu. gelepleri sarardı, deşeleri gáfudını kşelerini boyardı, basdırdı. güzuları, göyünnarı (12) yürdü suda. girardı. yáyí elimize aldı, vıngıdı vıngıdı vıngıdı vıngıdı yü Lü atardı. yü Lü (13) atardı yáyınan. keşe dókerdik. sidilleri gátını gayrí keşe dókerdik. yúarlayá yúarlayá. keşeleri (14) dókerdik. içinden çı-arırdı çobannara kepenek dókerdik. gollardı. işte göyünnarımız •lürdü, (15) yüzerdik. gáfırmasını saşlarda ederdik. eşe, dosda ça fırdı. yerdik, işerdik. •yle işde günnerimiz geçerdin.

(16) hıh sen de ben. gızı, gızæđanı be fenisê, aşam oldu mu yá öylen yá aşam neyse giderdik, varır, (17) oturudu. bi çaylarından, ayfalarından bi şey işde işerdik. allâ læmriyne peygembarı gálbiyne (18) ben seni gızına dü fúr geldim denirdi. onnarı anası bubası da isteniyi yá bunnarı birbirini sevgisi, (19) saygısı var mı? gö Lü var mı? hiş sordu uz, sorladı ız? bize bunnarı sorallardı. o da đanna (20) gızları aıdına tabı habarı olmaSsa gelip biz bunu istemezzik. habarlı geldik. ondan habar geldi, (21) biz de geldik dërdik. onda vermeye gö Lüleri olusa vërdik allâ læmriyne peygembarı gálbiynen (22) gızımızı dëllerdi. geri gelidik. aıtın ne

gerese? āltınæederdik. āçeleri işde sırt baş, ayá=ğabı, ğunturağaræalıdı= (23) ondan keyrimine peştembağ ğuşadırdı—. ğumaş enteri dikedik. ğumaşdan donnarını dikedik. (24) buğuzlar dikedik. keydiridik. yedi dene çekiden bi duğagæederdik. annına āltını çekidirdik, duğā Læüsdünden (25) aynayı da—ardı—. ata bindiridik. ata binerdik ha=ğat bindirme de fel binerdik de. ata bindiridik, (26) sēmenner gelini peşinden dutağlardı. gelin ğuvvatlı olusa... sēmen işde. o sēmenæoşudu. gelinnere (27) dayağlardı. şindiki κ—ırğarı L ē ö Lüne dağuşnu =ına yá—mıyá geTtikleriği dağuşçı ö Lünde gederdi. (28) dağuşu L ar—asındk da böyle sēmenner gederdi. c∆] c∆] c∆] ğurşun patlardı. sı—ağlardı ğayrı. gelin (29) ğuvvatlı olursa gelini Læó Lüne ğoca bi ğoç getiriller, çekellerdi. bu ğoçu gelin bi yándan bi yánna (30) ata, aşırısı, aTtını aşırısı ğoç gelini Læoşudu. aşıramazsa ğoçu L Fiyátını gelin öderdi. ğuvvatlı gellere. (31) şinden geyrim ğayrı •le sēmenner yárdım ederdik. ata binen atardı gelini, atamkyán gelini L ağına (32) hēbe atardı=. terk heybesi dēllerdi. hağıdan āzı saraşlı. ne dēyēn? tā işde. eledēllerdi. çadırı L orta (33) dirēne bi diva ◀ndırğardı. gelinæinerke. seni L hindi ğaynana L, ğayınbuba L sa La ne ba Faşlı@yó? ne veriye L? (34) dēd |ler mi? ne ba Faşlı@yó L? ne veriye L? dērler mi? kimisi dēje vordu, dējeydi bizim □ünümüzde. (35) dēje veriyen dēllerdi. on ğoyún neyse sekiz şişek veriyen dēllerdi. geline indirmelik vērilerdi. (36) gelini indirilerdi. ço fu bire yárannTne bozdurudu. tosun veriyen, ğoç gibi tosun oğumu veriyen dērdi. (37) eyle ∩yle.

(38) yemek oğarağæoğum, ğızım āynı ğoyunu kesellerdi. bi kesmeyē =ır—, yi firmi, yim beş, =ır= bile ğoyún (39) kesellerdi. sēmenner yērdi —anı oynaşannar, düdük çalannar dağuşçılar yerdik. d•mesini bişiridTk, (40) a= fasüllesini bişiridTk, fasüllesini ederdTk, işli topağ=ı b•le yáhnısını ederdTk, ğağurma ederdTk, (41) buğur piláví, piriş piláví bişiridik. yú—aynan. yemeklerini boğ veridik. ∩yle üç günde bi dü funünü (42) çağdırdı=. üç gün çağdırdı=. dağuşu çağğlardı. bi gece =ınasını yá—ağlardı. =ına gēcesini de hindi ó Lünden (43) varığardı. ğayrı dağuş dombudu dombudu dombudu •te •te •te sēmenner ó Lünde silah sı=a (44) silah sı=a silah sı=a varığardı. ğızæevine girellerdi. ğızæevini L ğayrı, ğayıtsız türküsünü yá—a yá—κ:

(45) ben bi ğara iğanıdım da=ıp giderin

(46) a=dıæcāmiæyelleri yá—ıp giderin

(47) emmiden dayıdan inbed yo=

(48) ğurbetæellere yētip giderin

(49) dèrdi ğız. ğızı Læanāsı ālar=a ğız türküsünü ça fırlardı.

(50) to=ucæaTtım tarlayá

(51) parla uşum parlayá

(52) ğoç yi fidi L sevdi fi de

(53) burŞa= burŞa= terléye

(54) dèllerdi. ğızævi de. òlanævi de ğızævine b•le dèllerdi. işde ğārı orda. ò ğızı L yánda ğalırsa (55) bi ğişi iki ğişi ğalıdı, ğalmazsa millet gene dombudu dombudu dombudu daļuuna ta= ta= ta= (56) ğurşun ta= darı patlar gibi patlardı. Ñyle silah...

(57) ğıyáfát hep ěrbişimdenæoľudu. ğumaşdan oľudu. sarı dara=ı ğumaşdan enterisi oľurdü. sarı (58) dara=ı, sirkeli ğumaşdan donu oľuđdu. yeşil, ğadife, ğara ğadiFelerden böyle buluz, çeket oľurdu. (59) başlarında yedi çekiden duřa oľurdu. erbişim y@lıæoľurdu. ğıyávatlar pek şo= a fıraoľudü. hepæerbişim (60) oľudu. hüdüdden gelme. hanT indi ònu ipegæoľudu ipek. ipekdenæoľudu. sūriyeden geliğdi. şeylerin (61) Ñyle Ñyle oľurdun. āltını hem annına da=aļlardın üsdüne duřān yedi çekeni Læüsüne bi ğatına (62) āltın da=aļlar üsdüne de şey da=aļlardı. bildTmiz bu ğaraFili çizellerdi. āltı, yedi bo řum bi yána, (63) āltı, yedi bo řum üçer üçer ta □óbe řinææ inerdi. üsdünde bi de deře ğuşā deře boncu şundan dikili (64) ğuşağæoľuđdu. Ñyle bi ğıyávat oľuđdu. gelinnik orara= da aynı duřāna gelinirdi. aynı ğıyávatları, (65) ğumaş, entarı, ğumaş, don. ondan keyriminen a=ı basmadan dırnāna ğadar a=ı □ómlek, □óynek. (66) gelini ayá şında ğuntura. aļa ěrkekleræorerdi, aļa beş milli çoraplaræoľdu, musğalı. o çoraplardan (67) bura ğadar çoraplaræoľudu. gelinde •le inerdi. gelinæinecēnde gelini L ğucāna āltı, yedi yaşlarında (68) biræōļa n çocü ğoļlar. gelin dilek diler. o zaman gelin. gelin o çocü řa haçlı= veri, çocü ğuca řınanæaļılar. (69) gelini Læó Lünē bi iki o=ļā ğoļlar, şiş ğoļlar. ekmek çevirdTm şişi, o=ļā ğoļlar. bi topa şanda su ğoļlar.

(70) ěh ğapıyá işde gelinæinecēnde gelin beriden varı=a depmē vurup da suyú döküfü de yüzün ğuyļü (71) ta=si dönerse gelin ğayádan ma=bu◀I zayıldı. gelin şey sayıldı. onu dóker, şişi o=ļāyí da aļır h•yle yú=ún_ardına (72) atırdı. yük çuřaļarımızæoľudu ardına atardı. ondan geyri orta dirēne diyadıļlardı gelini. orda diyalı durudu.

- (73) orta direk ney meselá?

- (74) orta direkler, çadırı L dirēne. biz çadırda gelinæoľdu=. damda de řil.

- (75) çadırñanız nasıydı? çadırıları L ıuruluşunu annat.
- (76) dāmadınan gelini L yátdī yēr neresiydi?
- (77) çādırlarımız dört direk burda oñudu, sekiz bāğlı oñudu.
- (78) renkleri nasıydı? düzeni nasıydı?
- (79) ġarāyđı iyenkleri, geçi ġıñından ġarāyđı. çādırlarımız tıngırdı. şındikinleri ◀n evlerinden çoı (80) □ózel oñudu çādırlarımız. ālıtarında haļa keçe, aļa keçeleri kendimiz dókerdik. kirtmeli, kirtmel ıd ıæaļa (81) keçeler yáızılı oñudu. hasırñar yáızılı oñudu. bi yánda hasırı çekili bi yánda çe fı çekili oñudu. (82) bı oğun ġarıñar, oğun herifler gelidi. □áyfesini içerdı, çayını içerdı. hayırılı u fırlıu ossun diyen (83) çııardı, hayırılı u fırlıu ossun diyen çııardı.
- (84) başı Lızda beyleri Liz var mıydı? oba beyi fañar.
- (85) beylerimizi ġaçırılıđardı. şındi gelin gelikene ●ssen gelini L beyi yánda oñmazdı. duTtuıdan geri, (86) yáıladıdan geri çoı a fı para alırılıardı. dāmadı. dāmat ondan keyri ġaçırılıđardı. gelin geldikten (87) ġeyri, dāmat gelin gelibāındikten ġeyri millet öyle bi da fıldıdan ġeri dāmat ileri gelidi. gelinne (88) toıaşaşırđı, elleşirdi, hayırılı u fırlıu ossun dērdi çııar giderdi.
- (89) tā ne soraca L ġuzum?
- (90) şeyi sor. yóruı beylerini annat sen. çadırdı nasıydı? yóruı beyiniz var mıydı meselá başımızda?
- (91) bey dē bey demek istedi biliyi L mi? başı Lızda büyük a fañar.
- (92) b●yük beylerimiz memedæemmimine bubam yörükleri L a fıasıydı.
- (93) a fañar ne fıapardı? □órevleri neydi onnarı L?
- (94) a fañar ne mi yápardı? a fañarı Læaltında hep birer ikişer he fıpsini L altında ırāFan beygir oñurdu. şındi (95) ırāFan beygirleri yoı. ırāFan beygir ırāFan y●rüdü. tıPıdıı tıPıdıı tıPıdıı hiç y●rüdü fı belli oñmazdı. (96) ālıtarında ●zengili, e fıerleri oñudu. e fıeri Şekellerdi. gemleri elindeydi. □úmüş, sapñar □úmüş. ıırbaş. (97) atı L atdā binilini Læelinde oñııdu. onú Linen gidellerdi, gelillerdi. a fañarı L çadırdı Læaltında oturułardı. (98) □áyfe içellerdi, çay içellerdi. s●hpetlerini édellerdi. e bö fıın seni ben ġız □órdüm. sa LæahasæTtimise (99) sen nēreni L a fıasısın? □ó fıúġ çalıuşını L. nēreninæa fıa? □óġe bahım nēresini L? haytañarı L. a fañarı (100) biriktirilerdi. filanı L ġızına bö fıın dü Lür gedecēz. filanı L ġızını münāsıp □örüyü Lüz mü? □ó Lü (101) var mı? oñannara nası □örüşdü mü? dēyi soraııardı. sen dedi L de biz getmedik mi? haydi dēllerdi. (102) a fañar giderdi ó Lünde. arıadan

ğaynana, ğayınbuba da gederdi. bārıllardı, orda dilleşir, saylaşıllar, ⁽¹⁰³⁾ annaşıllardı. yeri geldiler mi ğayrı bi āltın Şo¹. āltın boıudu. da—aıllardı ğatarıynan bo ƒazına. ⁽¹⁰⁴⁾ yedi, sekiz ortası beşi birlikli āltın, otuz başında. emme bilezik edet de ƒilidi. bilez¹ne ¹úpe edet ⁽¹⁰⁵⁾ de ƒilidi. ¹úpe □úmüşdenæoıudu. □úmüş ¹úpe da—aıllardı. āltının kendini ipl¹ne da—aıllardı. benim ⁽¹⁰⁶⁾ ğuļāmda bi şit sandı¹ı āltını da—ıııydı. - ⁽¹⁰⁷⁾ sāndı¹ı āltını ne oıur? - ⁽¹⁰⁸⁾ sandı¹ı āltın da meci diye āltını ^L b•yü ƒü. ondan kerı o tā b•yü ƒü sandı¹ı āltını da—aıllardı. onda ⁽¹⁰⁹⁾ □áyene kendi āltını ^Læucundan kesmiş, getmiş, bir¹ ğuļāna da—mı benden bũ şey ossun dēyi. ⁽¹¹⁰⁾ maraşdan dahım eTtiydin. on beş yi ƒirmi mi āltın? otuz beş āltın varıdı benim başında. bo ƒazımda ⁽¹¹¹⁾ da ortası beşi birlikli yedi sarı lira varıdı. ⁽¹¹²⁾ ondan keyrimine işde ğuzum ne diyeyin? y•r•ü ƒü ^Læişi şindikinerden ço¹æiyidi. ço¹ zartaıı—ıı oıudu. ⁽¹¹³⁾ aııı, yeşill¹ çekiler, duıa¹ıar.

YERİ : KADINHANI/Saçıkara Köyü

ANLATAN : Teslime KORKMAZ

YAŞI : 77

KONU : Karışık

(1) ne bileyin? abū neæadar a=lıma gelse de ğonuşsam. nè eden *beg* r? e ve ba=aca=. ne var yo= çoJūm? (2) iyisin de mi? ādım benim *teslime* =or=maz. ben mi? yetmiş altı yájını bitirdim. dōma bura de fel. (3) dōma *ğadirliyiz. adana ğadirliyiz.* biz *yörü* füz. ordan göç biz ordan köye elli üşte bura geldik. buruy (4) isken oldu=.

(5) hoş geldi L *keci.* buruyá isken oldu= işde burda tarla aldı=, oturdu=, durdu=. hatırların. yerleşdik (6) bayá. burda çoJu=ları b•yütdük. çoJu=lar hep da fıldı, getdi. yedi dene çoJu= var hepsi da fıldı, (7) getdi. *anğarada, adanada, aydındā, istanboлда, izmirde* benim çoJu=larım. biri de *ğonyáda.*

(8) yáylayá çı=ardı= a=lımæeriye ben çoJūdum. nası? ğar | yáylanı Læadları vardı. *maymın, şey çayır* (9) *gölü* delle r, *ğazancı* deller. yáylağara çı=alldı. belik belik herkeş şeyineæöre. ordu deley sürellerdi, (10) geçiyi sürellerdi. o kendi yáylı gelir. sâdece ğoyunu aşam gedeller, sabah getirillerdi ğoyunu. suşardı L, (11) ederdı L, sa fardı L, ğatı=larını aılıldı. iki üç ay durdu. ondan sōra aşşādan enerdik. *adanada* gene (12) yer dutaıldı. herkez belik belik yerde. maını ğışladırdı emme şimdi ben adana çoJūm bura (13) gediye. o benim bildım yerde yer ğalmamış. hep a facæoımuş. hep meyve a facı. ne? oraşar ço= (14) úzel. esgiden •le de fed |. ormanıdı. maı ğışlatma= ço= iyid |. deē, daşar, ğoyún neyse. o zaman (15) ğışladı. hemen şimdi ğışlaycá= yer yo=. hep bi adım adım b•le şey yápmışlar. bāça. ğayınbubamı L (16) mezeri var. vardım anca azıcı= bi yer ğalmış. bı başki yer de ğalmamış. her táraf esgiden orşar ormanıdı. (17) isde gelindi o zaman bizim oranı L mera mı varıdı orda? o Lúnden geldi, sekse, şey =ır= dörtde, (18) =ır= sekizde ilk bunu L amcası gelmiş. onnar geldikten sōra •le gele gele gele e L son biz elli üşde (19) geldik bđra. isken oļacāz hem bubam anam sevmedi emme sevmedi, öldü. bubamgil burda bi de (20) burda da durdu. geşdi bi de *örnek* köyünde. ora isken olduşar. biz tarla orda ałtı bizimalemizde (21) ałtı ev amcamı L evi. bunu iki haşasını Læoıunu Læevi. ē *aımaJı=*lar iki. iki de *hacı yúsuflar* varıdı. (22) onnar ałtı ev

orda *örnek* köye yerleştiler. $\perp$ ürdü $\perp$ æiçine. $\perp$ ürdünü de ço $\perp$ harp yápdılar emme. ⁽²³⁾ tarla a $\perp$ acá $\perp$, $\perp$ ürtlerin tarla ço $\perp$ umuş hazine. onu h•kümet ölçdü, verecek $\perp$ ürtlerle ço $\perp$ üraşdılar. ⁽²⁴⁾ hē bize o vesincek. yá diyecēm ğuzum da biz esgiden *yörü* $\perp$ üdük bi işde. yáylayá iner, aşşā. şimdi ⁽²⁵⁾ gene *yörü* $\perp$ üz. hindi geTtimiz bir iyden orda *yörük* bu $\perp$ urun. esgiden *yörük*. ben. *adanada* o taraf bizim ⁽²⁶⁾ *yörükler* hep yerleşmiş. anamı $\perp$ dedesini $\perp$ ğabırı vardı. ben dedim bizim enişde vardı *isgenderunda*. ⁽²⁷⁾ görümceni $\perp$ æö $\perp$ u, ğızı. burda anamı $\perp$ dedesini $\perp$ ğabırı var dedim. ben bunu dedim göreJen. indik ⁽²⁸⁾ inanı $\perp$ ğabır diye bişey ğalmamış. hep porta $\perp$ a $\perp$ a $\perp$ acı dikmişler. hiç yo $\perp$. ğabır hiç yo $\perp$.

- ⁽²⁹⁾ ğaybo $\perp$ muş gitmiş.

- ⁽³⁰⁾ ğaybo $\perp$ muş, sürümüşler ğuzum. yétmiş. sürünce hep tarla etmişler. bācá yápmış. çadırdı. biz ğara ⁽³¹⁾ çadırdı $\perp$. biz yáylayá göşdük mü çadır. aşşā indik mi çadır. isde neler o $\perp$ ca $\perp$? yükleri b•le sıralardı $\perp$. ⁽³²⁾ tıra $\perp$ a $\perp$ lardı. keçe yaza $\perp$ lardı altına. ğatı $\perp$ æa $\perp$ ı $\perp$ lardı ğatı bu $\perp$ óşe ğo $\perp$ lardı. peynir derisi b•le, y $\textcircled{R}$ ⁽³³⁾ derisi b•le. hort desen sarı sú hortæedili. hort da •le. de $\perp$ eni $\perp$ æikisi bile aşşā ğatı $\perp$ □ótürüdü. biz ⁽³⁴⁾ bi kilo bile peynir a $\perp$ mayı bilmezdik. hindi fūæadar peynir a $\perp$ yóz biz. y $\textcircled{R}$ a $\perp$ mayı hiş bilmezdik. ⁽³⁵⁾ y $\textcircled{R}$ a $\perp$ anı ğına $\perp$ lardı. anamgilin gününde, geş $\perp$ nde ğına $\perp$ lanmış. bu ğarı mı da bu erkenden y $\textcircled{R}$ bazardan ⁽³⁶⁾ y $\textcircled{R}$ a $\perp$ yı de $\perp$ lermiş. şimdi her şey bazardan. uncāz şey. esgi gecizik hep du $\perp$ ar ğuzum. yerlere ⁽³⁷⁾ basardı benim hele anam kendi basardı. inan ki peynirini burdan aşsan ta şorda burcu burcu ⁽³⁸⁾ $\perp$ o—ardı. hindi beynirleri $\perp$ dadı yo $\perp$ ğuzum. hiş bişeyin dadı yo—. her şey hormon o $\perp$ unca $\perp$. yáy $\perp$ adan ⁽³⁹⁾ aşşā göçerkene o şey *ğozanı* $\perp$ æüsdünden yer, ora *farsa* $\perp$ de $\perp$ lerdi. *farsa* $\perp$, *varsa* $\perp$. onu $\perp$, onnar hep ⁽⁴⁰⁾ tomatés ekellerdi. üzüm bā $\perp$ arı o $\perp$ urdu. inan $\perp$ ı tomatésleri $\perp$ bi dadı o $\perp$ udu bi. hindi ne ğader tomatés ⁽⁴¹⁾ a $\perp$ sa $\perp$ dışı ğırmızı içi bēyās. ben emmi geş burayá... ğoyalı iyi o $\perp$ yú orda. va $\perp$ ā öyle şimdi hiç b $\perp$ ⁽⁴²⁾ adım atcá $\perp$ yeri ğalmamış. benim deyzemi $\perp$ köyü vardı. *boham* köyü dellerdi. çocu $\perp$ ı $\perp$ arna şeye ⁽⁴³⁾ geTtik, pikn $\perp$ $\perp$ e geTtik. *ceyhan ırmānı* $\perp$ kenarına. köy görünmē ormandan. esgiden ovanı $\perp$ yüzde ⁽⁴⁴⁾ bi köyüdü. her táf orman o $\perp$ muş. o *ğozanæovası* var. bizim adamı $\perp$ deyzesini $\perp$ o $\perp$ u var da *ğozandan* ⁽⁴⁵⁾ yó—arda. ora getdik. anam bild $\perp$ mizæova bi tene buyday, arpa ekiliydi. bütün porta $\perp$ a $\perp$ o $\perp$ muş ğuzum. ⁽⁴⁶⁾ porta $\perp$ a $\perp$ bāçası. şimdi bizim esgi bild $\perp$ miz yerden yer ğalmamış. geJen sene benim, eveki sene benim ⁽⁴⁷⁾ amcamı $\perp$ çoJü vardır. *ğadirlide* torunu vardır. beni □ótürdü. şeyde *ğadir $\perp$ ini* $\perp$ bu táfında. ovada ⁽⁴⁸⁾ çitlikler var. ba $\perp$ a dedi ki ha $\perp$ a dedi.

ğozanı Læüsdü bubamı L ğabırı, dedemi L ğabırı varmış. onu biz buldu⁴⁹,
yápdırdı⁴⁹ dedi. dōru mu yápdırdı⁴⁹? gör dedi. ben hiç çoJu⁴⁹lūmuzda gederdik
ğabire. ebem, ⁽⁵⁰⁾ ebe dēriz biz bobannemize yá. bŭ ebem vardı başında ālar ālardı.
çoJu⁴⁹ beni götürdü. ğoca o ⁽⁵¹⁾ daşları çı—armış. bubasını L ğabırı ◀nı yápdırmış •le.
ğardaşım dēdim. az buba L ğabırı hu gibi dedim. ⁽⁵²⁾ bu ◀rda oļmāca⁴⁹ gibi dedim.
emme çoJūdu⁴⁹. yerleri dēşme oraļarı dēşe bileæğonaļlardı. *yörük* yáylayá ⁽⁵³⁾
giderkene. inan ⁴⁹ deşeni L bajını aşmış getmiş, şeyler apatmanlar. bizim bild—miz
yer dē yávrum. ⁽⁵⁴⁾ iççik el ğalmış, yer ğalmamış. emme gediye. benim orda biræiki
bubamı L amcasını Læōļu var. ⁽⁵⁵⁾ onnar moturna geliyiller. yáylayá çı—ıyıļlar vardım
be◀n geçen sene evine. adam felcæoļmuş yátıyí. ⁽⁵⁶⁾ ben dēyi bu şeerde
yáşayámayán dēyi. yávrum dēyi adam. gene b•le çadırda yáşayın dēyi. ⁽⁵⁷⁾ va⁴⁹ıdım
geçiyi dēyi adamca řaz. yáylayá çı⁴⁹ıp geri geliyiz dēyi. moturnu gidip geliyiller.

⁽⁵⁸⁾ dü řünner ğuzum nasıļ oldu biliye L mi? dü řünner erkek bi yána durūdu. ğarı
da bi yánda durudu. ⁽⁵⁹⁾ töre nēse dü řünü yápaļlardı. keşķ®nı yáhnısını. ondan sō
hoşafını yápaļlardı. yemēni verillerdi. ⁽⁶⁰⁾ dü řün bir gün eveli ⁴⁹ına yá—ar, értesi gün
gelin aļıļlardı. bubam ırāmacı⁴⁹, bubam ırāmatlı⁴⁹ oyún ⁽⁶¹⁾ çı⁴⁹arıdı. *ısannarı* dēşe
yápardı. eline bi kirmen aļıdı bi b•le förecen ğadın sırtı giyerdi. bura onu ⁽⁶²⁾
doļdurudu. seni Filan ó Lüne geldi mi āzını L ununuæçaļıveridi bŊyle. oynardı
emme. oyúndarı ar⁴⁹adā ⁽⁶³⁾ adama ğa şey sırıırdı adam. ar⁴⁹a ar⁴⁹a dikerdi.
bubamsız da dü şün oļmazdı. bubam ırāmatlı⁴⁹. bubam ⁽⁶⁴⁾ ırāmat hindi oļsun baş
sa şatçı oļudu. öyle bi adamdı işte ğuzum a⁴⁹lımıza geldi bubaļar nē yápaļım ⁽⁶⁵⁾
ğuzum? dēşede □útdük, ğoyún da □útdük, geçi de □útdük. bubamızı Læōļu yo řudu
bizim. sōnadán oļdu. ē ⁽⁶⁶⁾ bunu Læanasını L □úççü çü benim b•yü řüm vardı. o
ça řat maļı āşam gelse sabāļa topļar, gelidi. ⁴⁹or⁴⁹u dá ⁽⁶⁷⁾ bilmez. dā yáşayıdı
yáşayıdı benim b•yü řüm. bizæöyle bizæ•yle b•yüdük. bŊra geldik. oļannar da ⁽⁶⁸⁾
oļdu bubamı L. oļan, ğızlarda gördü şüm günne görmedim dēyi •ldü getdi bubacım.
ğızlarda gördü şüm ⁽⁶⁹⁾ günne ğaldım dedi.

⁽⁷⁰⁾ şimdi mi? bizim esgi gelelekdēn gelelek ğalmadı ğuzum. hindi bi adam •ldü mü
gediye de etletmē ⁽⁷¹⁾ doļdurup geliyiller onu veriyiller. esgiden yemek yápardı⁴⁹ biz.
dŊvmesiyne, keşeyinen, y® iki ⁽⁷²⁾ ğarı⁴⁹ ğazan y®nısıyna, hoşafıyna, sütlaşı
yápardı⁴⁹. şimdi her şey ğoļayá bindi. ne var şimdi? ⁽⁷³⁾ hindi āşamdan funcāz bişey
getiriyin, sabah yeyin. yárin āşam *aļlah* b•yük deyin.

(74) keşgē d•me, buydayí döveller, keşgek yápaļlar. keşkáh. içine ğaşurmayí ğaşırídı= biz. bi ğazan (75) ğaşurmayí. onu L•eiçine bi helke şey sede ğaşurmanı L yá Fını dóherdik. ğazan b•yügæoļuyó b•le. dā (76) bacımda vardır o ğazandan. ben saTtım. iki dene varıdı saTtım da. de onu L üsdüne dóküp ğodu L (77) mu? taba= taba= ğaşurma ğordu=. y@nısı bi ayrı, hoşaFı bi ayrı. yemē fin de bi dadı oļudu. hindi (78) etl |ækmē veriyler tamam bi ayrı ver.

- (79) esgiden ayrı □úzel bişey oļudu.

- (80) hindi ayrı veriyi. huncāz bi ayrı. bi etl |ækmek veriyler eli Le táمام. yábılsa yapııma mı? (81) yápan gene yápán yápar.

- (82) dü Fünnerde yapıılır. keşge Fı, y@nisi, çorbası. bamyá çorbası yápmazlar da çorba yapıılır.

- (83) hoşaF yáparız biz.

- (84) hoşaf oļur.

- (85) şimdi y@mur du Fası yáptırđı=. adam geldi, pilávına, ğaşırma bi de bamyá çorbası getirdi. baş=a (86) bişey y'n Fudu. biz bamyá çorbasını bilmezdik bile esgiden.

- (87) esgiden zenginlerin dü Fünü filan bir hafda on □ún sürermiş adamılar.

- (88) süremişæ•le.

- (89) hē amma şimdıT o yo—. sōra otuz, =ır= tane bi ğoyún. her biri davete gelen bi ğoyúnla gelirmiş.

- (90) herkeS ğoyunu getiridi. hindi burda h•le zarfı L•arasına para ğatıp da para ğoma= yo=. herkez bi (91) ğoyún çeke[] gelirdi. □úcü yetmeyeni □úcüJük bi de onu çekerih.

- (92) dört, beş bi =oli barda= aļıp gelip bira— bām. o zaman ona ğoyún getirmiş.

- (93) □úcü yetmeyen fakirler de iki, üçü bir oļudun. bi toļannar gelillerdi. şimdi senin benim, begirimi L (94) dedıT gibi barda= getiriyle. barda= ne? barda= bulunmamış mı bazarda? ğoyún ğalıdı. on, on beş (95) ğoyún ğalıdı. benim a=ıım erdTnde. yáyılda dü Fün yápdıılar mı biz o=untu maļ dèllerdi yávrum. ğoyúnna (96) şimdi burda ğoyunu yaşadıılar yávrum. inne vuruıuyú. eti bile yo=. bizim orda çelēren çeler dēriz (97) yāni. hindi burda da oıuyú çelerme yā. o çelermeyi hemen kesellerdi. hemen dört ğo Lşu biliş berişirdi L (98) yerdı L. şimdi burda inneyi vura vura yaşadıılar. to=ıunu L etin dadı yo=. ğoyunu L etin dadı (99) yo=. yáyıanı L etini L dadı başğaydı. ē benim dēdemi L dēfesi •ldü. a=ıım erivērdi finde. ğayseriye.

(100) dedem, dedem. dedemi L dēsesi •ldü. dēsesi, dēsesi •ldü yáylada. yo[⊥] dēse •ldü. benim a[⊥]lım eriyi. (101) anamī, dedem yerdı ğaŕmanı L, dēseni L ğaŕması. biz geriyán biz yemezdik. āşamları anamına (102) dedem b•le ğazannarı ğaŕduŕar. tirkile, tirgi deriz ilēneri bŦldi bŦldi hani yúvarla[⊥] Şeklinde, (103) motur teker Şeklinde bunu bizler uŕaŕları, uŕla Fı hep kendimiz do—urdu[⊥] evelden. Şinci kesildi (104) yá. o uŕaŕa ğatardı dedem. ğatdını biliyem. b•le etd—miz yere Şey yo[⊥]. atæaraba ekmek yo[⊥]. •le (105) bi tara[⊥] dēŕyenen, hayvannan ı[⊥]ıyın. at bi de. Şinci ı[⊥]armıŕ yáylayá da. dedem bunu teker (106) gibi éderdi. yó—ardan aŕŕá yúŕarlayıveridi ğayseriye. ğayserini Læermenileri o[⊥] yerdı o eti dēŕeni L—eti. (107) dēŕeni Lætini. dēdem □ótürü. dēdem orda sata gelirdi. benim a[⊥]lım eriyi onu. ermeniydi. eveli (108) ğayseri. ermeniydi. Şimdi gene vardır ermeni. ğayseride o[⊥]dur dēŕelide o[⊥]dur ermeni. bubamgilin (109) dostları vardı ermeniler. esgiden everēdi Şim dēŕeli diyiler. everekdi adı. Şeye yá[⊥]ındır erciyeŕ (110) tepesine yá[⊥]ındır orda. dēŕē bindi mi ğoŕturudum ben. ó Lúnden, ardı tā tepesine binerdim.

YERİ : KADINHANI/Söğüdüzü Köyü

ANLATAN : İhsan SARI/Nurcan SARI

YAŞI : 88/?

KONU : Karışık

(1) zabānan êrkenden orda gāvaļtıyí yèdiriyim, saļıyırız. ondan gidincik ben de dèdim gāş dèdim bó ƒún (2) hiş aşşāda ço= onnarı a—dar dōnder èdecem dèdim. ben ba—ıyım dèdim. indim yú, yí=a, gāldır, (3) gōndur, dók, topļa dèdim. bi va=id ossun. benim gızım da ünüversdede o—uyú da. benim şeyde (4) o—udu, gōnyáda selçu=luda o—udu. buraļıyım. bi ƒēn asļım buraļı dē ben çēşmecikden gelmeyim (5) gızım. ben çēşmecikden gelmeyim. ben bura geleli yirmi sekiz sene oļdu. onu da dim meramda (6) o—udu. óretmen. şimd—T polis zoruynan geldiler, burdaļar nāri mardin nusaybindeler. evlendi. tōrerisler (7) orayá şey garişı=l yá. tam onnarı L oļdū yēr garişı=l oļuncu=l bunnar yása=lđan doļayı geldiler. iki ayı (8) geçikdir burdaļar. đn ƒum yāpacādı anne gel gel dèdi. geliyim hī gızım geliyim dèdim. bu yóļa düşse (9) işaļļah elif dèdim. yása=l gelir dèdim. gelirsi L dèd |m. ben ōh dèdim. bi dē do ƒumuna biræay on □ún gāļa (10) Filan geldi... amā yása=l çı=lacā belli. orayānnar garişı=l. gidik gelme sı=lıntı. e her masıraFı Lı (11) çekec—Z gel. benim burda adam yo—. şu çocu=l, yaşlı dedem, ondan sōnam herif. onnar nó ƒúrecek? (12) hadi ben gāpıdan çı=lđım giTtim. bu •lü ne diller ba La? dèdim.

(13) seksen sekiz yāşında. gāyınbabam benim. benim babam çēşmecikde. yāşıyı, yāşıyı. benim babam bundan (14) □úÇçük. benim babām yetmiş dōrd yāşında.

(15) esmā şō sandelleye oturuƒursu L gızım dede L içeri gitme. ammā ba=l sa ƒā misāfir gelmiş. şu sandelleni (16) de □ótür de yānına otu. arabayı kendi L ni guļļanıyı L? nērde yá? bō.

(17) aļļah. ı—san sarı. ne bilèyim ben gızım? o—uyrum. öle m |? ne o—uyúm?

(18) hasda düşdüm ben el—m dutmaz gālem—.

(19) acap ben de □órür müyüm siļamı?

(20) babama □ónderi L benden seļamı,

- (21) yáde[⊥]ár resmime ba[⊥]sın āļasīn.
- (22) babama □ónderi [⊥] benden seļamī,
- (23) yáde[⊥]ár resmime ba[⊥]sın āļasīn.
- (24) hasda düşdüm de hasdānede yátarım.
- (25) sa Ƒıma soļumā yásdı[⊥] getir[⊥] [⊥].
- (26) ben ölmeden de ben[⊥] siļama □ótürü [⊥].
- (27) siļa da bir ğurbēt elde bir ban[Ⓡ]
- (28) ā— ben ölmeden de ben[⊥] siļama □ótürü [⊥].
- (29) siļa da bir □úrbet el de bir ban[Ⓡ].
- (30) hasda düşdüm de hasdāneye atdıļar.
- (31) başæucumda bir ğ[¶]celik yátdıļar.
- (32) ben ölmeden de ben[⊥] nor[⊥]a [⊥] atdıļar.
- (33) ğurbet elde bir bān[Ⓡ]
- (34) on birinde bir □ūzele hizmet[⊥]m
- (35) on birinde bir □ūzele hizmet[⊥]m
- (36) ye [⊥]æaçıļmış hasdā cede □úl ğ[⊥]b[⊥]
- (37) onæikide henüz gelmiş baharım.
- (38) açar gider boz buļanı[⊥] sel gibi.
- (39) onæikide henüz gelmiş baharīm.
- (40) a[⊥]ar gider boz buļanı[⊥] sel gib[⊥].
- (41) onæüçündenæebrū zülfü [⊥] top dūrur.
- (42) on dördünde yānā Ƒından öpdürūr.
- (43) onæüçündē...
- (44) a[⊥]ımdan geçiveriyi ğızım. hı Ƒī sen nērelisi [⊥]? [⊥]óylütöļļu. [⊥]óylütöļļu[⊥]dan kimlerdensi [⊥]? benim ⁽⁴⁵⁾ ğuļa[⊥]lar var. burda ne Ƒarıyí [⊥] sen yá? ne annadıyım ğuzum?
- (46) asgere ğiTtim ğuzum. çoĝæuza[⊥] ğiTtim. *erzuruma* gittim. *erzurumdan* d[Ⓡ] ötäanna burdan *ĝonyá* ⁽⁴⁷⁾ gibi d[Ⓡ] fazļa öle ğiTtim. orda *ĝızılkilise* [⊥]óyü var. orayá ğiTtim. orda dü Ƒú şeyinnen ekmek yēdik. ⁽⁴⁸⁾ tayin yo Ƒudu. ekmēn ĝāyet dar bi zamānydı. orda ekmē ĝāyet dar yēdik. [⊥]óyden bizim ekmekler ⁽⁴⁹⁾ gelirdi bi. onnar otuz beş ğuruşa satın alırdı[⊥]. otuz beş ğuruş da şimdini [⊥] bilmem ĝaş lirasıydı. ⁽⁵⁰⁾ veļasıļı orda beş, beş ay orda durdum. iki ay da *erzincanda* durdum. ondan sōna

sa—at ıaporunu ⁽⁵¹⁾ aıdıı gıuzum geldim. gendim sa—atıdııı. şurdan benim doııu sap gānısı oıurdu esgiden. óıúızler ⁽⁵²⁾ goşuıurdu. inekler gibi óıúızler başırdı, óıúızüdü. anadı ı nı? veıāısııı. gānını ı ó fııne düşdüı. bunu ı ⁽⁵³⁾ emsaı y'n fıudum. burdan bu gānı geıinci burda haıçada kimse gāıladı. haıçayı ezdi, haıçayı bu ⁽⁵⁴⁾ yāna geıirivérdi. doıtor y'n fıudu. doıdur y'n fıudu. ara bāıııı, ara bāıııı, ara bāıııı ıóylerde şey usda ⁽⁵⁵⁾ kim var ki? kim sarıyı ki? gıırı kim yāpıyı ki? kim bilmem neş □órüy? çekdTm irezillikleri aıııııma ⁽⁵⁶⁾ geldim miydi burnumdan gāran duman geliyi. amma řükúr buıundu fıum □ünüıe bo fıúnkü □ünüıe bin ⁽⁵⁷⁾ gātdan řükúrler ossun gıuzum.

⁽⁵⁸⁾ üçæōıan var, üçæōıan var. hā beş de gız var. beş de gız var. biri de •ıdı. doıuz annadı nı? haıā ⁽⁵⁹⁾ da durum da bóıe. ben şimdi en □úııü fıü ı yānındayım. en b•yü fıünen en □úııük gelip gidiyeler. benim ⁽⁶⁰⁾ ba ıa ba—an bunnaræıřde. birisi gonyáda. o işde ayda sene de bi geliyi. onu ı da bi sürü çoru çocü var. ⁽⁶¹⁾ veıāısııı gızım.

⁽⁶²⁾ ben mesel bilmem. mesel bilmiyrim. şimdi biliyrim deıem yāıan sóıerim. biliydim amma zaman ⁽⁶³⁾ geldi, geşdi. zaman geldi, geşdi. zaman şimdi şu □ünü yāř seksen sekiz. y®ř seksen sekiz. şinden ⁽⁶⁴⁾ sōna bilse ı ne ānáca ı? bilmese ı ne ānayāca ı? bilmiyrim gızım unuTtum getdi.

⁽⁶⁵⁾ şimdi ben işim pencérede. anca giderim orda iki dōrd sayfe yer o—urum. ānádı ı nı? baı abdes aııp ⁽⁶⁶⁾ gıdecēdim, sen geldi ı. ben gidip orda abdes aııp orda.

⁽⁶⁷⁾ ramazan geliyi, ramazan geliyi. üş búıuı cüz var. bu bitecek. *inşaıııah*.

- ⁽⁶⁸⁾ babā *muhammet hanifiyi* annadı. az da oıısa onu annadı. onu annadı. az da oıısa onu annadı diyrim.

- ⁽⁶⁹⁾ gızım *muhammet hanifi* aıııııııııda gāıı mı? o kitapda.

- ⁽⁷⁰⁾ ama bāzı annadıyın yā. řóıe řóıe yāpmıř diyi ı yā.

- ⁽⁷¹⁾ *muhammet hanifT* denilen çocuı kim biliyi ı ni sen?

- ⁽⁷²⁾ *hazreti alini* ı...

- ⁽⁷³⁾ *hazreti hazreti alini* ı oııü. *hazreti ali*, *ali kerbāıayá* harbe gitmiş. o harbe gidinci bir gādıı gelmiş. ⁽⁷⁴⁾ bir gādıı gelmiş. *hazreti peygāıbere* deımiş ki: y® *rabbi* y® *rasuıııııah* ben sa ıa geldim deımiş. o ⁽⁷⁵⁾ da hayıræoıısun deımiş. ben *hazreti aliye* varaJam. *hazreti ali* de *muhammet aleyhisselāııı* ı dāıadı. ⁽⁷⁶⁾ o zamana gādar seni ı rıza ı oııırsa ben *hazreti aliye* varacam deımiş. o da gelsin de deımiş. sóıüyüm

(77) alırsa alşın dēmiş. *hazireti ali* harbden gelmiş. gelmiş, gelinci *hazireti aliye* şeyitmi *al* ey gel (78) buruyá. ne var dēmiş? y® *rabbi* y® *rasuŕullah* ne var? bi suçum mu var yo^lsa? dēmiş. hayır hayır (79) dēmiş. gelmiş. *hazireti ali*, *al* fila L ğadın sa La varma^l isdiyi. filan ğadın sa La varma^l isdiyi. sen (80) bu işe ne diyi L? dēmiş. o da şóle bi durmuş. sen mināsıp □órüyse L ben de mināsıp □órüyüm. y® (81) *rabbi* y® *resuŕullah* dēmiş. hā dēmiş o ğadın hem de şu sözü ğonuşuyú. neymiş? ben o La varacam. bir (82) de cenābı ha^ldan oĵan çocú istiyrim. onu L adını da *muhammet hanifi* ğoyáJam dēmiş. e bu iş oĵur (83) mu? oĵur. o ğadın o La varmış. ğadın o La varmış. o çocu^l oĵmuş. adını *muhammet hanifi* ğoymuş. (84) o çocu^l b●yümüş. altı, sekiz yaşına girmiş. *hazireti ali* de esmesin yel, dōmasın □úneş dērimiş. (85) yāni bu ğadar da severimiş. o zamana ğadar *kerbeláyá* tekrar harbe ayá^llanıncı çocú Fa dēmiş k^l. (86) ba^l oĵum dēmiş. ben harbe gidiyrim. sen e Fer evde sı—ıĵaca^l oĵursa L dēmiş. tavĵada^l şeyi (87) çek, bin üsdüne, şō da Fa git dēmiş yalı Lız şu da Fa gitme dēmiş. ondan sōna o zamanādar o da (88) dēmiş baba ben de gidecem harbe dēmiş. yō oĵum sa La ĵayı— deyils L dā harbin, harbe ĵayı— deyils L (89) dēmiş. de Fildi, d^lni neyse çocú azatmış. çocu^l burda ğalmış, gendi gitmiş harbe. o ğidinci iki durmuş, (90) bi durmuş. çocu^l yalı Lız nó Fúrecek? çekmiş atı, binmiş üsdüne şu yānna gidecēdi yá şo yānna çekmiş, (91) gitmiş. o yānda da bir geyik yāvrusu ó Lüne çı^lmiş. ha ğova ğova ğova o □ún dutamamış. o □ún (92) dutamamış. ertes Fæún tekrar bi dā gitmiş orayá. aynı şeyi ğēne yāvruyú ğova ğova onu dutmuş. onu dutmuş, onu (93) getirmiş ^lóye. ondan sōna tekrar ğeri gitmiş at orda yáyılır—a bu da yátmış uyúmuş. suyu L (94) başına. bi de tabutu L asgerleri gelmiş. bu melek mid^lr? uyúr—an. bu melek mid^lr yo^lsa *ben* *adem* (95) midir? diye başında beklerke beklerkē *muhammet hanifi* uyánmış. uyánmış bi ba^lmış ki başında (96) bi sürü adam var. siz necisi Lız? işde şóle şóle. biz seni □ötürec^lz. nēre? başımızı L yānına. ben (97) gitmem dēmiş. giderdi L gitmem dērke orda onnarı temāmen ğılışlamış. onnar temāmen ğılışlamış. (98) veĵasılı yāni ço^l sürüydü yá amma ğaFamda ğalmıyí. ğaFamda ğalmıyí.

(99) seni L kimi L var? kimi L yo^l? bi de ben onu ānyím senden.

(100) dili şeker, duda^lları baĵ gibi.

(101) on beşinde çilesini doĵdurur,

(102) onæaltıda gendisini bildirir,

(103) on yēdide sevdi Fini □úldürür,

- (104) □ ózæucuyıa ba—ar gider èl gibi.
- (105) on sekizde dókdü ƒünü dişirmez,
- (106) on do^luzda □ órdü ƒünü şaşırmaz,
- (107) yirmide a^lın derer şaşırmaz,
- (108) sahip olur her yánna maı gibi.
- (109) yirmi beş de döner yüceden gider,
- (110) otuzunda dördæetrafın denkæeder,
- (111) otuzbeşde yávař yávař ğan gider,
- (112) ğır^l yářında geçmez olur puı gibi,
- (113) paranı ^L geşmeyen ^l ne oluyú? ānadı ^L nı?
- (114) ğır^l beşinde ğızıı düşer □ úlüne,
- (115) ellisinde yⁿus gelir yóluna,
- (116) elli beş de ba^l dünyánın haşine,
- (117) tozar ğayrı sermayesiz ^lúı gibi.
- (118) atmışında duřarłara yán gelir,
- (119) atmış beşde □ ózlerine ğan gelir,
- (120) yetmişinde ümüdæetmez yán gelir,
- (121) tekme hazır, teneşirde saı gibi.
- (122) yètmış beşde söyler söyler usanmaz,
- (123) sekseninde yatar ğayrı uyánmaz,
- (124) seksen beşde her ne sorsa ^L haber vermez laı gibi.
- (125) do^lsanında hazır eyle bezi ^li
- (126) do^lsan beşde kimse çekmez nazımı,
- (127) yüz yářında teslim eyler özünü,
- (128) ey! sürülmüş, savr^lılmış harmana dönersi ^L.
- (129) hādi □ úle □ úle ğızım.

YERİ : KADINHANI/Şahören Köyü

ANLATAN : Mehmet Sabri TURAN

YAŞI : 85

KONU : Karışık

(1) - *sādiyi* çı fııvır len.

(2) - telefon aş ğız var yá.

(3) - var var

(4) - sen ozaman benimæeve git anam var do¹san yáš. var var dişleri var.

(5) - da¹ma dişi var.

(6) - do¹san be ba¹ sa ^La postane var yá. postane iki porda ğapı var yá. ora benim ev. git anam...

(7) - *emreye* telefon açalım *emre* çı¹ıvırsı ^L.

(8) - tamam. anam vā a-ıııı yáv ▪le de fıi yáv a¹ı başında

(9) - yō yō ğonuşūr.

(10) - yá biz *yörü* fıüz *antaıyá*, *serikden* gelme dedelerimiz. yó *kürdü* sikdiræet. döru s▪lemiş adam. ⁽¹¹⁾ biz *yörü* fıüz. *serikden* gelmeyiz. *serikden* gelme *yörü* fıüz. dedelerimiz bura doılaşmış gelmiş.

(12) - annēm odanı ^L o fıúne çı¹ da sa ^La bi misáfır saııyırız. babanne ^Li de dışarı çı¹at. ğonuşācāmış.

(13) - sen arabayá bin. odanı ^L o fıúne git sen.

(14) - he biz gelmi bi ba¹.

(15) - evi ^L içine giri ^L anam evi ^L içinde.

(16) -bacıynan bi ābi geliyi sa ^La.

(17) - ünüversde.

(18) - ğadınannıymış.

(19) - anamı L yánına var, anam size şeyææder. baba L bilir ben esgi... postaneni L ora çı=aca=. (20) iki porda ğapı var. benim orlarda.

(21) *mēmet sabri turan*. seksen beş. ben mi? yán | ney? ne yápdım mı? tarımğa başladı=. onğa geldik (22) gitdik. oğannar varıdı o—uduğlar da fıldığlar gitdiler. kendi başımı ◀za ğaldı=. hanım mefādæetdi. anadı L (23) mı? daha da ne söylen sa fã?

(24) yedi. efem? d•rdü ğız, üçü ğız, dördæoğlan. sa fñğ. yán | bizim burada bek b— de Lışen hãli yo= yán |. (25) eskiylen yeni yáni. pek de fışmüyü yáni. aynı gelip de devam ediye atağardan yóranı b•le gidiyór (26) yáni. şümdelik de fışen şu var. şölen var bi. *yörük şöleni*. yáni o yápılıyó. toplanıyóğa, sãdan (27) soğdan geliyóğlar birden tanışıyóğlar, ğörüyóğlar fağa. onnar geliy, yiyip içip onna o yánnã birbirini (28) =aynaşma=, tanışma=. sãdan soğdan da geliyë ekseriye *ğonyáda* zaten bizim ki. *sarayön, ğonyáda*, (29) *ğadında*. toplanıyó birbirini tanıyóğlar yáni. bi sever. =aş gün o La?

- (30) onæaltı mayıdææoğdu.

(31) hıdırelle ◀z herkezin kendi ◀ne yápdı bi işler ykni. o ayrı. yáni kendi ◀ne herkez ayrı yápar yáni (32) hıdırellez bek köyümde hoş ğarşılanmaz. âdet | var. şölene ba=ıyóz yáni o La ba=ıyóz da. vağğã (33) şenlikde ğülen, oynuyán, ğaynaşma.

- (34) dü fa ediyóğlar.

(35) do fa yápıyóğlar. ölennerine, ğağannarına, döveletæemmiyle, sa La, şeğâmetine, =abirine hepsinë do fa (36) yápağğlar. evet mefādæedenner o da var. ölen şeğâzi dövleti L şeğâmet oğması için terórú L durması (37) için. hayırlı devlet, millet oğması için. bunnar için doğa edeller. tabi. oğayğara.

(38) benim babam hocayıdı. hoca dëyince fazğla bişey yo= da mederesëyi bitirmiş. subay oğmuş. on (39) dörd sene harbætmiş. on dörd sene sonra harbden dönmüş. amcağarım vurğmuş. kendi gitmey (40) isdemiş dedem sağmamış. baba az ço= beni o—utdun. ne yábacã? babamı L da köyü L varğı=ıısıymış (41) dedem yáni. oğum az ço= benim mağım sa La yeter. baba yeter amma o—utdu L sağ demiş. sağmamış. (42) tekra[] babam *yónan harbinde* vurğmuş. buruyá *yónan harbinde*. *mangal sepede* vurğmuş *yónan* (43) harbinde, orada. ordan buruyá sevketmeye *ğonyá* hasdanesine. hasdanede yátıyór. yánda hizmetse (44) var o zaman fağla◀n. iyi oğdu=dan,

 a  t  dan s ra altı ay hava de  i imi vermiŐ. ora   do dur. ⁽⁴⁵⁾ buruy  geliy  g ri
 biraz duruy  filan. u  ay duruy . baba ben gideJem diy . neye? *t rkiye* y niy  ⁽⁴⁶⁾
  lum nereye gitmiycen? gideJem memleket g  r    elinde g lmasin. o   n n 
 bitirmeden gidiy  ⁽⁴⁷⁾ tekrar. o zaman adamı da istas Ő y Ő beye sevk g mandanı
 veriy r. y ni  te y nda y ralı y . ykni ⁽⁴⁸⁾ bu durumlar o uy r y ni annatırdı y ni...
 babam g d kden s na hizmet eri geldi. g ra tarafından ⁽⁴⁹⁾ *memmed* isminde bi
 adam. y v dedi memleketi g rtaran o maz dedi. baba   b le b le o du dedi. ⁽⁵⁰⁾ ben
 onu   hizmet eriydim dedi. Şimdi g cadı  dedi. beni hasdaneye a dırdı o dedi.
 s l   i o ara  ⁽⁵¹⁾ dedi. *af y na* girdik dedi. her y r i aŐ dedi. g urma dedi. b le Şu
  o uy   o udan pistikden ⁽⁵²⁾ girilmiyi dedi. annatdı adan bir zdan Şu g birin
 ziy ret ediyim g r yem ded  . onu   sayesinde s  ⁽⁵³⁾ g ldım dedi y ni. babam m 
 Őhid o madı g zi. iki seFer vuru up g zi  l y  y ni  nadı    ? ⁽⁵⁴⁾ d rd sene
bakide g lmiŐ. *bakide*. d rd sene tekrar *urusu*   emrinde g liy . orada bunnar
 topla aniy  ⁽⁵⁵⁾ ileri gelenler. y v g aŐım demişler. babam annaTti. nası g ac ?
 g aŐım. do dur, subay topla aniy . ⁽⁵⁶⁾ vapur yedi, sekiz gişi g ŐmiŐlar. yi  irmi
 do uz g nde *izmire* mi? *istanbo a* mı?  i miŐlar y ni. esir g liy r ⁽⁵⁷⁾ orada. * rus*
 rus harbinde esir g liy . * rus harbinde* esir g liy r orada. filan * rus* bunu istasy na
⁽⁵⁸⁾ vermiŐ filan eminleşdirmiş bunnar. ne g dar g ldıysa g lmiŐ. tabi a ıllı ileri
 gelenler topla  g aŐım ⁽⁵⁹⁾ y v demişler. neye g  mıy ? ordan g ŐmiŐlar. tekrar
 geliyi *y nan harbine*. burada. *y nan harbinden* ⁽⁶⁰⁾ anadı  ? adamlar annatmıyan
 y ni dinlen t kenmez bunnar y ni.  nadı   mı?  le  natırdı y ni.

- ⁽⁶¹⁾ k y    g ruŐuŐunu da isdiy    mu sen?

- ⁽⁶²⁾ bin do uz y z yetmiŐ eki de  il mi? y .

- ⁽⁶³⁾  lum y  ardan bi su g t da gel. hadi. ben  zım g ruy  Şeker var. *a lahi*. Şimdi
anta yadan, *serikden* ⁽⁶⁴⁾ uş, d rt  ardeŐ geliy lar. buray . taraFa gidiy lar. g  ebe
 o ara . *y r k*. oray  geziy , d ner ⁽⁶⁵⁾ do aŐıy  k y n baş tarafı y lını b le de  il
 ormannı . oray  oturmuşlar. oturmuş. *g dinandan* ⁽⁶⁶⁾ *sariy lle* g  bi adam gelmiş.
 ata bin, marder da ınmıŐ. dedemi   babası *iş memmet* o  a tavrı y pmıŐlar. ⁽⁶⁷⁾
 y Ő  lly adammıŐ. do san ykŐında benimlen. a  am dem neye tavrı y tıy n y ?
 benim uş s r  maŐım ⁽⁶⁸⁾ var.  orum  oc m var. zararı   varısa hepsini  deyen. uş
 s r  zeni   olsun. g anı g anna y  amazlar, ⁽⁶⁹⁾ canı suy a y  a lar. g anna y  amazlar
 gel otur y . oturuy . endiriy  atdan aŐŐa. ikna ediy r, oturuy . ⁽⁷⁰⁾  lannar geliy r.
 daŐardan s dan soŐdan derken. en b y  o lan *misa*. *misa*  lum g rdan filan erke  i ⁽⁷¹⁾

kes bizim a ƒa gelmiş dèyi. erke ƒi kesiy∩... òturup ƒa—ıyó. sohbedæediyólã filan derke diyóƒona ⁽⁷²⁾ bu ƒa *memedæa* ƒa şorada ören var. yálı ƒa amma *yónan* heralıda *yónan* ▪*reni* bu. köyü ƒ ołdū yer. ⁽⁷³⁾ ören var. işde oruyá yerleşdiriyin. o da diyóƒuna: eylülü ƒ on beşi durna yeşimi diye. biz gálabaƒæyánnız ⁽⁷⁴⁾ yáƒın dèyi. sãæoľursa gelecek sene dèyi òłannarı saľıyım, ben dönerin dönmem yaşım so ƒ dèyi. ⁽⁷⁵⁾ yerlenni gösderivi dèyi. kendisi ölecēni a—ı kesiyince o—ur yázarımış o zaman. yázmış ke ƒadanı ⁽⁷⁶⁾ b•yügæòľunu ça ƒırmış. atına bin, göçü burdan yükledin, git ƒadınanda *sarıyelli ağayí* buľu ƒ, yeri ƒizi ⁽⁷⁷⁾ gösdertsin size dèy ƒ. ēn b•yükleri geliyór. gel bizim yerimi göstert, bizi göçebelik geliyó. ⁽⁷⁸⁾ evät yerimizi göster. şimdiki bu çocūn ołdū yerde babam, dedemi ƒ emē ƒi oruyá oruyú. birisini ƒ ⁽⁷⁹⁾ elē üçæòľan yerleştiriyó. bi gız gálıyór. diyórƒana bu *hace musa* en b•yükleri. neden b•le ayrı ayrı ⁽⁸⁰⁾ aralı yápyón? bu *köycülük yörükçülü* ƒe benzemez dèyi. yárin bu köy b∩y•yejek dè ço ƒalajaƒ dèyi. çocuƒ ⁽⁸¹⁾ çocū ƒa... köpeklen bo ƒuşur dè. aralı oľu ƒ dè. köyü ƒ gúruľuşu da bu gızım. üçe üç hānedir. üç hāneden ⁽⁸²⁾ işde bu hāle geldik. yüzæelli hāneydi. yán ƒ zaman de ƒişdi, tükendi. elli atmış hāne galdı şimdi köyde ⁽⁸³⁾ de bek gálmadı geç yáni. anadī? durum b•le. yō yá canım iyi oľdu yáni.

-⁽⁸⁴⁾ sen nerelisi ƒ? bizim *köylütoľu* mu?

-⁽⁸⁵⁾ ben telefon arızası yápydım ƒóylerde burda.

-⁽⁸⁶⁾ sende mi *köylütoľusun*? gızı ƒ mı? eyi *aľľah* seľāmet. ünüvesde mi oƒuyó? bölüm? edebiyát. iyi. ▪le mi?

YERİ : KADINHANI / Yağlıca Köyü

ANLATAN : Sultan KARATEKİN / Hacı KARATEKİN

YAŞI : 55

KONU : Karışık

- ⁽¹⁾ geli L vaļļā zini ğayınna L sevmezimiş. zini hazırıayalım. hıh niye ki?
- ⁽²⁾ hoşgeldi L. gel buyúr hoşgeldi L. iyisi L? geç burayá geç. hoşgeldi Liz geç.
hadi buyúr.
- ⁽³⁾ sa ƒnı sen de hoşgeldin. ben öptürmem sa ƒnı sa ƒnı.
- ⁽⁴⁾ ekmek hazırıası L bacana^ı vaļļā ba^ı.
- ⁽⁵⁾ vaļļā yèmediyse Liz getiriyim...
- ⁽⁶⁾ vaļļaha ba^ı ha. ne var ne yo^ı? iyisi Liz?
- ⁽⁷⁾ hoşgeldin.
- ⁽⁸⁾ aman ğuzüm. hoşgeldi L ğuzum.
- ⁽⁹⁾ hasta yá hasta iççik. ğafa...
- ⁽¹⁰⁾ sa ƒnı ğuzum *aļlah* rāzı ossun.
- ⁽¹¹⁾ hasta hasta kendinde de ƒil... otuz sekiz do ƒum.
- ⁽¹²⁾ vaļļā yèmēm filan var bölüfürüm de yèyi L. vaļļā esas dèyim ba—. vaļļā getiriverim ğızım. ⁽¹³⁾ niye böyle èdiyi L?
- ⁽¹⁴⁾ no ƒurecem himdi? ne laF èdecek? vaļļā ğoyún da sādı—. inek de sādı—. süt de çektik.
- ⁽¹⁵⁾ *murādiye* vaļļā işde *ğonyáda*. yárin bo ƒün āşama mı gelir işde ekmegæedeceklermiş.

-(16) *murādiye* telefon aŞıyí konuşuyúruz. o şey var yá cumartesi, bazar □únŭ gelcēmiş de ekmek (17) idiceklermiş ġāri de. na zaman geleceklerse ? ġāri yārından sonra mı gelecekler?

- (18) yārın ahşama geliller ġāri gelillerse.

-(19) yē de ġaldırıyım ana. çok dengesi yo[⊥] hiç yo[⊥] dengesi. hā ē ġaşşīnan aġ ġaşşīnan.

- (20) çay mı ġoysun? şey bi ba[⊥] bubaġ boynu L_{uza} ba[⊥]...

-(21) ġız vaġġā var yēmēm óle étme ġızım. yēmeg için de Fel nāsib olan yer.

(22) adım *sulţan*. elli beş mi? elli m |? [⊥]aş çocum var. üç dört çocum vardı. biri öldü üş çocum var. (23) āmin *inşallah inşallah*. bi ġızım var. iki oġum var. oġumun biri polis. *mardin ġızıldepede*. biri (24) de *ġonyáda*. hangı ha— bangasında çalışyí. hepsi evlendi. beş torun var. *aġġahım ġurban oġdüm* (25) *aġġahım cemil cümle ni* L_{çocuynan} ba Fışlasın. ġurban oġdüm *aġġah*.

(26) buranı L_{dú} Fúnleri vaġġā nası oġca[⊥]? dú Fúnner buraġarın... vaġġā no Fúrüyüm? ġızım işde evi L_{işini} (27) görüyrum kendi başıma duruyrum ben. kimse yoġ benim yanımda. yē L_i evimiz. bunu yē L_i (28) yápdıydı—. rahmetlik ölmeden yáptıydı— işde. yápdımız sene öldü ırahmetlik. doslar.. aġtı biTti (29) işde yēdiye döncek ma a Fustosu L_{yirmi beşi geldim mi biTti}. aġtı bitik yēdiye dönecek. zor da (30) demek de söz mü? de zor ġāri no Fúrce L_{? ġāri biTti ġāri dur}. su bunu ana hindi laf laf édecēmissim (31) ben bunnara da óleymiş. sen dur. sen dur *ayşeba ā şunu sil eli* L_e. yē ekmē L_i sen. ço[⊥] ġöştü Şo[⊥]. bi (32) *fadimana* ba—dı bundan evel *fadimana* ba—dı. hindi on □ún de ba L_a oġdu geleli. ne arıyın da?

-(33) şeye ba—dım. peşeteye ba—dım da. burda.

-(34) vèrdiydim ben ışlah mendil. ne dēyim ġuzum ben sa L_a? ne ānadyım?

- (35) annat tābi.

(36) vaġġā ũnceden çoġæirezillik çekdim. buruyá geldim. ayrıldıım. éli L_{evine} ayırıldıġar. orda bi (37) sene élin evinde oturdum. ordan burayá aldı[⊥]. şo evleri. ora geldik. orda durdum işde. yápdım (38) y'n Furdum işde kendi başımā. bu çalışmadaydı. kendim yēri geldi erkeġ oġdum. yēri geldi ġadın (39) oġdum. yápdı[⊥]. ġoyúnumuz, ġuzumuz varıdı. sādım, çekdim o zaman hindi gibi sütçüye (40) vèrmek yo Fudu. kendim çekiyidim. kendim yáġæèdiydim. kendim su y'n Fudu. ġuyúġardan getiridim

(41) şorolardan. ordan getirydim elæarabaşarıynan. çocu=ları içine dikiydim elæarabasının. birini daşma (42) sarınıydım. ikisini elæarabasın işinde getirydim suşarı. óle óle böyütük yetişdirdik. óle işde gızım. (43) bu□únnere getirdim. ondo sonra göyünü satdı= bitirdik. inegæaıldı=. ondan sora inē ba—dı=. ne var.

(44) hazırlarınız hazırılanma mı? kendimize □óre hazırlyız. buşuyruz bişeyler göyúyruz. aļļām (45) dadıynan yèdirsın. erişde èTtik. yú—a èTtik. ekmegæèttik. =ómbe èTtik. börekligæèTtik. hazırladı=, (46) göydu= doşaba. aļļah izin vèirse yiyecez.

(47) herkeşe bóle. kimi bāzı zaman bildi mi bóle kendi kendine şeydiyi. āmin. cümlemize ğurban (48) oldu Fum aļļahım.

(49) şükúr *elhamdüļļah*. go Lşuşarımşan hiş hiş bi =ótülük □órmedim dā. ğarşıyá geleli. yim beş sene, (50) otuz sene oldu ben bura geleli. ben kimseye dā hiç öte git dèmedim de. hiç kimse de baā (51) dèmedi. ço= şey èTtim. bu çalışmadaydı. kendi başımaydım. evler dā çatı y'n fudu. =ürümeye (52) çı—ardım. çı—amazdım go Lşum ço=lar gelir =ürüdü aļļah razı ossu L. bi met |re ğar yáĝıydı. (53) =ürüyemiydım çı—amıydım dama. aşşāları =ürüsem yo—arları ğalıydı. yo—arlara geliydi. *cemile* (54) abanı L oşanşar =ürüydük. onnar da □úççü fudu yá. ğene de gelip =ürüylerdi aļļah razı ossun. óle (55) geldik geşdik ğuzum. hindiyáædar işde ne bilèyim? ne aĝnadıyım? gızım başĝa da. ne bilèyim ben? (56) sen şō *hasanhüseyini* L avrada gidicedi L ānaddırmıyá. óle işde. ilko—uşdan bitirdim. =óyden (57) beşinci sınıfdan biTti tāmam. birden beşe ğadar o—udum. □órücü usuşu ğayınbabam geldi bitirdi (58) beni. ğayınnam bile dú Lür gelmedi. ğayınbabam geldi bitirdi beni. ğayınnam gelip de dú Lür (59) gelip de bitirmedi beni. ğayınnam istemiyidi. *osmancı*=dan everecèdi. ğayınbabam da bunu (60) alacam dèdi rahmeTtik. ólelTne işde ğayınbabam geldi bitirdi. bek de iyi oşmadı yáşana ba=ma. (61) ne dōru ğonuřıcāsa= iyi oşmadı. istenmeyince bek bi istenmedik aş yènmez. óle geldi geşdi şükúr (62) *elhamdüļļah* hindiki □únümüze bir de fil bin kere.

(63) gidiyşiz. hıdırellezde ne yápaşım? da fā gidiyşiz piknik yápyřız. şora harman yèrine çı=ıyşız (64) oynuyşar herkeş de. e hindi oynama Filan bek bi ğalmadı. eskiki gibi. eskiden biz veriydik (65) şorda oynamayá harman yèrinde. nişannı gızlara çember örtüyüler. da—ı da—ıyşar neyse işde. (66) onnarı □örüyler. dāda da gidiyler.

hem beşik sađlanıyła[] hem piknik yapıyılar. dāda her şey ⁽⁶⁷⁾ var. suy da yemek de yapıyırız. ço funnu=ığa mangal ya=ıyılar orda. mangal yiiler.

⁽⁶⁸⁾ dú funnerimiz üş □ún sürüyü. otur ana otur. otur dā sen da ezen o=ununcu ben sa fā habar ederim. ⁽⁶⁹⁾ sen yaşlan da. ben sa fā abdes abdest aldırırım. namazı Lı öle gııdım. tamam mı? şindi otur. misafirler ⁽⁷⁰⁾ gidinci gıılaım oldu mu? otur. hah babasıyna anası oldu L gördü fü? tamam sen şora yaşlan da. ⁽⁷¹⁾ ānat len iççik de sen ānat.

- ⁽⁷²⁾ bizim gēşl=imiz nası geşti? ā benim çoJu=lūmda sözüm yábana ó=üz arabası varıdı mubamı L. ⁽⁷³⁾ dā *debeğayá* ya giderdik. şu *guyúJu amberi* L *sivri* varıdın. ora giderdik. ora ó=üzünen sözüm ⁽⁷⁴⁾ yábana bi sa fatde sürerdin. ē tırpannan işlenirdin. ē bi dölüm bi büçü= dölüm anca işlerdin tābi o ⁽⁷⁵⁾ zaman. ó=üz arabasına yú=lerdik. bubam rahmetlik şóle şey ederken iççik yán Filan gayıvırdım ⁽⁷⁶⁾ sapı. yétiveridi şóle bi. giddikçe unuduyú L mu? dērdim. bi de =úfur yapardın. bubam rahmetlik. ⁽⁷⁷⁾ dúven sürerdik. tābi yāni eskiden óleydi. şimdi Filan ossun. óle yapıca= adam vaıđā yo=. çile tābi ⁽⁷⁸⁾ canım ó=üzünen dön bubam dön dön dön dön... oıurdun. dúvennen sürülürdün. savrıırdın. o ⁽⁷⁹⁾ şimdi ne var? on onbeş □únde harman =a=ıyí. kepāzel=di. tābi tābi kepazeli şimdi yapıJa= yāni ⁽⁸⁰⁾ ben de içinde benim ço fu=ılar da içinde. óle yapıJa= vaıđā adam yo=. □ótürdü L neyse o zāman bi ⁽⁸¹⁾ üzlük şunu L şeyi gārin şóle çölmekler vardı. bunu L b•yü fü gārin şóle iki kilō Filan alır. şunu L yárimı ⁽⁸²⁾ gibi ayran şey olurdu. ondan sıraynan dönerdin. şimdi o bardānan birbirinden işmeye şey edeyi ⁽⁸³⁾ yāni o devir fleydin. o devir óleydin. yo=ıu= varıdın. ama şimdi *elhamdüllah* her şey boı.

⁽⁸⁴⁾ ben *ādi ocağlar* dēriz. önce ilk çalışmayá *gonyáyá* giddim. yétmiş üşde işde o dúveni sürdük. ⁽⁸⁵⁾ kesmik çı=ardın onnan ekmek edellerdi. *gadinanda* sātı= ó=üz arabasıynan sözüm yábana. ⁽⁸⁶⁾ ordan *gonyáyá* gāşdım giddiydim yétmiş üşde. ilk çalışmayá óle gāşdım giTtim. orda neyse ⁽⁸⁷⁾ çalışdım ādi oca= dēriz gārin. tūla ocanda gāri. sen bili L bacana=. ē orda çalışdı=. ondān sonācım. ⁽⁸⁸⁾ ondān sonām şeye giddim. sēn dēyivi[]. *afyóna* giddim. çalışdım. *gonyáda* çalışdım sekizæon sene.

- ⁽⁸⁹⁾ ön dörd sene on dörd sene çalışdı L.

- ⁽⁹⁰⁾ yán | ne oıuJa=? işde. Şo fu=ıları everdim. büyüTtük. şú=úr āyırdı=. *aıđahæacı*larımı □ósterdmesin.

- ⁽⁹¹⁾ sırf *gonyáda* çölmekçilerde on dörd sene çalışdı. tūla ocānda.

- ⁽⁹²⁾ hanım da kepāze oľuyúduñ. ister istemez niye? dı. su yo ƒudun. su oľmayınca ne oľıca? oľayları ⁽⁹³⁾ Şey ēdiyidi de. hī su oľmayınca ğuyúľardan geliyidin. yēnge ˆ bayá kepāzelik Çekdi... ondan ⁽⁹⁴⁾ sonācım ğuyúľardan getiriyidi suyu. otuz ğırƒ ğoyún varıdın. iki inek varıdın. eskıbi gibi sútçü ⁽⁹⁵⁾ y'n ƒudunkine. ē sa ƒıvır, y'n ƒurt yáp, sızdır, ıótür, getir. ē Şimdi çō ƒu=lar laƒınan mı böyür? Şimdi ⁽⁹⁶⁾ hazır bez var. o zāman bişey y'n ƒudun. aƒēdersi ˆ. ğıçına dutmayá Şeyi buľamıydın. yı=aması ⁽⁹⁷⁾ bi türlü. Şey ētmesi y'n ƒudu ğēne yāni. su yo= . Şey yo= . Şimdi ne var? hemen hazır bez. aľ atıvırıyí ⁽⁹⁸⁾ Şimdi ooo. yāni esgiden kepāzelıdi. Şimdi o ƒō. herŐey ğoľay. sabıñı buľamıydın. kisinen kil dēyilerdi. ⁽⁹⁹⁾ onnan yúyúľardın. ğazanı ğaynadıyıľardın. ğadıñların işi zorudun canım. tābi. yāni zorudu. hī ⁽¹⁰⁰⁾ vaľľā zorudun. hī deyá diyelim. =óyü ˆ yānda camini ˆ yānda işme suyu geliyi. o da sıraynan. hā ⁽¹⁰¹⁾ löbete beklileyerdin. su yo= . Şey yo= . Şimdi ne var? Şimdi Şurdan doľdurub gelmeyi kiransınıyí. ⁽¹⁰²⁾ ğar dērse ˆ óle. ğış geldim miydi, óle kepāze oľuydun. de ƒā bi met ıre ğar oľuyúduñ. damları ˆ ⁽¹⁰³⁾ boyúnca. ğar oľuydun. yoľ aça= adam yoh. kepāzelik. o ƒō Şimdi vaľľā her Şey. teknoloji de var. ⁽¹⁰⁴⁾ milledde çatısız ev de yo= . su da içinde. yāni her Şey içinde yāñ ı. eskıbi gibi oľsun. Şimdi vaľľā ⁽¹⁰⁵⁾ ben bāzı óle diyirim. eskıbi gibi oľsun ğusura ba=ma ˆ yāni yápıca= . ıúľüŐüřürüyle de yāni hakığaTtan ⁽¹⁰⁶⁾ zorudun yāni esgiden.

SÖZLÜK

Sözlükte Kadınhanı ağzında tespit edilen kelimeler yer almaktadır. Bu kelimeler Standart yazı dilinde karşılaşılmayan ya da ses, şekil ve anlam yönünden farklılık arz eden kelimelerdir. Sözlük oluşturulurken saptanan kelimelerin metin ve satır numaraları belirtilmiş ve alfabe sırasına göre hizalanmıştır. Yabancı kelimelerin alındıkları diller belirtilmiştir.

-A-

a ڤa: Ağa 36/91, 92, 93, 94, 97, 99, 102, 39/67, 71, 72.

ağa 23/4, 23/125, 39/76.

a ڤaç: Ağaç 4/20, 22/94, 22/96, 35/40.

a ڤac 37/13, 37/28.

a ڤaş 7/36, 36/3, 36/5.

aba: Abla 3/98, 13/106.

abdez (<Far. abdest): Abdest 2/19, 22/104.

ābe: Ağabey, abi 6/41, 21/78, 27/79, 30/48, 50.

ābe 21/78, 27/79, 30/48, 50.

abū: Hayret ünlemi 37/1.

acılı: Kahvaltıda yenen domatesli acı sos 8/8.

aççı: Aşçı 19/83.

āhcı 29/59.

āçik: Azıcık 26/72.

ādi (<Ar. ādi): Değersiz, kötü, sıradan 40/87.

ādi ocaڤ: Tuğla ocağı 40/87.

aġnad-: Anlatmak 3/2, 29/113, 115, 116, 32/68, 40/55.

annat- 1/18, 73, 2/5, 67, 68, 69, 70, 71, 4/42, 7/27, 43, 10/4, 7, 11, 25, 46, 48, 49, 79, 80, 81, 12/36, 65, 14/19, 22, 26, 29, 20/13, 40, 92, 22/11, 32, 35, 77, 25/22, 30/41, 42, 35/1, 36/75, 90, 38/45, 68, 70, 39/48, 51, 55, 60, 40/35.

anna-: Anlamak 15/95, 17/79, 18/23, 28/41, 38/58.

annayış: Anlayış 15/70.

annaş-: Anlaşmak 24/38, 25/96, 36/103.

a—: ak 20/23.

a—æavla: Beyaz helva 20/23.

a—: Akmak 30/35.

a—çe: Akçe 15/20. āçe 36/22.

a—dar-: Aktarmak 38/2.

a fıran: Ahır 35/65.

a¹: Beyaz 3/10, 11/10, 11/48.

a¹æaş: Yarma ve yoğurttan yapılan yöresel bir çorba 11/10, 11/48.

a¹ çorba 3/10.

a¹: Beyaz. Kuru. 36/40

a¹ fasüllesi: Kuru fasulye 36/40.

a¹darac: Ekmek pişirilirken kullanılan tahtadan alet 9/39, 40.

a¹ıı (<Ar. a¹ıı): Akıl 3/85.

a¹ıısirē: Aklısıra, aklınca 3/85.

a¹ren (<Ar. akran): Akran. Yaş, meslek, toplumsal durum vb. bakımından birbirine eşit olanlardan her biri, boydaş. 12/107.

aleddirik (<Fr. electrique): Elektrik 3/39, 3/46, 3/48, 30/25.

aļeym: Herhalde, galiba 1/84, 25/63, 25/69, 25/92, 26/44, 26/68, 27/81, 30/57, 33/14.

aļeylem 6/25.

aļt: Cinsel organ 29/4,6.

anaļı—: Üvey anne 21/88.

anaļı¹: 21/94, 21/96.

anası fil: Annesigil 25/89, 29/95, 34/103.

ândı: Onu da 30/14.

annac: Karşı taraf 3/34, 15/102, 35/33.

annaş 7/43.

annah: Hayret ünlemi 29/68.

anā fov: Hayret Ünlemi 16/83.

a Lşam: Akşam 2/13, 2/31, 2/53, 20/38, 20/104.

aşam 26/108.

aşam 4/49.

āşam 2/38, 9/27, 9/49, 12/78, 13/59, 13/61, 14/9, 17/60, 17/110, 19/79, 22/102, 23/70, 25/38, 25/52, 25/58, 26/65, 26/66, 26/106, 27/77, 27/78, 27/128, 28/17, 29/56, 29/75, 30/17, 33/1, 36/16, 37/10, 37/66, 37/73, 37/101, 40/15.

āşamāeca: Akşama kadar 22/102.

apatman (<Fr. apartman): Apartman 37/53.

ara: Orta, ortalık 20/11.

āra ebesi: Köylerde doğum yaptıran kadınlara verilen ad 20/11.

arab (<Ar. arap): Arap 18/38, 20/52, 20/54, 20/55.

arabaşı: Arap aşısı. Yöresel bir yemek 18/38, 20/52, 20/54, 20/55.

arafa (<Ar. arefe): Arife. Bayramdan bir önceki gün. 15/33, 18/34, 29/99.

araFa 15/32, 19/88, 19/89.
arefe 8/89.

aralaş-: Uzaklaşmak 27/26.

arı: Uzak. Aşağı 13/14, 18/52, 35/7.

arı: Ağrı 8/85, 12/20, 21, 14/72, 77, 25/9, 90, 29/3, 4.

āsbab (<Ar. esvab): Çamaşır. Giysi (elbise) 12/71.

asdım (<Fr. astım): Astım 24/59.
aslım 24/68, 35/14.

asebi (<Ar. asabi): Asabi 34/112.

aş bulğuru: Yemeklik Bulgur 9/15, 21/107.

aş: Aç 3/6, 27/77, 29/119, 33/22.

aş-: Açmak 2/114, 9/15, 9/16, 9/59, 9/61, 9/81, 9/83, 14/56, 16/75, 25/32, 26/98, 27/88, 27/100, 27/103, 27/105, 27/106, 31/83, 39/2.

aş-: Belli bir sınırı geçmek 6/98, 16/30, 37/53.

aş: Yemek 3/53, 3/54, 4/23, 8/24, 9/11, 9/15, 9/17, 11/10, 11/11, 16/7, 19/81, 19/82, 21/66, 21/92, 23/12, 27/19, 28/12, 29/119, 29/120, 32/78, 32/79, 40/61.

āşa (<Ar. ayşe): Ayşe 23/97.

āşaæbam: Ayşe ablam 23/97.

aşene: Köy mutfağı 1/19, 12/31, 12/32, 14/9, 29/93.

aşır-: Geçirmek 36/30.

aşış: Avuç 9/65, 9/81, 85.

ayât (<Ar. hayat): Hayat 4/7.

ayfet (<Ar. āfet): Âfet 7/25, 7/26, 7/30.

ayí^l-: Ayılmak 25/11, 12.

āyid (<Ar. āit): Âit. 15/30.

ayırılı (<Ar. hayır): Hayırlı 4/5.

ayle (<Ar. aile): Aile 4/13, 34/49.

azat-: Azaltmak 38/89.

āzaymır (<İng. alzaymır): Alzaymır 13/70.

-B-

bā (<Far. bağ): Bağ 2/25, 11/84, 13/6, 40, 62.

ba far-: Bağırarak 15/1

ba faşla-: Bağışlamak 36/33, 34.

bācım: Bacı, Kız kardeş 20/58, 20/99, 105.

bahça (<Far. bahçe): Bahçe 4/20, 37, 6/3, 9/87, 25/54, 35/28.

bāça: 1/8, 25/56, 34/30, 37/15, 46.

bāçe 13/47.

ba—: Bakmak 2/46, 4/17, 95, 6/73, 7/95, 103, 12/46, 53, 86, 13/27, 61, 17/86, 20/95, 21/45, 29/38, 34/2, 4, 29, 38/60, 104.

ba—, bah, ba^l: Bakmak 12/57, 28/99, 28/50, 31/2, 32/53, 34/1.

ba—æale: Bak hele 28/50.

bahæale 32/53.

ba^læale 12/57, 28/99, 31/2, 34/1.

ba—dıĭ (<Ar. bātīl): Bâtıl 14/85.

bāĭa-: Bağlamak 13/98, 14/49, 19/7, 62, 66, 74, 25/16, 17, 26/36, 29/2, 32/22, 23, 34/17, 120.

bāĭa- 34/77.

baĭle (<İng. balıya): Balya 20/71.

bāĭm: Bakalım 1/4, 87, 89, 2/117, 127, 14/80, 17/86, 18/59, 22/12, 23/79, 81, 142, 147, 25/70, 88, 29/57, 97, 30/67, 31/11.

baĭm 1/72.

bām 37/92, 38/54.

banne: Babanne 14/29, 34.

bār: Bağır 14/66, 71, 82.

bār-: Bağırmaq 15/3, 67.

bārış-: Bağırışmaq 24/10, 34/102, 37/40.

bā ır 29/125.

barac (<Fr. baraj): Baraj 11/95, 96.

barnak: Parmak 27/20, 35/68.

basma: Etek 18/11, 36/65.

bāSı (<Ar. bāzı): Bâzı 3/21, 26/84.

bāşış (<Far. bahşış): Bahşış 19/80.

bahşış: Bahşış 21/22.

başki: Başka 37/16.

batırı^l: Kısıra benzeyen yöresel bir yemek çeşiti 24/29, 26/23.

bayyá (<Ar. bamya): Bamyâ 15/42.

bamma 35/18.

bazar (<Far. Bazar): Pazar 25/27, 28/21.

bazar boz-: Pazar alışverişi yapmak 25/27, 28/21.

bazlama: Yöresel bir ekmek çeşiti 3/7.

bedel (<Ar. bedel): Ücret. Ücretli askerlik için kullanılmıştır 30/38, 39.

bek: Pek 2/113, 3/32, 57, 4/14, 15, 5/46, 6/66, 9/44, 11/70, 108, 12/85, 16/65, 80, 108, 17/68, 69, 90, 18/27, 21/49, 66, 22/87, 23/68, 92, 118, 24/84, 27/96, 28/101, 29/50, 74, 83, 94, 117, 31/57, 64, 39/24, 32, 83, 40/60,61, 64.

bäkci: Bekçi 34/105, 110, 112. **bekci** 3/86.

bêl: Bel 19/62, 21/11, 26, 29/3, 4, 35/7, 8, 74, 80.

bêldenat: Tarla ve bahçe aleti. Sap toplamada kullanılan alet 19/32, 37.

belik: Bölük. Parça 37/9, 12.

bŏlik: Çok, fazla 5/45.

be^La: Bana 12/106, 31/38, 34/72.

bŋrek: Börek 3/10, 9/73, 10/39, 17/74, 30/20.

beş: Beş 36/104, 111.

beşi birlikli: Beşi bir yerde altın 36/104, 111.

beriş-: Birleşmek 37/97.

bêşik: Beşik 40/66.

bey: Bey 17/43, 22/33, 30/18.

bey ğat-: Gerdek gecesi damadın dualar eşliğinde gelinin olduğu odaya sokulması 17/43, 22/33, 30/18.

béyás: Beyaz 37/41.

bŋyük: Büyük 6/89, 23/145, 31/77, 78, 81.

bŋyü-: Büyüme 6/3, 36/1.

bezele-: Beze yapmak. Hamuru parçalara ayırıp yuvarlamak 33/4.

bicama: Pijama 22/42.

bi: Bir 23/41, 27/128, 30/39.

biædā: Bir daha 23/41, 27/128, 30/39.

bide: Pide 4/49, 22/81.

bi: Bir 13/22.

biædi fa: Bir daha 13/22.

bilessik: Bilezik 4/68.

bim: Bileyim 5/55, 58, 62, 75, 76.

b△ra: Bura 1/33, 15/18, 37/19, 67.

bir: Bir 5/36, 39, 11/116, 117, 18/54, 25/65, 28/65.

biræafda: Bir hafta 5/36, 39, 11/116, 117, 18/54, 25/65.
biræafTa 28/65.

birici: Birisi 31/85.

biroŋsid (<Fr. bronşit): Bronşit 24/59, 68.

bōça: Bohça 19/55, 29/108.

bóle: Böyle 1/23, 25, 3/32, 5/11, 34, 56, 57, 8/37, 39, 53, 54, 55, 59, 60, 63, 76, 100, 9/3, 4, 10/28, 49, 53, 87, 110, 11/17, 26, 81, 13/120, 14/39, 40, 80, 15/82, 87, 103, 105, 16/71, 75, 76, 17/40, 59, 18/11, 19/3, 5, 17, 47, 20/108, 22/80, 117, 24/57, 70, 25/35, 26/33, 27/30, 39, 60, 29/62, 31/60, 76, 94, 33/2, 5, 25, 38/59, 40/47.

boĝle 11/103, 13/24.

bóĝle 6/23, 36, 38, 42, 59, 60, 80, 91, 95, 102, 11/72, 73, 102, 13/24, 26, 30, 32, 38, 87, 32/46, 66, 80, 81.

biyle 2/20, 20/91.

bo, bó, bö: Bu 5/31, 32, 6/38, 9/14, 83, 11/97, 15/105, 108, 20/72, 21/47, 21/94, 24/96, 26/16, 28/19, 31/17, 32/24, 33/47, 33/54, 35/74, 36/98, 100, 38/1, 38/56.

bo fún: Bugün 6/38, 15/105, 108, 26/16, 28/19, 32/24, 38/56.

bó fún 5/31, 32, 9/14, 83, 11/97, 20/72, 21/94, 31/17, 33/54, 35/74, 38/1.

bö fún 21/47, 36/98, 100.

bó fún 24/96, 33/47.

bo, bó, bu: Bu 19/35, 33/8, 33/15.

bo ƒez: Bu kez 19/35.

bó ƒez 33/15. **bu ƒóz** 33/8.

bō: Hayret ve tepki ünlemi 1/21, 75, 38/16.

bōævah 25/34.

bóle-: Belemek 20/108.

bór: Böğür, Yan taraf 19/12, 38, 4035/80, 81, 82.

bó ƒúr 11/18.

boranı: Yemeği yapılan bir ot çeşiti. Metinde benzetme yapılmıştır 35/40.

bóreklik: Börek için yapılan yufka. Genellikle önemli zamanlarda yenilmesi için dolapta saklanır. 1/67, 67, 6/90.

bórtlet-: Haşlamak 12/110.

bódded- 35/29.

borş: Borç 27/63.

boşaT-: Boşandırmak 24/92.

boşat-: Boşaltmak 27/114.

böcük: Böcek 3/68.

buba: Baba 33/63, 34/106, 36/18, 92, 37/19, 48, 51, 54,60, 63, 64, 65, 68, 108, 40/75, 76, 78.

ba ƒa 26/79.

bubaļ (<Ar. vebaļ): vebaļ 40/20.

būda: Buğday 2/48, 8/47, 9/13, 18, 19, 23, 24, 29, 49, 51, 53, 65, 67, 68, 81, 23/118. **buyday** 4/20, 37/45, 74.

buğanta: Maganda 6/22, 23.

bú=ú=: Bükük 26/79.

buļa-: Karıştırmak 6/10.

buļaşşı-: Bulaşık 2/55, 20/39, 64.

buļaşşı= 7/5, 8/31, 23/12.

bu ˆaļ: Bunalmak 2/58.

bu ˆar: Pınar 6/47, 55, 22/133.

burcu: Güzel koku 37/37.

burğu: Kalem açacağı 27/18.

buyáza: Baza, yatak 25/97.

-C-

canavar (<Far. canavar): Kurt 16/71, 73, 76, 77, 29/127, 128.

ceç: Buğday yığını 2/63, 19/34.

cēhizi (<Ar. çeyiz): Çeyiz 12/47, 48. **cēz** 24/53.

cerykn (<Ar. cereyan): Cereyan, elektirik 2/55.

ceryknı sübürge: Elektirik süpürgesi 2/55.

ceşle-: Buğday ve arpa gibi tahılların elenmesi işlemi. 23/117, 118.

ceyran (<Ar. cereyan): cereyan 6/49, 62.

cēran 3/75.

çingırdağ: çingırak 19/76.

cız:- Çizmek 23/3.

cızı: Çizgi 11/95, 13/47,

ciğár: Ciğer 6/49.

çṯfer 35/77.

cin□án: Çingene 8/59, 13/110, 18/9, 32/53, 58, 110.

citme: Tekme 21/106.

cuḷuᵀ: Hindi 20/53.

cücük: Cıvciv 27/69.

cünᵀú (<Far. çünkü): Çünkü 3/40.

cüz (<Ar. cüz): Bir bütün oluşturan bölümlerden her biri. Kuran cüzü 38/67.

-Ç-

ça ᵀ: çan 34/117.

çanaᵀ: Tabak 27/107, 110.

çapa: Çapa 3/42, 10/89, 90, 17/97, 22/18.

çaba 25/48.

çapacı: Çapa yapan kişi 22/2.

çapa moturu 6/37.

çapaḷa:- Çapa ile toprağı kazmak 1/8, 2/86, 3/42, 6/38, 39, 82, 14/8, 22/19, 25/56, 30/7.

çardaᵀ (<Far. çar + Ar. daᵀᵀ): Tarla, bahçe vb. yerlerde ağaç dallarından örölmüş barınak, odaların ön kısmındaki yer 29/49.

çek:- Pişirmek 19/88, 89, 26/18,

çeket: Ceket 36/58.

çeked 8/19.

çeki: Başın etrafına sarılan örtü 34/119, 36/24, 59, 113,

çekid:- Örtmek 36/24.

çele ᵀ: Bahçe duvarının üstüne sağlamlaştırmak için konulan tuğlalar. Evin saçağı 29/119.

çelerme: Ölmek üzere olan koyun. Hasta koyun 37/97.

çelp:- Sıçramak 23/105.

çember (<Far. çenber): Baş örtüsü 8/69, 19/62, 20/50, 56, 58, 22/49, 25/16, 19, 40/65.

çemre:- Kol ya da ayak bileklerindeki kumaşı kıvrırmak, yukarı sıyırmak 23/140, 141, 146.

çencere (<Ar. tencere): Tencere 10/37, 17/23.

çencere 8/95, 12/112.

çêşd (<Far. Çeşit): Çeşit 31/97.

çevre: Baş örtüsü, yazma 19/55.

çez-: Çözmek 36/6.

çı fır-: Çağırarak 1/39, 10/97, 11/26, 34/110, 39/1.

ça fır 1/19, 4/25, 8/24, 14/39, 41, 50, 51,15/74, 19/50, 51, 20/45, 21/1, 22/74, 83, 84, 85, 24/7, 60, 28/13, 30/49, 36/15, 49, 39/76.

çınna-: Çiğnemek, ezmek 17/36, 35/40.

çitli^L: Yenilebilir bir ot çeşiti 24/26.

çinçi: Kırık testi parçası. Bu parçalarla oyun oynanır. 8/71, 72.

çiş: İdrar 29/5.

çit: Çift 9/36.

çitçi: Çiftçi 4/19, 8/2, 12/3, 22/21, 26/41, 32/51.

çitlek: Çekirdek 23/44, 35/31.

çitlik: Çiftlik 4/56, 17/60, 37/48.

çitnevîr: Çetnevîr. Misafirlere sunulan kuru yemiş 20/48.

ço^L: Çok 17/2.

çoæossun: Çok olsun 17/2.

ço funksu-: Çoğunsamak, çok görmek 30/14.

çomçe: Kepçe. Mutfak aleti 34/93.

çorba (<Far. çorba): Çorbası 8/75.

çorbasæibi: Çorbası gibi 8/75.

çölmek: Çömlük 19/80, 35/61, 40/81, 91.

çöndür-: İşemek 9/28.

çöndürek: İdrar 9/28.

çörë: Çörek 14/77.

çörëæotu: 14/77.

-D-

daşar: Küçük baş hayvan 22/67, 68, 37/14, 39/70.

da--: Tak- 14/16, 21/28, 25/36, 36/106, 39/66, 40/65.

da—m-: Takınmak 12/64.

da—ı: Takı 40/65.

da—ım: Takım 14/98, 15/14, 30/12, 24.

da fad- Dağıtmak 26/27, 34/89.

da fıt- 12/111, 113, 114, 21/63, 13/54.

da fıd- 7/2, 8/54, 96, 98, 21/64, 67, 69, 22/64, 26/29, 30, 32/76, 77, 78, 79.

daban: Taban 9/57.

dābi: 35/20, 67.

dadlı: Tatlı 1/29, 2/30, 32, 3/14, 4/27, 6/66, 85, 86, 14/13, 17/52, 18/43, 19/41, 49, 26/26.

dadlı aş: Tatlı aş, Aşüre 3/54, 21/66.

daha^L (<Ar. tahin): Tahin 8/15.

dahan 1/70, 3/4, 5.

dal: Vücutun sırt bölgesi 12/93, 16/9, 10, 23/36, 29/50, 35/52, 40/41.

dalle: Dalyan 27/81.
dallēaibi: Dalyan gibi. Yetişmiş, serpilmiş. 27/81.

dam: Evin üstü, çatısı 8/53, 12/34, 17/57, 29/115, 117, 119, 35/58, 36/74, 40/53, 102.

daPlaz: hamurun kabarmaması, kıvamının kötü olması, daz olması. 28/70.

dar: Dar 20/78.
daræasabı: Dar asbab. Çamaşır. Kıyafet 20/78.

darı: Mısır 36/56.

daş: Taş 35/63.
daşæocā: Taş Ocağı 35/63.

daş-: Taşmak 23/50.
daşır- 29/21.

daşın-: Taşınmak 6/74, 83, 7/17, 10/29, 11/25, 81, 88, 21/27, 33/33, 39.
daşı- 10/7, 33/33, 41, 33/41.

dayvet (<Ar dāvet): Dāvet 6/15, 16/76.

dē: Daha 4/82.

dē: Değil 1/80, 2/13, 6/80, 100, 8/20, 11/3, 59, 12/45, 74, 13/19, 14/63, 15/23, 62, 73, 77, 83, 91, 17/54, 57, 105, 18/28, 33, 18/61, 19/8, 36, 19/48, 50, 57, 20/39, 20/44, 21/51, 90, 22/ 44,

88, 143, 25/81, 26/11, 20, 53, 60, 66, 75, 77, 28/4, 29, 48, 113, 29/60, 30/18, 31/39, 54, 32/111, 33/8, 69, 35/12, 36/91, 37/53, 38/4.

de Fel 3/448, 49, 11/80, 15/16, 20/15, 21/51, 72, 26/55, 28/47, 82, 32/74, 33/32, 43, 34/3, 26/35, 37/2, 40/21.

de Fil 1/23, 4/83, 5/61, 6/42, 98, 7/57, 88, 8/101, 9/82, 10/15, 78, 12/46, 13/80, 81, 15/67, 107, 108, 17/53, 92, 21/18, 22/75, 77, 108, 24/15, 23, 49, 83, 25/51, 75, 26/76, 29/17, 59, 62, 68, 75, 76, 31/16, 34/27, 35/38, 36/74, 104, 105, 38/89, 39/62, 65, 40/11, 62.

dē: Tā. Uzaklık ibaresi 1/45, 3/26, 4/75, 5/74, 76, 80, 10/101, 12/31, 20/49, 66, 21/72, 80, 22/6, 25/47, 27/78.

dēje: Deve 34/12, 38, 39, 46, 53, 59, 117, 118, 36/5, 11, 34, 35, 63, 37/9, 33, 52, 61, 65, 99, 100, 101, 106, 107, 109.

de Fa: Daha 11/111, 35/32, 40, 54, 35/75.

de Fer: Değer 3/73, 19/60.

de Firmen: Değirmen 23/119, 121.

de Fiş-: Değişmek 1/29, 3/17, 18, 4/69, 86, 5/28, 10/14, 17/100, 102. **de Fâşir-** Değiştirmek 34/26.

dède: Dede 37/99, 107.

dele Fānlı: Delikanlı 20/27.

deġānnı 18/22, 25/92, 35/60.

dēm: Dedim 9/20.

demir: Makine 17/35, 62, 63.

demirli: Tarla, bahçe vb. Aleti. Genellikle sap toplamada kullanılır 2/50.

dene (<Far. **dāne**): Tâne 1/65, 4/11, 9/17, 66, 10/55, 11/109, 12/11, 18/12, 19/34, 20/19, 27, 23/103, 123, 25/26, 48, 98, 27/57, 29/100, 30/14, 31/51, 59, 86, 32/52, 34/3, 88, 35/4, 52, 58, 67, 36/24, 37/6, 76.
dāne 7/85,

depme: Tekme 36/70.

derbiye (<Ar. **terbiye**): Terbiye 24/50.

dérnek: Pazartesi günü, düğün günü 19/64, 81.

desde (<Far. **deste**): Saman yığınının sıkıştırılıp paketlenmiş hali 14/8, 19/3, 11, 15, 20, 23/104, 32/49.

desdele-: Destelemek. Ekmeği üst üste koymak 33/4.

devin-: Hareketlenmek 35/71.

deyyüs (<Ar. **deyyus**): Deyyus 24/43.
d•yüs 28/103.

déyze: Teyze 4/34.

diyeze 2/69.

deyza 5/86, 23/100, 139.

dıbıl: Yavaş 3/57.

dırı-: Bir şeyin üstündeki kalıntıları sıyırmak, kazımak 33/81.

dırmıġ: Tırmık 19/3.

dırnā: Tırnak 36/65.

di^Lel-: Ayakta dikilmek 35/72.

dilleş-: Konuşmak, muhabbet etmek 36/102.

din-: Yorulmak, tükenmek 13/37.

d•nyá (<Ar. **dunya**): Dünya 13/44, 13/87.

dinne-: Dinlemek 2/70, 10/80, 21/76, 31/17.

dipriz (<İng. **deep-freeze**): Derin Dondurucu 27/91.

diFriz 33/58.

difriz 22/81.

divris 12/120.

direk: Hemen, derhal, doğrudan 12/102.

dirgen (<Rum. **Dirgen**): Tarla, bahçe vb. aleti. Genellikle sap toplamada kullanılır 2/51.

dirnek: düzen, rahat 23/25.

dişir-: 1. Toplamak 2. Dilenmek. Yörede dilenen insanlara “dişirici” adı verilir. 14/8, 19/4, 38/105.

diva ◀ **ndır-**: Dayamak 36/33.

diyálı: Dayalı, ayakta durur vaziyette 36/72.

diye: Daha 7/48.

diyá 7/72.

diyelimkine: Diyelim ki 34/7.

diynek: Değnek, sopa 8/49.

diyór=ana: Diyor ki 39/79.

dizlik: Belden aşağısına giyilen önlük 8/54.

do ƒa: Dua 31/76, 39/35.

doǵa 39/37.

do ƒa (<Ar. dua): Söz, nişan. Yüzük takmak için yapılan merasim. 11/13, 22/31.

dǵme: Buğday, yarma 10/72.

dōme 3/54.

dōǵme 32/32, 33.

dóvme 26/26.

dǵvme 37/71.

dǵme çorbası: Yarma ve yoğurtla yapılan yöresel bir çorba 3/11,. bk.

dōme aşı 3/53.

do ƒum: Doğum 3/79, 80, 83, 5/41, 12/1, 13/4, 14/60, 17/88, 20/11, 16, 20, 21/2, 3, 22/1, 8, 9, 14, 17, 18, 19, 38/9, 40/11.

do ˆ: Don, katı 4/51, 52.

do ˆ y®: Hayvansal yağ 4/51, 52.

dōǵ-: Dövmek 6/97.

dó- 11/86, 14/100, 103, 104, 16/17.

dóv- 12/117, 14/104, 19/45, 46, 35/56.

dó ƒúş-: Dövüşmek 9/42, 43, 66, 11/7, 13/48, 27/45, 62, 63, 70, 29/111, 112.

dóh-: Dökmek 37/5.

dohu-: Dokumak 36/7, 10,11.

domatés (Rum. domates): Domates 4/21, 5/29, 6/6, 8/6, 8, 10/72, 15/54, 27/97.

domatā 11/57.

dombudu: Davulun çıkardığı ses 36/43, 55.

dórtü: Yoğurt, süt, yumurta, susam ve çörek otunun karıştırılmasıyla elde edilen malzeme. Bu malzeme yöreye ait olan kömbenin üstüne fırça yardımıyla yayılır. Kömbenin üstünün kızarmasına neden olur. 1/70.

dóru: Doğru 7/65.

dōru 1/17, 9/3, 4, 39, 47, 11/77, 15/78, 22/26, 93, 25/94, 26/108, 27/15, 34/112, 37/49, 39/10, 61.

dóv-: Dövmek 26/24, 30.

dölüm: Dönüm. Tarla için kullanılan ölçü birimi 2/47, 12/31, 23/104, 40/74.

dövlet (<Ar. devlet): Devlet 4/56, 39/36, 37. **dövelet** 39/35. **dóvlet** 11/32.

duǵan-: Duvak örtmek 14/6.

dú řú: İnce Bulgur 35/29.
dü řú 38, 47.

dú řún: Düğün 1/3, 10, 11, 12, 25, 34, 3/10, 15, 16, 17, 30, 5/2, 3, 5, 49, 6/10, 13, 14, 18, 19, 22, 8/23, 24, 61, 63, 65, 112, 10/8, 17, 50, 11/8, 12, 21, 46, 51, 116, 14/2, 12, 24, 41, 44, 50, 15/14, 26, 64, 110, 16/3, 7, 8, 17/22, 32, 82, 107, 18/9, 10, 41, 19/48, 20/21, 29, 57, 21/18, 20, 21, 28, 61, 22/32, 42, 68, 25/13, 61, 64, 79, 81, 82, 26/9, 105, 27/69, 29/46, 59, 62, 65, 67, 30/12, 13, 15, 18, 19, 21, 50, 51, 31/45, 69, 32/16, 20, 71, 33/6, 8, 10, 14, 35/11, 21, 40/26, 68.

dü řún 12/41, 43, 19/80, 24/8, 9, 10, 11, 14, 26/100, 103, 105.

dü şün 2/2, 4, 5, 7, 9, 11, 41, 4/9, 14, 77, 7/6, 7, 8, 10, 58, 75, 24/8, 34/15, 62, 64, 78, 80, 86, 100, 101, 36/41, 37/58, 59, 60, 63, 82, 87, 95.

dúmbek (<Far. *dunbek*): Dümbelek. Vurmalı bir çalgı 25/82.

durna: Turna 39/73.

dutumlu: Tutumlu 29/16.

dúven: Buğdayı arpayı sapından ayırmak 16/2, 18/47, 32/51, 40/77, 78, 84.

dü řúr: Dünür 36/18.
dü şür 2/44.

dübek: Dibek. İçinde kahve ya da bulgur dövülen oyuk taş, taş havan 19/44.

dünēn: Düneyin, dün 20/85, 26/87, 29/13, 35/45.

düşğün ol-: Bir insana aşırı sevgi beslemek, onunla ilgilenmek. 21/35, 36.

düz-: Sıralamak hazırlamak 35/28.

-E-

ebeş (<Ar. *abes*): Abes 4/22.

ebiş-: Bir şeyi sırta atıp, taşımak 29/46, 47, 50.

ebmek: Ekmek 3/7.

Öbür: Öbür 35/62.

edet (<Ar. *ādet*): Ādet 36/104.

edetib⌣: Adeti gibi 34/85.

e şer: Eyer. Atın sırtına konulan, oturmaya yarayan nesne 36/96.

e şer (<Far. *eğer*): Eğer 7/29, 8/67, 9/80, 38/86.

e şir-: Eğirmek. Yünü işleyerek ip haline getirmek 12/89.

e şer- 30/23.

eksik: Kız 2/121.

ēle: Öyle 2/59, 17/91.

eled-: İletmek 36/32.

eleddirik (<Fr. *electrique*): Elektirik 2/56, 12/76, 79, 80, 82, 83, 24/55.

eleTtirik 27/11.

eleddironik: Elektronik 22/28.

elles-: Tokalaşmak, el sıkışmak 36/88.

elti: Elti 1/17, 3/32, 5/71, 72, 80, 20/14, 16, 98, 21/1, 63, 23/93, 115, 28/87.

¶lençe: Eğlence 3/51.

eylence 8/64, 73.

ēlençe 10/19, 36, 68.

ēlence 14/55.

eylen- Eğlenmek 2/30, 31, 32, 3/56, 4/38, 7/20, 8/64.

ēlen- 3/51, 10/69, 14/39, 45.

ellik: Elli iki 4/41.

em: İlaç, merhem. Fayda

eme yárar: İyice 14/101.

emehli: Emekli 7/4.

emişdir-: Kuzunun koyunu emmesini sağlamak 36/1.

emme: Ama 34/15, 64, 36/104, 37/12, 19, 22, 52, 54, 62.

emme: Meme 29/122.

emsaļ (<Ar. emsaļ): Yaşıt, aynı dönemde yetişen kişiler 38/53.

endir-: İndirmek 39/69.

enerci (<Fr. énergie): Enerji 22/29.

en-: İnmek 37/11.

e^Lse: Ense, Boynun arka tarafı 19/23, 32, 67.

enteri (<Ar. entāri): Entari 36/23, 57.

épéy: Oldukça, hayli, fazla 4/92, 10/96, 13/17, 17/107, 19/85, 33/58.

épéyi 21/57, 68.

épéyce 16/10.

erbişim: İpek kumaş 36/59, 60.

esas (<Ar. esas): Gerçekten 7/73, 23/41, 29/4, 40/12.

eşgi: Ekşi 8/75.

et: Et 11/62, 22/54, 66, 37/78, 80.

etl |æekmek: Etli ekmek. Yöresel bir lezzettir 11/62, 22/54, 66, 37/80.

etl |æekmē 37/78.

Ŋtek┐: Öteki 18/56.

ev: Ev 8/39.

ev çā┐-: Gelin odasının duvarına çeyiz asmak, çiviyle çakmak 8/39.

eveli (<Ar. evvel): Eskiden, önce 2/2, 3/22, 23, 45, 4/9, 48, 49, 88, 5/32, 60, 74, 6/66, 72, 8/23, 32, 36, 42, 59, 71, 86, 93, 95, 101, 105, 112, 10/28, 29, 30, 35, 11/10, 12/46, 47, 48, 51, 81, 91, 93, 14/3, 25, 76, 97, 15/32, 34, 16/16, 68, 18/41, 62, 70, 19/1, 10, 47, 49, 52, 54, 55, 70, 73, 88, 93, 20/94, 21/49, 73, 23/50, 98, 112, 118, 144, 25/22, 39, 26/11, 78, 103, 29/47, 55, 59, 61, 73, 76, 77, 113, 30/15, 32/21, 25, 29, 30, 36, 49, 51, 52, 66, 71, 34/19, 112, 35/12, 16, 17, 37/60, 107.

ever-: Evlendirmek 4/62, 63, 76, 77, 15/12, 84, 104, 17/78, 20/82, 21/28, 25/26, 28/114, 33/64, 40/59, 90.

eyi: İyi 39/86.

ey | 31/64.

ezen (<Ar. ezan): Ezan 9/49, 20/15, 25/52, 35/6, 40/68.

ezeninecek: Ezanına kadar 25/52.

-F-

fākir (<Ar. fakır): Fakir 12/28, 13/30, 21/7, 35/54, 57.

fu—are 14/97.

fu=āre 31/58, 62.

fasülle (<Rum. fasulye): Fasulye 8/3, 32/69, 36/40.

fasille 2/52, 10/72.

fenar (<Rum. Fener): Fener 3/47, 19/38, 39.

fes: Gelinlerin başına konulan tas şeklinde derin bir tabak 32/21.

feşmekán: Belirsizlik için kullanılan bir ibare. Genellikle “felan feşmekan” şeklinde kullanılır. 27/73.

fıçı (<Rum. Fıçı): Fıçı 27/81.

fıçıæıbı: Fıçı gibi 27/81.

fışğı (<Rum fışkı): Hayvan pisliği, gübre 18/48.

filcan (<Ar. fincān): Fincan 27/117.

fişne (<Bulğ. vişne): Vişne 6/5.

fitire (<Ar. fitre): Fitre 22/108.

förecen: Şöylece 37/61.

föyle: Şöyle 34/120.

funcāz: Şuncağız 37/3.

fū: şu 37/34.

fūæadar: Şu kadar 37/34.

-G-

ğabir (<Ar. kabır): Kabir 3/87, 88, 14/12, 22/53, 63, 24/34, 39/52.

ğabır 37/28, 49, 51.

ğabu: 19/8. ğapı 2/77, 8/25, 49, 50, 57, 90, 96, 9/17, 18, 28, 11/108, 13/54, 14/6, 49, 50, 54, 56, 16/11, 70, 71, 73, 74, 75, 19/26, 20/32, 24/35, 28/61, 98, 29/28, 47, 50, 97, 31/102, 36/70, 38/12, 39/6, 20.

ğabuļ (<Ar. =abı): Kabul 12/5, 15/21.
ğabil 29/76.

ğacā: Kacağı 8/32.

ğadar (<Ar. =adar): Kadar 1/4, 26, 50, 2/31, 39, 53, 72, 73, 104, 123, 4/7, 18, 33, 64, 65, 73, 83, 93, 6/21, 26, 76, 7/55, 71, 8/113, 10/15, 15/77, 108, 19/27, 20/21, 46, 104, 21/17, 52, 80, 87, 116, 117, 118, 22/107, 109, 23/27, 53, 72, 73, 74, 90, 91, 24/55, 75, 26/8, 17, 27/20, 71, 28/107, 29/10, 50, 32/43, 33/75, 76, 34/27, 36/65, 67, 38/76, 85, 39/58, 40/57.

ğada= 6/81, 34/36.

ğadeF (<Ar. kadayıf): Kadayıf. Bir tür tatlı 3/14.

ğadef 17/38.

ğadeyif 5/22, 8/28, 24/13, 30/20.

ğader (<Ar. kader): Kader. Özel isim 12/97, 24/94, 37/40.

ğadğı: Katkı 2/102.

ğadın: Kadın 2/8, 11, 12, 19, 51, 57, 5/7, 9, 36, 58, 8/25, 53, 10/19, 24, 36, 11/8, 9, 28, 12/4, 6, 8, 117, 13/102, 14/5, 42, 43, 81, 15/30, 48, 21/21, 24/57, 77, 26/98, 30/22, 32/9, 10, 14, 72, 96, 108, 33/61, 34/30, 37/61, 38/73, 74, 79, 81, 83, 40/38, 99.

ğadınan: Kadınhanı. Konya'nın ilçesi 1/17, 47, 3/40, 41, 45, 46, 48, 60, 5/2, 5, 20, 33, 57, 6/40, 7/17, 40, 54, 70, 84, 10/101, 12/55, 58, 59, 61, 96, 98, 103, 114, 13/13, 31, 110, 15/28, 30, 35, 47, 85, 16/98, /78, 80, 86, 18/58, 20/17, 21/30, 79, 83, 22/28, 29, 116, 24/3, 30/1, 31/3, 32/80, 34/7, 37, 76, 39/18, 29, 65, 40/85.

ğodunan 7/3.

ğadiFe (<Ar. kadife): Kadife 14, 27, 18/11, 36/58.

ğadife 18/11, 36/58.

ğadir (<Ar. ğadir): Kadir. Kadir gecesi, dini gece 21/46, 47.

ğadirli: Kadirli. Osmaniye'nin bir ilçesi 37/3, 47.

ğadirler: Kadirler. Lakap 24/20.

ğadlandı—: Katlandık 125, 126.

ğafilen (<Ar. ğāfil): Aniden 25/48.

ğaFle (<Ar. ğāfile): Kafile, toplu bir şekilde 11/30.

ğaley (<Ar. ğalay): Kalay 19/10.

ğan: Kan 11/99, 14/100, 29/124.

ğana-: Kanamak 23/105, 108, 38/111, 119, 39/68, 69.

ğanad: Kanat 16/48, 19/19, 23/11.

ğandır-: Kandırmak 27/93.

ğandil (<Ar. ğandil): Kandil 31/82.

ğanevçe (<İt. **canovaccio**): Kanaviçe, el işi, işleme 2/57, 58, 5/55, 8/37, 39, 13/86, 14/10, 1126/31, 32, 29/108, 109, 30/23.

ğaneçe 8/36.

ğanevŞe 12/92.

ğānı: Kağnı 38/51, 52, 53.

ğanser (<Fr. **cancer**): Kanser 4/74, 12/11, 13/114, 116, 18/18, 71, 72, 29/1.

ğap: Kap 8/95.

ğapa-: Kapamak 1/82, 9/62, 11/95, 16/69, 19/73, 94, 21/41, 42, 23/62, 27/95.

ğapaıı: Kapalı 17/30,40, 35/12, 13, 17.

ğapām: Kapağım 24/7, 63.

ğapış-: Kapışmak 23/59.

ğaraFil (<Ar. ğaranful): Karanfil 36/62.

ğarağolı: Karakol 6/25.

ğaramı—: Bir yemek çeşiti 11/58.

ğarev: Fasülye taneleri ile oynanan bir çeşit oyun 32/69, 71.

ğarez (<Ar. **ğaraz**): Garaz, kin, nefret 24/36.

ğarın: Karın 7/5, 20/5, 77, 105, 23/113, 116.

ğāri (<Ar. **ğayr**): Gayrı, artık, bundan böyle, daha 1/42, 48, 3/7, 41, 43, 44,

58, 5/20, 6/25, 46, 52, 61, 87, 90, 91, 95, 99, 100, 101, 7/27, 8/43, 56, 65, 94, 99, 10/4, 9, 10, 30, 11/2, 10, 14, 16, 17, 25, 36, 113, 118, 12/115, 118, 15/11, 61, 16/77, 17/55, 84, 85, 94, 106, 114, 18/61, 71, 19/25, 63, 21/26, 67, 94, 105, 111, 118, 22/66, 67, 113, 23/8, 11, 14, 22, 32, 57, 72, 110, 129, 145, 24/58, 25/3, 8, 10, 11, 16, 17, 18, 27, 40, 49, 60, 62, 67, 68, 80, 85, 86, 92, 27/89, 28/48, 60, 76, 105, 29/28, 51, 55, 60, 69, 84, 85, 88, 98, 120, 123, 126, 127, 129, 130, 30/6, 31/10, 84, 90, 97, 100, 32/40, 98, 35/2, 39/45, 40/17, 18, 30, 87.

ġārin 5/64, 83, 11/36, 61, 13/29, 65, 74, 118, 120, 19/86, 31/25, 40/81, 87.

ġārim 1/29.

ġārim 19/32.

ġāri 6/20, 66, 11/113, 36/54.

ġaṣṣı⌣: Kaşık 8/76, 29/74.

ġatı⌣: Katık. Ekşimsi bir peynir çeşiti.7/47, 37/11, 33.

ġatı⌣: Özel ad 30/36.

ġatır: Katır 9/86.

ġava⌣: Kavak ağacı. 7/23, 21/110.

ġava— 7/36.

ġavama Kavağima 23/14.

ġāveci (<Ar. ⌣ahve): Kahveci 12/2.

ġavenez (<Rum. ⌣avanoz): Kavanoz 8/10.

ġa⌣r (<Far. ġabr): Gavur, düşman 20/68.

ġa⌣r-: Kavurmak 8/109, 110, 28/78, 32/45, 59, 34/22, 35/29, 39/46.

ġa⌣rġa: Buğdayın sacda kavrulması ile elde edilen bir çeşit çerez 28/50, 52, 77, 78, 80, 86.

ġa⌣rma: Kavurma. Et yemeği. Kırmızı etin kuşbaşı şeklinde doğranarak pişirilmesiyle elde edilen yemek 34/21, 22, 24, 88, 36/15, 37/85.

ġa⌣ra-: Kavramak 23/1, 3.

ġayádan (<Ar. ġayet): Gayeten, pek çok 36/71.

□ **áyFè** (<Ar. kahve): Kahve. Metinde anlam olarak “Kahvehane”. 20/88.

□ **áyfe**: Kahve 3/25, 13/122, 20/22, 48, 27/117, 36/82, 98.

□ **áyfa** 36/17.

□ **áyfelti**: Kahvaltı 6/17.

ġāvaltı 8/10, 11, 29/100, 105, 38/1.

geç: Genç 4/27.

geş 2/32, 4/28, 67, 6/86, 7/17.

geŞ 6/81, 10/30, 34, 64, 67,90, 107, 11/81, 87, 12/51, 22/37, 38, 30/6, 7, 37/35.

ged-: Gitmek 34/26, 30, 33, 60, 61, 36/27, 28, 46, 100, 102, 37/10, 13, 49, 54, 70.

geh: Gel 18/2.

gelelek: Gelenek 37/70.

gelep: Yumak 36/9, 11.

gelin: Gelin 1/37, 2/30, 31, 5/47, 48, 14/36, 37, 16/86, 96, 21/50, 22/39, 43, 49, 51, 52, 33/9.

gelin ğız: Nişanlı olan kız 1/37, 2/30, 31, 5/47, 48, 14/36, 37, 16/86, 96, 21/50, 22/39, 43, 49, 51, 52, 33/9.

genever: Kenevir 3/55, 28/53, 78.

gerşe: Rahat bir şekilde. 9/77.

geş-: Geçmek 1/6, 16/77, 31/5, 37/41, 38/112, 113, 40/72.

geŞ 1/17, 3/33, 4/36, 79, 7/6, 8, 9/11, 14, 10/86, 104, 11/4, 24, 34, 89, 13/12, 25, 93, 103, 105, 14/87, 15/14, 77, 78, 16/12, 62, 64, 22/23, 26/19, 35, 36, 37, 28/97, 29/37, 97, 30/5, 6, 42, 71, 35/54, 67, 37/20, 38/63, 40/55, 61.

geyin-: Giyinmek 24/28.

geyrim: 36/31.

geyri: Gayrı. Sonra 36/2, 87.

ğıcı: Pancarın yaprağını kesmek 2/51.

ğıdı: Köpek yavrusu 10/114.

ğılış: Kılıç 22/88.

ğılışla-: Kılıçlamak 38/97.

ğına (<Ar. ğına): Kına 2/11, 13, 14, 3/16, 26, 30, 5/24, 8/92, 93, 10/18, 11/13, 14, 14/5, 6, 51, 54, 19/64, 70, 77, 55, 20/24, 35, 40, 22/36, 42, 111, 117, 23/1, 25/82, 85, 30/14, 16, 22, 49, 54, 32/24, 35/20, 21.

ğına-: Kınamak 37/35.

ğır: Kır 1/4, 2/30, 5/59, 60, 6/73, 8/50, 55, 108, 10/89, 16/68, 17/95, 19/24, 21/84, 22/17, 27/100, 28/48, 39/70.

ğıraç: Kıraç 10/34.

ğır-: Kırmak 19/85, 32/42, 43, 8/50, 51, 52, 53, 55, 6/108, 10/55, 12/34, 14/80, 16/12, 19/85, 20/82, 29/28, 121, 125, 32/115.

ğırī: Kırığı 38/55.

ğırī fı: 8/72.

ğırī⊥: Kırık 14/78.

ğırī—cı Kırıkçı 14/80.

ğırğın: Kırgın 24/83.

ğır—: Kırk 2/123.

ğır⊥ 3/84, 86, 5/10, 7/100, 12/1. 14/92, 16/83, 85, 87, 91, 97, 21/2, 22/15, 22/71, 24/63, 25/63, 28/18, 77, 78, 30/65, 38/112, 114.

ğır⊥ 40/94.

ğır⊥ 5/46.

ğır⊥ı: Kırklı, kırk günlük 27/86, 87.

ğır—: Kırmak, koyunların yününi tıraş etmek 12/93

ğır⊥ 36/12

ğırap: İpeki başörtü 11/18, 17/28, 42, 19/65, 25/16, 32/23.

ğırvat (<Fr. cravate): Kıravat 34/120.

ğıredi (<Fr. crédit): Kredi 27/7.

ğırım: Kırım 32/109.

ğırım makinesi: Kırım makinesi. Ekin işleme aleti 32/49.

ğırız (<Fr. crise): Kriz 2/109.

ğırmızı (<Ar. kırmızı): Kırmızı 8/109, 14/27, 17/29, 19/11, 34/16, 35/13, 37/41.

ğıs-: Kısmak, azaltmak 27/128.

ğız- 8/111, 9/63, 64, 10/42, 11/66, 14/103, 22/17, 33/3.

ğısa: Kısa 15/21, 22.

ğısır: Kısır. İnce bulgur ile yapılan bir yemek türü 10/72, 11/81, 14/38.

ğısmet (<Ar. ısmet): Kısmet 8/106.

ğışık: Kışla. Yörüklerin kışı geçirdikleri yer 36/9.

ğıvrı=: Kıvrak, hızlı 3/58, 9/76.

ğıyavat: Kıyafet 34/119, 36/59, 64.
ğıyáfát 36/57.

ğız: Kız 1/12, 13, 15, 17, 20, 22, 27, 37, 38, 39, 45, 47, 55, 56, 59, 73, 78, 83, 84, 87, 90, 91, 2/5, 29, 30, 31, 36, 59, 62, 65, 73, 75, 76, 79, 82, 86, 87, 105, 107, 110, 112, 114, 119, 121, 127, 128, 3/11, 20, 21, 23, 24, 36, 37, 60, 98, 4/2, 3, 5, 12, 16, 29, 42, 47, 58, 72, 76, 80, 81, 82, 90, 96, 5/1, 2, 3, 4, 6, 7, 12, 18, 25, 33, 35, 38, 41, 47, 48, 54, 57, 59, 60, 65, 73, 76, 80, 81, 6/2, 59, 69, 7/3, 71, 96, 97, 8/5, 38, 48, 59, 61, 62, 67, 89, 99, 9/4, 16, 31,35, 38, 39, 44, 45, 46, 52, 56, 72, 82, 83, 10/4, 45, 47, 51, 54, 55, 62, 69, 80, 101,

114, 115, 11/2, 5, 9, 13, 14, 22, 81, 12/2, 4, 5, 8, 9, 11,17, 21, 27, 29, 33,38, 39, 45, 46, 47, 53, 54, 57, 65, 68, 69, 70, 71, 73, 91, 95, 104, 106, 116, 13/1, 5, 63, 67, 95, 103, 126, 128, 14/5, 36, 37, 60, 77, 100, 15/1, 10, 11, 27, 28, 34, 48, 61, 64, 66, 67, 69, 72, 76, 80, 89, 90, 91, 96, 99, 103, 104, 105, 108, 16/5, 12, 24, 79, 82, 83, 86, 88, 91, 92, 93, 95, 96, 99, 108, 17/1, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 21, 22, 24, 40, 66, 77, 88, 91, 18/1, 3, 5, 7, 8, 17, 23, 31, 34, 56, 57, 58, 60, 61, 62, 64, 65, 68, 75, 19/16, 20/5, 24, 30, 38, 39, 40, 46, 47, 51, 82, 87, 92, 99, 100, 103, 107, 21/2, 5, 7, 9, 25, 32, 50, 77, 79, 87, 89, 91, 94, 97, 104, 106, 114, 22/16, 35, 39, 43, 49, 51, 52, 88, 91, 93, 101, 102, 103, 112, 113, 115, 117, 118, 119, 121, 123, 137, 23/31, 55, 74, 84, 89, 99, 100, 127, 130, 24/2, 9, 10, 22, 32, 33, 46, 50, 61, 65, 72, 73, 75, 90, 25/20, 24, 29, 60, 64, 74, 75, 76, 85, 86, 91, 94, 96, 98, 26/5, 44, 27/14, 28, 29, 42, 44, 78, 80, 110, 28/3, 21, 30, 31, 34, 38, 54, 56, 60, 62, 68, 83, 87, 92, 95, 99, 29/1, 5, 21, 26, 28, 44, 55, 68, 75, 93, 30/9, 27, 48, 49, 31/4, 14, 27, 28, 41, 99, 32/5, 9, 11, 16, 20, 21, 35, 53, 62, 63, 80, 92, 111, 33/4, 7, 8, 9, 14, 15, 16, 17, 21, 63, 65, 69, 70, 72, 34/52, 100, 35/1, 15, 28, 37, 48, 73, 36/16, 18, 20, 22, 38, 49, 54, 98, 100, 37/27, 68, 38/3, 5, 8, 15, 17, 44, 58, 61, 64, 69, 129, 39/2, 24, 79, 81, 86, 40/12, 21, 23, 26, 42, 55, 65.

ğıs 4/9.

ğızıl: Kızıl 38/47, 114, 40/23.

ğızdır-: Isıtmak, yakmak, sıcaklığı artırmak 12/33, 22/17.

ğızdır-: Kızdırmak, sinirlendirmek 7/97.

gişi: Kişi 36/55, 39/56.

ğo-: Koymak 2/96, 3/58, 71, 98, 4/31, 6/61, 7/99, 8/34, 37, 54, 83, 106, 9/19, 30, 74, 11/17, 13/51, 14/10, 62, 63, 64, 66, 71, 73, 82, 103, 16/83, 87, 18/51, 19/6, 12, 20, 41, 20/32, 45, 73, 84, 96, 21/54, 22/17, 62, 23/10, 14, 44, 126, 24/93, 98, 25/4, 26/17, 27/77, 78, 91, 29/54, 30/23, 31/25, 58, 66, 86, 32/44, 70, 71, 34/57, 35/83, 36/68, 69, 37/76, 77, 90, **ğoy-** 1/68, 78, 2/56, 57, 61, 3/23, 25, 58, 77, 84, 85, 86, 99, 7/24, 8/9, 10, 10/38, 42, 67, 74, 11/15, 88, 89, 12/13, 88, 16/12, 17/75, 89, 90, 18/28, 43, 54 20/77, 21/29, 21/55, 102, 116, 22/16, 128, 23/78, 24/44, 25/6, 44, 26/18, 27/95, 100, 111, 114, 116, 121, 131, 28/95, 99, 29/53, 70, 29/108, 31/59, 61, 91, 95, 102, 33/58, 70, 34/13, 35/48, 59, 74, 82, 83, 37/41, 38/82, 83, 40/20, 44, 46.

ğoru-: Koyarız 20/74.

ğol: Dedikodu 34/59,

ğo ʟşu: Komşu 1/37, 39, 2/39, 43, 69, 73, 85, 116, 117, 120, 3/39, 4/94, 5/34, 36, 50, 6/52, 78, 79, 7/62, 8/25, 30, 46, 78, 83, 100, 10/11, 43, 12/112, 18/52, 20/106, 22/54, 57, 58, 26/51, 52, 29/73, 75, 122, 123, 32/59, 109, 115, 35/37, 38, 37/97, 40/52.

ğonşu 13/45, 120.

ğomşu 4/37, 76, 88, 94, 9/8, 10/74, 11/31, 12/4, 39, 15/60, 17/82, 21/37, 57, 58, 22/79, 83, 29/76, 79.

ğo ʟum: Konum. “Komşu” ile beraber kullanılan ikileme 6/79.

ğonum 8/25, 30, 46, 78, 83, 100, 13/45, 46, 20/106, 21/58, 22/53, 29/73.

ğoca: Koca, eş 1/22, 27, 41, 42, 45, 78, 87, 88, 6/41, 8/5, 9/88, 89, 10/101, 11/74, 75, 12/4, 20/83, 87, 21/33, 24/46, 84, 93, 25/24, 47, 61, 62, 63, 80, 90, 26/91, 27/13, 31/62, 32/8, 101, 33/17, 21.

ğoca: Koca, yaşlı, büyük 6/81, 91, 8/37, 9/5, 6, 39, 57, 12/112, 13/3, 14/10, 16/19, 26, 29, 17/109, 18/50, 19/29, 60, 22/21, 26, 23/18, 38, 131, 132, 26/2, 27/101, 30/6, 36/29, 37/50.

ğocâæarı: Koca karı, yaşlı kadın 34/2.

ğoca-: Kocamak, yaşlanmak 3/57, 5/83, 10/105, 14/14, 24/58, 31/16, 35/2, 39/50.

ğocana: Koca anne, nene 23/48, 55, 73.

ğoça: Koçak. Özel ad 6/2.

ğoflet (<Fr. **gaufrette**): Gofret 4/10.

ğol: Kol 3/83, 7/50, 8/52, 55, 56, 9/32, 33, 10/30, 70, 11/62, 12/34, 13/81, 14/6, 78, 79, 15/46, 19/56, 57, 22/31, 82, 23/140, 141, 144, 145, 146, 25/21, 29/55, 31/94, 101, 35/15, 36/14, 37/32.

ğolaş-: Dedikodu yapmak, arkadan konuşmak 29/5.

ğolay: Kolay 2/52, 84, 107, 127, 3/29, 48, 4/9, 14, 11/93, 13/124, 17/39, 63,

64, 19/18, 27/70, 35/52, 68, 37/72, 40/98.

ğoli (<Fr. **colis**): Koli 29/39.

ğollesderol (<Fr. **cholestérol**): Kolesterol 35/15.

ğoļusa: Kolukısa. Kadınhanı'nın kasabası 20/5.

ğoma: Koyma. Gördün mü. Baksana. Bu kelime yörede farklı anlamlarda cümleyi pekiştirmek için kullanılır 20/106.

ğompile (<Fr. **complet**): Komple, tamamen 29/61.

ğon-: Konmak 7/95, 8/91, 19/7, 9, 53, 21/70, 28/11, 31/95, 34/7, 9, 30, 35, 36, 72, 74, 105, 36/3, 9, 37/52, 38/3.

ğonargâ: Konarga. Yörüklerin çadırlarını kurup, kondukları 36/3.

ğonu: Konu 15/98.

ğonuş-: Konuşmak 1/5, 18, 2/20, 21, 6/2, 8/17, 9/9, 10/1, 2, 3, 10, 54, 11/1, 41, 42, 73, 12/66, 13/10, 61, 14/4, 17, 34, 60, 15/2, 35, 73, 78, 80, 86, 91, 17/15, 66, 68, 69, 18/4, 20/10, 88, 22/77, 99, 100, 23/45, 46, 97, 101, 25/26, 75, 27/1, 4, 29/90, 30/1, 2, 3, 4, 67, 72, 31/17, 32/1, 2, 4, 55, 56, 57, 58, 63, 33/24, 70, 71, 37/1, 38/81, 39/9, 12, 40/16, 61.

ğonvay: Konvoy 20/31.

ğonvayæalinde: Konvoy halinde 20/31.

ğonyá: Konya 1/28, 41, 85, 88, 4/32, 46, 5/77, 78, 6/40, 81, 7/17, 11/31, 34, 81, 91, 99, 12/24, 36, 15/37, 38, 40, 18/57, 59, 66, 67, 21/4, 5, 22/33, 24/2, 17, 60, 74, 25/29, 26/90, 91, 27/14, 28/12, 112, 31/85, 32/9, 60, 111, 112, 34/100, 35/9, 75, 37/7, 38/4, 46, 60, 39/28, 43, 40/15, 24, 84, 86, 88, 91.

ğonye 4/59.

ğonyı ƒa: Konya'ya 20/19.

ğony@æbi: Konya gibi 6/83.

ğop-: Kopmak 5/44, 11/52, 15/55, 20/108, 30/34, 31/94.

ğor[⊥]: Korkmak 2/1, 11/102, 13/26, 27, 15/96, 98, 23/2, 57, 102.

ğor— 11/80.

ğor[⊥]uç: Korkunç 14/65.

ğoru-: Korumak 6/28, 24/49.

ğoş-: Çıkarmak 15/20.

ğoş: Koç 2/27, 19/65, 66.

ğoç 14/46, 47, 49, 54, 19/66.

ğoş-: Koşmak 15/20, 37/110, 19/25, 27, 37/110, 38/52.

ğoJ- 2/27,

ğoşam: Avuçla ölçülen bir miktarı bildirir 9/16, 17, 19, 23, 24.

ğuşam 9/18.

ğov-: Kovmak 38/91, 92.

ğovaļa-: Kovalamak 29/8.

ğovan: Kovan. Arı kovanı 7/90, 91, 92.

ğoyún: Koyun 2/25, 26, 27, 4/53, 55, 57, 5/25, 7/36, 8/105, 12/76, 93, 14/13, 25, 41, 47, 49, 53, 16/1, 97, 17/18, 19, 50, 18/13, 19/65, 20/19, 20, 28, 69, 21/8, 25, 28, 22/94, 23/12, 48, 72, 25/15, 18, 19, 72, 26/47, 30/7, 38, 39, 34/88, 35/50, 36/1, 4, 11, 14, 35, 38, 37/10,14, 65, 89, 90, 91, 92, 94, 95, 96, 98, 40/14, 39, 43, 94.

ğoyú ˘ 23/90.

□**ó** ˘**ül:** Gönül 6/72, 8/102.

□**ónüü** ˘: Gönlünün 3/62.

□**ónnüm:** Gönlüm 16/54.

□**ónü** ˘: Gönlün 29/82.

□**ó** ˘**lü:** Gönlü 36/100.

□**ó** ˘**ı:** Gök 20/76. □**ó** ˘**fe:** Göğfe 7/37.

□**óbe** ˘**finē:** Göbeğine 36/63.

□**óç:** Göçmek 11/31, 12/25, 15/59, 20/70, 34/6, 7, 8, 12, 35, 47, 60, 72, 74.

□**óş-** 11/115, 34/26, 36, 47, 102, 121.

□**óğ:** Gök rengi, mavi 21/75, 36/99.

□**ók** 21/105.

□**ólet:** Gölet 6/63, 64.

□**óm-**: Gömmek 19/12.

□**ómlek:** Gömlek 36/65.

□**ómlē:** Gömleği 23/51, 75.

□**ónder-**: Göndermek 38/20, 22.

□**ónen:** Gönen, Özel ad 17/21.

□**ópek:** Köpek 35/40.

□**ór-**: Görmek 1/54, 55, 58, 63, 64, 80, 81, 85, 2/9, 42, 77, 89, 90, 102, 123, 3/47, 66, 68, 69, 5/3, 14, 64, 85, 6/27, 36, 8/29, 30, 58, 9/25, 37, 39, 48, 10/55, 81, 105, 106, 108, 11/48, 50, 78, 93, 12/76, 92, 13/12, 13, 47, 48, 49, 78, 81, 85, 91, 93, 114, 131, 14/6, 7, 9, 33, 34, 81, 15/20, 22, 23, 71, 101, 16/15, 16, 17, 17/23, 35, 56, 64, 65, 82, 107, 18/10, 15, 46, 19/13, 17, 86, 20/11, 57, 21/7, 59, 60, 61, 72, 111, 22/6, 19, 116, 23/25, 26, 35, 52, 92, 143, 24/44, 56, 66, 89, 25/33, 45, 56, 90, 26/32, 33, 38, 41, 42, 49, 51, 53, 59, 61, 62, 63, 65, 100, 102, 104, 105, 27/15, 16, 88, 109, 28/5, 10, 20, 32, 34, 50, 29/10, 18, 19, 27, 38, 39, 53, 54, 63, 82, 30/26, 29, 36, 48, 31/8, 9, 36, 87, 100, 33/23, 69, 34/34, 57, 74, 105, 35/7, 32, 38, 47, 54, 55, 72, 36/98, 100, 38/19, 55, 80, 106, 40/49, 66.

□**órüş-**: Görüşmek 10/83, 36/101.

□**óster-**: Göstermek 20/78, 24/47.

□**ósdér-**: 26/54.

□**ósterd-**: Göstertmek 12/29, 34/49, 40/90.

□**ósterT:** 15/23, 97, 26/85, 87.

□**óstert:** 15/97, 26/53, 31/30, 76.

□**ósdérd-**: 29/53.

□**ósdet-**: 25/50.

□**ósdert:** -25/53.

□**óre:** Göre 3/64, 79, 80, 82, 83, 12/53, 109, 13/37, 15/31, 55, 21/88, 22/74, 75, 81, 28/29, 92, 40/44.

□**órenek:** Görenek 31/8, 35/1.

□**órenē:** Göreneği 2/6.

□**órev:** Görev 22/29, 33/20, 36/93.

□**órucü:** Görücü 1/11, 12, 22, 2/41, 42, 124, 10/8, 15/41, 90, 91, 96, 40/57.

□**órumce:** Görümce 1/58, 2/79, 82, 84, 85, 5/86, 11/109, 13/52, 106, 17/82, 28/11, 29/1.

□**ósü** **L:** Göğsün 16/27.

□**ót:** Göt, kaba, popo 16/12, 18, 47, 24/57, 29/123, 125.

□**ótür-:** Götürmek 2/38, 47, 55, 70, 76, 107, 3/77, 79, 5/35, 36, 37, 38, 39, 43, 44, 50, 74, 96, 8/96, 9/54, 10/114, 11/25, 12/59, 60, 69, 70, 71, 72, 73, 106, 14/36, 37, 63, 15/23, 20/17, 49, 55, 96, 105, 21/89, 96, 22/40, 48, 56, 58, 66, 24/47, 25/44, 72, 27/21, 53, 91, 109, 110, 118, 28/36, 61, 106, 110, 31/93, 33/74, 75, 76, 35/30, 70, 74, 37/33, 47, 107, 38/16, 26, 28, 96, 40/80, 95.

□**óyá (<Far. gūyā):** Gūya 23/69.

□**óynek:** Köynek, İç kıyafet, pijama 36/65.

□**óz:** Göz 2/77, 101, 6/35, 8/83, 85, 107, 108, 10/66, 11/99, 12/13, 14, 15, 16, 17, 21, 22, 24, 13/35, 40, 71, 94, 14/7, 15/26, 17/105, 21/29, 67, 22/91, 122, 24/52, 56, 27/88, 28/10, 29/112, 30/35, 36, 37, 35/68, 38/104, 119.

□**ózlü Fünen:** Gözlükle 2/101.

□**ózel:** Güzel 2/69, 6/7, 34, 47, 8/40, 82, 92, 93, 110, 10/18, 24, 35, 15/58, 91, 104, 17/49, 19/48, 62, 69, 93, 22/36, 85, 103, 23/140, 25/30, 26/26,

31, 85, 87, 27/81, 111, 113, 124, 28/101, 30/13, 66, 71, 31/56, 74, 32/16, 51, 33/13, 34/62, 78, 80, 119, 35/32, 36/80.

□**ózer:** Arpa, buğday, vb. tahıl malzemelerini eleyen alet 23/112, 114, 115, 117, 118.

□**úmüþ:** Gümüş 8/90, 17/48, 31/65, 36/96, 105.

ğuntura (<İt. condura): Kundura 36/22, 66.

ğuşa **⊥:** Kuşak 14/25.

ğuşan-: Kuşanmak 14/25.

ğuyru **⊥:** Kuyruk 4/51, 54.

ğuyru **⊥** **y@:** Kuyruk yağı Koyunun kuyruğundan eld edilen yağ 4/51, 54.

ğuzla-: Kuzulamak, koyunu kuzulatmak, doğurtmak 36/1.

ğuzu: Kuzu. Metinde çoğunlukla sevgi ibaresi olarak kullanılmıştır 1/25, 29, 41, 48, 57, 80, 2/45, 46, 3/2, 9, 13, 23, 29, 49, 62, 74, 76, 4/1, 5/3, 10, 25, 6/1, 3, 7, 10, 27, 34, 39, 65, 78, 87, 91, 8/1, 3, 4, 6, 13, 16, 20, 29, 42, 113, 10/27, 32, 52, 79, 84, 94, 100, 104, 106, 11/4, 31, 72, 76, 78, 98, 103, 106, 12/77, 13/5, 6, 7, 13, 24, 34, 38, 41, 76, 78, 93, 105, 108, 112, 122, 131, 14/1, 4, 16, 18, 28, 35, 97, 15/17, 58, 59, 60, 70, 80, 84, 100, 109, 111, 16/1, 15, 65, 66, 75, 79, 81, 83, 17/21, 33, 18/2, 8, 32, 51, 75, 19/13, 17, 22, 47, 52, 21/23, 25, 28, 37, 44, 49, 53, 22/1, 73, 103, 23/42, 57, 24/53, 61, 75, 78, 25/22, 25, 50, 62, 82, 26/1, 9, 38,

45, 50, 55, 27/3, 14, 58, 89, 90, 91, 96, 29/8, 22, 23, 26, 59, 94, 107, 111, 30/2, 6, 7, 12, 18, 20, 27, 43, 46, 53, 59, 60, 63, 70, 31/1, 16, 56, 60, 32/1, 2, 5, 8, 26, 40, 46, 49, 54, 60, 63, 64, 65, 66, 67, 73, 80, 81, 82, 85, 89, 95, 102, 103, 35/21, 23, 25, 34, 39, 41, 45, 50, 51, 54, 61, 64, 66, 82, 84, 36/1, 2, 11, 89, 112, 37/24, 30, 36, 38, 45, 58, 64, 65, 70, 38/45, 46, 51, 57, 40/8, 10, 39, 55.

ğuzu dişi: Kuzu dişi. Dolu 11/98.

□**úd-**: Gütme, yönetmek 15/53, 16/1, 17/18, 50, 23/72.

□**údü**: Kadınların üstüne giydiği bir tür yöresel kıyafet. Genellikle şalvarla beraber giyilir 14/25 □**údük** 18/11, 20/78.

□**údüret** (<Ar. kudret): Kudret 4/14.

□**únaşşı**: Günaşık. Ay çiçeği 2/52.

□**úneyik**: Yenilebilir bir ot çeşiti 24/26, 31/41.

□**únnük**: Günlük. Günlük işçilere verilen yevmiye. 6/48.

□**üre** ^L: Akın akın 21/56.

□**úvē**: Güvey, damat 11/3, 28/4.
□**úveç** 20/34.

□**úven**: Güven 12/19, 15/112, 113, 16/29.

□**úveş**: Güvenç 15/102.
□**úveç** 15/112.

□**úver-**: Göğermek, morarmak 3/93

günüz: Gündüz 23/9, 12.

-H-

ha- (<Ar. ha^h): Hak 27/19,

ha- (<Ar. ha^h): Halk 40/24.

ha^hgat (<Ar. haki^hat): Hakikat 12/42, 36/25.

ha^hgatan: Hakikaten 4/11.

ha^hga^Ttan 4/52.

haçlı (<Ar. harc): Harçlık 36/68.

hała: Ala 36/80.

hālā: Hatta 9/2.

Hałbüse (<Ar. hał + T. bu+ Far. ki hałbuki): Halbuki 23/31.

hałça: Kalça 38/53.

halel (<Ar. [ałāl]): Helal 9/65, 70.

hastalı: Hastalık 2/38.

havas (<Ar. heves): Heves 23/68.

havła (<Ar. hałvā): Helva 20/23.

havlı (<Rum. Avlu): Avlu. Köy evlerinin bahçesi 12/31.
havlu 14/2, 28.

hayát: Bahçe 14/2, 20/71.

haylā (<Ar. hālā): Hâlâ 12/8.

hayvah: Hayıflanma, üzülme, telaşlanma ünlemi 23/24.

hazār: Tabiki, aynen, herhalde 3/33, 75, 5/28, 75, 6/70, 85, 10/15, 96, 11/92, 15/16, 17/61, 83, 107, 23/34, 24/45, 25/78, 27/124, 28/28, 29/96, 30/57, 31/24, 66, 32/95.

he ƒipsi: Hepsi 36/94.

hēbe (<Ar. haybe): Heybe 36/32.

helke: Leğen 8/83, 37/75.

hemşere (<Far. hems̄ṭre): Hemşire 4/95.

hepicṭ (<Far. heb): Hepsi 35/7, 15.

herali: Herhalde 27/59.

hereni: Büyük tencere 12/112.

Herkeç (<Far. her+kes): Herkes 3/49, 9/47.

herkeş 1/26, 57, 66, 2/13, 38, 107, 119, 3/27, 4/96, 5/8, 36, 44, 52, 6/48, 79, 7/28, 92, 8/55, 63, 84, 95, 11/31, 34, 60, 109, 113, 12/52, 73, 74, 75, 109, 115, 17/88, 18/52, 19/45, 55, 56, 68, 20/70, 21/29, 47, 64, 26/29, 28/12, 13, 32, 87, 92, 29/53, 61, 68, 75, 100, 101, 31/50, 82, 84, 34/58, 37/9, 40/47, 64.

hilim (<Far.gilim): Kilim 36/6.

hindi: Şimdi 1/25, 31, 35, 36, 48, 51, 57, 79, 2/17, 33, 48, 51, 54, 58, 63, 80, 98, 100, 101, 105, 107, 109, 110, 112, 114, 117, 119, 126, 127, 3/72, 4/6, 15, 16, 17, 20, 38, 39, 63, 76, 83, 95, 5/52,

56, 59, 60, 76, 81, 82, 6/32, 63, 64, 66, 80, 84, 85, 7/2, 15, 17, 31, 33, 41, 44,70, 71,80, 87, 93, 100, 101, 8/21, 33, 56, 112, 10/5, 29, 30, 32, 35, 37, 43, 11/14, 15, 24, 60, 67, 90, 93, 106, 113, 12/10, 29, 31, 35, 61, 91, 115, 119, 13/43, 104, 111, 114, 14/3, 4, 11, 88, 97, 101, 104, 15/36, 84, 99, 16/4, 14, 65, 81, 17/34, 35, 38, 47, 48, 57, 59, 62, 63, 64, 88, 114, 18/15, 41, 43, 59, 61, 70, 74, 19/1, 48, 89, 20/12, 14, 53, 61, 64, 67, 69, 70, 71, 77, 81, 93, 95, 21/58, 71, 82, 22/7, 8, 11, 14, 20, 29, 25/26, 28, 40, 49, 55, 86, 27/7, 11, 90, 28/1, 12, 18, 30, 58, 94, 29/2, 4, 5, 6, 10, 19, 37, 60, 68, 75, 80, 114, 129, 30/12, 28, 43, 31/17, 54, 57, 65, 97, 32/25, 29, 31, 36, 52, 69, 70, 94, 33/5, 44, 58, 34/60, 82, 96, 105, 109, 35/71, 82, 36/33, 42, 37/25, 34, 38, 40,64, 70, 73, 77, 80, 90, 97, 40/30, 32, 64.

himdi 1/82, 26/95, 30/24, 40/14.

hündü 20/80.

hinci 3/18, 20, 21, 24, 26, 29, 47, 48, 49, 62, 68, 69, 90, 11/16, 35/8, 11, 18, 20, 74, **hindicik** 6/69, 71, 81, 86, 32/30, 52.

hindilik: Şimdilik 7/51, 62, 11/104, 34/106.

hincilik 3/39.

hindik 34/18.

hindiki: Şimdiki 7/60, 12/100, 29/62, 30/18, 20, 74, 40/39, 62.

hindikinner: Şimdikiler 7/69, 8/86, 92.

hindikinler 8/40.

hindikiler 14/4, 6, 26/76.

hindicik 11/57, 16/99.

hindiJik 15/105.

hindiciki 7/73.

hinciki 3/17, 35.

- hinciyē** **adar** 11/33.
hindiyē dar Şimdiye kadar 9/11, 40/55.
hindiyá: Şimdiye 33/25.
hindiyēadar 11/33.
hindik **bi:** Şimdiki gibi 29/62, 30/25, 31.
hindini ^L 23/40.
- his** (<Far. **h** **ṭ** **ç**): Hiç 9/55, 15/19.
his: İs 9/25.
- hisōsu** (<Ar. **husūsi**): Hususi. Özellikle 20/78.
- hon:** Gücsüz 25/49, 50.
- hora:** Ora 1/28, 7/14.
hura: Bura 7/14.
horada: Orada 35/46.
hurda 1/75.
- horaz** (<Far. **hurōs**): Horoz 29/125, 126.
- hortla-:** Saldırmak. Kavga etmek 29/32.
- hōşmerim:** Höşmerim, tatlı 11/58.
- hoturaf** (<Fr. **photographe**): Fotoğraf 17/31.
- h•kümet** (<Ar. **hükümet**): Hükümet 6/43, 34/5, 37/23.
- höyle:** Şöyle 36/5.
hóle 1/70.
- huncāz:** Şuncağız 37/80.
- hücot** (<Ar. **vucūd**): Vücut 3/66.
- hüdūd** (<Ar. **udūd**): Hudut 36/60.
- İ-**
- ıÇça** ^L: Sıcak 6/59.
ıçça ^L 33/3.
- ıççı** ^L: Azıcık 3/18, 7/75.
ıççı ^L 6/60, 76.
ıççı ^L 8/75.
- ıhı:** işte 20/82.
ıhına: İşte ya 20/82.
- ıra** **ıağ:** Kaymak 23/49, 50. **ıravā** 11/63.
- ıra** ^L: Uzak 1/80, 81.
- ırāFan** (<Far. **ravān**): Bir at türü. Yola iyi giden at 36/94, 95.
- ırāmacı** ^L: Rahmetlik 37/60.
- ısdar:** Asdar 36/6.
- ışşı** ^L: Işık 6/49, 51, 62, 14/84, 86, 87, 92, 93 19/38, 46.
- ışşıd-:** Aydınlatmak 6/53.
- İ-**
- ıbaydet** (<Ar. **ibādet**): İbadet 15/50
- ṭce:** İyice 7/47, 31/100, 101.
- ıç** **rü:** İçin 28/39.
- ṭ** **feşşe:** Eşeğe 20/28, 29.

iççik: Azıcık 1/67, 2/20, 3/35, 65, 67, 70, 4/61, 5/41, 8/46, 10/112, 12/100, 103, 13/98, 103, 14/76, 15/59, 17/103, 24/46, 27/78, 30/3, 32, 31/56, 68, 77, 83, 35/35, 41, 46, 37/54, 40/9, 71, 75.

iççi 5/83, 11/35.

iÇçik 6/61, 21/32, 78, 97, 103, 23/123, 28/19.

içÇik 29/16.

iççi fi 3/26.

iççiÇik 11/37.

iļā (<Ar. iļāhi): İlahi 31/37.

iļan: Yılan 36/45.

iļāna (<Rum. iļahana): Lahana 3/20, 18/39.

ilec (<Ar. iļac): İlaç 3/69.

iledinnik: Gölgelek 36/3.

ilen-: Beddua etmek 27/60, 35/42.

ilme: İlmik, düğüm 35/68.

inbed: Fayda 36/47.

indi: Şimdi 36/60.

indirmelik: Gelini atın üzerinden indirmek için istenilen para, mal 36/35.

ingiļab (<Ar. inkiļāb): İnkılap. Metinde “darbe” anlamında kullanılmıştır. 13/21.

inne: İğne 11/100, 101, 20/12, 32/94, 37/96, 98.

intār (<Ar. intihār): İntihar 1/83, 88, 4/4.

i ile-: İnlemek 26/83.

irgili: İlgili 34/25.

iri: Büyük 7/16.

iri maļ: Büyük baş hayvan 7/16.

ısan: İnsan 2/102.

isgele: Metinde tren garının da içine dahil olduğu bölgeye “iskele” denir 25/1.

iskembe (<Rum. iskemle): İskemle, sandalye 20/3.

isken (<Ar. iskān): İskan. Yurtlanma, yerleşme 37/4, 5, 19, 20.

issinner: İçsinler 15/36.

işdaha: İşte 20/19.

işdā 6/38, 13/74, 25/54, 28/23.

işde 3/15, 37/17, 31.

iş-: İçmek 2/80, 3/97, 98, 99, 4/84, 9/11, 15/107, 16/52, 21/114, 25/67, 27/106, 40/82, 100.

işlik: Şalvarın üstüne giyilen yöresel bir kıyafet 16/3, 19/62, 24/54.

iTtiba: Öncelikle 33/24.

itdibā 23/65.

iyenk (<Far. reng): Renk 36/79.

-J-

Jān (<Far. cān): Can 1/5, 9/1, 10/22, 14/79, 16/97, 28/21.

jèy: Şey 26/76.

-K-

ḳaf: Kah. Bazen 11/6, 14/45, 18/19.

ḳaḡiṣ: Azar 25/32, 35.

ḳaḳ 27/29.

ḳaḡiṣ ḳaḳ: Azarlamak. 25/32, 35.

ḳaḳi ḳaḳ 27/29.

ḳaḳ: Kalkmak 2/12, 15, 17, 3/2, 26, 29, 14/59, 19/58, 95, 20/5, 21/13, 58, 59, 81, 83, 23/52, 27/29, 34/94, 39/71, 40/79.

ḳaḳaḳ: Kalkacak 1/59.

ḳası: Meraklı 20/83.

ḳası ol: Meraklısı olmak, karışmak 20/83.

ḳatliyen (<Ar. katiyyen): Katiyen, asla 7/82.

keḳadan (<Far. ḳāḡad): Kağıt 39/75.

ḳeḳat 1/68.

ḳiyát 9/7.

ḳiyád 27/18.

kel:- Gelmek 25/28.

kelle (<Far. kelle): Buğdayın başı 3/72.

kepenek: Çoban kıyafeti 36/14.

kepenek dók:- Kepenek yapmak. 36/14.

kerme: İnek koyun gibi hayvan dışkılarının kurutularak yakacak haline getirilmesi 2/61, 9/21, 12/47, 50.

kerpij: Kerpiç 17/45.

kes:- Kesmek 27/109.

kesmik: Sapın buğdaydan ayrılmış hâli 40/85.

keşe: Keçe 36/13.

keşge (<Far. ḳāṣki): Keşke 2/4, 4/78, 6/45, 22/110, 33/20.

keşkâh (<Far. keşkek): Keşkek. Yarma ve kavurmadan oluşan yöresel bir yemek 34/21, 40/74.

keşge fi Keşkeği 37/82.

keşk@ L: Keşkeğin 34/24.

keşk@nı: Keşkeğini 37/59.

keşeyinen: Keşkeğiyle. 37/71.

kevsek: Hafif, lezzetli 11/65.

key:- Giymek 34/17, 18.

keyri (<Ar. ḡayr): Gayrı. Sonra 34/41, 62, 87, 100, 109, 117, 36/86.

kēri 34/26.

keyrim 34/116, 36/7, 8, 10.

keyrimine 36/23, 112.

keyriminen 36/65.

ḳırbaş: Kırbaç 36/96.

kile: Ağırlık birimi. 4 çuval dolusu buğday, arpa vb bir kileye eşittir 9/53.

kiransın:- Üşenmek 40/101.

kireş (<Far. gireç): Kireç 7/50, 66, 24/68, 35/6.

kireşleme: Kireçleme hastalığı 7/50, 66, 24/68, 35/6.

kiriş: Kolon. İriyarı olan insanlara kullanılan söz. benzetme. 20/104.

kirmen: Yünü ipe çeviren alet 37/61.

kirman: 12/89, 30/23.

kirtmeli: Şekilli 36/80.

kişiş (<Far. kişmiş): Kişniş. Kuş üzümü 26/25.

kişş: Kişşik. Sırayla 19/46.

ko: Kokmak 20/44, 37/38.

ök: Kök 15/12.

öklü: Köklü 10/61, 103.

ökez: Kökez. Kadınhanı'nın bir köyü 22/16.

ölge: Gölge 6/25, 41, 47, 29/38.

ölleme, ölleme: Bulgur 4/25.

ölütölu: Köylütölu. Kadınhanı'nın bir ilçesi 32/61, 62, 63, 64, 65, 67.

ölto 1/75, 88.

öltonü 18/53.

öylütölu 22/86, 89, 91, 38/44.

ömbe: Kömbe. İçinde yağ, tahin, haşhaş olan yöresel bir çörek 1/67, 69, 2/18, 3/2, 3, 5/19, 31, 32, 6/96, 8/14, 10/7, 39, 11/46, 12/113, 115, 116, 118, 119, 15/29, 18/35, 19/90, 21/16, 64,

26/18, 28/1, 2, 14, 17, 24, 50, 77, 79, 29/43, 88, 92, 32/41, 33/55, 40/45.

öpək: Köpek 1/1, 65, 9/86.

öpē: Köpeği 1/65, 10/115, 21/99, 27/115, 35/39,

öpü: Köpük 20/23.

öpür-: Köpürmek. Sinirlenmek 24/86.

ör: Kör 1/89, 9/78, 13/71, 73, 22/138, 24/52, 26/32, 33, 27/79, 30/36, 37.

örpe: Körpe, taze 11/2.

öşe (<Far. göşe): Köşe 9/6, 10/111, 25/4, 37/32.

köşe 36/11.

ötü: Kötü 2/119, 3/32, 33, 74, 9/8, 36, 11/7, 91, 92, 111, 13/6, 49, 14/72, 15/78, 99, 16/4, 26/57, 29/10, 21, 27, 37, 31/8, 50, 64, 40/49.

öy (<Far. üy): Köy 1/11, 45, 49, 86, 2/15, 22, 3/28, 5/6, 7, 8, 23, 28, 37, 40, 48, 6/9, 15, 58, 67, 68, 77, 80, 81, 102, 8/1, 10/45, 56, 91, 98, 99, 11/4, 26, 79, 91, 12/2, 3, 25, 29, 35, 36, 44, 54, 83, 85, 96, 103, 104, 112, 115, 119, 13/42, 43, 14/8, 72, 15/18, 38, 43, 49, 60, 87, 109, 17/17, 84, 111, 18/64, 19/44, 50, 51, 21/6, 61, 62, 68, 22/16, 19, 21, 23, 40, 41, 60, 62, 66, 67, 86, 109, 24/16, 60, 25/80, 32/87, 98, 111, 33/6, 34/104, 119, 38/47, 48, 54, 93, 39/85, 40/56, 100.

öfü: Köyü 2/16.

öfe: Köye 2/41.

ḥō fūmūz ^L: Köyümüzün
2/65. **ḥō fūmūzū** ^L 2/29.

ḥōlü: Köylü 2/37.
ḥōylü 1/18, 22/70, 95.

ḥōynek: Köynek, İç kıyafet, pijama
23/144.

ḥōynē ^L: Köyneğin 23/145,
147. **ḥōyne** ^F_T: Köyneği
23/142. **ḥōynē** ^L_i: Köyneğini
23/143.

ḥōz: Köz 6/52.

ḥōfür (<Ar. **ḥōufr**): Küfür 40/76.

ḥōl: Kül 38/17.

ḥōnde: Günde. Her gün 5/39, 66.

ḥōpe: Küpe 36/104, 105.

ḥōrd: Kürt 37/22.

ḥōrü-: Kürüme. Sıyırmak. Özellikle
evin çatısında biriken karların
temizlenmesi için kullanılan bir fiildir.
29/118, 119, 40/51, 52, 53, 54.

ḥōs-: Küsmek 3/33, 13/43.

ḥōspe: Şeker pancarının posası.
hayvan yemi 20/71.

kühlet (<Ar. **ḥōlḥet**): Külfet.
Kalabalık. Evdeki kişiler 12/23, 24.
kühlet 19/32.

-L-

ḥapor (<Fr. **rapport**): Rapor 38/50.

ḥav'na (<Fr. **lavabo**): Lavabo
22/103.

ḥayī- (<Ar. **ḥayī-**): Layık 38/88.

ḥeklek (<Far. **legleg**): Leylek 4/22.

ḥōusa (<Rum. **ḥohusa**): Lohusa 3/86,
5/44.

ḥöbet (<Ar. **nevbet**): Nöbet 40/101.

-M-

mafed- (Ar. **mahv** + T. **etmek**):
Mahvetmek 4/32.

mahana (<Far. **bahane**): Bahane
27/15.

ma-bu ^L (<Ar. **ma-būl**): Makbul
36/71.

ma-at: Samanla çamur karışımı bir
harç 17/57.

ma-at yâtır-: Evin damını
samanla çamur karışımı harçla
kapatmak, onarmak 17/57.

ma-si (<Fr. **maksi**): Etek 8/60.
mäksi 24/54.

maḥ (<Ar. **maḥ**): Büyük baş ve küçük
baş hayvan 1/30, 4/31, 6/12, 7/16, 44,
45, 86, 10/90, 92, 102, 11/84, 12/91,
13/131, 15/51, 53, 57, 92, 19/27,
21/82, 34/4, 6, 8, 21, 57, 105, 111,
116, 35/59, 64, 65, 37/12, 14, 66, 95,
39/67.

maġama (<Rum. maġama) : Taneleri ayrılmamış samanla karışık tahıl 19/28, 30, 40.

marıġ (<Rum. maruġ): Marul 31/41, 35/46.

maşa—at: “Mal maşakat” şeklinde kullanılan bir ikileme. Mal varlığı için kullanılır 22/82.

mayhoş (<Far. mey+hoş): Ekşimsi bir tat 6/32.

mayış (<Ar. maaş): Maaş 6/44, 31/70.

mazlım (<Ar. mazlüm): Mazlum. Uslu. Sessiz 4/64, 13/79, 80.

mederesé (<Ar. medrese): Medrese 39/38.

mefād (<Ar. vefat): Vefat 39/22, 36.

mejmur: Mecbur 4/65.

mejmurāt: Mecburiyet 9/29.

mezmurāt 9/28.

mekig: Kemik adı verilen bir aletle işlenen oya 26/32.

mekke: Mısır 10/77.

meġāke (<Ar. melaike): Melaike 8/91.

memmun (<Ar. memnun): Memnun 10/44.

merdiFan (<Far. nardibān): Merdiven 19/70, 72, 20/27.

merdivan 5/82, 83, 14/43, 45, 27/86, 29/121.

merinus (<Fr. mérinos): Merinos. Koyun cinsi 4/56.

mezer (<Ar. mezar): Mezar 2/16, 37/16.

mezerlī (≡): Mezarlık 34/13.

mısır: Hindi 8/74, 15/31.

millar (<Fr. milliard): Milyar 9/56, 20/50, 25/71, 27/35, 54, 55.

millon (<Fr. million): Milyon 7/100, 9/87, 12/45.

milknğaz: Ocak. 23/33.

misir: Mısır 2/51.

mizām (<Ar. mizan): Mizan. Terazi. 28/11.

m’nbāre ꞑe (<Ar. mubāra≡): Mübareğe 11/52.

mubārek □ún: Mübarek gün. Oruç 6/61, 35/77.

muba: Baba 40/72.

mu—āvele (<Ar. mu≡ābeġe): Mukābele. kadınların ya da erkeklerin kendi arasında kuran hatimi için toplanıp, hatim yapması 21/44.

mu ꞑacir (<Ar. muhacir): Muhacir. Yer adı. 23/16.

muğtar (<Ar. muhtar): Muhtar 33/42, 43.

muġla: Muğla 35/64.

musāfir (<Ar. **musāfir**): Misafir 32/40.

mūsāfir 4/12, 13.

mīsāfir 15/3.

m | **safir** 15/111.

misaFir 40/69.

músāfirl | **fe**: Misafirliğe 4/26.

mutva [⊥] (<Ar. **matbah**): Mutfak 1/62.

mühdü (<Ar. **müftü**): Müftü 21/40.

müzde (<Far. **mujde**): Müjde 25/2, 3.

-N-

namaz (<Far. **namaz**): Namaz 2/100, 36/10.

namazlā: Namazlık. Seccade 2/100, 36/10.

nā: Ne 6/62, 20/80.

nāriyī: Ne arıyor 20/80.

ne fārasın Ne arasın 6/62.

ne: Ne 11/93, 23/52.

ne f | **ş** □ **órecēz**: Ne iş göreceğiz 11/93.

ne fūş □ **órü** [⊥]: Ne iş görüyorsun 23/52.

ne: Ne 1/38, 4/73, 5/42.

ne fapdı [⊥]: Ne yaptık 1/38,

ne fapılır: Ne yapılır 4/73.

ne faparı [⊥]: Ne yaparız 5/42,

ne: Ne 6/36, 7/101.

ne fāpiyīm: Ne yapayım 6/36,
ne fapaca [⊥] Ne yapacaksın 7/101.

ne fúrecek: Ne görecek 1/64.

neçe: Nice 34/79.

neden: Ne zamandan 5/77.

Liydi: Miydi 30/39.

Liydı: Miydi 6/104.

nor [⊥] **a** [⊥] (<Fr. **morgue**): Morg 38/32.

-O-

o: O 1/32, 29/87, 35/64.

oæadar: O kadar 1/32, 29/87, 35/64.

o—şa-: Okşamak 16/41.

o—u-: Okumak 2/35, 74, 48, 121, 3/66, 6/18, 12/97, 100, 105, 106, 107, 108, 15/85, 86, 87, 93, 16/19, 20, 21, 22, 107, 17/91, 92, 18/66, 69, 20/7, 34, 42, 84, 107, 21/46, 47, 48, 24/35, 26/73, 76, 78, 79, 80, 32/82, 85, 87, 33/13, 64, 65, 67, 69, 38/3, 4, 6, 17, 65, 39/22, 40, 41, 75, 40/57.

o—u-: Okumak, çağırarak, davet etmek 34/15.

o—untu: Okuntu. Çağırarak. Davet 34/15.

o—u|: Okul 1/16, 2/76, 12/9, 61, 84, 95, 101, 18/56, 68, 69, 21/12, 81, 82, 22/62, 91, 25/82, 32/85, 87.

o fa: Ona 9/70.

ō fun: Ondan 23/8.

ō fun sōna: Ondan sonra 23/8.

ó fúne: Önüne 8/50.

ó fú Le 11/18.

ó fúnü: Önünü 8/91.

ó fúnde: Önünde 11/10.

ó fúmü: Önümü 23/7.

ó fúr-: Böğürmek 29/124.

ó fúzü (<Ar. eūzu): Eūzu 31/1.

o L-: İyi olmak, sağlıklı olmak 35/45.

o^lā: Oklava 36/69, 71.

ó^lúz: Öküz 16/1, 18/47, 48, 49, 19/22, 23, 25, 27, 21/112, 113, 114, 115, 38/51, 52, 40/72, 73, 75, 78, 85.

ōlā^l: Oğlak 16/78.

ōlā: Oğlağı 16/68.

ōlan: Oğlan 1/22, 45, 59, 63, 64, 2/16, 3/20, 21, 24, 28, 4/44, 45, 62, 63, 64, 76, 81, 93, 5/65, 7/3, 6, 7, 59, 76, 9/2, 3, 5, 44, 53, 10/4, 101, 110, 11/3, 13, 69, 13/5, 95, 96, 14/7, 55, 15/27, 51, 52, 84, 92, 93, 103, 17/21, 77, 78, 96, 18/5, 6, 20/27, 84, 103, 21/7, 9, 25, 28, 30, 36, 77, 87, 92, 94, 97, 102, 104, 106, 107, 112, 115, 23/106, 24/39, 41, 44, 73, 74, 85, 86, 90, 105, 25/18, 19, 20, 75, 76, 85, 29/26, 30/9, 57, 70, 31/28, 49, 59, 66, 33/7, 16, 63, 34/100, 35/5, 33, 36/16, 19, 37/67, 68, 38/58, 82, 39/24, 70, 79, 40/54.

ōlannar: Oğlanlar 9/48, 11/9, 33, 35, 91, 18/31, 62, 27/5, 29/27, 36/101, 17/67, 39/22, 70, 74.

ōle: Öyle 1/29, 48, 56, 60, 64, 66, 3/15, 16, 17, 23, 24, 32, 51, 64, 66, 71, 81, 83, 84, 5/3, 5, 14, 33, 43, 44, 46, 57, 7/28, 8/20, 29, 30, 38, 43, 48, 58, 63, 66, 71, 85, 86, 97, 101, 102, 9/29, 35, 41, 76, 79, 10/8, 13, 15, 18, 37, 43, 46, 49, 57, 66, 83, 96, 107, 108, 11/19, 23, 53, 73, 13/11, 30, 78, 80, 94, 96, 14/14, 19, 45, 52, 57, 101, 15/8, 21, 26, 43, 48, 54, 59, 67, 70, 82, 83, 87, 89, 94, 96, 97, 100, 103, 106, 111, 16/1, 2, 5, 7, 8, 12, 15, 23, 80, 81, 17/36, 42, 73, 85, 89, 92, 95, 19/13, 24, 40, 43, 46, 75, 87, 92, 93, 22/18, 59, 68, 69, 74, 85, 97, 109, 24/23, 35, 39, 56, 104, 105, 25/11, 27, 35, 46, 94, 26/4, 15, 17, 21, 27, 32, 35, 36, 37, 52, 53, 55, 59, 63, 67, 79, 27/34, 86, 109, 29/4, 15, 16, 33, 36, 47, 50, 52, 57, 59, 61, 62, 68, 69, 70, 72, 73, 76, 77, 79, 80, 104, 109, 110, 118, 30/38, 41, 43, 59, 31/17, 31, 37, 55, 65, 75, 76, 83, 33/22, 27, 28, 41, 46, 51, 52, 56, 35/6, 17, 53, 40/21, 31, 42, 54, 56, 61, 69, 77, 80, 83, 86, 102, 105.

ēle 1/75, 6/19, 12/2, 83, 87, 23/8, 34, 41, 55, 56, 81, 83, 92, 93, 102, 117, 129, 133, 28/12, 31, 48, 54, 57, 59, 64, 65, 80, 90.

ógle 6/21, 24, 34, 39, 41, 43, 45, 51, 56, 59, 60, 65, 69, 76, 77, 79, 87, 88, 92, 99, 101, 104, 11/29, 30, 60, 89, 95, 101, 106, 111, 121, /29, 35, 63, 64, 103, 105, 113, 13/38, 48, 87, 93, 105, 108, 109, 117, 18/20, 21, 27, 49, 53, 55, 29/65, 98, 32/52, 67, 71, 35/45, 81.

olē: Öyle mi 27/2.

ólel^{ne}: Öyleliğine 40/60.

óleler: Öyleler 30/18.

óleyik: Öyleyiz 15/66.
ólese: Öyleyse 1/75.
ǰlel̄inen: Öylelikle 12/27.
ǰlesi ˘: Öylesin 15/101.
ǰleydi Öyleydi 17/34, 23/57,
79, 98.
ǰleydin 40/83.
óǰlerdin: Öyleydi 6/72.

ǰlen: Öǰlen 2/38, 6/15, 17, 7/28, 29,
8/44, 19/6, 8, 54, 27/71.
óǰlen 6/76.

on: On 21/72.
onásiy@: (saat) Ona kadar
21/72.

ondo: Ondan 3/4, 8/13, 15, 23, 19/60,
63, 64, 66, 69, 27/116, 118, 40/43.
ondon 3/10, 13, 42, 46, 50, 55,
15/12, 22, 25, 33, /24, 25, 30,
43, 44, 53, 27/76, 96.
ondos 8/3, 6, 46, 55, 57, 60,
66, 69, 70, 72, 77, 78, 82, 83,
97, 99, 103, 110, 111, 27/4.

ónlúk: Önlúk 34/88.

onnar: Onlar 1/3, 28, 30, 38, 53, 54,
56, 58, 79, 81, 85, 2/3, 12, 64, 3/25,
26, 46, 56, 4/18, 21, 25, 35, 46, 54, 88,
94, 5/43, 48, 63, 6/25, 56, 63, 83, 91,
93, 7/20, 104, 8/4, 19, 20, 86, 97, 9/70,
10/2, 91, 11/43, 58, 71, 97, 115, 12/25,
13/40, 42, 97, 116, 14/7, 9, 13, 27, 33,
15/14, 15, 21, 30, 67, 16/8, 67, 73,
17/38, 18/12, 25, 44, 49, 50, 57, 60,
20/9, 23, 24, 30, 45, 63, 64, 21/1, 8,
28, 36, 78, 79, 82, 22/7, 18, 49, 51, 81,
97, 100, 107, 23/57, 91, 94, 95, 96,
117, 118, 24/10, 76, 83, 25/20, 56, 58,
84, 89, 90, 26/15, 18, 84, 27/19, 41,
66, 117, 118, 28/4, 11, 26, 51, 67, 78,

29/15, 16, 28, 29, 39, 51, 127, 31, 32,
34, 30/26, 29, 31/98, 32/28, 55, 57, 72,
79, 33/63, 34/11, 89, 36/18, 93, 37/18,
22, 39, 55, 38/2, 7, 49, 97, 39/27,
40/54, 66.

o funar 23/10.

orara=: Olarak 36/64.

ordu: Orda 7/56, 37/9.

órétmen: Öǰretmen 35/26.

ortancıı: Ortanca 12/3.

oruş (<Far. rúze): Oruç 2/18, 20, 3/6,
4/44, 5/28, 8/13, 9/11, 11/91, 92,
18/18, 19/88, 22/79, 24/100, 102,
26/60, 29/99, 30/64, 31/24, 32/40,
33/28, 31, 39.

oruŞ 12/119.

oruş bayramı: Şeker Bayramı
33/31.

osa: Olsa 6/64,

osan-: Usanmak. Bıkmak 27/58, 60,
28/14.

ossun: Olsun 25/53, 67.

ǰsüz 16/9, 22/109, 31/49.

ósüz: Öksüz 13/30.

o: O 22/1, 25/86.

oæún: O gün 22/1, 25/86.

oǰmaç: Dürüm 20/22.

oǰmaçæoǰ-: Dürüm yapmak.
Ekmegi sarıp dürüm haline
getirmek 20/22.

oǰu: Ova 4/32.

-Ö-

öbek: Küme. Toplu 21/54.

öce (<Fr. **onglé**): Oje 8/92.

öFele-: Ufalamak 23/49.

ölş-: Ölçmek 37/23. •ş 9/54.

öncüd: Ödünç. Geri ödenmek üzere alınan eşya. Borç 19/45.

•**r-**: Örmek 30/24.

•**rt-**: Örtmek 19/73.

ören: 1.Şehir. 2. Köy. 3. Şehir ya da ev yıkıntısı, kalıntı 39/72, 73.

örēn: Örneğin 35/58.

öte: Öte 14/104.

öteait: Öte git 14/104.

öte fi: Öteki 12/11.

ö fü: Önü 4/80.

öylen: Öğlen 36/16.

•**zengi:** Üzengi 36/96.

-P-

pa[⊥] (<Far. **pa[⊥]**): Temiz 28/9.

pa[⊥]le-: Paklamak.
Temizlemek 28/9.

patetés (<Rum. **patates**): Patates 2/51, 6/6, 92, 94, 8/6, 31/60.

patés 7/36.

patirik: Batırık. İnce bulgur, kavrulmuş ve dövülmüş haşhaş, soğan, salça, baharat ve yeşilliğin karıştırılması ile elde edilen bir çeşit kısır 29/69, 35/28.

pece: Pencere. Tavan penceresi 21/82.

pëndir (<Far. **penir**): Peynir 19/91, 20/23, 23/48.

peşete (<İt. **pezzetta**): Peçete 40/33.

pêşkir (<Far. **pêşgîr**): Peşkir. Önlük 20/77.

peştambaļ (<Far. **puştmaļ**): Peştamal 36/23.

peygembar (<Far. **peygamber**): Peygamber 36/17, 21.

pırı[⊥]: Kuyruksuz koyun 4/54, 55.

pıtıra[⊥]: Bir çeşit diken 23/113, 118.

pilá (<Far. **piļav**): Pilav 1/33.

pirelēn: Pirali. Kadınhanı'nın bir köyü 7/83.

piriş (<Far. **Birinc**): Pirinç 1/34, 3/14, 5/21, 8/27, 11/11, 17/37, 18/42, 27/97, 30/20, 34/87, 35/19, 36/41.

piriŞ 12/110.

piriç 32/28, 30, 33, 37.

pirit: Pilit. Çınar, meşe vb. ağaçların meyvesi. Pelit 35/32.

pistik: Pislik 39/51.

porta—al (<Fr. **portugal**): Portakal 34/30.

puğra (<Ar. **fi^lra**): Fıkra 2/72.

puļļu^l (<Bulg. **puļļu^l**): Tarlayı süren alet 4/67.

püskú fút (<Fr. **biscuit**): Bisküvi 5/51.

püsküfüt 21/64.

-R-

ra fat (<Ar. **rāhat**): Rahat 23/145.

ra fad 27/76.

rahassız: Rahatsız 12/17.

rājiye (<Ar. **rāziye**): Raziye 31/10.

rāJiye 31/10.

rāmetlik (<Ar. **rahmet**): Rahmetlik 4/67, 84.

ras (<Far. **Ras**): Rast. Düzgün 8/114.

reçil (<Far. **riçāl**): Reçel 11/67.

reşber (<Far. **rancbar**): Rençber. Çiftçi 3/64, 66, 10/4.

romatizme (<İt. **reumatismo**): Romatizma 29/95.

ruzğar (<Far. **rüzğār**): Rüzgar 34/70.

-S-

sa-: Sağmak. Süt sağmak 21/106, 23/48, 36/2, 4, 37/11.

sa far: Sağar 14/76.

sa facıyí-: Sağacağız 2/27.

sa fayá-: Sağıyoruz 2/28.

sā (<Ar. **sā [a]**): Saha. Alan 22/89.

sa fa: Sağa 20/95, 30/25.

sa fatçı: Sanatçı 37/64.

sabalen (<Ar. **sabā [ ]**): Sabahleyin 36/5.

sadā (<Ar. **sada^la**): Sadaka 13/30.

sādiç: Sağdıç 5/48, 30/18.

sadrızam (<Ar. **sadr-ı azām**): İçi cevizli uzun lokum 5/51.

safür (<Ar. **sahur**): Sahur 21/13, 33/5.

sahan (<Ar. **sahn**): Tabak 17/75.

sahap (<Ar. **sāhib**): Sahip 4/78, 35/42. **sāb** 22/63.

sa—al: Sakal 30/35.

sa—at (<Ar. **sa^lat**): Sakat 21/27, 38/51, 52.

sa fır: Sağır 23/89.

saļ-: Salmak. İšemek 9/28.

sāļi: Sağlığı 14/60, 22/60, 61, 97, 24/57.

saļingāŞ: Salıncak 6/67.

sandelle (<Ar. sandaliyye): Sandalye 14/10, 27/17, 29/107, 35/5, 38/15.

sandı=lı: Süs olarak kullanılan bir tür para. 36/106, 108.

sandı=lı āltını: Mecidiye altınının büyüğü 36/106, 108.

sanêT-: Zannetmek 20/108.

sanned- 7/7.

sannêt- 1/78.

saraş: Halının ucundaki püskül 36/32.

sarayın: Sarayönü. Konya'nın bir ilçesi 11/114, 115, 119.

sargı: Sofra bezi. Bohça 23/126.

sargın: Düşkün 31/77.

saş: Sac. Üstünde ekmek pişirilen demirden oval alet 14/90, 19/91, 24/91, 32/38, 36/15.

sāte (<Ar. zaten): Zaten 9/67, 71, 17/87, 21/41.

sāten 22/27, 69, 24/60, 62, 69, 81, 95, 29/65, 33/4, 74, 34/87, 92.

sayıl (<Ar. sāhil): Sahil 22/7.

saylaş-: Anlaşmak 36/102.

se=at (<Ar. zekāt): Zekat 35/62.

sēmen: Seymen. Düğünlerde damadın yanında gezen delikanlı alayı 19/83, 84.

sēmenner: Seymenler 36/26, 28, 31, 39, 43.

sepe: Tepe 39/42.

serned-: Serinletmek. Yeni pişen ekmeği bir örtünün üstüne koyarak hava almasını sağlamak 8/109, 33/77.

séyáp (<Ar. sevāb): Sevap 3/79.

séyrit-: Seyretmek 34/47.

sezer: Sezeryan 20/11.

sıç-: Sıçmak. Büyük tuvaleti yapmak 18/48, 49, 23/80. **sış-**: Sıçmak 27/14.

sı=ara (<İsp. Cğaro): Sigara 8/62.

sılt: Sırt 35/52.

sırma: İnce tül kumaş 30/16.

sırt: Kıyafet 36/22, 37/61.

sid: Seyit 23/89.

sidæāmed: Seyit Ahmet 23/89.

sidil: Keçi kılından dokunan kilim, dikey bir tahtanın etrafına sıralanarak etrafı çevrilir 36/13.

siła (<Ar. sila): Sıla 38/19, 26, 27, 28, 29.

si L-: Sinmek. Gizlenmek 23/129.

si Lir: Sinir. Öfke 27/30.

si Lirsi: Dişe sert gelen, ezilmeyen 3/9, 15/71, 77.

sitil: Bakır helke 19/7.

s̄-: Sövmek. Küfretmek 9/3, 6.

s̄le-: Söylemek 18/4, 24/39, 28/9.

s•hpet: Sohbet 36/98.

so fan: Soğan 4/39, 8/6, 109, 14/67, 31/60.

so fu: Sonu 8/44, 25/69.

so fu^l: Soğuk 8/77.

so fuma-: Soğumak 10/62, 19/12.

so fumuş: Soğumuş 27/126, 127. **so fud-**: Soğutmak 36/8.

sókel: Sökel. Hasta 23/106.

sor-: Emmek, Ağızda eritmek 25/3, 4, 8.

sōra: Sonra 2/2, 7/2, 12, 36, 61, 65, 11/49, 57, 12/23, 24, 14/50, 54, 37/11, 18, 37/89, 39/44.

sōna: 1/38, 44, 47, 71, 72, 2/9, 18, 26, 122, 3/4, 42, 43, 82, 4/75, 79, 5/68, 69, 77, 6/11, 17, 21, 53, 61, 90, 92, 97, 99, 105, 9/26, 49, 53, 61, 77, 78, 84, 85, 10/6, 25, 82, 11/2, 3, 8, 9, 10, 19, 21, 25, 51, 65, 88, 93, 97, 100, 105, 110, 116, 12/97, 13/7, 70, 74, 94, 116, 14/5, 42, 49, 54, 55, 61, 83, 15/12, 22, 26, 33, 16/13, 23, 17/35, 37, 18/17, 27, 34, 36, 68, 20/15, 22, 24, 30, 53, 71, 97, 21/94, 22/13, 41, 48, 52, 61, 82, 23/6, 8, 9, 11, 12, 13, 16, 27, 34, 51, 57, 92, 115, 122, 139, 24/33, 63, 67, 68, 76, 104, 105, 25/11, 14, 61, 90, 26/8, 72, 27/50, 28/2, 4, 12, 40, 52, 79, 80, 85,

92, 98, 29/120, 30/29, 33, 34, 38, 47, 53, 32/24, 69, 35/16, 28, 33, 38, 53, 57, 59, 60, 62, 63, 65, 66, 74, 76, 37/65, 38/50, 64, 87, 93, 39/48.

so Lon 19/63.

so fum 19/11, 12.

sōn 10/4.

sōnam 30/46, 57, 35/14, 39, 38/11.

sōnacīma: Sonracığıma 11/86, 87, 28/11, 46, 48, 105, 35/17, 29.

sōnacīma^l 35/18.

sorja-: Sorgulamak. Soruşturmak 36/19.

suş: Suç 9/1, 2, 24/89.

suja-: Suvamak. Badana yapmak 1/60, 61, 9/20, 17/47, 48, 57.

suJacılı^l 33/44.

sü Lgür: Lakap 23/138.

sübürge: Süpürge 2/55, 3/84, 19/33, 27/60, 29/39.

sürüş-: Sürünmek. Zor günler geçirmek 31/52.

süs-: Susmak 2/42.

süsüjürrüm: Susuveririm 15/70.

süşçü: Sütçü 36/2.

sütlec: Sütlaç 34/87.

sütlü 14/13, 17/38, 74, 76.

-Ş-

şâ fítlik (<Ar. şâhid): Şahitlik 9/42, 43.

şavlar (<Far. şelvâr): Şalvar 5/12, 14/27, 18/11, 19/62.

şebid: Yufka 6/100.

şeycik: Şeycik 28/25, 54, 58, 67.

şeyci: Şeyciği 9/5.

şeker: Diyabet hastalığı 2/108, 7/67, 99, 11/67, 99, 12/12, 17, 17/104, 18/21, 22, 24/59, 62, 68, 70, 100.

şey: Şey 37/9.

şeyineâöre: Şeyine göre 37/9.

şibidik: Hamurun cıvıklığından dolayı ele yapışması 28/70.

şifrilik: Bayram gezmesi 11/27.

şikât (<Ar. şikâyet): Şikayet 1/57.

şirket (<Ar. şirket): Şirket 35/69.

şinci: Şimdi 14/67, 37/103, 105.

şümdelik: Şimdilik 39/26.

şineld-: Şenlendirmek. Mutlu etmek 8/61.

şinik (<Rum. şinik): Tahıl için kullanılan, sekiz kiloluk ölçek. 9/52, 28/80, 86, 33/59.

şişek: İki yaşında doğurmamış koyun 36/35.

şit (<Far. cuft): Çift 36/106.

şo: Şu 7/26, 14/9, 16/94, 104, 18/29, 19/71, 22/96, 23/87, 114, 27/107, 116, 29/38, 31/78, 35/2, 5, 9, 38/90, 40/37.

şora: Şura 1/59, 2/1, 2/53, 64, 116, 8/36, 9/55, 15/54, 16/75, 20/58, 21/52, 54, 55, 22/76, 24/44, 25/10, 29/38, 31/47, 66, 32/52, 39/72, 40/63, 70.

şoro 40/41.

şorda: Şurda 2/108, 9/27, 10/75, 11/111, 12/21, 13/99, 19/71, 20/66, 67, 25/36, 27/97, 98, 29/52, 30/23, 37/37, 40/65.

şordan 20/75, 24/96.

şo La: Şuna 32/70.

şondan: Şundan 15/96.

şonu: Şunu 9/34, 24/97, 27/128.

şoydu: Şunu 11/79, 13/88.

Şo fu: Çocuk 40/90.

şocu fu: Çocuğu 12/30.

şo: Çok 36/59.

Şo: 18/13, 36/103, 40/31.

şóle: Şöyle 3/86, 5/14, 55, 8/46, 47, 54, 57, 71, 75, 76, 77, 107, 109, 9/17, 27, 39, 45, 50, 52, 58, 13/6, 102, 14/5, 10, 27, 78, 79, 15/55, 16/3, 17/43, 75, 19/1, 3, 5, 14, 19, 20, 22, 27, 34, 72, 76, 22/47, 90, 104, 111, 112, 25/4, 45, 26/50, 27/20, 27/110, 112, 116, 29/53, 54, 55, 29/109, 30/3, 30/31, 32, 35, 31/32, 77, 89, 98, 32/2, 38, 62, 38/70, 80, 96, 40/75, 76, 81.

şiyle : Şöyle 20/75, 79, 104.

şógle 6/88, 95, 14/10, 18/30, 32/44, 69.

şorap (<Ar. cūrāb): Çorap 23/51.

şoşu: Şo şu. Öte beri 14/12, 31/69.

şũ: Şu 9/58.

şũæadar: Şu kadar 9/58.

-T-

tā: Daha 36/32, 89, 108.

tādil (<Ar. **tātīl**): Tatil 13/75.

tahā: Daha 36/8.

tahāæne: Daha ne 36/8.

ta—: Takmak 2/89, 21/28,

ta—: Yansıma ses 19/25.

ta—ı: Takı 21/28.

tahın (<Ar. **tahīn**): Tahin 12/116.

ta—si (<Fr. **taxi**): Taksi 36/71.

ta ƒ | n (<Ar. **tayīn**): Tayin. Atama 26/88.

taļba: Etrafı zillerle çevrili, vurmali bir çalgı aleti, zilli tef 6/67, 68, 29/74.

taļļa (<ET. **tarigļag**): Tarla 1/1.

tāļı: 19/8.

tāred (<Ar. **tahāret**): Taharet 29/4.

tāsiyón (<Fr. **tension**): Tansiyon 7/67.

tayla¹: Atın yavrusu. Tay 23/105.

te (<Far. **dāne**): Tâne 3/34, 11/110, 12/22, 65, 16/10, 23/49, 26/38, 45, 28/55, 32/9, 33/11.

tecik: Tanecik 3/34, 11/110, 12/22, 65, 16/10, 23/49, 26/38, 45, 28/55, 32/9, 33/11.

tejvit (<Ar **tecvīd**): Tecvit 26/72, 73, 80.

tejvid 26/82.

tekleme: Nadir. Az 11/79.

telefon (<Fr. **téléphone**): Telefon 9/81.

telezon (<Fr. **télévision**): Televizyon 14/34.

televizon 1/51, 2/4, 9, 11/74, 21/57, 28/26, 27.

telev | zon 6/49, 69, 7/19.

televzon 11/73.

telēzon 11/77.

tent-: Tentmek. Tecimek. Korumak. İdare etmek 18/73.

terevi (<Ar. **tarāvīh**): Teravih 2/19, 4/47.

terefi 22/87.

terāvi 21/45.

terór (<Fr. **terreur**): Terör 39/36.

töreris: Terörist 38/6.

tesbí□ (<Ar. **tesbīh**): Tesbih 15/50.

tirgi: Leğen 37/102.

tirki 37/102.

tıriz (<İng. **deep-reez**): Derin dondurucu 31/97.

tivriz 31/97.

to—dur (<Fr. **docteur**): Doktor 20/12.

to^lma^r: Bulgur vb şeyleri ezen alet 19/73, 74.

tomatā (<Rum. domates): Domates 35/46.

tomatés 37/40.

topa fan: Sahan. Kap. Tas 36/69.

topa^la^l: Yöresel bir yemek 36/40.

torpra^l: Toprak 6/59.

torpā: Toprağı 32/112.

tōtum (<Ar. hurtūm): Hortum. Sulamaya yarayan alet 25/45.

toyğa: Yarma ve yoğurtla yapılan yöresel bir çorba 32/78.

tōğa 1/35, 16/7, 17/74, 35/19.

tołğa 7/12, 11/11.

tu^luğ: Tulum. Peynir, yağ vb. şeyler koymaya yarayan deri tulum 7/47.

tu^lu^l 35/60.

tu^lu^l 36/7, 8.

tükğan (<Ar. du^llān): Dükkan 20/22.

tümür (<Fr. tumeur): Tümör. 13/60.

-U-

ufā: Ufak, küçük 23/137, 138, 24/103, 27/4.

ufa^l ma^l: Küçük baş hayvan 7/16.

uhra^la^l: Unu elemek 9/57.

u^laf (<Rum. yulaf): Yulaf 23/35.

úleş-: Paylaşmak 23/3.

ummān: Ümmühan. Özel ad 28/31, 33

uncāz: Şuncağız 37/36, 37.

unnaş-: Yetişmek 3/56, 57, 21/46, 47.

usól (<Ar. usūl): Usül. Yöntem 8/48, 97.

uş: Kuş 36/51.

uŞ: Uç 20/61.

uş: Üç 26/47.

uşā: Uşağa. Türkiyenin bir ili 10/91.

uşa^l: Uşak. Çocuk 19/35.

úy^laş-: Anlaşmak. Ortak fikre varmak 25/71.

uyú^l-u: Uyku 23/25. **uyü^l-u** 23/25.

uyú^l-u 23/57, 74, 92. **uyúr^l-an**: Uyurken 38/94.

uyúd: Uyuz 30/41.

-Ü-

üçú^lrú: İçin 15/40, 18/54.

üre-: Ürümek. Bağırmak. Havlamak 27/115.

ürü-: Üremek. Çoğalmak 7/102.

ürüyá (<Ar. ruyā): Rüya 17/23.

ü fūd-: Fıskırmak. Boşalmak 14/100.

üzlük: Topraktan yapılmış çömlek 40/81.

-V-

vād (<Ar. va^lt): Vakit. Zaman 20/65.

vasta (<Ar. vāsita): Vasita. Araç 35/75.

vijdanni (<Ar. vicdān): Vicdanlı 29/9.

vilan: Filan 3/20, 9/50, 10/37, 15/34, 17/38, 47, 19/60, 61, 22/22, 40, 89, 29/117.

vō: Hayret ünlemi 18/74, 25/19, 28/46.

vo fā 8/21.

vo fah 28/15.

vilī 6/49, 20/103, 105, 109, 29/54, 122, 123.

vil° 31/24.

vor: Var 36/34.

vurru-: Vururuz. Süreriz. Metinde “kına vurmak” şeklinde kullanılmış 2/14.

-Y-

y@: Yağ 1/69, 70, 71, 2/25, 28, 126, 3/63, 4/50, 51, 53, 54, 8/10, 57, 58, 10/42, 20/73, 22/47, 32/76, 33/5, 22, 77, 36/7, /32, 34, 35, 36.

y@lı bide: Yağlı Pide 22/81.

y@-: Yağmak 8/77, 11/98, 117, 20/67, 35/27, 47.

yáde^lár (<Far. yādigār): Yâdigâr 38/21, 23.

yá fım: Yanım 24/42.

yáj: Yaş 37/2.

y@lı-: Mendil. Baş örtüsü 19/55.

y@lı□ 36/59.

yála^l: Çanak 18/49.

yálama: Ağız yarası. Uçuk. Metinde lakap olarak kullanılmıştır. 23/141, 146.

yálı La: Yalnızca. Sadece 39/72.

y@mur: Yağmur 3/65. y@mΔr 35/27, 37/85.

yámaş: Yamaç 34/56.

yánnı^l: Yanlık. Kuşak 36/7.

y@ni: Yahni 34/88, 37/72, 77.

y@ni 37/82.

y@niş: Yanlış 2/1, 9/5, 47.

y@rım: Yavrum 26/15.

y@rΔm 34/2.

yárán (<Far. yāran): Dost, arkadaş. Sevgili 36/36.

yáránnT: Yarenlik. Sevgili 36/36.

yáriş-: Tartışmak 35/41.

yárma: Buğday 12/110.

yárma çorbası: Yoğurt ve yarmadan yapılan yöresel bir çorba 17/37.

yása[⊥]: Yasak 18/43.

yása[⊥] sav-: Geçıştirmek 18/43.

yássı[⊥]: Yastık 27/3.

yáy-: Hayvanı yaymak. Hayvan otlatmak 36/7, 8, 38/93.

yáyla- 34/6.

yáyá[⊥]: Yayan. Yürüyerek 17/60, 61.

yáyğı: Örtü 29/108.

yáylı: At arabası. Gelin arabası 11/20, 21, 120, 30/12, 13, 14. **y@yılı** 13/28.

yázğı: Örtü 34/10.

y@zzi[⊥]: Yazık 29/15.

yázın-: Yaymak. Örtmek 34/11.

yé[⊥]-: Engel olmak, durdurmak 27/14, 15.

yé[⊥]ğatdan: Yeniden 30/57.

yé[⊥]gedden 21/46.

yé[⊥]ge: 9/9, 10/114, 11/38, 23/1, 4, 7, 113, 114, 28/86, 95, 29/105.

yé[⊥]i: Yeni 5/79, 6/105, 10/76, 11/69, 13/95, 14/22, 15/28, 93, 17/88, 18/17, 20/85, 21/74, 23/9, 31, 35, 50, 26/47, 27/81, 35/29, 40/27.

yé[⊥]ile: Yenice 25/86.

yemek: Yemek 2/39.

yemek daşı-: Yemek götürmek 2/39.

yo[⊥]sa: Yoksa 38/94.

yó[⊥]arı: Yukarı 19/19, 30/54, 35/33, 39/63.

yólğı: Ekin 22/18.

yólğı yól-: Ekinin orak ile yolmak, biçmek 22/18.

yólma yól 5/62.

yörü-: Yürümek 4/7, 12/21, 29/48, 49.

y•rü- 36/95.

y•rüdü fü: Yürüdüğü 36/95.

yörük: Yörük. Göçebe 34/4, 15, 41, 74, 101, 36/92, 37/25, 26, 52, 39/26, 64, 80.

y•rük 34/23.

yörü fü: Yörügü 34/41, 42, 37/3, 24, 25, 39/10, 11.

yörü fü[⊥]: Yörügün 34/9, 64, 72. **y•rü füm:** Yörügüm 34/1.

yú-: Yumak. Yıkamak 2/37, 8/31, 20/96, 21/85, 23/12, 118, 28/48, 98, 34/116, 35/72, 36/12, 38/2, 40/99.

yü 22/133.

yú fu- 4/85.

yü 4/84.

yún-: Yunmak. Yıkanmak 20/39, 28/10.

yú fur-: Yoğurmak 21/85, 33/1, 2.

yú[⊥]: Yün. Koyun yünü 12/93, 18/11, 34/11.

yü[⊥] 36/12.

yú^la: Yufka 1/66, 76, 3/8, 4/48, 50, 5/26, 31, 32, 6/88, 8/13, 11/37, 43, 18/36, 19/50, 53, 55, 57, 90, 28/43, 96, 109, 110, 29/92, 31/96, 32/38, 39, 41, 35/18.

yó^la 10/84.

yú^ll^a 32/38.

yúfğa 2/7, 9, 17, 26/17.

yú—a 6/30, 10/6, 7, 24, 39, 40, 41, 42, 12/119, 13/39, 14/41, 15/29, 17/32, 33, 19/54, 20/21, 21/16, 67, 28/31, 33, 37, 50, 51, 63, 68, 76, 79, 84, 85, 94, 106, 29/43, 36/41, 40/45.

yú^l: Yük 34/12, 36/71.

yú^lle-: Yükleme 14/8, 16/10, 28/61, 32/50, 34/12, 40/75.

yúklen-: Yüklenmek. Hamile kalmak 20/78.

yú^llú: Yüklü. Hamile 20/79.

yúnā: Yunağa. Konya'nın bir ilçesi 4/5.

yúsē: Yüksek 30/62. **yú^lsed-**: Yükseltmek 16/58.

yútdur-: Kandırmak. Aldatmak 9/43, 44.

yúvarla—: Yuvarlak 19/26.

yüssük: Yüzük 15/25.

yüz: Yüz, surat 19/86.

yüz açımı: Düğünden bir gün sonra gelin ve onun süslenen evi komşular ve akrabalar tarafından ziyaret edilir. Hem geline hem çeyizine bakılır 19/86.

-Z-

zabā (<Ar. **sabāh**): Sabah 3/28.

zabā: Sabaha 20/21, 23/27, 53, 59, 73, 74, 90, 91, 26/8.

zabah 2/11, 38, 104, 6/17, 20, 26, 75, 83, 17/60, 21/83, 25/32, 26/65, 66, 26/95, 108, 27/77, 29/75.

zaba— 20/15.

zabānan: Sabahleyin 1/15, 3/37, 8/94, 14/93, 19/41, 81, 82, 20/31, 21/81, 23/69, 26/71, 27/77, 29/100, 105, 38/1.

zabanān 9/27, 26/26.

zabāna ^L 20/5.

zabāca: Sabaha kadar 20/104, 22/102.

zabāca^l: 14/92.

zabādar 26/33.

zartaḷı—: Gösteriş 36/112.

zāte (<Ar. **zāten**): Zaten, doğrusu 1/23, 18/18.

zat ^T 17/82.

zāti 3/34, 18/38, 69, 24/20, 26/89, 27/125, 31/83, 85, 34/27.

zadı 15/85.

zadı 15/85.

zayāt (<Ar. **zāyiāt**): Zayıf 7/25.

zayıl-: Sayılmak 36/71.

ze^lāret: Sekerat. Ölüm hâli 3/100.

zebze (<Far. **sebze**): 4/20, 8/4, 34/25, **zebžē** 18/14.

zen: Sen 39/68.

zèyneP (<Ar. **zeynep**): Zeynep. Özel ad 28/1.

zèynep 28/17, 94, 105.

zeyrek: Keten tohumu 14/33.

zıj-: Kaymak 19/21.

zṯ (<Ar. **zihn**): Zihin 18/63.

zi ḫin 35/84.

zifür: Zifir. Karanlık 20/62.

zini: Sini. Tepsi 1/28, 2/10, 4/51, 8/33, 77, 19/83, 20/54, 29/59, 60, 100, 40/1.

zopa (<Mac. **Szoba**): Soba 1/74, 3/57, 9/25, 10/61, 20/5, 101.

zoba 1/74, 4/50.

zoraļ-: Zorlaşmak 4/76.

zorļu-: Zorluk 2/65, 111.

zotduru^l: Hakaret içeren bir lakap 9/79.

zuman (<Ar. **zamān**): Zaman 4/18, 25, 19/2, 40/39.

zama^l 31/22.

zāman 40/80, 96.

zamanāca^l: Zamana kadar 13/31.

zamanādar 38/97.

zaman-ı: Zamanki 16/23.

zübüde (<Ar. **zübeyde**): Zübeyde. Özel ad 16/85.

BİBLİYOGRAFYA

Aksoy ÖA (1945) *Gaziantep Ağzı* (TDK Yay., İstanbul).

Aydın M (2002) *Aybastı Ağzı* (TDK Yay., Ankara).

Banguoğlu T (2007) *Türkçenin Grameri* (TDK Yayınları, Ankara).

Büyük Türkçe Sözlük (2011), Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Bölük R (2011) Serik (Antalya) Ağzı. Yüksek Lisans Tezi, Erzincan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Erzincan.

- Buran A (2006) Çağdaş Türk Yazı Dillerinde ve Türkiye Türkçesi Ağızlarında İkincil Uzun Ünlüler. *II. Kayseri ve Yöresi Kültür, Sanat ve Edebiyat Bilgi Şöleni*, Kayseri, Nisan 10-12.
- Buran A, Gülensoy T (1992) Tunceli Yöresi Ağızlarından Derlemeler (Boğaziçi Yayınları, İstanbul).
- Caferoğlu A (1955) Anadolu Ağızlarındaki Metathese Gelişmesi. *TDAY Belleten* 1-7.
- Caferoğlu A (1988) Anadolu Ağızlarında İçses Ünsüz Benzeşmesi. *TDAY Belleten* 1958, *TDK Yayınları*, 2.
- Derleme Sözlüğü* (2009), Ankara: Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Ercilasun AB (1983) *Kars İli Ağızları* (GÜ Yay., Ankara).
- Erdem MD (2001) Asarcık Ağzı. Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Samsun.
- Erdem MD (2003) Anadolu Ağızlarında Görülen Birincil Ünlü Uzunlukları. *Journal of Turkish Studies*, (ed. Sinasi Tekin-Gönül Alpay Tekin), Published at the Department of Near Eastern Languages and Literatures –Harvard University 27:79-110.
- Erdem MD, Bölük R (2011) Kaş (Antalya) Ağzı Ses Özellikleri Üzerine, *Turkish Studies - International Periodical For The Languages. Literature and History of Turkish or Turkic*. Volume 6/1: 410.
- Erdem MD, Bölük R. (2012) *Antalya ve Yöresi Ağızları (Giriş-İnceleme-Metinler)* (Gazi Kitabevi, Ankara).
- Erdem MD, Gül M. (2006) Kapalı e (è) Sesi Bağlamında Eski Anadolu Türkçesi Anadolu Ağızları İlişkisi. *Çorum: Karadeniz Araştırmaları, Balkan, Kafkas, Doğu Avrupa ve Anadolu İncelemeleri Dergisi*, Güz, Karam Yayınları, 11:111-148.
- Erdem MD, Kirik E (2012) *Kahraman Maraş ve Yöresi Ağızları* (Öncü Basımevi, Ankara).
- Ergin M (1988) *Türk Dil Bilgisi* (TDK Yayınları, İstanbul).

- Gabam A (1988) *Eski Türkçenin Grameri*, çev. Mehmet Akalın. (TDK Yayınları, Ankara).
- Gemalmaz E (1978) *Erzurum İli Ağızları* (Atatürk Üniversitesi Yayınları, Erzurum).
- Gemalmaz E (1995) Türkçenin Morfo-Sentaktik Yapısının Fonolojisine Etkileri. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten 1992 TDK Yayınları*: 172.
- Gülensoy T (1988) *Kütahya ve Yöresi Ağızları*. (TDK Yayınları, Ankara).
- Gülensoy T, Alkaya Ercan (2003) *Türkiye Türkçesi Ağızları Bibliyografyası* (Akçağ Yayınları, Ankara).
- Gülseren C (2000) *Malatya İli Ağızları* (TDK yayınları, Ankara).
- Gülsevin G (2009) Anadolu Ağızlarında Etnik (Boysal) Özellikler ve Çepni Ağızları üzerine. *I. Uluslararası Diyalektoloji Çalıştayı, Rize: Doğu Akdeniz Üniversitesi, 15-19 Mayıs 2008, Gazimagosa / KKTC, Turkish Studies, "Hamza Zülfikar Armağanı" Volume 4/3: 1067-1080.*
- Günay T (1978) *Rize İli Ağızları* (Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara).
- Karahan L (1996) *Anadolu Ağızlarının Sınıflandırılması* (TDK Yayınları, Ankara).
- Keser O (2015) *Tarihi, Sosyal ve Kültürel Yönleriyle Kadınhanı* (Ocak Grafik Matbaacılık, Konya).
- Kirik E (2011) Kahramanmaraş Merkez İlçe Ağzı. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Sakarya.
- Korkmaz Z (1975) Anadolu Ağızları Üzerindeki Araştırmaların Bugünkü Durumu ve Karşılaştığı Sorunlar. *TDAY-Belleten 1975-76*: 143.
- Korkmaz Z (1994) *Nevşehir ve Yöresi Ağızları* (TDK Yay., Ankara).
- Mansuroğlu M (1959) Türkiye Türkçesinde Ses Uyumu. *TDAY-Belleten 1959, TDK Yay., 1988, 89.*
- Olçay S (1995) *Erzurum Ağzı* (TDK Yayınları, Ankara).
- Özkul L (2013) *Sultanlar Şehri Kadınhanı (Saideli-Pira)* (UNİMAT OFSET, Konya).

Sağır M (1995) Anadolu Ağzlarında Ünlüler. *TDAY-Belleten Ankara: TDK Yay.*, 386.

Sağır M (1997) Anadolu Ağzlarında Ünsüzler. *TDAY-Belleten 1995*: 994.

Sevortyan YV (1972) Türk Dillerinde Kelime Başındaki Ünsüzlerin Düşmesi. *Bilimsel Bildiriler 1972*. Ankara, 543.

Tarama Sözlüğü (2009), Ankara: Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Timurtaş FK (1977) *Eski Türkiye Türkçesi* (İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul).

Uysal İdris Nebi (2011) *Karaman İli Ağzları ve Anadolu Ağzları Arasındaki Yeri* (Komsan, Karaman).

www.kadinhani.bel.tr Tarihçe (13 Kasım 2016).

<http://konyaaraştırmaları.blogspot.com.tr> (15 Kasım 2016).

ÖZ GEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı-Soyadı : Fatma ŞAHİN
Uyuğu : Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşı
Doğum Yeri ve Tarihi : Çumra/22/06/1988
Tel : 05547456540
E-posta : ftn.shn4272@gmail.com

Yazışma Adresi : 2000 Evler mahallesi Mustafa Paslanmaz caddesi
Türkerler Apart.

EĞİTİM:

Derece	Kurum	Mezuniyet Tarihi
Lisans	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	2015
Yüksek Lisans	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	2015-2017

YABANCI DİL

İngilizce

YAYINLAR

Şahin Fatma (2016) Kutadgu Bilig’de Geçen Hayvan Adları Üzerine. *Türk Dili ve Edebiyatına Genç Yaklaşımlar Bilgi Şöleni (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi)*.

Şahin Fatma (2016), Bir Devrin Aynası Gurban Nazar Ezizow’a Mektuplar (Kitap Tanıtımı). *Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi Journal Of Social Sciences And Humanities Researches Bahar/Spring/Volume 17-Sayı/Issue 36:155*.